လိၵ်ႈထမ်းလဝ်ႈတိဝိထသုၵ်ႈ ၵျမ်းလူင်

လုၵ်ႈႁဵၼ်း – လဝ်ႈတေႇလေႃးၽေႃႇသ
တၢင်ႉယၢၼ်း

ၼူးပူင်သွၼ်–လဝ်ႈဢႃႈ တွၵ်ႈတႃႇဝိလယႃႇၽိပႃႇလ
လၼ်ႉလွမ်ပုတ်ႉထမိူင်းတႆး

လိၵ်ႈထမ်းလဝ်ႈတိပိထသုၵ်ႈၵျမ်း

ၵႂၢမ်းၶမ်း

ၵႂၼ်တၢင်းသုတ်း တေၶေႈၶမ်းပၼ် ၸွႆႈႁူလၵ်းလိၵ်ႈမူႇၶႄႈၵိတ်းၶိုင်ႈႁွၼ်ႇ။ မူႇလိၵ်ႈႁူဝ်ၶႄႈ လႆႈလိုဝ်ႈဝႃႈ “တိပိထသုၵ်ႈၵျမ်း” ၶႄႈယဝ်ႉ။ လိၵ်ႈထမ်းလဝ်ႈတိပိထသုၵ်ႈၶႄႈ လႆႈၵဝ်ပပ်ႉလိၵ်ႈလူင်သွင်မူႇ မုႈႁူမ်ႈၵၼ်သေ ထတ်းၽိမ်းပေႉပဵၼ်လိၵ်ႈသိင်တဵတ်ႈဝႆႉယဝ်ႉ။ လိၵ်ႈသွင်မူႇၶၼ်ႉလၢမ်ႉ တၢႇမူႇၶိုင်ႈ ပဵၼ်ၵၢၼ်မီးတီႈ ႁျင်းလူင်မိူင်းမုႈ တူင်ႇဝိင်းတၢင်ႉယၢၼ်းသေ (ၵမ်ႇပႆႇမီးမၢႆပပ်ႉ)၊ ထင်ႈမူႇၶိုင်ႈလၢမ်ႉ ပဵၼ်ပပ်ႉၵၢၼ်မီးတီႈ လၢၼ်ႉလွမ်ပုတ်ႉထမိူင်းတႆး ဝိင်းတူၼ်ႈတီႈ မၢႆပပ်ႉ (294 - 3823 တိ LL 802)ယဝ်ႉ။ ၶွင်ႈလိၵ်ႈလူင်သွင်ပပ်ႉၶႄႈ ပဵၼ်မူႇလိၵ်ႈၵၢၼ်လိဵဝ်ၵၼ်၊ လဝ်ႈတဵမ်ႈမၼ်းၵျေႈ ပဵၼ်ၵျေႉလိဵဝ်ၵၼ်ယဝ်ႉ။ ႁူလုံးၵျႈ မူႇလိၵ်ႈတင်းသွင်ပပ်ႉၶႄႈ ပဵၼ်ၶိူဝ်ႉတြႃးၵၢၼ်လိဵဝ်ၵၼ် ပဵၼ်လဝ်ႈပႃႇၵမ်ၵျေႉလိဵဝ်ၵၼ် ဝႃႈၶႄႈသေတ ႁွပ်ႈပိူဝ်ႈပဵၼ်ပပ်ႉထုတ်ႇငလႈ မီးဝႆႉၵျေႉတီႈၵျေႉမိူင်းသေ ပဵၼ်ၵၢၼ်မီးလွင်ႈပၵ်ႇပိူင်ႈ ၶိူင်ႈဝေႈႁႃႇရၵႃမ်းလွႆႉတိုဝ်းၵိတ်းၵွတ်းငလႈ တီႈတူၼ်းထဵဝ်ၶမ်ႉၵႃမ်းလင်ႇၵႃႇမၼ်း တူၵ်းႁူင်ႈတူၵ်းၵျႃဝႆႉၵျေႈ မီးယဝ်ႉ။ ၶွင်းၶင်ႇတီႈမၼ်းတူၵ်းၵျႃၶေၼ်ႉလၢမ်ႉ ႁွပ်ႈပိူဝ်ႈတင်းသွင်ပပ်ႉၶႄႈ ၵမ်ႇတူၵ်းၵျႃမ်ၶင်ႈတီႈလိဵဝ်ၵၼ်ငလႈ တီႈၵၢၼ်ပပ်ႉတီႈႁျင်းမိူင်းမုႈ ၵမ်ႇတဵမ်ထူၼ်ႈၶေၼ်ႉ လႆႈတူလုံးတီႈပပ်ႉၶွင်းလၢၼ်ႉလွမ်သေ ထဵမ်သွႆႇယဝ်ႉ၊ မိူၼ်ၶေၼ်ၶင်ႇၵဝ်ႇ တီႈၵၢၼ်ပပ်ႉၶွင်းလၢၼ်ႉလွမ် မီးဝႆႉတီႈၶမ်ႉၵႃမ်းတူၵ်းၵျႃၶေၼ်ႉၵျေႈ လႆႈၵဝ်ပိူင်ၶွင်းပပ်ႉတီႈႁျင်းလူင်မိူင်းမုႈၶေၼ်ႉ ထဵမ်သွႆႇႁွႆႇယူႇယဝ်ႉ။ ႁွပ်ႈပိူဝ်ႈလိၵ်ႈမူႇၶႄႈ လႆႈၵိင်ၵဝ်ပပ်ႉသွင်ၽိုၼ် သွင်တီႈ မုႈႁူမ်ၵၼ် ထတ်းၽိမ်းပေႉၵွၵ်ႇဝႆႉငလႈ ၽွင်းမိူဝ်ႈလူၶွင်းၵၢၼ်ထတ်းမုႈၶႄႈယဝ်ႉသေ ၶိုၼ်းႁွႆႇလူၶွင်းပပ်ႉ မိူဝ်းတဵမ်ႈ တီႈလွႆတီႈၶေၼ်ႈၶေၼ်ႉလိုင် တိုၼ်းတေၵမ်ႇမိူၼ်ၵၼ်မူတ်း”ၶႄႈယဝ်ႉ။ ႁွပ်ႈသင်ငလႈ ဝႃႈဝႆႉၶင်ႇၶႄႈလိုင် ယွၼ်ႉပိူဝ်ႈၵၢၼ်ထတ်းမုႈၶႄႈ လႆႈလိူၵ်ႈၵဝ်ၽၢႆႇ

ၵၢၼ်တႅမ်ႈထုၼ်ႈၼၼ်ႉ ဝႆႉပၼ်ပိူင်လူင်သေ ၽိမ်းပေႃႉမၢႆးၼၼ်ႉယဝ်ႉ၊ မၢင်တီႈၼႆႉ ယွၼ်ႉပိူဝ်ႈၼမ်ႉႁၢမ်းၶႂၢင်းပပ်ႉၶိုင်ႈ ၵမ်ႉႁုမ်ႉထုၼ်ႈငလႈ ၶိုၼ်းလႆႈၵၢဝ်ထိုင်ႈပပ်ႉ ၶိုင်ႈ ၵၢၼ်တႅမ်ႈထုၼ်ႈဝႆႉၼၼ်ႉ သိုဝ်ႉမၢႆးယူႉယဝ်ႉ။ လွမ်းၼင်ႉလႆႈၵၢဝ်မူႉလိၵ်ႈ ၵၢၼ်လႆႈလိုဝ်ႈဝႃႈတိပိထသုၵ်ႈ တင်းသွင်ပပ်ႉႁူမ်ႈႁၢၼ်သေ ထတ်းပေႃႉမၢႆးၼႆႉလမ်ႉ(1) ၶိုၼ်ႈပိုတ်ႉၶေလွင်ႈယိူင်းၵၢၼ်း ၵၢၼ်လႆႈထတ်းလိၵ်ႈမူႉၼႆႉမၢႆးငလႈ၊ (2)တေလၢတ်ႈၶေသေႃငေႃလိၵ်ႈမူႉၼႆႉ၊ (3)လွင်ႈထတ်းသၢင်ပွင်ႉလၵ်ႉ ၶိုင်းလိၵ်ႈလူင်မူႉၼႆႉ၊ (4)ႁူပ်ႈ ၵိပ်ႈၶိုဝ်ႉတြႃး၊ (5) ၽွၼ်းလီၵၢၼ်လႆႈထတ်းလိၵ်ႈလူင်မူႉၼႆႉ (6)တွၼ်ႈလိၵ်ႈလင်ႉႁႃႉ လိုဝ်းၼႆႉယဝ်ႉ။ ၵိုင်ၶိုဝ်လွင်ႈၼႆႉသေၵေႃႈ ႁပ်းၵႂႃႉလူလႅႈၶေႃႈမုၼ်း ၶိုင်းမူႉ လိၵ်ႈတင်းသွင်ပပ်ႉၶၼ်ႉသေ တေၶိုင်ႈၵၢဝ်လွမ်းၶိုင်းသုတ်ႈတၢၼ်ႉပိတႃတ်ႈ မိူၼ်ၼင်ႉသီလၵ်ၼၼ်ထဝၵ်ႁ ပႃႉလိလဝ်ႈ ၵၢၼ်ၼဝ်ႈပႃးၶိုင်းၼုတ်တႁၼိႁႃႉယ၊ လိမ်မႃႉ ဝၵ်ႁပႃႉလိလဝ်ႈ ငလႈ ပႃႉထိႁဝၢၵ်ႈပႃႉလိ ၵၢၼ်ၼဝ်ႈပႃးၶိုင်းတီႉၼၼိႁႃႉယ ၵဝ်တင်းၶိတ်ႉသယမၼ်း၊ လိမ်တီႈပွင်ႉမၼ်းလိုဝ်းၼႆႉ မၢႆးထတ်းသၢင်ႁွႃႉလွမ်းႁွႃႉ ၵိုႈပေႃး လိုင်ႈလိုင်းလီ"ဝႃႈ လိၵ်ႈလူင်မီးလွင်ႈပိူင်ႈႁၢၼ်တင်းပိတႃတ်ႈလိုင်ႉၼင်ႉႁူဝ်ႉ ၼႆလိုဝ်းၼႆႉယူႉ။ ၵၢၼ်လၢတ်ႈၶေဝေႉၼၵ်ႉတွၼ်ႈလိုဝ်းၼႆႉ ပိၼ်လွၵ်းလႆးပုၼ်ႈတႃႉတေႁူပ်ႈ ထတ်းႁွႃႉ ၵိုႈပေႃးပွင်ႉလၵ်ႉၶိုင်းမူႉလိၵ်ႈၵၢၼ်ၼႆႉ ယူႉယဝ်ႉ။

မႃႉတိၵ်ႉ

ယိူင်းဢၢၼ်းလင်ႈလႆႈထတ်းလိၵ်ႈလူင်မူႉၼႆႉ

ၸူဝ်ႈပႆႉလၢတ်ႈၼေသေႃငႃလိၵ်ႈမူႉၼႆႉၸမ်ႉ တေပိုတ်ႉၼေလွင်ႈယိူင်းဢၢၼ်း ဢၼ်လႆႈဢဝ်လိၵ်ႈထမ်းၸဝ်ႈတိပိထသုၵ်ႈသေ ထတ်းဢွၵ်ႉမႃးၼႆႉသေႁွၼ်ႉ။ လွင်ႈလႆႈထတ်းဢွၵ်ႉလိၵ်ႈလူင်မူႉၼႆႉၸမ်ႉ ႁွပ်ႈပိုဝ်ႈယိူင်းဢၢၼ်း ၼိုင်ႈဢၼ်လွၼ်ႉမွၼ်းတၢင်းႁူၼ်းမၼ်း မႃးပူၵ်းယၢင်ပၼ် ၸူႈၽူႈလိပ်ႈႁၢၼ်းၶဝ်လႆႈယိပ်းဢဝ်တီႈယမ် ၵမ်ဢဝ်တီႈလိုၼ်ႈမၼ်းႁွၼ်ႉ ၼိုတ်း"ၸမ်"လွမ်းၶၼ်ႉၵပ်ႉပၢၼ်ၼူၼ်ႉၼွၼ်ႉၶၼ်ႉ ယူႉယဝ်ႉ၊ ၽွင်းယၢမ်းမိူဝ်ႈလူဝ်ႉၼူၼ်ႉၼွၼ်ႉ လိပ်ႈႁၢၼ်းဢဝ်တၢင်းႁူႉၼိုင်းလိၵ်ႈလူင်ငလႈ သမ်ႉပေႈႁိပ်ႈၼဵတ်ႈယူႉယၼ်ၼႄ"ၶၼ်ႉ ပေႈသမ်ႉတေလႆႈႁွၼ်ႉလွမ်းလူဢဝ် ၼိုင်းထဝ်ၼိုင်းပၵ်ႈမၼ်း ယႂ်ႉ"ယၢဝ်း" ၼၢဝ်းတၢင်းလႆလူဝ်ႈမူင်း ပၼ်ဝၼ်းပၼ်ဝူင်ႈၶၼ်ႉလိူင် တေပၼ်လွင်ႈတူၵ်းလႄႈတူၵ်းလိုၼ်းၵပ်ႉပၢၼ်ငလႈ လုတ်ႈၼၢဝ်းယၢမ်းၶႄႈၵၢၼ်တၢင်ႉဢၼ်တေႃ"ယူႉ၊ ႁွပ်ႈပိုဝ်ႈၼႆငလႈ လင်ႉလႆႈၵိပ်းဢဝ်လင်ႉၵႃႉမၼ်း ႁူပ်ႈလၼ်သိူဝ်ႉၶမ်ႉႁၢမ်း မႄႈပၼ်ၶိုင်ႈထဝ် ဢဝ်ပၵ်ႈမၼ်းသွႆႉဝႆႉႁၢင်းၽႅင်ႁၢင်းမၼ်းသေ ၼပ်ႉပၼ်ႁွၼ်ႉယူႉယဝ်ႉ။ လိုဝ်သေၼႆႉ ဢၼ်ပၼ်တၢင်းႁူႉၼေႈသင်ႉသွၼ် ငလႈ ဝတ်ႉထုမၼ်းလိုဝ်းၶၼ်ႉၵေႈလႆႈႁူပ်ႈယေႈဝႆႉ ပွတ်း"ယမ်"ယူႉယဝ်ႉ။ ဢၼ်လွင်ႈယွႆႉသေၼႆႉထိုင်ႈၸမ်ႉ ႁွပ်ႈပိုဝ်ႈဝေႈလိၵ်ႈလူင်ဢၼ်ဝေႈၼႆႉ ပၼ်ဝႆႉပလုၵ်ႉလႃႈပႆးဝူၼ်ႉၸဝ်ႈၼူးမေတ်ႈႁဝ်းၶဝ် မိူဝ်ႈႁွၼ်ႉ သွၼ်ႉၶပ်ႉၼပ်ႉတမ်ႈမႄး ဢိင်ႉပႄးၼေႈသင်ႉသွၼ်ပုတ်ႉထၸဝ်ႈ ၼႆၵေႈမီး၊ ဢၼ်ဢၵ်တၢင်းႁၼ်ထိုင်ၸဝ်ႈၵဝ်ႉသေ ႁိတ်းၼေပိူင်တိၵ်ႈၼေႈသင်ႉသွၼ်ငလႈ သမ်ႉသွႆႉပႄးဢၢပုမ်ႉလိုဝ်းၼႆႉ လွႆႉၵေႈမီးယဝ်ႉ။ ပေႈပၼ်ၼႆႉၸမ်ႉ သင်ဝေႈဢၢမ်ႉလႆႈႁူပ်ႈမေးထတ်းသၢင်ဝႆႉလီ"လိုင် လွင်ႈဝေႈဢၼ်လွႆႉပၼ်ႁၢမ်းၽႄးပၼ်ၸဝ်ႈ၊ ဢၼ်လွႆႉ

တေပီၼ်ပၢႆးဝူၼ်ႉၽူႈတိုမ်ႈလိၵ်ႈၼၼ်ႉၼၼ်ႉ တေၵမ်ႉလၢင်ႈပွင်ႇလွင်ႈလႆႈသေ လၢင်ႈၸုင်မိုင်ဝူၼ်ႉယုင်ႈသုၼ်သွတ်ႇဝႆႉယူႇယဝ်ႉ။ ႁွပ်ႈပိုဝ်ႈၼႆႉလႄႈ ၼွႆးလိၵ်ႈလူင်ၸဝ်း ၵၢၼ် တိုမ်ႈႁွႆႈပေႃးတိုမ်ႁူႈၼၢႆႈ ၵၢၼ်ၵမ်ႉမီးတီႈၼ်ၼ်ႈတီႈၸၢင်ႉၼၼ်ႉငလႈသင်၊ ၵၢၼ်ပီၼ်ဝႆႉ လိၵ်ႈသိင်ၵမ်ႉတႅၵ်ႈၼၼ်ႉငလႈသင်၊ ၵၢၼ်ၵမ်ႉလၢင်ႈလႅၵ်ႈလႆႈ ၼၢႆႈႁၢမ်း ၽႅၼ်တေႉ"ၼၼ်ႉငလႈသင် လၢင်ႉလႆႈၸုပ်ႈၵဝ်တၢင်းၸုတီႈၵ်ပ်ႈမၼ်းၵွၵ်ႉမႃးသေယဝ်ႉ ၶိုၼ်းလိပ်ႈၵ်ၼ်း ၵိင်တူၺ်းၶွႆးပိတၢၵ်ႈလဝ်ႈသေ တေထႅမ်ၶေႁူႈတွၼ်ႈ" ယူႇယဝ်ႉ။ လွင်ႈၵၢၼ်လၢတ်ႈၶေမႄးလိုဝ်းၶႂ်ႉလမ်ႉ ပီၼ်တၢင်းယိုင်းၵၢၼ်း ၵၢၼ်လႆႈထႅမ်ၵွၵ်ႉလိၵ်ႈလူင်မူႇၶႂ်ႉယဝ်ႉ။

သၢႆငၢႆလိၵ်ႈလူင်မူႇၶႂ်ႉလမ်ႉ

ပုၼ်ႈတၢႇတေၶဝ်ႈလိပ်ႈၵ်ၼ်း ထႅမ်သၢင်လႆႈတီႈၶွႆးလိၵ်ႈမူႇၶႂ်ႉလမ်ႉ တေၵပ်းသိုပ်ႇလိလမ်ႈၶေလွင်ႈသၢႆငၢႆမၼ်းသေႁွၼ်ႇ။ လိၵ်ႈမူႇၶႂ်ႉ လႆႈလိပ်ႈၵ်ၼ်းၸုႉဝႃႈ ပီၼ်ၶမ်ႉၵၢမ်းၶူးမေႃ လဝ်ႈၵေႃးလီႇမိူင်းပၼ်ႇ တႅမ်ႈဝႆႉလီ ငၢမ်း ယူႇယဝ်ႉ။ ႁွပ်ႈပိုဝ်ႈလႆႈၸၼ်တီႈလင်ႇၵႃႇမၼ်းလဝ်ႈ တႅမ်ႈဝႆႉတွၼ်ႈပၢႆလမ်သုတ်းၶေႃႉ ဝႃႈ –"ၵေႃး လီႇၵုၵုဝႃႇတ ၵယူႇၽွင်ႉမၢတ်ႈသိုဝ်ႈ ၵမ်ႉၸေႈတူၵ်းမႃႇ~တိင်ပႃးငလႈ– လင်ႇတၵ်းမေႃးလပ်း ၵပ်းၵၼ် သၢမ်ၽိုၼ်တပ်းထမ်း မူႇ[တြႃး]~ၶႆႈသုၵ်ႈတေႉယဝ်ႉ၊–၊"[1] ၶႂ် ယူႇ။ လၢႆးႁွႇၶမ်ႉၵၢမ်းလင်ႇၵႃႇမၼ်းလဝ်ႈၶႂ်ႉ ၵမ်ႉပီၼ်ပိုင်တၢႆ ၊ မၢင်တီႈပီၼ်လၢႆးမုၼ်၊ လဝ်ႈ၊ ယူႇ၊ ႁၽင်း၊ ၶႂ်သေ မၢင်တီႈပီၼ် ၶမ်း၊ ၸဝ်ႈ၊ ယူႇ၊ ႁၽင်း၊ ၶႂ်ယဝ်ႉ။ လိုဝ်သေၶႂ်ႉ မၢင်တီႈသမ်ႉၵဝ်သိင် "လဝ်ႈ"ၼၼ်ႉ မႃးတင်ႈဝႆႉသေ ၶိုၼ်းၵဝ်သိင် "ႁၽင်း"မႃးၸုပ်းၵေႃႈ မီးယူႇ[2]။ ထိင်ႈပိုင်ၶိုင်ႈလမ်ႉ ႁွပ်ႈပိုဝ်ႈပပ်ႉတင်းသွင်မူႇၶႂ်ႉ

---

[1] ၶွႆးတွၼ်ႈၵၼ် (12)၊ တီႈၶေႃႈလိၵ်ႈ (447)၊ ပီၼ်တူဝ်လိၵ်ႈၵၢၼ်ပေႃႉဝႆႉ။ ၶွႆးတွၼ်ႈၵၼ်(12)၊ တီႈလၼ်ႉလိၵ်ႈ မၢႆ(142)ၶွႆးပပ်ႉမိုဝ်းတိမ်ႈ၊ ႁူင်းတူလ်ႈလိၵ်ႈလၼ်ႉလွမ်ပုတ်ႉထ မိူင်းတၢႆး ဝိင်းတူၼ်ႈတီး။

[2] တေႉတီႈတွၼ်ႈၵၼ်(11)၊ ၶေႃႈလိၵ်ႈၶွႆးၶွမ်း(370)။ ၶွႆးပပ်ႉမိုဝ်းတိမ်ႈ ၶွႆးႁူင်းတူလ်ႈလိၵ်ႈ လၼ်ႉလွမ်ပုတ်ႉထမိူင်းတၢႆး ဝိင်းတူၼ်ႈတီး။ မၢႆလၼ်ႉလိၵ်ႈ(133)။

ပဵၼ်ပပ်ႉထုတ်ႇၼင်ႇၵၼ်ငလႈ မၢင်တီႈၼႆႉ လႆႈႁၼ်ၼေႈလွင်ႉဝေးႁႃႇရမၼ်းပိူင်ႈၵၼ်ၽွင်ႈယူႇ၊ ဢမ်ႇႁွမ်ႉဝႃႈမီးတီႈပိူင်ႈၵၼ်ႁူလ်း လွင်ႈဢၼ်ၶေမ်ႉၸၢမ်း တူၵ်းၸူင်ႈတူၵ်းႁၢႆႈ ၼၼ်ႉၵေႈ မီးဝႆႉတင်းသွင်ပပ်ႉယဝ်ႉ၊ ႁူလ်းၼေႇ ၵၢမ်ႇလီငလႈ ဢမ်ႇတူၵ်းႁၢႆႈမၼ်ႈထဵဝ်လဵဝ်ၵၼ်၊ တီႈဢၼ်ပပ်ႉၼိုင်ႈ မီးၼေႈတူၵ်းႁၢႆႈၼၼ်ႉ ထဵင်ႈပပ်ႉၼိုင်ႈသမ်ႉ ယင်း တဵမ်ထူၼ်ႈဝႆႉယူႇယဝ်ႉ။ ဢၼ်လူယၢပ်ႇတူလ်းယၢပ်ႇၼေႇၼႆႉ ပဵၼ်ပပ်ႉဢၼ်မီးတီႈႁူင်းလူင်မိူင်းမႃးၼၼ်ႉယဝ်ႉ၊ လိူဝ်သေလူယၢပ်ႇယဝ်ႉ ဢမ်ႇၵႃး သမ်ႉပႆႇဢမ်ႇလႆႈႁၼ် လိူဝ်ႈၵေႃႉထုတ်ႇမၼ်းၵွၼ်ႇ။ ပပ်ႉဢၼ်မီးတီႈလၼ်ႉလွမ်ပုတ်ႉထမိူင်းတႆးလမ်ႉ ပဵၼ်ဢၼ်လူငၢႆႈတေႉ"သေ ၵေႃႉထုတ်ႇမၼ်းလမ်ႉ ပဵၼ်လၵေး(ဢမ်ႇပႃးလိူဝ်ႈ) တီႈယူႇ မၼ်းပဵၼ်ဝၢၼ်ႈၸဵတ်ႈ ဝေႈၼႆယူႇယဝ်ႉ။

လိၵ်ႈမူႇၼႆႉလမ်ႉ ၵၼ်တွၼ်ႈမၼ်း မီး(12)တွၼ်ႈသေ လၢတ်ႈၼေမိူဝ်းၵၢၼ်တႃႇၼ သီႇလ ၸေႇဝၼေႇယဝ်ႉ။ ၼႂ်းၼင်ႇ(12)သွင်တွၼ်ႈလိူဝ်းၼၼ်ႉ တေႇဢဝ်ၼႂ်း ၵၼ်(1)(2)(3)လမ်ႉ လၢတ်ႈၼေလွင်ႈသီႇလၵႃႇထႃႇ တႃႇၼၵႃႇထႃႇ ၼႆယဝ်ႉ၊ တွၼ်ႈၵၼ်(4)(5)(6)(7)လိူဝ်းၼၼ်ႉလမ်ႉ လၢတ်ႈလွင်ႈသီႇလ လွၼ်ႉယဝ်ႉ၊ တေႇဢဝ် တီႈတွၼ်ႈ(8)(9)(10)(11)(12)သုတ်းႁွႇၼၼ်ႉ လၢတ်ႈၵပ်းၵၢႆႉလွင်ႈၸေႇဝၼေႇသေ ၼေဝႆႉထၢင်ႇလဵင်ႈဝႃႈ တၢင်းယူႇသဝ်းႁိုင်ႉၵမ်ၸဝ်းၼၼ်ႉ မၵ်းမၼ်ႈၼေလွဝ်ႈၸဝ်း ပဵၼ်ႁူၼ်းယုတ်ႈ ငလႈႁူၼ်းမျၢတ်ႈၼႆႉယဝ်ႉ။ ၼႂ်းဢၼ်လၢတ်ႈၵပ်းၵၢႆႉလူလ်ႈတႃႇၼ သီႇလ ၸေႇဝၼေႇလိူဝ်းၼၼ်ႉ လႆႈႁၼ်မီးပႃးတၢင်းဢပုမ်ႇမၼ်းသေ ၼေပေၼ်သႃႇ ထၵထတြႃးမၼ်းဝႆႉယူႇ။ ႁူလ်းၼေႇ လွင်ႈသႃႇထၵဢပုမ်ႇမၼ်းလိူဝ်းၼၼ်ႉ ဢၼ်ဢဝ်ၼႂ်းပိတၵၢတ်ႈမႃးၼေဝႆႉငလႈ ပိူင်ႈဝႆႉဢိတ်းဢီႈၵေႈမီး၊ ဢၼ်ဢမ်ႇပႃးၼႂ်းပိတ ၵၢတ်ႈၵေႈ ယင်းမီးယူႇယဝ်ႉ။ လိူဝ်းဢၼ်လၢတ်ႈၼေမေးၼႆႉ ပဵၼ်လွင်ႈၽုမ်ႈၼေဝႆႉပၼ်သၢႆငၢႆလိၵ်ႈလူင် ၼႂ်းပပ်ႉဢၼ်လႆႈလိူဝ်ႈဝႃႈ တိပိထသုၵ်ႈ ၼႆႉယဝ်ႉ။

(9)

တွၼ်ႈထတ်းသၢင်လိၵ်ႈလူင်မူႇၶႆႉ

လွင်ႈၵၢၼ်လဝ်ႈပႆၢၵမ်မၼ်း မေႃၵိပ်းၵဝ်ႇ[တြႃး]မႃးလုၵ်ႈၸွမ်ႈၵၼ်သေ တင်ႈပၼ်မူႇလိၵ်ႈၶိုင်ႈၵၢၼ် သမ်ႉသႂ်ႇပၼ်လိူဝ်ႈဝႃႈ တိဝိထသုၵ်ႈၶႆႉ ၼႆမႃးထတ်းသၢင်တူၺ်း ႁွႆႉႁွၼ်ႉ။ ၵႂၼ်တၢင်းသုတ်းငတ်ႉ လႆႈႁၼ်ၽူႈတင်ႈမၼ်း လိင်ႈၶေဝႆႉဝႃႈ ၵဝ်သုၵ်ႈသီႉလၢၶၢၼ်း သုၵ်ႈမၵ်ႈႁႃႉဝႃႉ သုၵ်ႈပထေႉယဝႃႉ လိူဝ်းၶႆႉ မႃးၸွမ်ႈၵၼ်သေ တင်ႈပၼ်မူႇလိင်ႉ ၶႆယဝ်ႉ[3]။ ၶွင်ႈၵႃႈသုၵ်ႈသီႉလၢၶၢၼ်း သုၵ်ႈမၵ်ႈႁႃႉဝႃႉ သုၵ်ႈပထေႉယဝႃႉ လိူဝ်းၶႆႉ ယူႇတီႈလဝ်ႈပႆၢၵမ်မၼ်း လႆႈၶေႉၶမ်းဝႆႉဝႃႈ ၵဝ်မႃးၶွင်းသုတ်ႈတၢၼ်ႉ ပိတၵၢတ်ႈၶႆယူႇ။ လွမ်းၶင်ႉလိလမ်ႈမႃးၶွင်းလိၵ်ႈမူႇၶႆႉငလႈ တီႈၶႆႈလမ်ႉ ပေႃးၶိုၼ်းတူၺ်းၶွင်းပိတၵၢတ်ႈလိူင် တေလႆႈႁၼ်လွင်ႈၶေႃႈယိူင်းဢၢၼ်းမၼ်း မိူၼ်ဝႆႉၶွင်း လိၵ်ႈလူင်မူႇၶႆႉသေတ ႁူလ်းၶႄႉလွင်ႈဝတ်ႉထုမၼ်း ငလႈ ၶေႃႈႁၢမ်းမၼ်းလိူဝ်းၶႆႉ ၵမ်ႉမီးမိူၼ်ၶင်ႉလိၵ်ႈမူႇၶႆႉတင်းမူတ်း။ ႁွပ်ႈပိူဝ်ႈယိူင်းဢၢၼ်းဝႆႉ ပၼ်ႈတႃႉတေ ထတ်းတူၺ်းၶွင်းၶွပ်ႉလိၵ်ႈမူႇၶႆႉႁူလ်းငလႈ လင်ႉလႆႈလိူၵ်ႈလႃးသီလၵ်ၶၼ်ထဝၵ်ၵ ၵၢၼ်ၶဝ်ႈပႃးၶွင်းၶုတ်ႉတၵၶရိႉယ၊ တၢင်းမၵ်ႈဝၵ်ၵ ၵၢၼ်ၶဝ်ႈပႃးၶွင်းတီၶၶရိယ၊ လိမ်ၶွင်းပႃႉထိဂဝၵ်ၵ ၵၢၼ်မီးၶွင်းတီႉၶၶရိႉယ လိူဝ်းၶႆႉ ဝႆႉပၼ်တီႈၵိင်ႁွႆႉယူႇယဝ်ႉ[4]။ ၽိုၼ်ၶွင်းပိတၵၢတ်ႈလဝ်ႈ တင်းသၢမ်ၽိုၼ် ၵၢၼ်ၵိင်မႃးလိူဝ်းၶႆႉ ႁွပ်ႈႁၼ် ဝႃႈမၼ်းမီးၶေႃႈယိူင်းဢၢၼ်းဝႆႉ မိူၼ်ၵၼ်တင်းလိၵ်ႈလူင်တိဝိထသုၵ်ႈၶႆႉ ၶႆႁူလ်း၊ ၶႆႉငတႉ ၵမ်ႉလႆႈမႂ်ထိူင်ဝႃႈမၼ်းပၼ်ၸူဝ်ၸူပ်ႈသုတ်ႈတၢၼ်ႉ တင်းသၢမ်ၵျမ်း။ တီႈ ၶႆႈလမ်ႉ သင်ဝႃႈတေၵဝ်ငဝ်ႈငႄႉၸူဝ်ၸူပ်ႈသုတ်ႈတၢၼ်ႉ ပိတၵၢတ်ႈၶၶေႉမႃးတၵ်ႈတူၺ်းၵၼ်ၶႆလိူင် ယူဝ်ၶေးမၼ်းတေႁၵၼ်ႁွႆႉပိတ်ႈယူႇ ၵမ်ႉႁၢင်ႉယဝ်ႉ။ ၵၢၼ် လၢတ်ႈဝႆႉတီႈၸူဝ်ပိူင်းသုတ်းၶႆႉငတႉၵေႃႈ ယွၼ်ႉပိူဝ်ႈၶိုင်ႈႁၢင်ႈၵၢၼ်းဝႆႉ ပိူင်ၶပ်ႉလွၵ်းလႆးတႃႉထတ်းသၢင်လိၵ်ႈလူင်ၽိုၼ်ၶႆႉ တင်းမူႇၶၶေႉယဝ်ႉ။

---

[3] တေႉတီႈတွၼ်ႈၵၼ်(1)၊ ၶေႃႈလိၵ်ႈၶွင်းၶွမ်း(58)။ ၶွင်းပပ့်မိုဝ်းတီႇမ်ႈ ၶွင်းၸွင်းတူလ့ႈလိၵ်ႈ လၶၼ့်လွမ်ပုတ့်ထမိူင်းတႅး ဝိင်းတူၶၼ်ႈတီး။ မႆၢလၶၼ်ႉလိၵ်ႈ(4)။

[4] သီလၵ်ၶၼ်ထဝ်ဝၵ်ၵလမ့် ပီၼ်သုၵ်ႈသီႉလၢၶၢၼ်း၊ မၵ်ႈႁႃႉဝၵ့်ၵလမ့် ပီၼ်သုၵ်ႈမၵ်ႈႁႃႉဝႃႉ၊ ပႃႉထိဂဝၵ်ၵလမ့် ပီၼ်သုၵ်ႈပထေႉယဝႃႉယဝ့်။

ၵမ်းၼႆႉ တေမိူၼ်းၵၢဝ်ႇၶေႃႈမုၼ်းၶိုင်ႈလိၵ်ႈလူင်မူႉၼႆႉ မၢႆးထတ်းသၢင်ႈတူၺ်း ၵမ်းတွၼ်ႈ"လူႉႁွၼ်ႈ။ ၸွမ်းၶိုင်ႉမၼ်းၶေဝႆႉဝႆႈ ၶိုင်းတွၼ်ႈ(1)(2)(3)လိူဝ်းၶၢဝ်း ပိၼ်တွၼ်ႈသုၵ်ႈသီႇလၢၼ်း၊ တေႇၵၢဝ်ႇတွၼ်ႈ(4) (5) (5) (7)လိူဝ်းၶၢဝ်း ပိၼ်ၶိုင်းမၵ်ႈဝႆႉ၊ တွၼ်ႈ(8)(9)(10)(11)(12)လိူဝ်းၶၢဝ်းလၢမ်း ပိၼ်ၶိုင်းသုၵ်ႈပထေႇ ယဝႆႉ ဝႆႈၼႆႉလႄႈ ပိၼ်ၵျဝ်ၵေႃး တေလႆႈၵျၢၼ်ၶေႃႈလိၵ်ႈမၼ်း ၵၢၼ်မီးပိုင်တၵ်းၵႈယိုင်းၵၢၼ်း ၶိုင်ႈငၢမ်ႇမ်ၼ်ႈၵၢၼ်တၢင်းပိတၵၢတ်ႈၶၢဝ်းယူႇ။ ၵူၺ်းၼႄႇ လွင်ႈလႆႈတမ်ႈဝႆႉ ၶေႃႈမုၼ်းမၼ်းၵမ်းၽွင်ႈၶၢဝ်း လိပ်ႈတေၵၢမ်ႇၵိုင်ၵၢဝ်ႇၶိုင်းပိတၵၢတ်ႈတေႉ"ၼႆ တေလႆႈၵျၢၼ်ဝႆႉလိူင်ႉၼႆယူႇယဝ်ႉ။ မိူၼ်ၶၢဝ်းလဝ်ႈပႆၵမ်မၼ်းလိုလမ်ႈဝႆႉဝႆႈ သုၵ်ႈသီႇ သီႇလၢၼ်းၼႆႉ မီးဝႆႉသီႇလၵႂ်ႇထႂ် တႂ်ႇၶႄႇထႂ် ၵၢၼ်ၵျေးလူလ်ႈၵုသူဝ်ႇ ၵၢၵုသူဝ်ႇ[5]၊ သုၵ်ႈမၵ်ႈဝႆႉလၢမ်း ၵျေးၶေလွင်ႈလုၵ်ႉမၵ်ႈၵုသူဝ်ႇ လၢႆႇၶသေမ်ႇပယုတ်ႈ လၢႆႇ ၶဝိပ်ပယုတ်ႈ[6]၊ သုၵ်ႈပထေႇယဝႆႉလၢမ်း ၵျေးသွၼ်ၶေ ၸုၵ်ႈမီးတၢင်းၵျၢၼ်ၵၢၼ်ထုၵ်ႇမ်ၼ်ႈလိူဝ်ႈလုၵ်ႈ[7] ၼႆႉလႄႈ ၵူၺ်းၵႂႈ လွင်ႈဝႆႈၵၢဝ်ၶိုင်းပိတၵၢတ်ႈၽိုၼ်လုၵ်ႉသေ မၢႆး တမ်ႈဝႆႉတေႉ"ၼႆ ၵမ်ႇလႆႈၵျၢၼ်ၶေႃႈၶေႉၶမ်းမၼ်းလိ"။ ပိၵ်ႉသမ်ႉဝႆႈၼႆၵေႃႈ ၶေႃႈပႆးဝူၼ်ႉလဝ်ႈၶူးမေႃ ၽူႈၵေႃႉတမ်ႈဝႆႉၼႆႉ သမ်ႉမီးပိုင်တၵ်းၵႈၵၢၼ်ငၢမ်ႇမ်ၼ်ႈၵၢၼ် တၢင်းပိတၵၢတ်ႈလိ"ယူႇ။ ၵူၺ်းၼႄႇ ၶေႃႈၵျမ်းမၼ်းၵမ်းၽွင်ႈငတႉ တိုၼ်းၵၢမ်ႇလုၵ်ႈၶိုင်းပိတၵၢတ်ႈလၢႆး"ယဝ်ႉ၊ ၵၢၼ်လၢတ်ႈမၢႆးလိူဝ်းၼႆႉ ပိၼ်ၶေႃႈပိုတ်ႇၶေႁူဝ်ၵျၵ်ႈ ပုၼ်ႈတႂ်ႇတေထတ်းသၢင်ႈႁွႆႇ ၵမ်းတွၼ်ႈ"ၶၢဝ်းယဝ်ႉ။

---

[5] တေႇတီႈတွၼ်ႈၵၢၼ်(1)၊ ၶေႃႈလိၵ်ႈ(60)၊ ၶိုင်းၶွမ်း။ ၶိုင်းပပ်ႉမိုဝ်းတီႈမ်ႈ ၶိုင်းႁူင်းတူလ်ႈလိၵ်ႈ လၶၼ်ႉလွမ်ပုတ်ႉထမိူင်းတႆး ဝိင်းတူၼ်ႈတီး။ မႆၢလၶၼ်ႇလိၵ်ႈ(5)။ မႆၢပပ်ႉ(294 ႉ 3823 တိ LL 802)

[6] တေႇတီႈတွၼ်ႈၵၢၼ်(1)၊ ၶေႃႈလိၵ်ႈ(60)၊ ၶိုင်းၶွမ်း။ ၶိုင်းပပ်ႉမိုဝ်းတီႈမ်ႈ ၶိုင်းႁူင်းတူလ်ႈလိၵ်ႈ လၶၼ်ႉလွမ်ပုတ်ႉထမိူင်းတႆး ဝိင်းတူၼ်ႈတီး။ မႆၢလၶၼ်ႇလိၵ်ႈ(5)။ မႆၢပပ်ႉ(294 ႉ 3823 တိ LL 802)

[7] တေႇတီႈတွၼ်ႈၵၢၼ်(1)၊ ၶေႃႈလိၵ်ႈ(60)၊ ၶိုင်းၶွမ်း။ ၶိုင်းပပ်ႉမိုဝ်းတီႈမ်ႈ ၶိုင်းႁူင်းတူလ်ႈလိၵ်ႈ လၶၼ်ႉလွမ်ပုတ်ႉထမိူင်းတႆး ဝိင်းတူၼ်ႈတီး။ မႆၢလၶၼ်ႇလိၵ်ႈ(5)။ မႆၢပပ်ႉ(294 ႉ 3823 တိ LL 802)

တွၼ်ႈၵၼ်(1)

ၶိုၼ်းတွၼ်ႈၵၼ်ၶိုင်ႈၼႆႉ (ၵ)လႆႈၵၼ်မီးၶျေႈသင်ႇသွၼ် ငွ်ႈဝႆႉၶမေႉလွ်ႈမိတ်ႉတၢႇ ၵရူၶျေႇသေ ပွ်ႉပႃးသိၼ်[8]၊ (ၶ)ၶေပေၼ် ၽွၼ်းလီသုလၵူ်ႈ(10)ပိုင်[9]၊ (င) ၼႆႈၶေ လွင်ႈသထေးၵၢၶျေႇထပိၼ်ႇ လႆႈၵၢဝ်တၢင်ႈၶေမ်ႇသၢႇဂိတ်းၽိုၼ်းသေ ၵူင်ၶဝ်ႈသွမ်းလူႇတၢၼ်းငလႈ ၽျေးပိၼ်လဝ်ႈမိုၼ်းၵျေးၵၢၶုမေးတၶျေႇ တၢင်းလူႇၶဝ်ႈသွမ်း[10]၊ (ဍ) တၢ်မ်ႈဝႆႉလွင်ႈ ၵၢဝ်တူဝ်ဂိတ်း သူပ်းလၢတ်ႈ လွ်ႈဝူၼ်ႉသေ ပိၼ်မေးဂုသူဝ်ႇတၢႇၶ သီႇလ ၽေႇဝၶေႇ[11]၊ (သ) ၽျေးပိၼ်လဝ်ႈၵျေးၶေလွင်ႈသတ်ႉတဝႇ လိူဝ်းပိၼ် လၢႇတိၶိတ်ႉတ ၵၢၶျေႇၶိတ်ႉတ[12]၊ (ၺ)မိုၼ်းၼႆႈၶေ လွင်ႈၽွၼ်းလၢႉၵၢၼ်ၵမ်ႇမီးသိၼ်[13] လိူဝ်းၼႆႉသေ သုတ်းတွၼ်ႈ(1)ႁွၢႇယူႇယဝ်ႉ။ လွမ်းၶင်ႇၶေဝႆႉလိူဝ်းၼႆႉ ထုၵ်ႇလီမိုၼ်းထတ်းသၢင်တူလ်ႈဝျႈ လွင်ႇငၢမ်ႇမ်ၼ်ႈၶျေႈသင်ႇသွၼ်ပုတ်ႉထလဝ်ႈ ၵမ်ႇၶၶေၼ် လွင်ႇတေလွ်ႈၶျေႈငၢမ်း ၵၢၼ်ၽျေးပိၼ်လဝ်ႈလၢတ်ႈဝႆႉ ၼႆယူႇ။ ႁူလ်းၶျေႇ သင်ဝျႈထုၵ်ႇမ်ၼ်ႈလွမ်းလၢႆးပုတ်ႉထလဝ်ႈယူႇငလႈ ပိၵ်ႉသမ်ႉၵမ်ႇလွ်ႈၶျေႈငၢမ်းပုတ်ႉထလဝ်ႈတေႉ"ၼႆၵျေႈ တီႈသုတ်းမၼ်းငတႉ ထုၵ်ႇလီၵၢဝ်ႁင်ႇမုၼ်လွမ်းယူႇ ၶင်ႇ

---

[8] တေႇတီႈတွၼ်ႈၵၼ်(1)၊ ၶျေႈလိၵ်ႈ(63-64)၊ ၶိုၼ်းၶွမ်း။ ၶိုၼ်းပပ်ႉမိုဝ်းတၢ်မ်ႈ ၶိုၼ်းရူင်းတူလျ်ႈလိၵ်ႈ လၶၼ်ႉလွမ်ပုတ်ႉထမိူင်းတႆး ဝိင်းတူၶၼ်ႈတီး။ မႆၢလၶၼ်ႇလိၵ်ႈ(6)။ မႆၢပပ်ႉ(294 ႉ 3823 တိ LL 802)

[9] တေႇတီႈတွၼ်ႈၵၼ်(1)၊ ၶျေႈလိၵ်ႈ(73-81)၊ ၶိုၼ်းၶွမ်း။ ၶိုၼ်းပပ်ႉမိုဝ်းတၢ်မ်ႈ ၶိုၼ်းရူင်းတူလျ်ႈလိၵ်ႈ လၶၼ်ႉလွမ်ပုတ်ႉထမိူင်းတႆး ဝိင်းတူၶၼ်ႈတီး။ မႆၢလၶၼ်ႇလိၵ်ႈ(10)တေႃႇထိုင် ၶျေႈ(13)။ မႆၢပပ်ႉ(294 ႉ 3823 တိ LL 802)

[10] တေႇတီႈတွၼ်ႈၵၼ်(1)၊ ၶျေႈလိၵ်ႈ(90-94)၊ ၶိုၼ်းၶွမ်း။ ၶိုၼ်းပပ်ႉမိုဝ်းတၢ်မ်ႈ ၶိုၼ်းရူင်းတူလျ်ႈလိၵ်ႈ လၶၼ်ႉလွမ်ပုတ်ႉထမိူင်းတႆး ဝိင်းတူၶၼ်ႈတီး။ မႆၢလၶၼ်ႇလိၵ်ႈ(17)။ မႆၢပပ်ႉ(294 ႉ 3823 တိ LL 802)

[11] တေႇတီႈတွၼ်ႈၵၼ်(1)၊ ၶျေႈလိၵ်ႈ(95-97)၊ ၶိုၼ်းၶွမ်း။ ၶိုၼ်းပပ်ႉမိုဝ်းတၢ်မ်ႈ ၶိုၼ်းရူင်းတူလျ်ႈလိၵ်ႈ လၶၼ်ႉလွမ်ပုတ်ႉထမိူင်းတႆး ဝိင်းတူၶၼ်ႈတီး။ မႆၢလၶၼ်ႇလိၵ်ႈ(18-20)။ မႆၢပပ်ႉ(294 ႉ 3823 တိ LL 802)

[12] တေႇတီႈတွၼ်ႈၵၼ်(1)၊ ၶျေႈလိၵ်ႈ(100-103)၊ ၶိုၼ်းၶွမ်း။ ၶိုၼ်းပပ်ႉမိုဝ်းတၢ်မ်ႈ ၶိုၼ်းရူင်းတူလျ်ႈလိၵ်ႈ လၶၼ်ႉလွမ်ပုတ်ႉထမိူင်းတႆး ဝိင်းတူၶၼ်ႈတီး။ မႆၢလၶၼ်ႇလိၵ်ႈ(21-22)။ မႆၢပပ်ႉ(294 ႉ 3823 တိ LL 802)

[13] တေႇတီႈတွၼ်ႈၵၼ်(1)၊ ၶျေႈလိၵ်ႈ(104-110)၊ ၶိုၼ်းၶွမ်း။ ၶိုၼ်းပပ်ႉမိုဝ်းတၢ်မ်ႈ ၶိုၼ်းရူင်းတူလျ်ႈလိၵ်ႈ လၶၼ်ႉလွမ်ပုတ်ႉထမိူင်းတႆး ဝိင်းတူၶၼ်ႈတီး။ မႆၢလၶၼ်ႇလိၵ်ႈ(21-29)။ မႆၢပပ်ႉ(294 ႉ 3823 တိ LL 802)

ၵဝ်ႇယဝ်ႉ။ ႁႂပ်ႈပိူင်ႈၶၶႄႉလႄႈ တီႈၶႆႈ တေထတ်းသၢင်တူၺ်း မၢႆ(၈)လွင်ႈသင်ႇသွၼ်ငၢႆႈမီးၶမ်ႉလွင်ႈမိတ်ႉတႃႇ ၵူၶေႉသေ ပွႆႉပႃးသိၼ်ၶႄႉလူးႁႂၢင်ႇ။ တႃႇတေလိ လမ်ႈၶႄႉငၢႆႈမီးလွင်ႈမၼ်ႈလွင်ႈလီ" ၶႄႉ တေၵဝ်လင်ႇၵႃႇမၼ်း မႃးၶႄႇႁႂႃႇၵိတ်းၶိူင်ႈ၊ ၶႆႈလင်ႇၵႃႇမၼ်းတိၼ်ႈဝႆႉဝႆႈ–

" ၶႆႉလမ်ႉ ဝႆႈၵၼ်ပႃႇၶေႃႇတီပၢတ်ႈ ပေႃးၵမ်ႇသၢတ်ႈၵမ်ႇၶေႃၵ်ႈ ဝိလိလ်ႇသိၼ်ႈလွင်ပိူၼ်ႈလိၵ်ႉယႆႇ~တူဝ်လွႆၶႄႉ ၊– ပိၵ်ႉသမ်ႉပႆထူပ်းပႆၵၼ် ပႆလႃးတေႃႇတူဝ်လွင်~ၵမ်ႇၼႃႈတေႉယဝ်ႉ၊–၊ ၵမ်ႇၶႄပႆလႃး သႃးငႄးတူဝ်တိုင်ၵိမ်းတႃႇ ပႃၼ်ၵိုတ်းမႂ်ႇ တီႈတၶႆးလွႆ~လႆႈသႃႇယဝ်ႉ ။– ပိၵ်ႉ ၵဝ်းၵမ်ႇၼႃႈၵသၢၵ်ႈ တိၼ်ႉၶေႃၵ်ႈငေႈ ၵလူဝ်ႇလူဝ်ႇတၵ်းၶွႆႈတႃႇၵူႃႇ~ၵင်းမၶႆးယဝ်ႉ။–။

23 ။ သမ်ႉလႃးမူဝ်းၶွင်ႇၵွင်ႈၵိၼ်ႈ ၽူၶၢမ်ႇထိၼ်ႈသေၵႃႇ~ၵိုင်ၵႃႇငေႈ၊– ပိၵ်ႉၵဝ်းၵမ်ႇၵဝ်ငေႈ တင်းၼဝ်တူဝ်ပႃ ၵိုတ်ႇၵင်းၵၶႄႇတၵ်းတႃႇ~ၵမ်ႇ လွတ်ႈၵွႆးၶေႃႈ၊–၊ သၵွင်းသႃးၵျ··· သၢမ်ပိူင်ၵၵျူဝ်းၵပြိတ်ႈ တူဝ်ၵဝ်းတၵ်းမႃး လိၵ်းလႃးထူလ်ႈလူမ်းလွင်~ၼဝ်ႈၵွၵ်ႇယဝ်ႉ ။– သင်ၵဝ်းငေႇ သေႇသတ်ႉတဝႃႇ လွင်ၵူၶေႉၶႄႉ တေႇတူၶႆႈမႃးမွၵ်ႇ~ၵွၶ်တၢင်းတေႉယဝ်ႉ။–။

24 ။ လိၵ်ႉၼုသုမုင်ႈ တုၵ်ႉၼမ်ႇတုၵ်ႉၼ ဝိပႃႇၵထုၵ်ႇၶွႆႈငလႈ လွႆႈၵဝ်ၵွၵ်ႇ~ယၢၶ်ၵၢၼ်းယဝ်ႉ၊– ပထမလေႃးၵူၶေႉၶႄႉ ၵိတ်းလူလူင်လၢင် ၵျမ်ႇယိၼ်ၵၢၼ်း~ပွႆႇလွတ်ႈတေႉယဝ်ႉ၊–၊ ယၢမ်းၶႄ ၵဝ်ယၢၶ်သၢင်းငေးတီႈၼဝ်ၵၢၼ်း~ၵဝ်ပွႆႇယဝ်ႉ။– ၵဝ်ၵူႃႇပႆၵွတ်ႈ တီႈလွတ်ႈၵၶႄႇတ ငေႇ ၵျၶႄႇလုတ်ႈ ပၢၼ်သွႆႇ~ထိုင်ငိမ်းယဝ်ႉ။–။

25 ။ လွင်ၵႃးၵူၶေႉၶႄႉ ဝႆႈမိူဝ်ႈၵျမ်ႇၵဝ်သတ်ႉတဝႃႇၼမ်ႇယၢၵ်ႈ ၵေယွႆႇ~ထိုင်ၵိမ်းယဝ်ႉ၊– လွင်မိတ်ႉတႃႇသတ်ႉတဝႃႇလမ်ႉ ဝႆႈမိူဝ်ႈၵဝ်ထိုင်

ၽွင်းသုၵ်ၵၢင်ၶေႊ ပွႆႉတၢင်းငိမ်း~လွတ်ႈယၢၵ်ႈၶၢင်ႉယဝ်ႉ၊–၊ ပေႊဝႃႈတူဝ်ပႃထိုင်လီ ယၢၼ်ၶိုၼ်ၽေႊၵၢင်း လႆႈထိုင်ငိမ်း~လွတ်ႈၡၼ်ႉၵျေႈ။– ၵႃ ၵျူဝ်းပႃႉၶျေႉတိသီႉလ ၸင်ႉႁွတ်ႈၵျၢင်ႈသွင်တၢၼ်ႉ~ထိုင်ၵျၢင်ႈၶိင်းၵျဝ်း တေႉယဝ်ႉ။–။[14] ""ၶႅ်ယူႉ။

လွမ်းၶၢင်ႉလင်ႉၵျႉမၢင်း ဝႃႈမႃးလိူင်ႉၶႅ်ၽေႈ သင်ဝႃႈၶိုၼ်းၵႃဝ်တီႈပွင်ႉၶေႈယိူင်းၵႃၼ်းမၢင်းလိုင် ၶိုႈဝႃႈၵၢၼ်ပွႆႉပႃးသိၼ်ပႃႉၶျေႉတပၢတ်ႈၶႅ်ႉ လိူဝ်သေငိူင်ႉဝေႈပ်ႇတ်ႈ လွင်ႈၵႃဝ်သၢႆလွႆပိူၼ်ႈၶွႈၽေႈ သင်ဝႃႈမီးလွႆၵျူၶျေႉသေ လွမ်းလွႆႈၶျွတ်ႈၵႃသၢၵ်ႈ ၽွင်းမိူဝ်ႈပိူၼ်ႈတုၵ်ႉယၢၵ်ႈၶၢင်ႉၶႅ်လိုင် လႆႈဝႃႈပ်ၼ်သိၼ်ၵၢၼ်မျၢတ်ႈတေႉ"ၶႅ်ယဝ်ႉ။ လိူဝ်သေၶႅ်ႉ သိုပ်ႉဝႆႉလွႆမိတ်ႉတႃႉသေ ၵႃဝ်ပွႆႉပၼ်တီႈၵၢၼ်လွတ်ႈၽေးၶၢင်ႉထိင်ႈႁွၼ်ႉ ၸင်ႉလႆႈဝႃႈသိၼ်ထမ်းတိမ်ထူၼ်ႈ မီးၽွၼ်းလီမျၢတ်ႈမုၺ်ႉယႃႉသုင်တေႉ"ၶႅ် ယဝ်ႉ။ ၶေႈၵျူမ်းလိူဝ်းၶႅ်ႉ တိုၵ်ႉပ်ၼ်ပႆးဝူၼ်ႉ ၵၢၼ်လဝ်ႈပၢႆၵမ်မၢင်းပွင်ႉလွႆသေ တ်မ်ႈဝႆႉၶၢင်ႉၵျူလ်း၊ လွင်ႈဝႃႈၵိုင်ၵႃဝ်ၶွၼ်းပိတၵၢတ်ႈၽိုၼ်လွႆတေႉ"ၶႅ် ၵႃမ်ႉပႆႉႁူ လီ၊ ၵျူလ်းၵျႈ သမ်ႉငၢမ်ႉမ်ၼ်ႈၵၢၼ် တၢင်းၵၢၼ်ၿႅႊပ်ၼ်လဝ်ႈၵျေႈဝႆႉယူႉ။ ပိၵ်ႉသမ်ႉဝႃႈ ၶေႈၵျူမ်းၵႃမ်ႉမိူၼ်ၵၢၼ်သေတၵျေႈ ၵျူလ်းၵျႈ လွင်ႈယိူင်းၵႃၼ်းၶိုႈဝႃႈၶၢင်ႉ ငတႃႉ မိူၼ်ၵၢၼ်ယူႉယဝ်ႉ၊ တီႈၵၢၼ်မိူၼ်ၶႅ်ႉလမ်ႉ လႆႈၵျၼ်မ်ၼ်ႈၶွၼ်းသီလၵ်ၶၢၼ်ထဝၵ်ၵ ၵႃၼ်ၶဝ်ႈပႃးၶွၼ်းၶုတ်တၵၢၼ်ၵျႉယ ၶၢင်ႉယဝ်ႉ။ ပႃႉလိၶၢင်ႉလမ်ႉ ပ်ၼ်ဝႆႉ ပုၵ်ႈမႆ(451)သေ ၶေဝႆႉဝႃႈ –

"ကထဉ္စ မာဏာဝ ဘိက္ခု သီလသမ္ပန္နော ဟောတိ။ ဣဓ မာဏာဝ ဘိက္ခု ပါဏာတိပါတံ ပဟာယ ပါဏာတိပါတာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ၊ နိဟိတဒဏ္ဍော နိဟိတသတ္တော လဇ္ဇီ ဒယာပန္နော၊ သဗ္ဗပါဏာဘူတ ဟိတာနုကမ္ပီ ဝိဟရတိ။ ယမ္ပိ မာဏာဝ ဘိက္ခု ပါဏာတိပါတံ ပဟာယ

[14] ၶၼ်ႈပပ်ႉမႆ(294 - 3823 တိ LL 802) ႁူင်းတူလ်းလိၵ်ႈ ၶၼ်းလၶၼ်ႉလွမ်ပုတ်ႉထမိူင်းတ်း။ တီႈမႆလၶၼ်ႉပပ်ႉ တူဝ်လိၵ်ႈမိုဝ်းတ်မ်ႈ (6)။ ၶေႈလိၵ်ႈၶွၼ်းၶွမ်း(63-64)

ပါဏာတိပါတာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ၊ နိဟိတဒဏ္ဍော နိဟိတသတ္ထော လဇ္ဇီ ဒယာပန္နော၊ သဗ္ဗပါဏဘူတဟိတာနုကမ္ပီ ဝိဟရတိ၊

ဣဒမ္ပိဿ ဟောတိ သီလသ္မိံ ။[15] " ၶႅမ်ႈယဝ့်။

ပေႃးမႃးၵဝ်တီႈပွင်ႇမၼ်းၶႅမ်ႈလိူဝ် "ၶွင်ႈသႃႇသၶႃႇလဝ်ႈၶႅမ်ႉ လွင်ႈၶႃႈၶိူင်ႈၶဝ်မီးသိၼ်တိမ်ထူၼ်ႈၵၼ်ဝႆႉလႄႈ ပဵၼ်ၵၼ်ၽႄႇဝၢင်းပၢႆႈ လွင်ႈၶႃႈႁိမ်သၢၼ်ၸွႆႈပိူၼ်ႈ ၼင်ႇ ပိူင်ႉဝေႈလွင်ႈၶႃႈႁိမ်ပိူၼ်ႈသေယဝ်ႉ ၵမ်ႇပၼ်တၢမ်ႇတၢင်းၶၢင်းတီႈပိူၼ်ႈ ၵမ်ႇၵဝ်ၶွၼ်ႉပေႃႉထုပ်ႉပိူၼ်ႈ ႁူလ်းၵဝ်လွၵ်ႈမိတ်ႉတႃႇၽေႈတိုၼ်းထိုင်သတ်ႉတဝႃႇသေ ယူႇ သဝ်းယဝ်ႉ၊ ၶႅမ်ႉလႄႈ ပဵၼ်လွင်ႈလဝ်ႈၶိူင်ႈပွႆႉပႃႈသိၼ်ပႃႇၶႃႇတိပၢတ်ႈၶၢင်ႉယဝ်ႉ "[16] ၶႅမ်ႈယူႇ။ ၶႅမ်ႉၵေႃႈ ပေႃးၵဝ်တီႈပွင်ႇၶၢႆႈယိူင်းၵၢၼ်ႈမၼ်းဝႆႉလိူဝ် ငၢမ်ႇမ်ၶၼ်ႈ ၵၼ်တင်းၶွင်ႈလိၵ်ႈလူင် တိဝိထသုၵ်ႈမူႇၶႅမ်ႉယူႇ၊ ၵၼ်ၵမ်ႇတိမ်ထူၼ်ႈၶၢင်ႉၼတႃႉ ၵမ်ႇႁူဝ်ႈၽူႈတၢမ်ႈမၼ်းၵဝ်ၶွင်ႈလွၵ်ႈ ၽိုၼ်လွၵ်ႈသေမႃးလၢတ်ႈ ၶႅမ်ႈႁူလ်းယဝ်ႉ။ ပုၼ်ႈ တႃႇတီႈၶႅမ်ႈၼတႃႉ ႁဝ်းလႆႈတၢင်းႁူႉမိုၵ်ႉတွၼ်းၵၼ်ၶိုင်ႈဝႆႉ တႃႇႁႅၼ်းၵုင်ႇမုၼ်သိၼ်ထမ်းႁဝ်း ပေႃးတေတိမ်ထူၼ်ႈၶၢင်ႉ လူဝ်ႇလႆႈဝႆႉလွၵ်ႈမိတ်ႉတႃႇ ၵရုၼ်ႃႇသေ ပွႆႉပႃႈၶႅမ်ႈ ယဝ်ႉ။

(ၶ) ၶွင်ႈတွၼ်ႈၵၼ်(1)ၶႅမ်ႉႁူလ်းၶင်ႇၵဝ်ႇ ၶွႆႈမႃးထတ်းသၢင်တူလ်း လွင်ႈၽွၼ်းလီသုလဂျိုၵ်ႈတြႃး လိူဝ်းၶၢင်ႉၵိတ်ႈၶိုင်ႈ၊ လွမ်းၶင်ႇၶွင်ႈလိၵ်ႈလူင်မူႇၶႅမ်ႉ တၢမ်ႈၶေ ဝႆႉၶၢင်ႉၼတႃႉ လႆႈႁၼ်ဝႆႉ (1)ႁွပ်ႈၽွၼ်းလီၵၼ်ပိူင်ႈဝေႈလွင်ႈၶႃႈသၢၼ်ၸွႆႈပိူၼ်ႈၶၢင်ႉၼလႄႈ လႆႈမီးၵႃႇယူယၢဝ်း၊ တၢင်းပဵၼ်ၵေႃႈၵမ်ႇၶမ်ႈ။ (2) ပေႃးလႆႈပိူင်ႉဝေႈလွင်ႈ လၵ်ႉၶူဝ်းၶွင်ပိူၼ်ႈၶႅမ်ႈလိူဝ် ၽွၼ်းလီမၼ်းပၼ်မႃး လႆႈမီးၶူဝ်းၶွင်လိူင်ႇၶမ်ႇ ၼင်ႇ ၽၵ်ႇသွမ်ႈႁႆႈၶေႃးသူၼ်ၵေႃႈ မၵ်ႈမုၼ်းႁၼ်ႈလိူင်ႇသေ ၵမ်ႇတွၼ်ႉလႆႈၶၢမ်ႇဝူဝ်းၵူၺ်းၶဝ်ႈ

[15] ဒီဃနိကာယ သီလက္ခန္ဓဝဂ္ဂပါဠိ၊ သီလက္ခန္ဓ နှာ-၁၉၀။
[16] ၵဝ်တီႈပွင်ႇ ၶွင်ႈသီလၵ်ၶၼ်ထဝၵ်ၵ ပႃႇလိလဝ်ႈၽေတေႃး၊ တွၼ်ႈသီလၵ်ၶၼ်ထ ၼႃႈ(515)

တဝ်၊ ၵမ်ႉတွၼ်ႉလႆႈၶၢမ်ႉၸူၼ် ၽူႈလၵ်ႉၶိမ်ၵၢဝ်။ (၃) ပေႃးလႆႈငိုၼ်းဝေႈလွင်ႈပူၼ်ႉပၼ်ႁႂ်ႈမေႃႈသုၼ်ႇလိူင် ၽွၼ်းလီပၼ်မႃး လႆႈမီးငၢၼ်ႈၽၢင်လီ၊ လိူဝ်သေၼၼ်ႉ ၵူႈ ပၼ်လုၵ်ႈလၢင်းၵၢင်တဝ်ႈလဝ်ႈၵဝ်ႉလိူဝ်းၼၼ်ႉလႄႈ ၵုၵ်ႉလူႉမႂ်ႉလႆးဝူဝ်းၵူဝ်းလဝ်ႈၵဝ်ႉၼၼ်ႉလႄႈ တိုၼ်းၵမ်ႉလႆႈပၼ်တူတ်ႈပၼ်ႁူတ်း ၵမ်ႉလႆႈငၢၼ်ႈလူႉငၢၼ်ႈမူဝ်ႉလႆး"။ (4)ယွၼ်ႉပိူဝ်ႈငိုၼ်းဝေႈဝၢႆႉၵၢမ်ႉ မုသႃႉဝႃႉတႄလႈ ၽွၼ်းလီပၼ်မႃး လွတ်ႈၵႂၢမ်းပိူၼ်ႈမၢပ်ႉလၢၼ်း။ (5)ၵၢၼ်လႆႈငိုၼ်းဝေႈပိသုၼ်ဝေႃႉလႃႉလႅမ်ႉ လႆႈလွတ်ႈၶႃႉၶႃႈ။ (6)ပေႃး ငိုၼ်းဝေႈၽရူသ်သဝႃလႃလႅမ်ႉ လွတ်ႈၵႂၢမ်းပိူၼ်ႈ ထႃႉလႃႉ။ (7)ပေႃးငိုၼ်းဝေႈသမ်ႉပပ်ၽလေႃႉပဝႃႉလႃႉလႅမ်ႉ လွတ်ႈၵႂၢမ်းပိူၼ်ႈလၢတ်ႈၵိုဝ်ႉလၢၼ်ႈ ၶႆယဝ်ႉ။
(၈) လွင်ႈမၶေႃးၵၢမ်ႉၶႆႉ လႆႈႁၼ်တၢမ်ႈဝႆႉၵမ်ႉထၢင်ႉလၢင်ႈလီသေ တေၵဝ်ၵၼ်လႄႈပၼ်ၵၼ်လႄႈတေႉ"ၵေႃႈၵမ်ႉလၢင်ႈ မိူၼ်ငၢင်ႈသုၵ်ႉယုင်ႈၶူၼ်းၶဝ်ႈၵၼ်ဝႆႉယဝ်ႉ။
 ပေႃးတေၵမ်ႉၵဝ်ၶႆၵေႃႈ သမ်ႉမီးယူႉ၊ ပေႃးလူဝ်ႉၵဝ်တေႉ"လိူင် သမ်ႉၵမ်ႉတၢမ်ထူၼ်ႈသေ ႁႃသင်ၵေႃႈၵမ်ႉလႆႈသင် ပၼ်လိူင်ႉၶႆဝႆႉယူႉ။ ၵၢၼ်ၶႆႉလႅမ်ႉ ပၼ်တၢင်းယူပ်ႈယွမ်းၽူႈတၢမ်ႈမၼ်း လွင်ႈၶိုင်ႈယဝ်ႉ။ ၵူၺ်းၵူႈ တီႈၵၢၼ်မၼ်းၶွႆႈဝႃႈၶၼ်ႉ လႆႈႁၼ်မႂ်ႇထိုင်မၶေႃးၵၢမ်ႉလီ"ယူႉ၊ မိူၼ်ၶၼ်ႉၵၢၼ်ဝႃႈ "ၵၢၼ်လႆႈဝႆႉ လႆႉယုမ်ႉယမ်ႉတြႃးသိုဝ်ႈ"ယူဝ်း" ၵမ်ႉၵူတ်ႉၵမ်ႉမိဝ်ႉလႅမ်ႉ ၽွၼ်းလီမၼ်းပၼ်မႃး လႆႈမီးလၢၼ်ႉလီ လၢင်ႈႁူပ်ႉတြႃးငႃႈ"၊ ၵမ်ႉမီးၵေႃႉသီႈၵေႉၵေႉတႃ၊ ၵမ်ႉလႆႈၶၢမ်ႉ တၢင်းမိၵ်ႉသႃႉႁူမ်ႉငမ်း"ဝႃႈၶႆႁႃႉလိူဝ်းၶႆႉ ႁူလီယူႉဝႃႈပၼ်ၽွၼ်းလီမၶေႃးၵၢမ်ႉ။ ၵူၺ်းၶေႃႉ လွင်ႈမၶေႃးၵၢမ်ႉ ၶမ်ႉလႅင်ႉသိၼ်ႈလႅင်ႉသိၼ်ႈၼၼ်ႉသမ်ႉ ၵမ်ႉတၵ်ႉလၢင်း၊ ႁွပ်ႈၶႆငလႈ လၢင်ႉဝႃႈလၢႆးမၼ်းသုၵ်ႉသၵ်ႉဝႆႉ ၶႆယဝ်ႉ။
(င) –လွင်ႈဝႃႈသထေးၵၢၼ်ႉထပိၼ်ႉ လႆႈၵဝ်တၢင်ႈၶႄမ်ႉသႃႉၵိတ်းၽိုၼ်းသေ ႁူင်ၶဝ်ႈသွမ်းလူႉတၢၼ်းငလႈ ၽြေးပၼ်လဝ်ႈၶိုၼ်းၵၢၶုမေးတၶေႃႉပၼ် တၢင်းလူႉၶဝ်ႈ သွမ်းမၼ်းၵၢၼ်ဝႃႈလႅမ်ႉ ၵမ်ႉလႆႈႁၼ်ၶၼ်ႈၽိုၼ်ပိတၵၢတ်ႈဝႃႈဝႆႉ၊ ၵူၺ်းၵူႈ လွမ်းၶၼ်ႉၶၼ်ႈလိၵ်ႈမူႉၶႆႉငတႉလၢတ်ႈဝႆႉဝႃႈ လူးမိူဝ်ႈဝၼ်းၽိတ်ႈၵွၵ်ႉဝႃႉၶၼ်ႉ သထေး ၵၢၼ်ႉထပိၼ်ႉႁွၵ်ႉႁႃသိုဝ်ႉၽိုၼ်းၶၼ်ႈဝိၼ်း ၵမ်ႉလႆႈငလႈ လၢင်ႉႁွၵ်ႉယွၼ်းသိုဝ်ႉၵဝ်တၢင်ႈၶႄမ်ႉသႃႉ တီႈၵူၼ်းၵႃႉသၢင်းၽေးၶဝ်သေ မႃးၵိတ်းၽိုၼ်းႁူင်ၶဝ်ႈသွမ်း ၶႆယူႉ။

မိူဝ်ႈထိုင်မႃးၶၢဝ်းၵူဝ်မိူင်းသုၼ်ၶဝ်ႈ ၼင်ႇလႆႈၵၢဝ်ၶဝ်ႈသွမ်းၵေႃႇ လႃႇ ၵႃႇ ႁႃႇ ရ မိူဝ်းလူႇတၢင်းထိုင်တီႈၵျွင်းၼၼ်ႉ ၽြေးပဵၼ်ၼဝ်ႉၼင်ႇလႆႈၵေႃးပၼ် ၽြႃးၵၢၼ်ႇမေးတၢင်ႇ ၶဝ်ယဝ်ႉ။ ၽြႃးၵၢၼ်ႇမေးတၢင်ႇၶၼ်ႇၼမ်ႉ လႆႈႁၼ်ပႃႇလိမၢင်း တၼ်မ်ႈဝႆႉဝႃႈ–

"ဂန္ဓ ရသ ဒါနံ ဒေမ၊ အာနိသံသ အာယုဝဏ္ဏ သုခဗလဉ္စ။ ဖလံ အရောဂံ သမ္ပတ္တိတော ဗမောဒတိ၊ လဒ္ဓိတွာန ပစ္ဆိမဘဝေ ဝိဝေကံ ဝိရဇ္ဇံ ဝရံ နိဗ္ဗာနံ ပါပုနိသတိ။[17] "ၶဝ်ယဝ်ႉ။

ၶၼ်ႇၵၢႈဝတ်ႉထုၼၼ်ႈပႃႇလိ ၵၢၼ်ၶေမေးၶၼ်ႉ တိုၼ်းၵမ်ႇလႆႈႁၼ်ၶၼ်ႈပိတၵၢတ်ႈၼၼ်း"၊ ၵၢၼ်ၶၼ်ႉၼႆတႃႉ လွမ်ယုမ်ႇယမ်ဝႃႈ ၼၢင်းယူႇတီႈၼဝ်ႉပၢႆၵမ်မၢင်း မေႃလွႆႉႁႃမ်း ပႃႇလိသေ ၽၢင်ႇတၼ်မ်ႈပဵၼ်မေးႁၢင်းႁူပ်း ၶဝ်ယူႇ။ ၵၢၼ်ၼႆႈထတ်းသၢင်ဝႃႈမႃးၶၼ်ႇၶဝ်ၼမ်ႉ ၶိုၼ်ႈဝႃႈ ၽြႃးၽွင်းလီၶဝ်ႈသွမ်းၶၼ်ႉ ၵမ်ႇမီးၶဝ်ၼတႃႉ ၵမ်ႇလွင်ၶၼ်ႇၵဝ်ႇ၊ တီႈတေႃႉမၢင်းၼမ်ႉ ယွၼ်ႉပိုဝ်ႈၶေႃႈႁႃမ်းပႃႇလိလိုဝ်းၶၼ်ႉ မၢင်းၵမ်ႇမိူၼ်ၶၼ်ႈပိတၵၢတ်ႈၶၼ်ၼၼ်ႈ ၼင်ႇလႆႈထတ်းသၢင်လွမ်းႁွၼ်ႇ ၶၼ်ႇၶဝ်ႁူပ်းယဝ်ႉ။

(၈) ၵမ်းၶၼ်ႉ ၶိုၼ်ႈထတ်းသၢင်တူၺ်းလွင်ႈၵၢၼ်ဝႃႈ ၵိုင်ၶိူဝ်တူဝ်ၵွၼ်တႃး သူပ်းလၢတ်ႈ လွႆႉဝူၼ်ႉသေ ပဵၼ်မေးႁုသူပ်ႇတၢၶ သီႇလ ၽၢင်ႇဝၶၢင်ႇၶဝ်ၶၼ်ႉယဝ်ႉ။ ၶၼ်းလိၵ်ႈ ထမ်းၼဝ်ႈတိပိထသုၵ်ႈၶၼ်ႉ လႆႈႁၼ်ၼဝ်ႈပၢႆၵမ်မၢင်း တၼ်မ်ႈပဵၼ်ပႃႇလိဝႃႈ "ယေသတ္တာ ဘိက္ခဝေ သမဇ္ဈတ္တိ သမယေ ဒါနသီလ ဒီသု အပ္ပမတ္တာ၊ ကာယေန သုစရိတ္တံ စရန္တိ၊ ဝါစာယ သုစရိတ္တံ စရန္တိ၊ မနသာယ သုစရိတ္တံ စရန္တိ၊ [18] "ၶၼ်ႇၶဝ်ယူႇ။ တီႈပွင်ႇမၢင်းၼတႃႉ ၶိုၼ်ႈဝႃႈ "သတ်ႉတဝႃႇၶဝ်ၶၼ်ႉ ၵၢဝ်တူဝ်ၽိုၵ်းၵမ်လီ၊ ၵၢဝ်သူပ်းလၢတ်ႈ ၽိုၵ်းၵမ်လီ၊ ၵၢဝ်လွႆႉဝူၼ်ႉၽိုၵ်းၵမ်လီသေ ပဵၼ်မေးၵၢၼ်တၢၶ သီႇလ လိုဝ်းၶၼ်ႉယူႇ "ၶဝ်ယဝ်ႉ။ လွႆႈယူႇတေႃႉယဝ်ႉ တၢႇတေၼၢင်းပဵၼ်ၵၢၼ်ႁုသူပ်ႇ တၢၶ သီႇလ ၽၢင်ႇဝၶၢင်ႇလိုဝ်းၶၼ်ႉ လႆႈဝႃႈပဵၼ်ႁွပ်ႈပိုဝ်ႈတူဝ်ၵွၼ်တႃး သူပ်းလၢတ်ႈ လွႆႉဝူၼ်ႉလွမ်းလွင်ႈလီၼၼ်ႈ ၼင်ႇပဵၼ်ၵၢၼ်ႁုသူပ်ႇမေးယဝ်ႉ၊ ၶေႃႈႁႃမ်းလိုဝ်းၶၼ်ႉ တေႃႈၵမ်ႇလႆႈႁၼ်ဝႃႈ

[17] ၶၼ်းပပ်ႉမၢႆ(294 - 3823 တိ LL 802) ႁူင်းတူလွႆးလိၵ်ႈ ၶၼ်းလၶၼ်ႉလွမ်ပုတ်ႉထမိူင်းတၢႆး။ တီႈမၢႆလၶၼ်ႉပပ်ႉ (18)။ ၶေႃႈလိၵ်ႈၶၼ်းၶွမ်း(92)။

[18] ၶၼ်းပပ်ႉမၢႆ(294 - 3823 တိ LL 802) ႁူင်းတူလွႆးလိၵ်ႈ ၶၼ်းလၶၼ်ႉလွမ်ပုတ်ႉထမိူင်းတၢႆး။ တီႈမၢႆလၶၼ်ႉပပ်ႉ (21)။ ၶေႃႈလိၵ်ႈၶၼ်းၶွမ်း(95)။

မီးလွင်ႈပိူင်ꩭိၶေႃးသင်ႇသွၼ်ပုတ်ꩫထလဝ်ႈ ၶင်ႇꩭဝ်ႇ။ ꩭူလ်ႈၶေႃႇ လွင်ႈꩫၶ်ဝေႃးလဝ်ႈပႃꩭမ်မၶ်ႈ ꩫဝ်မႃးတ်ꩫမ်ႈဝႆꩫၶ်ႆ လ်ပ်ႈတေယူႇၶ်ႈပိတꩭႃတ်ႈ ꩮိၶ်လ်တေꩫ"ၶ်ႆ ပ်ၶ်ꩫၶ်ꩭျၶေႃၶ်ႈထူပ်ႈဝႆꩫယူႇယဝ်ꩫ။ ပ်ၶ်ꩭိူဝ်ꩫေႃးလီယူႇ လွၶ်ꩫမွၶ်ႈၶေႃးသင်ႇသွၼ် ꩫၶ်ꩫိင်လွမ်ႈပိူင်ပုတ်ꩫထလဝ်ႈသေ တ်မ်ႈဝႆꩫၶ်ႆꩫ ပေႃးထတ်ႈတူလ်ႈလီလိုင် ပိꩭ်ꩫသမ်ꩫဝႃး ꩫမ်ႇလ်ႈၶေႃးꩭူမ်ႈပုတ်ꩫထလဝ်ႈꩭျေႃးဝႆꩫတေꩫ"ၶ်ႆꩫေႃး လ်ပ်ႈတေပ်ၶ်ပႃႈဝူၶ်ꩫလွင်ႈၶူင်သႃင်ႈ ၶ်ႈလႃၶ်ႇꩮူႈတ်မ်ႈမၶ်ႈ ၶၶ်ꩫꩭူလ်ႈ၊ တီးၶ်ႆႈꩫတꩫ သမ်ꩫ ꩫမ်ႇသင်ꩫေႃး ꩭိုင်ႇထိူꩭ်ႈꩭျၶ်လီ ꩭမ်ꩫထ်မ်လွမ်ႈပႃႈဝူၶ်ꩫၶေႃးသင်ႇသွၼ်ꩫၶ်ၶ်ႆꩫယူႇ။

(သ) တီးꩫၶ်ဝေႃး ꩮျေႃးပ်ၶ်လဝ်ႈꩭျေႃးၶေ လွင်ႈၶူဝ်ႈသတ်ꩫတဝႃႇ လိူဝ်ႈပ်ၶ်လႃႇတိꩭ်တ်ꩫတ ꩫႃႇၶေႃႇꩭ်တ်ꩫတၶ်ႆၶၶ်ꩫ ꩭျဝ်ႈၶိၶ်ႈမႃးလ်ပ်ႈꩭျ်ၶ်ႈတူလ်ႈꩫိတ်ႈၶိုၶ်ႈ၊ တီးၶ်ႈမူႇလိꩭ်ႈတိဝိထသုꩭ်ႈꩫၶ်ၶ်ႆꩫ လႆႈꩭျၶ်ၶူးမေတ်မ်လိꩭ်ႈ လ်င်ႈၶေဝေꩫဝႃး လိူဝ်ႈꩫၶ်ꩭိူတ်ႇမႃးလႃးပႃၶ်ꩮျေႃးပ်ၶ်လဝ်ႈပေႃႇꩭီႈသေ လႆႈလွၶ်ꩭျၶ်ꩮျေႃးပ်ၶ်လဝ်ႈ ၶဝ်ၶေꩫူမုၶ်လႆႃ" ꩭူလ်ႈ သမ်ꩫꩫမ်ႇလႆႈထွမ်ႇꩮျေႃးၶၶ်ꩫ ပ်ၶ်ꩫၶေႃႇꩭ်တ်ꩫတ၊ လွင်ႈလိူဝ်ꩫလႃတ်ႈမၶ်ႈ ꩫမ်ႇလ်ႈꩮူႈꩭိူဝ်ႈယမ်ပုတ်ꩫထလဝ်ႈၶၶ်ꩫ ပ်ၶ်လႃႇတိꩭ်တ်ꩫတ ၶ်ႆယဝ်ꩫ[19]။ ၶ်ႈသွင်မ်ဝ်ႈၶ်ႆꩫ ပိꩭ်ꩫသမ်ꩫဝႃႈပ်ၶ်သတ်ꩫတဝႃႇ ꩭိူတ်ႇလႃးပႃၶ်ꩮျေႃးပ်ၶ်လဝ်ႈပေႃႇမႃးသေတ လွင်ႈꩮဝေလႃႇတိမၶ်ႈပိူင်ႈတီးသေ ꩫမ်ႇꩭိူတ်ႇလႃးလႃဝ်ႈꩭိူဝ်ႈ ယမ်ပုတ်ꩫထၶၶ်ꩫ ပ်ၶ်လွင်ႈလုတ်ႈꩭျႃမ်ႈꩮျေႃးပိူင်ႇ"ယဝ်ꩫ။ ပေႃးမႃးတူလ်ႈတီးပွင်ႇ ၶူဝ်ႈလႃႇတိꩭ်တ်ꩫတ ꩫႃၶေႃႇꩭ်တ်ꩫတၶ်ႆꩫ ꩫမ်ႇပႆႇယႃမ်ႈသွꩭ်ႈꩭျၶ်မ်ၶ်ႈတီးၶ်ႈပိတ ꩭႃတ်ႈ၊ ꩭူလ်ႈꩭႃး ပ်ၶ်ꩭိူဝ်ꩫေႃး ယူႇတီးလဝ်ႈပႃꩭမ်ႈမၶ်ႈꩫတꩫ တေꩫမ်ႇလႃးလီႈလႃမ်ႈလိမ်ႈတ်မ်ႈၶင်ႇꩭဝ်ႇ၊ ꩭ်တ်ႈꩭိူဝ်ꩫေႃး တေꩫိင်ၶိူဝ်တႃင်ႈလူင်ꩫလ်ၶ်ႇ ၶဝ်လဝ်ႈ ꩫၶ်လ်ပ်ႈꩭျ်ၶ်ႈပိတꩭႃတ်ႈလွတ်ႇလီလွတ်ႇꩭႃမ်ႈၶၶ်ꩫယူႇ။

[19] ၶ်ႈပပ်ႇမႆႃ(294 - 3823 တိ LL 802) ꩭျူင်ႈတူလ်ႈလိꩭ်ႈ ၶ်ႈလၶ်ႇလွမ်ပုတ်ႇထမိူင်ႈတႆႈ။ တီးမႆႃလၶ်ႇပပ်ႇ (24)။ ၶေႃးလိꩭ်ႈၶ်ႈၶွမ်ႈ(103)။

(ၺ) လိူဝ်သေၼၼ်ႉ လႆႈႁၼ်ၼေဝ်ႉထၢင်ႈ လွင်ႈၽွၼ်းလႄႈႁွပ်ႈဢမ်ႇမီးသိၼ် ၼႆယဝ်ႉ။ ၶင်းႁႂ်ႈၽွၼ်းလႄႈႁွပ်ႈဢမ်ႇမီးသိၼ်လိူဝ်းၼၼ်ႉ ပေႃးမႃးတူၺ်းတီႈဢၼ် ယၢမ်ႈဢဝ်ပိူၼ်ႈလုၶႂ်ႈၵႃႉ ၵူဝ်ႈဢမ်ႇယူႇလၢင်ႈပွတ်း ၼင်ႇ လိမ်ပႃးမေႈလုၵ်ႈလၢင်း လိဝ်ႉလႆႈတၢႆၽၢတ်ႇႁၼ်ၼႆယဝ်ႉ[20]။ ၽွၼ်းလႄႈလွင်ႈလၵ်ႉၶူဝ်းၶွင်ပိူၼ်ႈလႅမ်ႉ။ လၢင်ႈ ပၼ်ၵွတ်းၽၢၼ် ၼႆယဝ်ႉ[21]။ ဢၼ်လႆႈၽိတ်းႁႃႉမႄႉသု ႁူတ်ႉၽူဝ်ႇႁူတ်ႉမေးပိူၼ်ႈလႅမ်ႉ။ လၢင်ႈလႆႈၸၢင်ႈလႄႉ ၸၢင်ႈမိူဝ်ႉ ၽႅင်ႈၸၼ်ၶေႃႈၵိမ်ႇၵိူဝ်ႉ ၼႆယဝ်ႉ[22]။ လွင်ႈဢၼ် လႆႈလၢတ်ႈၵႂၢမ်းၶိတ်ႉပၢႆႇပိူၼ်ႈ ပွင်ႉလႃႉပိူၼ်ႈ ၶႃႉၶႃႈပိူၼ်ႈ ပိတ်ႉလဵၼ်ပိူၼ်ႈလိူဝ်းၼၼ်ႉလႅမ်ႉ။ ၽွၼ်းလႄႉမၼ်းၶိုၼ်းမႃးပၼ် လႆႈၶၢမ်ႇတၢင်းပိူၼ်ႈလဵၼ်ဢၵ်ႇၶူဝ်းၶွင်၊ လိူဝ်သေ သေၼၼ်ႉ မိူဝ်ႈလဝ်ႈႁဝ်ႇလၢတ်ႈၵႂၢမ်းလီၵေႃႈ ပိူၼ်ႈတိုၼ်းဢမ်ႇယုမ်ႇ ၼႆယဝ်ႉ[23]။ ၼၼ်ႉဢၼ်ဝႃႈမႃး လွင်ႈၽွၼ်းလႄႉတူလၵ်ႉလိူဝ်းၼၼ်ႉ လႆႈႁၼ်မိူၼ်ၶၼ်းပိတၵတ်ႈဝႆႉ တင်းၼမ်ယူႇ၊ ဢၼ်ပိူင်ႈႁၼ်ႁိတ်းႁီႈလႅမ်ႉ။ လႆႈႁၼ်ၶၼ်းပိတၵတ်ႈၼေဝ်ႉ ပႃးလွင်ႈၽွၼ်းလႄႉ ဢၼ်ႁိၼ်လဝ်ႈ သူႇယၢႈသေ လႆႈႁူႉပၼ်ၶၼ်းၶူင်းဢၼ်ပေႇ ၼင်ႈ မိၼ်း မႃးပၼ်ႁူၼ်းဢၵ်ႇလၵ်းလဵမ်ႇ ၼၼ်ႉယဝ်ႉ။ လိူဝ်သေၼၼ်ႉ လွမ်းၼင်ႇၽွၼ်းလႄႉတူလၵ်ႉ လိူဝ်းၼၼ်ႉ လႆႈႁၼ်ၶၼ်းပိတၵတ်ႈလၢတ်ႈဝႆႉ ပႃးလွင်ႈဢၼ်လႆႈႁူႉၶၢမ်ႇငိူၼ်း၊ လႆႈပၼ်ပိတ်ႉတၢႆ၊ ပၼ်တရိတ်ႉသၼ်ႇ ၼႆသေ[24] ႁူလ်းၶႅႇၶၼ်းလိၵ်ႈလူင်ၼၼ်ႉ ဢမ်ႇလၢတ်ႈပႃးၼၼ်ႉယဝ်ႉ။ လိူဝ်းၼၼ်ႉပၼ်လွင်ႈၶၼ်းလိၵ်ႈလူင် ၼင်ႈ ပိတၵတ်ႈပိူင်ႈႁၼ် ႁိတ်းႁီႈ ၼႆယဝ်ႉ။ ဢၼ်မိူဝ်ႈၼေ မိၼ်း ၶၼ်းလုမ်း(ၺ)ၼၼ်ႉ ပၼ်ၽွၼ်းလႄႉလွင်ႈဢမ်ႇမီးသိၼ် ဢၼ်ဝႃႈမႃးၶၼ်းလိၵ်ႈလူင် ၼင်ႈ ၶၼ်းပိတၵတ်ႈၼၼ်ႉယဝ်ႉ။

---

[20] လိၵ်ႈလူင်တိပိဋကသုၵ်ႈ ပပ်ႉမၢႆ(294 - 3823 တီ LL 802) ႁူင်းတူလုံးလိၵ်ႈ ၶၼ်းလၶၼ့်ၵွမ်ပုတ်ႉထမိူင်းတႆး။ ၶၼ်းတွၼ်ႈၵၢၼ်(1) တီႈမၢႆလၢၼ်ႉ,ပပ်ႉ (25-26)။ ၼႃႈလိၵ်ႈၶၼ်းၶွမ်း(104-107)။

[21] လိၵ်ႈလူင်တိပိဋကသုၵ်ႈ ပပ်ႉမၢႆ(294 - 3823 တီ LL 802) ႁူင်းတူလုံးလိၵ်ႈ ၶၼ်းလၶၼ့်ၵွမ်ပုတ်ႉထမိူင်းတႆး။ ၶၼ်းတွၼ်ႈၵၢၼ်(1) တီႈမၢႆလၢၼ်ႉ,ပပ်ႉ(26)။ ၼႃႈလိၵ်ႈၶၼ်းၶွမ်း(108-109)။

[22] လိၵ်ႈလူင်တိပိဋကသုၵ်ႈ ပပ်ႉမၢႆ(294 - 3823 တီ LL 802) ႁူင်းတူလုံးလိၵ်ႈ ၶၼ်းလၶၼ့်ၵွမ်ပုတ်ႉထမိူင်းတႆး။ ၶၼ်းတွၼ်ႈၵၢၼ်(1) တီႈမၢႆလၢၼ်ႉ,ပပ်ႉ(26)။ ၼႃႈလိၵ်ႈၶၼ်းၶွမ်း(109)။

[23] လိၵ်ႈလူင်တိပိဋကသုၵ်ႈ ပပ်ႉမၢႆ(294 - 3823 တီ LL 802) ႁူင်းတူလုံးလိၵ်ႈ ၶၼ်းလၶၼ့်ၵွမ်ပုတ်ႉထမိူင်းတႆး။ ၶၼ်းတွၼ်ႈၵၢၼ် (1) တီႈမၢႆလၢၼ်ႉ,ပပ်ႉ(26)။ ၼႃႈလိၵ်ႈၶၼ်းၶွမ်း(110)။

[24] မီးၶၼ်းဢၢင်ႈႁုတ်ႉတရၶၵ်ၵျႃႉယ ပႃႈလိၵ်လဝ်ႈ ပပ်ႉသၢမ်၊ ဢတ်ထၵ်ၵၶၼ်ပႃႇတ ၊ တၢၶဝၢၵ်ႈ၊ ၸုလရိၵ်တဝိပႃႇဢသုတ်ႈ၊ ၼႃႈ(78)။

တွၼ်ႈၵၢၼ်(2)

ၼင်းတွၼ်ႈၼႆႉ တႅမ်ႈဝႆႉလွင်ႈၵၢၼ်ယိုၼ်ႈမိုင်ႇၸၢႆႇၵ ငလႈ လွင်ႈၽွၼ်းလီသီႇလ ပၼ်လွမ်းၼင်ႇၵျႈတိုဝ်းၵမ်လႆႈၼၼ်ႉ ၼႆယဝ်ႉ။ ယွၼ်ႉပိုဝ်ႈၼႆငလႈ တေလႆႈၦၼ် ဝႆႉမိုၼ်ၼင်ႇ(ၵ) ၼႆႈၼေမိုဝ်ႈသထေးၵၢၼျေႇထပိၼ်ႇ တိုၵ်ႉမၢၵ်ႈမီးသေ လႆႈၵိၼ်ၶဝ်ႈလီၽၢၵ်းဝၢၼ်ၼၼ်ႉ ယၢမ်ႈၶုၵ်းလွႆလႆႈၵုၼ်းယွၼ်း[25]၊ (ၶ) ၼႆႈၼေလွင်ႈလႆႈၵမ်သိၼ် ၵၢၼ်တိမ်ထုၼ်ႈသိၼ်ႈၶိုင်ႈ သမ်ႉလုတ်ႈဝႆႉသီႇသိၼ်ႈၼၼ်ႉ ၽွၼ်းလီတိမ်ထုၼ်ႈမိဝ်းၶိုင်ႈၵျေႈ ၵၢၼ်ၽွၼ်းလီယုပ်ႉယွမ်းၼၼ်ႉ မီးယူႇသီႇပိုၼ်ၼင်ႇၵဝ်ႇ ၼႆယဝ်ႉ[26]။ လွင်ႈတၢင်းၵုဝ်ယျေႈတြႃး ၼင်းတွၼ်ႈၵၢၼ်(2)ၼႆႉငတႉ မီးဝႆႉသွင်ၵုဝ်ၼႆႉယဝ်ႉ။

ၼင်ႇၵျႈၼေမျေးတီႈၵ်ပ်ႈမၼ်းၼၼ်ႉ တေၶိုၼ်းမျႈလၢတ်ႈတီႈၵျၢင်ႈမၼ်းသေ ထတ်းသၢင်တူလ်းၵိတ်းၶိုင်ႈၵွၼ်ႇ။ ၵမ်းၼႆႉ ပေးတေထတ်းသၢင်တူလ်းလီ"လိုင် မိုၼ် ၼင်ႇၶျႈမုၼ်း မႆႇ(ၵ)လမ်ႉ လၢတ်ႈၼေဝျေႈ မိုဝ်ႈသထေးၵၢၼျေႇထပိၼ်ႇ လႆႈမၢၵ်ႈမီးလီပိၼ် ၵတ်းယိၼ်သိုဝ်းသျႇ လႆႈၵိၼ်ၶဝ်ႈၽၢၵ်းၶိုင်ႈတျႇ သၢမ်သီပ်းသီႇမိႇၼၼ်ႉ ယၢမ်ႈမီးၵၢင်လွႆ ၼ်ႈလျႇၵုၼ်းယွၼ်းၶဝ်ငလႈ ၶုၼ်ၵိၼ်းလင်ႇလႆႈၵွၼ်ၵၢဝ်လုမ်းလၢင်းမၼ်းၶိုင်ႈပၢၵ်ႇၵျေႉ ပွမ်ပိၼ်ၵုၼ်းယွၼ်းသေ မျႈၽိဝ်ၵုၼ်းသထေး ၼႆယူႇ[27]။ မိုဝ်ႈၽွင်းသထေး ၽုဝ်မေးလႆႈၦၼ်ဝျႈ ၵုၼ်းယွၼ်းမျႈၽိဝ်ၼၼ်ႉ ၵၼ်ႇၦပ်ႉတွၼ်ႈသေ လျႇၵယိုၼ်ႈမိုင်ႇၶဝ်ႈလီၽၢၵ်းဝၢၼ် ၵ်ႈလေးႁျႇၵုႈၵျေႉယူႇယဝ်ႉ၊ မိုဝ်ႈၽွင်းတိုၵ်ႉ ၵျႇၵယူႇၼၼ်ႉ လႆႈၦၼ်ၶဝ်ႈၽၢၵ်းၶဝ်ၵမ်ႇယွမ်းသေၵိတ်း ၼႆယဝ်ႉ။ လွမ်းၼင်ႇဝတ်ႉထုၵၢၼ်ဝျႈမျႈလိုဝ်းၼႆႉ တိုၼ်းၵမ်ႇလႆႈၦၼ်လျႈၼင်းပိတၵၢတ်ႈသေတီႈ၊ ၵုလ်း ၼျေႇပိၼ်ၵိုဝ်ၵျေႈ လႆႈတွၼ်ႈသွၼ်ဝျႈ ၽွင်းမိုဝ်ႈၦဝ်းမၢၵ်ႈမီး လႆႈယူႇလီၵိၼ်ဝၢၼ်ၼၼ်ႉ ၵမ်ႇထုၵ်ႇလိုမ်းပ်တ်ႈလိုဝ်းပိုၼ်ႈၵၢၼ်ႁွတ်းၽွၢၼ် ၼႆယဝ်ႉ။ လိုဝ်သေၼႆႉၵျေႈ

---

[25] လိၵ်ႈလူင်တိဝိထသုၵ်ႈ ပပ့်မႆႇ(294 - 3823 တိ LL 802) ၡူင်းတူလ်းလိၵ်ႈ ၼင်းလၼ်ႇလွမ်ပုတ်ႉထမိုင်းတႆး။ ၼင်းတွၼ်ႈၵၢၼ်(2)၊ တီႈမႆႇလၼ်ႇ,ပပ့်(32)။ ၼျေႈလိၵ်ႈၼင်းၶွမ်း(126)။
[26] လိၵ်ႈလူင်တိဝိထသုၵ်ႈ ပပ့်မႆႇ(294 - 3823 တိ LL 802) ၡူင်းတူလ်းလိၵ်ႈ ၼင်းလၼ်ႇလွမ်ပုတ်ႉထမိုင်းတႆး။ တီႈမႆႇလၼ်ႇ,ပပ့်(38-40)။ ၼျေႈလိၵ်ႈၼင်းၶွမ်း(137-139)။
[27] လိၵ်ႈလူင်တိဝိထသုၵ်ႈ ပပ့်မႆႇ(294 - 3823 တိ LL 802) ၡူင်းတူလ်းလိၵ်ႈ ၼင်းလၼ်ႇလွမ်ပုတ်ႉထမိုင်းတႆး။ တီႈမႆႇလၼ်ႇ,ပပ့်(33)။ ၼျေႈလိၵ်ႈၼင်းၶွမ်း(127)။

လီၵၢမ်းတီႈၵၢၼ်လေႃႉၵမ်ႇ ထိုင်ပေးလေးၶိုင်ႈပၢၵ်ႉၵေႃႉငလႈ ၶဝ်ႈၽၢၵ်းၵမ်ႉယွမ်း ၼၼ်ႉယူႉ။

ၵမ်းၼႆႉ ၵိုတ်းဝႆႉလွင်ႈတၢင်းမႃး(ၶ) ပၼ်လွင်ႈၽွၼ်းလီသီႉလ ၵၢၼ်လႆႈၵမ်ၵဝ်ပၼ်သၼ်ႈပၼ်သၼ်ႈငလႈ ပၵ်ႈဝႆႉပၼ်သွင်သၢမ်သၼ်ႈၼၼ်ႉယူႉ။ လွင်ႈၵၢၼ်ၼႆႉ လႆႈလိၵ်ႈၶေဝေႈ ယွၼ်ႉပိုဝ်ႈလႆႈတိုဝ်းၵမ် ငိုၼ်းဝေႈၵၢၼ်ၶႃႈတူဝ်လွၵ်ႈပိုၼ်ႈငလႈ လႆႈမီးၵႃႉယုယၢဝ်းသေတ ႁူလ်းၵႃႈ ႁွပ်ႈၵၢၼ်ယၢမ်ႈလၵ်ႉၶူဝ်းၶွင်ပိုၼ်ႈ၊ ႁူတ်ႉၽူဝ်ႁူတ်ႉ မေးပိုၼ်ႈ၊ ပၵ်တ်ႉလၵ်ၼ်ပိုၼ်ႈ ပွင်ႉလႃႉပိုၼ်ႈ ၶႃႉၶႃႈပိုၼ်ႈ မႃပ်ႉၵိၼ်ပိုၼ်ႈ၊ တၢင်းၵိၼ်လဝ်ႈသူႉယႃႈလိုဝ်းၼႆႉသေ မိုဝ်ႈၽွၼ်းလႃႉမၼ်းပၼ်မေးလမ်ႉ ၵမ်ႉမၢၵ်ႈမီးလီပၼ်၊ ၵမ်ႉႁၢင်ႈလီ၊ မေလၢတ်ႈႁၢမ်းၵေႈပိုၼ်ႈၵမ်ႉယုမ်ႉ၊ ၵမ်ႉမီးလႃၼ်ႉသေ ပၼ်ႁူၼ်းငိုဝ်ႈငေႃႉၵႃႉယွင်ႉႁုင်မႈ လိုင်ႉၼင်ႉၼႆယဝ်ႉ။ ၵမ်ႉၶၼ်ၵေႈ ႁွပ်ႈပိုဝ်ႈလႆႈငိုင်ႉဝေႈ သုရူႉ လဝ်ႈယႃႈမဝ်းၵမ်တင်းလူင်သေ ၽွၼ်းလီပၼ်မႈ ပၼ်ႁူၼ်းမီးလႃၼ်ႉလၵ်းလၵ်မ်သေတ ႁူလ်းၼေႉ ယွၼ်ႉပိုဝ်ႈၽွၼ်းၵႃႁုသူဝ်ႉ ၵၢၼ်လႆႈၶႃႈတူဝ်လွၵ်ႈပိုၼ်ႈတႃႇ ၊ လႆႈလၵ်ႉၶူဝ်းၶွင်ပိုၼ်ႈ၊ လႆႈပၵ်တ်ႉလၵ်ၼ်ပိုၼ်ႈ၊ ထႃႉလႃႉပိုၼ်ႈ၊ ၶႃႉၶႃႈပိုၼ်ႈ၊ မႃပ်ႉလၵ်ၼ်ပိုၼ်ႈလိုဝ်းၼၼ်ႉသေ လၢင်ႈလႆႈမီးတၢင်းပၼ်ၼမ်ႉ၊ ၵႃႉယုပွတ်း၊ ႁွတ်းၽၢၼ်၊ ႁၢင်ႈ လႃႉ၊ သိၼ်မိုႈသိၼ်လၢင် ပိုၼ်ႈၵမ်ႉၶုၺ်ႈငၼ်း ၵမ်ႉၶုၺ်ႈထွမ်ႉ ပၼ်လိုင်ႉၼဝ်ႉယဝ်ႉ။ ပေးတူလ်း လွင်ႈၶိုဝ်း□ျးတီႈၼႆႈလိုင် တေလႆႈဝႃႈငၢမ်ႉမၵ်ၼ်ႈပိုင်သႃႉသၼေႉ ပုတ်ႉထ လဝ်ႈယူႉ၊ ႁူလ်းၵႃႈ ၸုၺ်ႈဝႃႈၶိုင်းၽိုၼ်ပိတၵၢတ်ႈတၵ်မ်ႈဝႆႉၼင်ႉၼႆတေႉၵေႈ ၵမ်ႉလႆႈႁၢၼ်ၼင်ႉၵဝ်ႉ။ ၵၢၼ်ၼႆႉ တေႃႈၵႃႈတေလႆႈဝႃႈ ပၼ်တၢင်းႁၢၼ်ပႃးဝူၼ်ႉၽူႈတၵ်မ်ႈမၼ်း ၼၼ်ႉႁူလ်း။ ပၼ်ၵိုဝ်ၵေႈယဝ်ႉ လွင်ႈၵၢၼ်ဝႃႈသိၼ်ထမ်းႁဝ်းမီးမဵဝ်းၶိုင်ႈသေ သမ်ႉႁၢမ်းမဵဝ်းၶိုင်ႈၼႆႉ ႁုတၢၵ်းၵႃႈၽွၼ်းလီမၼ်းၵေႈ တေမီးမဵဝ်းၶိုင်ႈသေ ယွမ်းလႆႈ မဵဝ်းၶိုင်ႈယူႉၼႆ လူဝ်ႉပွင်ႉလွၵ်ၼင်ႉၼႆႁူလ်းယဝ်ႉ။ ၶိုင်းၵၢၼ်ထတ်းသၢင်တွၼ်ႈၵၼ်သွင်ၼႆႉ ႁုပ်ႈလႆႈလီ″ဝႃႈ ပၼ်ၶေႈပႃးဝူၼ်ႉမူၼ်ႉမေးပၼ် ၶိုင်းလွင်ႈၵၢၼ်လေႃႉၵ ငလႈ လွင်ႈၵၢၼ်တိုဝ်းၵမ်သီႉလ ၼႆယူႉယဝ်ႉ။

တွခ်ႈဂခ်(၃)

ခင်းတွခ်ႈခင်ႉ လႆႈၵုခ်ၶႆႈမိူဝ်းၵႃႇသူဝ်ႇ မိူဝ်ႈလၢတ်ႈႁွခ်ႇသထေးၵႃချေႇထပိခ်ႇ ခိုခ်းမႃးတွပ်ႇပခ်ခွင်းပလ်ႉလုပၢခ်ႇငလႈ လႆႈၵႃဝ်မခ်းတူၵ်းၽွၢခ်ႁွၺ်ႇ ၵ်ပ်ႉခိုင်ႈ ခႆယူႇ။ လွင်ႈတၢင်းမခ်းငတႉ ခေဝ်ႉဝုႈမိူဝ်ႈလၢတ်ႈႁွခ်ႇလၢတ်ႈခိုင်ႈခခေ်ႉ သထေးၵႃချေႇထပိခ်ႇခႆႉ ယွခ်ႉပိူဝ်ႈလႆႈၵႃဝ်ၶူဝ်းၶွင်ႁူခ်းရေႉခိုင်ႈ လၵ်ႉသိူင်ႇဝႆႉ ၵိူင် လိတ်းဝခ်းယဝ်ႉ လင်ႇပခ်ခိုခ်းငလႈ ၽွခ်းလုႉခခေ်ႉလႆႈမႃးတွပ်ႇတ်ခ်း ၵႃဝ်ၵ်ခ်းၵႃဝ်ၽွၢခ်ခႆယဝ်ႉ။ ႁွပ်ႈၽွခ်းၵႃႇသူဝ်ႇၵႃခ်ခခေ်ႉငလႈ သထေးၵႃချေႇ ထပိခ်ႇခႆႉ လႆႈၶႃမ်ႇတၢင်းၶုခ်ရေၢခမ်းရေးသလ မိူဝ်းသိမ်းၵႃဝ်ၶူဝ်းၶွင်ၵုၵ်ႉလုႇငိုခ်းခမ်း ၵိူခ်းယေးမခ်း ဝၢင်းသူခ်မခ်းတင်းသိင်ႈ ခႆယဝ်ႉ။ လွင်ႈတၢင်းၵႃခ် ၶုခ်ရေၢခမ်းလႆႈသိမ်း ၵႃဝ်ၶူဝ်းၶွင်ၵိူခ်းယေးသထေးခခေ်ႉလမ်ႉ မိူဝ်ႈတေႇမခ်းငတႉ ပ်ိခ်ယွခ်ႉပိူဝ်ႈၽွခ်းၵႃႇသူဝ်ႇလၢတ်ႈႁွခ်ႇခခေ်ႉ မႃးၽုတ်းပ်ိခ်ၽိလူင်တူဝ် ခိုင်ႈ မႃးခွခ်းဝႆႉတိူႈတုပ်ႈၵိူခ်းသထေးၵႃချေႇထပိခ်ႇခႆယူႇ၊ သထေးခႆရေႈ လႆႈၵုခ်မ်ခ်းၽိတူဝ်ခခေ်ႉ မိူးတၢင်းဝခ်ၵိူတုပ်းယွႆႇဝုႈတုပ်းယွႆႇ ၵုခ်သွႆႇသိုဝ်ႈတု ၵၢင်ႈမခ်းလခ်ၵႃဝ်ဝခ်ၵိူၽေႃႇၶွု ၵိူမ်ႇတင်းတူဝ် ငလႈ လခ်ၵႃဝ်ဝခ်ၵိူၽေႃႇသႃႇ ၵ်တ်းၵႃခ်သိူဝ်ႇဝႆႉယဝ်ႉ။ ႁွပ်ႈပိူဝ်ႈလႆႈၵုခ်လိူင်ႉခင်ႇခခေ်သေ သထေးလင်ႇၵႃဝ် လွင်ႈတၢင်းမခ်း မိူဝ်းလဝ်ႈထိုင်ၶုခ်ရေၢခမ်းပသေႇခတိူႇရေးသလ ခႆယဝ်ႉ။ ပေးဝုႈလႆႈငိုခ်းခေႈလဝ်ႈလၢတ်ႈခင်ႇခခေ်ယဝ်ႉလိုင် ၶုခ်ရေၢခမ်းလင်ႇလွႆႉႁူခ်းမိူဝ်း တူလ်းသေ သမ်ႉခိုခ်းၵမ်ႇလႆႈၵုခ်ၽိခခေ်ႉငလႈ ၶုခ်ရေၢခမ်းလွႆလမ်ချေႇ လင်ႇမိူဝ်းသိမ်းၵႃဝ်ၶူဝ်းၶွင်လေးလိမ်ႇၵိူခ်းယေးသထေးတင်းသိင်ႈ ႁူလ်းဝႆႉပခ်ငွႈလႆႈမိး ၵႃသၢၵ်ႈယူႇႁွုႇႁူလ်းယဝ်ႉ[28]။ ၵပ်းၵႃႇလူလ်ႈလွင်ႈသထေးၵႃချေႇထပိခ်ႇလႆႈတူၵ်းၽွၢခ်ႁွုႇခႆႉ လွမ်းခင်ႇလႆႈလူၵုခ်လႃးၵမ်ႉပုႈခမ်ငတႉ လႆႈၵိူႉဝုႈ ပ်ိခ်ယွခ်ႉပိူခ်ႈ မႃးၵူႈႁွုႇသေ ၵမ်ႇခိုခ်းမႃးတ်ခ်းရေႈ ပိူင်ခိုင်ႈ၊ ငိုခ်းခမ်းမခ်းၵႃခ်ၽင်ဝႆႉၵ်မ်းၽင်ႇခမ်ႉၵင်းၵုႇခခေ်ႉ ယွခ်ႉၽင်ႇၵိူၵ်းပင်းငလႈ လႆႈလႃးခမ်ႉခွင်းလူၵ်ႈၵႃဝ်ႁွုႇ

---

[28] လိၵ်ႈလူင်တိဝိထသုၵ်ႈ ပပ်ႉမႃႈ(294 - 3823 တိ LL 802) ၶူင်းတူလ်းလိၵ်ႈ ခင်ႈလခင်ႉလွမ်ပုတ်ႉထမိူင်းတႆး။ တွခ်ႈဂခ်(3) တီႈမႃႈလခ်ႇပပ်ႉ မိုဝ်းတီမ်ႈ (48)။ ခေႈလိၵ်ႈခင်းၶွမ်း(164)။

ၶႆႈႁႄႈ ဝႃႈယဝ်ႉ[29]။ လွင်ႈၵၢၼ်ဝႃႈ သထေးႁၼ်လႂ်းၽီလူင်မႂ်းၶွၼ်းၶိုင်ႈၵိူၼ်းၶၢင်ႉၼၼ်ႉ ပႆႇယၢမ်ႈလႆႈႁၼ်လႂ်းသေတီႈၶႄႉၵဝ်ႇ၊ ႁူလ်းႁႃႈၵၢၼ်ၵဝ်ႈမႂ်းလၢတ်ႈၶႄ တီႈၶႆႈၼၼ်ႉ လႆႈႁၼ်ၶေႃႈမုၼ်းမၼ်းလၢၵ်ႇလၢႆးပဵၵ်ႇပိူင်ႈၵၼ်တေႉတေႉ ၶႆယဝ်ႉ။ ၵၢၼ်ၶႆႈလၢတ်ႈၶႄတေႃးသိူင်ႈၶႆႉ ပဵၼ်လွင်ႈသထေးၵၢၼ်ၶႄႉထပိၼ်ႇၶဝ် လႆႈတူၵ်း ၽေႃၶႅၼ်ႇၶႂ်ႇၶၢင်ႉယဝ်ႉ၊ ၵၢၼ်ၶဝ်လႆႈတူၵ်းၽေႃၶႅၼ်ႇၶႂ်ႇၶၢင်ႉလႅမ်ႉ တေလႆႈဝႃႈပဵၼ်ယွၼ်ႉပိူဝ်ႈၽွၼ်းၵၢႁူသူဝ်ႇ ၵၢၼ်မိူဝ်ႈလၢတ်ႈႁွၼ်ႇ လႆႈၵဝ်ၶူဝ်းၶွင်ပိူၼ်ႈသိူင်ႇဝႆႉ ၶၢင်ႉ ၶိုၼ်းမႂ်းတွပ်ႇပၼ် ၶႆယဝ်ႉ။

တီႈၵၢၼ်လၢၵ်ႇပိူင်ႈ ဝႆႉထိူင်ႈလႅမ်ႉ လႆႈႁၼ်ၽွင်းမိူဝ်ႈသထေးၵၢၼ်ၶႄႉထပိၼ်ႇၶဝ်ၽူဝ်မေး တိုၵ်ႉလႂ်းႁမ်းတူၵ်းၽေႃၶႅၼ်ဝႆႉၶၢင်ႉ ၸေႃးပိၼ်လဝ်ႈလႆႈပၼ်ၶေႃႈမၢၼ်ႇတၢၼ်ႇ ၵိူႈၶႂ်ၽူဝ်မေးၵႂ်ႉလွတ်ႈၵၢၼ်ႇ တႂ်ႇၵိူႈလိဝ်ႈပူၼ်ႉတူၵ်ႉၶ ၶႆယဝ်ႉ။ ႁႂ်ႇထႂ်ႇပႂ်ႇလိမၢၼ်ႇတၢၼ်ႇႁူဝ်ၶၢင်ႉလႅမ်ႉ လႆႈႁၼ်တၼ်ႈၶေဝႄႉဝႃႈ ‘ **တံပိ သေဌော လောကသ္မိံ တံပိသေဌော မဟိဒ္ဓိကော၊ ကမ္မန္တံ မဟာကမ္မန္တံ သုဝဏ္ဏာရဇ္ဇ ဓနံ၊ အဍ္ဍ ဂေါဏာ မဟိဒ္ဓိကော၊ အပာံဘန္တေ ဂဝံပတိ ပေဟိပေဟိ အာဂတ္တုံ**။[30]’’ ၶႆယူႇယဝ်ႇ၊ ပႂ်ႇလိပုၵ်ႈၶႆႇ တီႈပွင်ႇမၼ်းၼၼ်ႇ ၵိူႈတူလ်းၵၢဝ်တီႈၶိုင်းလင်ႇႁႂ်ႇမၼ်ႁႄႈလႆႈယူႇ။ ၵွမ်းၶၢင်ႇၵၢၼ်ၶေမေး တီႈၶေႃႈၵူမ်းပႂ်ႇလိလိုဝ်းၶႆႉ ပေႃးမႂ်းထတ်းတူလ်းၶႆလိုၼ် လွင်ႈဝႃႈၵမ်ႇမီးၶိုင်း ပိတၵၢတ်ႈၶၢင်ႉ တိုၼ်းၶေႉၶွၼ်းလီ’’ယဝ်ႉ။ ၶၢင်ႇၵၢၼ်ၶေႃႈမၢၼ်ႇတၢၼ်ႇ လိူင်ႉၶၢင်ႇၽေႃၶႅၼ်ႇၵိူႉယၢမ်ႈပၼ်ဝႆႉလိုဝ်းၶၢင်ႉ ၵမ်ႇတွၼ်ႉပႂ်းၵၢၼ်ဝႃႈ “ၵေႃႈ ၵေႃႈ ၵၢၼ်ၶလ်သၼ်တူ’’ လိူင်ႉၶႆသေပွၵ်ႈ၊ ၶႆႉၼၼ်ႉ တေလႆႈပွင်ႇလႆႇဝႃႈ ပိၼ်ႁႂ်ႇထႂ်ႇၽူႈတၼ်ႈမၼ်းၶိုင်ၵိတ်းဝႆႉ ၶႆႁူလ်းယဝ်ႉ။ တွၼ်ႈတႂ်ႇလွင်ႈၵၢၼ်ဝႃႈ ၽေႃၶႅၼ် လဝ်ႈပၼ်မၢၼ်ႇတၢၼ်ႇၶႆၶၢင်ႉ လိူင်ႈႁိုဝ် ၵမ်ႇလိူင်ႈႁႄႈ ဝႆႉသေႁွၼ်ႇ။

[29] ပပ်ႉထမ်ႇမပတပိၼ်ႇတႃး သွႇၶိုင်ႈ၊ ၵၢၼ်လဝ်ႈသြႇဝိသုတ်ႉထမ္မႇလေႈ ပိၼ်ႇတႃး၊ တွၼ်ႈပႂ်ႇပ ၼႃႈ(778)။
[30] လိၵ်ႈလူင်တိဝိထသုၵ်ႈ၊ ၶွင်းပပ်ႉမိူဝ်းတီမ်ႈမႂ်ႇ(294 - 3823 တိ LL 802) ႁူင်းတူလ်းလိၵ်ႈလၢၼ်ႉလွမ်ပုတ်ႉထမိူင်းတႃး တီႈမႂ်ႇလၢၼ်ႇပပ်ႉမိူဝ်းတီမ်ႈ(51)။ ၼႃႈလိၵ်ႈၶပ်ႉၶွင်းၶွမ်း(173)။

ၵမ်းၶေႉၼွႆႈၼိုၶ်းသိုပ်ႇႁွႆႇထ်ႅင်ႈ လွင်ႈၵၢၶ်ပႆၢးမၢၵ်ႈမီးသထေးၵၢၶျေႇထပိၶ်ႇ ၼိုၶ်းလႆႈတၢမ်ထူၶ်ႈမႄးမိူၶ်ၵဝ်ႇၶၶေႉယူႇ။ ၶွႆးလိၵ်ႈမူႇၶေႉလၢတ်ႈၶေဝႄႉဝႄႈ ၵမ်းလိုၶ်း မႄးၵေႈ ၸီတူဝ်ၵၢၶ်မႄးၶွၶ်းၶွႆးႁိုၶ်းသထေး မိူဝ်ႈၵွၶ်တၢင်းၶၶေႉ ၼိုၶ်းမႄးၶွၶ်းထ်ႅင်ႈသေ သထေးၼိုၶ်းလႆႈၸၶ်မ်ၶ်ႈငလႈ ၶ်ႅတ်ႈမိူဝ်းလဝ်ႈလၢတ်ႈထိုင်ၼုၶ် ၵျေၶမ်း လိူင်ႉၶငေႇမိူဝ်ႈၵွၶ်တၢင်းၶၶေႉၶငေႇၵဝ်ႇ။ မိူဝ်ႈၼုၶ်ၵျေၶမ်းၼိုၶ်းလွႆႉႁူၶ်းမႄးတူလ်းၶၶေႉ သမ်ႉလႆႈၸၶ်မ်ၶ်ႈတေႉငလႈ ၼုၶ်ၵျေၶမ်းၵေႈ လင်ႇၼိုၶ်းၵၢဝ် ၼူဝ်းၼွၶ် ၵၢပ်ႈပၶ်တီႈသထေးၵၢၶျေႇထပိၶ်ႇသိၢင်ႈ"ယူႇယဝ်ႉ။ သထေးၵၢၶျေႇထပိၶ်ႇၵေႈ ၼိုၶ်းလႆႈမၢၵ်ႈမီးမိူၶ်ၵဝ်ႇယူႇယဝ်ႉ။ လွင်ႈၵၢၶ်သထေးၵၢၶျေႇထပိၶ်ႇ ၼိုၶ်းမၢၵ်ႈမီးၶၶေႉ လွမ်းၶငေႇလႆႈႁုလီလီငတႉ ၶွႆးထမ်ႇမပတၶေဝႄႉဝႄႈ ႁွပ်ႈၼုၶ်ၵိၶ်းပၶ်တၢင်းၶႆႈလွႆႉ (1) ငိူႈၸီပိုႉႁိုၶ်းမၶ်းႁွႆႇယွၶ်းၶီႈ တီႈၵၢၶ်ပိူၶ်ႈႁူႈႁွႆႇ လိူဝ်းၶၶေႉ မႄးပၶ်ၼိုၶ်း။ (2)ငိူႈၼိုၶ်းတေႉၵၢဝ်ငိုၶ်းၶမ်း ၵၢၶ်လႆလွမ်းၶမ်ႉႁွႆႇၶၶေႉ ၼိုၶ်းမႄးသိုႇဝိႉပၶ်ၶွႆးယွၶ်၊ (3) ငိူႈႁွႆႇတေႉငိုၶ်းၶမ်း ၵၢၶ်ၸၶ်ဝိႉငလႈ ၵမ်ႇမီးလဝ်ႈၶွၶ်ၶၶေႉ မႄးသိုႇပၶ်ၶွႆးယွၶ် ၶႆယဝ်ႉ[31]။ ၵၢၶ်ၶေႉငတႉ လႆႈဝႄႈပိၶ်လွင်ႈပိူင်ႈလၢၵ်ႇၵၶ် တၢင်းၶွႆးလိၵ်ႈလူၶ်ၶၶေႉယဝ်ႉ။

တွၶ်ႈၵၶ်(4)

ၶွႆးတွၶ်ႈၶေႉလမ်ႉ (ၵ)ၶႆႈၶေလွေၶ်ႈၼုၶ်ၵျေၶမ်းၵေးသလ လႆႈယူႇယၢပ်ႇ၊ (ၶ)လွင်ႈၸွၶ်းလီတႃႇၶ ၵၢၶ်လႆႈၵေႇလႆႈၶမ် ၶၶေႉယဝ်ႉ။ ၶေႈမၢႆ(ၵ) ၵၢၶ်ၶႆႈ ၼိူဝ်းၼုၶ်ၵျေၶမ်းၵေးသလလႆႈယူႇယၢပ်ႇ တူဝ်တုၵ်ႉၶၶေႉ ၸၶ်မ်ၶ်ႈၶွႆးလိၵ်ႈလူၶ်မူႇၶေႉလၢတ်ႈဝႄႈမၶ်းၵိၶ်သူးလၢပ်ႈ ၵၢၶ်တၵ်ႉၵတွၶ်းၶဝ်မႄးမွၶ်ငလႈ လႆႈပိၶ်ပုမ် ၶႆၶေယဝ်ႉ[32]၊ လွင်ႈၶေႉလမ်ႉ ၸေႃးပိၶ်လဝ်ႈလႆႈလွႆႉ ငိူႈမၶ်းတိုဝ်းၵမ်သိၶ်ၵႃပုၵ်ႈသေ တၢင်းတုၵ်ႉၶပုမ်ၶႆမၶ်းလင်ႇႁွႆႈယွမ်းလူၶ်းၶႆယဝ်ႉ[33]။ ၵမ်းၶေႉ ပေးတေမႄး

---

[31] လဝ်ႈသြႃႇဝိသုတ်ႇထ ႁွၶ်းႁွၶ်းမူးၶမ်း ဝိၶ်းမူႇလေႈ၊ ထမ်ႇမပတ သွႆႉၶိုၶ်ႈ၊ ၶေႈ(780)။

[32] လိၵ်ႈလူၶ်တိဝိထသုၵ်ႈ ပပ်ႉမၢႆ(294 - 3823 တိ LL 802) ႁူၶ်းတူလ်းလိၵ်ႈ ၶွႆးလၶ်ႉလွမ်ပုတ်ႉထမိူၶ်းတႆး တွၶ်ႈၵၶ်(4) ပပ်ႉမိုဝ်းတီမ်ႈ တီႈမၢႆလၶ်ႇပပ်ႉ မိုဝ်းတီမ်ႈ (55)။ ၶေႈလိၵ်ႈၶွႆးၶွမ်း(182)။

ထတ်းတူၺ်း ဢၼ်ဝႆႉၶုၼ်ႁေႃၶမ်းၵေးသလ ၵိၼ်သူးလၢပ်ႈတၵ်ႉၵတွၼ်းၶဝ်သေ လႆႈပိၼ်ပုမ်ႇၶိုၼ်ႈ ဢမ်ႇလႆႈႁၼ်ၶိုင်ႈပိတၵၢတ်ႈ၊ ႁူၺ်းၵူႈ ဢၼ်လႆႈႁၼ်ၼၼ်ႉ ယွၼ်ႉ မၼ်းၵိၼ်ၶဝ်ႈငၢႆးၶမ်သေ ပိၼ်တၢင်ႇၸွမ်းယွႆႈၼႂ်း ဢမ်ႇပိၼ်ထွမ်ႇတြႃးၶႅၼ်ႉ ၽြႃးပိၼ်လဝ်ႈလွႆႉမၼ်းယွမ်းတၢင်ႇၶဝ်ႈၶိုၼ်ၼၼ်ႉ လႆႈႁၼ်မိူၼ်ၼင်ႇယူႇၸႂ်ႈၵဝ်ႇ[34]။ လွင်ႈ တၢင်းဢၼ်လၢတ်ႈၶႄမေႃးၶိုၼ်ႈ ပိၼ်လွင်ႈၶုၼ်ႁေႃၶမ်းၵေးသလ လႆႈတၵ်ႉၶယွၼ်ႉၵိၼ်လူင်ၶႅၼ်ႉယဝ်ႉ။

မၢႆ(ၶ) လွင်ႈၽွၼ်းလီၵၢၼ်တၢင်ႇၶဢၼ်ဝႆႉလမ်ႉ 1 – ၶုၼ်ႁေႃၶမ်းၵေးသလၶဝ်ၼႂ်း ႁူၼ်းမိူင်းတၢင်းၶမ် ၶႄႉၶိုင်ႇၵၼ်လူႇယွႆႇလူႇလူင်၊ 2 – ၽြႃးပိၼ်လဝ်ႈႁေႃး ၶႄလွင်ႈၽွၼ်းလီတၢင်ႇၶ မီးတီႈလေႇတၶႄႇ ၊ 3 – လွင်ႈၶၢင်းမေႈမၢႆႈၼႂ်းလုၵ်ႈယိင်း လႆႈယိုင်းလူးသင်ႇၶႃႇသေ တၢင်ႇသွမ်းၵိုဝ်းၶိုၼ်ႈ ပိၼ်လွင်ႈၵပ်းၵၢႆႇၵၢၼ်တၢင်ႇ ၶယဝ်ႉ။ ၵွၼ်တၢင်းသုတ်း ပေႃးမႃးတူၺ်းလွင်ႈၶႄႉၶိုင်ႇၵၼ်သေ ႁဵတ်းတၢင်းလူႇၶိုၼ်ႈ လႆႈႁၼ်မီးၶိုင်ႈမဟာဗုဒ္ဓဝင် စတုတ္ထတွဲ၊ ထဝ်ႈသြႃႇမိၼ်းႁုၼ်းတဵမ်ႈဝႆႉ ၼႂ်း ၶွင်ႈထမ်ႇမပတ ၵၢတ်ထၵထႃႇပႃႇလိ ပပ့်သွင် ၶၶႅၼ့်ယဝ့်[35]။ လွင်ႈတၢင်းမၢႆ(2) ၶိုဝ်းဢၼ်ၽြႃးပိၼ်လဝ်ႈႁေႃးၶႄ ၽွၼ်းလီတၢင်းလူႇၶိုၼ်ႈၶႅၼ်ႉ လႆႈႁၼ်တဵမ်ႈၶႄ ပႃႇလိမၼ်းဝႆႉဝႆႉ "မဟာရာဇ အတ္တဘာဝံ ကုသလေန ဒါနေန မနသိကာရေန သုနက္ခတ္တံ သုမင်္ဂလံ သုဟုဋ္ဌိတံ သုခနော သုမုဟုတ္တော စ၊ ပဒက္ခိဏံ ကာယကမ္မံ ပဒက္ခိဏံ ဝါစာကမ္မံ ပဒက္ခိဏံ မနောကမ္မံ ကုသလာနံ ကရောတိ။ ၶိုၼ်ႈယဝ်ႉ[36]။ ႁူၺ်းၵူႈ ပႃႇလိႁူဝ်ၶိုၼ်ႈၼၼ်ႉ ဢမ်ႇမီးၶိုင်ႈပိတၵၢတ်ႈလႆး"၊ ႁဵတ်းႁိုဝ်သေၵေႃႈ လိပ်ႈ

---

[33] လိၵ်ႈလူင်တိဝိထသုၵ်ႈ ပပ့်မၢႆ(294 - 3823 တိ LL 802) ႁူင်းတူၺ်းလိၵ်ႈ ၶွင်ႈလၶၼ့်လွမ်ပုတ့်ထမိူင်းတႆး တွၼ်ႈၵၼ်(4) ပပ့်မိုဝ်းတဵမ်ႈ တီႈမၢႆလၼ်ႉပပ့် မိုဝ်းတဵမ်ႈ (55)။ ၼႃႈလိၵ်ႈၶွင်ႈၶွမ်း(183-185)။

[34] ထဝ်ႈသြႃႇဝိသုတ့်ထ ႁူင်းႁွင်းမူးၶမ်း ဝိင်းမူႇလေႈ၊ ထမ်ႇမပတပိၼ်ႇတႆး သွႆႉသွင်၊ သုၶဝၵ်ႈ ၼႃႈလိၵ်ႈ(160-1)ၶၶႅၼ့် လႆႈႁၼ်ဝႆႉ ၶုၼ်ႁေႃၶမ်းၵေးသလၶဝ့် ၵိၼ်ၶဝ်ႈၶိုင်ႈတၢင်ႇ သိၼ်ႈတူင်သၢၼ်သွင်ႁွၵ်းၶိုၼ်ယဝ့်။ ၶွင်ႈပပ့်ထမ်ႇမပတ မုၼ်လဝ်ႈဝၢၼ်ႈၶွၵ်ႈ တီႈၼႃႈလိၵ်ႈ(319)ၶၶႅၼ့် သမ့်ဝႆႈသိင်ႈၶိုင်ႈတၢင်ႇ တူင်ၶဝ်ႈသၢၼ်သီႇပေႇ ၶိုၼ်ယဝ့်။

[35] မင်းကွန်းဆရာတော် ဘဒ္ဒန္တ ဝိစိတ္တသာရာဘိဝံသ ဓမ္မဘဏ္ဍာဂာရိက၊ မဟာဗုဒ္ဓဝင် တွဲ၊ နှာ -(၄၀၁-၅)။ ထမ်ႇမပတ ၵၢတ်ထၵထႃႇပႃႇလိ၊ ၼႃႈ(119-121)။ မုၼ်လဝ်ႈဝၢၼ်ႈၶွၵ်ႈပိၼ်ႇတဵမ်ႈ၊ ထမ်ႇမပတ ၼႃႈ(287)။

[36] လိၵ်ႈလူင်တိဝိထသုၵ်ႈ၊ ၶွင်ႈပပ့်မိုဝ်းတဵမ်ႈ၊ ပပ့်မၢႆ(294 - 3823 တိ LL 802) ႁူင်းတူၺ်းလိၵ်ႈ ၶွင်ႈလၶၼ့်လွမ်ပုတ့်ထမိူင်းတႆး။ တွၼ်ႈ(4)၊ တီႈမၢႆလၼ်ႉပပ့်(57)။ ၼႃႈလိၵ်ႈၶွင်ႈၶွမ်း(188)။

တေပီၼ်ပႆႈမေႃလဝ်ႈတႅမ်ႈလိၵ်ႈမၢၼ်ႈ ၵေႃႉၶူင်ၵွၼ်ႇၸၢင်ႈႁူလ်ႈမႃၶႅၼ်ႇ"ယဝ်ႉ။ လွင်ႈတၢင်းမႂ်ႇ(3)ၶႄႉၵေႃႈ လွင်ႈဝူႈၶၢင်းႁူၼ်းၽၢၼ်မေႃႈလုၵ်ႈသွင်ၵေႃႉ ယူႇတီႈႁိူၼ်းငလႈ ၵဝ်လွႆယိူင်းလူးသင်ႇၶႃႈသေ လႆႈတၢင်ႇသွမ်းၶၢၼ်ႉ ၽွၼ်းလီမၢၼ်းပၼ်မႃးၶွင်းၶၢဝ်းတၢင်းသမ်ႇသၢႆႇ ၵမ်ႇလႆႈၽဵဝ်ႁွၼ်ႇၶွင်ႈၶူင်းၵႃပေႇသေပွၵ်ႈ ၵၢၼ်ဝူႈၶႄႉၵေႃႈ ၵမ်ႇ လႆႈႁၼ်ၶွင်ႈပိတၵၢတ်ႈၶေဝႄႉတေႉ"ၶႅင်ႇၵဝ်ႇ။ ႁူလ်ႈၵျႈ ပေႃးၵဝ်ၶမ်ႉၵတ်ႉၽွၼ်းလီၸေႇတၶႄႇၶဝ်ဝူႈလိူဝ် လွင်ႈၵတ်းယိၼ်သိူဝ်းသႃႇ ၵၢၼ်ဝူႈမႃးလိူဝ်းၶႄႉ လၢင်ႈ ပီၼ်လႆႈယူႇ။ တီႈၵၢၼ်ၵမ်ႇလိပ်ႈမီးၵၢၼ်တေႉၶၢၼ်ႉလမ်ႉ ပီၼ်ၵပုမ်ႇမၢၼ်းၶႄႉယဝ်ႉ။ လွမ်းၶႅင်ႇၵၢၼ်လၢတ်ႈၶိုၼ်ႈၶေမႃး လွင်ႈတၢင်းသၢမ်မိဝ်းလိူဝ်းၶႄႉ ပီၼ်ဝတ်ႉ ထုၵၢၼ်ၵပ်းၵႂ်ႇလူလ်ႈတႃႇၶယဝ်ႉ။ ၵမ်းလိုၼ်းၶႄႉ ပေႃးၶိုၼ်းမႃးႁုပ်ႈတူလ်းၶွင်းတွၼ်ႈၵၼ်(4)ၶႄႉလီ"လိူဝ် လႆႈႁၼ်ဝူႈပီၼ်လွင်ႈၽွၼ်းလီသိူဝ်ႇလ ငလႈ ၽွၼ်းလီတႃႇ ၶ ၶႄႉယဝ်ႉ။

တွၼ်ႈၵၼ်(5)

ၶွင်းတွၼ်ႈၶႄႉ သင်ႇသွၼ်ၶေဝူႈ ပိၵ်ႉသမ်ႉၵမ်ႇမီးငိုၼ်းၶမ်းသေတၵေႃႈ ပေႃးမီးသိၼ်ထမ်းၶႄႉလိူဝ် တိုၼ်းပီၼ်ႁူၼ်းမၢၵ်ႈမီးၶွင်းလေႃးႁုတ်ႈၶႄႉသေ ၵဝ်ဝတ်ႉထု သႃႇထၵ ပိုၼ်းလႆးတုၵ်ႉၶၽယေႃႇၶေႃႇ မႃးၶေပေၼ်ႁွႃႇယူႇယဝ်ႉ။ လႆးတုၵ်ႉၶၽယေႃႇၶေႃႇၵၢၼ်ဝူႈၶႄႉ ပီၼ်ႁူၼ်းႁၢင်ႈလႃႉလမ်သႃး ႁွတ်းၽၢၼ် ငလႈ ၵမ်ႇမီးပီႈၶွင်ႉ ၶႄႉယဝ်ႉ၊ ႁူလ်ႈၵျႈ ယွၼ်ႉပိူဝ်ႈႁိူၼ်းမၢၼ်းမီးလမ်ၵျွင်းလဝ်ႈရျၢၼ်းၶဝ်ငလႈ မၢၼ်းလင်ႇလႆႈထွမ်ႇလူး ၵၢၼ်လဝ်ႈရျၢၼ်းၶဝ်ၶူၼ်ႉၵၢၼ်ႇၵျမ်းသိၼ်ၵျမ်းထမ်းသေ လွမ် ၵဝ်သွႆႇလွႆတိူဝ်းၵမ်လွမ်းယူႇ။ လင်ႇမီးဝၼ်းၶိုင်ႈ ၽီလီၽီငမ်းၶဝ် ၶွႆႈလၢမ်းတူလ်းသိၼ်ထမ်းမၢၼ်းငလႈ လင်ႇၵဝ်ၽုင်းတၼ်းၶူဝ်းၽၢၼ်ႇႁိတ်းငူးႁပ်ႇၵၢၵ်ႇ မႃးႁွတ်ႇ ၵိဝ်ႈတူဝ်မၢၼ်း မူဝ်ႈတိုၵ်ႉၶွၼ်းၶွင်းႁိူၼ်းၶၢၼ်ႉယူႇ၊ မၢၼ်းၵေႃႈတူၵ်းလွႆသေ လုၵ်ႉပႆႈၵွၵ်ႇႁိူၼ်းႁွႃႇလႂ်" ယင်းၵမ်ႇႁိတ်းသင်တီႈငူး၊ တေႃႈၶႅင်ႇႁူၼ်းၶွင်းဝၢၼ်ႈၶဝ်ၵဝ်

ၾေႃႉမႃးထိုမ်ႇပၼ်မၼ်းၵေႃႈ မၼ်းၵမ်ႉလၵ်ႉၵဝ်ငလႈ ထိုင်တီႈၼီးၶဝ်ယွင်ႈၵၢမ်းမၼ်းတေႃႉ"။ လွင်ႈဝတ်ႉထုလၢႆးတုၵ်ႉၶၾယေႃႉၶႄႉၶႆႉငတႃႉ ၵမ်ႉလႆႈႁၼ်ၶၼ်ႈပိတၵၢတ်ႈတေႃႉ"ၶၼ်ႉၵဝ်ႉ။ ႁူလ်းၵူႈ ဝူႈၵိုဝ်ၵေႃႈလီ မိဝ်းဝူႈႁူၼ်းမီးသိၼ်ထမ်းၶၼ်ႈလွႆၶၼ်ႉ တၢႉတေႃၵိတ်းလွင်ႈမူၵ်ႈၶၼ်ႉ ၵမ်ႉပိၼ်လႆႈငၢႆႈ"၊ ႁွပ်ႈပူဝ်ႈၶၼ်ႉ တၢင်းႁၼ်ထိုင်ၵၼ်ၵိဝ်ႉလူလ်ႈၶေႃႈသွၼ်ၶၼ်ႈဝတ်ႉထုႁူဝ်ၶၼ်ႉ လႆႈဝူႈထုၵ်ႉမၼ်ႈတၢင်းဝႃႉတပုတ်ႉထလဝ်ႈလီယူႉ။

လွင်ႈဝတ်ႉထုလၢႆးတုၵ်ႉၶၾယေႃႉၶႄႉၶႆႉ တေၶႂ်ႈသိုပ်ႉႁွႃႉထိင်ႈၵိတ်းၶိုင်ႈႁွၼ်ႉ၊ ၵၼ်တေသိုပ်ႉၶေႁွႃႉထိင်ႈၶႆႉၵေႃႈ ပိၼ်လွင်ႈၾွၼ်းလီသီႉလ ၵိတ်းၸႂ်ႈလၢႆးတုၵ်ႉၶၾယေႃႉၶႄႉ ပိၼ်တေႃႉပူၼ်ႈပိုင်ႈၵိင် ၶၼ်ႉယဝ်ႉ။ လွမ်းၶၼ်ႉၼၢဝ်ႉငၢဝ်း ၵၼ်ဝူႈလၢႆးႁူၼ်းၾၢၼ်မီးသိၼ်ထမ်းၶၼ်ႉ ၾႂ်"ၵေႃႈၸူႉလၵ်းလွတ်ႉႁွႃႉ တၼ်းဝိၼ်းပႃႉၶျႃႉၶသီႉယူႉယဝ်ႉ၊ ယွၼ်ႉပူဝ်ႈၶၼ်ငလႈမူဝ်ႈပွၵ်ႈၶိုင်ႈ လွမ်းၶၼ်ႉလုၵ်ႈယိင်းၼုၼ်ႁေႃၶမ်းၶၼ်ႈမူင်းပႃႉၶျႃႉၶသီႉ လႆႈၶွၼ်းၾၼ်ႁၼ်ႁွႃႉမူင်းငၢႆးၶၼ်ႉ လၼ်ႉလႆႈပိၼ်းၼီလၢတ်ႈပၼ်ၶၼ်ႈၾၼ်ဝူႈ ၸႂ်ႈၵဝ်လၢႆးႁူၼ်းၾၢၼ်ႁေႃႉၶၼ်ႉ မႃးပိၼ်တီႈပိုင်ႈၵိင် ၶႆႉယဝ်ႉ[37]။ ၶၢင်းသၢဝ်လုၵ်ႈလဝ်ႈႁေႃၶမ်းၵေႃႈ ပေႃးဝူႈမူင်းလိင်းမႃးယဝ်ႉၶႆႉလိူင် လၼ်ႉႁၢင်ႈၵၼ်းဝေႃးသေ မူဝ်ႈႁပ်ႉၵဝ်လၢႆးႁူၼ်းၾၢၼ်ၶၼ်ႉ မႃးယူႉလွမ်းတီႈၶၼ်ႈႁေႃယဝ်ႉ။ ယွၼ်ႉပူၼ်ႈသေႉၶေးၶႄႉငလႈ လဝ်ႈပေႃႈႁေႃၶမ်းလၼ်ႉလွႆႉၸႂ်ႈႁွႃႉယူႉၶၼ်ႈထူၼ်ႉသေ သွၼ်ၵၼ်လွင်ႈၵျၢင်ႉၵမ်သိၼ်ထမ်းယူႉယဝ်ႉ၊ ၾွင်းမူဝ်ႈၼၢတိုၵ်ႉမီးၶၼ်ႈထူၼ်ႉသေ ၾိုၵ်းယူႉလွမ်းသိၼ်ထမ်းၶၼ်ႉ ၼုၼ်ၵိၼ်းလၼ်ႉၵဝ်ယႃႈယႃၼီမႃးပၼ် ၸႂ်ႈၶဝ်သွင်ၵေႃႉၵိၼ်သေ ၵၼ်ပိၼ်တူဝ်ႁၢင်ႈလၢႆးတုၵ်ႉၶၾယေႃႉၶႄႉၵေႃႈ လိၵ်ႈလၢႆႈမွႆႉသွႆမႃးတေႃႉ"ၶႆႉယဝ်ႉ၊ မူဝ်ႈၼႃသွင်ၵေႃႉလႆႈၾၢတ်ႉဝၢၼ်ႈမူင်းႁွႃႉ ၵိုင်သီႉလူၼ်သေ ဝၢႆးၶၼ်ႉမႃးၵေႃႈ ၶၼ်ႈဝၢၼ်ႈမူင်းလႆႈယူႉလႃႉယူႉယၢၵ်ႈ လိၼ်ငၢၵ်ႈတိၵ်ႉၼၢပ်ႉ ယၢပ်ႉလွင်ႈႁၢၵိၼ် ၶွၼ်ႉၶမ်ႉမၼ်းလိၼ်တူၵ်းယွမ်းငလႈ ႁူၼ်းသွမ်းလူင်းတိုဝ် ၵမ်ႉထိုဝ်ၶပ်ႉလဝ်ႈ

[37] ၶၼ်းပပ်ႉမၢႆ(294 - 3823 တီ LL 802) ႁူင်းတူလ်းလိၵ်ႈ ၶၼ်းလၶၼ်ႉလွမ်ပုတ်ႉထမိူင်းတၢႆး။ လိၵ်ႈလူင်တိဝိထသုၵ်ႈ တွၼ်ႈ(5)၊ တီႈမၢႆလၶၼ်,ပပ်ႉမိုဝ်းတီႇမ်ႈ (65)။ ၶေႃႈလိၵ်ႈၶၼ်းၶွမ်း(210)။

ၵမ်ႉၶဝ်ႈသၢၵ်ႇၶွၼ်ႉသၢၵ်ႇၵႂႃးသင်ယဝ်ႉ[38]။ ႁွပ်ႈပိူဝ်ႈလိူင်ႉၶႃႈသေ ထိုင်တီႈပေႃႈမေႈၶဝ် ၵေႃႉပဵၼ်လဝ်ႈၶုၼ်ယူင် ၼင်ႇ ၶွင်းမိူင်း ပေႃးလႆႈၶိုၼ်းႁွၼ်ႈၵုပ်ႉၵၢဝ် ၶဝ်သွင် ၵေႃႉၶိုၼ်းၶဝ်ႈဝၢၼ်ႈမိူင်းမၼ်းယဝ်ႉ၊ ပေႃးဝႃႈလႆႈၵုပ်ႉၶဝ်သွင်ၵေႃႉ ၶဝ်ႈဝၢၼ်ႈမိူင်းယဝ်ႉၶႃႈၵေႃႈ ၶိုင်းမိူင်းၶႅၼ်ႉ ၶိုၼ်းလီမိူၼ်ၵဝ်ႇႁူးလိူဝ်ႉႁူးပိူင် ၶႃႈယဝ်ႉ။ ပုၼ်ႈတႃႇၶွင်း လၢၼ်ႉတတေႉဝီႉ ၵၼ်လႆႈၶွၼ်းၾၼ်ၵႂႃႉၶၼ်ႉၵေႃႈ ယွၼ်ႉပိူဝ်ႈလႆႈၵဝ်ႇႁူၼ်းမီးသိၼ် ၵိတ်းပဵၼ်တီႈပိင်ႈတၢင်ႉႁူဝ် ၵၵ်ႉၵၢဝ်ပဵၼ်ၾူဝ်ႁွၼ်ႉၼင်ႇ ၵမ်ႉလႆႈမံႈလွင်သင် သေၵမ်ႉၵႃး ႁုင်ႉမုၼ်သိၼ်ထမ်းၶုၼ်တင်းသွင်ၶၼ်ႉယင်းပႆႇႁူမ်ႉပႃး တင်းဝၢၼ်ႈတင်းမိူင်းႁွၼ်ႉ ၶႃႈယဝ်ႉ။ ၵမ်းၶၼ်ႉ ၶိုင်းမၼ်းတူလုၵ်းဝတ်ႉထုၵၼ်ၶႃႉ လွင်ႈဝႃႈၵမ်ႉမီး ၶိုင်းပိတၵၢတ်ႈၶႃႉ လႆႈယုမ်ႉယမ်ၶေႉၶွၼ်းလီယူႉ၊ ႁူလ်းၵႃႈပဵၼ်ၵိူဝ်ၵေႃႈ ယင်းလႆႈၶေႃႈသွၼ်မၼ်းတင်းယိုင်ႉတင်းၶမ် လွင်ႈဝႃႈၵိုင်ႉလီႁူႉၵႃႈၶၼ်သီႉလ ၼင်ႇ ၵိုင်ႉလီ ၵၵ်ႉသၢသီႉလ ၶႃႉယူႉ။ ပုၼ်ႈတႃႉၶိုင်းတွၼ်ႈ(5)ၶႃႉၼတႃႉ ႁုပ်ႈလႆႈၶေႃႈသွၼ်မၼ်းဝႃႈ ပိၵ်ႉသမ်ႉၵမ်ႉမီးငိၼ်းၶမ်းသေတ ပေႃးမီးသိၼ်ထမ်းလိူင် လႆႈဝႃႈၶဝ်ႈပဵၼ်ႁူၼ်း မၢၵ်ႈမီးၶိုင်းလေႃႈႁုတ်ႈတၢႁ်ႉယူႉ ၶႃႉယဝ်ႉ။

တွၼ်ႈၵၼ်(6)

ၶိုင်းတွၼ်ႈၶႃႉ လၢတ်ႈၶေလွင်ႈႁူၼ်း လိူဝ်းၵၼ်သိုပ်ႉႁုသူဝ်ႉၼင်ႇ တၼ်ပ်းႁုသူဝ်ႉၶႃႉ မီးသီႉၵေႃႉသေ သမ်ႉၶိုၼ်းၵဝ်ၵပုမ်ႉ လွင်ႈယိင်းသၢဝ်လုၵ်ႈမေႈမႃး မေလႃး တၼ်ပ်းပၼ်တ်ႈၵႁုသူဝ်ႉၼင်ႇ ၶိုၼ်းသိုပ်ႉၵၢၼ်ႁုသူဝ်ႉၶႃႉၶႅၼ်ႉ ၵိတ်းၶေပိူင်တၼ်ၵ်ႈမၼ်ႈႁွၼ်ႉ ယူႉယဝ်ႉ။ လွင်ႈႁူၼ်းသီႉၵေႃႉ ၵၼ်သိုပ်ႉႁုသူဝ်ႉၼင်ႇ တၼ်ပ်းႁုသူဝ်ႉၵၼ်ဝႃႈ လမ်ႉ လႆႈၵၼ်မီးဝႆႉ မိူၼ်ၶင်ႉၵေႃႉမႃးၶိုင်ႈ ၵိင်ႉၶိူဝ်ႁုသူဝ်ႉလၢတ်ႈႁွၼ်ႉႁုမ်ႉမၼ်းသေ လၢတ်ႈၶႃႉၵေႃႈ မေသိုပ်ႉၵိတ်းၵၢၼ်ႁုသူဝ်ႉ၊ ၵေႃႉမႃးသွင်လမ်ႉ ပိၵ်ႉသမ်ႉ ႁုသူဝ်ႉ

38 ၶိုင်းပပ်ႉမႃ(294 - 3823 တီ LL 802) ႁူင်းတူလုၵ်းလိၵ်ႈ ၶိုင်းလၼ်ႉလွမ်ပုတ်ႉထမိူင်းတႃႉ။ လိၵ်ႈလူင်တိဝိထသုၵ်ႈ တွၼ်ႈ(5)၊ တီႈမႃလၼ်ႉပပ်ႉ မိုဝ်းတီႈမ်ႈ (68)။ ၶေႃႈလိၵ်ႈၶိုင်းၶွမ်း(217)။

လၢတ်ႈၵွၼ်ႇၵုမ်ႉမႄးပၼ်သေတႃ ၵူၺ်းၵႃႈလၢတ်ႈၼႆႉ သမ်ႉၵိတ်းလွင်ႈမူၼ်ႈၶႃၵုသူဝ်ႇ၊ ၸေႃႉမၢၼ်သၢမ်လမ်ႉ လိူဝ်သေလၢတ်ႈၵွၼ်ႇၶမ်ႇမီးၵုသူဝ်ႇယဝ်ႉ ယၢမ်းလဵဝ်ၼႆႉ လင်ႇလႆႈမႄးတူၵ်ႉယၢၵ်ႈ သမ်ႉပႆႇသိုပ်ႇၸၢၵ်ႈထိင်ႈၵၢၼ်မူၼ်ႈ လိူၵ်ႈၵိတ်းၶႃၵုသူဝ်ႇၵူၺ်း၊ ၸေႃႉမၢၼ်သီႇၼႆႉ ပိၵ်ႉသမ်ႉဝႃႈႁွပ်ႈၵုသူဝ်ႇၶေႃႇမၢင်ၼလႄႈ လႆႈမႄးပဵၼ်ၵူၼ်းတူၵ်ႉယၢၵ်ႈ ၼႆသေတႃ ၵူၺ်းၵႃႈ သမ်ႉမေႃတဵၼ်းပဵတ်ႈၵၢၼ်မူၼ်ႈသေ လိူၵ်ႈၵိတ်းၵၢၼ်လီ ဝႃႈၼႆမႄး မီးသီႇၸေႃႉလိူဝ်းၼႆႉယဝ်ႉ။ ပေႃးမႄးတူၺ်းလၵ်ႉၶၢဝ်ႇ တွၼ်ႈသွၼ်လွင်ႈပိူင်ပဵၼ် ၼမ်ႉလွႆၵူၼ်းသီႇမဵဝ်းၼႆႉ ၼႂ်းမူၼ်ၼွင်ႈၵၢၼ်ၸိထမ်ႇမႃႇဝႆႉယဝ်ႉ။ ၵူၺ်းၵႃႈ ပႃႇလိမၼ်းၵၢၼ်တမ်ႈလွမ်းၼွင်ႈလင်ႇၵႂႃႇၼၼ်ႉ ၵမ်ႇမူၼ်ၼွင်ႈၵၢၼ်ၸိထမ်ႇမႃႇတေႃႉ"၊ လွမ်းၼင်ႇပႂႃႇ လိၼ်ႈၵၢၼ်ၸိထမ်ႇမႂ်ႇငတေႃႉ လႆႈၵျၼ်ဝႃႈ "ဥပ္ပန္နာနံ ပါပကာနံ ပဟာနာယ ဝါယာမော, အနုပ္ပန္နာနံ ပါပကာနံ အနုပ္ပါဒါယ ဝါယာမော, အနုပ္ပန္နာနံ ကုသလာနံ ဥပ္ပါဒါယ ဝါယာမော, ဥပ္ပန္နာနံ ကုသလာနံ ဘိယျောဘာဝါယ ဝါယာမော။[39]" ၼႆယဝ်ႉ။ တီႈပွင်ႇမၼ်းဝႃႈ "ၵၢၼ်ၵမ်ႇလီ ၵၢၼ်လႆႈပဵၼ်ႁႂ်ႈယဝ်ႉၼၼ်ႉ ၼင်ႇၵိုဝ်တေၵမ်ႇပဵၼ်ထိင်ႈၼႆႉ လူဝ်ႇလႆႈၶတ်းၵွႆပုၼ်ႈတႂ်ႇပၵ်ႈပဵတ်ႈ၊ ၵၢၼ်မူၼ်ႈၵၢႆႇ ၵၢၼ်ပႆႇပဵၼ်ၼၼ်ႉ ၼင်ႇၵိုဝ်တေၵမ်ႇပဵၼ်ၼႆ တေလႆႈၶတ်းၵွႆငိုၼ်ႉဝေႈ၊ ၵၢၼ်လီၵၢၼ်ပႆႇ ပဵၼ်ၼၼ်ႉ ၼင်ႇၵိုဝ်တေပဵၼ်မႄးၼႆႉ လူဝ်ႇလႆႈၶတ်းၵွႆလုၵ်ႉၵိတ်း၊ ၵၢၼ်လီပဵၼ်ယဝ်ႉၼၼ်ႉၸေႈ ၼင်ႇၵိုဝ်တေၽႄႈတူၼ်းၼႆ လူဝ်ႇလႆႈသိုပ်ႇၵိတ်းႁႂ်ႈထိင်ႈ ၼႆယူႇ။ တီႈပွင်ႇငလႄႈ ၶႄႈယိုင်းၵၢၼ်းတီႈၼႆႈ မ်ၼ်ႈၵၼ်တၢင်းၼႆႈလိၵ်ႈလူင်တိဝိထသုၵ်ႈၼႆႉ ယူႇယဝ်ႉ။ ပေႃးမႄးႁူပ်ႈလွမ်းၵၢၼ်သေ ထတ်းသၢင်တူၺ်းၸေႈ လႆႈၶႄႈသွၼ်ဝႃႈ ငိူၼ်ႈဝေႈၵၢၼ်မူၼ်ႈ ငိူၼ်ႈလိူၵ်ႈၵိတ်းၵၢၼ်လီ ၼႆယဝ်ႉ။

ၵမ်းၼႆႉ တေၼိုၼ်းၼႆႈၶေလွင်ႈၶၢင်းႁူၼ်းၽၢၼ် ဝႆးၵၢၼ်ပေႈမေႈတၢႆယၢၼ်ႁႂ်ႈငလႄႈ လႆႈမူဝ်းယူႇသဝ်းၵိတ်းလုၵ်ႈလိင်ႉ တၼ်းၼီႈတီႈႁိုၼ်းသထေးၶေႃႉယဝ်ႉ။ ယိင်းသၢဝ်ၵွၼ်ႇၸေႈၼႆႉ ဝႆးသေပေႈမေႈမၼ်း တၢႆႁႂ်ႈပဵတ်ႈယဝ်ႉၶေႃႉ လင်ႇလႆႈမူဝ်းယူႇလွမ်းတီႈႁိုၼ်းသထေး ပိုဝ်ႈတႂ်ႇပေႇၼီႈၼဝ်ႈသၢၼ် မူဝ်ႈပၢၼ်မေႈၼဝ်ႁူႈၵၢဝ်

[39] ၵၢၸိထမ်မတ်ထသင်ၵရပၢတ်ႈ ပႃႇလိ၊ သမ်ႉမပထၢၼ်ႇသီႇပိူင် ၼင်းလုမ်းပေႃးထိပၵ်ႉၶိယ(37)ပိူင်၊ တွၼ်ႈသမ်ႉမုတ်ႉလေး၊ ၼႃႈ(၁၂၃)။

ၵိၼ်ဝႆႉ တႃႇၶိုင်ႈၼမ်းၼၼ်ႉယဝ်ႉ[40]။ တီႈၵူၼ်းသထေးၶဝ်ၼၼ်ႉလႄႈ ႁွပ်ႈပိူင်ႈၵႂႃႇယၢမ်ႈလိင်ႉမူ လိင်ႉပိတ်း လိင်ႉၵႂႃႇသေ ၶိူင်းၵဝ်ၼႆ ၵဝ်ၵိၼ်တၢင်းၼႆႉတၢင်းၼိုဝ်ႉယူႇ တႃႇသေႇၼႄႈ မီးၼင်ႇပွၵ်ႈၶိုင်ႈ လင်ႇမီးႁူၼ်းလီၵေႃႉၶိုင်ႈ မုးလေႇထိုင်ၵူၼ်းသထေးသေ လၢတ်ႈၼေပေၼ်ႁႂ်ႈပၢတ်ႈဝၢင်း လွင်ႈတၢင်းၵၼ်လဝ်ႈသထေးၵမ်ႇႁိုင်ႇလီ ၵိတ်းၼၼ်ႉယူႇ။ မိူဝ်ႈၼၼ်ႉ သထေးၽူဝ်မေးၼတႉ တိုၼ်းၵမ်ႇၵဝ်ႁၢမ်းလီလႃး"၊ ႁူလ်းၼေႇ ယိင်းၵႂၼ်ႇၵေႃႉပိၼ်လုၵ်ႈလိင်ႉၼႆႉ လွမ်ၵဝ်သႂ်ႇလႆႈဝႆႉသေ ၵမ်ႇၼွႆႈ ၵိတ်းၵၢၼ်မိူၵ်ႈၼႄႈ တေႇၵဝ်ဝၼ်းၼၼ်ႉမုး ယိင်းၵႂၼ်ႇၵေႈၵမ်ႇၼွႆႈၵိတ်းၵၢၼ်မိူၵ်ႈ ၼႆယဝ်ႉ[41]။ ယိင်းသၢဝ်ၵႂၼ်ႇၵေႃႉၼႆႉ ယွၼ်ႉပိုၼ်ႈယိုၼ်ႉလႆႈ ယူႇလွမ်းသိၼ် ထမ်းၼႄႈ ထိုင်တီႈလဝ်ႈၶုၼ်ၵိၼ်းလူဝ်းၵဝ်ၶုၼ်ၽီတင်းၼမ်သေ ၽၢၼ်ႇၵိတ်းႁူၼ်းၵေႃႉမိူင်းၵႂႃႇ ႁႂ်တ်ႈၽၢဝ်မုး ယွၼ်းပူတ်းထုတ်ႇၵဝ်မၼ်း ႁႂ်ႈပူၼ်ႉလွတ်ႈၶိုင်းမိုဝ်း သထေးၶဝ်ၼၼ်ႉယူႇ။ လွင်ႈၵပုမ်ႇၶႅင်းသၢဝ်ၵႂၼ်ႇၵေႃႉၼႆႉ မၼ်းၼေတွၼ်ႈသွၼ်ဝႃႈ ယွၼ်ႉႁူသူဝ်ႇဝၼ်းလၼ်ၵေႃႇမၢၼ်ၼႄႈ လႆႈမုးပိၼ်ႁူၼ်းတုၵ်ႉယၢၵ်ႈသေတ ႁူလ်းၵႃႈ လူဝ်ႇလႆႈၽေႃႈဝၢင်းပၢတ်ႈၵၢၼ်မိူၵ်ႈသေ လိူၵ်ႈၵိတ်းၵၢၼ်လီ ၼႆယဝ်ႉ။ ဝတ်ႉထုၵၼ်ၼႆႉၼတႉ ပိၼ်ၵပုမ်ႇၵၼ်မီးၶႂၵ်ႈၽိုၼ်ပိတၵၢတ်ႈႁူလ်းၼႆ တိုၼ်းၼေႉ ၶွၼ်းလီယူႇ၊ ပိၼ်ၵူဝ်ၼေႈ ႁွပ်ႈလႆႈပွင်ႇလိုဝ်ႈ ၽူႈမေလိၵ်ႈမၼ်းၶိုၼ်ႈၵဝ်ၵိတ်းတွၼ်ႈသွၼ်ၼႄႈ လင်ႇတၢမ်ႈသိုဝ်ႇလေးဝႆႉႁူလ်း ၼႆယဝ်ႉ။ ၶိုၼ်းတွၼ်ႈၵၼ်(6)ၼႆႉ လွမ်း ၼင်ႇလႆႈႁူပ်ႈထတ်းသၢင်မုးၼတႉ လႆႈပွင်ႇလိုဝ်ႈ ၵၢၼ်ႁူသူဝ်ႇတၢင်းလီၼႆႉ လူဝ်ႇသိုပ်ႇႁၢႆႇယၢဝ်း"၊ ၵၢၼ်ၵမ်ႇလီ လွင်ႈၵႁူသူဝ်ႇလႄႈ လူဝ်ႇတိပ်းပိတ်ႈႁႂ်ႈသၢမၼ်းၼႃႇတ်ႇ ၼႆၼၼ်ႉယဝ်ႉ။

[40] လိၵ်ႈလူင်တိဝိထသုၵ်ႈ၊ ၶမ်းပပ်ႉမိုဝ်းတိၼ်း၊ မၢႆပပ်ႉ(294 - 3823 တိ LL 802) ႁူင်းတူလ်းလိၵ်ႈ ၶမ်းလၶၼ်ႉလွမ်ပုတ်ႉထမိူင်းတဵး တီႈမၢႆလၶၼ်ႇပပ်ႉ (80)။ ၼေႈလိၵ်ႈၶမ်းၼွမ်း(243)။
[41] လိၵ်ႈလူင်တိဝိထသုၵ်ႈ၊ ၶမ်းပပ်ႉမိုဝ်းတိၼ်း၊ မၢႆပပ်ႉ(294 - 3823 တိ LL 802) ႁူင်းတူလ်းလိၵ်ႈ ၶမ်းလၶၼ်ႉလွမ်ပုတ်ႉထမိူင်းတဵး။ တီႈမၢႆလၶၼ်ႇပပ်ႉ (82)။ ၼေႈလိၵ်ႈၶမ်းၼွမ်း(257-259)။

တွၼ်ႈၵၢၼ်(7)

ၶွင်ႈတွၼ်ႈၼႆႉ (ၵ) ၼႆႈမိူဝ်ႈၽြႃးပဵၼ်လဵဝ်ႈၵျႃးၶေပေၼ် လွင်ႈၽွၼ်းလီသိၼ်ၵႃႈပုၵ်ႈ တမ်ႈတီႈၶုၼ်ၵျႃးၶမ်းၵျေးသလ၊ (ၶ) ၼႆႈၶေလွင်ႈႁူၼ်းမေႃလၢင်ႈလႅၵ်ႈၶဝ် ၵႃမ်ႇထိူၵ်ႈလႆႈလွင်းသွမ်း ၼႆယဝ်ႉ။ လွင်ႈတၢင်းႁူဝ်ယေႈၵၢၼ်ပိုတ်ႇၶေဝႆႉသွင်ႁူဝ်ၼႆႉ တေလႆႈႁၼ်ဝႄႈ ငၢမ်ႇမ်ၼ်ႈတၢင်းပိူင်ဝႃႇတပုတ်ႉထလဝ်ႈတေႉ"သေ ႁူလ်းၵႄႈ တေၵႃမ်ႇလႆႈႁၼ်လႃးၶွင်းပိတၵၢတ်ႈ၊ ႁွပ်ႈပိူဝ်ႈမၼ်းပဵၼ်လွင်ႈပွင်ႇၸႂ် ၵၢၼ်ၽႄႈမေႃလိၵ်ႈၵျေႉၶႃၵ်ႈဝႆႉၶၼေႉႁူလ်းယဝ်ႉ။ ၵမ်းၵွၼ်တၢင်းၼႆႉ ႁဝ်းမုၼ်းထတ်းသၢင်တူလ်း လွင်ႈၽွၼ်းလီသိၼ်ၵႃႈပေႃးသထၶၼေႉသေၵွၼ်ႇ။ (1) ႁွပ်ႈလႆႈတိုဝ်းၵမ်သိၼ် ၵၢၼ်ငိူင်ႉဝေႈလွင်ႈၵိၼ်တၢင်းၵိၼ်ဝႂ်းဝၼ်းငလႈ လႆႈမီးတၢင်းၵိၼ်ၵႃႈၵျႃႇရတ်ႇမ်ထူၼ်ႈ၊ (2) ႁွပ်ႈလႆႈတိုဝ်းၵမ် ငိူင်ႉဝေႈလွင်ႈၵႄႈလွင်ႈဝ်ၼ် ၽွင်ႉၶူၢမ်း လွင်ႈတူလ်းပိူၼ်ႈၵႄႈ ထွမ်ႇပိူၼ်ႈၽွင်ႉၶူၢမ်းလိူဝ်းၼႆႉငလႈ ၽွၼ်းလီပၼ်မႄး လႆႈငိၼ်းထွမ်ႇသိင်လီသိင်ဝၢၼ် မီးမိူင်ႈတူႇရိယႃႇတ်ႇမ်ထူၼ်ႈ၊ (3)ႁွပ်ႈပိူဝ်ႈတိုဝ်းၵမ် ငိူင်ႉဝေႈလွင်ႈတ်ႇမ်ထူၼ်ႈ၊ (3) ႁွပ်ႈယၢမ်ႈတိုဝ်းၵမ် ငိူင်ႉဝေႈလွင်ႈလုပ်ႈမုၼ်ႈ တၢႈၽွမ်ငလႈ လႆႈမီးမိူင်ႈယွမ်ႉမိူင်ႈတၢႈ မိူၼ်ၶင်ႇၶၢမ်ႇသႃႇ သိင်ႈၶူဝ်ႇ လေႈလၢင်းလိူဝ်းၼႆႉ တ်ႇမ်"ထူၼ်ႈ"၊ (4) ႁွပ်ႈယၢမ်ႈတိုဝ်းၵမ် ဝ်ၼ်ႉဝၢင်းလွင်ႈၶၵ်ႈမႂ်ငိၼ်းၶူဝ်းၶမ်း ၵၢၼ်ၵႄႈၶၼ်ယႂ်ႇၶၼေႉငလႈ ၽွၼ်းလီမၼ်းပၼ်မႄး မိုၼ်းလႆႈမီးၶူဝ်းၶၵ်ႈၶၢင်းမႂ် ၽၼ်ႇပူးၽၼ်ႇၽေး လၢင်ႉမႃႉလိူင်ႇၶမ်၊ ၵမ်းၼႆႉ ပေႃးမိုၼ်းမႃးထတ်းသၢင်တူလ်းၼႆ လႆႈႁၼ်လုတ်ႈဝႆႉလွင်ႈယူႇတီႈ သုင်တီႈမျၢတ်ႈၶၼေႉယဝ်ႉ။ ယွင်ႈၽွၼ်းလီသိၼ်ၵႃႈပုၵ်ႈလိူဝ်းၼႆႉ ပေႃးယူႇတီႈတၢင်းႁၼ်ၶွင်းပိတၵၢတ်ႈထေႇရဝႃႇတႁဝ်းသေ တူလ်းလွမ်းၵျေႈ လႆႈဝႃႈၵႃမ်ႇပေႃး ၵွၵ်ႈၸၢင်ႇၵႄႈႁိုဝ်ၶင်ႇၵဝ်ႇ၊ ႁူလ်းၵႄႈ ၵိုင်ၶိုဝ်ၶၢင်းလိပ်ႈႁဵၼ်းယၢမ်းလိဝ်ငတေႉ ပႆႇလႆႈႁၼ်လႃးၶွင်းပိတၵၢတ်ႈ၊ ၶင်ႇၵၢၼ်ၼႆႈၶေမႄးလိူဝ်းၼႆႉ ပဵၼ်လွင်ႈႁၼ်ထိုင် ငလႈ ၶေႃႈထတ်းသၢင်လွင်ႈၽွၼ်းလီသိၼ်ၵႃႈပုၵ်ႈ ၵၢၼ်မီးၶွင်းလိၵ်ႈလူင်တိဝိထသုၵ်ႈ ၼႆႉယဝ်ႉ။

(ၶ) ၵမ်းၼႆႉ ႁဝ်းမိူၼ်းထတ်းသၢင်တူလ်းလွင်ႈဝတ်ႉထု ၵၢပုမ်ႇႁူၼ်းမေႃလၢင်ႈလႅၵ်ႈ ငလႈ လွင်ႈၶူဝ်းၶွင်ၵၢၼ်လႆႈမႃးၵႃမ်ႇလိုၼ်ႈသုံၶၼေႉ သင်ႇၶျဝႇလဝ်ႈၵႃမ်ႇၵိုင်ႇ

ထုၵ်ႇၸပ်ႉၵၢဝ် ၶႅၼ်ၶႄႉႁွၼ်ႇ။ ၶုၼ်းလိၵ်ႈလူင်မူႉၶႅၼ်ႉၶေဝႉဝႆႈ မိူဝ်ႈပၢၼ်ၽြႃးပဵၼ်ၸဝ်ႈၵၢၼ်ၶေႃးမတတ်ႉသီႇတိုၵ်ႉပေႇၵီႈမႃးၶႄႉ မီးမေႃလၢင်ႈလိၵ်ႈၶဝ်ၽူဝ်မေး ၵူၼ်း ၶိုင်ႈ ယၢမ်ႈၵႃႇတၢၼ်းၵၢၼ်ၶၢၼ်ႇႁၵ်ႇၶၼ်ႇလိဝ်း ၵႂႃႇသေလိင်ႉၵၢသၢၵ်ႈယူႇတႃႇသေ ၶႅၼ်ယဝ်ႉ။ ၶႂၢၽူဝ်မေးၵေႃႈ မီးၵၢင်လွင်ႈလွင်းသွမ်းလိူင်ႉၶၢင်ႇပိုၼ်ႈယူႇ၊ မိူဝ်ႈၶႄႉ ပိၵ်ႉသမ်ႉၶဝ်ၽူဝ်မေး ၶတ်းလွင်ႈႁူင်ၶဝ်ႈႁူင်ၽၢၵ်းလိမ်ၸဝ်ႉသေ ပွႆႉလွင်းသွမ်းၵူႈၶင်ႇယူႇၵေႃႈ မိူဝ်ႈလဵဝ်ႈၵျႃၶၢၼ်းၶဝ်လိပ်ႈမႃးတီႈၵိမ်းလမ်ၶႄႉ ၶႂလႆႈငိၼ်းသိင်တိၶၼ်လႆႉ"
ၵူလၢႆးငလႈ ၵမ်ႇလႆႈၵၢၼ်တူဝ်ၸဝ်ႈၵျႃၶၢၼ်းၶဝ်လၢႆး"ၶႅၼ်ယဝ်ႉ[42]။ ၵႃႇတၢၼ်းၶႄႉသေ ၶဝ်ပွႆႉလွင်းသွမ်းတီႈၶေႃႈၵူၼ်းၵေႃႈ ၵမ်ႇလႆႈလွင်းသေပွၵ်ႈငလႈ ထိုင်မႃးဝၼ်းလိူၼ်
မူၼ်းပွၵ်ႈၶိုင်ႈ ၶဝ်လင်ႇပႃးၵၢဝ်ၶဝ်ႈသွမ်း မိူဝ်းတီႈႁွင်းယဝ်ႉ။ မိူဝ်ႈထိုင်တီႈႁွင်းၶႄႉ ၶဝ်လႆႈၵၢၼ်ၸဝ်ႈၵျႃၶၢၼ်းၶဝ် ၸပ်ႉၵၢဝ်တႃႇၶၶဝ်ႈသွမ်းၽၢၵ်းသွမ်း တီႈတၵ်ႉၵႃႇ
တင်းၶႅမ်သေ ပူၶႅၼ်ႉႁွႃႇသိင်ႈ" ၵူလၢႆးၵႃႈ တၢင်းလူႇသွမ်းၵၢၼ်ၶႂၢၽူဝ်မေးၸၢင်ႈၵႃႇၶၢင်းၶႄႉ ၵမ်ႇမီးလဝ်ႈလွၵ်ႇၸပ်ႉၵၢဝ်၊ ႁွပ်ႈၶႄႉငလႈ ၶိင်းလၢင်ႈလိၵ်ႈလင်ႇထၢမ်တီႈၽြႃး
ပဵၼ်ၸဝ်ႈယဝ်ႉ။ မၢၼ်းထၢမ်ဝႃႈ "ၶႂၢႈၸဝ်းၶဝ်ၵေႃႈ တေႃႈတိုဝ်းၵမ်သိၼ် ၵမ်ႇလႆႈၸၢၵ်းလုသၢင်သေပိူင်၊ ၵူလၢႆးၶႃႇ ၵႃႇတၢၼ်းသၢင်ငလႈလဝ်ႈၶဝ် ၵမ်ႇၸပ်ႉၵၢဝ်ၶဝ်ႈသွမ်းၸၢႈ
ၽူဝ်မေးၶႅၼ်၊ ၵမ်ႇၶႄႉၵေႃႈ တၢင်းလူႇၶႂၢႈၶဝ်ၶႅၼ်ႉၵမ်ႇပႆႇလိၶၼ်ႈသႂ်ငလႈ ၵမ်ႇထုၵ်ႇလၢႆႈလူႇၶႂၢႈၶဵဝ်"ၶႅၼ်ယဝ်ႉ။ ၵမ်းၶႄႉ ၽြႃးပဵၼ်ၸဝ်ႈလင်ႇၵေႃးၶေဝႃႈ တၢင်းလူႇ
ၵၢၼ်လၢႆႈမႃးလွမ်း ယွၼ်ႉလွင်ႈတၢင်းၵႂႃႇၵၢၼ်ၵမ်ႇလိၶၼ်ႈသႂ်ၶႄႉ လဝ်ႈၵျႃၶၢၼ်းၽူႈလီၶဝ်ၵမ်ႇၵိင်ႇၸပ်ႉၵၢဝ် ၶႅၼ်ယူႇ၊ လွင်ႈၵႂႃႇၵၢၼ်ၵမ်ႇလိၶၼ်ႈသႂ်ၶႅၼ်ႉ မီးၸၢႈပိူင်
လိူင်ႉၶၢင်ႇ မႃႇ(1)–ၵႂႃႇမိူင်ႈယိပ်းႁွင်ႈၵၢင်ႇ ႁၵ်ႇလၢပ်ႇ၊ (2)ၵႂႃႇလဝ်ႈ ယႃႈမဝ်းၵမ်၊ (3)ၵႂႃႇမဝ်းႁွင်ႉငူၶႅၼ်ႉသၢၼ်မိူဝ်ႇ၊ (4)ၵႂႃႇတူဝ်သတ်းတရိၵ်ႉသၢၼ်ႇ၊ (5)ၵႂႃႇၵူၶၢင်း
လိူဝ်းၶႅၼ်ႉယဝ်ႉ[43]။ ပေႃးဝႃႈၵိုင်ၶိူဝ်ၵၢၼ်ၵၢၼ်ၵမ်ႇလိၶၼ်ႈသႂ်လိူဝ်းၶႅၼ်ႉသေ လႆႈၶူဝ်းၶွင်ၶဝ်ႈၶမ်ႉငိၼ်းၶမ်းယဝ်ႉ ၵဝ်မႃးလူႇတၢၼ်းၶႄႉ ၽူႈလီၽူႈမျၢတ်ႈၶဝ် တိုၼ်း

[42] လိၵ်ႈလူင်တိပိထသုၵ်ႈ၊ ၶၢင်းပပ်ႉမိူဝ်းတီႇမ်ႈ မႃႇပပ်ႉ(294 - 3823 တိ LL 802) ႁူင်းတူလၢႆးလိၵ်ႈ ၶၢင်းလၶၼ်ႉလွမ်ပုတ်ႉထမိူင်းတႃး။ တီႈမႃႇလၶၼ်ႇပပ်ႉ (102)။ ၶေႃႈလိၵ်ႈၶၢင်းၶွမ်း(295)။
[43] လိၵ်ႈလူင်တိပိထသုၵ်ႈ၊ ၶၢင်းပပ်ႉမိူဝ်းတီႇမ်ႈ၊ မႃႇပပ်ႉ(294 - 3823 တိ LL 802) ႁူင်းတူလၢႆးလိၵ်ႈ ၶၢင်းလၶၼ်ႉလွမ်ပုတ်ႉထမိူင်းတႃး။ တီႈမႃႇလၶၼ်ႇပပ်ႉ (104)။ ၶေႃႈလိၵ်ႈၶၢင်းၶွမ်း(299-300)။

ၵမ်ႉၶပ်ႉ ၶႆႈယဝ်ႉ။ တီႈၶႆႈလႄႈ ၼႂ်ႈၼိုင်းၵဝ်ၶေႃႈပႃႇလိၶႂ်းလိၵ်ႈလူင်တိပိဝထသုၵ်ႈ ၵၢၼ်လိလမ်ႈၶေလႅင်ႈၵမ်ႉလီၵႃႉၼႆၵျုးပိူင်ၶၢၼ်ႉ မုးၶေႁႅၼ်ႈႁွၼ်ႉ။ ပႃႇလိၶၢၼ်ႉ တႅမ်ႈဝႆႉဝႃႈ “ ယောဘိက္ခု ပိဏ္ဍပါတော မိစ္ဆာဉာဏံ အသုစိဉာဏော ပဉ္စဝါဏိစ္စံ၊ ကတမံ သုစရိတ္တံ စရန္တိ ၊ ကတမေ ပဉ္စဝါနိစ္စံ သတ္တ, ခိက္ကံ, မံသံ, မိဇ္ဇော, သိတ္ထံ, မနုဿံ, ပဉ္စမံ ဟောတိ။[44] ” ၶႆႈယဝ်ႉ။ ပေႃးတူၺ်းပႃႇလိမၢၼ်း ၵၢၼ်မုႈၶႂ်းပိတၵႃႇတ်ႈငတႉ ဝႃႈ “**ပဉ္စိမာ ဘိက္ခဝေ ဝဏိဇ္ဇာ ဥပါသကေန အကရဏီယာ။ ကတမာ ပဉ္စ? သတ္ထဝဏိဇ္ဇာ သတ္တဝဏိဇ္ဇာ မံသဝါဏိဇ္ဇာ မဇ္ဇဝဏိဇ္ဇာ ဝိသဝဏိဇ္ဇာ ဥပါသကေန အကရဏီယာတိ။**[45] ” ၶႆႈယူႇ။ လွမ်းၶၢင်ႉလႆႈႁၼ်ပႃႇလိမၢၼ်း ၵၢၼ်မီးၶႂ်းလိၵ်ႈလူင် ငလႈ ၶႂ်း ၽိုၼ်ပိတၵႃႇတ်ႈပိူင်ႈၵၼ်ၶၢႆႉလႄႈ ႁဝ်းလီၶဝ်ႈလွင်ႉဝႃႈ ၼူးမေႃလိၵ်ႈၵေႃႉၶႆႉ လႅပ်ႈတေၵိုင်ၶိုဝ်ၵၢၼ်လဝ်ႈၵဝ်ႉၵတ်ႉၼ်ႅၼ်ႉပႃႇလိၶၢၼ်ႉသေ တႅမ်ႈပိၼ်ႁၢင်းႁူၺ်း ၶႆၶၢၼ်ႉ ယဝ်ႉ။ လိူဝ်သေၶႆႉ လွင်ႈၵပုမ်ႉလၢင်ႈလၢၵ်ႈၶဝ်ၽူဝ်မေးၶၢၼ်ႉၵေႃႈ ယင်းၵမ်ႉမီးၶႂ်းပိတၵႃႇတ်ႈလူးႁွၼ်ႉ၊ ႁူၺ်းၶႃႉပိၼ်ၵိုဝ်ၵေႃႈ ယွၼ်ႉပိုဝ်ႈၽူႈတႅမ်ႈလိၵ်ႈမူႉၶႆႉ ၼႂ်ႈ ၵဝ်ၵျိတ်းပၼ်တွၼ်ႈသွၼ်ငလႈ လင်ႉဝူၼ်ႉၸူင်သၢင်ႈသေ တႅမ်ႈသႂ်ႉၵပုမ်ႉမၢၼ်း တၢင်းၶိုဝ်ႉ[တြ]းမၢၼ်းလိုဝ်းၶႆႉဝႆႉယူႇ။ ၶၢင်ႉၵၢၼ်လႆႈထတ်းသၢင် သပ်းလႅင်းၶေမေး လိုဝ်းၶႆႉ ပိၼ်လွင်ႈတၢင်းၵမ်ႉလီၵႃႉၼႆၵျုးပိူင် ၵၢၼ်ၶဝ်း ၵျုးထုၵ်ႉလီငိုင်ႉဝေႈ ငလႈ တၢင်းၵပုမ်ႉဝတ်ႉထုတၵ်ႉၵႃႉလၢင်ႈလၢၵ်ႈ ၶဝ်ၽူဝ်မေးၵျိတ်းတိုၶၢၼ်းလၢင်း ၵမ်ႉ လၵ်တ်ႈလၢင်ႉသေ ၵမ်ႉထုၵ်ႈလႆႈလွင်းသွမ်း ၶၶၢၼ်ႉယဝ်ႉ။

---

[44] ၶႂ်းလိၵ်ႈလူင်တိပိဝထသုၵ်ႈ တွၶၼ်ႈၵၼ်(7)၊ တီႈမႂ်ႇလၼ်ႉပပ်ႉ( ) ပပ်ႉမႂ်ႇ(294 - 3823 တိ LL 802) ၶူင်းတူလုၺ်းလိၵ်ႈ ၶႂ်းလၼ်ႉလွမ်ပုတ်ႉထမိူင်းတႆး တီႈလၼ်ႉလိၵ်ႈ မႂ်ႇ(103)။ ၶျေႉလိၵ်ႈၶႂ်းၼွမ်း(298)။

[45] အင်္ဂုတ္တရနိကာယ ပဉ္စကနိပါတပါဠိ၊ ဒုတိယတွဲ၊ ဥပါသကာဝဂ္ဂ ၊ ဝဏိဇ္ဇသုတ္တ နှာ - ၁၈၃။

တွၼ်ႈႁၼ်(8)

ထိုင်မႃးၶၢဝ်းတွၼ်ႈၼႆႉ ၵဝ်သႂ်ႇထႁ ဝတ်ႉထုလဝ်ႈသုၼၢဝ်ႈၼၢတ်ႈ ၼိူင်းလၢတ်ႈၼေ ပိၼ်တွၼ်ႈသွၼ်ဝႃႈ ၽွင်ႈဝေႈတၢင်းႁၢင်ႉႁမ်ယွၵ်း ၵၼ်ၵမ်ႇလၢင်ႈလႆႈမၢၵ်ႈၽူဝ်ႇ ၼၼ်ႉ ၼႆယဝ်ႉ။ လဝ်ႈသုၼၢဝ်ႉၼၢတ်ႈၼႆႉ ပိၼ်လုၵ်ႈလႆႈၼုၼ်ၸေႃၼမ်းလိတ်ႉသဝီႇသေ လႆႈမီးတိုဝ်ႉတၢင်းလီမႃးပိၼ်ၸႂၢၼ်း တီႈၼင်းသႃႇသၼေႃႇၽြႃးၵေႃးတမၸဝ်း ဝႃႈၼႆ သေတ ႁွပ်ႈပိုဝ်ႈမၼ်းမီးတၢင်းၸၼ်ၽိတ်း ပိုင်ႈႁႆသိၼ်ႈတၢင်းမၢၵ်ႈႁၢင်ႇပ်ႇတ်ႇပိုင်ၼလႈ မၼ်းထၢၼ်ႈပေႃးလႆႈသုမ်းလၢတ်ႈပၢၼ် ၵမ်ႇမၢၼ်ၽြႃးမျၢတ်ႈသင်ယဝ်ႉ။ မိူဝ်ႈ ယင်းပႆႇတၼ်းလႆႈၽြႃးၼၼ်ႉ မီးပွၵ်ႈၼိူင်ႈ ယွၼ်ႉပိုဝ်ႈႁွႂ်ႇၸၼ်တၢင်းႁၢင်ႉႁမ် ၼွင်တၵ်ႉႁတွၼ်းၼဝ်ၼလႈ လွမ်ထၢင်ႇယွႆႇသေ ပႆႈပ်ႇတ်ႈၽြႃးပိၼ်လဝ်ႈၸဝ်းယဝ်ႉ။ ၼွင်းလိၵ်ႈ လူင်မူႇၼႆႉဝႃႈ လဝ်ႈသုၼၢဝ်ႉထၼၢတ်ႈၼၼ်ႉ ႁွႂ်ႇယူႇလွမ်းမိင်းသြႃႇတုၵ်ႉႁၼ်ႇထ ၽႆႇတၵ်ႉႁတွၼ်းၼဝ်သေ ၼိုၼ်းထၢင်ႇလီၵ်ႉၼိူဝ်ပုတ်ႉထလဝ်ႈၼႆယဝ်ႉ၊ ႁူလ်းႁႃႈ ပေႃး တူလ်းၼင်းပႃႇထိၵဝၢၵ်ႈ ၵၼ်မႃးၼင်းတီႇၼၼိၵႃႇယ လုမ်းႁွင်သုတ်ႈတၢၼ်ႇပိတၵၢတ်ႈၼၼ်ႉ ၵမ်ႇၸၼ်ဝႃႈလဝ်ႈသုၼၢဝ်ႉၼတ်ႈႁွႂ်ႇယူႇလွမ်းတၵ်ႉႁတွၼ်းၼဝ်။ လိူဝ် သေၼႆႉ ၵၼ်ပိၼ်လိုဝ်ႈသြႃႇတၵ်ႉႁတွၼ်းၼဝ်ၼၼ်ႉႁေႃႈ ၵမ်ႇလွႆႈ 'တုၵ်ႉႁၼ်ႇထ'၊ ႁူလ်းလႆႈၸၼ်ၼေဝေႉဝႃႈ 'ႁေႃးႁၵ်ႉၼတ်တိယ' ၼႆယဝ်ႉ[46]။ တီႈၼႆႈၼတႉ ၼွႆႈလၢတ်ႈ ၼေလွင်ႈၵၼ်လဝ်ႈသုၼၢဝ်ႉတ်ႈ ပႆႈပ်ႇတ်ႈၽြႃးပိၼ်လဝ်ႈႁွႂ်ႇၼၼ်ႉယဝ်ႉ။

ႁမ်းၼႆႉ မိူၼ်းမႃးတူလ်းလွင်ႈတၢင်းႁၢင်ႉႁမ်ၼဝ် ၵၼ်လဝ်ႈသုၼၢဝ်ႉၼတ်ႈႁွႂ်ႇထၢင်ႇယွႆႇၼၼ်ႉႁွၼ်ႇ။ လွင်ႈတၢင်းၵိတ်းၼဝ် လွင်ႈယူႇသဝ်းၼဝ်ၼၼ်ႉ ၼဝ်ၵမ်ႇၸိုင်ႈ ၼူဝ်းသင်သေ ၼွၼ်းထင်ၸိူဝ်လိၼ် ၵိၼ်ၸိူဝ်သႆး ငႆးၼင်ႇမႂ် တၢင်းၼျတၢင်းမိုဝ်းတဝ်ႉႁွႂ်ႇသီႇတိၼ် ၵဝ်သူပ်းလေးၼူပ်းႁၢပ်ႈႁိၼ်လွၼ်ႉ" ၵမ်ႇတွၼ်ႉၵဝ်မိုဝ်းယိပ်းႁိၼ်

[46] ပႃႇထိၵဝၢၵ်ႈ၊ သုတ်ႈပႃႇထိၵ ပႃႇလိ ၼႃႈ(4)။ ၶီတ်ႉသယၽႅၢ်ႇမၢၼ်ႈ (11)။ ၶီတ်ႉသယၽႅၢ်ႇတၢ်း ငဝ်ႈငၼ်းပၢင်လူင်(11)။ ပါထိကဝဂ်ပါဠိတော် မြန်မာပြန် ၊ နှာ-(6)။ ထဝ်ႈသြႃႇဝိသုတ်ႉထ ႁျင်းႁွင်းမူးၼမ်း ဝိင်းမူႇထေႈ၊ တီႇၼၼိၵႃႇယပႃႇလိထဝ်ႈ ပိၼ်ႇၽႅၢ်ႇတၢ်း၊ ၼႃႈ(555)။

လႃး"ၶိူဝ်ယဝ်ႉ[47]။ လွင်ႈတၢင်းၵျၢင်ႉၵမ်တၵ်ႉၵတွၼ်းၼဝ် ၵၢၼ်ၵွတ်းလိူင်ႇၶင်ႇၶၼ်ၶၼ်ႉ ၵဝ်ႈသုၶဝ်တ်ႈသမ်ႉ ယင်းၵိူဝ်းမၢင်ႇထၢင်ႇယႆႇဝႃႈ လိူဝ်းၼဝ်ပ်ၼ်ရၵျၢၼ်း မျႃတ်ႈ ၶိူယူႇယဝ်ႉ ။

လိူဝ်သေၶိူဝ်ႉ မိူၼ်းမႃးထတ်းသၢင်တူလုၺ်းလွင်ႈပိူင်ပ်ၼ်ပ်ၼ် ငလႈ လွင်ႈႁူၼ်းၵေႃႉၵွတ်းၵေႃႉပ်ၼ်ၶၼ်ႉ ပိူင်ႈတီႈၵၼ်ဝႄႉလိူင်ႉၵိူဝ် ၶိူင်ၶၼ်ႇ။ ၶိူင်းလိၵ်ႈလူင်မူႇၶိူဝ်ႉ ယင်း လၢတ်ႈၶေဝႃႈ လဝ်ႈၽၵ်ႉၵဝႁွတ်ႉတၶၼ်ႉ လိူႈငိၼ်းပြႃးပ်ၼ်လဝ်ႈၵုပ်ႇၶေ လွင်ႈလဝ်ႈသုၶၵ်ႉၼၢတ်ႈတေလိူႈတႃႇ ယွၼ်ႉတၢင်းၵိၼ်ၶိူင်းတွင်ႉၵမ်ႇလဵဝ် ၶိူယဝ်ႉ[48]။ လိူဝ်ၶိူဝ်ႉၵေႃႈ ၵွင်ႈတီႈၵၼ်တေလိူႈပ်တ်ႈတူဝ်တႃႇမၼ်းၶၼ်ႉ ပ်ၼ်ၶိူင်းပႃႇတွင်မွၼ် ဝႃႈၶိူယဝ်ႉ[49]။ ဝႃးသေတႃႇႁွႃႇၶၼ်ႉၵေႃႈ တေလိူႈႁွႃႇပ်ၼ်ပိတ်ႉတႃႇ လိူႈလိူဝ်ႈဝႃႈ ၵႃႇလလိင်ႇၵီႇ ၶိူယူႇ[50]။ လွမ်းၶင်ႇပြႃးပ်ၼ်လဝ်ႈလၢတ်ႈၶေၶၼ်ႉ ၵဝ်ႈၽၵ်ႉၵဝၵေႃႈႁွႃႇလၢတ်ႈသြႃႇတၵ်ႉၵတွၼ်းၼဝ် ဝႃႈထိူင်ႈလိူတ်းဝၼ်းၶိူဝ်ႉ လဝ်ႈသုၶၵ်ႉၼၢတ်ႈ တေတႃႇယွၼ်ႉတၢင်းၵိၼ်သတ်ႉတွင်ႉ ၶိူယဝ်ႉ[51]။ ၵူလုၺ်းၶျေႇၶိူင်းပိတၵၢတ်ႈငတႉ ဝႃႈမုၶၼ်ၼမ်းပြႃးၼၢင်ႉပၶ်လဝ်ႈသုၶဝ်တ်ႈ ၺႄႈႁွႃႇထၢမ်တီႈသြႃႇတၵ်ႉၵတွၼ်း လွင်ႈဝႃႈ သြႃႇတၵ်ႉၵတွၼ်းတေတႃႇႁွပ်ႈသင် ငလႈ သိူၼ်ႈတၢင်းလၢတ်ႈၶျေႈတေႁွတ်ႈၽၵ်ဝ်လႆ ၶိူၶၼ်ႉယူႇ[52]။ ထိူင်ႈပိူင်ၶိူင်ႈၵေႃႈ ပေးတူလုၺ်းၵေႃႉၵၢၼ်တၢင်းၵိၼ်သတ်ႉတွင်ႉ သေ လိူႈတႃႇၶၼ်ႉသမ်ႉ ပ်ၼ်ၵေႃးရၵ်ႉၼတ်ႉတိယ လုၺ်းသြႃႇတၵ်ႉၵတွၼ်းၼဝ်ၶၼ်ႉ ၵမ်းလိူဝ်ယဝ်ႉ[53]။ တီႈၵွင်ႈတႃႇပ်တ်ႈတူဝ်တႃႇမၼ်းၶၼ်ႉ ၵၢၼ်ပ်ပၼ်ပပ်ႉပႃႇလိ

---

[47] ၶိူင်းလိၵ်ႈလူင်တိဝိထသုၵ်ႈ၊ ပပ်ႉမႃ(294 - 3823 တိ LL 802) ၶိူင်းႁူင်းတူလုၺ်းလိၵ်ႈ လၼ်ႇလွမ်ပုတ်ႉထမိူင်းတႃး တီႈမႃလၼ်ႇပပ်ႉ(109)။ ၶျေႈလိၵ်ႈၶိူင်းၶွမ်း(308)။ တီၼၶိၵျယ ပႃႇလိလဝ်ႈ၊ သုတ်ႈပႃႇထိၵ၊ ၶျေႈ(5)။

[48] ၶိူင်းလိၵ်ႈလူင်တိဝိထသုၵ်ႈ တွၼ်းၵၼ်(8)၊ တီႈမႃလၼ်ႇပပ်ႉ(110) ပပ်ႉမႃ(294 - 3823 တိ LL 802) ႁူင်းတူလုၺ်းလိၵ်ႈ ၶိူင်းလၼ်ႇလွမ်ပုတ်ႉထမိူင်းတႃး။ ၶျေႈလိၵ်ႈၶိူင်းၶွမ်း(316)။

[49] ၶိူင်းလိၵ်ႈလူင်တိဝိထသုၵ်ႈ တွၼ်းၵၼ်(8)၊ တီႈမႃလၼ်ႇပပ်ႉ(110) ပပ်ႉမႃ(294 - 3823 တိ LL 802) ႁူင်းတူလုၺ်းလိၵ်ႈ ၶိူင်းလၼ်ႇလွမ်ပုတ်ႉထမိူင်းတႃး။ ၶျေႈလိၵ်ႈၶိူင်းၶွမ်း(316)။

[50] ၶိူင်းလိၵ်ႈလူင်တိဝိထသုၵ်ႈ တွၼ်းၵၼ်(8)၊ တီႈမႃလၼ်ႇပပ်ႉ(110) ပပ်ႉမႃ(294 - 3823 တိ LL 802) ႁူင်းတူလုၺ်းလိၵ်ႈ ၶိူင်းလၼ်ႇလွမ်ပုတ်ႉထမိူင်းတႃး။ ၶျေႈလိၵ်ႈၶိူင်းၶွမ်း(317)။

[51] ၶိူင်းလိၵ်ႈလူင်တိဝိထသုၵ်ႈ တွၼ်းၵၼ်(8)၊ တီႈမႃလၼ်ႇပပ်ႉ(110) ပပ်ႉမႃ(294 - 3823 တိ LL 802) ႁူင်းတူလုၺ်းလိၵ်ႈ ၶိူင်းလၼ်ႇလွမ်ပုတ်ႉထမိူင်းတႃး။ ၶျေႈလိၵ်ႈၶိူင်းၶွမ်း(316)။

[52] လဝ်ႈသြႃႇဝိသုတ်ႉထ ႁွၼ်းႁွင်းမူးၼမ်း ဝိင်းမူႇလေႈ ငလႈ လဝ်ႈၼူးၼဝ်ႁူၵ်းလဝ်ႈ ႁူမ်ႈပိၼ်ႇဝိူႉ၊ တီႇၼၶိၵျယပႃႇလိလဝ်ႈ ပိၼ်ႇတႃး၊ ပႃႇထိၵဝၵ်ႈ၊ သုတ်ႈပႃႇထိၵ၊ ၶျေႈ(555)။

[53] လဝ်ႈသြႃႇဝိသုတ်ႉထ ႁွၼ်းႁွင်းမူးၼမ်း ဝိင်းမူႇလေႈ ငလႈ လဝ်ႈၼူးၼဝ်ႁူၵ်းလဝ်ႈ ႁူမ်ႈပိၼ်ႇဝိူႉ၊ တီႇၼၶိၵျယပ ပႃႇလိလဝ်ႈ ပိၼ်ႇတႃး၊ ပႃႇထိၵဝၵ်ႈ၊ သုတ်ႈပႃႇထၵ ၶျေႈ(556)။

ၽေတၢ်း ငဝ်ႈငုၼ်းပၢင်လူင် ဢၼ်လဵဝ်ႈသြူႇလူင်ပလုၺ်ႇလူႇၽေႃးၵ မိူင်းသူႈ ပိၼ်ႇဝႆႉၼႆႉၵေႃႈလၢတ်ႈၶဝ်ႈ ပိၼ်ပူႇမွၼ်ၼႆႉယဝ်ႉ[54]။ ႁူလ်းၵႃႈ ၼၢင်းပပ်ႉတီႇၼၼ်ၵိႁူႇယ ဢၼ်လဵဝ်ႈသြူႇဝိသုတ်ႉထ မူႇလေႈ ငလႈ လဵဝ်ႈၶူးၶဝ်ႁူၵ်းလဵဝ်ႈ ပိၼ်ႇတၢၼ်ႈပိၼ်ၽေႃႇတၢ်းၼၼ်ၼႆႉသမ်ႉ တၢၼ်ႈဝႆႉဝူႈ "ပူႇယူႈၶူးႁွၼ်ႇ" ၼႆႉယဝ်ႉ[55]။ လိူဝ်သေၼႆႉ ၼၢင်းပပ်ႉ တီႇၼၼ်ၵိႁူႇယပိၼ်ႇတၢ်း ဢၼ်လဵဝ်ႈသြူႇဝိသုတ်ႉထ ႁွၼ်းႁွင်းမူးၶမ်း ဝိင်းမူႇလေႈ ဢွၼ်လဵဝ်ႈၶူးၶဝ်ႁူၵ်းလဵဝ်ႈ ႁူမ်ႈပိၼ်ႇဝႆႉၼၼ်ႉ လၢတ်ႈၶဝ်ႈ "ဝၢႆးသေၵေႃးယၵ်ၶတ်ႉ တီယတၢ်ႁွူႇယဝ်ႉၼၼ်ႉ လႆႈႁွတ်ႈထိုင်ၼၢင်းငၢႆးၵူႇလလိုင်ႇၵိႇ ဝူႈၼႆႉယူႇ"[56]၊ ႁူလ်းၵႃႈ ၼၢင်းပပ်ႉပူႇလိ ငလႈ ၶိတ်ႉသယၽေႃႇမၢၼ်ႈ တၢင်းပပ်ႉၽေႃႇတၢ်းငဝ်ႈငုၼ်းပၢင်လူင် လိူဝ်းၼႆႉငတႉ လဵင်ႈၶဝ်ႈ မၼ်းလႆႈႁွူႇပိၼ်တီႈဢသုရၵေႇ ဢၼ်မီးလိူဝ်ႈဝူႈၵူႇလၵိၼ်ႇလီႇ ၼႆႉယဝ်ႉ[57]။ လိူဝ်းဢၼ်လႆႈထတ်းသၢင်ၶမေး ၼၢင်းတွၼ်ႈၵၼ်(၈)ၼႆႉ လႆႈႁၼ်ဝႆႉလွင်ႈပိူင်ႈၵၼ် တင်းၼမ်တင်းလၢႆယဝ်ႉ။ ႁူလ်းၼေႇ ပိၼ်ၸိူဝ်ၵေႃႈလီ လွင်ႈလႆႈႁူပ်ႉထူပ်းလူး ႁူႉလၵ်းဢၼ်တေႉငလႈ ဢၼ်ပွမ်မၼ်းၼႆႉ ပိၼ်ၼမ်ႉတွၼ်း ၼၢင်းၵၢၼ်လိပ်ႈႁိၼ်းတေႉ"ယဝ်ႉ။ ၵမ်းၶွတ်ႇယွတ်ႈၼၢင်းတွၼ်ႈၼႆႉ လႆႈႁၼ်ဝူႈ လဵဝ်ႈရႁၢၼ်းသုၼၼ်တ်ႈၼၼ်ႉ ပၢႆႈၽေႃတ်ႇယၢၼ်ဢွၵ်ႇသူႇသၼေႇ ပိၼ်လဵဝ်ႈႁွူႇ ပေး ၼင်ႇႁူၼ်းၵေႉဢၼ်ထုၵ်ႇလႆႈႁွူႇတူၵ်းငၢႆးၼၼ်ႉ ၼႆႉယဝ်ႉ[58]။ ပေးၶိုၼ်းမူးဢၵ်တွၼ်ႈသွၼ်မၼ်းၼႆႉလိူင် လႆႈပွင်ႇလွင်ဝူႈ မိူဝ်ႈႁဝ်းထူပ်းလူးၶူးလီၼႆႉ ဢမ်ႇထုၵ်ႇလီ ပၼ်တိူဝ်ႉတၢင်းလုတ်ႈႁၢမ်း ၼႆႉယဝ်ႉ။

---

[54] ပူႇထိၵတၢၵ်ႈ ပူႇလိလဵဝ်ႈ ၽေတၢ်း၊ ပူႇထိၵသုတ်ႈ၊ သိူၵ်ႈပိုၼ်းၵေႃးရၵ်ႉၶတ်ႉတိယ ၼႃႈ(14)။

[55] လဵဝ်ႈသြူႇဝိသုတ်ႉထ ဝတ်ႉသွၼ်ထမ်း ႁွင်းမူးၶမ်း ဝိင်းမူႇလေႈ ငလႈ လဵဝ်ႈၶူးၶဝ်ႁူၵ်းလဵဝ်ႈ ႁူမ်ႈပိၼ်ႇဝႆႉ၊ တီႇၼၼ်ၵိႁူႇယပူႇလိလဵဝ်ႈ ပိၼ်ႇတၢ်း၊ သုတ်ႈပူႇထိၵ ၼႃႈ(555)။

[56] လဵဝ်ႈသြူႇဝိသုတ်ႉထ ဝတ်ႉသွၼ်ထမ်း ႁွင်းမူးၶမ်း ဝိင်းမူႇလေႈ ငလႈ လဵဝ်ႈၶူးၶဝ်ႁူၵ်းလဵဝ်ႈ ႁူမ်ႈပိၼ်ႇဝႆႉ၊ တီႇၼၼ်ၵိႁူႇယပူႇလိလဵဝ်ႈ ပိၼ်ႇတၢ်း၊ သုတ်ႈပူႇထိၵ ၼႃႈ(556)

[57] ပါထိကဝဂ္ဂပါဠိ၊ ပါထိကသုတ္တ နှာ-(၅)။ ပါထိကဝဂ်ပါဠိတော် နိဿယ ၊ ပါထိကသုတ္တ ၊ နှာ-(၁၄)။ ပူႇထိၵတၢၵ်ႈပူႇလိလဵဝ်ႈ ၽေတၢ်း၊ မူႇလိၵ်ႈငဝ်ႈငုၼ်းမုၵ်ႉလုမ်းသင်ႇၼူႇလိုင်ႈတၢ်း၊ ပူႇထိၵသုတ်ႈ ၼႃႈ(15)။

[58] ပါထိကဝဂ္ဂပါဠိ၊ ပါထိကသုတ္တ(၄) ။ ပါထိကဝဂ်ပါဠိတော် နိဿယ ၊ ပါထိကသုတ္တ (၁၁)။ ပူႇထိၵတၢၵ်ႈပူႇလိလဵဝ်ႈ ၽေတၢ်း၊ မူႇလိၵ်ႈငဝ်ႈငုၼ်းမုၵ်ႉလုမ်းသင်ႇၼူႇလိုင်ႈတၢ်း၊ ပူႇထိၵသုတ်ႈ(10)။

တွၼ်ႈၵၼ်(၉)

ၸွမ်းၼင်ႇလႆႈလူၺ်ႈၼွင်းတွၼ်ႈၼႆႉလႄႉ မီးလွင်ႈပၼ်သတိဝႆႈ ဢမ်ႇလီယုၵ်ႉလၼ်ႉထၢၼ်ႈလဝ်ႈၵဝ်ႇသေ ၼိူင်ႇတၢႉတေႃႇၽူႈဢၼ်ႁိုင်ႇယွႆႇလိူဝ်လဝ်ႈၵဝ်ႇ၊ လိူဝ်သေၼႆႉ ဢမ်ႇထုၵ်ႇဝႆႉလီၵျူဝ်ၼိူင် ၼႆယဝ်ႉ။ ၵပ်းၵႂႃႇလူလႅၼ်ႈၶိုၼ်ႈသင်ႇသွၼ်ပၢႆႈၶိူဝ်ၼႆႉသေ လႆႈႁၼ်လဝ်ႈပႃးၵမ်ႉၵေႃႉၼႆႉ ဢဝ်တၢင်းဝတ်ႉထုပၢႆႇထိၵပုတ်ႉတ ဢၼ်မႂ်းၶွင်းပၢႆႇထိၵဝၢၵ်ႈ ဢၼ်ဝႆႈသုၵ်ႈပထေႇယူႇဝႆႇ ၼႆၼၼ်ႉယဝ်ႉ။ ႁူလ်းၵႂႈ လွင်ႈဝတ်ႉထု ၼႂ်းလႈ ၶိုၼ်ႈသင်ႇသွၼ်ဢၼ်မီးၶွင်းလိၵ်ႈလူင်မူႇၼႆႉ ၸွင်ႇတေမိူၼ်ၶွင်းပိတၵၢတ်ႈလီ"ၵိူဝ် ဢၼ်ဝႆႈၼၼ်ႉ တေမႃးထတ်းသၢင်ႁူႇတူလ်းသေႁွၼ်ႇ။ တီႈၼႆႈ မႃးတူလ်းလိူဝ်ႈပၢႆႇထိၵပုတ်ႉတ ဢၼ်မီးၶွင်းလိၵ်ႈလူင်တိပိထသုၵ်ႈၼႆႉ သမ်ႉတဵမ်ႈဝႆႈ ပတိၵပုၵ်ႉတႃႇ ၼႆယဝ်ႉ[59]၊ လိူဝ်သေၼႆႉ လွင်ႈဢၼ်ပၢႆႇထိၵပဵၼ်လဝ်ႈတၵ်ႉၵတွၼ်းၼၼ်ႉ ၶွင်းလိၵ်ႈလူင်ၼႆႉသမ်ႉဝႆႈပဵၼ်ပရပိုၵ်ႈ ၼႆယဝ်ႉ[60]။ ပေႃးမႃးလၢတ်ႈလွင်ႈတၵ်ႉၵတွၼ်း ၼႂ်းလႈ ပရပိုၵ်ႈၼႆႉ ၶဝ်ဢမ်ႇမိူၼ်ၵၼ်၊ ႁွပ်ႈပိူဝ်ႈဝႆႈတၵ်ႉၵတွၼ်းၼႆႉ ဢမ်ႇၼင်ႈၼိုဝ်း၊ ပရပိုၵ်ႈဢၼ်ဝႆႈသမ်ႉ ၼင်ႈၼိုဝ်းယူႇယဝ်ႉ။ ဢၼ်လၢတ်ႈမႃးၼႆႉ ပဵၼ်လွင်ႈတၵ်ႉၵတွၼ်း ၼႂ်းလႈ ပရပိုၵ်ႈၶဝ် ပိူင်ႈၵၼ်ၼၼ်ႉယဝ်ႉ။ လွင်ႈဝႆႈလဝ်ႈပၢႆႇထိၵပုတ်ႉတပဵၼ်တၵ်ႉၵတွၼ်းၵိူဝ် ပဵၼ်ပရပိုၵ်ႈၵိူဝ် ၼႆၼၼ်ႉ ဝႆႉသေႁွၼ်ႇ၊ လွင်ႈဢၼ်တေၼိူင်ႈသိုပ်ႇႁူပ်ႇၼႆႉ ၼတႉ ပဵၼ်လွင်ႈလဝ်ႈတၵ်ႉတွၼ်းပၢႆႇထိၵပုတ်ႉတ ႁတ်းပိုၼ်ၽႃဝ်ႇၼေပိူၼ်ႈ လွင်ႈဢၢၼ်းၼေၽိုင်းတၼ်းၼိုဝ်း ၼေႉၼိူင်ႇတေႃႇၽၢႆးပဵၼ်လဝ်ႈၵေႃးတမႁဝ်းၼၼ်ႉယဝ်ႉ။

တၵ်ႉၵတွၼ်းပၢႆႇထိၵပုတ်ႉတၼႆႉ တေလႆႈဝႆႈမၼ်းပဵၼ်ၽူႈဢၼ်ႁူဝ်လွင်ၽၼ်သုင်ၵေႃႉၼိူင်ႈ ၼႆယဝ်ႉ။ မၼ်းႁတ်းလၢတ်ႈၼေပိူၼ်ႈဝႆႈ "ၼင်ႇၵူႈလဝ်ႈရႃၵၢၼ်းၵေႃးတမ ယိုၼ်ႁပ်ႉဝႆႈပဵၼ်ၽူႈလႆႈသပ်ႉပလ်ႇလုတုၼၼ်ႉ ၵဝ်ၵေႃးယိုၼ်ဝႆႈ လဝ်ႈၵဝ်ႇပဵၼ်ၽူႈလႆႈသပ်ႉပလ်ႇလူတၢၵိူဝ်ႈ၊ ၽူႈလႆႈသပ်ႉပလ်ႇလူတၼင်ႇၵၼ်ၼႆႉ လူဝ်ႇမႃး

[59] ၼင်းလိၵ်ႈလူင်တိပိထသုၵ်ႈ တွၼ်ႈၵၼ်(9)၊ တီႈမၢၼ်လၼ်ႇ,ပပ်ႉ(117) ပပ်ႉမၢၼ်ႈ(294 - 3823 တိ LL 802) ႁူင်းတူလ်းလိၵ်ႈ ၼင်းလၼ်ႉလွမ်ပုတ်ႉထမိူင်းတၢႆး။ ၼျေႈလိၵ်ႈၼင်းၼွမ်း(333)။

[60] ၼင်းလိၵ်ႈလူင်တိပိထသုၵ်ႈ တွၼ်ႈၵၼ်(9)၊ တီႈမၢၼ်လၼ်ႇ,ပပ်ႉ(117) ပပ်ႉမၢၼ်ႈ(294 - 3823 တိ LL 802) ႁူင်းတူလ်းလိၵ်ႈ ၼင်းလၼ်ႉလွမ်ပုတ်ႉထမိူင်းတၢႆး။ ၼျေႈလိၵ်ႈၼင်းၼွမ်း(333)။

ၶေႉၶိင်ႇႁၼ် ၶေႃႉၵႃႈသႃႇဝ်းယဝ်ႉ။ ပေႃးလဝ်ႈလဝ်ႈၵေႃႈတမၵႂၢၵ်ႇၶဝ်းတၢင်းၶိူင်ႈၶိူင်ႈၼႆ ႁဝ်ၵေႃႈတေၵႂၢၵ်ႇၶၢဝ်းတၢင်းၶိူင်ႈၶိူင်ႈ၊ ပေႃးလဝ်ႈၵျၢၼ်းၵေႃးတမၶေႃႉ ၵႃႈသႃႇဝ်းႁမ်းလွႆၵေႃႈ ႁဝ်တေၶေႃႉၵႃႈသႃႇဝ်း ၵွႆႈတွၼ်းလိူဝ်မၼ်းၵူႈႁမ်း ၼႆယဝ်ႉ[61]။ ပေႃးတူလ်းတၢင်းၶူၵ်ႇၶပေလူင် တၵ်ႉႁတွၼ်းပႃႇထိႁပုတ်ႉတၼႆႉ လႆႈဝႃႈ ပိၼ်ၵူၼ်းသမ်ႇမ်ၼ် ၵွႆႈပိူၼ်ႈထၢင်ႇယွႆႇ ၼလႈ ၶေႃႈၵမ်ႇၵႃႈ တၢၵမ်ႇၶၢၼ်ႉ ဢၼ်ဝႃႈၼၼ်ႉယဝ်ႉ။ တီႈတေႉမၼ်း လွင်ႈဝႃႈလဝ်ႈႁဝ်ႇယူႇသဝ်းလိူင်ႉၵိူဝ် ပိၼ်ၵူၼ်းလိူင်ႉ ၵိူဝ်ၼၼ်ၼၼ်ႉ ႁိုင်ႇလီၼၵ်းၼ်ၼ်ယူႇၵေႃႈ ယၢင်းၵိတ်းၵတ်းၵမ်ႇၵူဝ်ၵမ်ႇၵႃႈသင်သေ ယုၵ်ႉလၼ်ႉလဝ်ႈႁဝ်ႇ ဢဝ်ဝ်ႉပိင်းႁုင်ႇမုၼ်ၽူႈမျူတ်ႈလူင် ဢၼ်ၽီသၢင်သတ်း ၵူၼ်းယုမ်ႇယမ်ၼၼ်ႉယူႇ။

တီႈတေႉမၼ်း ၶွင်ၶင်ႇတၵ်ႉႁတွၼ်းလိူင်ႉမၼ်းၼၼ်ႉ ပေႃးမႃးတၵ်ႈတၢင်းၽြႃးပိၼ်လဝ်ႈၼႆလိူင် ပုၼ်ႈတႃႇမၼ်းမိူၼ်မႄလိၼ်ၼလႈ ၽြႃးပိၼ်လဝ်ႈသမ်ႉ တွၼ်းႁႆ ပေႃးၼင်ႇၶုၼ်သၢင်ႇသီႈလူင် ဢၼ်ပိၼ်လဝ်ႈၶုၼ်ထူၼ်ႇၽႄႉတင်းသိင်ႈၼၼ်ႉယဝ်ႉ။ လွမ်းၼင်ႇပႃႇထိႁပုတ်ႉတ တၵ်ႉႁတွၼ်းပူလ်ပိၼ်ၽၢဝ်ႇႁွႇၼၼ်ႉ ၽြႃးပိၼ်လဝ်ႈ ၵေႃႈ ႁူႉလွမ်းႁၢင်လွႆမၼ်း ႁူႉလွမ်းလွင်ႈမၼ်းတေပိၼ်ၼလႈ ၽီၶဝ်ၵေႃႈမႃးလဝ်ႈလၢတ်ႈၶေၽြႃးပိၼ်လဝ်ႈ ၼင်ႇႁဝ်ႇယဝ်ႉ[62]။ မိူဝ်ႈၼၼ်ႉလမ်ႉ ယွၼ်ႉပိူဝ်ႈလဝ်ႈၵျၢၼ်း သုၼ်ၵေႃႉၶၢတ်ႈၵျၼ်ၽိတ်းတေႃႇၽြႃးပိၼ်လဝ်ႈယူႇၼလႈ ၼင်ႇၵိူဝ်မၼ်းတေပွင်ႇလွႆၶၼ်ၶိူင်ႈၶႄလီမႃးၼၼ်ႉ ၽြႃးပိၼ်လဝ်ႈလင်ႇၶၢင်းပၼ် တႃႇၵွႆႈမၼ်းဢၵ်လွင်ႈၼႆႉ ႁႃႇ လၢတ်ႈၶေပိူၼ်ႈ ၵွႆႈၵွၼ်ႁၼ်ႁႃႇ တူလ်းပႃႇထိႁပုတ်ႉတ ၼွႆႈၶေႃႉမုၼ်ၼၼ်ႉယဝ်ႉ[63]။ ၶၢင်းလိၵ်ႈလူင်မူႇၼႆႉၼတႃႉ ဢမ်ႇလႆႈၵျၼ်ပုတ်ႉထလဝ်ႈ ပွႆႇလဝ်ႈသုၼ်ၵေႃႉၶၢတ်ႈ ႁႃႇလၢတ်ႈပိူၼ်ႈ၊ ၵူလ်းလႆႈၵျၼ်ဝႃႈ ပိူၼ်ႈၵွၼ်ႁၼ်မႃးၵျင်းၵူလ်းၼႆယဝ်ႉ။ ႁမ်းၼႆႉၶိုၼ်းမႃးတူလ်း မိူဝ်ႈပိူၼ်ႈၵွၼ်ႁၼ်ၵွတ်ႈၽိဝ်ၶိုင်းဝၢင်းသူၼ်ၼၼ်ႉ ပႃႇထိႁပုတ်ႉတ

[61] ပါထိကဝဂ္ဂ ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ ပါထိကဝဂ္ဂ၊ နှာ-(၉)။ လဝ်ႈသြႃႇဝိသုတ်ႉထ ၼလႈ လဝ်ႈၶူးၶဝ်ႇၶူၵ်းလဝ်ႈ ဝတ်ႉသွၼ်ထမ်း ႁွင်းမူးၶမ်း ဝီင်းမူႇလေႈ၊ ၶူမ်ႈပိၼ်ႇဝႃႇ တီႇၶၢၼ်ၵျႃႇယ ပႃႇလိလဝ်ႈ ၽၢၼ်ႇတႃး၊ သုတ်ႉပႃႇထိၵ ၼႃႈ(559)။

[62] လဝ်ႈသြႃႇဝိသုတ်ႉထ ၼလႈ လဝ်ႈၶူးၶဝ်ႇၶူၵ်းလဝ်ႈ ဝတ်ႉသွၼ်ထမ်း ႁွင်းမူးၶမ်း ဝီင်းမူႇလေႈ၊ ၶူမ်ႈပိၼ်ႇဝႃႇ တီႇၶၢၼ်ၵျႃႇယ ပႃႇလိလဝ်ႈ ၽၢၼ်ႇတႃး၊ သုတ်ႉပႃႇထိၵ ၼႃႈ(560)။

[63] လဝ်ႈသြႃႇဝိသုတ်ႉထ ၼလႈ လဝ်ႈၶူးၶဝ်ႇၶူၵ်းလဝ်ႈ ဝတ်ႉသွၼ်ထမ်း ႁွင်းမူးၶမ်း ဝီင်းမူႇလေႈ၊ ၶူမ်ႈပိၼ်ႇဝႃႇ တီႇၶၢၼ်ၵျႃႇယ ပႃႇလိလဝ်ႈ ၽၢၼ်ႇတႃး၊ သုတ်ႉပႃႇထိၵ ၼႃႈ(561)။

ၶႆႉ ႁွပ်ႈမၢၼ်းႁူလီ"ဝႃႈလဝ်ႈၵဝ်ႇဢမ်ႇလႆႈလႃၶႂ်ႇသင် ဢမ်ႇမီးၵူဢၼ်သႂ်ႇဝၼ်းသင်ၶႆႈငေလႈ လၵ်ႉလွမ်တူမ်ႇၼူၼ်ၶိူဝ်ႉၵီႈ ၶီႈယၢၼ်ႈႁူဝ်ႁေမႃးႁၢင်းႁူလ်းသေ လင်ႇလၵ်ႉပႆႈ ပိၼ်ႉယဝ်ႉ။ တီႈၵၢၼ်မၢၼ်းပႆႈႁွႆႈပိၼ်ႉၶၼ်ႉ လႆႈႁၼ်ၶၢင်းလိၵ်ႈလူင်မူႇၶႆႉၶႄဝႄႉဝႃႈ ပိၼ်တီႈလၢၼ်းၽႄမၢၵ်ႇႁိၼ်ငေလႈ ႁွင်းလင်မၢၼ်းလပ်းသုၺ်ႇလၢၼ်းၽႄဝႆႉ ၶႆယဝ်ႉ[64]။ ႁူလ်းၶႄႇၶၢင်းၽိုၼ်ပိတၵၢတ်ႈငတႉ ဝႃႈမၢၼ်းႁွႆႈၶၢင်ႈသေ ႁုမ်ႇႁူၼ်ႈမၢၼ်းလပ်းဝႆႉတီႈၶၢင်ႈ ၶၢင်းဝတ်ႉႁျိူင်းပရိပႃႈလၵၢၼ်ႉၶႆယဝ်ႉ[65]။ မိူဝ်ႈၽွင်းၶၼ်ႉလမ်ႉ ၽြႃးပိၼ်လဝ်ႈယေႈၶိင်းႁွတ်ႈထိုင်ၶၢင်းသူၼ် တီႈယူႇပႃႈထိၵပုတ်ႉတ ၶၼ်ႉယူႇ။ ၶၢင်းလိၵ်ႈလူင်တိဝိထသုၵ်ႈၶႆႉငတႉ ဝႃႈၽြႃးပိၼ်လဝ်ႈယေႈၶိင်းႁွႆႈလူးႁျိူင်းသၢင်ႇၼမ်း ၵၢၼ်ပိၼ်တီႈယူႇလုမ်းမူႇတၵ်ႉၵတွၼ်းၼဝ် ၶႆယဝ်ႉ[66]။ လိူဝ်သေၶႆႉ လႆႈႁၼ်ဝႃႈမိူဝ်ႈၽွင်းၵၢၼ်ႁူၼ်းတင်းၶမေၼဝ် တိၵ်ႉမႃးႁွတ်ႈၽဵဝ်သေ ပႂ်ႉထႃႈယူႇၶၼ်ႉ ၽြႃးပိၼ်လဝ်ႈလွင်ႉတပေးပႃႈထိၵပုတ်ႉတ မိုၼ်းႁွႆႈလွမ်းၼႆႈႁွင်ႉပႃႈထိၵပုတ်ႉတၶႆယဝ်ႉ။ ႁူလ်းၶႄႇ ၶၢင်းပိတၵၢတ်ႈငတႉ ၵမ်ႇလွင်ႈၽြႃးပိၼ်လဝ်ႈလွင်ႉႁွႆႈႁွင်ႉ၊ ႁူလ်းလႆႈႁၼ် မီးဝႆႉ ႁူၼ်းလႆးၵေႉၶိုင်ႈ ႁွႆႈၵွၼ်တၢင်း၊ ၽွင်းမိူင်းၵေႉၶိုင်ႈႁွႆႈၵမ်းသွင်၊ တပေးတႃႈႁူပတိၵၵေႉၶိုင်ႈ ႁွႆႈၵမ်းသၢမ် ၶႆယဝ်ႉ[67]။ ၽွင်းမိူဝ်ႈလိူဝ်းၼဝ် ၵေႉၶိုင်ႈယဝ်ႉၵေႉၶိုင်ႈ ႁွႆႈၼႆႈႁွင်ႉမၢၼ်းၶၼ်ႉ လႆႈႁွႆႈႁၼ်မၢၼ်းၶၢင်ႈဝႆႉသေ ၵမ်ႇလုၵ်ႉလႆႈ၊ ႁူလ်းႁုမ်ႇလၢတ်ႈဝႃႈ ၵဝ်တေႁွႆႈယူႇ ၵဝ်တေႁွႆႈယူႇၶႆသေ ၵၢဝ်ႁူၼ်ႈမၢၼ်းၶိုင် ၼွၼ်းႁွႆႈ ၼွၼ်းမိုၼ်း တိုၼ်းၵမ်ႇလုၵ်ႉၽၢတ်ႇလႆႈတီႈၶၼ်ႈ ၶႆယဝ်ႉ။ မိူဝ်ႈၵၢၼ်လေႃႈလိယ ၵေႉပိၼ်တပေးတႃႈႁူပတိၵႁွႆႈလူးမၢၼ်းၶၼ်ႉ ယၢင်းၵၢဝ်ပိူင်တၵ်ႈလွင်ႈမႄလိၼ် ငလႈ သၢင်ႇ သီႈလၢတ်ႈၶေတေႃႈႁႂ်ႈမၢၼ်းပွင်ႇလွင်ယူႇ၊ ႁူလ်းၵႃႈမၢၼ်းၵမ်ႇယွမ်းမႄႈၶမေၼ်းငလႈ တိုၼ်းတိူဝ်သေႁူဝ်ၼိူင်ယူႇသိၵ်း"ယဝ်ႉ[68]။ တီႈၵၢၼ်ၵၢဝ် လွင်ႈမႄလိၼ်

---

[64] ၶၢင်းလိၵ်ႈလူင်တိဝိထသုၵ်ႈ တွၼ်းၵၼ်(9)၊ တီႈမႂ်ႇလၼ်ႉပပ်ႉ(119) ပပ်ႉမႂ်ႇ(294 - 3823 တိ LL 802) ႁူင်းတူလ်းလိၵ်ႈ ၶၢင်းလၶၼ်ႉလွမ်ပုတ်ႉထမိူင်းတႆး။ ၼႃႈလိၵ်ႈၶၢင်းၼွမ်း(338)။
[65] လဝ်ႈႁျူႇဝိသုတ်ႉထ ငလႈ လဝ်ႈၼူးၼဝ်ႁူၵ်ႈလဝ်ႈ ဝတ်ႉသွၼ်ထမ်း ႁွင်းမူးၼမ်း ဝိၼ်းမူႇလေႃး၊ ႁူမ်ႈပိၼ်ႉဝႆႉ တီႈၶၼ်ၵျႃးယ ပႃႈလိလဝ်ႈ ၽၢ်ႇတႆး၊ သုတ်ႈပႃႈထိၵ ၼႃႈ(562)။
[66] ၶၢင်းလိၵ်ႈလူင်တိဝိထသုၵ်ႈ တွၼ်းၵၼ်(9)၊ တီႈမႂ်ႇလၼ်ႉပပ်ႉ(118) ပပ်ႉမႂ်ႇ(294 - 3823 တိ LL 802) ႁူင်းတူလ်းလိၵ်ႈ ၶၢင်းလၶၼ်ႉလွမ်ပုတ်ႉထမိူင်းတႆး။ ၼႃႈလိၵ်ႈၶၢင်းၼွမ်း(333)။
[67] လဝ်ႈႁျူႇဝိသုတ်ႉထ ငလႈ လဝ်ႈၼူးၼဝ်ႁူၵ်ႈလဝ်ႈ ဝတ်ႉသွၼ်ထမ်း ႁွင်းမူးၼမ်း ဝိၼ်းမူႇလေႃး၊ ႁူမ်ႈပိၼ်ႉဝႆႉ တီႈၶၼ်ၵျႃးယ ပႃႈလိလဝ်ႈ ၽၢ်ႇတႆး၊ သုတ်ႈပႃႈထိၵ ၼႃႈ(562-564-655)။
[68] လဝ်ႈႁျူႇဝိသုတ်ႉထ ငလႈ လဝ်ႈၼူးၼဝ်ႁူၵ်ႈလဝ်ႈ ဝတ်ႉသွၼ်ထမ်း ႁွင်းမူးၼမ်း ဝိၼ်းမူႇလေႃး၊ ႁူမ်ႈပိၼ်ႉဝႆႉ တီႈၶၼ်ၵျႃးယ ပႃႈလိလဝ်ႈ ၽၢ်ႇတႆး၊ သုတ်ႈပႃႈထိၵ ၼႃႈ(566-567)။

ၼလႄႈသၢင်ႇသီႇတႅၵ်ႈၵၢၼ်သေ လၢတ်ႈၶေပေႃႇထီႇၵပုတ်ႉထၶေၵ်ႉ ၶင်ႈလိၵ်ႈလူင်ၶႆႉၵေႃႈပႃးမိူၼ်ၵၼ်ယဝ်ႉ[69]။ ၵမ်းၶႆႉ ပေႃးႁဝ်းၶိုၼ်းမႃးတူၺ်းတွၼ်ႈသွၼ်မၼ်းၶႆလိူင် ပွင်ႇဝႃႈလူဝ်ႇယွမ်းႁပ်ႉလွင်ႈလၵ်ႈၵဝ်ႇယူပ်ႈယွမ်းၶၶေႃႉလီ"ငၢမ်း"ယႃႇၽၢမ်းပၵ်ႉတေႃႇပိူၼ်ႈ ၶႆယဝ်ႉ။ တီႈၶႆႈလမ်ႉ ပေႃးမႃးတူၺ်းပႃႇထီႇၵပုတ်ႉတၶႆႉလိူင် တိူၼ်းဝႃႈ ၵမ်ႇယွမ်းႁပ်ႉလွင်ႈယူပ်ႈယွမ်းလၵ်ႈၵဝ်ႇသေ ယၢင်းတိုၵ်ႉတိုဝ်ႉၶူဝ်ၶိုင်ယူႇ။ ပိၵ်ႉသမ်ႉၵမ်ႇလုၵ်ႉလႆႈၶႆၵေႃႈ ယၢင်းပႆႇၶိုႈယွမ်းၶျေႉသရေႇမၼ်းႁွၼ်ႈ၊ တိူၵ်ႈတီႈပိူၼ်ႈ ႁၼ်ယူႇ ဝႃႈၵုမ်ႇၵူၼ်ႈမၼ်းၵမ်ႇၽၢတ်ႇတီႈၶင်ႈလႆႈၶေၵ်ႉ တေႃႈယၢင်းဝႃႈၵဝ်တေႁွႆႇယူႇ ၵဝ်တေႁွႆႇယူႇ ၶႆယဝ်ႉ။ မိူဝ်ႈၵၢၼ်ၵူၼ်းပုတ်ႈၵၼ်ႁွႆႇၵွင်ႉမၼ်း ၵေႃႉတိမ်ႇ ယဝ်ႉသၢမ်ၵေႃႉၼလႄႈ ၵမ်ႇပႆႇလုၵ်ႉၽၢတ်ႇတီႈလႆႈၶေၵ်ႉ ၸိူဝ်းပၵ်ႉလဝ်ႈၵေႃႈ လႆႈၵၢဝ်ႇတြႃးၵေႃးပၼ်ပရိၵ်ႈသၢတ်ႈ ၶဝ် လႆႈႁူႉႁၼ်ၽွၼ်းလီတြႃး ၼလႄႈ လႆႈႁပ်ႉၵၢဝ်ႇတြႃး ထိုင်တီႈပေႃးမီးၵိူင်းလွင်ႈတိုဝ်းၵမ်တြႃးသေယဝ်ႉ။ လိူဝ်းပရိၵ်ႈသၢတ်ႈၶဝ်ပၵ်ႉမိူၼ်ႇသီႇၵိူင် လႆႈပူၼ်ႉလွတ်ႈၵိလေႇ ပူၼ်ႉပႃႇတၢင်းယၢၵ်ႈၽႂ်"မၼ်း"ႁွႆႇ ယူႇယဝ်ႉ[70]။ တီႈ ၵၢၼ်ၸြေးပီၵ်လဝ်ႈၵေႃးတြႃးၶႆႉ ပေႃးတူလ်းၶင်ႈလိၵ်ႈလူင်မၼ်းလိူင် သမ်ႉဝႃႈမုၼ်ၶမ်းၸြေးလႆႈၶေပျႃႇတိၵ်ႉယဝ်ႉသေ လင်ႇႁွႆႈၵေႃးတြႃး၊ မိူဝ်ႈၵေႃးတြႃးၶၶေႃႉၵေႃႈ သမ်ႉဝႃႈၵေႃးပၼ်ပႃး ႁိူဝ်ႈပႃႇထီႇၵပုတ်ႉတထွမ်ႇၵၢဝ်ၼလႄႈ ၵိတ်းႁိူဝ်ႈပႃႇထီႇၵပုတ်ႉတၶၢမ်ႇယွမ်းမႃႇၶသေ မိုၼ်းတူင်ႉၶိုင်ႁွႆႇလႆႈပႆလႆႈ ၶႆယဝ်ႉ[71]။ လွင်ႈၵၢၼ်ဝႃႈ ၸြေးပီၵ် လဝ်ႈၵေႃးထမ်း သွၼ်းယမ်းပၼ်ပႃးထိုင်ပႃႇထီႇၵပုတ်ႉတၶေႃၶၢင်ႉ ၶင်ႈပိတၵၢတ်ႈၵမ်ႇဝႃႈဝႆႉ၊ လိူဝ်သေၶႆႉ ၵမ်ႇလႆႈႁၼ်ပႃႇထီႇၵပုတ်ႉတ ႁူႉႁၼ်တြႃးသေၵိတ်း သေၽွၼ်း လူးႁွၼ်ႈ။ တီႈတေႃႉမၼ်းလိူင် မိူဝ်ႈၸြေးပီၵ်လဝ်ႈၵေႃးတြႃးပၼ်ပရိၵ်ႈသၢတ်ႈယဝ်ႉႁွႆႇၶေၶႃႉ ၸြေးပီၵ်လဝ်ႈလင်ႇၶေၵေႃႈၵၢႆသၢင်ဝ်းယဝ်ႉသေ မိုၼ်းပွၵ်ႈလူးတီႈႁၢင်းမ ႁၢႇဝၼ်ႈ ၶၶေႃႉႁူလ်းယဝ်ႉ[72]။

[69] ၶင်းလိၵ်ႈလူင်တိဝိထသုၵ်ႈ တွၼ်ႈၵၼ်(9)၊ တီႈမၢၵ်လၼ်ႇပပ်ႉ(120) ပပ်ႉမၢၵ်(294 - 3823 တိ LL 802) ႁူင်းတူလ်းလိၵ်ႈ ၶင်းလၼ်ႉလွမ်ပုတ်ႉထမိူင်းတႆး။ ၶေႃႈလိၵ်ႈၶင်းၶွမ်း(338-9)။
[70] လဝ်ႈသြႃႇဝိသုတ်ႉထ ၼလႄႈ လဝ်ႈၶူးၶဝ်ႁူၵ်းလဝ်ႈ ဝတ်ႉသွၼ်ထမ်း ႁွင်းမူးၶမ်း ဝိင်းမူႉလေႃး၊ ႁူမ်ႈပိၼ်ႇဝို တီႉၶၶိၵျႇယ ပႃႇလိလဝ်ႈ ၸၢၼ်ႇတႆး၊ သုတ်ႈပႃႇထိၵ ၶေႃႈ(568)။
[71] ၶင်းလိၵ်ႈလူင်တိဝိထသုၵ်ႈ တွၼ်ႈၵၼ်(9)၊ တီႈမၢၵ်လၼ်ႇပပ်ႉ(123) ပပ်ႉမၢၵ်(294 - 3823 တိ LL 802) ႁူင်းတူလ်းလိၵ်ႈ ၶင်းလၼ်ႉလွမ်ပုတ်ႉထမိူင်းတႆး။ ၶေႃႈလိၵ်ႈၶင်းၶွမ်း(348)။

လွမ်းၶင်ႇလဝ်ႈပါၵမ်တ်ၢမ်ႈဝႆႉၶင်ႈလိၵ်ႈလူင်ဝႃႈ ၿေးပိၼ်လဝ်ႈၵျေးတြႃးပၼ်ပရိၵ်ႈသၢတ်ႈငလႈ ပႃႇထိၵပုတ်ႉတၶၼ်ႉ လီမႃးထတ်းသၢင်တူလ်း လွင်ႈဝႃႈလွင်ႇတေမီး ၶင်ႈပိတၵၢတ်ႈၶႆယူႇ။ ၶေႃႈတြႃးၶၶၼ်ႉလမ်ႉ လႆႈၵျၼ်ပႃႇလိမၼ်းၶေဝေႉဝႃႈ “**ဧကစက္ခု ဧကဟိတံ ဒွေဝစက္ခု ဒွေဟိတံ တိဝတိဝစက္ခု တိဝဟိတံ အတိယတ္တတိ ဝိပုဂ္ဂလာနိ။**[73]” ၶႆယဝ်ႉ။ လွမ်းၶင်ႇၶေႃႈပႃႇလိၵၼ်ၶႆႉလမ်ႉ ပေႃးတူလ်းၶင်ႈပိတၵၢတ်ႈၶႆ တိုၼ်းၵမ်ႇမီး၊ ၵမ်းၶႆႉ ၶိုၼ်းတူလ်းၵဝ်တီႈ ပွင်ႇၶိုဝ်ႉတြႃးမၼ်းလိုင် လႆႈၵျၼ်ဝႃႈ “ပုၵ်ႉၵူဝ်ႇတလီဝ်ၶႆႉ မိုတ်ႈသူင်ၵုပ်ႇလၢတ်ႈလူလ်ႈၵၼ်ၵမ်ႇမီးၾွၼ်းလီၵူလ်း”။ ပုၵ်ႉၵူဝ်ႇတသွင်ၶွၼ်လမ်ႉ ၵျူၵ်ႈၵ်တ်းၵၢၼ်လီ တင်းၵၢၼ်ၵမ်ႇလီ ၶင်ႇ ၵၼ်ၶႆယဝ်ႉ။ ပုၵ်ႉၵူဝ်ႇတသၢမ်လုၵ်ႈလမ်ႉ ၵႈပိၼ်ၵၢၼ်မိူၵ်ႈ ၵၼ်တေၵွၼ်ၵွႇငၢႆးၶၶၼ်ႉငလႈသင်၊ ၵႈပိၼ်ၵၢၼ်လီ ၵၼ်တေၵွၼ်ယူႇၶင်းမိူင်းၵူၼ်းမိူင်းၾီ လိူဝ်း ၶႆႉငလႈသင်၊ ၵၢၼ်လီၵၼ်တေၵွၼ်ၵွတ်ႈမိူင်းသၢင်ၶၶၼ်ႉၶႆၵျေႈ တိုၼ်းၵ်တ်းတိုၼ်းပွင် ၶႆယူႇ။ ပေႃးမႃးတူလ်းၶေႃႈတီႈပွင်ႇလိူဝ်းၶႆႉလိုင် ပိၵ်ႉသမ်ႉဝႃႈပႃႇလိမၼ်း ၵမ်ႇမီးၶင်ႈပိတၵၢတ်ႈသေတ ၵူလ်းၶေႇၶိုဝ်ႉတြႃးမၼ်းငတႉ လႆႈဝႃႈမူၶ်ယူႇ၊ ၵွပ်ႈပိုဝ်ႈၵၼ်ဝႃႈၵေႇၵၵ်ႈပုၵ်ႉၵူဝ်ႇ တုလ်ႉၵ်ၵ်ႈပုၵ်ႉၵူဝ်ႇ တိၵ်ၵ်ႈပုၵ်ႉၵူဝ်ႇလိူဝ်းၶႆႉ မီးဝိႉ ၶင်းၵၢၾိထမ်ႇမႇယဝ်ႉ[74]။ ၵၢၼ်ပိူင်ႈၵၼ်ငတႉ လႆႈၵျၼ်ဝႃႈ ၶင်ႈလိၵ်ႈလူင်ၶႆႉ ပိၼ်ဝိႉၸေႃႇသုတ်ႈတၢၶ်ႇသေ ၶင်ႈပိတၵၢတ်ႈငတႉ ပိၼ်ၶင်းၵၢၾိထမ်ႇမႇၶၶၼ်ႉယဝ်ႉ။ ၵွမ်းၶင်ႇလႆႈထတ်းသၢင်တူလ်းၶေႃႈတြႃးၵျူဝ်ၶႆႉ လႆႈၵျူဝႃႈ ပႃႇလိမၼ်းၶၶၼ်ႉ တိုၼ်းၵမ်ႇလုၵ်ႉၶင်းပိတၵၢတ်ႈမႃး၊ ၵူလ်းၶေႇ ၶိုဝ်ႉတြႃးမၼ်းငတႉ မီးတီႈပွင်ႇၵိုင်ႇငၢမ်ႇ ၵၼ်တၢင်းပိတၵၢတ်ႈယူႇ ၶႆယဝ်ႉ။

[72] လဝ်ႈညြၢႆႇဝိသုတ်ႉထ ငလႈ လဝ်ႈၶူးၶဝ်ၵျူၵ်းလဝ်ႈ ဝတ်ႉသွၼ်ထမ်း ၵွင်းမူးၶမ်း ဝိင်းမူႇလေႈ၊ ၵျူမ်ႈပိၼ်ႇဝွႉ တီႇၶၼ်ၵျ်ႇယ ပႃႇလိလဝ်ႈ ၸႄႇတႆး၊ သုတ်ႈပႃႇထိၵ ၶေႃႈ(568)။

[73] ၶင်ႈလိၵ်ႈလူင်တိဝိထသုၵ်ႈ တွၼ်ႈၵၼ်(9)၊ တီႈမႂ်ႇလၼ်ႇပပ်ႉ(121) ပပ်ႉမႂ်ႇ(294 - 3823 တိ LL 802) ၵျူင်းတူလ်းလိၵ်ႈ ၶင်ႈလၼ်ႉလွမ်ပုတ်ႉထမိူင်းတႆး။ ၶေႃႈလိၵ်ႈၶင်ႈၶွမ်း(341)။

[74] ပုဂ္ဂလပညတ်ပါဠိတော် မြန်မာပြန်၊ တိကပုဂ္ဂလပညတ် နှာ -၃၇။ ၶင်ႈၵၢၾိထမ်ႇမႇ ၵျမ်းပုၵ်ႉၵလပလ်းလၢတ်ႈၶႆႉ ၶေဝေႉလွင်ႈပုၵ်ႉၵူဝ်ႇဧကစက္ခု ငလႈ ဒွိစက္ခု ၵူလ်းယဝ်ႉ၊ ၵၢၼ်ပိၼ်လွင်ႈပုၵ်ႉၵူဝ်ႇတိဝလၵ်ႉၶုငတႉ ၵမ်ႇလႆႈၵျၼ်။

တွၼ်ႈၵၢၼ်(၁၀)

ၵျေးၶဝ်ၼႆႉ ၵွႆႈမေႃယူႇသဝ်းၵျၢင်ႉၵမ် လွမ်းၶင်ႇၵၢၼ်ၵိုင်ႇသၽႃႇဝၢၵ်ႈၶႆယဝ်ႉ။ လွင်ႈဝတ်ႉထုမၼ်းလႆႈ ၵဝ်ႇမၢႆးတီႈၵုတုမ်ႇပရိၵ်ႇသုတ်ႈ ၶၼ်ႈပႃႇထိၵဝၢၼ်ႈ ပပ်ႉတီႇၶ ၶိၵေႃႇယပႃႇလိလဝ်ႈၶၶေႉယဝ်ႉ။ လွမ်းၶင်ႇၶၼ်ႈလိၵ်ႈလူင်မူႇၶႆႉ ၶဝ်ႈဝႆႉ□ႃႇၶိၵျေးထပရပိူၼ်ႈၶဝ် ယူႇဝႆႉတီႈၵျၢင်း ၵၢၼ်ၶေႃင်းၵျၢၶမ်းၵုတုမ်ႇပရိၵ်ႇဢိတ်းလူႇတၢၼ်း ဝႆႉၶႆၶၶေႉ ၶၼ်ႈပိတၵၢတ်ႈငတႉဝႆႉ ပၢၼ်တီးသူၶ်မၢၵ်ႇမူင်ႈၶေႃင်းလုမ်ႈၵုတုမ်ႇပရိၵ ၶႆယဝ်ႉ[75]။ မိူၼ်ၶင်ႇၵူဝ်ၶမ်ႈပွၵ်ႈၶိုင်ႈ သထေးသၶ်ႇထၶျေႇၶႆႉ ႁွပ်ႈပိုဝ်ႈၶၢႆႈမိုဝ်း ထုပ်ႈၵျၶ်ဝႆႈသ□ႃးပၢၼ်လဝ်ႈတီႈၵျၢင်းၶႆငလႈ လင်ႇပႃးၵဝ်လုမ်းလၢင်းမၶ်းသေ ပႆလွမ်းသီၶ်ႈတၢင်းၵၢၼ်ၵမ်ႇပေႃးၵႆဝၢင်းသူၶ် တီႈယူႇၶိၵျေးထပရပိူၼ်ႈၶဝ်ၶၶေႉ ယဝ်ႉ၊ ယၢမ်းမိုဝ်ႈၶၶေႉ ႁွပ်ႈပိုဝ်ႈသထေးသၶ်ႇထၶျေႇဝူၶ်ႉဝႆႉ မိုဝ်ႈပႆႇၶမ်ႈၶႆႉ ႁွပ်ႈတိုၵ်ႉ ပၢၼ်ၶၢဝ်းယၢမ်းၵၢၼ် □ႃးပၢၼ်လဝ်ႈၶဝ်လိုဝ်ႈတူဝ်လိုဝ်ႈလွႆၶႆငလႈ လူဝ်ႈပႆႇ ႁွႇလူးၵျၢင်းၵမ်းသိုဝ်ႈၶႆႉ တေၶဝ်ႈဝေႉလေႇတူလ်းၶိၵျေးထပရပိူၼ်ႈၶဝ်သေႁွၶ်ႇ ၶႆယဝ်ႉ။

ၽွင်းမိုဝ်ႈၽူႈမၢၵ်ႈသၶ်ႇထၶျေႇ တိုၵ်ႉပႆတၢင်းမၢႆးလမ်ၵိမ်းတီႈၵျၢင်းပရပိူၼ်ႈၶဝ်ၶၶေႉ လၢႆးမိုဝ်ႈၶိၵျေးထငလႈတၢင်းတပေးမၶ်း ၵွၶ်ၵၢၼ်ၵုပ်ႇလွင်ႈႁၢမ်းၶွၵ်ႈထမ်း သမ်ႉပေႃးပၶ်းလင်လူင်ယူႇယဝ်ႉ။ ႁၢမ်းၵၢၼ်ၶဝ်ၵုပ်ႇၶၶေႉလမ်ႉ ပၢၼ်ႁၢမ်းသၢဝ်းၵူၵ်ႈမိဝ်း ဝႆႉၶႆယဝ်ႉ၊ တီႈၵၢၼ်လၢတ်ႈၶဝ်ၼႆႉ ၶဝ်ၵုပ်ႇၵၢၼ်ႁၢမ်း(26)မိဝ်းၶႆႉ ဝႆႉ ပၢၼ်ႁၢမ်းလိုင်ႉၵိုဝ်လႆႇ"ၵၢၼ်ဝႆႉၶၶေႉ ၶၼ်ႈလိၵ်ႈလူင်ၵမ်ႇၶဝ်ႇ၊ တေႃႉတေႉလၢတ်ႈၶဝ်ၼႆႉ ပၢၼ်ႁၢမ်းသၢဝ်းၵူၵ်ႈမိဝ်းၶႆ ပွတ်း"ႁူလ်းယဝ်ႉ။ ႁူလ်းၶျေႇ ၶၼ်ႈပိတၵၢတ်ႈ ငတႉ လၢတ်ႈၶေလွင်ႈတၢင်းၵူဝ်ယွႆႈမၶ်းလေးလီယူႇ၊ ႁၢမ်း(26)မိဝ်းၵၢၼ်ဝႆႉလိုဝ်းၶၶေႉလမ်ႉ လွင်ႈၶုၶ်၊ လွင်ႈၽူႈလၵ်ႉ၊ လွင်ႈၽွင်းမိုင်း၊ လွင်ႈသိုၵ်းသိုဝ်၊ လွင်ႈလီ

[75] ပါထိကဝဂ္ဂ ပါဠိ၊ (၃၀)။ ပါထိကဝဂ္ဂပါဠိနိဿယ၊ ဥတုမ္ဗရိကသုတ္တ (၅၀)။ ပႃႇထိၵဝၢၵ်ႈ ပႃႇလိလဝ်ၽေတၢႆး၊ သုတ်ႈၵုတုမ်ႇပရိၵ ၼႃႈ(76)။

ႁူဝ်လီၵႅၵ်ႈ၊ လွင်ႈတိူၵ်းသိူၵ်း၊ လွင်ႈတၢင်းၵိၼ်တၢင်းယမ်ႉ၊ လွင်ႈၶူဝ်းၶွင်ႈတၢင်းမီ ၊ လွင်ႈမွၵ်ႈ၊ လွင်ႈၵၢႆႇႁွမ်ၶေႃမ်ႈသႃႇ၊ လွင်ႈၸိူဝ်းပီႈၸိူဝ်းၼွင်ႉ၊ လွင်ႈလေႃႉၸိူင်ႈၶီႈ၊ လွင်ႈဝၢၼ်ႈလွင်ႈသူၼ်၊ လွင်ႈၸေႈဝဵင်း၊ လွင်ႈမိူင်း၊ လွင်ႈၶွပ်ႇၶမ်ႉလဵၼ်လိၼ်၊ လွင်ႈၽူႈယိင်း၊ လွင်ႈႁူၼ်းလၢႆး၊ လွင်ႈႁူၼ်းၵႃတ်းၵၢၼ်၊ လွင်ႈသိၼ်ႈတၢင်း၊ လွင်ႈတူႈၶမ်ႉ၊ လွင်ႈႁူၼ်းတၢႆ ၊ ၸိူဝ်းႁူႈလွင်ႈလွင်ႈ၊ လွင်ႈလူၵ်ႈလေႃးၵ၊ လွင်ႈၶမ်ႉပၢၵ်ႈလၢႆႈ၊ လွင်ႈၸိူၼ်ႈယႂ်ႇၸိူတ်းၵၢပ်ႈ လိူဝ်းၼႆႉပဵၼ်ၵႂၢမ်းၶွၵ်ႈထမ်း ၵၢၼ်ၶဝ်ၵုပ်ႇၵၼ်ၶၼ်ႉယဝ်ႉ[76]။ ယွၼ်ႉပိူဝ်ႈပရပိူၵ်ႈၼႆႉ ပိူၼ်ႈယၢမ်ႈထၢင်ႉယႂ်ႉၶဝ်သေတ ႁူလ်းၵႃႈတၢင်းယၢမ်ႈၶဝ် သမ်ႉၵူၼ်မေႃးဝႆႉငလႈ ၽူႈမၢၵ်ႈသၼ်ႉထၼၼေႈ လႆႈငိၼ်းသိၼ်ၶဝ်ယူႉယဝ်ႉ။

ၶိုင်းလိၵ်ႈမူႉၶႆႉလၢတ်ႈဝႃႈ လွင်ႈၵၢၼ်ၶိၶျႃးထပရပိူၵ်ႈ ၶဝ်ၼြႃႉတပေးၵႂၢၼ်ၵၼ်ၵုပ်ႉလူင် ပူင်"ပၢင်"ယူႉၶၼ်ႉ သထေးသၼ်ႉထၼ လႆႈသေႉၶေးသေၵမ်ႉၵႃး ၽြႃးပိၼ်လဝ်ႈၸေႃႈ လႆႈသေႉၶေးငလႈ ၶိုၼ်းသင်ႉသွၼ်ပၼ်ဝႃႈ လူဝ်ႉလႆႈမိးၵိၼ်ႉတရေႉ မေထိင်းတႃ ထိင်းႁူ ထိင်းတူဝ် ထိင်းသူပ်း ၶႆယူႉယဝ်ႉ။ လိူဝ်သေၶၼ်ႉ ၵိူင်ႉလီယူႉလွမ်းသိၼ်လွမ်းထမ်းသေ ၵၢၼ်ႉလွတ်ႈၵၼ်ႉထႃႉထူႉရ ဝိပသ်ႉသၶေႉထူႉရႁူလ်းယဝ်ႉ ၶႆယူႉ[77]။ ၵမ်ႉႁွမ်ႉဝႃႈသင်ႉသွၼ်လိလမ်ႈၵႃးၶႆႉႁူလ်း ယင်းၶိုၼ်း သပ်းလဵင်းငၶွင်ႈႁျင်ႉၵမ်လွမ်း တၢင်းၵၢၼ်ထုၵ်ႉမ်ၶၼ်ႈၶၼ်ႉႁွၼ်ႉၶႆယဝ်ႉ၊ ဝႆးသေၽြေးပိၼ်လဝ်ႈၸေႃးလၢတ်ႈသင်ႉသွၼ် ယဝ်ႉတူဝ်ႈသုတ်းႁွႃႉၶၼ်ႉ လိူဝ်းၶဝ်ပရပိူၵ်ႈ တင်းသၢမ်ၵိူင် လႆႈပွင်ႉလႅဝ်တြႃးႁွႃႉၶႆယဝ်ႉ[78]။ ႁူလ်ႈၵႃႈ ၶင်ႉၵႃႈဝႃႈမႃးလိူဝ်းၶႆႉ ပေႃးၶိုၼ်းတူလ်းၶိုင်းပိတၵၢတ်ႈငတ. ၶျႃႈႁႃမ်းၵၢၼ်ၽြေးပိၼ်လဝ်ႈလၢတ်ႈၶၼ်ႉၸေႃႈ ပိူင်ႈၵၼ်တၢင်းၶိုင်းလိၵ်ႈလူင်ၶႆႉတေႉ"။ လိူဝ်သေၶၼ်ႉ လွင်ႈဝႃႈၶိၶျႃးထပရပိူၵ်ႈၶဝ်ၼြႃႉတပေး တူၵ်းလႆႈတြႃးၶၼ်ႉ ၵမ်ႉၵၼ်ၶေဝႆႉ၊ တိၼ်းလႆႈၵၼ်ၽြေးပိၼ်လဝ်ႈ ဝႃႈ လိူဝ်းၶဝ်ပိၼ်ႁူၼ်းၵၢမ်းမၢၵ်ႈၵၢမ်းၽူဝ်ႉ ၶႆႁူလ်းယဝ်ႉ[79]။ ၶျႃႈတြႃးၵၢၼ်ၽြေးပိၼ်လဝ်ႈလၢတ်ႈၵွၵ်ႉလိူဝ်းၶၼ်ႉငတ. လႆႈၵၼ်လိၶေလဵၵ်ႉၸေလွင်ႈႁျင်ႉၵမ်ယၢပ်ႉ

---

[76] လဝ်ႈၼြႃႉဝိသုတ်ႉထ ငလႈ လဝ်ႈၼူးၶဝ်ႁူၵ်းလဝ်ႈ ဝတ်ႉသွၼ်ထမ်း ႁွင်းမူးၼမ်း ဝိင်းမူႉၸေႈ၊ ႁူမ်ႈပိၼ်ႉဝႆႉ တီႉၶၼ်ၵိႃႉယ ပႃႉလိလဝ်ႈ ၸၢႆႉတၢႆး၊ သုတ်ႈပႃႉထိၵ ၶျႃႈ(575)။
[77] ၶိုင်းလိၵ်ႈလူင်တိပိဋကသုၵ်ႈ တွၼ်ႈၵၼ်(10)၊ ၶိုင်းပပ်ႉမိူဝ်းတီႉမ်ႈ - ပပ်ႉမၢႆ(294 - 3823 တိ LL 802) ၶိုင်းႁူင်းတူလ်ႈလိၵ်ႈ ၼၼ်ႉလွမ်ပုတ်ႉထမိူင်းတၢႆး တီႈမၢႆလၼ်ႉပပ်ႉ (127)။ ၶျႃႈလိၵ်ႈၶိုင်းၼွမ်း(360) ။
[78] ၶိုင်းလိၵ်ႈလူင်တိပိဋကသုၵ်ႈ တွၼ်ႈၵၼ်(10)၊ ၶိုင်းပပ်ႉမိူဝ်းတီႉမ်ႈ ပပ်ႉမၢႆ(294 - 3823 တိ LL 802) ၶိုင်းႁူင်းတူလ်ႈလိၵ်ႈ ၼၼ်ႉလွမ်ပုတ်ႉထမိူင်းတၢႆး၊ တီႈမၢႆလၼ်ႉပပ်ႉ(129)။ ၶျႃႈလိၵ်ႈၶိုင်းၼွမ်း (367)။

ယႃႇၶႅၼ်း ၵၢၼ်မီးလွင်ႈၵဝ်ႇသဝ်ႈ ငလႈ ၵၢၼ်မီးလွင်ႈလိုၼ်ႈသုၼ်ႇၶႄၼ်ႉယဝ်ႉ[80]။ ဝၢႆးသေလႅတ်ႈၶႄလႅင်ႈလိုဝ်းၶႆႉယဝ်ႉၶႄၼ်ႉ သမ်ႉၼိုၼ်းသိုပ်ႇလႅတ်ႈၶႄလႂ်းၵျႃင်ႉၵမ် ၵၢၼ်ပိၼ်ႇလွၼ်ႉၵၼ်တေႉ"မၼ်း ၶႄၼ်ႉယဝ်ႉ။ ၵၢၼ်ၽြႅးပိၼ်ႇလိၵ်ႈလႅတ်ႈႁွ်ႇတင်းသဵင်ႈၶႆႉၵေႈ ၵမ်ႇလိုင်ႈဝႃႈ ယူႇလႂ်"ၵွၵ်ႇလိုင်ၵွၵ်ႇၶေႈသေ ၵျေႈတြႃးပၼ်ၶဝ်၊ တီႈ တေႉမၼ်း ယင်းပိၼ်ႇၶေႈႁၢမ်း တႃႇတွပ်ႇပၼ်ၵၢၼ်ၶဝ်ထၢမ်မႃးၶႄၼ်ႉႁူလ်း။ ၶေႈႁၢမ်းၵၢၼ်ၶိၵျေႃးထထၢမ်မႃးၶႄၼ်ႉ မၼ်းဝႃႈ "လိၵ်ႈၵဝ်ထမ်းၵၢၼ်လိုၵ်ႉသေ သင်ႇ သွၼ်တပေးလိၵ်ႈၶေႈ၊ တပေးလိုဝ်းၵၢၼ်ထွမ်ႇၵဝ်ၶေႈသင်ႇသွၼ်လိၵ်ႈလိုဝ်းၶႄၼ်ႉ ၶဝ်သမ်ႉလႆႈၽွၼ်းလီသင်ၶေႈ"ၶႆႉယဝ်ႉ[81]။ ႁွပ်ႈပိုဝ်ႈၶေႈထၢမ်ၵၢၼ်ၶႆႉသေ ၽြႅးပိၼ်ႇလိၵ်ႈလင်ႇဝႃႈ "ထမ်းၵၢၼ်ၵဝ်ၵဝ်သင်ႇသွၼ်တပေးၵဝ်ၶႆႉ သူတေၵမ်ႇပွင်ႇလိုင်လႆႈ၊ ၽိုဝ်ႇသူတေထၢမ်လွင်ႈၶႆႉ တႃႉသူထၢမ်လွမ်းၶင်ႇဝႃႇတလိၵ်ႈၵဝ်ႇ ၵမ်ႇ ၶႄၼ် တႃႉထၢမ်ဝႃႈ တၢင်းၵျႃင်ႉၵမ်လိုင်ႉႁိုဝ် တေႁုမ်ႇထူၼ်ႈ တၢင်းၵျႃင်ႉၵမ်လိုင်ႉႁိုဝ် ၵမ်ႇႁုမ်ႇထူၼ်ႈ ၶႆႁူလ်းတႃႉ" ၶႆယဝ်ႉ။ ၶင်ႇၵၢၼ်ၽြႅးပိၼ်ႇလိၵ်ႈပၢၵ်ႈၶေ ၶဝ်လိုဝ်းၶႄၼ်ႉ ၶဝ်ၵေႈထၢမ်ႁွ်ႇလွမ်းၶင်ႇၶွပ်ႇပိုင်ၶႆႉသေငလႈ ၽြႅးပိၼ်ႇလိၵ်ႈၵေႈ လႆႈတွပ်ႇပၼ်ယၢဝ်း"မိုၼ်ၶင်ႇၵၢၼ်လႅတ်ႈၶေယဝ်ႉမႃး ၶႄၼ်ႉယူႇ။ လွမ်းၶင်ႇ ၵၢၼ်ၶိုဝ်ႈၶေဝေတ်ႉထုငလႈၶေႈသင်ႇသွၼ် ၶိုင်းတွၼ်ႈၵၼ်(10)ၶႆႉ ပေးၼိုၼ်းႁုပ်ႈတူလ်းတွၼ်ႈသွၼ်မၼ်းလိုင် လႆႈပွင်ႇလိုင်ဝႃႈ လူဝ်ႇမေယူႇသဝ်းယႃႇၶၼ်ႇ"ငေႈ" ၵမ်ႇ ပိၼ်ႇတၢင်းလိုင်းသေယဝ်ႉ ႁိုင်ႇလီဝိႉလိုင်ၽိုၵ်ႇလိုၼ်ႈၶၢဝ်သႂ်သေၵျႃင်ႉၵမ် ၶႆယူႇ။

---

[79] ပါထိကဝဂ္ဂ၊ ပါဠိ(၄၇)။ နိဿယ (၉၁)။ မြန်မာပြန်(၄၇)။ လိၵ်ႈသြို့ဝိသုတ်ႇထ ႁွင်းႁွင်းမူးၶမ်း ဝီင်းမူ,လေႈ ငလႈ လိၵ်ႈၶူးၶဝ်ႁူၵ်းလိၵ်ႈ ႁူမ်ႈပိၼ်ႇ,တီမ်ႈ၊ တီ,ၶၼိၵႃ,ယ ပႃ,လိလိၵ်ႈ ပိၼ်ႇ,တီး၊ တွၼ်ႈပႃ,ထိၵဝၵ်ႈ ၵုတုမ်,ပရိၵသုတ်ႈ ၼႃႈ(590)။

[80] ပါထိကဝဂ္ဂ၊ ပါဠိ(၃၄-၃၇-၄၀)။ နိဿယ (၆၈-၇၄-၇၈)။ မြန်မာပြန်(၃၄-၃၇-၄၀)။ လိၵ်ႈသြို့ဝိသုတ်ႇထ ႁွင်းႁွင်းမူးၶမ်း ဝီင်းမူ,လေႈ ငလႈ လိၵ်ႈၶူးၶဝ်ႁူၵ်းလိၵ်ႈ ႁူမ်ႈပိၼ်ႇ,တီမ်ႈ၊ တီ,ၶၼိၵႃ,ယ ပႃ,လိလိၵ်ႈ ပိၼ်ႇ,တီး၊ တွၼ်ႈပႃ,ထိၵဝၵ်ႈ ၵုတုမ်,ပရိၵသုတ်ႈ ၼႃႈ(579-592)။

[81] ပါထိကဝဂ္ဂ၊ ပါဠိ(၃၃)။ နိဿယ (၆၁)။ မြန်မာပြန်(၃၁)။ လိၵ်ႈသြို့ဝိသုတ်ႇထ ႁွင်းႁွင်းမူးၶမ်း ဝီင်းမူ,လေႈ ငလႈ လိၵ်ႈၶူးၶဝ်ႁူၵ်းလိၵ်ႈ ႁူမ်ႈပိၼ်ႇ,တီမ်ႈ၊ တီ,ၶၼိၵႃ,ယ ပႃ,လိလိၵ်ႈ ပိၼ်ႇ,တီး၊ တွၼ်ႈပႃ,ထိၵဝၵ်ႈ ၵုတုမ်,ပရိၵသုတ်ႈ ၼႃႈ(577)။

တွၼ်ႈၵၢၼ်(11)

ၶႂ်းတွၼ်ႈၶဵၼ်ႉလၢတ်ႈၶေဝႃႈ ပိၵ်ႉသမ်ႉပဵၼ်ႁူၼ်းႁိူတ်ႉမႃးၶႂ်းလၢတ်ႈပၢၼ် ၵၢၼ်လၢၼ်ႉတႅမ်ႈၶၢၼ်ႉသေတ ပေႈယင်းမီးလႄႈၸိတ်ႉတ တၢင်းယၢမ်ႈလီၶႅၼ်လိူင် ယင်း ထိုၵ်ႈလႆႈဝႃႈ ပဵၼ်ႁူၼ်းမျၢတ်ႈယဝ်ႉၶႅၼ်သေ ၵၢဝ်တၢင်းၵၢပုမ်ႈၶၢင်းၵၢၼ်ႈထဝၢၼ်ႈၶ မႃးႁၢတ်းပိူင်တၵ်ႈၶေဝႄႉယူႇယဝ်ႉ။ မိူဝ်ႈပႆႇၵၢဝ်ၵၢပုမ်ႈမၢၼ်းမႃးၶေႁွႆႈၶၢၼ်ႉ တေ ထတ်းသၢင်ၶေလႅင်ႈတၢင်း ၽႅဝ်ႈတွၼ်ႈငဝ်ႈမၢၼ်းႁွၼ်ႈ၊ မိူဝ်ႈတေႈမၢၼ်းငတ။ လႆႈႁၢၼ်ဝႃႈလဝ်ႈၶျႃၼ်ႈၽရေတွႆႈလ ငလႈ လဝ်ႈၶျႃၼ်းဝႆႈသိတ်ႈထ ထိူင်ၵၢၼ်လႅင်ႈႁူၼ်း မျၢတ်ႈ ႁူၼ်းယုတ်ႈ ၶႅၼ်ယဝ်ႉ။ တီႈၶႅၼ်ႈငတ။ ပေႈတူလ်ႈၶႂ်းပိတၵၢတ်ႈၶႅၼ်လိူင် ၵၢမ်ႈလႆႈႁၢၼ်လဝ်ႈၶျႃၼ်းၶဝ်သႂ်တူၼ်ထိူင်ၵၢၼ်၊ ၵၢၼ်ၽြႄးပဵၼ်လဝ်ႈၸေႊးၶေ လႅင်ႈ ႁူၼ်းမျၢတ်ႈႁူၼ်းယုတ်ႈၶၢၼ်ႉၵႃႈ လႆႈႁၢၼ်မီးဝိႉၶႂ်းၵၢၵ်ႉၵလ်ႈလသုတ်ႈၶၢၼ်ႉယဝ်ႉ[82]။ တြႃးၵၢၼ်ၽြႄးပဵၼ်လဝ်ႈၸေႊးၶေလဝ်ႈဝႆႈသိတ်ႈထၶဝ်ၶၢၼ်ႉ ပေႈၶႅႈၶေတီႈ ပွတ်း"ယမ်"မၢၼ်းလိူင် လႆႈႁူႉဝႃႈ "ပိၵ်ႉသမ်ႉပဵၼ်ႁူၼ်းၶိုဝ်းပုၼ်ႈၶႄး ၶိုဝ်းၶုၼ် ၶိုဝ်းႁူၼ်းမၢၵ်ႈမီး ၶိုဝ်းႁူၼ်းၽၢၼ်ၵေႃႈယဝ်ႉ။ ပေႈဝႃႈမၢၼ်းငိူင်ႉဝေႈၵၢၼ်မိူၵ်ႈၶႅၼ် ၵေႃႉ ၶၢၼ်ႉထုၵ်ႈလႆႈဝႃႈပဵၼ်ႁူၼ်းမျၢတ်ႈယဝ်ႉ၊ မိူၼ်ၶႅၼ်ၶၢင်ႈၵဝ်ႈ တီႈႁူၼ်းၵေႃႉၵၢၼ်ႁိူတ်ႉမႃး ပဵၼ်ၶိုဝ်းပုၼ်ႈၶႄး ၶိုဝ်းၶုၼ် ၶိုဝ်းႁူၼ်းမၢၵ်ႈမီး ၶိုဝ်းႁူၼ်းႁွတ်းၽၢၼ်လိူဝ်းၶႅၼ်ႉ သင်ဝႃႈမၢၼ်းႁၵ်းၵၢၼ်မိူၵ်ႈယူႇလိူင် ထုၵ်ႈလႆႈဝႃႈပဵၼ်ႁူၼ်းယုတ်ႈတႅမ်ႈယဝ်ႉ" ၶႅၼ်ယူႇ။ ႁူလ်းၵႃႈ လႅင်ႈၵၢပုမ်ႈၵၢၼ်တေၶႅႈၶေႁွႆႈ ၶိုဝ်းၶၢင်းၵၢၼ်ႈထဝၢၼ်ႈၶၢၼ်ႉငတ။ တိုၼ်းၵမ်ႈမီးၶႂ်းပိတၵၢတ်ႈၶႅၼ် ၶႂ်ႈပၢၼ်သတိဝႆႉၵွၼ်တၢင်းယူႇ။

ၵမ်းၶႅၼ်ႉႁဝ်းၶိုၼ်းမႃးသိုပ်ႇတူလ်းၵၢပုမ်ႈၶၢၼ်ႉ ၸႂ်ႈပဵၼ်တွၼ်ႈသွၼ်ႁွႆႈႁွၼ်ႈ၊ ၶၢင်းၵၢၼ်ႈထဝၢၼ်ႈၶၵေႃႉဝႃႈၶႅၼ်ႉ မၢၼ်းလႆႈလုၵ်ႉတီႈၽဝေလုၵ်ႈၵွၼ်ႈ ၵေႃႉၵၢၼ်ၽၢၼ် ပေႈမေႈသေ ယွႆႈမႃးလွမ်းၶႂ်းႁူၼ်းပေႈသထေးၽၢၼ်ႈတၵၶဝ်ၶၢၼ်ႉငလႈ မိူဝ်ႈၽႂၼ်းၵၢၼ်ၵေႃႉယွႆႈမႃးၶၢၼ်ႉ မၢၼ်းမေႃၵိပ်းၵၢဝ်ထမ်းသၢင်းသွႆႈလွႆလဝ်ႈၵဝ်ႈ ယူႇယဝ်ႉ။

[82] လဝ်ႈသြီႈဝိသုတ်ႇထ ၵျၢင်းၵွင်းမူးၶမ်း ဝိင်းမူႉလေး ငလႈ လဝ်ႈၶူးၶဝ်ႁူၵ်ႈလဝ်ႈ၊ ႁူမ်ႈပိၼ်ႇ, တီႈၶၼိၵႃႈယ ပႃႇလိလဝ်ႈၽၢ်ႉတၢႆး၊ ပႃႇထိၵၢၵ်ႈ သုတ်ႈၵၵ်ႉၵလ်ႈလု၊ ၼႃႈ(609-612)။

လွင်ႈဝူၺ်းမၢၼ်းၶေၢင်းၵိူတ်းၵိူဝ်သေ ပီၼ်ႁူၼ်းၵေႃႉဢၼ်မေႃၵဝ်ထမ်းသႂ်ႇလႆႈၶၢၼ်ႉလမ်ႉ ပေႃးတေဢဝ်ႇၶေယေႃဝ်း"ၶႆ လႆႈႁၢင်ဝူႈ ၽဝမၢၼ်းၶေၢင်းၶႆႉ ဢိင်ၶိုဝ်လႆႈပီၼ် လုၵ်ႈဢိပ်းသထေးၽၶေၼ်ႉတၢင်းသေ မိူဝ်ႈဢၼ်ယူဝ်ႉမႃးၶေၼ်ႉ ၵေႃႉပီၼ်ပေႃႈသထေးလၢင်ႉဢၢပ်ႈပၼ် ငၢႆႈ႐ႂ်ႈယူႉလွမ်းႁူၼ်းပိုဝ်ႉပႃႈၵိုဝ်ႈယဝ်ႉ။ ယွၼ်ႉပိူဝ်ႈလႆႈယူႉတီႈပႃႈလႃႉ သၢင်းၼိင်းၼေႈ ၵႆႉလႆႈႁၢင်ပိူင်ႈ႐ႂ်ႈပိုတ်ႈႁူၼ်းတႆ သမ်ႉပႆမီးလဝ်ႈၸႂၢၼ်းၶဝ် ၽိုဝ်မႃးတူလ်ႈဢၢသုၽတေႃႉသေႃ၊ ႁွပ်ႈၶေၼ်ႉၵေႃႈပိူင်ၶိုင်ႈ ႁွပ်ႈဢၼ်ပေႃႈၶဝ်ဢၢဝ်မၢၼ်း ၽဝတ်ႉၵွၵ်ႉၵိူၼ်းၵေႃႈပိူင်ၶိုင်ႈၼေႈ ၵိုတ်းငိူႈမၢၼ်းၶေၢင်းလွမ်လႆႈသၢင်ႉဝေႉၵသေ ၵႆႉလွတ်ႈဢၢၼ်ႉၸၢမ်းၽေႃႉဝၼေႃႉႁူႈၶမ်ႈႁူႈမိုၼ်း ၵိုတ်းငိူႈၽီလီၽီမျိုတ်ႈၶဝ် လွမ်းတူလ်း ထိုင် တႃႉလၢတ်ႈပၢၼ်မၢၼ်းပေႃးလႆႈသိုဝ်ႈၶၼ်ႉယူႉယဝ်ႉ။ ထိုင်မႃးပွၵ်ႈၶိုင်ႈၶၼ်ႉ ယွၼ်ႉပိုဝ်ႈလုၵ်ႈလၢႆးၼုၼ်ၵျေၢၶမ်း ၶင်ႈမိူင်းၵေႃးသမ်ႉၽီႉၶၼ်ႉ လၢႆးငူးသၵ်းတႆႈၼေႈ မၢၼ်းၶေၢင်းသမ်ႉမီးယႃႈယၢဢၼ်ၽီပၼ်ၶၼ်ႉသေ ဢၢဝ်႐ႂ်ႈယၢပၼ်လုၵ်ႈလၢႆးလဝ်ႈၵျေၢၶမ်း လႆႈၶိုၼ်းလိုၼ်ႈၼ်ၶၼ်းႁူတူဝ်မႃးယူႉ၊ ႁွပ်ႈၽွၼ်းလီဢၼ်ၶၼ်ႉၵေႃႈ ၵိုတ်းငိူႈ ၼုၼ်မိူင်းၶဝ် သမ်ႉပေႃးဢၢဝ်မၢၼ်းၶေၢင်းပီၼ်ၵေႃႉၼၢင်း ၵူမ်ႈႁၼ်တၢင်းလဝ်ႈၼုၼ်လႆႈ ၵေႃႉဢၼ်မၢၼ်းယၢၼ်ၶၼ်းၶိုၼ်းၶၼ်ႉ ယူႉယဝ်ႉ။ ဝတ်ႉထုဢၢပုမ်ႉၵူဝ်ၶႆႉ လႆႈႁၢင် ၽူႈတၢမ်ႈလိၵ်ႈမၢၼ်း လိၶေဝူႈ ပီၼ်မိူဝ်ႈပၢၼ်ပြဵၼ်ပီၼ်လဝ်ႈထမ်ႉမတသ်ႉသီႉ ၶႆယဝ်ႉ။ လွင်ႈဢၢၼ်ၶႆႉ တေလႆႈပွင်ႉလႆဝူႈ ယွၼ်ႉလဝ်ႈပႆၵမ်မၢၼ်း လႆယိုႉပီၼ်တီႈ ၵမ်ႉယၢၼ်ၼေႈ လၢင်ႉလိလမ်ႈၶေလိုဝ်ႈမိူင်း ၼေႈ ပၢၼ်ပြဵၼ်ၶၼ်ႉႁူလ်း။ ပိၵ်ႉသမ်ႉဝူႈ တေႁွႉသွၵ်ႈၶင်ႈပိတၵၢတ်ႈၵေႃႈ တေဢၢမ်ႉၵၼ်ၶင်ႉၵဝ်ႉ။ ႁူလ်းၵေႃႈ လွင်ႈဢၢ ပုမ်ႉၶႆႉ ဝ်ႉသေႁွၼ်ႉ၊ ဢၢၼ်လူဝ်ႉၶေႃ"ၶၼ်ႉ ပီၼ်ၶေႃႈသွၼ်ယဝ်ႉ။ ယွၼ်ႉပိုဝ်ႈၶၼ်ၼေႈ ၵပ်းၵႆႉလူလ်ႈႁူၼ်းမျိုတ်ႈ ႁူၼ်းယုတ်ႈၶၼ်ႉ မေႃလိၵ်ႈၶဝ်လၢင်ႉလႆႈဢၢဝ် ဝတ်ႉထုဢၢၼ်ၶႆႉသေ ၵိုတ်းၶေပိူင်တၵ်ႈမၢၼ်း႐ႂ်ႈယူႉယဝ်ႉ။

တွၼ်ႈၵၼ်(12)

ၶိုင်းတွၼ်ႈၼႆႉၵေႃႈ လူလ်ႈႁူၼ်းၵၼ်ႁိုဝ်းလီၽႄးတႄးသၢင်ႈၶိုႈၵေႃႈ ၵမ်ႉမၼ်းပၼ်ႈၵ်ၼ်ႈသိၼ်ထမ်းတၢင်းၸိုႈပိူင်ၼၼ်ႉ လႆႈပူၼ်ႉလၢတ်ႈႁွတ်းၽႃၼ်သေ ၵွင်ႈမၢၼ် မၢၵ်ႈမီးမုၼ်း ၼႆယဝ်ႉ။ သုႉထၵမၼ်းတေႃႉ ပ်ၼ်ႁူၼ်းသွင်ၵေႃႉၽူဝ်မေး ထူပ်းလုၼ်းလဝ်ႈရသေးၶိုင်းထိူၼ်ႈသေ လႆႈလူႈမၢၵ်ႈမႂ်ႇမၢၵ်ႈတွၵ်ႈယဝ်ႉ လင်ႈၸပ်ႉၶမ်ႈသရၸေႈႁုင်ႈ သၢမ်ပိူင်ၼၼ်ႈ သိၼ်ၸိုႈသ်ၼ်ႈႁိုၵ်းၵပ်းလပ်းတူဝ် ဝုၼ်ႈၼႆယူႈ။ ၶုၽူဝ်မေးတင်းသွင်ၵေႃႉၼႆႉ မီးၼမ်ႉလွင်ႈၸၵ်ႉသုသိၼ်ထမ်းတေႃႉ"၊ တေႃႈၼၼ်ႉၽီၶဝ်လႆႈလၢမ်းတူလ်း လႆ ပွၵ်ႈယဝ်ႉၵေႃႈ ၶုယင်းငိူင်ႉဝေႈလႆႈလွင်ႈၵၢၼ်ၽိတ်းသိၼ် ၼၼ်ႉယူႈ။ ၵ်တ်းၼၼ်သေ လၢတ်ႈပၢၼ်ၶုၽူဝ်မေး ထူပ်းလေးႁူႈၵိုဝ်ႉႁူႈပိူင်ၼၼ်ႈ လႆႈပူၼ်ႉတၢင်းၽႃၼ် ၵၢမ်ႈၼိူင်းမၢၼ်မၢၵ်ႈ ၵမ်ႈယၢၵ်ႈသေမ်ဝ်း လ်ဝ်းပ်ၼ်ႁူၼ်းမီးႁွႈ ယူႈယဝ်ႉ။ တွၼ်ႈၼႆႉ ယူႈတီႈသုၼ်ႈတူဝ်ၶုႈၼတေႃႉ ပွင်ႈၵၸ်ဝုႈ လွင်ႈလႆႈပိူင်ႈၵိင်ၽႄးတႄးသၢင်ႈၶုႈသေ ၸၵ်ႉၸွမ်ပွႉပုၼ်းသိၼ်ထမ်းၼႆႉ မၼ်းမီးၽွၼ်းလီမျႃတ်ႈယွႆႈတေႃႉ"ၼႆယူႈ။ လွမ်းၼင်ႈၵ်ပ်းၼေမေးလွင်ႈၶေႃႈသၢင်ႈသွၼ် ၼၼ်ႈ ဝတ်ႉထုမၼ်းၶိုင်းတွၼ်ႈၼႆႉ ပေႃးၼိုၼ်းၸူပ်ႈ ထတ်းသၢင်တူလ်းၼႆလိူင် ၵမ်ႈၸၼ်မီးၶိုင်းပိတၵၢတ်ႈၼင်ႈၵဝ်ႈ။ ႁူလ်ၵုႈ ၶေႃႈသၢင်ႈသွၼ်ၼၼ်ႈသၽေႈဝမၼ်းၼႆႉလမ်ႉ ထုၵ်ႈမ်ၼ်ႈတၢင်းၸၼ်ထိူင်ပုတ်ႉထလဝ်ႈယူႈ။

ႁူပ်ႈၵ်ပ်းၶိူဝ်ႉတႄး

လိၵ်ႈထမ်းလဝ်ႈမူႈၼႆႉ ပေႃးၼိုၼ်းၸူပ်ႈတူလ်းၶေႃႈသၢင်ႈသွၼ်မၼ်းလိူင် လႆႈၸူလီ"ဝုႈ လူဝ်ႈမေပွႆႉပုၼ်းသူပ်းတူဝ်ၸူဝ်လွႆ ၵွႆႈပေႃးၽိူၵ်ႈလိုၼ်ႈၶၢဝ်သွႆ ၵွႆႈမီးသိၼ်မီးထမ်း ၵွႆႈမေပႆယၢင်ႈၵျၢင်ႉၵမ်လွမ်းတႄး မၢၼ်ႈမ်ၼ်ႈတူၵ်းတီႈသၢင်ႈထုၵ်ႈလီ"ငၢမ်း"ၼၼ်ႉယဝ်ႉ။ လွမ်းၼင်ႈလႆႈလီပ်ႈၵ်ၼ်းတူလ်းတၢင်းမူႈၼႆႉ မိူၼ်ၼင်ႈလႆႈၸၼ်တေႃႈၵဝ်ၶိုင်း

ႁၢင်(1)(2)(3)ၼၼ်ႉ ယူႇတီႈလဵၼ်ႈပႃႇႁဝ်းမၢၼ်းလီလၢမ်ႈဝႆႉၼၼ်ႉ ၶဝ်ႈပၼ်းၶိူင်းသုၵ်ႈသီႇလၢႆၸၢင်းၼႆသေ ႁဵတ်းၼေဝႆႉလွင်ႈႁၢၼ်တေႃႇၸႄ ႁၢၼ်သီႇလလိူဝ်းၼႆႉယဝ်ႉ။ ပေႃးတေႉ ၵႃႈ တွၼ်ႈႁၢင်(4)(5)(6)(7)လိူဝ်းၼႆႉလမ်ႉ လႆႈႁၼ်လီလၢမ်ႈဝႆႉၼၼ်ႉ ပဵၼ်လုမ်းသုၵ်ႈမႂ်ႇဝၼ်ႈ ၼႆသေ ႁဵတ်းၼေတေႃႇသွၼ်တူဝ်ႁႅင်း သူပ်းႁႅင်း လႅင်ႁႅင်း ၵူၺ်ႈယိူင်ႈငေႈၼႆ ယဝ်ႉ။ လိူဝ်းပဵၼ်တွၼ်ႈ(8)(9)(10)(11)(12)လိူဝ်းၼႆႉလမ်ႉ သၢင်ႇသွၼ်ပၼ်ၵူၺ်းမီးတၢင်းႁၼ်လိူဝ်ႈလႅင်ႈ ငလႈ ၵူၺ်ႈမေႃၵျၢင်ႉႁမ်လွမ်းသိၼ်ႈတၢင်းၵၢၼ်ထုၵ်ႇမ်ၼ်ႈ ၼႆယူႇ။ လွမ်းၼင်ႇၶိူင်းမူႇလိၵ်ႈလီလၢမ်ႈၼေဝႈ လႆႈၵႃႉသုၵ်ႈသီႇလၢႆၸၢင်း သုၵ်ႈမႂ်ႇဝၼ်ႈ သုၵ်ႈပထေႇယဝၼ်ႈ သၢမ်ၵျၢမ်းမၼ်းႁူမ်ႈႁၢၼ်ၼႆႉ ပေႃးမိုၼ်းထတ်းတူလ်းႁမ်ႈၽွင်ႈလိူင် ယၢင်းၵႃမ်ႇမ်ၼ်ႈတီႈယူႇမၢၼ်း ငလႈ ဝတ်ႉထုမၢင်ၵႃၼ် ၼေႈသၢင်ႇသွၼ်ၵႃၼ်ပဵၼ်ပၼ်ႇလိလိူဝ်းၼၼ်ႉ တိုၼ်းၵႃမ်ႇလႆႈႁၼ်ၶိူင်းပိတၵၢတ်ႈလၢႆး"ယဝ်ႉ။ မိူၼ်ၼင်ႇ ဝတ်ႉထု ၵႃၼ်မီးၶိူင်းတွၼ်ႈ(1)(2)(3)(4)(5)(6)(7)လိူဝ်းၼၼ်ႉ သမ်ႉဝၼ်ႈသွၵ်ႈတူလ်းၶိူင်းသီႇလၵ်ႉၸၼ်ႇထဝၵ်ႉႁပၼ်ႇလိၸဝ်၊ ၸိူင်းမႂ်ႇဝၵ်ႉႁပၼ်ႇလိၸဝ်လိူဝ်းၼႆႉၵေႈ ယၢင်းၵႃမ်ႇႁၼ် ႁွၼ်ႇ။ ဝတ်ႉထုၵႃၼ်ပေႃးၶိူင်းတွၼ်ႈလိူဝ်းၼၼ်ႉ မိူၼ်ၼင်ႇတွၼ်ႈ(3) ၵႃၼ်လႃတ်ႈၼေလွင်ႈသထေးၵႃၼေႇထပိၼ်ႇတူၵ်းၽၢၼ်ၼႆႉ ဝတ်ႉထုမၢၼ်းၵႃမ်ႇမိူၼ်သေၵႃမ်ႇ ၵႄး ယၢင်းၵႃမ်ႇမီးၶိူင်းသုၵ်ႈသီႇလၢႆၸၢင်းငလႈ သမ်ႉႁွမ်ႇမီးၶိူင်းထမ်ႇမပတယဝ်ႉ။ လိူဝ်းသေၼႆႉ တီႈၶိူင်းတွၼ်ႈႁၢင်(4) ၵႃၼ်လႃတ်ႈလွင်ႈၸုၼ်ရေၸမ်းၵေးသလပဵၼ်ပုမ်ၼႆႉ ၼၼ်ႉ ဝတ်ႉထုမၢၼ်းပိူင်ႈႁၢင်တၢင်းပိတၵၢတ်ႈဝႆႉယဝ်ႉ၊ ၵႃမ်ႇႁွမ်ႇဝၼ်ႈဝတ်ႉထုမၢၼ်ႈပိူင်ႈႁၢင်လႆႈ"ႁူလ်း တီႈယူႇမၢၼ်းၵေႈပိူင်ႈသေ လႆႈႁၼ်မီးၶိူင်းပပ်ႉထမ်ႇမပတ ၼၼ်ႉ ဝၼ်ႈ ၸုၼ်ရေၸမ်းၵေးသလၵိၼ်လူင်ၼႆယဝ်ႉ။ လိူဝ်းၼႆႉလမ်ႉ မီးထိၼ်ႈၶိူင်းတွၼ်ႈ(5) ၵႃၼ်ဝၼ်ႈၸုၼ်ရေၸမ်းၵေးသလငလႈ ႁူၼ်းဝၢၼ်ႈႁူၼ်းမိူင်းၸဝ် ၼေႉႁၢၼ်ၵိူတ်းတၢင်း လူႇၼၼ်ႉၵေႈ ၵႃမ်ႇႁၼ်ႁၼ်ၶိူင်းမႂ်ႇဝၼ်ႈ၊ ႁူလ်းၵေႈ ႁွမ်ႇႁၼ်မီးၶိူင်းထမ်ႇမပတၼၼ်ႉယဝ်ႉ။ လိူဝ်းသေၼႆႉ ပေႃးမိုၼ်းသိူပ်ႇတူလ်းထိၼ်ႈ ၶိူင်းတွၼ်ႈ(8)(9)(10)လိူဝ်း ၼၼ်ႉလိူင် ပိၵ်ႉသမ်ႉဝၼ်ႈဝတ်ႉထုမၢၼ်း ငလႈ ၼေႈႁူမ်းမၢၼ်း ပိူင်ႈၶိူင်းပိတၵၢတ်ႈႁွမ်ႇၵိတ်း"ၼႆၵေႈ တီႈၵိူင်မၢၼ်းငတႉ မီးၶိူင်းသုၵ်ႈပထေႇယဝၼ်ႈၼၼ်ႉလီ"ယူႇ။ ၵႃၼ် ၵိူတ်းဝႆႉ တွၼ်ႈ(11)(12) ၵမ်းလိုၼ်းၼႆႉငတႉ တိုၼ်းၵႃမ်ႇမီးၶိူင်းပိတၵၢတ်ႈသေတီႈၼၼ်ႉယဝ်ႉ။ လွမ်းၼင်ႇၵႃၼ်လႆႈထတ်းထွင်မိုၼ်းလိူဝ်းၼႆႉ တေလႆႈႁၼ်ဝၼ်ႈ ၼေႈ

သွၼ်ႁႂ်ႈဢၵုမ်ႉတင်းၼမ်ၼၼ်ႉ ပိၵ်ႉသမ်ႉဝႃႈဢမ်ႇမီးၸွမ်းပိတၵၢတ်ႈၵေႃႈလီ၊ မီးသေ ဢမ်ႇမိူၼ်ၸွမ်းပိတၵၢတ်ႈၵေႃႈလီ၊ ႁူလ်းၵူႈ ပၼ်ဢၼ်ထုၵ်ႇမၼ်ႈလွမ်းပိူင်သႃႇသ ၼႃႇပုတ်ႉထလဝ်ႈယူႇၶႅင်ႇၵဝ်ႇ။ ၵမ်းလိုၼ်းၼႆႉၸႂ်ႈၶိုၼ်းႁုပ်ႈၼေဝႃႈ လွင်ႈလဝ်ႈပႆၵမ်လႆႈသုၺ်ႇႁုဝ်ၶေႃႈထမ်း ပၼ်ဝႆႉတိဝိထသုၵ်ႈၼႆႉ ႁွပ်ႈပိူဝ်ႈလႆႈဢဝ်မူႇၽိုၼ်တြႃး ဢၼ် ပၼ်သုၵ်ႈသီႇလၼၢၼ်း သုၵ်ႈမႁႃႇဝႃႇ သုၵ်ႈပထေႇယဝႃႇလိူဝ်းၼႆႉ မႃးႁူမ်ႈၵၼ်သေတၼ်ႈဝႆႉငလႈ လင်ႇသုၺ်ႇလိုဝ်ႈဝႆႉဝႃႈ တိဝိထသုၵ်ႈ ၼႆယဝ်ႉ။

ၽွၼ်းလီလႆႈထတ်းၵွၵ်ႇလိၵ်ႈလူင်မူႇၼႆႉ

ၶႅင်ႇဢၼ်လႆႈထတ်းဢဝ်ၶိူဝ်ႉတြႃးသေ ႁုပ်ႈၼေဝႆႉတီႈၵ်ပ်ႈလိူဝ်ႈၼႆႉငလႈသင် ဢၼ်လႆႈဢဝ်လိၵ်ႈပၢၼ်ၵဝ်ႇသေ ၵ်တ်းပၼ်တူဝ်လိၵ်ႈသိင်တၵ်တ်ႈၼႆႉငလႈသင် ႁူ တိုၼ်းတေလႆႈႁၼ်ဝႃႈ မီးၽွၼ်းလီတင်းယႂ်ႇတင်းၼမ်ယူႇ။ ႁွပ်ႈပိူဝ်ႈဝႃႈလိၵ်ႈလူင်ဢၼ်တၼ်ႈပၼ်လင်ႇၵႃႇဝႆႉၼၼ်ႉ ပေႃးမႃးႁုပ်ႈဢဝ်ၶိူဝ်ႉတြႃးမၼ်း ၵ်တ်းပၼ်ၼေႃႈၵၢမ်း လွႆႈဝႆႉၶႅင်ႇၼႆလိူဝ် တိုၼ်းတေမီးလွင်ႈငႆႈငမ်ႈ ၶိုတ်းတၼ်းၼၢဝ်းယၢမ်း တႃႇၽူႈလူလိၵ်ႈႁဝ်းၼဝ်တေႉ"ယူႇ။ လိူဝ်သေၼႆႉ ႁွပ်ႈပိူဝ်ႈၶွၼ်းလိၵ်ႈလူင်ၼၼ်ႉ တၼ်ႈဝႆႉၼူၼ်းၼဝ်း ၵၼ်လူင်ႁွၼ်ႇႁူႈပိူင်"လႆႈႁၼ်မၢင်လိူဝ်းဢမ်ႇမီးၸွမ်းထမ်းပိတၵၢတ်ႈ၊ မၢင်မိူဝ်းၵေႃႈ ပိၵ်ႉသမ်ႉဝႃႈမီးၸွမ်းထမ်းပိတၵၢတ်ႈသေတ ယၢင်းပိူင်ႈၵ်ၵ်ိင်းၶေႇၵေႃႈမီးယဝ်ႉ၊ လွင်ႈဢၼ် မီးတၢင်းတၢင်းယၢပ်ႇလူင်လၢင်လိူင်ႉၼႆၼၼ်ႉ ယူႇတီႈတူဝ်ၶႃႈတိုၵ်ႉပၼ်လုၵ်ႈၵ်ၼ်းသေ ႁပ်ႉဢဝ်ပုၼ်ႈၽွၼ်း ဢၼ်ၶူးပူင်သွၼ်ႁဝ်းၶဝ်ၸွင်းလၼ်ႉလွမ်ပုတ်ႉထမိူင်းတႆး တမ်း ဝၢင်းယိုၼ်ႈပၼ်မေႃးၼၼ်ႉငလႈ လႆႈၶတ်းၸႂ်ထတ်းတူလ်းတေႉ"ဝႃႈ"ယူႇယဝ်ႉ။ ဢဝ်ၼႆႉႁွပ်ႈမိူဝ်းၼႄႈၼၼ်ႉ ယုမ်ႇယမ်ဝႃႈ ဢၼ်ၶႃႈလႆႈထတ်းလိၵ်ႈလူင်မူႇၼႆႉ တိုၼ်းတေ ပၼ်တၢင်းၵမ်ႉလွႆႈ တႃႇၽူႈလိပ်ႈၵ်ၼ်းႁဝ်းၶဝ် ယႂ်ႇ"ၼမ်"ယူႇ။ ၽွၼ်းလီမၼ်းၼႆႉ ပုၼ်ႈတႃႇၵေႃႉဢၼ်ၶႂ်ႈလႆႈလွၼ်ႉမွၼ်းတြႃးမၼ်းၵေႃႈ တေဢမ်ႇလႆႈသိင်ႈၼၢဝ်းယၢမ်း၊

ပုၼ်ႈတႃႇၵေႃႉၶၼ်ၶိုၼ်ႈလူလင်ႇၵႃႇမၼ်းၵေႃႈ ၶမ်ႇတႃပ်ႈလႆႈလူလၢႆႉယၢပ်ႇသင်သေ တေလႅင်ႈလူၺ်ႇလႆႈ ၸႂ်ႈ"ယူႇယဝ်ႉ။ ၵမ်းလိုၼ်း ပေႃးတူၺ်းၼိူင်းပုၼ်ႈတႃႇၵေႃႉလႆႈ ထတ်းၶႂၵ်ႇမႄးၶႆႈၵေႃႈ လႆႈဝႃႈမီးၽွၼ်းလီတၢင်းယႂ်ႇတၢင်းၶမ်ႇတေႉ"။ ၶၼ်လမ်ၵမ်းသိုဝ်ႈမၼ်းၼတေႉ လႆႈႁူႉဝႃႈ မိူဝ်ႈပႆႇလႆႈထတ်းလိၵ်ႈလူင်မူႇၶႆႉၶၢင်ႉ ၶမ်ႇပႆႇႁူႉလၵ်း ၶၢင်းပိတၵၢတ်ႈၶမ်ႈ၊ လူဝ်ႇသေၶႆႉ ပႆႇယၢမ်ႈႁူႉဝႃႈၶၢင်းလိၵ်ႈလူင်ၶၢင်ႉ မီးလွင်ႈလူဝ်ႇလွင်ႈယွမ်း ပိူင်ႈၵၼ်တၢင်းထမ်းပိတၵၢတ်ႈလိူင်ႉႁိုဝ် ၶႆႈႁွၼ်ႇ။ လူဝ်ႇၵႃႈလႆႈထတ်း လိၵ်ႈလူင်မူႇၶႆႉမႄးလမ်ႉ ယွၼ်ႉပိူဝ်ႈၵိူတ်းၸႂ်ႈလႆႈလူလိၵ်ႈၶမ်ၶေႇၼလႈ ထိုင်တီႈပေႃးလႆႈတၢင်းႁူႉၶၢင်ႈပတၵၢတ်ႈ ၽဵဝ်လွတ်ႇ"ၼေး"မီးယူႇတၢင်ႈသႂ်တႃ ပေႃးမူၼ်ၶဝ်ႇဝႃႈ ယၢမ်ႈလႆႈၵႂင်ႇယဝ်ႉလၼ်ႉၶူးမႄးယူႇယဝ်ႉ။ ၶၼ်လၢတ်ႈၶေမေႃးလူဝ်းၶႆႉ ပၼ်ၽွၼ်းလီယွၼ်ႉပိူဝ်ႈလႆႈထတ်းလိၵ်ႈလူင် ၶႆႉယဝ်ႉ။

ၵိုင်ၶိုဝ်ၽွၼ်းလီ ၶၼ်လႆႈထတ်းလိၵ်ႈလူင်မူႇၶႆႉသေ တေၼိူင်းသိုပ်ႇမိုတ်ႈပၼ်ဝႃႈ လိၵ်ႈမူႇၶႆႉ ႁိုင်ႇလီၵျေႃးၵၢၼ်ႇၵွင်ႈတီႈလိူဝ်းလွႆးႁွၼ်ႇ လင်ႇတေႁိုင်ႇၵၢပ်ႈ ၶႆႉၶၼ်ႉၽွင်ႈ။ လွမ်းၶၼ်ႇသၽေႇဝၽိုင်းထုင်းတႆး လၢဝ်းပုတ်ႉထၵ်ႇဝ်ၶၼ်ႉ ယၢမ်ႈပၢင်းၵၢဝ်ၽိုၼ်လိၵ်ႈပပ်ႉထမ်း ၶၼ်ၶဝ်ႈပိၼ်ၶေႃးသူပ်းသႂ်ၵျၢမ်းၾျေးပိၼ်လဝ်ႈသင်ႇ သွၼ်ဝႂ်ႉၶၼ်ႉ လၢင်ႈသွႆႉၵျိတ်းပိၼ်ၶမ်ႉၵျၢမ်းလင်ႇၵႃႇသေ ယုၵ်ႉယွင်ႈပူႇၸေႃႇလူၵျေးထွမ်ႇငိၼ်း ၶဝ်ႁိုင်ႇၶဝ်မုၼ်တေႉ"ဝႃႈ"ယူႇ။ ၶၼ်ႇၵႃႈမီးဝႆႉၽိုင်ႈပိုင်တၢင်းယၢမ်ႈ ႁႆႉၵႂၼ်ၵျိတ်းပၢင်ပူႇၸေႃႇလူၵျေးထွမ်ႇငိၼ်းထမ်းလိၵ်ႈ လႂ်မူႇလႂ်သၢႆၼ်းၶၼ်ႉၵေႃႈ ယင်းမီးၵွင်ႈတီႈႁိုင်ႇၵၢပ်ႈ ပုၼ်ႈတႃႇထမ်းၶၼ်ၵျေးလူလၢႆႈၵၼ်တႃႇၶ ၵၼ်သိူႇ လ ၵၼ်ၽေႇဝၶေႇ ၵမ်ႇမထၢၼ်းလိူဝ်းၶႆႉ တီႈလႆႈတီႈၶၼ်ႈဝႆႉယဝ်ႉ။ ပေႃးမႄးတူၺ်းထမ်းလိၵ်ႈတိပိထသုၵ်ႈမူႇၶႆႉၵေႃႈ တီႈလီၶဝ်လူၶၢၼ်ႇထွမ်ႇငိၼ်းလမ်ႉ ႁိုင်ႇ ၵၢပ်ႈမိူဝ်ႈၶၼ် ၼၢဝ်းယၢမ်းမိူဝ်းၵမ်သိၼ်ၽေႇဝၶေႇ တီႈၵၼ်ႇတီႈႁွင်းၶၢင်ႉၼႃႈယဝ်ႉ။ လွင်ႈသိုပ်ႇမိုတ်ႈပၼ် လိၵ်ႈလူင်တိပိထသုၵ်ႈမူႇၶႆႉ ယွၼ်းယင်ႉဝႆႉတီႈၶႆႈသေ ႁွၼ်ႇယဝ်ႉ။ ၵမ်းလိုၼ်းၶႆႉ ယွၼ်းသူးပၼ် ၸုၵ်ႈၼူးပူင်သွၼ်ၵျဝ်းၼဝ် ၶၢင်းလၼ်ႉလွမ်ပုတ်ႉထမိူင်းတႆး ၼလႈ ၽူႈလူလိၵ်ႈၵျဝ်းၼဝ်တၢင်းသိၼ်ႈ လႆႈမီးတၢင်းထၢင်ႇၵျၢင်ႈ ၸုၵ်ႈ လႅင်ႈလိူၵ်ႈၶဝ်လွၼ်ႉမွၼ်းတၢင်းႁူ တိမ်ထူၼ်ႈလွမ်းၶၼ်ႇၵၢင်လိုၼ်ၽိူၼ်မၼ်း ၼိုတ်းတၼ်းလွမ်းၵၢပ်ႈၼိူင်ႈယွႆႇမိူႇသုင်ၶၼ်ႉ သေၵမ်းလူလၢႆႈၵေႃႈ။

လဝ်ႈတေႃႇလေႃးၽေႃႇသ တၢင်ႉယၢၼ်း
ဝၼ်းထိ 17 ။ 5 ။ 2023

ၽိုၼ်ၵိင်- 1 ။ လိၵ်ႈလူင်တိဝိထသုၵ်ႈ၊ ၶမ်ႉၵႂၢမ်းၶူးမေႃလဝ်ႈၵေႃးလီ, မိူင်းပၼ်ႇ၊ မႂ်ပပ်ႉ (294 - 3823 တိ LL 802) ၶႂ်ႈႁူင်းတူလၢႆႈလိၵ်ႈ ထၶၼ်ႇလွမ်ပုတ်ႇထမိူင်းတၢ်း ဝီင်းတူၼ်ႈတီး။
ပီတႅမ်ႈတေႉ"ၵမ်ႇရၼ်၊ လီႈရၼ်မိူဝ်ႈထုတ်ႇမၼ်း ၶႂ်ႈပီသႃႇသၶျေႇ(2469)၊ ပီၵေႃးလႃႇ(1313)တူဝ်။ လဝ်ႈၵေႃႉထုတ်ႇမၼ်းလမ်ႉ ပႅၼ်လဝ်ႈလရေးဝၢၼ်ႈၽႅတ်ႈ ဝႃႈၶဝ်ယဝ်ႉ။
လဝ်ႈတႃႇၶၽိတ်ႈပၢင်းမၼ်း ပႅၼ်ပေႃးသၢင်ႇဝိ + ၵေႃးၶၢင်းၽႃး ၶဝ်ပူႇၵွၵ်ႇလုၵ်ႈလၢင်းတင်းႁိူၼ်း၊ တီးယူႇ-ဝၢၼ်ႈၵၢင်ၶျေး၊ ၵိူင်ႇဝီင်းၵိင်းၶမ်း ၶဝ်ယဝ်ႉ။
2 ။ လိၵ်ႈလူင်တိဝိထသုၵ်ႈ၊ တီးႁွၼ်းလူင်မိူင်းမႃး တူင်ႇဝီင်းတၢင်ႉယၢၼ်း။ (ပီႇမီးမႂ်ပပ်ႉ) ပီတႅမ်ႈတေႉ"ၵမ်ႇလီႈရၼ်၊ လီႈရၼ်ထုတ်ႇမိူဝ်ႈပီသႃႇသၶျေႇ(2463)၊ ပီၵေႃးလႃႇ(1281)တူဝ်။
ၶမ်ႉၵႂၢမ်းၶူးမေႃ-လဝ်ႈၵေႃးလီႇမိူင်းပၼ်ႇ၊ လိုဝ်ႈၵေႃႉထုတ်ႇ-ၵမ်ႇလီႈရၼ်။ ၵေႃႉၽိတ်ႈပၢင်း-ပြႃးတၵ်ႉၵႃႇၶမ်းသွႆ ၶဝ်တင်းႁိူၼ်း ဝၢၼ်ႈၵုင်းလႅင်, ၵိူင်ႇမိူင်းမႃး တူင်ႇဝီင်းတၢင်ႉယၢၼ်း။
3 ။ ပါထိကဝဂ္ဂပါဠိ ၊ ရန်ကုန်မြို့ သာသနာရေးဝန်ကြီးဌာန၊ သာသနာရေးဦးစီးဌာန၊ ကမ္ဘာအေးပုံနှိပ်တိုက် ၊ ၂၀၁၄
4 ။ ပါထိကဝဂ္ဂ ပါဠိတော်နိဿယ ၊ ဣစ္ဆာသယပိဋကတ်စာ ပုံနှိပ်တိုက် ၊ ရန်ကုန်မြို့။ ၁၉၇၃ ခုနှစ်။
5 ။ ပါထိကဝဂ္ဂ ပါဠိတော်မြန်မာပြန်၊ သာသနာရေးဝန်ကြီးဌာန၊ သာသနာရေးဦးစီးဌာန၊ ကမ္ဘာအေးပုံနှိပ်တိုက် ၊ ၂၀၁၃
6 ။ ခုဒ္ဒကငါးကျမ်းတွဲပါဠိ ၊ ပုံနှိပ်-သာသနာရေးဝန်ကြီးဌာန၊ သာသနာရေးဦးစီးဌာန၊ ကမ္ဘာအေး ရန်ကုန်မြို့။ (၂၀၁၄)ခုနှစ်။
7 ။ သီလက္ခန္ဓဝဂ္ဂပါဠိ၊ ပုံနှိပ်-သာသနာရေးဝန်ကြီးဌာန၊ သာသနာရေးဦးစီးဌာန၊ ကမ္ဘာအေး ရန်ကုန်မြို့။ (၂၀၁၄)ခုနှစ်။

8 ။ သုတ္တန္တပိဋက၊ မဟာဝဂ္ဂပါဠိ၊ ပုံနှိပ်-သာသနာရေးဝန်ကြီးဌာန၊ သာသနာရေးဦးစီးဌာန၊ ကမ္ဘာအေး ရန်ကုန်မြို့။ (၂၀၁၄)ခုနှစ်။

9 ။ မင်းကွန်းဆရာတော် တိပိဋကဓရ ဓမ္မဘဏ္ဍာကာရိက၊ ဘဒ္ဒန္တဝိစိတ္တသာရာဘိဝံသရေးသားအပ်သော မဟာဗုဒ္ဓဝင်၊ စတုတ္ထတွဲ ၊ ပုံနှိပ်-သာသနာရေးဝန်ကြီးဌာန၊ သာသနာရေးဦးစီးဌာန၊ ကမ္ဘာအေး ရန်ကုန်မြို့။ (၂၀၁၁)ခုနှစ်။

10 ။ ပုဂ္ဂလပညတ် ပါဠိတော်မြန်မာပြန်၊ ပုံနှိပ်-သာသနာရေးဝန်ကြီးဌာန၊ သာသနာရေးဦးစီးဌာန၊ ကမ္ဘာအေး ရန်ကုန်မြို့။ (၂၀၁၉)ခုနှစ်။

11 ။ ပု,ထိဂတၢ်ႈ ပု,လိၵ်လၢဝ်းဖေတေး၊ ပပ့်မူ,လိၵ်ႈ ငဝ်းၸုၼ်းလူင်မုၵ့်လုမ်းသင်,ၶ,လိုင်ႈတႃး၊ **ပီ**(1961)။

12 ။ လၢဝ်းသြို,ဝိသုတ့်ထ ဂျွင်းဂွင်းမူးၶမ်း ဝီင်းမူ,လေႈ၊ ထမ်,မပတ ပိၼ်,တႃး သွဲ့ၶိုင်ႈ၊ **ၵိတ်,တီႈၵွင်,သပေ, ဝီင်းလှိုဝ်,၊ ပီ**(2018) **လှိုၼ်ဂျၼ်,။**

13 ။ လၢဝ်းသြို,ဝိသုတ့်ထ ဂျွင်းဂွင်းမူးၶမ်း ဝီင်းမူ,လေ ငလႈ လၢဝ်းၶူးၶဝ်ရှုၵ်းလၢဝ်း၊ ပပ့်တီ,ၶၼ်ဂြ,ယ ပု,လိလၢဝ်းပိၼ်,တႃး၊ ၵိတ်,တီႈဂတ်းတႃႈဂုင်း၊ ပီၶရိတ်ႈ(2148)

14 ။ မုၼ်လၢဝ်းတၢၼ်ႈၶွၵ်ႈ၊ ထမ်,မပတ ၸိၢ်,တႃး ၊ **တီႈၵိတ်,လိၵ်ႈ-လု,ပေ,လေးဂ သီၼ်ႈတၢင်း**(35)**တႃႈဂုင်း၊ ၵိတ်,ၵွၵ်,ပွၵ်ႈဂမ်း**(3) **ပီ**-2017

15 ။ သီဟိုကျွန်း အရှင်အနုရုဒ္ဓါမထေရ် စီရင်ရေးသားအပ်သော အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟပါဠိ၊ မဘမေတ္တာပုံနှိပ်တိုက်၊ ဒဂုံစက်မှုစုံ (၂)ရန်ကုန်မြို့၊ တတိယအကြိမ်ထုတ် အုပ်ရေ-၂၀၀၀၊ (၂၀၀၇)ခုနှစ်။

16 . အင်္ဂုတ္တရနိကာယ ပဉ္စကနိပါတပါဠိ၊ ဒုတိယတွဲ၊ ပုံနှိပ်-သာသနာရေးဝန်ကြီးဌာန၊ သာသနာရေးဦးစီးဌာန၊ ကမ္ဘာအေး ရန်ကုန်မြို့။ (၂၀၁၄)ခုနှစ်။

17 ။ အင်္ဂုတ္တရနိကာယ **အဋ္ဌ**ကနိပါတပါဠိ ၊ မရမ္မရ**ဋ္ဌေ** သာသနိကပ္ပမုခဌာန၊ မုဒ္ဒဏယန္တာလယေသု**ဋ္ဌု** မုဒ္ဒါပိတာ ။ (၁၉၉၇)။

18 ။ ဓမ္မပဒ **အဋ္ဌ**ကထာ၊ ဒုတိယတွဲ၊ ပုံနှိပ်-သာသနာရေးဝန်ကြီးဌာန၊ သာသနာရေးဦးစီးဌာန၊ ကမ္ဘာအေး ရန်ကုန်မြို့။ (၂၀၀၂)ခုနှစ်။

ထမ်းလဝ်ႈတိပိဝ်ထသုၵ်ႈ တွၼ်ႈ(1)

ၼမေႃတတ်သ ၽၵဝတေႃ ဢရႁတေႃ သမ်မႃသမ်ပုတ်ထတ်သ။ တိသရၼမ်ေ ဢႁမ်ဝၼ်တႃမိ သပ်ပတႃ။

1 ။ လင်ႇၼႄႉ တတ်ႉသၵႃတ်ႉထရူဝ်ႇသေႇ သၵ်ႉၵတ်ႉလမ်ႇတမ်ႇဝၢတ်ႈ ယမ်ၵုင်ႇ~ၽုင်းသွ်ယဝ်ႉ ။– ၵႃတိပိသေႃ ၼဝ ဂုၼော ႁူဝ်းပုးၸြေးၵျေးလူး ထူးထွၼ်း တွၼ်းသေၵႃမ်းသွၼ်သွင်တူၼ်လျၽေး ၵမ်ႇမီးလွ် ~ တီႈတၵ်ႈယဝ်ႉၵူလ်ႉ ။–။ **ပဥမဂၼော** သၽေးတြူးငေးပုး ထူးပျူးၼမ်ၼျေသုတ်းတွၼ်း သၢတ်ႈသုင်းလွ်~ၵျႇယဝလီႇၼၼ်ႉ ။– ၵွၼ်ၵၢၼ်ႇဝလ ၼတ်ႉထၵၢၼုလျႇတသမ်ႇမျႇဝျႇလျႇ မေလဝ်ႈမေလၢတ်ႈ တီႈမျတ်ႈတီႈယုတ်ႈ ၸူႉလွတ်ႇထူၼ်ႈၼျေထီႇ~လင်ႇဝျႈတြူးယဝ်ႉ ၼေႃႈ။–။

2 ။ **သံဃဂုၼော ၼဝသၡ်ႃ ဗဟိဒ္ဓါ** မျတ်ႈဂျင်ႈတိရိႇ~ႁူဝ်းပုးၼႅ်ႉ။– ဝျႈၵၢၼ်တင်းသူပ်း တင်းတူဝ်တင်းလွ် မူတ်းသွ် တၢင်းၵျင်း တၢၼ်ႇၸြေး~ယူႇပုတ်ႈ။–။ တၼ်းၼ် တင်းၶဝ်သၢမ်ၸူဝ်သၢမ်မျူဝ်း တၼ်းၶူဝ်းၵူသွ်ၽုင်းမီး ထွတ်ႈထူးပျူး~ၵျေႇ

လွုႇၶၶေ်ႉ။– လင်ႇဝၢုႈၵထူးပၵုႇရ တိဝိသ ႁုၶရုၶမ်ႇ ၵၸမ်ႇဝၶ်ႇတၢုႇမိလုင်ႇမၢၵ်ႈၵင်ႇၵုႇ~ငေးပုးလူင်ၵူလ်ႉ။–။

၃ ႉ တေၢုႈၶ်ႉထမ်ႇမရၵ်ႉၶိတ တၵ်းမုးမိုဝ်းၶၢမ်ႇဝေႇရူပိရိ မိမိၵွင်ႇသွင်ႇလၢၵ်ႈ သိုပ်ႇသၢၵ်ႈထမ်ႇမုႇ~ရေးႁူးယဝ်ႉ၊– ထမ်ႇမုႇၵၢုႇယု တိႇၶေႇ ၸွ်ႈမၶၼ်းယၢဝ်းယိုၶ်း ၶိုၶ်းထိုင်ပေးထိး တၵ်းမိးၸြေး ပုၢင်းမုးပ်ၶ်လွမ်လ်တ်းဝၶ်း ၸုၶ်ႇသၢင်းထူး~ၶမိၵ်ႈၶၶေ်ႉယဝ်ႉ၊–၊ ၶ်ုးတၢင်းၵႁျူး ငေးထွင်ၽွင်းသၢ် ၵူၵၢ်သၢ်သ်ၢင်ၶိုဝ်းၶမ်း တၢမ်းႁၶ်ယၢၶ်ၸိုင် ၶိႈပိႁူး~ၵေးလုႇၶ်ႉ။–ႁူႈလၢတ်ႈႁူႈၵၶ်မျၢတ်ႈလူလ်ႈ ထမ်ႇမရသ ယတ်ႉထုႇပလမ်ႇ သမ်ႇပတိလူင်ႇလၢၵ်ႈပလ်ႇလုႇ~ထုၶ်းလၢင်းလူလ်ႈၶေျႈ။–။

၄ ႉ ႁတိတေႇလူလ်ႈသရူၵ်ႈ ၽုင်ႇမိသိႇယိူင်ႈ ၶိူဝ်ႈမျၢတ်ႈၵုၵ်ႉသုႇဝၵုႇ~လေးပုးၶၶေ်ႉ ၊– ၸူၵ်းပိူင်တၢင်းႁျၢင်းသႁွင်း ၵလွင်းပၢၶ်လ်ုံ ၶ်ုးလ်ုံၵိပ်းတွင်း ၵႁျွင်းႁိူတ်ႇလပ်းမုး ~ တွင်ႉမေႈလူလ်ႈတ ၊–၊ လ်တ်းပိူင်သူပ်းလိသ်ိင်ဝၢၶ် မေၶၢၶ် သႁွင်း တွင်းၸွ်းၶုၶိတ်ႉပုး~ၵုၵ်ႉလုႇၶၶေ်ႉ။– ၸူႉလူလ်ႈလွင်ႈမျၢတ်ႈႁုသူဝ်ႇ လူဝ်ႇႁျူၵ်ႈၶိူင်ႈတုႇၶ သိႇလ ၽေႇဝၶေႇ~ၽေ

ၵွမ်းၶၶေ်ႉတ ။–။

5 ။ ၵဝ်ႇယိူင်ႇၶိူင်ႇၵျင်ႉ ၶဝေလႃႇရိတ်ႉတ ၶိၵ်ႉလသီႇလငလႇ ပြမ်ႇမဝိၵျႃႇရျူႇ~တြူးၶၶေ်ႉ။–။ သိပ်ပိူင်တၢင်းပွင် လင်လီ သပဝ်း ၵုၶ်ႇၵွူဝ်းၵျူး ~ လုမ်ႇထူၶ်ႇလူလုၺ်ႇတ၊–၊ ယၢမ်းလိဝ်ႉ တၵ်းလႆႇမိူဝ်းၽူၵမ်ၵူင် လွႆလူင်ယေးၵူး ထိဝ်သုၺ်ထုင်းတၢၶ်း သုင်းၶၢၶ်းသုၵ်ႇတြူးၶေးငေႇယဝ်ႉ ။– လႆႇလိုဝ်ႇတိဝိထ ပထမသုၵ်ႇ ၶွတ်ႇယွတ်ႇ သၢမ်ပုၵ်ႇဝိသေႇသ လင်ႇၵျႇၵျေႇ~သုင်း ပူးၶႆႉယဝ်ႉ ။–။

6 ။ ၵ်ၶ်ႇပ်ၶ်ထိၵ်ႇပေႇလိုၵ်ႉလ်ပ်ႇ တီႇၵ်ပ်ႇသ်ၶ်ႇလျေႇ ၽေႇထုၵ်ႇတိဝိၵ်ႉထ သုၵ်ႇၶျေႇမေႇ~သုင်းပူး ၊– လိမ်လဝႆး သေသ်င်လၢဝ် မိူဝ်းယၢၶ်သေၵျဝ်း သူၶ်ပဝ်းဝၶ်းၶၶေ် သင်ႇတြူး~ပျူႇတိၵ်ႇဝႆႉယဝ်ႉ၊–၊ ၶႆငလႇ ၵဝ်လိမ်မိူဝ်ႇၵၢၶ်လိူၶ် ၵွူၵ်းဝၶ်းၶၶေ် တၶ်းၵၢၶ်ၶင်းသူၶ်လမ်းလဝ်း ပၢၶ်းပဝ်းၵၢင်ႇၵျင်းသူး~ယွတ်ႇၶုမ်ႇၶၶေ်ႉ ။– ပရိၶိပ်ပၢၶ်ႇလၢၶ်ႇ

တေႃႉမူႉၶွၵ်ႈ လေးလမျႁၵ်ႈလတုမႃႉသ သီႉပုတ်ႇၶႄႉလိူၼ်လုမ်ႉ~တီႇမ်တၢၼ်းမႃးယဝ်ႈ။–။

7 ။ တုတိယဝႃႉၼွင်ႉလ လိူၼ်ၵဝ်ႇလွင်ႇလႆႇၵျႃႇၶမ်ႇ သွၵ်ႈၵျူႉၶေႈမိူဝ်ႇမျၢတ်ႇ ထမ်ႉမသၢတ်ႇလၢႆးၶျူမ်ႉ~တူဝ်ပူးၶၼ်ႈ ။–
လၢႆးပၢၼ်ပီဝ်ပၼ်း ၶုၼ်ဝၼ်းပႆၽေ တိၼ်ၶျေတၢင်းၶင်း ပၼ်ႉလွမ်းၶူး~လီပ်ႇၶဝ်ႇမႃးၶၼ်ႈ ။–။ သိပ်းသၢမ်ပီဝ်ၶၢဝ်လၢဝ်သွႆ
မိူၼ်မွႆသပ်ၶၼ်း ပႆၽေတိၼ်ၶျေလွမ်မိူင်း ယၢင်ႇယၢၼ်ၵူး~လၢၵ်ႇလီၼ်ႉယဝ်ႈ။– ၵျႃႉသတ်ႈတၶေႃၵ်ႇၶၢတ်ႇ ထၢၵ်ႇပေႃႉၵၼ်ႉတေႃႉ
ဝိၵ်ႈထႃႉရပၼ်ႉၵိူမ်ႇ ၵိၼ်သီၼ်ႉ~လွမ်းယုဝ်းမႃးယဝ်ႈ။–။

8 ။ မိူဝ်ႇၶၼ်ႈ ၵႃႉလႃႉတသၢတ်ႇ လဝ်ႇပိူင်ႉရျႉလၵျူဝ်ႉပေႃႉ မျူဝ်ႈၶွႆႉလီတ်ႇ ၶုၼ်ယီၼ်ႉ~မင်းတြူးၵေႃႇ ။– ၵျေႃသိၼ်လင်ႉ
တၵ်းပၢင်းၵဝ်တူၼ်သိၼ်တပ်ႈပေး ဝိၶေးတူၼ်သွႆ လွႆၶမ်းဝၼ်းၶၼ်ႈ သႃႉဝၵႃး~ၵူႇလဝ်ႇတေႈယဝ်ႈ ။–။ ၶုမ်းမေးသၢႆသိၼ်
ၶိူဝ်းထမ်း ဝၼ်းၶၼ်ႈ တင်ႇထမ်းၶေႃႇတြူး~သင်ႉၶႃႉယၶေႉတၢင်ႉယဝ်ႈ ။– ၵျႃႇပၢၵ်ႉၵျၢၼ်းတႃႉ သင်ႉၶႃႉသႃႉဝၵ ၵတ်ႈသပ

ၵုပရိထေႇလဝ်ႈ ၸီႇရၢင်ႇ~ပွႆးထမ်းတေႉယဝ်ႉ ။–။

၉ ။ ၶူၼ်ႉလူလ်ႈၵႃႇၶေႇ တေႇသၶေႇတေႃႇလဝ်ႈ ဝိၶဝိပလ်ႇလၶျေႃႈယိူင်ႈ ၺႃပ်ႈတၢင်ႇ~ဝိၶေးယဝ်ႉ ။– ၵတၢင်းလိူတ်း လိူၶ်တိမ်တိမ် ရျၢၶ်းတင်းလႆႈ မႆႈၵဝ်တၢၶ်းယမ်တြုး ပျၢၶ်ႇဂျမ်းမေး~ ၵၢၶ်ႇ႘တ်ႈၶၶ်ႉယဝ်ႉ ။–။ ၶင်ႇလႈ ပေးထိုင် လိူၶ်သၢမ်တၢမ်တဵၶ်း ၵတ်းၶၶ်ဝ် မူလ်ဓၢဝ်လူင်းမုး ၵင်ၶေးတေၢ်ၽိူင်းလူမ်ႉၵိင်တေး~တူင်ႈပွင်ႇၶၶ်ႉ ။– ဓုၶိတ်ႉလလုင်ႇ ငေးၽုင်ႇၵႃႇၶေႇတေႇသၶေႇ ဝိၶယေလွတ်ႇတူဝ်ႈ လီၵွင်ႇ~ပြီးသႃးယဝ်ႉ။–။

10 ။ ၶင်ႇလႈဝႆးၶၶ်ႉ ၵေးလႃႇၵျႇသီႇၶီးၶိတ်ႈ သၵ်းဂရိတ်ႈတူဝ်းလႆႈယဝ်ႉပႃၵ်ႇၶီး ပိဝႆႇၽေႉပၶ်ႇပုတ်ႈ ပျူဝ်းထွင်ႇ~ တၢမ်းမုးၵေႈ ။– မိူင်းဝေႇသႃႇလီႇၶၶ်ႉ ဂႃႇလႃႇသေးဂပိၶ်ဓုၶ်ၶိူဝ်ၶၶ်း ထွင်ႇတြုး~ၶျိုးမျွၵ်ႈ ပွၵ်ႈၶိုင်ႈတေႉယဝ်ႉ ။–။ ယသမထေႇ ၵျိတ်းၵျူဝ်ရျၢၶ်းတင်းလႆႈ လိတ်းပႃၵ်ႇသႃႇဝၵေး~သိၼ်ႈတေႃႇ ။– ဓဝ်လဝ်ႈၽွမ်ႉဂၶ်ၶျိုးမျွၵ်ႈ တုတိယသင်ႇဂႃႇယ

ၶႄႈ ၵထမႈသ ပ်တ်ႉလိုၶ်ၶ်ႇႁူင်ၷျႈ~တၢင်းၷျူးဝ်ႉယဝ်ႉ။-။

11 ။ တေႃးၵၶ်တတိယသင်ႉၶႈ ၶဝေမႈသမျႃၵ်းလႈၷႈ~တြူးၶၶ်ႉ ၊- ဝႈၵၶ်တၵ်းပ်ၶ် ႁူဝ်လ်ႉတွ်းလ်ႉ လႆတူၶ် မုၶ်ၵိုၶ်း ဝႆးလိုၶ်းၶႄႈပြေး~ၶီးမျႃၵ်းၶၶ်ႉၶေႈ။-၊ ၶင်ႉၵႈၵမ်းပေးပျူးထၢၶ် ယေၶၢၶ်လူပိင်း တၢင်ၶိင်းတၢင်တူဝ် ႁူဝ်တေႃမုၶ်ၶမ်း ဝ်ႉၵလႈ~ပုတ်းယူႉၶၶ်ႉ ။- ပရိၶိပ်ႉပၢၶ်ႉလၢၶ်ႉတေႃႈမူႉၶွၵ်ႉ လမျႃၵ်ႉသၵ်ႉၵရိတ်း ၵၶိတ်းတရျႈ ၶိုၶ်းထိုင်သူႉ~ဝႆးပြေးၶၶ်ႉ။-။

12 ။ ယသမထေႉပြုလုထမ်ႉမႈ မူႉလႈသုတ်းတၢၶ်ႉ တေႉသၶႄႈတေႃႈလဝ်းသၢမ်မူႉ~တြူးၶ်ႉ ၊- ၶင်ႉၵိုဝ်တၵ်းသ်ႉ မ်ႉသ်င်တၵ်းလ်င်း ဝ်င်းၵၶ်ဝၢၶ်းၷျေး သေးၷျူးၵၢၶ်ႉတူၵ်းၶျူး~ႁူမ်းလွတ်းၵၶ်ယဝ်ႉ ၊-၊ တပ်ႉပေးပြေး လႆပႈ ယူလ်း ထတ်းလတ်းၵဝ် လီလမ်တပ်းထမ်း ၷၢမ်းသွၶ်တူၶ်ၵွၶ်ၷျေးၽူး ၶူၶ်ႉၵဝ်မႈ~လွတ်းၵၢၶ်ႉငလႈ ။- သုတ်းသိႉလ

ၶၢခ်း သုတ်ႈမႁႃႇဝႃႇ သုတ်ႈပထေႇယျဝႃႇ ၵေႃႇလဝေႇယျႃႇႁရၶ ခဝေၵ်ာင်ႇႁႃႇ ထူခ်ႈတိၼ်မၢခ်ႇ~ၵျေႃးလွမ်းဝႃႈခဲ။–။

13 ။ **သောဘိက္ခု သံဃဿ** ဝႃႈတီႈသင်ႇၶႃႇ ၵႃႇရိယႃႇလုၵ်ႈလဝ်ႈ မိုခ်ႇငဝ်ႈတူခ်သၢခ်ႇ~လႆၢပႃး၊– ထမ်မပီႇလၽေႃႇဝေး ၵႃၡျင်းထမ်ႇမပူႇလ ၵႃပြိတ်ႉၵႃၶျေႃႇ တၵ်းပိခ်ရူဝ်လိုတွႆးလို ဝူင်ႉၽြေး~ပျူႇတိၵ်ႈခဲႉၵူလို်ႉ၊–၊ မိူဝ်ႈၵႃခ်ပၢခ်ခမ်းယင်းမိူင်း ယၢမ်းခခေ်ၼ ၵျေႃးပခ်ရူခ်းလို ပိခ်ၽေ်ၵွခ်တၢင်း တွင်းၵျင်းလႆႈတြူး~ခၽေႃႇၶၢမ်ႇခေး ။– သုၵ်ႈသီႇလၶၢခ်းၵႃခ်ဝႃႈလမ်ႉ သီႇလႁႃႇထႃႇ တႃႇခႁေႃႇထႃႇ ၵႃပျူးဝတ်ႈထုင်းထုင်းလၢမ်ႇ~တြူးငလႈ။–။

14 ။ သုတ်ႈမႁႃႇဝႃႇၵႃခ်ဝႃႈလမ်ႉ လၢင်ႈသုင်းလၢင်ႈမ ႁႃႇယ ဝလီႇ မခေးၵၢမ်ႇ ယိခ်ႇဝၢပ်ႈခေလေၢမ်ႇ~တၢင်းလို်ၵေႃႈ ၊– ပိုင်းလၢင်းၵွခ်တၢင်းၽြေး သုင်းမႃးၽီရူခ်း ထုၵ်ႇလူးၽေ်~ႁွခ်ႇပိူခ်ႈခခေ်ႉဝႃႈ၊–၊ တင်းၶဝ်သၢမ်ၽိုခ်သၢမ်ၵျမ်း ႁပ်းတၢမ်း ၵၢမ်းႁခ် ၵျေႃးပခ်ၵွခ်တၢင်း တမ်ႈမိူင်းလို်~ပုၵ်ႉရူဝ်ႇခခေ်ႉ။– လင်ႇတၵ်းလႆႈဝႃႈ သုတ်ႈသီႇလၶၢခ်း သုၵ်ႈမႁႃႇဝႃႇ သုၵ်ႈ

ပထေႇယဝုႇ ထမ်ႇမၼေုႇဝၶေုႇ ၵလၵလေႇ ၵထိပ်ႈပေႇ ၸွမ်းလူၺ်ႈၵလူဝ်ႇ~လ်ၵျေႃးဝုႈၶေုႈ ။–။

15 ။ တေုႈၵၶ်ၵႅင်ႇၵုႇၶဝိတ်ႉတၢၶ်ႇ ၶပိပ်ႉပၢၶ်ႇၸူဝ်ႇပိင်းလျၢပ်ႈ ၵထၢပ်ႈထၢပ်ႈၶုၵ်ႈသူဝ်ႇ~တြုး ။– သုတ်ႈၵလူဝ်ႇ ၶၶေႉ ယင်းမီးသွင်ပိူင် ၵႅင်ႇၵုႇပုင်ႇတြုး~တၵ်းၶႆႈပၶ်ႇႁွၶ်ႇ ။–။ ၶင်းဝုႈသွင်ထၶ် ၵၶ်လ်တၵ်းပႅၶ် ၶင်းၵႅၶ်တပ်းထမ်း ထုၵ်ႈၶေပျုး~ၵႅင်ႇၵုႇ။– သုတ်ႈတၢၶ်ႇၵၶ်ဝုႈလမ်ႉ မၶ်းၵႅၶ်ႇသႅၶ်ႇလူၺ်ႈၵသေႇဝၶေုႇလ ပုႇလုႇၶမ်ႇ ပၶ်ႇတိတုႇ ၶမ်ႇ ၶႆႈလူၺ်ႈၵၵျူင်းသူႇတေုႇငလႈ ႁူၶ်းမိူၵ်ႈ ၼေုႇသိတုႇ ၵၼေုႇသိတုႇ~သွင်မႅဝ်းယဝ်ႉ။–။

16 ။ လႆးသမ်ႉ ၶဝိတ်ႉထုႇၶဢေႃရပ်ႈသွင်တီႈ လဝ်ႈၶႆႈသုၵ်ႈတၢၶ်ႇ တေႇသၶေုႇ~တြုးၶႆႉ ။– ၶႆႉၵေုႈ ယင်းမီးသွင်ပိူင် ၵွၶ်တၢင်း သၢင်းၵျူဝ်ႇပိင်းလုး~ၶႆႈသုၵ်ႈဝုႈၶေုႈ။–။ သုၵ်ႈသီႇလၶၢၶ်း သုၵ်ႈမၵျုႇဝုႇ သွင်ႁူဝ်သွင်တွႆး ပွႆးထမ်းလဝ်ႈၵျေႃး ၵျုး~ထမ်ႇမုႇ။– ၶႆႉလမ်ႉ ၵႅၶ်ႇလဝ်ႈၵျေႃးတမ်ႈလေႈၼသေုႇဝတ်ႉထိ ၵျမ်ႇၶျုတ်ႈပသေႇၶေုႇ~ၵျေႃၶမ်းၶၶေႉယဝ်ႉ။–။

17 ။ တေႃႈၵၢၼ်သုၵ်ႈပထေႉယဝ်ႉ လဝ်ႈႁွတ်ႈတေႉသိတႃႉ~ၵျမ်းၵီးၶၶၼ်ႉ ၊– ဢွၼ်တၢင်း ၶျေးတမ်ႈမၼ်ႉလႃႉတၢင်း
ပျႃႉ တေႉၸုဝ်တီး~တမ်ႈၷၼ်ႈ ၊–၊ တေႃႈၵၢၼ်ပထမ သုၵ်ႈသီႉလၻၢၼ်း ဢူးတၢၼ်းဢွၼ်တၢင်း တႃႉၶၵေႃႉထႃႉ သီႉလၵေႃႉ
ထႃႉၾျေႃတ်ႈၶရီး~သၢင်းၵျုဝ်ႉလမ်ႉ။– ၶၼ်ႉလမ်ႉ ၶႆႈလူလုၺ်ႈၵုသလၵမ်ႉမပတ်ႉထ ဢၵုသလၵမ်ႉမပထ ၵုသူဝ်ႉ ဢၵုသူဝ်ႉ~သွင်
မိဝ်းယဝ်ႉ ။–။

18 ။ တေႃႈၵၢၼ်သုၵ်ႈမၷႃႉဝႃႉ ဢၢၼ်ဝႃႈလမ်ႉ ပူဝ်ႈဢၢၼ်သိၼ်ႉလူလုၺ်ႈ ၵုသူဝ်ႉပိတ်ႉသိၼ်ႈ လုႃႉၶသေမ်ႉပယုတ်ႈ လုႃႉၶ
ဝိပ်ႉပယုတ်ႈ ပုၵ်ႉၵူဝ်ႉလေးပႃးယဝ်ႉ၊–၊ ဢလူဝ်ႉၷေႃးလွမ်းလုိၼ်ၶဝ် ဢယုၵ်ႈဢလၢတ်ႈ ဢမျႃတ်ႈလေႉတၶေႃႉၶျူးၶေႃး~ဢၢၼ်ႉ
ၶႆႈတေႉယဝ်ႉ ၊–၊ တေႃႈၵၢၼ်သုၵ်ႈပထေႉယဝႃႉလမ်ႉ ၷေႃးၶေၹေလွမ်း ဢယူႉဝႃႉတ သွင်ပူင်သွင်မျုဝ်း ဢၵျုဝ်းဢၡျင်း
တီႈတြႃး~တေႃႉမၢၼ်ႉယဝ်ႉ။– ၹျွင်ႉ"မၢတ်ႈ" လဝ်ႈလၢတ်ႈ ဢယူႉဝႃႉတ ၵုသလသိၼ်ႈသိုဝ်ႈဢေႃႉၵၢၼ်ႉ~ၶေလေး ။–။

19 ။ ၶင်ႇၶႅႉ တိဝိၵ်ႉထ ထမ်ႇမဝႃႇတသုၵ်ႈ တီႈၶျုၵ်ႈသႃမ်ယိူင်ႈ လဝ်ႈၶိပ်ႉပႃၶႅင်ႇ~ၵျေးၵျူးယဝ်ႉ ၊– မိဝ်းၽွင်မိဝ်းမၶင်း ဢသီးသီး သိင်လႃဝ်သီၶႃဝ်လိုၵ်ၽီလိုၵ်ႁူၶင်း ထတ်းၵျူၶင်းမွၵ်ႇၶေပျူး~ တိူႇလွင်ႈမၶင်းယဝ်ႉ ၊–၊ တေႃးဢၶင် သီႇလၵႃႇထႃႇ တႃႇၶၵႃႇထႃႇ လွင်ႈတြူး~သုင်းတႃၶႅင်ႇလမ်ႉ ။– ၵမ်မဝႃတိ ဢၵမ်မဝႃတိ တီႈလိုၵ်ႈ တီႈမဝ်ႇလိုၵ်ႈ တႃလျႃၶႅင်ႇ~ၵျေးလွမ်း ။–။

20 ။ ၵမ်မဝႃတိဢၶင်ဝႃႈလမ်ႉ ဝႃႈတီႈၵုသလၵမ်ႇမပတ်ႉထ ပုင်ႇလုၵိရိယႃႇသိပ်းယိူင်ႈ သေႇတႃၶႅင်ႇ~တြူးၶၶင်ႉ၊– ၶင်း ၶဝ်သိပ်းဢၶင် ပွင်းၵၶင်ဢႃၶႅင်ႇတိမ်မႃး~ၽေႃႇထုၵ်ႈဝႃႈၶေႃႈ ၊–၊ ၵႃႇယၵႃမ်ႇဢၵျူင်းတြူးသွင်ပိူင် ၵုသူဝ်ႇတူဝ်ၵျဝ်း ထိင်ႈၵျင်း ဢႃး~တေႇၵႃမ်ႇ။– ၵ်ၶင်ႇဢၶင် ဢလူဝ်ႇလူဝ်ႇတူဝ်ၵဝ်ႇ ၵျဝ်းလိူႈသွင်ႇယွၵ်ႈ ထွၵ်ႈတမ်ႈတၵူဝ်ႇယေႇ ဢမ်ႇလိုၵ်ႈပူၶင်ႈတႃင်ႇတီႈ တၵ်းၵျႃမ်ႇ~ပၶင်ၵျဝ်းၵွႈၶေႃႈ။–။

21 ။ ဢွၵ်ႇတမ်ႈမိမိ ပၵတိတၵူဝ်ႇယေႇ တၵႃႇယ တမ်ႈၵျႃင်ႈပိၶင်တႃမ်ႇ~ထိင်းလူဝ်းယဝ်ႉ ၊– ဢမ်ႇလိုၵ်ႈဢဝ်ၵိုၶင်း ဢဝ်

ၶမ်းၵၢဝ်သႅင် ႁွင်ၵႅင်ပၼ်ၽႅင်ႈ ၵၢဝ်ၶိူဝ်းၵိၵ်ႉၵၢဝ်ဝူဝ်း~ၵၢမ်ႇလွင်ႈႁႂ်းၶႄႈ။–။ ၵုသူဝ်ႉၵၢလူဝ်ႉလူဝ်ႉ ပဵၼ်မေႃးၶိုင်းတူဝ်ၼိုင်းၸဝ်း လႆႈ ၵၢၵျူဝ်း~ၶမေယ်ႈတေႉယဝ်ႉ ။– ပေႃးၸဝ်းလႆႈသွင်ႉလႆႈပၼ်ႈ ၶၢမ်ႉမၼ်ႈၵႃႈလွင်ၽၵ်ႈ~ၵျူဝ်းမီး။–။

22 ။ ၶၼ်ႉလမ်ႉ ဝႃႈၵၢၼ်ပႃႉၶေႃႉတီပၢတ်ႈ ပေႃးၵၢမ်ႉသၢတ်ႈၵၢမ်ႉၶၢဝ်ႈဝိလိလၢ်ႉ သီၼ်ႈလွင်ပူၼ်ႈလီၵ်ႉယွင်ႉ~တူဝ်လွင်ၶေၼ်ႉ ။– ပိၵ်ႉသမ်ႉပႆထူပ်းပႆၸၼ် ပႆလႃးတေႃႉတူဝ်လွင်~ၵၢမ်ႉၶႃႈတေႉယဝ်ႉ။–။ ၵၢမ်ႉၶေၼ်ပႆလႃး သႃးငေႃးတူဝ်တိုင်ၸိမ်းတႃ ပႃၶမ်ၵိုတ်း မျွင်း တီႈတၶၼ်းလွင်~လႆႈသႃႉယဝ်ႉ ။– ပိၵ်ႉၸဝ်းၵၢမ်ႉၶႃႈၵၢသၢၵ်ႈ တိၼ်ႉၶၢဝ်ႈၵေႃႈ ၵၢလူဝ်ႉလူဝ်ႉတၵ်းၶွႆႈတႆၵုႃႉ~ၸင်းမၼ်း ယဝ်ႉ။–။

23 ။ သမ်ႉလႃးမူဝ်းၶွင်ႉၵွင်ႈၵိင်ႈ ၽူၼ်ၵၢမ်ႉထိၼ်ႈသေႃႇၸႃႉ~ၵိုင်ၸႆၢၵေႃႈ။– ပိၵ်ႉၸဝ်းၵၢမ်ႉၵၢဝ်ၵေႃႈ တင်းၶဝ်တူဝ်ပႃ ၵိုတ်ႉၸင်း ၵၼ်ႉတၵ်းတႆၢ~ၵၢမ်ႉလွတ်ႈႁႂ်းၶႄႈ။–။ သႁွင်းသႃးၵျ်ႉႉႉ သၢမ်ပိုင်ၵၢၵျူဝ်းၵၢပြိတ်ႈ တူဝ်ၸဝ်းတၵ်းမႃး လိလၢ်းလႃးထူလၢ်ႈလူမ်း

လွ်~ၶဝ်ႈၵွၵ်ႇယဝ်ႉ ။– သင်ၵ်ဝ်းၵေႇသေႇသတ်ႉတဝျႇ လွ်ၵရူၶျေႇၶၶေင်ႉ တေႇတူၶင်ႈမျႈမွၵ်ႇ~ၵွၶ်တၢင်ႈတေႉယဝ်ႉ။–။

24 ႉ လိၵ်ႉၶုသုမုင်ႈ တုၵ်ႉၶမ်ႇတုၵ်ႉၶ ဝိပျႇၵထုၵ်ႇၶွႈငလႈ လွႈၵၢဝ်ၵွၵ်ႇ~ယၢၶ်ၵ်ၶင်းယဝ်ႉ ၊– ပထမလေႃးၵရူၶျေႇၶၶေင်ႉ ၵိတ်းလူလူင်လၢင် ၵျမ်ႇယိဝ်ၵ်ၶင်း~ပွႇလွတ်ႈတေႉယဝ်ႉ၊–၊ ယၢမ်းၶၶေင် ၵၢဝ်ယၢၶ်သၢင်းရေႃးတီႈၶဝ်ၵ်ၶင်း~ၵၢဝ်ပွႇယဝ်ႉ။– ၵၢဝ်ၵူျႇပွတ်ႈ တီႈလွတ်ႈၵၢၶ်ႇတရေႇ ၵျၶ်ႇလုတ်ႈ ပ်ၶ်သွႇ~ထိုင်ငိမ်းယဝ်ႉ။–။

25 ႉ လွ်ၵျႈၵရူၶျေႇၶၶေင်ႉ ဝျႈမိုဝ်ႈၵျမ်ႇၵၢဝ်သတ်ႉတဝျႇၶၢမ်ႇယၢၵ်ႈ ၵေယွႇ~ထိုင်ၵိမ်းယဝ်ႉ၊– လွ်မ်တ်ႉတျႇသတ်ႉတဝျႇ လမ်ႉ ဝျႈမိုဝ်ႈၵၢဝ်ထိုင်ၾွင်းသွ်ၵၢင်ၵေး ပွႇတၶင်းငိမ်း~လွတ်ႈယၢၵ်ႈၶၶေင်ႉယဝ်ႉ၊–၊ ပေႃးဝျႈတူဝ်ပျထိုင်လိ ယၢၶ်ၶီၾေးၵၢင်း လိုႈထိုင်ငိမ်း~လွတ်ႈၵျၶ်ႇၵေျႈ။– ၵၵျူဝ်းပျႇၶျေႇတိသီႇလ လင်ႇၵွတ်ႈၵၢင်ႈသွင်တၢၶ်ႇ~ထိုင်ၵၢင်ႈၶိင်းၵ်ဝ်း တေႉယဝ်ႉ။–။

26 ႉ လင်ႇတၵ်းလိုႈဝျႈတိဝိၵ်ႉထသုၵ်ႈ ၵရူၶျေႇ မ်တ်ႉတျႇ ပျႇၶျေႇတိသီႇလ သၢမ်ယိုင်ႈပူးၾေၢၶ်ႇ~ၵိင်ၵၶ်ယဝ်ႉ၊– လင်ႇ

ဝႃႈသၢမ်ပိူင်သၢမ်ပႃး တြႃးဢရျူဝ်း ၵုသူဝ်ႉပၼ်ထိုင်တူဝ်ၵဝ်း မၢၼ်ႇမီးၼၼ် ~ လွၼ်ႉမျၢတ်ႈဝႃႈမျၢတ်ႈၼေႃႉယဝ်ႉ ။–။ သင်ဝႃႈ ဢွၼ်တၢင်းလူသေလႆၢ ဢမ်ႇမီးၵေႃႉသေႃႉဢၼ်သၢင်ႈပိုၼ်ႈ တူၺ်းၵၼ်~ငလႈႁုၵ်ႉလႄႈ။– ၼႆႉလႄႈၶွႆးမီးလွင်မျၢတ်ႈ ငိူင်ႉသၢတ်ႈပႃႇၼေႃႉ တိပၢတ်ႈငလႈ ၵရူၼေႃႉ~သွင်မဵဝ်း။–။

27 ။ သင်ဝႃႈၵူပ်ႉယဝ်ႉ ဢမ်ႇမီးၵေႃႉသေႃႉဢၼ်သၢင်ႈပိုၼ်ႈ သတ်းတဝႃႉ~တင်းလႆၢလႄႈ။– လူဝ်ႈလူဝ်ႈ ၵွတ်းဢၼ်မႃးလွင်တူဝ် ယွမ် လွမ်ၸူင်းထၢင်ႉမၼ်းတႆၢ~ၼိူဝ်လႆႈၼၼ်ႉလႄႈ ။–။ ၼႆႉလႄႈ ဢမ်ႇပေႃးမီးတၢင်းဢရျူဝ်းတူဝ်ၵဝ်း မဝ်မၢင်ၽျေႃးတွၼ်း ၵၢင်ႉၵၢမ်းလႆၢ ~လုတ်ႈလၢၼ်ႉယဝ်ႉ။– ၼွမ်ႉပေႃးသွင်ႉဢဝ်ပႃႇၼေႃႉတိပၢတ်ႈ လွင်မျၢတ်ႈမႅတ်ႉတႃႉ ၵရူၼေႃႉသွင်ယိူင်ႈၵေႃႉၵၢၼ်ႉ~ ယၢၼ်ၶိင်းတေႃႉယဝ်ႉ ။–။

28 ။ ပိူဝ်ႈၼႆ လင်ႉဝႃႈဢယုတ်ႈဢလၢတ်ႈ ဢမျၢတ်ႈ ပႃႇၼေႃႉတိပၢတ်ႈ ဢမ်ႇသၢတ်ႈသူႉဢသၢင်ႈၵွတ်းရၢၼ်ႉ~မီးၼၼ်ယဝ်ႉ။–

ၶိုၼ်းဝႆႉၵၢမ်ႇၵေႃႈ လွင်လမ်လွင်ၶၢဝ် မၶဵင်းယင်းထူးၽျႃး တၢင်ႇတွၼ်းၵၼ်~ၵမ်ႇၵုမ်ႈၵႂႃႇၸေလႈ ။–။ တွင်းတသႂၢင်းၵျလီ ႁူဝ်ၶီသၢင်း ရေး ၵၢၵ်ႉလူမ်းၵၢၼ်~မိတ်ႉတျႇၶေႃႈ ။– ၶိူဝ်ႉလမ်ႉ ၵယုတ်ႈၵလၢတ်ႈၵမျၢတ်ႈ ပျႇၶေျႇတိပၢတ်ႈ မဝ်ႇလွင်ႈမၢၶဵင်ႇယျႇ~တြၢး ယဝ်ႉ။–။

29 ။ ၵႂႃးၵျႈ သင်ဝႆႉလိူဝ်ႈၵုပ်ႉထူပ်းတေႃႇ သမ်ႉလေျႇၶိၵ်ႈလၢၵ်ႈပိုၼ်ႈ ၶၼ်ႇထျႇ~ၵဝ်တၢဝ်လမ်ႉ ။– မိတ်ႉတျႇၵျၶေျႇ ပျႇ ၶေျႇတိပၢတ်ႈ ၵမျၢတ်ႈသၢမ်ပိူင် သုမ်းသေလၢး"သႂၼ်ႇတူၵ်းၵၢ~ၵွျႇသိင်ႈသေယဝ်ႉ။–။ လင်ႇဝႆႉၵပ်တ်ႈၵၵျဝ်း သၢမ်ပိူင်တြၢး ၶမေးၶိူဝ်ႈၵႂႃးပႆ~သေႇၶျႇယဝ်ႉ။– ပေးဝႆႉသွင်ႇလိူဝ်ႈၵေႃႈ ၵုသူဝ်ႇၵွတ်ႈၵၢင်ႈ မဝ်ႇသွင်ႇလိူဝ်ႈၵေႃႈ ၵပြိတ်ႈၶၶင်ႉတၵ်းၵွျႇ~ၵျၵဝ်း လမ်ႉယဝ်ႉ။–။

30 ။ တေႃႈၵၶၼ်ၵတိင်ႇၶေျႇ တျႇၶေျႇ ၶူဝ်းသူႇၽူႈလၵ်ႉပိုၼ်ႈ ၵုၵ်ႉလျႇ~သၢမ်ပႃးလမ်ႉ။– တၵ်းသမ်ႉလၵ်းၽေ ၶေပေၼ်

ဢႁျၢင်းတၢၵ်ႇၼမ်မျႃး~ၽေႈလဵင်ႇလူးႁွၼ်ႈ၊–၊ တင်းၶဝ်သွင်ပိူင်သၢမ်ၼေး မဵဝ်းလႆႈတၵ်းၵေး လွင်ႈတႄႃး~သႅင်ယႃႇၼၼ်ႉ ။– ၵျၢမ်ႇၽီႇ ၶုတ်ႉတီႇပိလ သႃႇရၼ်ႇတမ်ႇပထမ မူႇလငဝ်ႈတူၼ်ႈ လၵ်းၽေႈ~သွႆးသေးယဝ်ႉ။–။

31။ ဢၼ်ဝႂ်ႈတိဝိၵ်ႉထ ထေႇယတၼ်ႇတမ်ႇ ၸေႃးရမ်ႇၽူႈလၵ်ႉလိူတ်ႈၵုၵ်ႉလႃႇ~သၢမ်မျဝ်းလမ်ႉ၊– သမ်ႇၶိုင်ႈ လွမ်ဢၵ်ဝ် ၵျင်းၶဝ်ၵၢင်မိုၼ်း ၶဝ်ႈသွင်ၶူဝ်း~လေႇလိူတ်ႈတေႉယဝ်ႉ၊–၊ ၼင်ႈဝႂ်ႈဢၵ်ဝ်ၵေႃး တူဝ်ၶဝ်ယင်းပဵၼ်ႁူဝ်ၼိုမ်ထိုမ်ၽေး ဢရေးလွင်ႈ ၵျၢင်းသူဝ်း~ပႃႇလႃႇၼၼ်ႉ ။– ၵျတ်းၼင်ႇ လၢင်ႈလႆႈလၵ်ႉလိူတ်ႈသွင်ပိူၼ်ႈၵေႃး မဝ်ႇထၢင်ႇၵျၢင်ႈ ဢႃးၼေႇ~ယင်းမီးယဝ်ႉ ။–။

32 ။ ၽူႈလၵ်ႉမိူဝ်းၶိုင်ႈ ဢႃးၶိူင်ႇၵၼ်ႉထၢၵ်ႈ ၶိၵ်ႈလၢၵ်ႈလဝ်ႈပိူၼ်ႈငလႈ ဢၵ်ဝ်ၵျႃႇ~ၵျင်းမၼ်းယဝ်ႉ ၊– သူပ်းၼႅင်ထႅင်လႃး မၢၵ်ႇတႃလၼ်း~လူးပိူၼ်ႈလႆႈယဝ်ႉ ၊–၊ ၼႆႉလမ်ႉ ဝႂ်ႈတီႈၶုၼ်ၵၼ်ၽွင်းပွႆး လရေးဢႆႈလိူၼ်ၶၼ်း~မၢတ်ႈဝၼ်ႇၼၼ်ႉ ။– ၽူႈ လၵ်ႉမိူဝ်းၼႆႉ မတ်ႉၽုၵ်ႈတိုတ်ႉလၢၵ်ႈ ၶိၵ်ႈလၢၵ်ႈလဝ်ႈပိူၼ်ႈယဝ်ႉ လႃႇဝႂ်ႈလႅပ်းသၼ်ႇ~ဢၵ်ဝ်ၵိုၼ်းဢၵ်ဝ်ၶမ်းပိူၼ်ယဝ်ႉ။–။

33 ႉ ၽူႈလၵ်ႉမိဝ်းၼိုင်ႈ သူႇတေႃႇဢယွင်ႇသွင်ႇႁၢင်ႈလႅင်ႈ ၵူၼ်းမၢၼ်ႇ~ၶူဝ်းလႄးၼၼ်ႉ၊– ၼၼ်ႉလမ်ႉ ဝႃႈတီႈမိဝ်းၼဝ်ႁျႃၼ်း ႁၢမ်းသိၼ် လိၼ်ၵိၼ်ၵျင်းသွမ်း မူလ်ႇၽြႄး~ပိူၼ်ႈသၢၵ်ႈၼၼ်ႉယဝ်ႉ ၊–၊ တင်းၼၼ်သၢမ်ပိူင်သၢမ်မျိူဝ်း သၶူဝ်းဢႁျင်း ၼွၵ်ႈ ၽြႃးထေႇယႃႇၼၼ်ႉ။– သင်ဝႃႈသူႇတေႃႇသူႇငေႈ ဝေႈလွတ်ႈၵေႃႈ ၵမ်ႇမပတ်ႉထၵုသလႃႇ~တၵ်းမႃး။–။

34 ႉ သင်ဝႃႈဢမ်ႇသွင်ႇဢမ်ႇဝေႈ ဢမ်ႇပိၼ်ႇဢမ်ႇပႆႇ လႆႈႁဵတ်းႁႂႃႇ~သေပႃးလမ်ႉ ၊– ဢၵုသလ ၵမ်ႇမပတ်ႉထ ဢပ်ႉတ်ႈ တၵ်းပၼ် ထိုင်တူဝ်ထိုင်ၼိုင်း တေႃႇပၢၼ်ႁႃး~လင်ႇၼႆႈတေႉယဝ်ႉ၊–၊ လႆႈလိုင် ၵႃႇမေႇသုသၢမ်ပိူင်ဢၵျင်း လိၵ်ႈမေႃးႁႃး~ဢ ဝိၵ်ႉလႃႇ။– ဢပ်ႉတ်ႈဢမု ၵႃႇမေႇသုသၽႄးတူႇယႃႇ~သွင်မိဝ်း။–။

35 ႉ မေႃးႁ ၵျႇၵၼ်ႉၵ်ႉထၢၼ်ႇ ယိူင်ႈၼေင်ႇၵုတ်ႉတရိႇမၢၵ်ႈလိူမ်ႈၶုတ်းၽေႃႇ~ၽေႃႇၽိူင်းၼၼ်ႉ ၊– ၵမ်ႈၽွင်ႈ မၼ်းတၵ်းၶုတ်းႁႃ ၽွင်းသႂ်ၵွၼ်တၢင်း မွၼ်ႇမိုဝ်းၼိူင်း~လေႇသွၵ်ႈ ၊–၊ မၢင်ပၢၼ်ၽွင်းသႂ်လိူမ်းမႃး ႁႃသိမ်ၵွၼ်တၢင်း လိၼ်ႈလွမ်းလိူင်း ~ ပေႃႈ

မွၼ်ႇ။– ထင်ႇပဵၼ်ထုၵ်ႇၵျူၵ်ႈ ၸွင်မိူၵ်ႈမေႃးၾ ၵျူႇၵ ၵုတ်ႉတၵိႇသွႆ်ႇသၢမ်ႈသိမ်ၵွၼ်ႇ~ၶုတ်းလွမ်းၶၼ်ႉယဝ်ႉ။–။

36 ။ ၸွင်ၶၼ်ႇတီႇငလႈ ၵၵိၵိၵ ယူႇၵေႈမၢၵ်ႈသိမ်သၢမ်ႈၽေႃႇၶွၼ်ႇ~တူးလၢင်းယဝ်ႉ။– ယႃႇသေသိမ်ၽေႃႇ ၶုတ်းၾႃၽွင်းသွႆ် ၶၼ်ႈ လိၼ်လိုမ်းယမ်း လေႇၵွၼ်တၢင်း~ပျၢၼ်ႇသွၵ်ႈလမ်ႉယဝ်ႉ။–။ တၼ်းၶၼ်ႇ သင်ၽိုၼ်ၵူတ်းၸွင်သေးၵြီး ၵၼ်ႈတူဝ်ၵျင်း~လွတ်ႈ သႃႇယဝ်ႉ။– ၵုသလ ၵမ်ႇမပတ်ႉထ ၵႃႇယၵၢမ်ႇၵုသူဝ်ႇ ၵမ်ႇၶွႆ်ႈလႆႈမၢၼ်ႇယႃႇ~တၵ်းမႃး။–။

37 ။ တီႈၶင်ႇၶၼ်ႉၵေႃႈ သင်ဝႃႈၵမ်ႇသွင်ႇၵမ်ႇဝေႈ မိၵ်ႉသႃႇသင်ႇၵပ်ႉပ ၵျမ်ႇၵၢင်ႈ ၶိုင်လၢင်ႈပိင်ႇလႃ~ၶုတ်းၾႃ ။– ၵၵု သလ ၵမ်ႇမပတ်ႉထ ပၢၼ်ၵူၼ်းယၢမ်းလိဝ် လိဝ်းပဵၼ်လိဝ်းတၼ်း တူဝ်မၼ်းမျေႃႇယိင်းတႃ~မျၵ်ႈမွၵ်ႈ။–။ တၼ်းၶၼ်ႇၶေပေၼ် သၢမ်ပိူင်သၢမ်ပႃး ၵြႃးၵၵျူဝ်းၵႃႇယၵၢမ်ႇ ထဝ်ႈယိင်းၾႃ~ပွၼ်ႈမွၵ်ႇ။– ၵုသူဝ်ႇၵေႃႈ ပေႃႇတမ်ႈၵႃႇယၵၢမ်ႇ ၵၵုသူဝ်ႇၵၢမ်ႇၵေႃႈ ပေႃႇတမ်ႈၵႃႇယၵၢမ်ႇ သွင်ယိူင်ႈတၼ်းၵွၵ်ႇ~ပဵၼ်မႃးယဝ်ႉ။–။

38 ။ လွင်ႈၼင်ႇၼႄႉလမ်ႉ ဢမ်ႇတၢပ်ႈမိုဝ်းၶၢမ်ႇဝတ်ႉထုတႃႇၶေ ၶႃယေႇလၢၵ်ႈ သိင်မွၵ်ႇ~တၢင်းတၢၼ်း ။– ၵုသူဝ်ႇဢလူဝ်ႇ လူဝ်ႇ တၵ်းၵၢၼ်းပိၼ်မႄးၼင်ႈတူဝ် ဢူဝ်ၵေၶုၼ်ၼေႃင်း လင်ႇမူတ်းသၢၼ်း~ပေႃႇထုၵ်ႈ ။–။ တၼ်းၼႄၼေလွမ်း သၢမ်ပိူင်သုင်း ပႃး ၿႃးၸေႃတ်ႈသုင်းၼၢၼ်း~တီႇႁႃႇ ။– တင်းၼႄႉ ပိၼ်တီႈႁမ်ႈလႂ်ႈသူႇတေႃႇသူႇမျႃတ်ႈ တၢတ်ႈၼိုင်ႇသမႃ ၶၼ်ႇတီႇယၶျူၵ်ႈ လႆႈ ပလ်ႇလႃႇ~လိၼ်းလႃးဢဝ်တ။–။

39 ။ ယိဝ်သွပ်ႈဝႃႇသၼေႃႇဢလူဝ်ႇ ၵုသူဝ်ႇတီႈလႆႈငၢႆႈဢဝ်သႃႇ~သၢင်းလၢင်း ။– ၼႄႉၵေႃးပိၼ်တမ်ႈၼင်ႈတူဝ် ၵူဝ်လႂ်ႈသႆလႃ မျူဝ်းတိုၼ်း မူႇၶုၼ်ၼေႃင်း~ၵမ်ႉၵျူၵ်ႈဢဝ်တ ။–။ ၼိူဝ်ၼႄႉလေးပႃး သူပ်းလိၼ်ၵိၼ်ႁိုဝ်ႁူၼ်းႁဝ်း လိၼ်ႉမိုၼ်ႁၢင်း ~ လေႃး ၼိၼ်ႇ။– ဝႃႇလႃႇသိၵမ်ႇ ဢၵျေးသိမမ်ႇ ၼုၵ်ႈတမ်ႇၼုၵ်ႈပျႃတ်ႈ လတုႁသီႇယိုင်ႈၼဝ်ပိၼ်ႇ~ႁၼ်ၼူဝ်း။–။

40 ။ ဢတ်ႉထိ မိမိပၵတိ ၵုသလႃႇ ဢၵုသလႃႇ ဢမ်ႇလႂ်ႈပႃႈတႂ်ႈ ပႃႈၵွင်ႇလုၵ်ႉတၢင်ႇတီႈမႃးသိၼ်ႇ~ဢိင်သဝ်း။– မီးတမ်ႈ

ၶူဝ်လွႆၼလေုင်း ၸျင်းသုင်းတၢင်းလ်ၼ် ၵႂၢမ်းၼ်ၼ်လေးပႃး ပ်ၼ်မႃးၵွၵ်ႇသူပ်းၶဝ်း~ယၢမ်ႈလၢတ်ႈ၊–၊ ၼီၵေႈၼီယဝ်ႉ သူပ်းလ်င် သိၼ်ဝၢၼ် မေၶၢၼ်ၵႂၢမ်းႁူၼ်း လၢတ်ႈသိၼ်ယၢဝ်း~သီႇတၢၼ်ႇၼႄႉ။– ဝလီႇၵုသူဝ်ႇ ၵၢၵုသူဝ်ႇၼႄႉ ၵွၵ်ႇတမ်ႈလျူႇလျၢင်ႇလိၼ်ႉ ပလၢတ်ႈ လေႇလၢတ်ႈလူိဝ်သၢၼ်ႇ~သ်ၼ်တၢင်းတေႉၼေႈ ။–။

41 ။ ၽေရူသဝႇလႇငလႈ လွႆမႇၼသ်ၼ်ႈၼိုင်ႈ သၢမ်တၢၼ်ႇ~ပူးၵၼ် ၊– ပေႃးဝႈ လွႆသူင်မီးမႃး ၵႃးလႃးသူပ်းၶဝ်း ၵမ်ႇမီး ၶၼ်~ၼပေႉလၢတ်ႈမႃးယဝ်ႉ၊–၊ ပိသုၼဝေႇလႇ တၢင်းလွႆပျူႇပတသွင်ၶ ပွင်းပႃးၶူမ်ႈပူးၵၼ်~ၵိင်ႇထွင်ႇယဝ်ႉ။– လိူၵ်ႈလၢတ်ႈ တီႈၵမ်ႇလိုဝ်ႈၵမ်ႇလွႆႈ ၼပေႉတၢၼ်ႈသူလျ်ယွင်ႇ~သုၼ်းယုင်း။–။

42 ။ သမ်ႇပပ်ႉၽေလႇပဝႇလႇ တင်းလွႆၵၢၽိတ်ႉသႇလူဝ်ႇလၢတ်ႈ ၵိင်ထွင်ႇ~ပူးၵၼ်ယဝ်ႉ ၊– ၵွီးၼွႆႈၶျူးလႃး လေးၽေး ၶၢၵွမ်တၢင်းၵိၼ်တၢင်းၼွၼ်း သူပ်းၼွၼ်းမၢၼ်ႇမီးၼၼ်~လူဝ်ႇလၢပ်ႈ၊–၊ မုသႇဝႇတႇ တၢင်းမၼ်းမေးၶျး ထၢပ်ႈတွီးလၼ်~

ဢိင်ႇထွင်ႇယဝ်ႉ။– ၵျမ်ႇပ်ႅတ်ႉၵျမ်ႇလၢတ်ႈ ၵႆႉတၢတ်ႈၶိုင်ႇသမျ ဢမ်ႇသိုဝ်ႈၵျၶ်ပွင်ႇ~တၢင်းလိၼ်း။–။

43 ။ တၶ်းၶႄႉ လင်ႇၵိုၵ်ႈလတုဢၢႇလႇရသီႇယိုင်ႈ ပ်ၶ်ၶိုင်ႈၵျမ်းသွင်ႇ~လၵ်ႉၵႆးယဝ်ႉ၊– သင်ဝျႈ ၶုၶ်လိုၶ်ၶေါင်းလို ဢၵူတ်း လိုၶ်ထိင်းလွင်း ဢၵျူဝ်းလင်ႇတၵ်းမႃး~ႁွတ်ႈၵျၢင်ႈၵျဝ်းယဝ်ႉ၊–၊ သင်ဝျႈ ဢမ်ႇမီးဢၵူတ်းလို ယၢမ်းလိုၸၢင်းၶၶ်လူမ်းတုင်း လႆႈ ၶႄးပႃး~ၶုမႄႇလမ်ႉ ။– လေးၵယၶု လႆႈလုဝလီႇၵၢမ်ႇ ဢၵျႇသိမမ်ႇ ဢၵုသလမ်ႇ ၵမ်ႇမပတ်ႉထမျၵ်ႈမျၵ်ႈ ပေႇပွၵ်ႈထိုင် တေႇ~တူဝ်ၵျဝ်းယဝ်ႉ။–။

44 ။ တၢင်းၶႄႉ ၶဝ်ႈပ်ၶ်ၵုသလ ဢၵုသလ ဢမ်ႇလိုႈတထႇၶ တၢင်ႇတီႈၶူဝ်းသေႇ~လိုမႄးၶႄႈ ၊– ၵ်ၶ်ႇလၵ်း ဢလူဝ်ႇ လူဝ်ႇပ်ၶ်ဢၵဝ် ၶိုင်းသူပ်းၶိုင်းသိင် ၶိုင်းၶိင် လျူလျင်ၵၢင်ၵၢင်း ၶုၶ်ၶေါင်းဝလီႇၵၢမ်ႇလေးပႃး~လႆႈလိုဝ်ႈ၊–၊ တၶ်းၶ ဢမ်ႇလီ သူဝ်ၶၢၶ် သူပ်းၵျဝ်းဢၵဝ်ၸေါၶ်သၢင်းရေး တိုဝ်ႉတူဝ်ၵျႈ~ပ်ၶ်ၵၢမ်ႇ။– ႁူမ်ႈဝျႈလၢတ်ႈၶွ်ႇၶိုင်ႈၵေႈ ပေးဝျႈဢမ်ႇၶျၵ်ႈ ၶုၵ်ႈ

ပြႆတ်ႈဝလီႇဝိပႄႈၵ ပၼ်ႇၵဵဝ်ႈဢဝ်တမ်ႇ~တိုင်ႁဝ်း ။–။

45 ။ ၶွၵ်ႈၶႅၼ်ႉ ဢၽိတ်ႉသႂ်ႇပျႂ်ႇပတ ဝိတၢၵ်ႈမၶေႃးၵၢမ်ႇ~သၢမ်ပႃး ။– ဢလူဝ်ႇလူဝ်ႇ မၶေႃးသင်ႇၵပ်ႉပ ဢႃႇဝိလႂ်ႇ ပီၼ်
ၶိုၼ်းလွႆလူင်ႁူၼ်းႁဝ်း ဢမ်ႇတြႃး~ယိၵ်ႇသိုဝ်ႈ။–။ တၼ်းၶႅၼ်ၶေလွမ်းၶိုၼ်းတူဝ် သိပ်းႁူဝ်ဢၵျူဝ်း ထုၵ်ႈပီၼ်မႃး~ၵႂ်ႇယေႇ ။–
သင်ဝႂ်ႈ ၽူႈလွႆသွင်ႇၵိၼ်ႇလႆႈၵေႃႈ ႁုသလၵမ်ႇမပတ်ႉထ သိပျူႉမဝ်ႇၵေႇ~တၵ်းမႃးယဝ်ႉၶေႃႈ။–။

46 ။ တြိသုၼ ၽေဝၽဝူလ်ႇ ဢထူလ်ႇထူလ်ႇလွင်ႈမျႃတ်ႈ မဝ်ႇပျႃတ်ႈမေးသေႇ~တိဝ်းပၢၼ် ။– သိပ်းပိုင်ဢၵျူဝ်း ဢွၼ်မူဝ်း
လူဝ်းမိူဝ်းမိူင်းၽီမိူင်းႁူၼ်း ၵျၼ်ႇတၢင်းၽေၢၼ်~ဢမ်ႇၸွပ်ႈဝႂ်ႇၶေႃႈ ။–။ ၵႂ်ႇယၵၢမ်ႇသၢမ်ပိုင်ဢၵျူဝ်း တွၼ်းတူဝ်း မျႃတ်ႈတမ်း
ပၼ်~သၢၵ်ႈသေႇ။– ပႂ်ႇၶေႃႇတိပၢတ်ႈ မျႃတ်ႈပိုဝ်ႈလွႆႁူဝ်ႈမိတ်ႉတႂ်ႇ ၵႁူၶေႃႇၶျိတ်ႉၶိတ်ႈဢမ်ႇၵေႇ~ၶွႆဝၼ်း။–။

47 ။ ဢတိတ်ႈၵႂ်ႇလ ဢမ်ႇလႆႈပေႃႉၶၢၵ်ႈ ၶိၵ်ႈလၢၵ်ႈသတ်းတဝႂ်ႇသိင်ႈသၢၵ်ႈ လိဝ်ၵျေႇ~ထိုင်တၢႆလမ်ႉ ။– ဢၶေႃႇၵၢတ်ႈ

ပတ်ႉလုပ်ႉပၼ်ႇပၢၼ်လႅဝ် ပဵၼ်ႁူၼ်း ၵၢင်းသၢင်းတၢင်းလဵပ်း တၢင်းၶႅဝ်ၵျၢဝ်သၢၼ် ပဵၼ်ၵၢၼ်ၵူးယဵၼ်း ထၢတ်ႇယဵၼ်ၵျႃႇ~ၺၢၼ်ႇလွတ်ႈယဝ်ႉၸႃ၊–၊ ထိုင်တီႈႁဝ်းမီးဝူဝ်းၵျႃႉၵျႂ်းငၢၼ် မိၼ်းလီး တူဝ်ပီးမႃႉႁွၼ်းၽႂ်~လေႈတၢင်ႇၵေႈ။– ႁူၼ်းဢၼ်သွင်ႇ ၵျိၼ်ႇပႃႇၶႄႇတိပၢတ်ႈ လၢတ်ႈႁွၼ်ႇလူဝ်ႈၶႄႉ ဝံႉၸုႈဝူဝ်းမႃႉ ၼျႈလလႃးတၢင်ႇ လေႉပၢင်ႇၵျၢင်ႈလိပ်ႈ ၵျင်းလိူင်ႇ လွတ်ႈသေၵျၢင် မၢတ်ႇ လင်ပွၵ်ႇမွင်းၵျ ၵျႃႈၵျႃႇလဢမ်ႇလၢပ်ႈၶိုင်းၼျၢင်ႇ~သူၼ်ၵျိူၼ်း ။–။

48 . **ဢလဵၵ်လၼ်တ ဢလဵၵ်လပထိရ ဢုမ်မတၵ** – သိူဝ်ဢမ်ႇယႃႉ ၼဝ်ႈၼွၵ်ႈ ၵၢင်းလၢင်ႇ~တၢႆလိင် ၊– ဢၼ်ဝႃႈတိၼ်ပူမ်တႃ လပ်း ၼျၵျၢၵ်းၵျၢင်ၼွၵ်း ပွၵ်းယဵင်းတွင်ႇပုမ်ပိင်~ဢမ်ႇလၢပ်ႈ ၊–၊ ၵျိတ်းၶဵင်ႇမီးတၢင်း သႃးရၢင်းၵၢင်လၢၶိုင်းၵျိူၼ်း ဢမ်ႇတွၼ်ႉၼွႆႈ တၢႆလိင်~လူဝ်ႈဢွၼ်ႇ။– ၵုသူဝ်ႇၵမ်ႇမပတ်ႉထ ၵႃႇယၵၢမ်ႇသူးထွၵ်ႈ ၵၢမ်ႇဢသၢၵ်ႈယူႇထူၼ်ႈ လူဝ်ႈပၢၼ်မွၼ်ႇ~တေယၢဝ်း။–။

49 . တေႈလၵ်းဢတိင်ႇၶႄႇတၢၼ်ႇ ဢတိတ်ႈၵႃႇလ ဢမ်ႇလႆႈယႃႉယုင်ႈၵျိမ်ၵျုင်ႇ လၵ်ႉၼွင်ပူၼ်ႈပၢၼ်ႁွၼ်ႇ~ဢဝ်လၢႆၶႄၼ်ႉ၊–

ၵၢၶႄႉၵတ ပတ်ႉလုပၶ်ႉၶႆႉ ၵၢၵျူဝ်ႈဝၶ်ႈၶေၶ် ပၶ်ထိုင်တူဝ်တူၶ်ဢိင်ႈၺဝ်ႈ ထဝ်ႉပိၶ်သေႆ~ၵွတ်ႈၺၢင်ႈၺဝ်ႈယဝ်ႉ၊–၊ ပိုဝ်ႈ ၶႆ လင်ႉဝႃႈတၢင်ႈလီမႄႈပၶ် ယၢမ်ႈလိဝ်မီႈၶမ်ပိတ်ႉလေႈ ၸဝ်ႈၸူဝ်ႈၸၢႆ~ၵုၵ်ႉလႃႉၶႆႉ။– ၺ်တ်ႈၶႄႈၵႄႈလႆႈ ၺ်တ်ႈၺႆႈၵႄႈထုၵ်ႉ ၸုၵ်ႉမွၵ်ႉၸုၵ်ႉမၢၵ်ႉမၢၵ်ႈၶမ်ၶႄႉ~ၵေႃပူင်ႈဝႃႈၶႄႈ။–။

50 ။ ၵၢၶ်ဝႃႈၶမ်ႉထူမ်ႈ တၢႆလ်တ်ႉ ဝူဝ်ႈယမႄႉၸဝ်ႈၷူဝ်ႉ ၺ်ၵ်ႈမုင်ႈသူင်ႈၸႃႉ~ၺၢမ်ႈပၢၶ်ၶေၶ်ႉ ၊– ပိၵ်ႉပူၶ်ႈတင်ႈမိူင်ႈသုမ်ႈ ၵေႃႈ လုမ်ႈၺဝ်ႈသဝ်ႈလီ ယၢၶ်ဢီၸေႈမျူဝ်ႈ မိုၶ်ႉတၢင်ႈၸေႃၶ်~ၵၢမ်ႉတဝ်ႈတေႉယဝ်ႉ၊–၊ ၺဝ်ႈမီႈဝူဝ်ႈၺၢႆႉၸူႆႈငၢၶ် မိၶ်ႈလီႈပီႈ လိူဝ် သိူဝ်မီတူၵ်ႈၷူႈ ငူႈယၢင်မိၼ်ႈလရၢင်ႈ ၵၢင်ႈသၢင်ႈလွတ်ႈတိဝ်ႈပၢၶ်~ရၢၶ်ႉသူႉၶေၶ်ႉ ။– ၵၢၶ်ဝႃႈၸူႈလၵ်ႉတမ်ႈမျ ၵႃႉလ ၺႃႉၷူတ်ႈ လၵ်ႉၸုတ်ႈၵုၵ်ႉလႃႉပူၶ်ႈ ၸူဝ်ႈသူႉ~ၵႆဝူလ်ႈတေႉယဝ်ႉ။–။

51 ။ တင်ႈၵႃႈ ဝႃႉၶိၵ်ႉလ ၵုၶ်ႉၵႃႉ သပ်ႉပဝေႉသမ်ႉ ၵႃႈၵၢမ်ႉသမ်ႉတ်မ်ႉယေႃႈလိူဝ်မူႉ~တၢင်ႈလႆ ၊– မီႈသင်ၵၢမ်ႉတၢပ်ႈ

ထၢမ်ပၼ် ၶၼ်မဝ်လိူၵ်းငမ်း လေႇသွမ်ၶၢႆ~ၶၢတ်ႇငၢႆႈဝႆႉယဝ်ႉ၊–၊ ၵၢင်းသေႁူၼ်းလူၼ်သူၶူဝ်း ၵမျူဝ်းၶုၼ်မႂ်ၶၼ်းသေး ပိူၼ်ႈ ယွၼ်းလၢႆ~ၵဝ်ႁူႇ။– ၶႅင်ႉလမ်ႉ ၶဝ်ႁႂ်ႇယၵၢမ်ႇ ၵမ်ႇမပတ်ႉထ ၵတိၼ်ႇၶႄႇတၼ်ႇ ထၢတ်ႈႁွၼ်ႇၵမ်ႇၸွၼ်ႇလႆႈလၵ်ႉပိူၼ်ႈ ၵတိင်ႇၶႄႇ~ပၼ်ႁျူဝ်း။–။

52 ။ မီးဝူဝ်းမီးမႄႉ လႄႉၶႄႈလႄးတၢင်ႇ ၵုၵ်ႉထႄႇလုၵ်ႈပၢင်ႈ လုၵ်ႈထၢင်ႈၸၢင်ႈလိၼ်ႈၶၢဝ်ပွတ်ႇ လွတ်ႈသေသိဝ်လၢင်ႇၸူတ်းၸဝ်ႈ ၵမ်ႇသဝ်ႈ ၶေႈလၢႆးၶႄႇ~ပုမ်လိူင်ၶၶႅင်ႉ ၊– လီထီမ်တူဝ်ၸဝ်းမေးၸဝ်း တၼ်းသဝ်းလၢႆၵၼ် မီးၶၼ်သုတ်းတွၼ်း တၢင်ႇလိူဝ် ပိူင်~လႆႈႁႄႈတေႉယဝ်ႉ၊–၊ လီထီမ်သႄးလၢင်းၵၢင်လႄယိင်းထၢႆး ဝုၺ်းဝၢႆးလွတ်ႈၶေးလိူင်~လိုၼ်ႈပွတ်ႇယဝ်ႉ ။– ၶႅင်ႉလမ်ႉ ၵႁျူဝ်းႁႄႇမေႇသု မဝ်ႇပြူမဝ်ႇထွင်ႇ သွင်ႇၵျိၼ်ႇၵတိတ်ႈႁႄႇလ မ်တ်ႇမၼ်ႈပ်င်းၶွတ်ႇ~သိၼ်ၸဝ်း။–။

53 ။ ၽဝေၽဝူလုၺ်ႇ ထူလုၺ်ႇႁျူႇၵျီးငေႇ ႁျင်ႇလေႇသၢမ်ယၢၼ်ႈၽႄႉတၢင်ႇထၢတ်ႈ ပ်ၼ်လွတ်ႇ~မ်ဝ်းလုၺ်ၶၶႅင်ႉ၊– ပ်ၼ်ႁူၼ်းၵေႈ

လီ ပဵၼ်ၽီၼ်ၶၼ်းတွၼ်းလူင်လၢင် ပဵၼ်သၢင်ၶၼ်းၵေး ဢမ်ႇမီးၽႂ်~တၵ်ႈလႆႈလူင်ယဝ်ႉ၊–၊ တၢၼ်းၶႂ် ၵူႈယၵၢမ်ႇသၢမ်ပိူင်သၢမ် ပူး ဢၵျူဝ်းၸဝ်းၸူး ၶုၼ်ၶၢင်းတၢင်းလၢႆ လႆႈမေးလွင်ႈ~သွင်ႉၵျၼ်ႉ ။– ပုႉၶျေႉတီပၢတ်ႈ ဢတိၼ်ႉၶျေႉ ၵုႉမေႉသု မဝ်ႉပြူ မဝ်ႉ ပြၢင်ႉလၢင်ႉၵျေႉ ဢတိတ်ႈၵုႉလလႆႈၵျၢင်းယိၼ်ႉ~သိၼ်ၽြေးယဝ်ႉ။–။

54 ႉ တေႃႇဢၼ် ဢၵျူဝ်းဝလီႉၵၢမ်ႇသီႉယိူင်ႈ ဢမ်ႇပိူင်ႈသွင်ၵျၼ်ႉ~လွင်းလေးၶၼ်ႉ ၊– ၽရူသဝုႉလုႉ မုႉၶူဝ်မ်းၵျမ်း တၢင်းလူင် ဢတိတ်ႈၵုႉလလၢတ်ႈႁွၼ်ႉလုးလုး တူဝ်ၸဝ်းဢမ်ႇလွၼ်းၶေး~ယၢမ်ႈလၢတ်ႈၶႆလေမ်ႉ ၊–၊ ဢၶျေႉၵတ ဢၵျူဝ်း ပၼ်လွမ်း တၢင်းလီၸဝ်းၵျၢင်း ပၼ်ႈလွင်းလေး~သွင်ႉၵျၼ်ႉၶႆႉ ။– ပိတ်ႉလုပၢၼ်ႉၶႆႉ ဢၼ်ဝုႈတၽၢၵ်ႈတၢင်ႉတီႈ တၵ်းမုး လၢတ်ႈၸၢႆႉ လၢတ်ႈၸၢဝ်ႈၵိုတ်းၸၢတ်ႉ လၢတ်ႉဝုႈၶီႉတၢင်ႉလွၵ်ႈႁွၵ်ႈ ၽွၵ်ႉသိူင်ႈလွတ်ႈလီယိၼ်ႉ~ၵျမ်းၵျမ်းၶၼ်ႉ ။–။

55 ႉ ပိသုၶဝ်ႉလုႉ ၸၢၼ်ႉလူဝ်ႈၸၢၼ်ႉလၢတ်ႈ ၽႂ်ဢမ်ႉတွၼ်ႉလၢတ်ႈၵျမ်းယုႉမ်တ်ႉတုႉ လိင်ႉမုႉပ်တ်ႉၶၢတ်ႈ လၢတ်ႈၶိတ်ႉ

လၢတ်ႈပႆႇ ပၢၼ်းၽႆႇတႆႇလိပ်ႈတၢပ်ႈ ၼေးပိၼ်ႇ ~ ၽေၢမ်းလႃးၼၼ်ႉ ။– ဢၼ်ဝႃႈၵၢမ်းယူင်းၵၢမ်းသူလ် ၵၢမ်းပူလ်ၵၢမ်းၽေၢင်း တၢင်းၼေးၵ်ၼ်ႇလႃးလႃး~ဢမ်ႇလိၼ်ႈသၵ်းပွၵ်ႈ။–။ သမ်ႇပၽေလႃႇပဝႃႇလႃႇ တိဝ်းပၢၼ် ၽိုၼ်ဢမ်ႇပွင်ၵိတ်းသူပ်းဝၢၼ် ၼေႃႈၼၢၼ် လၢတ်ႈလၵ်ႉၵႃး~လိူမ်ႈလဝ်ႇ ။။– ဢၼ်ဝႃႈမူလ်ႉလျႃႇ လုပ်ႈလိူမ်ႈလႃႇၽေ လၢပ်ႈမဝ်ႇငေႉ ထေႃႇမ်ၼ်ႈလႆၽဝ်ႇ~ၽေၢမ်းလႃး။–။

56 ။ ဢၼ်ဝႃႈမုသႃႇဝႃႇတႃႇ ၽိုၼ်မဝ်ႇပ်တ်ႉလၢတ်ႈလိၵ်ႉလေႇၵိူမ်ႈ လႆႈၶွင်ၵဝ်ႇ~ၽေၢမ်းဢၵ်ၼေႃႈ ။– လိမ်တီႈၶူဝ်းၼႆ လႆတူဝ် ဝူဝ်းၵႆး လပႃးၵိုၼ်းၶမ်း ၵေႇမၢၵ်မဝ်~ဝေႈလွတ်ႈထေႉယဝ်ႉ။–။ တၼ်းၼ ၽိုၼ်မဝ်ႇလွမ်လိမ်ၽေၢမ်းလႃး လႃး"ၼပေႉတိၵ်းဢၵ် လိၵ်ႉလေႇ ။။– တၵ်းၼ်ႉၶဝ်ႈပ်ၼ် ဢၵျူဝ်းဝလီႇၵၢမ်ႇ သွင်ႇၵျၼ်ႇမုသႃႇဝႃႇတႃႇ ဢၼိသိၵ်ႇလွင်ႈမျၢတ်ႈ တၵ်ႉထေႇ~ပၼ်ငိူၼ်ႈ ၵျူဝ်းၵိုၼ်းထေႉယဝ်ႉ။။–။

57 ။ ပ်ၼ်လူလ်ႈ ဢတိတ်ႈၵႃႇလလၢတ်ႈၸွၼ်ႇ ၼျူႉယွၼ်ႇၶိူင်ႈယုတ်ႈဢၵုသူဝ်ႇ ဢမ်ႇၶဝ်ႈသီႇပေႇ~လေးပႃးၼၼ်ႉ။– ဢ

ၶေႃႇၵၢတ်ႈ ပိတ်ႉလုပၼ်ႇၶဵမ်ႉ ဢၵျူပ်းလုပ်းထိုင်တၢင်လီ မိူင်းၽီမိူင်းသၢင်မိူင်းႁူၶၼ်း ဢမ်ႇသၢင်မႃး~ထိဝ်ၵ်ႈတေႉယဝ်ႉ၊–၊ ၵၢင်း သၢင်းတၢင်းၽိတ်းတၢင်းလူၼ် ၵူၼ်လိုဝ်း ထၢတ်ႈပၢၼ်ၶၢး~ၵျေႇလျႇ။– ပိၼ်ပိူင်ႈ သွင်ႇၵိုၼ်ႇဝထိႇသိႇယိူင်ႈ ဢမ်ႇပိူင်ႈၵျၢင်းရျႇ တျႃး ။–။

58 ။ ၵျႈၶဵင်ႉ လၢတ်ႈလူလ်ႈဝထိႇၵၢမ်ႇၵုသူဝ်ႇ ၵူဝ်ႇၽူဝ်ႉ တူဝ်ၵဝ်ႇၶၵုၵ်ႈဝျႇထျႇ~ၵျၢင်းႁွင်းယဝ်ႉ ။– ဢၵျူပ်းလွမ်းပၼ် ၶၼ် ထိုင် ဝိင်းၵိူင်ၶဝိပ်ႉပၢၼ်း ၵၢမ်ႇလေးပျွင်း~လႆႈမျၢတ်ႈ မဝ်ႇပျၢတ်ႈတေႉယဝ်ႉ ။–။ ပၢၼ်ႁူၼ်းယၢမ်းလိဝ် တၢင်းယိဝ်ထိဝ်းတၼ်း မျၢတ်ႈသူးႁွင်း~မျွၵ်ႈသျႇယဝ်ႉ။– ထင်ႇဝျႈၵမ်ႇမပတ်ႉထ ဝထိႇၵုသူဝ်ႇမျၢတ်ႈမၢၼ်ႇယျႇ~ပၼ်ၵျူဝ်း။–။

59 ။ တေျႈဢၼ် မၶေေးၵၢမ်ႇၵုသူဝ်ႇ တူဝ်ၵဝ်ႇသၢမ်ယိူင်ႈ မၶေေးထၢတ်ႈဝိင်ႇလျႇ~သၢမ်ပျးၶၶေၼ်ႉ၊– ဢတိၵ်ႈၵျႇလ ပၢၼ် ဢွၼ်တူဝ်ၵဝ်း ယုမ်ႇတျႃး~မွၵ်ႇသိုဝ်ႈလၢတ်ႈသိုဝ်ႈၶၶေၼ်ႉယဝ်ႉ၊–၊ ဢၶေႃႇၵၢတ်ႈ ပိတ်ႉလုပၼ်ႇထၢတ်ႈၶဵင်ႉ ဢၵျူပ်းပၼ်ထိုင်

တူဝ်ၵဝ်း မျၢတ်ႈသုင်းပုး~လုင်ႉရၢင်ႉယဝ်ႉ။– ပျူႉပတဝိတၢၵ်ႈၶႆႉ လွင်ဢမ်ႇၵူတ်ႉဢမ်ႇမိဝ်ႈ သွင်လၢင်ႉ~သၢင်းလၢင်း ဂၢင်းလွတ်ႈ တၢင်းၶေးဝႆႉယဝ်ႉ။–။

၆၀ ။ ဢၶေႉၵတ်ႉတ ဢၵျူဝ်းလွင်မၶေးဂမ်ႉၶၶေႉ ယိတ်ႉသိုဝ်ႈၵၶ်ထၢင်ႉ~သၢင်းဝၢင်း ၊– ပၢၶ်ၶႆႉ လင်ႉတၵ်းလႆႈမုး လိင်းၵၶ်သၢမ်ႁွင်ႁႂုး ၿေးၵေးၵျုးမွၵ်ႉၶေတၢင်း~တီႈယုတ်ႈတီႈမျၢတ်ႈလွႆယဝ်ႉ၊–၊ ၶွင်းတၢင်းသၢမ်ႁွင်ၵျမ်းၼမ်း တပ်းထမ်း ႁႂုး လွင်ႈၵျူင်ၵၢင်း~ဢၸိထမ်ႉမျႉ ။– ဢလူဝ်ႉ"တူဝ်ဂဝ်ႉ ၸွင်ဢမ်ႉသေႉဢမ်ႉဝုႈ ဢယူႉၸျွင်ႉယိတ်ႉသိုဝ်ႈ လုႉၶသမ်ႉပ ယုၵ်ႉတုႉ~လိဝ်းလိင်းတေႉယဝ်ႉ။–။

၆၁ ။ ဢယုၵ်ႈ ဢလတ်ႈ ဢမျၢတ်ႈသၢင်ႉၶျၢင်ႉ လင်ႉတီႈလွင်ႈမၢၶ်ႉယုႉ ~ ႁႂုးၶႆယဝ်ႉ ၊– ဢမ်ႉတၢပ်ႈ ၸွင်ၶေၸွင်သွၶ် လူင်လၢင် ဂၢင်လွင်လူဢဝ် ၵၶ်ဢဝ်ၵင်းမိင်း ပွင်ႉလွင်မုး~တီႈမျၢတ်ႈတီႈယုတ်ႈတေႉယဝ်ႉ၊–၊ သူပ်းတူဝ် ၵူဝ်လွင်ၶလုင်း သုင်း

သွၼ်သင်းၵၢပ် ၼႄးမၵ်ႉႁင်းၶိင်း ၶျႂ်းလိၼ်းလႃး~ၸၢင်ႈႁဝ်ႇ ။ – ယွင်ႇယၢၼ်ႈၽၢၼ်ႈတိုၼ်ႇ လေႃးၵီႇၵတီတူင်ႇလၽမ်ႇ တမ်ႈၸၢင်ႈ သွၼ်လဝ်ႇ~တူဝ်မၼ်းလွင်ႈမၼ်း။–။

62 ။ ၸူမ်ႈလူလႅမ်ႈတြိုပ်ႇတ သမ်ႇမ်ႇပၶိထိ လူင်ႇလၵ်ႈတူဝ်ႁဝ်ႇ~သုင်းပေးၼၼ်ႉ ၊– ႁူဝ်ၵၢ်တၢင်းတၢ်တၢင်းပဵၼ် ထၢင်မိၼ် လေးလၢင်း သီႇႁင်းႁေး~မေႈလိဝ်ႈၼၼ်ႉဝႈ၊–၊ လွ်ၵေႈ မၼေးႁၢမ်ႇသၢမ်ၸူဝ် ၵၢၽျင်းဝၼ်းၼၼ် တူဝ်ၶဝ်သူၸွင်း မဝ်ႇတိင်း ပေး~ပိူင်ႈၽိၵ်ႇ။– ပိတ်ႉလုပ်ႇတႁႇလလၢတ်ႈၼႄႉ လင်ႇပိၼ်ပၸူႉသုတမျုးလွူႇ ပိင်ႇလုႇလၢၼ်ႇသိၼ်ႇ သမ်ႇပယုၵ်ႈတူလုံးပိၵ်ႇ ~တုႁူၼ်းဝိႉယဝ်ႉ။–။

63 ။ မိတ်ႉတုႇလုင်ႇမၢၵ်ႈ တရတပုႇ ယုႇလႁုႇၼေႈမၢၼ်ႈတၢ်းသိၵ်ႇ~ႁူပ်းယၢင်းၼၼ်ႉ ၊– ၽိုၼ်ၸၼ် ယင်းတၵ်းယေးႁၼ် ၵၢမ်းၵေး ၶၢဝ်ႇသတၢင်း~ၵျေႇတၢၵ်ႈတေႉယဝ်ႉ၊–၊ ၼႄႉလမ်ႉ ဝုႈၵၼ်ၵၢႁျူဝ်းသၢမ်ပိူင်သၢမ်ပုး ၸဝ်းၸုးပၢၼ်ၵွၼ် မၼေး

ၸိၵ်ႈၸႂ်လၢင်း~သိုဝ်ႈတေႃႉၶၢင်ႉ ။– ၶႄႉၸမ်ႉ ဢၵျူဝ်းလူဝ်ႈႁွၶင်ႉ မၶေႉးၵၢမ်ႉ ၸႂ်ဢၵ်ႉတမ်ႉဢၵ်ႉၸေႃႉ ဢမ်ႉၽၢႆႉယုမ်ႉ သိုဝ်ႈလၢတ်ႈသိုဝ်ႈ မၶေႉ~သႂ်ႇသၢၶင်းတေႉယဝ်ႉ။–။

64 ႉ ၵၢၶင်ႉလူဝ်ႈ မဝ်ႉမီးၽူႈတၵ်းသီႈၶေႉ ၶိၵ်ႈလၢၵ်ႈၵိတ်ႉသႃႉ ပျူႉပတဝၢင်ႈၸိၵ်ႈ ထႂ်းတေႃႉ~လွင်းမျှင်းယဝ်ႉ ၊– တိဝ်ႉး ပၢၶင် ဢၶင်ဝႄႈလူလႆၶႆၶင် ပိူင်ဢၶင်ၶင်းသေး ၵိတ်းၽၢၶင်ၸႂ်သၢင်းရေး ဢမ်ႉလွၶင်းပွင်း~ၽူႈယုတ်ႈသင်ယဝ်ႉ၊–၊ ၵၢင်း သေမိၵ်ႉသႃႉတိၵ်ႉထိ ၽီးၽၢၶင်ၽၢမ်းၵိတ်း ၸိပ်းၶၢဝ်ၵၢဝ်မဝ်း တူဝ်ၵဝ်းတုမ်ႉပူမ်ပွင်း~ၵွႆႈယွင်ႉၶႄႉ ။– လွတ်ႈပြိတ်ႈမိၵ်ႉသႃႉ ၽယႃႉလၽယမ်ႉ လွမ်းၶင်ႉမၶေႉးၵၢမ်ႉၵျင်ႉမျၢတ်ႈ လူဝ်ႈလၢတ်ႈသႂ်သွင်ႉ~သၢၶင်းပျၢၶင်းဝႄႈၶေႉ။–။

65 ႉ ၵႃႈၶႄႉ ၵမ်ႉမပတ်ႉထ ၵုသလသိပ်းယိူင်ႈ ရၢၶင်ႉၵွင်ႉ~ၵၢင်းသႃး ၊– ၶဝ်ႈပိၶင်သုလရိၵ်ႉတႃႉ ဢၵျူဝ်းတူဝ်ၵဝ်းၵၢဢၵ်ဝ် ၶၵ်းမဝ်ရၢင်းမႃး ၵၢမ်ႉတြႃးၵျင်ႉမျၢတ်ႈ၊–၊ ဢၵျူဝ်းသူပ်းတူဝ် ၵူဝ်ၸႂ်ၶလေုင်း ၵၢမ်ႉသၢမ်ပႃး~သိုဝ်ႈပွတ်ႉၶၢင်ႉ။– ပိၶင်ပိူဝ်ႈ

လွ်ႇႁိူဝ်ႈသုလရိတ်ႉတႃႇ သမ်ႇမႃႇသင်ႇၵပ်ႉပ သမ်ႇမႃႇဝႃႇယႃႇမ သမ်ႇမႃႇၵႃႇလီႇဝ ၵျႃင်ႉလူလ်ႈသိုဝ်ႈတၢ်မ်လွတ်ႇ~တူဝ်ၵ်ဝ်း။–။

66 ။ တေႃႈၵႃၶ်သုလရိၵ်ႉတႃႇ ၶျမ်းသႃႇၵႃႇၶဵသိုင်ႇ ၶိုင်ႈမျႃတ်ႈၶႃဝ်ပွတ်ႇ~ၵျႃင်းမႄးၶေႃင်ႉ ၊– လွမ်းၶင်ႇ သူပ်းၶမ်းသိုင် လႃဝ် သီၶႃဝ်လွ်သွ် သဖေႃးၽုလ်ႇတြႃး~ၶင်ႇတေႃႈၶေႃင်ႉလမ်ႉ ၊–၊ ရိုတ်ႉလွ်သိုင်လႃဝ် ထီးၶႃဝ်သဝ်းၶွင်းၵိုင်လင် သိုင်ၽင် ၶမ်းတႃး ပျူးမႃင်မူမ်းပိင်း ငဝ်းလိင်းလမ်ႈၵျူး~ၽေႃၶ်ႇလုင်ႇၶေႃင်ႉ။– ၵဝ်ႈပႃၵ်ႇၵဝ်ႈသိပ်းၵဝ်ႈသွင်ႇ သူလ်ႇႁွင်ႇဝိၵျႃႇရ ၵႃၶျေႇ ထပိၶ်ႇတိ လူႇလဝ်ႈသႃမ်ၽုင်ႇ~တေးသဝ်း။–။

67 ။ ၵ်ၶ်ႇလဝ်ႈရပ်ႈတမ်ႈၶ်င်ႇငၶ်ႇ ပသေႇၶတေႃႇၵေႃးသလ ၵင်ႇထူၶ်ႈမုၶ်ၵုင်ႇ~ၽုင်းမီး ၊– သထေးပူၵ်းတႃင်းႁျင်း လူင် ပူင်တႃၶ်းၽြေး ၵတ်ႉသတိတ်ႉသ ၵလူႇၵြီး~ၵႃပ်ႈလဝ်ႈ ၊–၊ လမ်ၽၢင်ပႃႇလႃၶ်းဝ်ိင်းလူင်ၵျေႃၶမ်း သႃႇဝတ်ႉထီး~ပိုင်း လိင်ႇ။– ၶဝ်ႈပ်ၶ်ရတ်ႉထပူႇရၵရပ်ႈ မြေႇၶျပ်ႈၶေႇလိၶ်ၽၢင်ႇ~ပူပ်ိင်းဝိႉယဝ်ႉ။–။ ၶွပ်ႇၶွၵ်ႈဝိၵျႃႇရၽုင်ႇၵႃင်ႈ တႃႇသႃင်ႈ

လတုရါခ်ႇ ပခ်ႇလိပ်ႈသီႇလိင်ႇ~ဝါင်းဂျင်းယဝ်ႉ။– ခုခ်မိူင်းခုတ်းလၵ်းပၵ်းသဝ် သါမ်ထိဝ်ခွင်းခူး ဂူခ်ႇတါမွင်း~သွတ်ႇၸွပ်ႈ ဝိဝ်ႉယဝ်ႉ ။–။ တင်းလူင်လေးပႃး ချူးခေးချေမါင်ဝါင်းဝိင်း ခွၵ်ႈလင်ဂျင်း~လေႇတါႇခခေ်ႉ ။– ယင်းမီးလဂွပ်ႈ ပခ်ႇၸွပ်ႈ ခွၵ်ႈၸူဝ်ႉ ယေးချေႈဂိုင်ခိုင်ႈခပ်ႉယ်ၵူႇ~ပိခ်တါခ်း ပိခ်တါခ်း။–။

၆၈ ။ သီႇချေႈသီႇပုႈလတုရါခ်ႇ ပခ်ႇလိပ်ႈဝိဂျႇ~သဝ်းထင်။– ဝိင်းလွမ်းဂျင်းလူင်□ေး သီႇဂိုင်လင်~လဂွပ်ႈခခေ်ႉယဝ်ႉ။–။ ခ်ဒေလႈ ခွင်းဂျူးၵါတါင်းသါမ်လိူခ် ယိင်းလဝ်းပွ်ႉသဝ်းထင်~သွၵ်ႉတေႇခခေ်ႉ။– ပေးထါခ်ႈသတ်ႉတူဝ်ႈဂူႈၸွင်ႈ သီႇလိင်ႇ လဂွပ်ႈ ပခ်ႇၸွပ်ႈၸူဝ်ႉဖေ်ႇခွၵ်ႈ ဝိင်းရေျႇ~ခမေ်တွခ်း။–။

၆၉ ။ ၵုႈၽူႈခါမ်ႇပခ်ႈ ၵါထသီႇ တသသီႇ တိသုႇရခေ်ႇဂိဝ်ႈမျါတ်ႈသွၵ်ႉတေႇ~ခုခ်ခေါင်းခခေ်ႉ။– ၽွင်ၵါမ်ႇလတ်းလူယိင်း လဝ်း ခမေ်ႉလွ်ခပေ်ႉလရါင်း~ၵါခ်ႇလ်ႈ။–။ တါင်းခွင်းသါမ်လိူခ်မူဝ်းခွင်း ထင်ၵွင်းပွ်ႉၵါတါင်း~ဂျတ်ႈဝုႇ။– သတ်ႉတူဝ်ႈ

သီႇႁိူင် လႁွပ်ႈ ပၼ်ႇႁွပ်ႈႁူဝ်ႉႁျင်းလဝ်ႈဝိႁႂ်ႇ~တိမ်လေး။–။

70 ။ ၶႅၼ်ငေလႈ ပိၼ်ႇတိၵတ်ႉသ ဢၼ်ႂႇထသူႇတၢတ်ႈ ႁျင်းတၵႂ်ႇ~သထေးၶၼ်ႉ၊– ပိၼ်ဢူႈလူႁၼ် ပၼ်ၵိၼ်သိၼ်ဝၢၼ်
ႁူၼ်းဢၼ်ၶွၼ်းႁျင်း လိင်ႉပိတ်ႉလေး~ဢမ်ႇပိတ်ႈ၊–၊ တင်းဢၼ် တၢင်းၵိၼ်တၢင်းၶွၼ်း ၼူင်ႈငေသေး~ဢမ်ႇထၢတ်ႇ။–
ၶိင်းၵႂ်ႈယေႈၵေႉ ယေႈၵေႉ တေႂ်ႉလူႇၽေႂ်ႈႁူမ်ႇၽေႂ်ႈလိတ်ႉ မၢၵ်ႇၶပေႉၶမေႉတဝ်ႈ ၼဝ်ႈၽူၼ်သၢတ်ႇ~ပၼ်လေးတေႉယဝ်ႉ။–။

71 ။ မဝ်ႇႁၢင်ႉ ဢေႂ်ႇလႂ်ႇ ဢရသႂ်ႇႁူလ်ႈဢွႈ ပူႉလိမ်ၶိင်ႈထုၼ်ၽေတ်ႇ~သႂ်းလေးၶၼ်ႉ ၊– ၶိင်းၵႂ်ႈယေႈဝၼ်း သွင်ပၢၼ်
ၽၵ်းဝၢၼ်ႁိုင်းႁွင်း သထေးတွင်းမႂ်းလူတူလ်း မူလ်းႁျူလ်းမိႇႁွမ်ဢေး~လိင်ႉလူမ်ႈ၊–၊ တင်းမၼ်းယိင်းသၢဝ် ၶၢင်းလီသိင်
မူင်းလုၵ်ႈသထေး~ထၼ်ရေႇလယႂ်ႇၶၼ်ႉ။– လွႈၵၼ်လိင်ႉလူမ်ႈဢုပုၵ်ႈ ဢမ်ႇပိတ်ႈမူဝ်ႈသေႇၼျႂ်ႇ~ပိၼ်ဝၼ်းယဝ်ႉ။–။

72 ။ တင်းၼဝ် ပိတ်ႇမၢၼ်ႈၵေႇလဝ်ႈ မိုဝ်ႉပုတ်ႈလၢႈလေးတႂ်ႇ~ႁူင်သွမ်း၊– ယေႈဝၼ်း ပေႂ်းတိမ်သွင်ႁိုင်ယိင်းလၢႆး ပၢၼ်ႁၢႆး

လေႉၵၼ်ၶမ်ႇပၼ်ယွမ်း~ပုတ်ႈလႆႈၵၼ်ယဝ်ႉ၊–၊ တင်းၶၼ် တၢင်းၵိၼ်ႁူၼ်းလၢႆၼွၼ်းႁျင်း ၵိုၵ်းပွင်းၸဝ်ႈၽၢၵ်းသွမ်း~သင်ႇ
ၸျႃႉ။– ၶမ်ႇႁွင်ႈပျၢတ်ႈလၢၼ်ႇ ၵၢၼ်ႇလၢပ်ႈတေႉ ဝၼ်းၼိုင်ႈႁိုင်ၵျႃႉ~တိင်းလွႆးယဝ်ႉ။–။

73 ။ ၼႆလႄႈ ၸင်ႇတၵ်းပၼ်ႇၶွပ်ႈ ၼေႉၽိတ်ႈသတၢင်းႁျတ်ႈ သူႇႁွတ်ႈႁၢင်ဝျႃႉ~တၵ်းဝႆႈၼၼ်ႉ၊– တင်းၵျႈႁူၼ်းတိမ်ၼွင်း
မူိင်း ၵျေၢသႅင်ႁျူဝ်းတၢၼ်း ႁူႈယိင်းလႆႈ~လူႇထၢပ်ႈၼႆဝျႈ၊–၊ တင်းၵျႈ ႁူၼ်းမီးႁူၼ်းၽၢၼ် သၢမ်ပၢၼ်ၼွင်းဝိင်း ထဝ်ႈႁိင်းႁႆး~
ၼမ်ၼျႃႉၼၼ်ႉ ။– ၵေႉၶၼ် ယၢမ်ႈလူႇမၢၵ်ႇယေႈလုၵ်ႈၵျႈ ပေႈႁွတ်ႈၵၢတ်ႇဝၼ်းၽိတ်ႈၼၼ်ႉ သီႇႁျႈလုၵ်ႈလေႇတၼျႃႉ~
မၼ်းပွႆး ။–။

74 ။ ၵေႉၶၼ် ယၢမ်ႈလူႇၸဝ်ႈလေႃႉၽၢၵ်းၵၢၵ်ႇ မၢၵ်ႇမူႉပူႉယျႈ ႁွမ်ႉပိၼ်ထျႃႉ~သေးၽူးၵျႈ ၊– ဝၼ်းၼၼ်ႉ ၸဝ်လၵ်းပွင်ႁျ
ၼမ်ၼျေၢတၢင်းၵိၼ်တၢင်းတၢၼ်း ႁျႃႉလႆႈလူး~လူဝ်ႇလႆႈၼႆဝျႈ၊–၊ ၼႆလႄႈ ပိၼ်ၼင်ႇႁူၼ်းလီႁိုင်သွမ်းသထေး ပိတ်ႈလေးမူလ်း

ၵျူလုမ်း ယၢမ်ႈသေးၽူး~ၵေႃႇလႃႇၶႄင်ႉ။–   လေႇသိုဝ်ႉလေႇလၵ်ႈ သပ်ႉပၵႃႇၶမ်ႇ ၽလမ်ႇၶိၼ်ႇၶျူဝ်ႇ ၵႂ်ႈလူဝ်ႇၵျူၵ်ႈၶမ်ႇ ၶႄႇ~ပေႃးလေႃး။–။

75 ။ ၵၢတ်ႇၽိတ်ႈသတၢင်းႁျတ်ႈၶႄင်ႉ လဝ်ႈမိူဝ်းလေႇသိုဝ်ႉၵမ်ႇလႆႈ လုတ်ႈသေတၢင်ႈၽိုၼ်းၽႄႇ~လူဝ်တၢမ် ။– သႂင်လူး ႁႂ်းလႃးလူးလီဝ် ယိဝ်လွၵ်ႉသထေးၵဝ်ႇၵျထၢမ်~ၵမ်ႇလႆႈ။–။ ပိူဝ်ႈၵႂ်ႈ ၵျေႃလွၵ်ႉၵိုၼ်းလွၵ်ႉ ၶွင်းဝိၼ်းၵျေႃၶမ်း တၢင်ႈၽိုၼ်းတၢမ်~ပိူၼ်ႈ လူဝ်ႇ။– ၵေႉၵၢၼ် ယၢမ်ႈသိုဝ်ႉယေႈၵျၢပ်ႇသႂင်ၵျၢပ်ႇ ပိူၼ်ႈၵဝ်ပူဝ်ႇ~လိူဝ်မႃးယဝ်ႉ။–။

76 ။ မိူဝ်ႈၶႄင်ႉ တေႃႇၵေးလဝ်ႈမိူဝ်ႉ လေႇသိုဝ်ႉႁွမ်ႉတၶၼ်းလႆႈယေႈၶိုၼ်ႈ ၵၢၼ်လူဝ်ႇ~ယၢင်းၶမ် ။– ႁူၼ်းလီသထေး ပႆႁျ တၶၼ်းလွၵ်ႉ တၶၼ်းလွၵ်ႉပေႃးလေး လွတ်ႇၵိလမ်~ၵမ်ႇလႆႈ။–။ မၶၼ်းမဝ်ႇလိူဝ်သေ သေးတၢၶၼ်းမိူၼ်းလူၼ်ၵျေႃၶမ်း တီႈႁူၼ်းၶမ်~ၶႂၼ်ႈမူႇၶႄင်ႉ။– ၵေႇလဝ်ႈမိူဝ်ႉၵေႈ လေႇလွတ်ႇၽွတ်ႈသွၵ်ႈ လွၵ်ႉလိၼ်ႇတီႈႁူၼ်းယူႇ~ပေႃးလေးဝႈၵူလ်ႉ။–။

77 ။ ၵမ်ႇမီးလႆႈတၢင်းတႅင်ႈတွၼ်ႈ လွၼ်ႉၽႄႈသိၵ်ႈထိင်းသူႇ~ၽိုၼ်းတၢမ်ႇ ၊– ထၢၼ်ႈပေႉလတ်းလေး သေးတၢၼ်းၵူၼ်း ႁူၼ်း ဝိၼ်းမူၼ်းၵႂႃၶမ်း လေႇၵႂႃထၢမ်~လွတ်ႇသိၼ်ႈ ၊–၊ တၢင်းၶဝ်ၵူဝ်သိပ်းၵူဝ်သၢဝ်း ၶပေႉသွင်သၢမ်~လိုၼ်ႉႁူႃႇၶၼ်ႈ။– ႁူႈ ၵေႃႉ ႁူႈဝႃႈၵမ်မီးလၢင်ႈလႆႈတႅင်ႈတွၼ်ႈ လုၼ်ႈၵႂၢပ်ႇၵိုတ်ႉၽိုၼ်းၽႄႇ~လိုၼ်မႃးယဝ်ႉ။–။

78 ။ ပေႃးထၢၼ်ႈၶေႇလူဝ်ႇဝၼ်းဝႆႇ ၽႄႉတၢမ်းၶမ်ႈ လမ်ၶႃႇ~ၵႂၢလိုၼ်း ၊– လိူဝ်းလိုၼ် လိူဝ်းလိုၼ် ပႆၵႂၢၽိုၼ်းတၢမ်သေးတၢၼ်း ႁူၼ်းၶႆ ၵႂၢမ်းလႆၶိုၼ်းတၢင်း ပျၼ်ႇထိုင်ၵူၼ်း~ၵမ်ႇလႆႈၶဝ်ႃႈ၊–၊ ထၢၼ်ႈပေႃး ၵၢင်ဝၼ်းမူၼ်းသိင် လိၼ်းဝၼ်းမူၼ်းႁူၼ်းၵူဝ် ၶိူဝ်း တၵ်းမူဝ်းလႆႉလမ်လိုၼ်း~ၵႂေႈလိင်ႇ။– ပူၼ်ႈလၼ်ႇၶိုၼ်းလဝ်ႈ သွင်လဝ်ႈသျိင်းတၵ်ႉႁႃႇ သုတၢတ်ႈၶမိင်ႇ~ၶေလေး။–။

79 ။ လၢတ်ႈလွင်ႈႁႃႇလရတ်ႉတမ်ႇ ၵမ်ႇလႆႈၽိုၼ်းၽႄႇ လူဝ်ႇယႃႇလွင်ႈလူဝ်းရိင်ႇ~ပိၼ်းလိုၼ်ၶၶၼ်ႉ ၊– ၶျင်းတေႃႈပႆၵႂၢၽိုၼ်း တၢမ် ၶျင်းထၢမ်ၶိုၼ်းဝိၼ်း ၶူႃႇတၼ်းလိုၼ်~ၵမ်ႇလႆႈဝႃႇၶေႃႈ၊–၊ ပူဝ်ႈႁႃႈမၼ်းပိၼ်ဝၼ်းသိၼ်သတၢင်း ၽိတ်ႈယၢမ်းသိုၼ်~ႁျတ်ႈ

ဝႃႇယဝ်ႉ။– ႁူႈတီႈႁူႈၵၢၼ်ပိူၼ်ႈလူဝ်ႇထိုင်ႈ ထိၼ်းတိုင်ႈၽိုၼ်းၽႄႇ~လေးၵိူၼ်း။–။

80 ႉ ၵေႃႉၵၢၼ် ယၢမ်ႈသိုဝ်ႉယေႈမိူဝ်ႈယေႈႁၢပ်ႇ ပိူၼ်ႈတၢပ်ႇၵိတ်ႈၶိူဝ်မႃႇ~ဝၼ်းၵူးၵေႃႈ ။– မိူဝ်ႈၶၢဝ်ႉ ၶွင်လိူဝ်ႈပႆႁႃသွင်သၢမ် ၽိုၼ်းတၢမ်ႁၢပ်ႇၵျူဝ်းလႃး ~ပူဝ်ႇထိုင်ႈတေႉယဝ်ႉ၊–၊ သင်ဝႃႈ ႁဝ်းတၵ်းႁဵတ်းမိူၼ် ဝၼ်းလင်ဝႃးသိုၼ်း တၢမ်ၽိုၼ်းၵူႈႁဵတ်း မႃး~ႁူႈၽဝ်ႇလမ်ႉ။– လင်ႇဝႃႈ မိူဝ်ႈၶၢဝ်ႉၵမ်ႇလိူဝ်ႈလိုင်ႉႁူႈပွၵ်ႈ မိူၼ်ၵဝ်ႇ~ဝႃးသိုၼ်း ။–။

81 ႉ ၶင်ႇၶၢဝ်ႉ သူႇၵျိူႇၶႃႈတႃႇသလဝ်ႈလၢတ်ႈ သူႇတၢတ်ႈပဵၼ်ၽဝ်ႇ~ၶေလေး ၊ – ၶေလွမ်းၵၢၵျႃင်း ၽိုၼ်းတၢမ်ၶွင်ႈဝႄင်း ႁေႃၶမ်း ပူႇသထေး~လိၵ်ႈလွင်ႈဝႃႈၶေႃႈ၊–၊ ဝႃႈၵၢၼ် ၵမ်ႇလၢင်ႈပႆႁႃတၢၼ်းလႆႈ ၶိုၼ်ႈဝၢင်း ထၢၼ်ႈပေႃးလေး~လေႇလွတ်ႇ ။– လင်ႇဝႃႈလဝ်ႈလၢတ်ႈ သူႇတၢတ်ႈသူႇတေႃႇ ၽေႃႇပၢၵ်ႈ ယၢၵ်ႈပိူဝ်ႈတိုင်ႈႁူမ်ပွတ်ႇ~ၽိုၼ်းသႃးဝႆႉယဝ်ႉ။–။

82 ႉ ၶၢဝ်ႉလႈမိူဝ်ႈၶေၢဝ်ႉ မႁႃႇၵၢၶႄႇထပိၼ်ႇ သတ်ႉထီႇလလၢၼ်ႇငၢင်ႈ လူလွတ်ႇ~သၽေႃးယဝ်ႉ၊– တၵ်းၶိုင်ႈလိၼ်းလႃး

လူၵၢ ၽိုၶၼ်းတႃမ်ၶၼ်ႈဝိၼ်းၵျေၢၶမ်း ၵမ်ႇၵၢၶၼ်ပေၢး~တီႈလႆႈၶႆဝၢႇ၊–၊ သမ်ႉလိုင်ၵႃင်ဝၶၼ်း ငဝ်းပၶၼ်းပိဝ်ၵူ ၽၵ်းတူၵူးလေး လေၢႉလူမ်ၶျူး~ၵျေႈလိုင်ႇယဝ်ႉ။– ပေၢးဝၢႈၶမ်ႈၶႆႉတေၢႇၶၼ်ၽုၵ်ႈ တၵ်းၶ်ႈၶ်ျတ်ႉပြုၵ်ႈၵေၢႇလၢႇ မၢႇၶိုင်ႈၶမ်ႈၶိုၶၼ်းၶိင်ႇ~ၵူင် သွမ်းလမ်ႉ။–။

၈၃ ။ လဝ်ႈလင်ႇပၵ်ႇလၢတ်ႈ သူႇတၢတ်ႈၵေႇလဝ်ႈမိုဝ်ႉ ၶၢႇၶမ်ႈဝၶၼ်းလိင်ႇ~ငဝ်းယိၶၼ် ၊– ပေၢးဝၢႈၵၢလေးၶၼ်ႈဝိၼ်း တင်းသူ တင်းၵဝ်သထေး ၵမ်ႇပွင်ပိၶၼ်~ၵျမ်ႇလၢင်ႈတေႉယဝ်ႉ၊–၊ တေၢႈၶႆႉ ယၢႇသေတၶၼ်းထိုင် ၵူိင်လူင်ၵိဝ်ဝၢး ၶၼ်ေႈၶိုၶၼ်းယိၶၼ်~ ၶမ်ႈၶၢႇ။– ၵူဝ်ၵမ်ႇတၶၼ်းၵိုတ်ႉ တၶၼ်းၶ်ၶၼ်ႇတၶၼ်းတေၢႉ လူဝ်ႇၵိပ်ႈတ်ိင်ႈၽိုၶၼ်းၽေၢႇ~ၵူင်သွမ်းဝၢႈၶေၢႈ။–။

၈၄ ။ သူလၵ်းၵူၢႇထုၵ်ႈ တၵူၵ်ႈၽိဝ်ႇၶေႇ လုၵ်ႈလိင်ႉတေၢႉတ်ိင်ႈၵ်ိင်ႈၶေၢမ်ႇသၢႇ~တင်းလိုဝ်းၶၶၼ်ႉ ၊– သၢင်းၽေၢးၶိင်းၵဝ်

လင်ႇတၵ်းမႃးၸဵဝ်ဝၶင်းၵႂၵ်ႇ ၸႂင်ႇလင်ၵျုဝ်း~ပိူဝ်ႇထုၵ်ႈၶဝ်ႇႁိ၊–၊ တုၵ်းၶဝ်ၵဝ်ယၢၶ်သၢင်းဢႄး လၢတ်ႈၵျုဝ်လူဝ်း~ႁုင်ႇသေႇ ၶေၶ်ႉ ။– ၶူပ်ႇမူဝ်ႈၸၶ်ႇၶၢတ်ႇ တၢမၢတ်ႇၸေႇတႂၶ်ႈတၵ်ႈ တမ်ႈသေႇ~ပၶ်ႁႂႊမၶ်းတ။–။

85 ။ ယၢႉယႂိူႈ ႁႂိူႈၵိုတ်ႉဝၢးဝၢႇ ၶေမ်ႇသၢႇႁၢႇၵမၵ်ႇ ထုၵ်ႈၸေၵ်ႇတႂၶ်ႈၵ်ၶ်ေႁႇ~လၶ်းႁူးၶေၶ်ႉ ၊– ၵႂၶ်ႁၶ်ၵဝ်ထိုင်ပၢင် ပႂိူးတင်းမိုၶ်း ၵျၵ်းၸိုၶ်းတၢင်ႇလေးလူး~လေႉလၢၵ်ႈလီယဝ်ႉ၊–၊ တၶ်းၶဝ်သထေး ၶေပေၶ်ႁူၶ်းလီၵျုင်သႂမ်း လိုၵ်ႈၵမူး ပြေႇလေႇ ။– လဝ်ႈမိုဝ်ႉလင်ႇတၵ်းပိူလၢတ်ႈ လေႇတၢတ်ႈမၢႇလိုင်ႇ ၸူႈပၶ်ႁေႇ~သၢင်းဢႄး ။–။

86 ။ ဝူလိုၼ်ႇသမ်ႇပေႈႁၢႉ လင်ႇတၵ်းတေႉထုၵ်ႈ ၶုၵ်ႈၵဝ်ၵတိသၢႇရ ၶၶ်ႇၸၶ်ႈ တႂၶ်ႈလၵ်းဢေႇ~တင်းမိုၶ်း ၊– သၢင်း ၶိုင်း ၵျုၵ်းသိပ်းသၢမ်လင်လေးၸီး လီးထိုင်တၶ်းႁၢင်ပၢင်ပႂိူး သထေးၸၶ်ၵျၵ်းၸိုၶ်း~တူတ်ႇမႆႈ ၊–၊ ၵဝ်မၢးသၢင်းၶိုင်းပုင်း လူင် ႁူင်လိၶ်ၸေးလိုင်း လုၵ်ႉသုမ်ၵိုၶ်း~မႆႈလုတ်ႇယဝ်ႉ ။– ၵငူလိုၼ်ႉၵလျေႇ ၵၵျေႇလမ်ႇပၢႇ ႁၢႇရမၵ်ႈႁႂမ်ၵျေႇ သိပ်းသႂင်

ယူႇလၶႄႇ သႃႇဝတ်ႉထိႁွပ်ႇတႂ်ႈဝိင်းဢူတ်ႇ~ႁွႆႇႁိုၼ်းဝႆႉယဝ်ႉ။–။

87 ႉ တင်းၵႃး ႁုၵ်ႉတေႇသင်ႇၶေႇ မဝ်ႇၵေႇၶႅၼ်ႇတ ဢိင်ႇတင်းတူင်ဢုတ်ႇ~ႁိုၼ်းႁူၼ်း ၊– လူမ်းဢဝ်ၵႂ်ႁွမ် ၾိုၼ်းတႃမ် သထေး ပေးလေးလွတ်ႇဝိင်းမူၼ်း~ႁူးတီးတေႉယဝ်ႉ၊–၊ တင်းဢၶင်ၾဵင်းဝၢၼ်ႁိုၼ်းႁွင်း သွမ်းလွင်းသထေး မူလ်းဢေး ၵၢဝ်ႉၵႂ်လူၼ်း~ ထုင်ႇလွၵ်ႇယဝ်ႉ။– ၵႃးပိၼ် ဢၶမ်ႇပႃႇၶမ်ႇၶိၼ်ႇၶျုဝ်ႇ ယူဝ်ႇယေႇသၶေပ်း မုင်ႉၵျေႇမုင်ႉၶူဝ်း မုင်ႉၶျပ်း သႃပ်ႇတႂ်ႈၵၢဝ်ႉလွတ်ႇတူဝ်း ၶေမ်ႇသႃႇ~ပေးထၢၼ်းႁွမ်ႁိုၼ်းဝႆႉယဝ်ႉ။–။

88 ႉ တင်းၵႃးသႃႇဝတ်ႉထိပြေႇ ပသေႇၶတီႇလဝ်းၶံႇၾေႉ လွတ်ႇတူဝ်းမူလ်းလွၵ်ႇ~တင်းၶိုၼ်း ၊– ႁွမ်ပိုဝ်းသထေးၾူဝ်မေး ဢဝ်တင်းၵ်ၼ်လိုင်လၼ်းႁူး ၶေလူးၾေႇၵိတ်းၾိုၼ်း~ၼ်ၼ်ႇတွၼ်း ၊–၊ သထေး လူမ်းလူင်လူမ်းလၢင် ၵၢင်လွၼ်သွၼ်မူၼ်သီးၵူး ၾူးၼ်င်းၵၢင်ဢူၼ်သုင်းတၢင်း တေႉၵႂ်ႁိုၼ်း~ဝၢင်းဢၢင်ႇယဝ်ႉ ။– မၵျႇထၶ ဢၶႄႇထပိင်ႇ လူမ်းလူႇလူမ်းဝံး လူမ်းတၢၼ်ႇ

မိူဝ်ႈၵၢၼ်ၸဝ်ႈလႆႈၽိူၵ်ႈသိူၵ်ႈ ၵဝ်ႈပၢၵ်ႇၵဝ်ႈသိပ်းၵဝ်ႈသွင်ႇ ၵွင်ႇမေႇလေႇတဝၼ်ႇ တၢင်ႇထွတ်ႈသၢင်ႇ~တၢၼ်းၽြေး ၶၼ်ၶေႉ ယဝ်ႉ။–။

၈၉ ။ ၵ်ၶၼ်ႇလဝ်ႈယိၵ်ႉမုင်ႈၵတိတ်ႈ ၵၶေႇၵတ်ႉတ ၵႇလသုင်းတၢၼ်ႇ ပတ်ႉလုပၢၼ်ႇသမ်ႇသႇရတၢင်ႇလၢတ်ႈ ထိၵ်ႈဝၢင်ႇ~သၽေႈ– ငဝ်းသိင်ၶေပေၼ် ၵရျဝ်းၽၵ်းဝၢၼ် သွမ်းသၢၼ်တၢၼ်းလွင်း ၵိၼ်းႁွင်းၵွမ်ၵၢႆလၼ်းႁူး ၺၢၼ်ႇလူၾေႈ~လူဝ်ႇ လိူၵ်ႈဝႇၶေႈ–၊ **ၽိၵ်ၶဝေ** ဝႈတိႈရၵျၢၼ်းတင်းလႆၵိူလ်ႉ **ဂန္ဓ ရသာ ဒါနံ ဒေမ၊ အာနိသံသ အာယုဝဏ္ဏ သုခဗလဥ။ ဖလံ အရောဂံ သမ္ပတ္တိတော ပမောဒတိ၊ လဒ္ဓိတွာန ပစ္ဆိမဘဝေ ဝိဝေကံ ဝိရဇ္ဇံ ဝရံ နိဗ္ဗာနံ ပါပုနိသတိ ။ ၽိၵ်ၶဝေ** ဝႈတိႈလႆတူၼ်ရၵျၢၼ်း သၢၼ်းပျၢၼ်းမျၢတ်ႈမၶေး~လၢင်ႇၵျေႇၶ်ႉ ။– **ဂန္ဓ ရသာ ဒါနံ**– သွမ်းၵရသႇ ၵမူလ်းၵ်ျင်ႇလွႇ ၶၢမ်ႇသႇၵျၢဝ်ႉႁွမ်ၵိုင်ႈ တင်ႉတေႇ~သုတ်းတွၼ်းၶၶေႉ ။–။

႙႐ ။ **ဒေမ** – လိူဝ်ႈလူႉသူႉတေႃႉသင်ႇၶႃႉ ၵရိယႃႉလုၵ်ႈလဝ်ႈ တူၼ်ထေႉ~လၢႆပႃး ၊– **ဢႃၼိသံသ** – ၵၢၵျူဝ်းတူဝ်းတွၼ်း ယွၼ်းပဵၼ်ၽီလီ ႁူၼ်းလီ သၢင်လီ ယၢၼ်ၶီသၢင်းရေး ၵျူႉတၢင်းၵျူး~ႁူႈလၢတ်ႈၼိဝ်ၸူႈ။–၊ **ဢႃယဝၼ္ၼ သုၶၷ ဗလံ** သၢၵ်ႈ ၵီးပဵၼ်လီ မီးၼမ်ႁိူင်းၵႃး ၶျႃမ်းသႃႉမျူး~လေးလိင်ႉ။– **ဢရောၵံ လောၵော ဘယာ သနုတ–** လေးၵၼ်ယေႃႉၼိ သ ၼဝုၵ်ႉတိ ၼတေႃႉထိၵမ်ႉၶူၵ်ႈ ၵဝ်ႈသိပ်းႁူၵ်းယူင်ႈ ၶူင်ႈလူဝ်းရိင်ႉ~ယၢၼ်ၵၢင်းဝႃးၼေႃး။–။

႙႑ ။ **သမ္ပတ္တိတော ပမောဒတိ** –ႁိုတ်ႉႁုပ်ႉသမ်ႉပတ်ႉတိလူင်ႉလၢၵ်ႈ ၵမ်ႉယၢၵ်ႈလေးလိင်ႉ~လီးပွႆးယဝ်ႉ၊– **လဒ္ဓိတွာန** တၵ်းလိူဝ်ႈၵိၼ်လီ ၼွၼ်းလီ ယၢၼ်ၶီသၢင်းရေး ၵမ်ႉသင်မႃး~ၵိတ်ႉၼွင်ႈႁဝ်းယဝ်ႉ ၊–၊ **ဗတ္တိမဘဝေ** – ထိုင်မႃးဝၼ်းၵၼ် သုတ်းပၢၼ် ယၢၼ်သေၵေႃး လေႃးလွႆႉပျင်းလေး ၵမ်ႉတြႃး~မျၢတ်ႈရျႉ ။– လွမ်းလူလုၺ်ႈၵေၵျီးငေႉ တေႉတင်ႈႁၢင်ႈၶၼ်ႉ ထူႉ~ပဵၼ်ၶိင်းယဝ်ႉၼေႃး။–။

၉၂ ။ **ဝိဝေကံ**– တၢင်းၸၢၵ်ႈလွတ်ႈသေ တထွင်ႇငႄးၵျႃႉ ၵိလေႇသႃႇၵျႃႉၶ ၵၢမ်ႇလႆႈမီႈပူႇသႃႇ~ၸုမ်းၸွႆ ။– **ဝရဇ** – ၵၢၼ်ဝႆႈ ၶျွင်းၵျုလူဝ်းရိုင်ႇ ၶီႇၶိုင်ႇၼၵ်းလိုင်လွႆးၵၢင်း ထၢင်ႇၽေးလွႆ~ၵၢမ်ႇတဝ်ႈ ။–။ **ဝရံ** – တၢင်းၸၢၵ်ႈထိုင်လီတၢင်းသုင် ဝိင်းႁူင် သုတ်းပ်ၶ် လၢင်ၵွႆတြုး တီႈမုတ်းသွႆ~လွတ်ႈသႃႇၶျေႈ ။– **ၼိဗၺာန် ပါပုၼိသတိ** – ၵႅႈတၢင်းလႆႈႁွတ်ႈၶိပ်ႇပၢင်ႇၶ ၵတမ်ႇ တီႈမျုတ်ႈ ၶေႇမျႇ~ဝိင်းဝိမ်းပုၶ်ႉယဝ်ႉ။–။

၉၃ ။ ၵၵျုဝ်းၵျႇၶမ်ႇပျႇၶမ်ႇ ၽလမ်ႇၵၶ်ႇထျႇ ရသျႇၶဝ်ႈသွမ်းၶိုင်ႈ ၶၢမ်ႇသျႇ~ၵ်တ်းၽိုၶ်းၶ်ႉ။– ၶ်င်းၵုႈၽြေးယေႈ တူၶ် ယေႈတူၶ် ပိုင်ၶ်ၵေၶေးၶေး ၶေးမီးၶဝ်ႈသွမ်းၶၢမ်ႇသျႇ ၵျေႇႁွမ်ၵိုၶ်း~ယေႈပွၵ်ႈ ယေႈပွၵ်ႈၶ်ဝႆႈ။–။ **ဘိကဝေ** ဝႆႈတီႈလၢႆတူၶ် ၶမုၶ်ရၵျၢၶ်း ၵျင်းသၢၶ်းသၢၵ်ႈသၢႆတိုၶ်း~သျႇၵိႇ။– **သာသနံ**– သျႇသၶျေႇၵျႇလ မိူၶ်ၶိုင်ႇသျႇဝတ်ႉ ထိႇ~ၶၢၶ်းလျးတေႉယဝ်ႉ။–။

94 ။ **စုဒသ မံ သာဝတ္ထိယံ ဥပနိဿာယ ဇေတဝနေ ဝိဟာရေ သာဝတ္ထိယံ၊ ယေသတ္တာ ဘိက္ခဝေ ပုဗ္ဗဏှသမယေ ဒါနသီလ ဒီသု အပ္ပမတ္တာ၊ ကာယေန သုစရိတ္တံ စရန္တိသု ပုဗ္ဗဏှော ဘိက္ခဝေ တေသံသတ္တာနံ၊ ယေသတ္တာ ဘိက္ခဝေ သမဇ္ဈန္တိ သမယေ ဒါနသီလ ဒီသု အပ္ပမတ္တာ၊ ကာယေန သုစရိတ္တံစရန္တိ ဝါစာယ သုစရိတ္တံစရန္တိ မနသာယ သုစရိတ္တံ စရန္တိ၊ ယေသတ္တာ ဘိက္ခုသဃ နသမယေ၊ ဒါန သီလဒီသု အပ္ပမတ္တာ ကာယေန သုစရိတ္တံ စရန္တိ ဝါစာယ သုစရိတ္တံ မနသာယ သုစရိတ္တံ စရန္တိသု၊ သာယနေ ဘိက္ခဝေ တေသံ သတ္တာနံ။** **ဘိက္ခဝေ** – ဝႆႉတီႈၽိင်ႈၶူ, ၵႃလူ,ၶၢမ်ႇမျၢတ်ႈ ၵျႃင်းလီ့~လႆ့ပုးၵူလ်ႉ၊– **ယေသတ္တာ–** ၵၢၼ်ၶင်ႇ, သတ်ႉတဝ႑,ၵႃမျူဝ်းမျူဝ်း ယၢမ်းမၢၼ် ပၢၼ်သိုင်ယင်းမိူင်း ၵိူတ်ႇထူပ်း လုၢႈ~ၵၢပ်ႈမျၢတ်ႈၶၼ်ႇယဝ်ႉ၊–၊ **စဒ္ဒသ မံ သာဝတ္ထိယံ** –မိူင်းသႃ,ဝတ်ႉထိၶ်ႉ တင်ႉတေႉလီပ်ၶ်သုတ်းတွၼ်း ပိူၼ်ႈလူမ်း ၽြႃး~တင်းထဝ်ႈတင်းၶုမ်ႇယဝ်ႉ ။– **ဥပနိဿာယ** – ပိူၼ်ႈလၵ်းတဝ်ႈတွၼ်းၵ်ၼ်ႇလဝ်ႈ ၶိၵ်ႉသရၶၢမ်ႇဝၢတ်ႈ ၶမ်ပုမ်ႇ~

လိူဝ်တွၼ်း။–။

95 ႉ **ဇေတဝနေ** – လေႇတဝၼ်ႇၵူးယိူၼ်ႇ ႁွင်းတေႃႇလဝ်ႈ ၶပ်ႉၶွၼ်ႈလႆႈသမ်ႇ~ၶမေ်မျႃး ။– **အနာထပိဏ္ဍိကဿ အာရာမေ** – သထေးပူၵ်းတၢင်းလႆႈလင် ႁွင်းၼမ်းလူႇ□ေး~ၼႃမ်ႇဝတ်ႈ။–၊ ပိၼ်တီႈၵိူၼ်ၵိူၼ် ၽုင်လီၽီႁူၼ်း ၶူၼ်းၵၼ်ဝၼ်း ၶိုၼ်း တဝ်ႈလႆႈမႃး~ၶွၼ်ႈၵေႃႇယဝ်ႉ။– **စတုသာလာယ သဟာသံ** –ထၢၼ်ႈပေႃးသတ်ႉတူဝ်ႈ သီႇၵိူင်လႁွပ်ႈ ပၼ်ႇႁွပ်ႈၶွၵ်ႈ ႁွင်းတေႃႇ~တိူမ်လေးယဝ်ႉ။–။

96 ႉ ပုဗ္ဗဏှသမယေ –ၵဝ်လိမ်မိူဝ်ႈၶွင်လဝ်ႉပႆႇလႃႈ ၶေႇပေႃႇ~လိူင်းမႃးၶၼ်ႉ။– တႃႇၶသီလ ၵလၵမ်ႇထၢတ်ႇ လိူဝ်း ၵွၼ်လိူဝ်းလိၼ်း ႁူႇႁူပ်းမႃး~ၵမ်ႇပျႃတ်ႈ။–၊ **အပ္ပမတ္တာယ** –ၵမ်ႇမီးလိမ်းသေ သိူင်လၢဝ်မုၼ်ၼမ်း□ေး မျႃတ်ႈၽုင်းၵႃး ယုင်ႇၵျေႇယဝ်ႉ ။– **ကာယေန** –တင်းၵႂ်ႈ**သုလရိတ်ႉတ**–ၵျႃမ်ႇၵျႃင်ႉသီႇလဝတ်ႈ ၸိူႈမျႃတ်ႈၶိမ်သေႇ~လွမ်းထမ်း ။–။

၉၇ ။ **စရန**–ၵႃင်ႉၵႂ်ႈသိၼ်ႇလွင်ႈၼိတ်ႉၸသီႇလ ၸႃႇရိတ်ႉတ ဝႃႇရိတ်ႉတ သွင်ႇမၼ်ႈတီႈဢေႇ~ၵမ်းလူးယဝ်ႉ၊– **ဝါၸယ** **သုစရိတ**– တွင်းၼၢၼ်ၵၢမ်းဝၢၼ် သိင်လီၵွႆးၵွႆး ၾေႃႇဝၼေႃး~ၶမ်ႇပႃတ်ႈ၊–၊ **မနသာ** ၼလေုင်းႁူဝ်လိူဝ် သိုဝ်လီမေးလတ်း ၼတ်းႁႃ လမ်တၢင်း တီႈတြူး~လေႃႇၵၢၼ်ႇ။– **သုစရိတ စရန္တိ**– တင်းၼဝ်မၼေႃးၵၢမ်ႇသၢမ်ယိူင်ႈ ၶမ်ႇပိုင်ႈၼၼ်မၢၼ်ႇ~မေးၵႃင်း ။–။

၉၈ ။ **ဘိက္ခဝေ**– ရႁၢၼ်းမႃတ်ႈ ထေႇတၢတ်ႈတူၼ်သၢၼ်ႇ~လႆၢပႃးၵူလိုဝ်ႉ ၊– တင်းၵႃႈ ၵႃႇယၵၢမ်ႇ ဝၸီႇၵၢမ်ႇ မၼေႃးၵၢမ်ႇ သုၸရိတ်တံ ၸရၼ်တိ ၸင်ႇဝႃႈသိပ်းပိုင်ၵမ်ႇမပတ်ႉထ ႁုသလတြူး~လုင်ႇထူၼ်ႈ ၊–၊ ၶၵႃဝ်းပိုင်ၼဲ ပၼ်လွမ်းတူဝ်ၾီ တူဝ်ႁူၼ်း ၵႃႈၼေမေႃး~လၢတ်ႈမွၵ်ႇ။– ၵႃႇယၵၢမ်ႇႁုသူဝ်ႇ ဝၸီႇၵၢမ်ႇႁုသူဝ်ႇ မၼေႃးၵၢမ်ႇႁုသူဝ်ႇ သုၸရၼ်တိ ၶတိတ်ႈ ၶ ၼေႃႇၵၢတ်ႈ ၸဝ်ႈလၢတ်ႈႁေႃးၶွၵ်ႇ~သွင်တၢင်း ။–။

၉၉ ။ ၼဵင်လႈ သင်ႇၼႃႇသႃႇဝၵူၼ်ႈငဝ်ႈ လုၵ်ႈၸဝ်ႈသၢၼ်ႇၼဝ်ႈသႆၢမွၵ်ႇ~လႆၢပႃး၊– လႆၢတူၼ်ၸင်ႇတၵ်းၼိုးမွမ်း ၶၢမ်းလွမ်း

ၽုင်းမုၼ်သၢမ်မိူင်း ၶေႃႉၿေး~တၢင်ႇထွတ်ႈ ။–။ ဝႆႈတီႈၽေၢၼ်းတေ ၽုင်းတေႃႇၵလုၼ်ၵျီးၵျ လိၵ်းထီးမၢၼ်းပီပႆၢလွမ် သုင်ပွမ်ထီးယူဝ်း မဝ်ႇသင်မႃး~တ်ၵ်ႈတၢၼ်ႇ ။– ဝိရူႇပၵ်ႉၶေႇ ၵေႇရူႇပထေႇ တုလ်ႉပႃႇတၵေႇ သတ်ႉတဝႃႇ ၵပႃႇတၵေႇ သိင်ႈသိင်ႈ ၽူႈပႆႇတဝ်ႈ ယင်းၵျၢၼ်ႇ~ၶမ်တွၼ်း ။–။

100 ။ တေႃႈၶႆႉ ၵၼ်ၶင်ႇလၢၵ်ႈထၢၵ်ႈပုၵ်ႉထ ပႃႇတတုင်ႇလၽေ ၵႃႇလမိူဝ်ႈမူလ်ႇမျႃတ်ႈ မ်ၼ်ႈလၢတ်ႈၶဝိပ်ႉပၢၼ်ႇ~ၿေး ။– ၵၡူင်း ၵပ်တ်ႈလွ်ၶၶင်ႉ သတ်းတဝႃႇတူဝ်ၵၼ်ထူပ်းမၢၼ် ပၢၼ်သိင်မုၼ်ၶမ်းၵိူင်းသွ် လွ်ၶဝ်ၵမ်ႇသိူဝ်းမႃး~လူႇလဝ်ႈၵဝ် ၶေႃႈ။–။ ဝႆႈၵႃႈၽုင်းတေႃႇၵလုၼ်ႇၵျီးၵူလ်ႉ ၵသီသီးသတ်းတဝႃႇမျူဝ်းၶၶင်ႉ ၵၡူင်းၵပ်တ်ႈဝၼ်းၶၶင် ပၢၼ်ၵွၼ် ၶိင်းၶဝ်လႆႈၵိတ်းမႃး~တေႇၵၢမ်ႇတင်ႈၵၢမ်ႇၶၶင်ႉ ။– တၵ်းဝႃႈၵုသူဝ်ႇၵျၢင်ႉၵမ်ႇမျႃတ်ႈၵေႃႈ လၢတ်ႈၶႆႉလိုင်လႆႈၵိူတ်ႇမ်ၼ်ႈ ပုတ်ႉထတုင်ႇလၽေ ၵၢပ်ႈလဝ်ႈလူးထမ်ႇ~ပၢၼ်ၿေး ။– ။

101 ။ တၵ်းဝႃႈမျၢတ်ႈၵေႃႈ လိုင်ၵိတ်းၵၢယူႇဝိလိၵ်ႉၵိတ်ႉသႃႇ တထႃႇၶရေပ်ႈၶိုင်ႈ ပွင်ႇၵျၢမ်ႇ~သီးသီးၶၶေင်ႉ ။– ပေႃးၵႃႈ တႃႇၵျၶင် ထူပ်းၵၶင်တင်းၸြေး မႃးလုႃးသေလႆႇ ၵၢမ်ႇပၢၶင်းၵျီး~လူႇဝႆႈၶင်ႉၵူလ်ႉ ။–။ ပၢၶင်ၵွၶင် ၵၢတိတ်ႈၵႃႇလ သေးၸဝေ ၶိင်းၶဝ်ၵူၶင်းၶၶေင် လွင်ႈပိုင်မီး~သွႆႇသွႆႇ။– လင်ႇဝႃႈ လႆႈမႃးၵိုတ်ႇၵူပ်ႉထူပ်းတေႃႇ ၸူးမျေႃႇပုၵ်ႉထတုင်ႇလၸေႃပ်ႈလဝ်ႈ ၵၢမ်ႇ ၵၢင်ႈၵေႃႇ~လူမ်းၸြေး။–။

102 ။ ၶင်ႇၶႆႉ ၸိၵ်ႉၶူႇသူတေႃႇပရိၵ်ႈသၢတ်ႈ လဝ်ႈလၢတ်ႈၵၢသွႆႇသွႆႇ~သိၶူဝ်းၶႆႉ ။– ငဝ်းသိၼ်လင်ႇတၵ်းၵျေးလွမ်း ၸိ တိုမ်ၵူၶင်းတၶင် တူလ်ႈၵျၶင်ပၢၶင်ၵွၶင် လိုဝ်သေၵူၢမ်းသွၶင်ၸြေး ၵၢမ်ႇမီးၵျူဝ်း~လွင်ႈမျၢတ်ႈဝႃႈၶေႃႈ။–။ တွင်းတ သိင်းသွင်း လႆႇသိၼ်ၶင်သၢၶင်းမျူး ထူပ်းပွႆးၸြေးသၵွင်းမျူဝ်း~တၵႃႇၶဝ်ၶေႃႈ။– ၵၢၶင်ဝႃႈယွၶင်ႉၵွပ်ႈထူပ်းတေႃႇ ၶင်းရပ်ႈၵၢပ်ႈလဝ်ႈ လႆႈၶဝ်ႈ မိုဝ်ႈမျၢတ်ႈသမ်ႇပုတ်ႉထႃႇ~ၵျၶင်ၸြေးဝႃႈၶေႃႈ။–။

103 ။ တင်းၵႃႈ ၸႃႉတိၼ်ႈတ်ႉတ ၵႃႉၶႄႉၼ်ႈတ်ႉတ ဝိသယၼ်ႈတ်ႉတ ၶႄႉၶတေႃႉတ လူႉၶေႃတ်ႈသတ်ႉတဝႃႉ~မီးၸွႆၶၼ်ႉ ၊–
ၵႃႈတၵ်းပီၶ်တူဝ် ႁူဝ်တၢင်းလုမ်းသၢင်းသၢမ်သိပ်းၵၢတ်းၶူင်း ၵထေးထၢင်ႉမ်ဝ်းလွႆ~ၵမ်ႉလွတ်ႈတေႉယဝ်ႉ ၊–၊ **သတၢန်ႇ**
သတ္တာ သၽေးမိင်းၶဝ် လုမ်းၵဝ်ပီၶ်တူဝ် ႁူဝ်တိၶ် တူဝ်မိၶ်တူဝ်ၵၢၼ်း ဝၢင်ႈတိုင်းသွႆ~လုလ်းၵူႉၶၼ်ႉ။–   ၶႄႉၶတေႃႉ
တၵႃႉယ ၶႄႉၶတေႃႉတသလ်ႉလီႉ လူႉၶေႃတ်ႈတင်းၵႃႈၶၼ်ႉၶိုင်ႈ ၽွၼ်လႈတၵ်းပွႆးလွတ်ႈသေ မႁႃႉဂုသူဝ်ႉပ်တ်ႉသၶ်ႈ လေႉ
တၶႄႉ~ၵဝ်ႁၢမ်းၶၼ်ႉၶေႈ။–။

104 ။ ပိၵ်ႉဝႃႈ ႁၢင်ႈမၶ်းလႆႈလူႉ မၢၵ်ႉမုပုယႃႈ ၶဝ်ႈလေႃႉၽၵ်းၵၢၵ်ႉ မၢၵ်ႉမႆႉယေႈလုၵ်ႈ သၢင်ႉပုတ်ႈၶဝ်ႈၵေႃႉလႃႉ ~ တၢၶ်း
ပၶ်ၶၼ်ႉ ၊–   ၶဝ်ယင်းယွၶ်းထူပ်းၽြႃး ယွၶ်းလုၺ်းလႆႈတူၶ်တပ်ႉပေး ၵိၵ်ႉယွၶ်းႁၶ်~ၵမ်ႉလွတ်ႈဝႃႈၶေႈ ၊–၊   ပိၵ်ႉ
သမ်ႉသုၵ်းလိၵ်တၵ်ၼ်ဝ် ႁဝ်းလိဝ်တေႃးပၢၶ်း ယေးတၢၶ်းတႃႈမူလ်းၶိုၶ်~ယေႈလူင်ႉၶၼ်ႉ ။–   ၽွၼ်လႈ တၵ်းဝႃႈယွၶ်းႁွႃႉ

ဢပုႇယ ယွၼ်းလႆႈတုၵ်ႉၶယူႇယၢၵ်ႈ ႁွင်ႉၵိဝ်ႈၷၢင်ႈၶမ်တူင်ႇ~တၵ်းမီးလမ်ႉၵုဝ်ႉ။–။

105 ။ လေႃးၵလၵျႇ ဢုပမျႇႁူၼ်းတွႆႈၽျေႉ လႃႉလိုဝ်ႉၼိုၼ်ၶေႇတႃႇမၢၼ်ႈတွင်ႇသူႇ ႁိုတ်ႇၽၢၵ်ႈတွင်ႉဝၢင်ႈမုင်ႈ ၵၢမ်ႇသူင်ႇ~ၽွႆး မျႃးငလေႈ၊– ၽႅင်ငလေႈ တၵ်းပွႆးယွၼ်းဢၢဝ် တၢင်းၽၢၼ်ထိုင်တူဝ်ၼိင်းမၼ်း ယၢပ်ႇသျူးပျႃး~ၶွႆႈယၢၵ်ႈလမ်ႉၶေႃႈ ၊–၊ ပေႃးယင်း မိုၼ်းတျပိၼ်တူဝ် ၡူဝ်တမ်ၵၢင်ၵူင် ထူင်ၶင်ႄၵင်းၶမ်း လႆႈၽွႆးမျႃး~ တၢတ်ႈၵေႇ ။– ဢထၢင်ႇလွၼ်ဝျႈ ၵျႈၵျိုၵ်ႈ လူႇလေႃးထိင်ႇ ၶၢတ်ႈလေႃးထိင်ႇ လူဝ်းရိုင်ႇပွႆႉတူၵ်ႇဢၢင်ႈၵျမ်ႇလေႇ~ၵင်းမၼ်း ။–။

106 ။ ဢၼ်ၶင်ႇဢုၵ်ႉလျႇလေႃးၵီႇ ပေႃႈမေႈမိင်ႇယိုၼ်ႈ ၵျႉၵွႆႈၼိုၼ်ႈၶမ်ၵေႇ~လီးပွႆး ၊– ပၼ်ဝူဝ်းၵျေႈလႂ်း ပၼ်ၵွႂ်းၵျေႈ တိုၼ်း ပၼ်ငိုၼ်းပၼ်ၶမ်းပၼ်သိူင် ပၼ်ၶူဝ်းၵျမ်ႇၵျမႃး~ၵျႉထိင်ႈၶၢင်ႉဢူလ်ႉ၊–၊ ၶၼ်ႉၵျေႈမူၼ်ၶၢင် တင်းဢၼ်မုၼ်ပၼ် ဢီးသူၼ်း ပိၼ်ႁူၼ်းထိုၵ်ႈလီပျႃး~ပိူဝ်ႈၵၢမ်ႇ ။– လေႃးၵီႇဢုၵ်ႉလျႇၶၼ်ႉ ပေႃးဝျႈလေႃးႁုၵ်ႉတြျႇ ဢမ်ႇလႆႈဢဝ်ၵ်ုတ်းဢလၢင်း

ၶၢမ်ႇ~ပွင်တိုၼ်းလမ်ႉ။–။

107 ။ ၵဵတ်းၼင်ႇပူႇယႃႈ ၼပေႃႈ ဢမူလ်ႇ ဝူလ်ႇဝၢၵ်ႈပိုၼ်ႈမိူင်ႇဝႆႉဢၢၼ်ႇပုၼ်ႈ ပၼ်ၶႂ်ႈမၼ်းၵျမ်ႇ~လီးပွႆးၵေႈ၊– တၵ်းပိၼ်

ဢဝ်ယုဝ်းဢဝ်ယင်းႁွပႆ ၵႂၢလႆၵဵဝ်မႃးၵိၼ်ႇသုမ်းပႃး~ ပျၢၵ်ႈပျၢၵ်ႈဝႆႉယဝ်ႉ ၊–၊ လေႃးၵီႇဢုၵ်ႉလႃႇၼႆႉ လွႆဢိင်လေႃးၵုတ်ႈတြႃႇ

ဢလၢင်း ဝႆႉမီးမႃး~မၢၼ်ႇယႃႇယဝ်ႉ။– ပေႃးဝႃႈဢုၵ်ႉလႃႇ လေႃးၵုတ်ႈတြႃႇဢမ်ႇၶၢမ်ႇ တၵ်းၵျမ်ႇလေႃးၵီႇတေႃးလင်ႇၼႆႉၵွႆးလႆႈ

ပႃႇလႃႇ~ပိၼ်ၼေးဝႆႉယဝ်ႉ ။–။

108 ။ ပိုဝ်ႈၼႆႉ ပေႃးၵႃႈလႆႈထၢင်ႇလႆႈဝႃႈ ပေႃးၵႃႈၵၼ်ၼေႈႁိုတ်ႇၸၢၵ်ႈတွင်ႉ တူၵ်ႇဢၢင်ႈဢုၵ်ႉလႃႇ~တွင်းတႃးလမ်ႉ၊– ဢုပ

မႃႇ ပေႃးတၢၼ်ႇၵူၼ်းဢၢၼ်မီးသူပ်း ယွၼ်းထူပ်းယွၼ်းၵၼ်ၶိင်းၵဝ် ယၢမ်းလီဝ်ၵူပ်ႉထူပ်းလုႃး~တေႃႇမိၼ်ႈ ၊–၊ ၵၼ်လိုင်ၵၼ်

လႆ ပေႃးၵႃႈထူပ်းၵၼ် သေၼၼေတူလ်းၽူး ဢမ်ႇတွၼ်ႉမႃးလူးၼေႈတြႃး~လႆႈထွမ်ႇ ။– လၼၼေႉ လင်ႇဝႃႈဢၼေႇၶိတ်ႉတ

လၵ်ႉၵျဝလျႇ ပေႃးၵျႇလႆႇၵူၵျႇၶျေႇလၢၵ်ႇ ၵၶ်လွမ်ႇ~တူလ်ုးငဝ်းၵဝ်ယဝ်ႉ။–။

109 ။ ၵလၢင်းလေႃးၵုတ်ႉတၵျႇ ၵမ်ႇလႆႇတေႇဝႆႉ ၵတိၵ်ႇၵျႇလ မဝ်ႇၶျေႇမဝ်ႇၼမ်ႇၶွႆႇတုင်းထွမ်ႇ~တြုးၶႆႉ၊– ယၢမ်းလီဝ် ပေႃးၵျႇထူပ်းၵၶ်သေလႆၢ ၵႆလမ်ၵိမ်းၵဝ်း ၵမ်ႇၵူဝ်မႃး~လင်ႇၼျွတ်ႇၵွႆးၶျေႇ ၊–၊ သျႇဝတ်ႉထိၶၶေင်ႉ ဝၶ်းၵၶ်သိင်လၢဝ် ပျူး မုၶ်တၶ်းၼူဝ်း မူဝ်းၵျူဝ်းလိူင်ၶိဝ် ၵူၵ်းပိဝ်ငဝ်းတေႃး ထိၵ်ႇၵပျူး~ၵွင်းၵၢင်ႇၶၶေင်ႉ ။– ၵေႃႉၵၶ်ယူႇပျႇၵလေႇလၵ ၵမ်ႇမ ထိၵ်ႇတိၵ်ႉထိမိးၵူျႇ လႆၢပုၶ်ႇၶမေ်တၢင်ႇ~တၢင်းပျႇၵဝ်ၸြေးယဝ်ႉၶႆႉ။–။

110 ။ ၵူပ်ႉလိူင်ၵူပ်ႉယဝ်ႉ ၵွႆးၵျႇလျႇတိၶိတ်ႇ ၵမ်ႇလွႆႇလေႃးၵုတ်ႇတၵျႇလၵၢင်းဝၢင်ႇ~ၶွႆးလႆၢး ၊– ၵျႇၶျေႇၶိတ်ႉတၵေႇ ပေႃးၵျႇၵျႇၶျေႇၶိတ်ႇၸြေး ပျူးမုၶ်တၶ်းၼူဝ်း မူႇယိင်းလႆၢး~လႆႇမုင်ႇၵွႆးယဝ်ႉ၊–၊ ပေႃးတၢၶ်ႇၵူၶ်းၵၶ် ၵလၢင်းလေႃးၵုတ်ႇ တၵျႇၵမ်ႇပႃး တၵ်းမႃးပွင်ၵဝ်ၵုၵ်ႉလျႇလေးလိမ်ႇ လုသုမ်းဝႆၢး~ၵမ်ႇမၶ်ႇၵမ်ႇသေႇ ။– ၵျႇယၵၢမ်ႇၵုသူဝ်ႇ ဝလီႇၵၢမ်ႇၵု

သူဝ်ႇ မၶေႊၵၢမ်ႇၵုသူဝ်ႇ ႁူဝ်ႇၽူဝ်ႉတူဝ်ၵဝ်ႇ မဝ်ႇပြူမဝ်ႇပြၢင်ႇ ဝံႉမၶင်ႈမၶင်ႈမဝ်ႇလေႇ~ၺၶင်မိူး။–။

111 ႉ ႁွံးမိူးတုလရိၵ်ႉတၢႇ ဢၵုသလၢႇၵၢမ်ႇ ဢပ်တ်ႈပံႇပေႇ~ၶၵ်ႃးၶျေၶေင်ႉ ၊– လိုင်ဝၢႈ တၵ်းမႊးပွင်တ်ၶင်းၵျူလုံးႁွင်း မဝ်ႇၵၢး လီးပွႃးသမ်ႉႁွၼ်ႈပုမ်ႇလူဝ်တၢ~လံႈယၢၵ်ႈဝံႉယဝ်ႉ၊–၊ ၽေၢၶင်ၵျေႈ ၽေၢၶင်ပူဝ်ႈသိပ်းပူင် ပၢၶင်ဢၶင်ၵျၢင်းသွမ်း တူလုံးလွမ်း ၶံႈႁွံးၺၢ~ၶီႈၵဝ်ႇ။– လုတ်ႈၵျေႈ လုတ်ႈပူဝ်ႈဢၵုသလ ၵမ်ႇမပတ်ႉထ ဢလဢမ်ႇသၢတ်ႈလံႈမီဢဝ်ႇ~တူဝ်လေး ။–။

112 ႉ မူဝ်ႈဢၶင်ၵျေႇလၵူႈလမ်ႉ ၺိၵ်ႈဝၢႈထုၵ်ႇသူႈဢၢႇႁူင်ႇ သိၶင်ႈလွၵ်ၵဝ်ႇ~တူဝ်ၺဝ်း။– ဝၶင်းဢၶင်တၵ်းတ်ၶင်း လူဝ်တူဝ် တူၵ်းၵ်ၶင်း ယွၶင်းဢဝ်သွင်လေး သၢမ်လေး ၵ်ၶင်ႇပေႊးမဝ်း~ပေႇယၢၵ်ႈဝံႉယဝ်ႉ၊–၊ လဝ်ႈၶီႈပၢႇၶျေႇတိပၢတ်ႈ ဢၶင်ၺဝ်းဢဝ် တႃႇ လႃႇတူဝ်သတ်းမျူဝ်းႁွၶင်ႈၵ်ၶဝေး~သၢတ်ႈမွပ်ႇၶေင်ႉ။– ဢတိတ်ႈၵၢႇလ လံႈၶၢႈဢသၢၵ်ႈပူၶင်ႈ လၢတ်ႈၶံႉဢၶင်ႇတၵျေႇ လေႉတဝ်ႈ တၵ်းတွပ်ႇ~ပၶင်ၺဝ်း။–။

113 ။ ပိတ်ႉလုပႂ်ႇတႃ ၵႂႃႇလတေႃႈလင်ႇၶႅဝ်ႉ ၵျူင်းၶိုၼ်ႈၽႄႁွပ်ႇ~ထိုင်မႃး ။– မီးမေႃးၵေႃႈ ၵမ်ႇလိူၼ်ႈပွင်းၵၢၼ်ထိုင်တေႃႇဝႆးလေႃး တေႃႇပၢၼ်ႁႃး~ထူၼ်ႈလူဝ်ႈ ။–။ ၵမ်ႇၶၼေ မီးတၢင်းသႆႇလႃမျူဝ်းတိုၼ်း လုၵ်ႈလၢင်းသႃး~ပုၵ်ႉတႃႇ ။– ပိၼ်ၽူႈတေႃႇလိူၵ်ႉ တေႃႇၶၼုမ်ႇ ၵုပိတ်ႉသေႇတၢၵ လိူၼ်ႈၶွပ်ႈၵျမ်ႇမႃႇ~ထိုင်မိုင်း ။–။

114 ။ ၵမ်ႇၶၼေ ပေႃႈမေႃႈၶွႆႈပဵတ်ႈ ဝႆႉၵျၢၼ်ႇလုၵ်ႈတုၵ်ႉၶႃႇ~သၢင်းၵေႃးယဝ်ႉ။– ၶႅဝ်ႉၵေႃႈ ပိၼ်ပိူဝ်ႈပၢၼ်ၵွၼ်ၵိုတ်းမႃး လႃး ႁဝ်းၵမ်ႇမီးမႄး~မၼ်ႈတိၼ်ႈ။–။ မႃးပိၼ်မျူဝ်းသၢင် ၽႃၼ်လွႆႈသုတ်းတွၼ်း ပိုၼ်ႈငၼ်းသေး~ပၼ်တၢမ်ႇ။– ၵပ်တ်ႈပႃႇၶႄႇ တိပၢတ်ႈ ပုၵ်ႈၶၢတ်ႈပၼ်တၢမ်ႇ ၵႂႃႇယၵၢမ်ႇတွပ်ႇသူလ်ႈ လိုဝ်ၶၢမ်ႇ~သၢင်းၵေႃး။–။

115 ။ ၶုပ်ႇမိူဝ်ႈၵၢၵုသူဝ်ႇ လဝ်ႈၶီႈတိလိူၼ်ႈလုၵ်ႈၵူႇႁွင်ႉ သိၼ်ႈသၢၵ်ႈထိုင်ၵၢမ်ႇ~တူဝ်မၼ်း ။– ပိၼ်တီႈသွင်တူၼ် သုတ်းပီ လိုဝ်မီသၢင်းၵေႃး လႃၽေးလေႇမိုင်လၼ်း~သုတ်ႇႁႂ်ႈ။–။ မၢင်ပၢၼ် တူၵ်းလႃးမေႃးမႆတေႃႇၵွၼ် လိုဝ်တူဝ် ၶုၼ်ၽူဝ်သၢင်းၵေႃး

ၵႆႈလၢႆဝၼ်း~ၵမ်ႉပေႉ။– ဝႆႉၽွႆးၵေႃႉပေႃးၽွပ်ႇလုၵ်ႈ သုတ်ႉမုၵ်ႈသီႇတွၼ်ႈၵႆႈ လေးသေႇ~ၸႃၶူမ်းပိူၼ်ႈယဝ်ႉ။–။

116 ။ မၢင်ၾဝ်ႇ လဝ်ႈၶီႈတီႉလႆႈၵေႃႉပေႃး ၵျမ်ႇယေႃးၵႃႇသလ လႆႈသၢတ်ႈမင်ၵေႇ~ၵွၼ်တၢင်း၊– ထိုင်လွႆမေးပႅင်း လိူဝ်တႃႇ သၢႆၶီသၢင်းၵေႉ ယူႇၵွႆးၶၢင်း~ၵၢပ်ႇမႆႈ၊–၊ ဝၼ်းၵၼ်ၾူဝ်ၵဝ်းၵဝ်တႃႇ ၾူဝ်ၶဝ်တင်းလၢႆမႆႈၶိူၼ်း~ပႃးၶေႃႇၶၼ်ႉ။– ၵဝ်မႃးသုတ်ႉသုတ်ႉလမ်ႈလမ်ႈ ပိင်ႈလီႇပႃးၵိၵ်ႇၶိူဝ်ႉပိူၼ်ႈၶွႆႈ မိူၼ်ၵၢင်ႈတၵ်းသႃႇ~သေၵဝ်း။–။

117 ။ ၶူပ်ႇမိူဝ်ႈၵဝ်းလႆႈပေႃႉၶၢၵ်ႈ ၵသၢၵ်ႈလုၵ်ႈပိူၼ်ႈလီႇပိင်ႈ ၵျူဝ်ႇတူမ်ႈ ၵူမ်ႈၵၼ်လွမ်ႉမူႇၶဝ်ႈ မေးၶင်ႈသုမ်တႃႇ~ၵိၼ် ၾဝ်းၵေႃႈ ၊– သေႃးမၶတေႃႉသ သိူဝ်းလူင်သိူဝ်းလၢင် ပိၵ်ႉပိူၼ်ႈတင်းလၢႆ တႃႇၾၢၼ်သၢင်းၵေႉ ၵၢင်ႈတၵ်းသႃႇသေၵဝ်း~ၵမ်ႇ မႆႈၶဝ်ႇ၊–၊ ယၢမ်းၵၼ် လိၵ်ႉၵႃႈလၢႆးယိင်း ၶိင်ႈၵဝ်းပျွင်းတႃႇ သိင်ႈၶၼ်ငဝ်း~လေႉၾၢၼ်ႇၶၼ်ႉ ။– လွႆသေႃးမၶတေႃႉသ မိူဝ်ႈၵွၼ်ႇ တိၵ်ႇပိၼ်တေႃးမၶတေႃႉသ ၽွင်ႉၽွင်ႉၵႃႈၵႃႈ ၵမ်ႇပေႃႇလႆႈလိူဝ်သၢၼ်ႇ~ထိုင်ၶိင်း ။–။

118 。 ပွင်ႇလုႇၵျမ်ႇမုႇၵဝ်ႇ လဝ်ႈၶီႈဢၢႆႈတမ်ႇပျၢၼ်ႇ~ဝၼ်းၶၼ် ၊– ယိၼ်းပိၼ်ဢူမ်လူမ် တူမ်လူင်ၵိုတ်းၵူတ်း ႁူဝ်
လိူဝ် တူဝ်ႁဝ်း တိပ်ႇပေႉတၼ်~တူလ်ႇယၢၵ်ႈဝႆႉယဝ်ႉ၊–၊ ယၢမ်းလုၵ်းယၢမ်းပႆ ယၢမ်းၶွၼ်း ဢမ်ႇလၢင်ႈဢဝ်သင်မႃးဝွၼ်း ႁူဝ်
လိူဝ်မိင်းႁဝ်း ယင်ႈမီးဢၼ်~လိုၼ်ႈထၢတ်ႇ ။– မိူၼ်ၵႂၢင်ႈ တၵ်းၶိုၵ်ႈၶူင်ႇၵၼ်ႈ လေးလိၵ်ႈဝိလ်ႇလုၢၼ်ႇ ၼၼ်ႇထုႇလုဢၢသၢၵ်ႈ
လိူဝ်ၼၢတ်ႇ~တၢႆလွမ်း။–။

119 。 ၼူပ်ႇမူဝ်ႈ လႆႈမုင်ႈတၢၼ်ၵ်ႈတၢင်ႇၵိင်ႇ ဢမိင်ႇၶုမ်ႇထဝ်ႈ လွမ်မူႇၼဝ်ႈၶူဝ်သၢတ်ႇ~ပၢင်ဝ်ႉင်း ၊– မိူၼ်လိူင်ႉႁူၼ်းႁဝ်း
တၵ်းလႆႈတူမ်ႁူဝ် သိင်ၼူဝ်သူဝ်းမေး သုႇၽႂ်းလိင်း~လိၼ်တုပ်ႈ၊–၊ ယၢမ်းလုၵ်းယၢမ်းပႆယၢမ်းၶွၼ်း ၶၼေႃးတွၼ်းၵုႈဢတိင်း
~ယၢင်ႈႁုႇ။– လမ်ထူၼ်ႈသိၼ်ႇပျွင်ႇ လၢင်ႉယွင်ႇၵွၵ်ႉၶမေႉမုႈ ၼေႇယုႇ~ၼမ်ထူး ။–။

120 。 ၶင်ႇၶႅႉ တေႃးမၶတေႃႉသ ပိယေႇၵျ ဝိၶျေႇၽေႇ~တြူးၶႅႉ ၊– ၶၼေႃးမိူၼ်ထူးလိၵ်း တိၵ်းၼမ်ပႆတိၼ်တူဝ်ပႆး ယူႇ

ၶွင်ႈၵႃး~ဝၢင်ႈထၢၼ်ႈ ၊–၊ ၶေႃၵေႃႈ ဢမ်ႇလွင်ႈၶေႃၽႆ တၢၼ်းလွင်ၶျူၼ်းတွင်း ပိူၼ်ႈဢဝ်မႃး~တင်ႈသိုင်ႇၶၶႄႉ ။– ၵ်ၶၼ်ႇပိၼ် ဢတၢတ်ႈသိၼ်ႇယႃႇ လဝ်ႈလၢင်ႉမိၼ်ႇဝႃႉ ၸိူင်ႈပေႃးၵိုင်ႇ~တူဝ်ပႆး ။–။

121 ။ လိူၵ်ႈၵေႃႈဢမ်ႇလွင်ႈလိူၵ်ႈၽႆ ၵိဝ်ယွင်ႇမတ်ႉဝႆႈလိၼ်ႈ သဝ်ၶိူင်ႇ~လပ်းတုမ်၊– ၵ်ၶၼ်ႇပိၼ်သၢမ်ၵိဝ် မႆလိဝ်ဢူၵီး တူဝ်ပႆး လိင်ႉၶွင်ႈၼုမ်~သိူင်ႇငိူၼ်ႈၶိူဝ်ႈ၊–၊ လိၵ်းၵေႃႈ ဢမ်ႇလွင်ႈလိၵ်းၽႆ ထူးၶင်မတ်ႉတွႆးတုမ်~သဝ်တိၼ်ႇ ။– ၵ်ၶၼ်ႇဢၶၼ် ဢလူဝ်ႇ လူဝ်ႇ ဢၵုသူဝ်ႇလၢင်ႉမႃႈ ၶဝ်ႈၶမ်လိၼ်ႇ~တွႆးထူး။–။

122 ။ ဢတိင်ႇၶေႃႇတၢၶ ၵႃႇယၵၢမ်ႇဢပ်တ်ႈ လီသိၼ်ႇ~ပိၼ်တိုၼ်းၶၶႄႉ၊– ၵ်ၶၼ်ႇပိၼ်ၶူမ်းၽဝ် ပႆလိမ်လၢၼ်းလႃး ၵုဝ်းၵႃး ၵူၵ်ႇတမ်ၶိုၼ်း~သိပ်ႇၵၢင်ႈၵုဝ်းယဝ်ႉ၊–၊ တၵ်းသမ်ႉပွင်ၵႃလီးပွႃး ၵႃႉၵူမ်ငိုၼ်း~ဢုၵ်ႉလႃႇၶၶႄႉ ။– ပိၼ်ၽူႈလိင်ႉလေႇ ဢႆႈ ၽူႈလၵ်ႉ ဢၵ်ႉၽိဝ်ႈဢဝ်ၵူႃႇ~ဝၼ်းၶိုၼ်း။–။

123 ႉ ၵျၢမ်ႇလိင်ႉဝူဝ်းမႃႉ လႃႉၶႃႈ ၵူမ်ႈလေႇယႃႇ~သူၼ်ၼေႃးၵေႃႈ ။– ပိၼ်တီႈဢမျူဝ်း သၼူဝ်းလွမ်ဢဝ် ၵူႈဝၼ်းၵႃး~လၵ်ႉ လိူတ်ႈ၊–၊ တၢင်းဢၼ်ယိင်းလၢႆး လိၵ်ႉၵၢႆးၵႃႉၼွင်ၵႃ~ဢုၵ်ႉလႃႇၼၼ်ႉ။– ဢပ်တ်ႈၵႃႇမေႇသုလမ်ႉ မႃးပိၼ်ၵၢင်ႈၵၢႆႉ လမ်ၵမ်ႇ တုတ်ႈၵုဝ်ႈ လွင်ႈဢၼ်ၼႃႇ~ၼွင်ယိၼ်း။–။

124 ႉ ၼဝ်ႈပိၼ်တုဝၼ်ႇၼ ၵၢင်ႈလႃႉတင်းပေႃႈ တင်းမေႈ ယူႇၵေႈယႃႇလၵႃႇ~ငိၼ်းၵၢႆယဝ်ႉ၊– သိၼ်ပိူင်ၵုႆးဝူဝ်း ၼူဝ်းၼွင် ၵုဝ်းမီး ၵုၼ်ႇတၢင်းၼၢႆ~ၼၢတ်ႇယၢၵ်ႈဝႆႉယဝ်ႉ ၊–၊ ဢၵျူဝ်းၵႃႇမေႇသုဝၼ်းၼၼ် လွမ်းပၼ်တူဝ်ၵုဝ်း ပိူၼ်ႈတင်းလၢႆ ~ ဢိတ်ႇ သိတ်ႇ။– ပုမ်တိုင်ႇ ၼေႃးၵိဝ်ႇၼိဝ်ႈၵၢင်ႇ ၼႃႈၵူင်ႈယိူင်ႈပိူင်ၽိတ်ႇ~ၽိၽျင်း။–။

125 ႉ တင်းၼႆႉ ဢမ်ႇလၢင်ႈပႆႈသေ ၵျမ်ႇမႃႇဝိပႃႇၵ ဝေႈလွတ်ႈလွမ်တိတ်ႇ~လွႆးၵၢင်းၼႃႈ ၊– ၼႆႉလမ်ႉ ၵႃႇယၵၢမ်ႇဢပ်တ်ႈ သၢမ်ပိူင်ပၼ်မႃး တြႃးမၢပ်ႇႁျင်းလၢင်း~ၼိၵ်ႈလၢၵ်ႈၵုဝ်းယဝ်ႉ၊–၊ ၵူၼ်းလိုၵ်တၢႁျၼ် ၼေၵေၼ်ၵေးရေး ပိူၼ်ႈလွင်းပၢင်း~လျူႇလူႇ

ယဝ်ႉ။– ပိသုၶဝေႃႉလႄႈ ဝိပႃႉၵႃပ်ႈတၢၼ်ႈ သူပ်းတူႉ~မ်ၼ်တွၼ်းတေႃႉယဝ်ႉ။–။

126 ။ ၶၼ်ႉလမ်ႉ လိူၼ်ၶၢမ်ႈ ၶၵ်ႈတမ်ႈၶၵ်ႈပ်တၢၼ်ႈ ပိူၼ်ႈလႄႈၶိတ်ႉ~ၵူၼ်းမူႈၶမ်ႇမျုး ။– ၸရေသဝႃႈလႄႈၵႃပ်ႈတၢၼ်ႈ ႁၢမ်းႁျမ်း တူဝ်ႁဝ်းဝၼ်းၶၼ် လႄႈၵႃးလႃး~တီႈပိူၼ်ႈ။–။ မီးသင် တၢင်းဢိၼ်ၶူဝ်းလီင်း မိူၼ်ၶျူးလႃး~ၵႃဝ်ႁူႈ။– သမ်ႉပပ်ၸလေႃႈပ ၵႃပ်ႈတၢၼ်ႈလဝ်ႈၵဝ်ႉၶၼ်ႉ လိူၼ်ၶႃႉလိူၼ်ႈဝႃး လိူၼ်ႈလၢတ်ႈပိူၼ်ႈလိင်ႉမႃႉ~လွမ်းမႃး ။–။

127 ။ ၼူပ်ႉမိူဝ်ႈပၢၵ်ႉလၢတ်ႈ ပိူၼ်ႈၵမ်ႉယုမ်ႉၵမ်ႉမၢတ်ႈၶျေႈဝႃႉလႄႈ~သၵ်းပၢၼ် ။– မုသႃႉဝႃႉတႃႉၵႃပ်ႈတၢၼ်ႈ ပၢၼ်လင်တူဝ် မွႆး လိုးတွင်းလေႉၵဝ်းၸၢၼ်~ပ်တ်ႉပိူၼ်ႈ။–။ တၼ်းၶၼ်တင်းၶဝ် ၵႃဝ်လေႃးပွင်းၵၼ်လေးပႃး လွင်ႈတၢင်းၸၢၼ်~ယုတ်ႈတမ်ႉ ၶၼ်ႉ။– ၶၼ်ႉလမ်ႉ ၶဝ်ႈပ်ၼ်ၵႃပ်ႈတၢၼ်ႈသဝ်ႈသိင်ႉ ၵႃတိၵ်ႈၵႃႉလ ဝလီႉၵၢမ်ႉ~လေးပႃးယဝ်ႉ ။–။

128 ။ ပိူဝ်ႈၶၼ်ႉ ပေႃးဝႃႈၵလၢင်းၵုလ်ႉလႄႈ လေႃးၵုတ်ႈတရျႉၵမ်ႉလိူၼ်ႈၵျ်တ်းဝိႉ ပုၼ်ႈပၢင်ႈႁၢင်ႈသၵ်းသမ်ႉ~လႃးလႃးလမ်ႉ ။–

လေႊၵ ပိတ်ႉလုပၢႇတၵျႇလၶၼ်ႈ တၵ်းငွႆႉပွင်ၵၢဝ်ယၢမ်းလိူဝ် ၶၢမ်ႇၵျႂ်းလႃး~လႆႈယၢၵ်ႈဝႆႉယဝ်ႉ ။–။ ပိူဝ်ႈၶႆႈ ၵၢၼ်ဝႃႈယွၼ်း ထူပ်းယွၼ်းႁၼ် လၢႆတူၼ်ဢိင်းတူၽြေး ၸူပ်ႉမႃၼ်လႃး~ တေႃႇယႃႇၶၶေၼ်ႉ ။– ၸူပ်ႉလိုင်ၸူပ်ႉယဝ်ႉ ၵလၢင်းလေႊၵုတ်ႈတၵျႇ ၵမ်ႇတေႇဝႆႉ တင်ႈတူၼ်ႈၵုၵ်ႉလႃႇ~ၵွၼ်တၢင်း။–။

129 ။ ၵမ်ႇမပတ်ႉထၵုသလ တူဝ်ၵဝ်ႇၵမ်ႇလႆႈၵျင်ႉမျတ်ႈဝႆႉ ပုၼ်ႈပၢင်ႈသမ်ႇမႃႇ~တြူးလမ်ႉ။–။ ပေႊၵႃႈထူပ်းႁၼ်သေလၢႆ ၵႆလမ်ၵိမ်းႁဝ်း ၵမ်ႇၸၼ်ဝ်မႃး~သူႇလဝ်ႈလူင်ယဝ်ႉ ။–။ တေႃႈလူလိူဝ်းၶဝ်တၵ်ႉၵတွၼ်း ဝၼ်းၶၼ်ၶေ ၶမ်ေသပႃႈတၢင်းလဝ်ႈ ၽြေး~ၵုၵ်ႉတေႇ သင်ႇၶျေႇသင်ႇၶျူႇယဝ်ႉ ။– ဝႃႇသၶေႇ ၵယူႇမႃတ်ႈဝႃႈ ၵလ်ၶၼ်ႇထုင်းလၢမ်ႇၶၼ်ၶေ ၸွၵ်ႇမျတ်ႈလီသႃႇ~ သေပႃႈတၢင်းၽြေးႁဝ်းၶႆႉ။–။

130 ။ ယႃႇဝႃႈတၵ်းယုမ်ႇ လူမ်းသမ်ႇလူမ်းဝႆႈ ယင်းသမ်ႉယူႇပႃႈၵလေႇလၵ ၶေႉရေႉ ၵိတ်းပေႉၶိၵ်ႈလၢၵ်ႈလဝ်ႈသုတ်းၵူႇ

တၢင်းၽြေႃး ။– ဝႃႇသၶေႃႇတီႈၶၶေင်ႉ ၵမ်ႇလၢင်ႈၵျ်တ်းၵုိဝ် တၵ်းမေးပၶ်ၵၶ်ထွမ်ႇတြႃး~ၵျ်ႈမိုတ်ႈၵွႆးၶေႃႈ ။–။ တွင်းတ လၢႆ တူၶ်လၢႆပႃး တပေးၽြေႃးသႃႇဝၵႃး~သင်ႇၶႃႇ ။– တေႃႈၵၶ်လၢၵ်ႈထၢၵ်ႈၵဝ်လဝ်ႈ ပႆႇၶဝ်ႈၶိၵ်ႉပၢၶ်ႇ သီႇသိပ်းၵျႃႈ ပၢၶ်ဝႃႇ~ ယင်းၵျုိင်းၶၶေင်ႉလမ်ႉ။–။

131 ။ ၵိၵ်ႉထိဝိၵ်ႉထ ပျွႆႇ ၵသွႆႇသွႆႇလဝ်ႈပျပျႃႇတိၵျႃႇ~ပျူးၶေၶေၶေင်ႉ။– ယင်းဝႃႈလိုဝ်းၶဝ် ၵျုၵ်းၵျုဝ်တၵ်ႉၵတွၶ်း ၵေး သေလိုဝ်းၶဝ်ၽြေႃး ၽုင်းၵၢးယွင်ႇယင်းၵျေ~လေႇလၢတ်ႈတေႉယဝ်ႉ။–။ ၵၡျင်းတီႈၶဵႈ ပၢၶ်လင်တၵ်းပိၶ်ပိုင်သင် လင်ႇလႆႈ ၶုင်တႃၶုင်လိုသတ်ႉတဝႃႇ ၵဝိတ်ႉလႃႇ သိၶ်ႈတၢင်းၽေ~ၵမ်ႇပွင်ႇ။– ၵတိၵ်ႈၵႃႇလလၢတ်ႈၵွၶ်ႇ တၵ်းပိၶ်ၵၢမ်ႇလုိ တင်ႈ ပူၵ်းထွင်ႇ~ၶိမ်းတၢင်း။–။

132 ။ လဝ်ႈလၢင်ႇၶူၶ်ႉၶိႈ ၵုသူဝ်ႇၵၵုသူဝ်ႇ သၢဝ်းၶိုင်ႈၵမ်ႇမပတ်ႉထ ၵုသလ ၵၵုသလတင်ႈတူၶ်ႈ ပိင်းသွင်ႇ~တြႃး ။–

ပိၼ်ပိူင်ႈ ၵလၢင်းလေႃးႁုတ်ႈတရႃႇ ၵုၼ်ႉလႃႇၵမ်ႇတေႇ ၶေႇၶေးပႃး~သိင်ႈလၢတ်ႈလူင်ၵူလ်ႉ၊–၊ ၵမ်ႇလႆႈသေးၽူးတၢင်း လီလႃးလႃး ပိၵ်ႉထူပ်းလႃး~ၶေႈယႃႇ။– မၼ်းလၵ်း ၸႂ်ၵမ်ႇဝူမ်းမျွၵ်ႈဝူမ်းသႃႇ ဝႃႇသၶေႃႇ~လႃးလႃး။–။

133 ။ ၵပ်တ်ႈမၶေႃးၵၢမ်ႇ ၵမ်ႇၵႂၼ်ႇၵမ်ႇၵူၼ်ႈ တိၵ်ႉထိပူႇပတ ၵၽိတ်ႉသႃႇ~သုင်းပႃး၊– ၸႂ်ၵၽိတ်ႉသႃႇၵလူဝ်ႇ လမ်ႇမၢၵ်ႈ ၸႂ်ၵမ်ႇယုမ်ႇတြႃး~တေႃႇလဝ်ႈ ၊–၊ ပူႇပတ ၵိတ်ႉသႃႇလႂင်းမျႂင်း သီႈၶေႉၸေႉတႃမႃး~ၵမ်ႇတင်ႈၵမ်ႇတေႇ ။– ဝီႇလိၵ်ႉၵိတ်ႉသႃႇ ယုမ်ႇၶိုင်ႈၶိုင်ႈ ၵမ်ႇယုမ်ႇၶိုင်ႈၶိုင်ႈ တိၵ်ႉထိသိၼ်ႈလိူဝ်လေႇ~တြႃးၶေၼ်ႉ ။–။

134 ။ ၸႂ်မၶေႃးၵၢမ်ႇ ၵမ်ႇယုမ်ႇၵမ်ႇမၢတ်ႈ ပိတၵၢတ်ႈတေႃႇလဝ်ႈ ၶဝ်ႈတိၵ်ႉထိၸႂ်ပေႇ~တြႃးယဝ်ႉ ၊– ထိုင်မႃးတူၼ်ၸႂ် သေၶေႃႈ ပေႃးၵႃႈထူပ်းၺၼ်သေလႆႈ ႁူပ်ႉၽြေႃးတြႃး~တေႃႇမိၼ်ႈ၊–၊ တၢင်းၵၼ်ယႂၼ်းလိုင် ယႂၼ်းယဝ်ႉ တေႃႈၵၼ်ၶေႃႈတြႃး ၵမ်ႇယုမ်ႇ။– ႁူႈလၢတ်ႈ ႁူႈၵၼ်ဝီႇလိၵ်ႉၵိတ်ႉသႃႇ ၵဝိတ်ႉလႃႇပႂ်ႉၵင်ႈယင်သုမ်ႇ~တၼ်တၢင်းတေႉယဝ်ႉ။–။

135 ။ ပေုးထၢင်ႈတၵူဝ်ႉယေ, လေႉမၢတ်ႈပိတၵၢတ်ႈတေုႉလဝ်ႈ ယင်းယုမ်ႉ~တြုးဢေုႈ ။– ၵမ်ႉလင်ႈမိူဝ်းပွင်း ၸျင်းၶဝ်
ၵတွၢင်း ၵွၢင်ႉဝူမ်ႈပုး~လၢတ်ႈယွင်ႈသင်ယဝ်ႉ။–။ ပေုးထၢင်ႈပီၢင်ရူၢင်း ၵတၢင်းသၢႆသိင် ၶမ်းလိင်ယင်းၵိူင်းၵူႉဢုၢမ်းဖြေုး~
မၢတ်ႈယုမ်ႉလမ်ႉ ။။– ၵၢင်လဝ်ႈဝုႈ ၵပ်ႉပတိ ၶၵေပ်ႉပတိ ၵၢပ်ႈယု, မဝ်ႉၵၢပ်ႈယု, ထၢင်ႉထွၵ်ႈၵျၢင်ပုမ်ႉ~တြုးယဝ်ႉ။။–။

136 ။ ၵတိၵ်ႈၵုႉလ လၢတ်ႈပူၢင်ႉဢုႉဢေုႈ ပိူဝ်ႈၵမ်ႉယုမ်ႉ~လုးလုး။– သုတ်းၵုႈမုးထူပ်းတူဝ်တူၢင် ၶိင်းၵဝ်မုၢင်ၶမ်းတေုႉ
မၢင်လုုးဢေုႈ~ၵမ်ႉလူႉၵမ်ႉဝိႈသင်ငလႈ ။–။ ယေႈၵၢင်လုၢင်းလိူး ဝိူးလင်ဖြေုးမိူဝ်းသေ ယင်းၵိတ်းတပေးလိူပုး သုႉ
သၶေုး~ၶွၵ်ႈၶွင်ႉၶၶေင်ႉ ။။– ယေႈၶ်ၢင်းၵိဢုႉ လၵ်ႉၵျဝလုႉတမ်ႉတိူင်းၶၢင်ႈ ၵမ်ႉပွင်ႉ~ၵျၢင်တၢင်းၵၢင်ယဝ်ႉ။။–။

137 ။ ငေႉတၶျေႉမၵျုႉၵုသူဝ်ႉ လိုင်ပိူႉထၢပ်ႈ ၵမ်ႉလၢပ်ႈလၢင်ၶွင်ႉ~တွင်းတုး။– ၵိၵ်ႈဝုႈ သင်ၵဝ်မိးငိုၢင်းမိးၶမ်းၶမေၢင်မေ
တၵ်းၶိူႈပွင်ၵျု တုလိၵွင်းၵျုဝ်း လင်ႉတၵ်းပွုး~မျုတ်ႈၵုႈပိူႉဝုႈလူင်ၵူလုႉ ။–။ မၢင်ပၢင် ယင်းၵၢင်မိူဝ်းၵိတ်း ၵမ်သိၢင်ၵိၢင်

တၢင်း ၽြေႈဝၶြေး~သွၵ်ႉတေႈ။– တၵ်းဝြႊလွမ်းတေႉတေႉၵြေႊ ၵမ်ႈလွမ်းလံႊ ပေႈတေႉတေႉၵြေႊ သမ်ႉၵမ်ႈပေႈ~ဂါတ်ႊ လါတ်ႊၵူဝ်းလူဝ်းဝံႉယဝ်ႉ ။–။

138 ။ တီႊၵၢင်လဝ်ႊဂဝ်ႈဂျင်ႉလံႊ လူဝ်ႊလူဝ်ႊလေႈခံႊ ၸွႊပူင်ႊၵူင်ႈခိုင်ႊတင်ႉတေႈ~ခေပေင် ၊– တီႊၵၢင်ၵမ်ႈလွမ်း လံႊခခေင်ႉ ပိၵ်ႉသမ်ႉတြူး မုးၵျေုးၵိမ်းမင်း တၢင်ႈၵူတင်~ၵိတ်းၵ်င်ႊၵမ်ႈလၵ်င်ႊလူင်ခြေႊ၊–၊ တြူးၵြေႊ ၵမ်ႈလွင်ႊတြူးၸြေး ပုးလွ်မုးၵျေုး လါတ်ႊပျူးပင်~ၽိုင်မွ်ႈခြေႊ ။– ၵ်င်ႈၵၢင်ပ်ေင်သေ သုတ်ႊတၢင်ႈ ဝိခယေ ၵၽိထမ်ႈမြႈ ၵြေႈတမပျူႈ တိၵ်ႊလိုင်ၽွ်ႈ~တၵ်းလံႊလွ်မုး ။–။

139 ။ တီႊယုမ်ႈၵြေႊလိုင်ယုမ်ႈ တီႊၵမ်ႈယုမ်ႈၵြေႊ လိုင်ၵမ်ႈယုမ်ႈၵမ်ႈမါတ်ႊ မဝ်ႈၵူႉဝြႊတၢင်ႈတီႊၽိုင်မွ်ႈ~တချူးခခေင်ႉ၊– ခံႉလမ်ႉ ပ်ေင်ပိုဝ်ႊၵတိတ်ႊဂြႈလ ဝိႈလိၵ်ႉဂိတ်ႉသြႈ ယုင်ႈယူဝ်းမုး~ ၵမ်ႈမင်ႊၵမ်ႈတ်င်ႊလူင်ၵူလွ်ႉ ၊–၊ လွင်ၵိတ်ႉသြႈ

ပျႃႇပတ ရူႇၸူႇၸွင်းမျွင်း မွင်းၾႆလီပိၼ် လၵ်းလိမ်တွၼ်းမၼ်း ၼူမ်ၶၼ်းရူႈဝၼ်းႁႃး~မဝ်ႇသႃႇမဝ်ႇယႃႇယဝ်ႉ။–   သင်ပိူၼ်ႈ
သမ်ႈႁွင်ႉပႃႇလႃႇၶေ ရူၼ်းမိူၵ်ႈၵေႃႈ သမ်ႉၵမ်ႇၵျိူၵ်ႈဝႃႇသၶေႃႇ~လႃးလႃး။–။

140 ◦ မၢင်ၾဝ်ႇလႆႈလူႇႁူဝ်ႇတေႃႇမႄႇပွၵ်ႈ ၾြေႃးတၵ်ႉႁႃႇ~လႃႊလႃႊယဝ်ႉ ။– ပေႃးဝႃႈလူႇယဝ်ႉၵေႃႈ ပေႃးလၵ်းသုတ်းပီသုတ်း
ပၢၼ်လႃးလႃး ၵမ်ႇမိူဝ်းႁႃႊ~လူႇဝႆႈသင်ယဝ်ႉ။–။   မၢင်ပၢၼ် မိူဝ်းၺွတ်းၶိုင်းႁျွင်း ၺႂ်ႈရူၼ်းလႃႊ~တူၺ်းသႃႇၶၼ်ႉ ။– လူႇယဝ်ႉ
ၵင်ႇႁႃႇသၢမ်ယိူင်ႈ ၵမ်ႇၶဝ်ႈလၵ်ႉၶၶေႃႇ~ႁႆတွၼ်း ။–။

141 ◦ မၢင်ၾဝ်ႇ လႆႈလူႇၸႃႇတိူၵ်ႈၸႃႇတၢင်ႇ ပိတႁၢတ်ႈထမ်ႇမႃႇ~သၢမ်ႁွင် ။– လူႇယဝ်ႉ ၵဝ်မိူဝ်းသၢင်းၶွင်းၵုပ်းလူင်ၶိူဝ်
ႁျွင်း~ႁဝ်ႇပေႃးမွင်~ပႆႇဝႆႈသၵ်းပွၵ်ႈၶဝႃႈ ။–။   မၢင်ပၢၼ် မေးတိုင်တၢင်းၵေႃး ဝေႇၸယၶၼ်ႇတႃႇ ဝတ်ႈႁျူဝ်းပွင်~ၸႁွပ်ႈယေႇ
ၵိင် ။– လူႇယဝ်ႉ ၵမ်ႇယဝ်ႉ ဝီႇၸိၵ်ႉႁိတ်ႉသႃႇၸိၵ်ႈၸူဝ်းရိင်ႇ~ယူဝ်းတူယူဝ်းမႃး ။–။

142 ။ တၵ်းဝႃႈလႃႇတၵႃႇၵေႃႈ ပႆႇထွမ်ႇလိၵ်ႈသၵ်းၶိင်ႇ~လႃးလႃးၶေႃႈ၊– တေဝႃႈၶိင်းႁျင်းၵေႃႈ လိူၼ်လပ်းလိူၼ်မူၼ်းသေ လႆႈ တေႃႈပြေး~ၵမ်ႇဝႆႈသၵ်းပွၵ်ႈ၊–၊ ပိူင်လွႆသေၵေႃႈ ပွင်ၵၸ်မၸ်မၢင် တၢမ်းၽိၸ်ၶွၵ်ႈတြႃး~ၽေႃႇသႃႇ ။– ၵိတ်းၶင်ႇၶွႆႈႁူႉ ၶွႆႈလၢင်ႈ ၵၢင်ႈတၢၶ်ႇ သွၶ်ၵၢၶ်ႇသၢမ်ယိူင်ႈ ၵၶိၵ်ႉလ တုၵ်ႉၶ ၵၶတေႃႉတႃႇ~ယင်းတိုၵ်ႉၸိုင်ၸိူး ။–။

143 ။ ၶူပ်ႇမိူၸ်ႈလႆႈငၸ်ႈယၸ်ႉ သမ်ႉပျၢၶ်ႇလွတ်ႈလိုမ်းၸိူႇ~တၢင်းပႆႇ ၊– ပေႃးၵိူင်ထိုင်ထွင် သွင်သၢမ်ဝၶ်းမႃး လူၶ်ႇတူၵ်းၵႆႇ ~ႁွႃႇသိင်ႈ၊–၊ ၵၶ်ဝႃႈ ၶၵ်းၶေႃသၽေႃးတြႃး လႃးလႃးမၸ်ႇမႃးၵႆႇ~သၵ်းတုမ်ႇ။– ၶၶ်ႉလမ်ႉပိၶ်ပိူၸ်ႈၵပ်တ်ႈ ၵတိတ်ႈၵႃႇလ လၢတ်ႈႁွၶ်ႇ ၵယူႇပိူင်ႈၵမ်ႇယုမ်ႇ~တြႃးယၸ်ႉ။–။

144 ။ ပေႃးၵႃႈလႆႈလူႇ လႆႈလိုၸ်ႈဝႆႉၵမ်ႇၶေႃႈ ငႆးပုမ်ႇ~ၽၵ်းၵိူၸ်ယၸ်ႉ၊– မၶ်းမၸ်ႇလိမ်းမိူၶ်သိင်းထေႃး ပၵိူၸ်းၵႆၶ်ႇမိးလိူၸ် လႆႈလိုၸ်ႈႁွႆးယၸ်ႉ၊–၊ လင်ႇဝႃႈထိုင်မႃးပြေးတူၶ်လွႆ ၵမ်ႇတွၶ်ႉၵၸ်ၸိူမ်းလႃးလႃး ၶွႆႈၵျင်းလိူၸ်~ၵျူးၵျေႃႇယၸ်ႉ။– လၶ်ႉ

လႆႈလိူဝ်ႈၵႃႈၶႄႇမိတ်ႉတ ပေႃးၵႂႃႈလႆႈႁူႉၵႃႈၶႄႇပျႃႇတိၵႃႇ ထၢပ်ႈၶွင်ႈပွႆးတေႃႇ~ၵဝ်ၽြႃး။–။

145 ႉ တေႃႈႁွႆး ဢၼ်ဝႃႈလႃႇတိၶိတ်ႉတ ပထမဝၼ်ႈတူၼ်ႈပွင်းၽေႃႇ~ၽြႃးၶၼ်ႉ။– လႄးႁုတ်ႉတၢၼ်ႇ ဢုၵ်ႉလႃႇဢလၢင်း ပွင်ၵၢၼ်ၵွၼ်တၢင်း တေႇၵိတ်းမႃး~သၢၵ်ႈသၢၵ်ႈဝႆႉယဝ်ႉ။–། ၶွၼ်းဝႃႈပွင်းၵေႃႈ ဢမ်ႇလၢင်ႈၵိတ်းႁူလ်းဢလွင်း လူင်လၢင် တီႈ ၽြႃး~ႁုင်ႇတၢင်ႇ ။– လင်ႇတၵ်းလႆႈဝႃႈလႃႇတိၶိတ်ႉတ ၵေႃႉႁိုတ်ႇမ်ၶၼ်ႈၶွင်းၶၢင်ႇ~ၽြႃးၶႆယဝ်ႉ ။–။

146 ႉ ၶႅၼ်ႉလမ်ႉ လႆႈဝႃႈလႃႇရိတ်ႉတႁူႉလွင်ႈဢသၢင်ႇ~ပွင်မႃး ။– ပၢၼ်လႅပ်ႇပိၼ်ၵူၼ်း ပွင်းၵၼ်ထွမ်ႇၵၢမ်းၽြႃး~ႁူႈလၢတ်ႈ။–། ၵႃႇယၵၢမ်ႇ တူဝ်ၵဝ်းၵျၢင်းလီသၢမ်ပိူင် မိူင်ႈသုင်းပႃး~လွတ်ႈၵၢမ်ႇ။– ဝလီႇၵၢမ်ႇသီႇယိူင်ႈ ဢမ်ႇပိူင်ႈလႆႈပိၼ်တၢမ်ႇ~တိၼ်မိင်း။–။

147 ႉ မၶေႃးၵၢမ်ႇ ယိတ်ႇသိုဝ်ႈ ဢသၢင်ႇ~တၢင်းယူဝ်း။– သိပ်းပိူင်တုလၵိူၵ်ႈဢမ်ႇပိၼ်ၵျူဝ်း~သွင်ႇလွတ်ႈ။–། ၶႅၼ်ႉလမ်ႉ ပေႃးတၢၼ်ႇၵူၼ်းဢၼ် ဢလၢင်းပွင်ၵၼ် ဝၼ်းၶၼ်ၵေႃႉၵၢတူဝ်း~ဢုၵ်ႉလႃႇယဝ်ႉ။– ၵေႃႉၶိူင်ႈငလႈၵေႃႉၶိူင်ႈ ၸဝၵမ်ႇလႆႈ

ပွင်းဢေႃႈႁႃႉသေပွၵ်ႈ ၶိူင်ႈႁၢင်ႉလရိၵ်ႉတႃႇ~တၢင်းၽိူင်တၢင်းမၼ်းယဝ်ႉ။–။

148 ။ ႁၼ်ႇထွၵ်ႇလုမ်ႈၽႄႉလမ်ႉ ၵႃလႄႇမဝ်ႇၸွၼ်ႇၸွမ်မိုတ်ႈ ၶႃႇၶမိၵ်ႉၶိုၵ်ႇ~မိင်းမူၼ်းၶႄႈ ၊– ၶဝ်လၵ်းပႆႁၢပႃတႆ မိဝ်း လႆၶိဝ်းလိင်း သၢပ်ႇလမ်ႁူၼ်း~တူႇၶဝ်ႈၶၼ်ႉယဝ်ႉ ၊–၊ ပိူင်ပိၼ်လႆတူဝ် ၵိင်ၸူဝ်ပတင်း လင်ႁင်းပူႈၶူၼ်ၶူၼ်း ~ ႁႃႇသႃႇ လမ်ႉ။– ၵမ်ႇမိုတ်ႈၶိူဝ်ႉတူႇငလႈ ပၢၶဝ်ႈသၵ်းထႃႇ~လႃးလႃးယဝ်ႉ။–။

149 ။ မွၵ်ႇလုမ်ႈၽႄႉ လမ်ႇတေႃးၶလေလၢပ်ႈ ႁၢပ်ႇၶျပ်ႈလေႇတဝႃႇ~ၸွမ်ၵိူၼ်းၶၼ်ႉ၊– မၼ်းၵမ်ႇပႆႁႃ လမ်ႁပတင်း တူဝ် တၼ်ၶမိင်းလိင်း လေႇလၢဝ်းဝိၼ်း~မိုတ်ႈၽိူင်ႈၵွႆးၶႄႈ၊–၊ ႁူၼ်းႁၢတြႃးလမ်ႉ ငႃးမိူၼ်လႆသၼ် တူဝ်တၼ်ၵၼ်ဝ်သေး တွမ်လေး သွႆႈၸွမ်ၵိူၼ်း~မိုတ်ႈမွၵ်ႇ။– ထမ်ႇမႃႇၵႃႇၶငၽႄႇ ဝႃႇယေႃႇသေႃႇၶူဝ်ႈႁၼ်ႇထႃႇရူင်ႇ သၢပ်ႇသၢၼ်ႈၵႆၵွၵ်ႇ ~ လွမ်းလူမ်း ။–။

150 ။ ႁၢၼ်ႉလၢတ်ႈႁၢပ်ႇၶျပ်ႈ လလၢပ်ႈလမ်ႇပေႇ ၵမ်ႇလေႇယႃႉၸူင်းၽိူင်ႈ မိဝ်းမွၵ်ႇ~ႁၢတူဝ်ၶႄႈ ၊– ပတင်းပတီး ၵၼ်ဝ်ၵိူး

တၢ်ၶၼ်လိူင်မိူင်းလိူင်း ၽိူင်းၵိၼ်တိၼ်ယၢၼ်ႁၢမၼ်း မွၵ်ႇမူလ်းၶူဝ်~လေႇသွၵ်းႁွႆးယဝ်ႉ၊–၊ ႁူၼ်းႁၢတြႃးလမ်ႉ မိဝ်းသႃးတွင် သူပၵူတရိင်း မိူင်းယၢင်းယူၼ်းၶိုၼ်ၶူၼ်းတၢႆး ၵျေႃႈလၢႆးၽႃၼ်ႈတၢင်းႁူဝ်~ၽေးသမ်ႇသၺႇ ။– မၼ်းတၵ်းၵလူဝ်ႇလူဝ်ႇ ႁူဝ်ႇ လိၵ်ႈထိၵ်ႈလၢၼ်ႉ ယၢၼ်ႈတိုၼ်ႇလေးၵိယ လိၵ်ႉတဝိဝေႇၵျႇ~ႁင်းမၼ်း ။–။

151 ။ ၵမ်ႇတၢပ်ႈ ၵထၢပ်ႈထၢပ်ႈ ႁူတ်ႇလၢပ်ႈသုင်းမၵေႃးဝျႇတ လွၵ်ႇငိူတ်ႈၵျႇၶျေႇ~လူင်လၢင် ၊– ပေႃးတၢၼ်ႇၵိူင်ႁူဝ် ၵျသျ မိၼ်ႁၢၵၢႆႇႁွမ်ၶူၼ်းၶင်း တွင်းလွႆးလုပ်ႇလေးယၢင်~လေႇမိုတ်ႈ ၊–၊ တၼ်းၶဝ်ထူးပျူး တြူးသၶေးၵိတ်းလူလူင်လၢင် လၢၼ်သၢင်ယိင်းလၢႆး တၢႆးယၢင်းတမ်ႈမူင်ႈၵၢင်~သီႇတၢၼ်ႇ။– လဝ်ႈလင်ႇၶူၼ်ႉၶိုႈပထမ သုၵ်ႈသီႇလ ၵလ ၵလေႇ ၵထိပ်ႈ ပေႇ ၵၶေႃၵ်ႈ ၶိပ်ႉပၢၼ်ႇ~ၶေႁျေႃး။–။

152 ။ ၶေလွင်ႈသုလရိၵ်ႉတျႇ တုလရိၵ်ႉတျႇ ၵုသလျႇ ၵၵုသလျႇ ၵမ်ႇမပတ်ႉထသၢဝ်းၶိုင်ႈ လဝ်ႈၶိုင်ၽႃၼ်ႇ ~ ၵျူဝ်း

တၢၶင်း ၊–   ယၢမ်းလိၼ်ဝ် တၵ်းမုၼ်းသုတ်းသေထိၼ်ဝ်မ်ႈ သႂ်သိၼ်ၵြႃး ဝၢင်းၶျူးပထမသုၵ်ႈသီႇလၶၢၶင်း~သိၼ်ႈၶဵ်ႈ ႁွၶင်ႇယဝ်ႉ သူ ရှ် သူၶေႇ•••။   သုထု သုထု သုထု။

ထမ်းလဝ်း တိဝိထသုၵ်း တွၶင်း(1)သုတ်းယဝ်ႉတီးၶါးၵျေႃး။

ထမ်းၸဝ်ႈ တီႇဝီႇထသုၵ်ႈ တွၼ်ႈ(2)

153 ။ ၶိင်ငလႈ ပိၼ်ၶင်ႇၸဝ်ႈၽူႈႁူၵ်းပိၼ်ႇ ၼိဝ်လိူင်လၢႆးလေႈ တေႃးၵၼ်ႁၼ်သုင် တုင်ႁုင်ထိၵ်းၽူလ်း တၢင်တူလ်းတၢႈၶိုပ်ႉ ပၢၼ်း~သိူၵ်ႈသူင်ႉ ။– ၶိူဝ်ႉလ ပီႉတ ၶေႃးတၢႉတ ပၽႄႉသရ မျူမွၼ်ႉသွမ်ႉပျူႉ မႁၢႉၶိဝ်ႉလၢႉၵျင်ႉ ၵႁွင်ႉၶဝေရၢတ်ႈ မျူဝ်း လုင်ႉ~ႁူဝ်းပႃး။–။ ၵၼ်ႉၸဝ်ႈ ရပ်ႈတမ်ႈလေႉတၢႉ ၵူးယၢႉ မႁၢႉသထိဝ်ႉလ ၵၶႄႉထတေႉတင်ႈ သၢမ်ၽုင်ႉ~သွင်ၶေႃး ။–
တုင်ႁုင်သုင်သုတ်းၵၢင်ႁၢဝ် ၶဝ်းတၢၶတိုင်ၵေႃးႁူလ်း ႁိုင်ႉလင်မေႃး~ဝုင်ႈဝုင်ႈ။–။

154 ။ သၢမ်သိပ်းသၢမ်လင် သဝ်ၽင်ၵျင်းတၢၶ်း ၵမ်ႉမီးလုၵ်းၶၢၼ်း ပိၼ်ႁူင်ႁၢင်းလၢင်း ပွတ်ႈလူင်းၶျူး~ထ်ၶ်ႉထၢင်ႉ ။– သီႉၽေႃႉသီႉပႃႈ ယေႈၶေႉႁၢႈထၢပ်ႈ မုၵ်ႉငေးၶၢင်ႉ~သုင်ထၢၼ်ႈပွမ်လူမ်း။–။ တင်ႉတေႉသပ်ႉပေႉ ႁူဝ်ႉတေႃႉၽွႆႉၶူလ်ႉၶေႉထိင်ႉ

ၶရိုင်ႇၶရၢတ်ႈပိဝ်လၢင်ႇ~ငဝ်းထူဝ်း ။– သၢမ်ပိူင်ၽြႃး ၵျေးၵျူး သိၼ်ၶမ်းမေးမႄးၶွင်းၶေႃး ပိတ်ႇပိူင်မျူဝ်း~ပီႇပျၢတ်ႈဝႆႉယဝ်ႉ ။–။

155 ။ **ဧဝံ မေ သုတံ ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ဇေတဝနေ အနာထပိဏ္ဍိကဿ အာရာမေ ၊ အထခေါ အညတြာ ဒေဝတာ၊ ဧဝံ**–လိူင်ႉၶင်ႇၶႄႇ ဝႃႈတီႈလႆၢတူၶ်လႆၢပႃး ၽြႃးတပေး ဝ်င်းဝေး မျၢတ်ႈႁွင်းၵျူဝ်း~ယႃႇယီႇ ယႃႇၵၢၼ်ႇ ။– တူလ်လတ်တၢရီ သီႇသိပ်းသွင်လဝ်ႈ ပိလ်ႇလၵေႃႇတတၢၵ်ႈ ထိုင်သၢၼ်ႇ~ငႄးပႃး။–။ **မေ သုတံ**– ၵၢၵျူး ၵၢမျၢင်ႇ ၵျၢင်ႇလေႇပူၼ်ႉတီႈလၢတ်ႈ လျၢင်ႇမြၢၼ်ႇ~သုတ်းၵႃး။– **ဧကံ**–ႁွႆးၵႃႈတူဝ်လိၵ်မိင်းၵဝ် မျၢတ်ႈၽြႃး~တၢင်ႇထွတ်ႈ။–။

156 ။ **ဘဂဝါ**– သုတ်းလိၵ်းသုတ်းလွမ် သုင်ပွမ်ထီးယူဝ်း မၢၼ်ႇၵၢင်းၽျူး~ၶေၢတ်ႈလူႇ ။– **သာဝတယံ**–တီႈၵၢၼ်လေႈ ၵျၢင်ႈသႃႇဝတ်ႉထိ မဝ်ႇၽေၵ်ႈသဝ်းယူႇ~သွၼ်ၽီသွၼ်ႁူၼ်းၶၼ်ႉ။–။ **ဝိဟရတိ ဇေတဝနေ** –လေႇတႃႇၵူးယႃႇ ရတၶေႃႇ သူလ်ႇၽုင်ႇ လိင်ႇႁုင်ႇၶဝေရၢတ်ႈ ပိၼ်မူႇ~လၢဝ်လွႆး ။– **အနာထပိဏ္ဍိကဿ အာရာမေ**– သထေးပူၵ်းတၢင်းႁွၼ်းလူင် ပူင်

တၢၼ်းႁိုင်ႉလၼ်သွႆး~ၵျုႉထၢပ်ႈ၊–၊

157။ တင်းႁူႉသိပ်းပႆသွင်လိူၼ် မိူၼ်ႁၼ်ပျႂ်းလေး တင်ႈပၢင်ပွႆး~သၽၢင်ႉၼၼ်ႉ။– ၼေႉလုမဝ်ႉပျၢတ်ႈ လူႉၼၢတ်ႈတေႉ ဝျႉ ၵျႉႁၼ်ႉတုဝိင်ႉ ထၢၼ်ႈၵမ်ႉပၢင်ႉ~သေလူဝ်ႈသေယၢမ်း။–။ ၼႆၼလႈ ပိၼ်ၼင်ႉမိူဝ်ႈၼၼ်ႉ မၵျႉထၼ သူႉဝသိၵ်ႉထိႉ လ ပိူင်ႉတိူၵ်ႈသိင်လၢင်ႉ~သထေးၼၼ်ႉ၊–၊ ယေႈဝၼ်းသွင်ပၢၼ် ယၢၼ်သေၵိူၼ်းလူင်လူင်းမႃး လူႉပိတ်ႈလေး~ၵမ်ႉပျၢတ်ႈ ၼၼ်ႉယဝ်ႉ၊–၊

158 ။ ယၢမ်းၵၼ်ၵႂၢင်းၵႂၢင်း ဝူင်းတၢင်းၵူပိဝ်လိင်းမႃး ရထူးလၢၵ်ႈပိဝ်ၵေး~ၶိုၼ်ႈႁေႉၼၼ်ႉ။– သုၵျွႉၵ်ၼ်းၵဝ်ၵျႉၼမ်ႉ ၽလမ်ႉၵျေႉထေးပၢတ်ႈ မျိင်ႉမျၢတ်ႈၶိုၼ်ႈသူႉသျႉဝႁ လုၵ်ႈလဝ်ႈသပေႉ~ ၵွၼ်တၢင်း ။–။ ၶူပ်ႉမိူဝ်ႈ ႁွင်ႉၵိူဝ်ႈတၵ်းပူဝ်ႉ ၼေႉလျူဝ်ႉဝၼ်းဝႆႉလႆႉသူႉၶမ်ႈ ပိဝ်လေႉ~ မုၼ်းလွႆးၼၼ်ႉ ၊– သထေးၽူဝ်မေး ၵ်ၼ်းၵဝ်ယေႁွင်းလွင်းၵွမ် သိၼ်ႁွမ်ႁ

တူဝ်းလေးလၢင်း ၵိုင်းၵၢင်းခေႃမ်ႇသႃႇ သီႇမီးသွႆး~လူႇလဝ်ႈ၊–၊

159 ◦ ခိုင်းၵႃႈသိပ်းပႆသွင်လိူၶ် မူိၶ်ၵၶ်တိဝ်းဝၶ်း တင်ႈပၢင်ပွႆး~မဝ်ႇယူႇ ။– တင်းၵႃႈ ၶမ်ႉၽိုင်ႈၶမ်ႉၵွႆႈ ထေႃးပႃတ်ႈ ၽေႃးလိၶ်ႇ မိၶ်ႇၶျူဝ်ႇ ၵုသူဝ်ႇတီႈၶင်ႇၶႆႉၵမ်ႇပျႃတ်ႈ တွင်းလူႇ~ပူင်တႃၶ်း။–။ ၶူပ်ႇမူိဝ်ႈၶေႃၶ်ႇၶ်တ်ႉၵၶႃႇ လဝ်ႉပႆႇလႃႈ သုၵ်ႈၶျေႈယဝ်ႉ တေႇတင်ႈပၢင်မူႇ~ၽိူၶ်ပွႆး ၊– ယေႈဝၶ်း သႃမ်သိပ်းပႆသီႇမီႇ ၽၵ်းဝႃၶ်ၵျိၶ်းႁွင်း တွင်းၵိၶ်ပိူင်ၶၶ်တိဝ်း ဝၶ်း မီႇၶိင်သွႆး~သွႆႇသူမ်ႈလွႆယဝ်ႉ ၊–၊

160 ◦ မီးလေး သိင်းထေႃးသၵ်ႉၵျူးၵိူဝ်ဝႃၶ် ၵုၶ်ထႃၶ်တင်းလေး ၶမ်ႉၽိုင်ႈၶမ်ႉၵွႆႈဝၢင်ႈၽိူၶ်ပွႆး~သႃမ်သိပ်းပႆသီႇမီႇ ယဝ်ႉ။– မိတ်ႉသ မမ်ႇသမ်ႇ ၵႃႇၶမ်ႉပႃႇၶမ်ႉ သီႇလေႃႇသီႇၵျေႃႇ လွၵ်းၵျေႃႇၶူဝ်ႈသႃႈ ပိင်ႈၵျၢင်းလီႇ~လႆမိဝ်း။–။ ၶူပ်ႇမူိဝ်ႈ သုၵျိူႇတၵ်းၶွႆႈသုင်းသွင်ႇ ၵသႃႇၵူင်ႇၽုင်ႇသတိမျူဝ်ႇသွၵ်ႈ ယေႈပွၵ်ႈသႃမ်သိပ်းပႆသီႇမီႇ~ၵျိၶ်းႁွင်းၶၶ်ႉ၊– သထေးဝႃႈၵၶ်

ႁူၼ်းႁုၼ်လမ်ႉပူႉၶႄႈ ၽႂ်တၢၵ်ႈၵိၼ်လီ ၶႂၼ်းလီမိူၼ်ၵဝ် တူၵ်ႉၵေႃမွၼ်း~ၽူႈယၢၵ်ႈၶေၼ်ႉဝႃႈ।–।

161။ ဝႃႈတီႈႁူၼ်းၽၢၼ် သုတ်းပၢၼ်သၢင်းရေး သၽုင်းတွင်း~ယႃႉလၵႃႉၶဝ်ၶေၼ်ႉ။– ယၢမ်းဢၼ်ၵဝ်လဝ်ႈ တၢၵ်ႈၶႂ်ႈသုင်း
သွင်ႉသၢမ်သိပ်းပႆႇသီႇ မီႉယွၼ်ႈဢရသႃႉ~တင်းလေးၶေၼ်ႉ။–။ သင်ၵဝ်လႆႈႁူႉမိူဝ်ႈၶင်ႉၶေၼ်ႉ ၽူႈယၢၵ်ႈတဝ်ႈၵွတ်ႈၵွင်ႈၵေႉ
ၵႃႉ~သထေးလမ်ႉ ।– ၵဝ်တၢၵ်ႈၶႂ်ႈပၼ်တၢင်းၵိၼ်ၵၢင်းၶဝ် သၢမ်သိပ်းပႆႇသီႇ မီႉၵွမ်ၵေႃး~လိင်ႉလူမ်ႈလူင်ၵူႈ।–।

162 ။ ၵႂ်ႈၶဝ်ပေႃးလႆႈၵိၼ်လီ သုင်းလွႆး ႁူႉသထေး~လေႃးလိင်ႉ ။– ၶင်ႉၶႄႈ ႁူႈတႃႉႁူႈဢၼ် လႃႉလႃႉသင်ႉၵပ်ႉပ ၵျမ်ႉ
ဢၢင်ႈ ဝၢင်ႈလိၵ်ႈဢၶျေႉထပိင်ႉ~တွင်းတႃး။–။ လွႆၵုသူဝ်ႉလွင်ႈၶႄႈ ၶေႉလုၽိင်ႉလုမ်ႉ ဢမ်ႉပျၢတ်ႈ ပွႆႉၵၢဝ်ႉလၢတ်ႈလႆၶိင်ႉ~
ဝၼ်းၵႃး ।– မွင်းၵႃဝၼ်းလွႆ ဝၼ်းလွႆ ၶွႆးလွႆသထေး ၽူဝ်မေးမီးၶေၼ် သေလႆၢႁူၼ်းၽၢၼ် ဢမ်ႉၵၼ်မႃး~တဝ်ႈၵွတ်ႈ।–।

163 ။ သတၢင်းထၢၼ်ႈပေႃးၵျူးႁူင် လင်ထိုင်ဝိင်းယၢၼ်ၵႆႁူၼ်း ၽျေၶူၼ်းမိူင်းၽီ ငိၼ်းလီၶၢတ်ႈသီးၵျူး~သႃႈလွတ်ႉယဝ်ႉ။–

ၵိင်ႇတႃႇတေႇဝႃႇၽ်တ်ႈသုလမ်ႇပတိ တၵ်းၶ်ႈလူင်းလွႆႈ ၵုသူဝ်ႇႁျင်းတၵႃႇ လေႇတၶေႃႇၶႆႈငဝ်ႈထိုင်ပွတ်ႇ~ၵူင်ၶိင်းႁွၶ်ႇဝႃႈ။–။ မူဝ်ႈၶၶေၵ်ႉ ၵလိုႇလုꩤႃႇတေႇဝတႃႇ ၵၽိၵၶ်ႇတႃႇယ ဝတ်ႉထၵီႇၵႁွင်ႇ သွင်ႇၽေႃၶ်ႇၵျၢင်ႈလေးလွတ်ႇ~တူဝ်ၽီ ။– သိၵ်ႉ ၵျူးလင်ႇတၵ်းၵျိတ်းမူၶ်လူၵူဝ် ထူဝ်ယူဝ်တႃမူဝ်း ၵျူဝ်ၶႃဝ်ၵၢင်းငဝ်း ၵျၢပ်ႇႁွၶ်းၶီ~သိင်ႈလႃတ်ႈတေႉယဝ်ႉ ။–။

164 ။ လင်ႇတၵ်းလူဝ်းၵဝ်လေးပႃး မင်းၽျူးသမီး ပီးၵူမ်ၶင်းၶၶေး ၶေႃတ်ႈၶေႃင်းၽီ~သီႇၵ်မ်ႇ။– ၵလိုႇလုꩤႃႇ တေႇဝ တႃႇပႃၵ်ႇၶိုင်ႈ ၽေႃၶ်ႇၵျိတ်းလိၵ်ႉလိၵ်ႉယွႆႇယွႆႇ သူလိုးသီႇၵျၢင်ႈသုင်တ်မ်ႇ~ တင်းယိင်းတင်းလဝ်း ။–။ ၶ်င်ႈၶူင်ႇ မံယူင်ႇၶူဝ်း ၶႃတ်ႇၽေႃတ်ႇယႃတ်ႇ သူဝ်ႈပႃတ်ႈၽေႃႉသိၵ်ႇၵျိၶ်ႈ ပူၶ်ႈယဝ်ႉလိၶ်ႈၵမ်ႇၵိမ်ႇ~ပေႃးၶၶေ ။– လူဝ်သေၶူဝ်းယွၵ်း လွၵ်းၵပ်း ၵုပ်းၽုင်ထူင်ပႃး ၶႃတ်ႇပေႃးၵၶ်~ပွင်ႇၵျူဝ်ႈဝႆႉယဝ်ႉ။–။

165 ။ သိၵ်းၵျူး ၽေႃမ်းၵျိတ်းၶိင်းလူင် ပႃးထူင်သႆႇယႃၶ်း ၽေႈတေႃးတၶ်~ၽွႆႈၽိဝ်ႇ ။– ၵွၶ်ၵဝ် လႃၶ်လုၵ်ႈပႃၵ်ႇၶိုင်ႈ

ယိုင်ႈဂပ်ႉၷူဝ်ႉတွင်ႈလၢင်ႈ တိမ်ဂိဝ်ႇ~လႆမႃး။–။ မႁႃႇသထိႇလဂေႃႈ ခွင်ခိူင်ႉဝႃႈတၢၵ်းသုင်းသွင်ႇ သၢမ်သိပ်းပႆၢသိႇ မိႇယွၶင်ႈ ၵၢရသျႇ ခွင်လျႈလိူင်းၽိဝ်ႇ~ဂိခင်ၢႆး ၊– သၽုင်းတွင်းလျး ပိခင်ၽုင်လႆမျးၵွခင်ႇၷိုင်းၷႆၢး~သိင်ႈသိင်ႈတေႃႉယဝ်ႉ၊–၊

166 ။ လခင်သင် ၽိင်ဝ်ထိုင်ၷိုခင်းလုင်သထေး ယၢမ်းလိဝ်မိုဝ်ႈၽဝ်ၢႆး~ဂိခင်တျႇ။– ပူႇထဝ်ႈၵွခင်ၵၢဝ်လၢခင်လုၵ်ႈ မုပ်ႇတွင်ႈ တုပ်ႈ တိႈၵၢခင်ၶျူၵ်ႉပြိုတ်ႈလွတ်ႈခေႇယျႇ~တခင်းသဝ်း။–။ မိုဝ်ႈခခေင်ႉမႁျႇသထိႇလ ၵၢချေႇထပိင်ႇတိဂတ်ႉသ ၶျူင်းတဂျႇ ~ၽူဝ်မေးဂျေႈ ၊– တၷျခင်ဂူခင်းၽေၢခင် လၢခင်လိခင်ခေျယွခင်း ခမေ်တွခင်းထဝ်ႇတိမ်လေး~ဝၢင်ႈတုပ်ႈ၊–၊

167 ။ ခိင်းလုင်ပုးထုင်သႆၢပၢခင် ၵွခင်လၢခင်ၽိင်ဝ်မျး လဝ်ႈသထေး~ၵိင်ႇယျႇယဝ်ႉ။– ပူႇထဝ်ႈတၵ်ႉလၢတ်ႈ လေျႇဂဝၢတ်ႈ ၵမ်ႇလျႉတိႈချႈ သွင်လဝ်ႈၶျူင်းတၵ်ႉဂျႇ~ၽူဝ်မေးခႆေႉခေျႈ။–။ မိုဝ်ႈခခေင်ႉ ပိင်ႇတိဂတ်ႉသ ထခလိုင်ႇယိုင်ႈ လဝ်ႈၵုၵ်ႉ လျႇ~သုပ်းဝၢခင် ၊– တၷျခင်ခိင်းလုင် ပုးထုင်သႆၢၷိး ခရိးပူႇဂူခင်းၽေၢခင်~တၵ်ႉလၢတ်ႈတေႃႉယဝ်ႉ၊–၊

168 ။ ဝုႈၵုႈၶိင်းလူင် ႁူင်ငူင်လင်ႁွမ်း ၸွမ်းမုးလုၵ်ႈတင်းလၢခ်~ ပိခ်မူႇ ॥– ပႆႇတွခ်ႉၶိုခ်ႈႁွတ်ႈၵိင်ႇၼၢင်ႈ တီႈသၢင်ႈ သထီႇလ ခေႇရုပ်ႈတခ်းယူႇ~မိူင်းၵုႈလွႆၸမ်း ခႆႉခေုႈ ॥–॥ ၵလူဝ်ႇသခ်ႇတ ခယေထဝ်ႈလရူႇ ၵိၵ်ႉလူလႆႈလၢခ်မူႇ ခမ်ခေႃး ၊– ၵၢင်လွႆမီးႁိူဝ် ၵွခ်ၵဝ်လၢခ်လိခ်ခမ်တွခ်း ၵွခ်ႇလိၵ်ႉၵျႃး~တဝ်ႈႁွတ်ႈ၊–၊

169 ။ တခ်းခႆ သထေးၽူဝ်မေး ထၢမ်လေးၵၡွင်း ပူႇတၢင်းခေႃး~လရူႇငလႈ ॥– မိူဝ်ႈခခေ်ႉ ပူႇၵွၵ်ႇလင်ႇတၵ်းၶႆႈ လၢတ်ႈ ယတၢတ်ႈသုၶမိင်ႇ သွင်လဝ်ႈၵုၵ်ႉလုႇ~ၽူဝ်မေး॥–॥ ဝုႈတီႈမၵျႇထခ ပိင်ႇတိၵတ်ႉသ သိၵ်ႉထီႇလၶၢဝ်ႇသုႈ ႁူႈ ပုႈတၵ်ႉၵုႇ~ၽြေးခႆႉ၊– ၶုႈလမ်ႉ ၵ်ခ်ႇပိခ်ႁူခ်းၽေၢခ် မိူင်းယၢခ်ၵႆတွခ်း ၶေယွခ်းလေႇလူင်မုး~လိင်ႉသၢၵ်ႈၶုႈၵေုႈ၊–၊

170 ။ တေုႈခႆႉ ၵျူဝ်ခ်းသတၢင်း ပိူခ်ႈၵျူင်သေလၢႆ သၢႆတုပႆႇလႆႈယိင်းတူလႆး ၵျူပ်ႉၵျခ်လုး~မုင်ႈမျေႇခေုႈ ॥– ၶၢဝ်ႇသုႈ ပိူခ်ႈဝုႈမၵျႇထခ ပိခ်ႇတိၵတ်ႉသ ထၢခ်ႈပေုးၵျေႇ~တင်းမိူင်း॥–॥ ၵ်ခ်ႇလၵ်း ၶဝ်ႈပိခ်လတုပိလ်ႉလယုႇ သမ်ႇမုႇသမ်ႇ

ပုတ်ႉထၵထွတ်ႈ တၵ်ႉၵုႉတေႃႉ~ၽြႃးယဝ်ႉ။– သတၢင်းငိၼ်းလိ ၶၢဝ်းၵိလင်မေႃး ပႉၽၼ်ဝ်မႃး~တဝ်ႈၸွတ်ႈသၵ်းပွၵ်ႈၶဝ်ႈ။–။

171 ႉ တေႃႈၶဵႉ ၶုႈလင်ႉၵွၼ်ၵဝ်ၷူၼ်းၽေၢၼ် လၢၼ်လိၢ်လိၢ်းယိင်း ၶိင်းလူင်ထဝ်ႈၷူဝ်သႃး~ပ်ၼ်ပူႉ ။– လွမ်းလူလုႆႈၵမ်ႉမ ၵၵုသလဝိပၢၵ်ႈ တုၵ်ႉၶၵယႃႉၽေ ၷၢင်ႈထဝ်ႈၶေင်ၷူႉ ~ လင်ၷွမ်းၶုႈၵေႃႈ ။–။ ယိၵ်ႉလူၵယွႉ တၢၼ်ႉပေႃးလီလႆႈ ၵမ်ႉမႆႈ ၶျမ်းသႃႉ တင်ႈၷိုၼ်းယူႉ~ၵမ်သိၼ် ။– ႁွႆးၵုႈ တၢင်းၽေၢၼ်ၶမ်လိူဝ်သၢင်းရေႃး လင်ႉလႆႈလေႉယွၼ်းၵိၼ်~လွတ်ႉလေႈၵဝ် ယဝ်ႉ။–။

172 ႉ တေႃႈၶဵႉ ပိူၼ်ႈၷူင် ၷိူၼ်းလူင်သထေႃး ၶမ်းယေႃးလဝ်ႈတိုဝ်းသိၼ်~သိၵ်တ်ႉလုႉ။– ၶုႈလင်ႉၵွၼ်ၵဝ်လၢၼ်လုၵ်ႈ ပၢၵ်ႉၶိုင်ႈ ၷ်ႈလႆႈယွၼ်းပိုင်ႈၶဝ်ႈသေတႃႉ ~ သုမ်ငၢ်း။–။ ၶင်ႉၶဵႉ သၵေႃႉၵယွင်ႉသွင်ႉၷ်တ်းဝၢတ်ႈ ပၢၵ်ႉလၢတ်ႈဝႃႉလုႉ~ ယွၼ်းၵိၼ်ယဝ်ႉ ။– သထေႃးၽူဝ်မေႃး လူမ်းလူင်လူမ်းလၢင် ၵၢင်လွႆဝူမ်းပႃး လေႉတၶေႃႉတၢၼ်ႉတၵ်းသၢၼ်ႉတၵ်းမိၼ်~ဥႃႉ

လႆႈၵၢဝ်ယဝ်ႉ ။–။

173 ။ လင်ႇတၢၵ်းၶၢၼ်ပၼ် ပၢၼ်ပိၼ်သထေး ဝျႈမုၼ်သိၼ်~ၵျႈတေႃႇယဝ်ႉ ။–   ၼင်ႇၵၢၼ်ၵဝ်လဝ်ႈ မၼသေိၵျႇရ သင်ႇ ၵပ်ႉပတူၵ်ႇၵၢင်ႈ ၵျၢင်ႈယူႇၵျႈလွႆလိၵ်ႈ တၵ်းပေႃႇ ~ ပိၼ်မျႈ။–။   သုၵ္ၶျႇလင်ႇတၵ်းပၼ်ႈၼဝ်ႈၵုၼ်ႈလုၼ်ႈ ၵျ်တ်းပုၼ်ႈယွတ်ႈ တွင်ၵျေႃႇ~ၵိၼ်ပၼ်းယဝ်ႉ ။–   လိမ်ၵၢၼ်တၢင်းၵိၼ်ၵျိၼ်းႁွင်း သၢမ်သိပ်းပႆၢသီႇမီႇ ပလီႇၼိူဝ်ႉပိင်ႈ တၢၼ်ႇၽွင်မၼ်း~ၵိမ်ႇႁူႈ ၼၼ်ႉယဝ်ႉ ။–။

174 ။ တူဝ်မၼ်းသထေး မေးလီၾၵ်းဝၢၼ် ၵုၼ်ထၢၼ်တၢင်းလေး ၼၼ်းၽွႆလေးမိဝ်း ယွတ်ႈတွင်ပၼ်း~မတ်ႉလိမ်ႇယဝ်ႉ။– သွင်ႇႁူႈသိပ်းပႆၢသီႇ မီႇယွၼ်ႈ ၼိူဝ်ႉႁွၼ်ႈၼိူဝ်ႉသျႈ ပပိင်ႈပျွၵ်ႈ ယေႈလိူဝ်ႉယေႈၵီႈ တၢၼ်ႇၵျွႈပေႃးၵိမ်ႇ ~ ၽွင်မၼ်းၼၼ်ႉ ယဝ်ႉ။–။   သူႇတေႃႇၵျေႃႇယဝ်ႉ ၵဝ်ယိုၼ်ႈႁျင်းတၵ်ႉၵျႇမ လေႇမိင်ႇလိၵ်ႉယွၵ်ႇ သွင်ႇတွင်ၽွတ်ႈမေးလိမ်ႇ~သၢင်းထူင်ယဝ်ႉ ။–

ထၢၼ်ႈပေႃးလေႃးတီႇမ်ႉ ပၢၵ်ႇၶိုင်ႈႁူၼ်းယွၼ်းသၢင်းၶႄး ပေႃးလွၼ်းမူႇတင်းလူင်~လွတ်ႇတူဝ်ႈသိင်ႈယဝ်ႉ။–။

175 ။ တင်းၶႄင်ႉ လိၵ်ႉလိၵ်ႉယႂ်ႇယႂ်ႇ မဝ်ႇဝႆႉၵိတ်းယင်း ၺၢင်းၽႂ်ႇလႄးလႄး တွတ်ႈလေႃးထူင်~တေႃႇဝႃႇ။– ပူႇထဝ်ႈလင်ႇတၢၵ်း ပၢၵ်ႇဝႃႈ ၵႂၢင်ႇလေႇယႃႇတူ ၵႂၢင်ႇသုမင်ႇၵလႃႇ ၶေႃႈမျၢတ်ႈၵိသိတႃႇ~ပၼ်ၽွၼ်း ။–။ ဝႃႈယဝ်ႉၵၢမ်ႇလိူဝ်ႈ ႁူမ်ႈမိူဝ်ႈတၶျၢၵ်ႈ ၶၶ ထလင်ႇၸၼ်ႈလူင်းႁူဝ်ႇ~လၼ်းၵၼ်းယဝ်ႉ ။– သိၵ်ႉၵျူးမိၼ်မိူဝ်းမိူင်းၽီၸိမ်းႁွၼ်း သထေးၵၢမ်ႇမီးတၼ်း~ယိၵ်ႉၶေႃႈၶဝ် ယဝ်ႉ ။–။

176 ။ သထေးလီၼ်းလႃး လူလွမ်းတၢင်းလင် ငိၼ်းႁိင်သုတ်းတွၼ်း ဝႃႈလၼ်းၵၼ်း~လူင်းႁူဝ်ႇ ။– တီႈၶၼ်ႈ မၼ်းသင်ထူး တၢင်ႇလၢၵ်ႇၽိင်ႈ ပူၼ်ႉတီႈဝႃႈလိူဝ်ၶေႃႇ~ဝႆးတွၼ်း။–။ ၵမ်းၶိုင်ႈသေၵေႃႈ ၵၼ်ၶင်ႇၵုပ်းၶဝ်ႈ ၵဝ်လဝ်ႈႁူႈတွၼ်ႈ ၶႃႈမွၼ်ႈ လၵေႃးတေႃႇ ၵျေႃႇၶူဝ်ႈၵေႃႇလႃႇ~သုင်းလႃးၶၼ်ႉ ။– ၶၼ်ႉၵေႃႈ ၶိင်းၶဝ်ႁၼ်းပၼ် ပိုင်ၶၼ်တိဝ်းဝၼ်း တၢၼ်ႇပေႃႈႁႃး~ႁူႈ

ပွၵ်ႈလူင်ငလႈ ၊–၊

177 ႉ ယၢမ်းလိၵ်ႈပေးလွၶ်း ႁူၶ်းယွၶ်း ပေႊလေးပၢၵ်ႇၶိုင်ႈလိလိ သမ်ႉယင်းမႄး~ၵိုတ်းႁျၢၶ်ႇ ။– တင်းႁႃႈ ၼေႃႇလႃႇ ၼရသႃႇသၢမ်သိပ်းပႅ်သီႇ မိႇယွၶ်းၼုပ်ႈၶဝ်ႈၵဝ်လဝ်ႈ လလ့်ႁႃႈၶွင်းဝၢၶ်ႇ~ၵိုဝ်ယွမ်းလူင်ၶႄႉ။–။ သူႇတေႃႇသတိထွၵ်ႈထၢင်ႇ သၢင်ႇၶျၢင်ႇတီႈၶင်ႇၶႄႉ ၼမ်ႇၵူႉသိင်ႈလႆႈ ၵိုတ်းႁျၢၶ်ႇ~ယင်းႁျၢင်း ၊– ၼၵျင်းၶႄႉ မၶ်းတၵ်းပိၶ်မႄး မီးမႄးပိူင်ၵိုဝ် သထေး တူလ်းလေးၼမ်ႇၵၶ်တၢင်း~လိၼ်ႈတီႈသင်ယဝ်ႉ ၊–၊

178 ႉ ၶႄလေႈ ပေႊၼၶ်ၵိၶ်ငၢႆး ဝႆးပေႊ သထေးလၢတ်ႈပၶ်ၶၢင်း~သူတေႃႇ။– တေႃႈၶႄႉ ၵဝ်းလိၵ်ႈၶ်းၼဝ်ၼႃႇၶမ်ႇ ပႃႇၶမ်ႇ ၽလေမ်ႇၶေႊၽွႆႇ လႃးၽွႆႇထေႃးပၢတ်ႈ ၶိူင်ႈၼၽေႃႇ~မိူဝ်းၵျင်း။–။ ၼိၵ်ႇလူလ်ႈပွၵ်ႇပွၵ်ႉ မွၵ်ႇယႃႈသီႈမီးသႆႈ မႆႁေႃႇ တၶ်းတၢမ်ၶၶ်ႉ ၊– သထေးမိူဝ်းထိုင်ၵျင်းလူင်သိ်င်လၢဝ်ၽြေး ၽွင်ႇလူမ်းထၢမ်~လဝ်ႈလၢတ်ႈတေႉယဝ်ႉ ၊–၊

179 ။ လင်ႇတၵ်းၽိူဝ်ႇထိုင်ၵူဝ်ၵူႈလေးၶႃး ၵျင်းၽြေးဝၢတ်ႈတၢင်းသၢမ်~ဝၼ်ႇတႃႇယဝ်ႉ။– ၵလိင်ႇတေႇယ လၢႇၶၵေမ်ႇၽိဝ်ႇ ဝလီႇၶၼုၵ်ႈတေႃႇ လဝ်ႈလင်ႇတၵ်းၸေႃႇလိုဝ်ႈ ၵၶေႃႇထၵျင်းတၵႃႇ~ၽိူဝ်ႇမႃး။–။ ၵ်ၶၼ်ႇလဝ်ႈလၢတ်ႈၵွႈလုၵ်ႈၽေ သႃႇဝၵလုၵ်ႈ လဝ်ႈသင်ႇၶႃႇ~ၵမျူးၶၶၼ်ႉ ။– ၵွင်ႉဝႃႈၵႃႇၶေႃႇထပိၶၼ်ႇသထေး တင်းလူင်လိူဝ်ႈတုင်းၵျူး~ထွမ်ႇလိင်ႈတေႉယဝ်ႉ။–။

180 ။ သထေး လင်ႇတၵ်းဝၢင်းၵူဝ်ၵူဝ်ယမ် ၵမ်ႇလမ်ၵမ်ႇၵံ သိပ်းပႆသွင်သွၵ်ႇ တၵ်ႈတိူင်းထႃး~ၶိတ်ႈတၢၶၼ်ႇ။– ၵေႃး ၵႃႇသ ၵႃႇယၵၢမ်ႇ ဝလီႇၵၢမ်ႇ မၶေႃးၵၢမ်ႇတမ်ႇဝၢတ်ႈ တၵ်ႉလၢတ်ႈလဝ်ႈၶိပ်ႉပၢၶၼ်ႇ~ၵွၶၼ်တၢင်း။–။ ဝႃႈတီႈ ၵလိင်ႇတေႇ ယ ၵတုမရ လၢႇၶဝိလႃႇသၵထွတ်ႈ လိၵ်းယွတ်ႈလွမ်မၢၶၼ်ႇ~ၵၢင်းသိၼ်ၶႃႈၶေႃ ။– ၶၼ်ၶၼ်ႉ ၶႃႈတၵႃႇၽူဝ်မေး ၸေးလွၶၼ်း ၵူၶၼ်းယွၶၼ်း ၽေၢၶၼ်ႇတူၵ်းတိၼ်~ပၢၵ်ႇၶိုင်ႈတီႈၶႃႈ ။–။

181 ။ တေႃႈလၵ်းလီၵၢမ်းပိူင်ၶၶေၼ် ၶေၢၶၼ်းၵျၶၼ်ၶေၢၶၼ်းလၢႆး ဝိႈၵွမ်းၽိူင်~တၢင်ႇမူႇၶေႃး။– ၶႃႈတၵႃႇသွင်ထဝ်ႈ ပၶၼ်ႈၶဝ်ႈ

ၵုၶၼ်ႇလုၶၼ်ႈ ၷိတ်းပုၶၼ်ႈၵေႃႇလႃႇ ၵရသႃႇမိူင်ႇယဝ်ႉပၢၵ်ႇၶိုင်ႈ တေႃႈပ်ႇသိင်ႈၵိတ်းယူႇ~ယင်းမီးၼႃႈၵေႃႈ။–။ ၵၶၼ်ၶၼ်ႇ ၵုပ်းၼဝ်ႈ သွင်ထဝ်ႈတၵ်ႉၵႃႇၵူႈတွၼ်ႈ ၼႃႈမွၼ်ႇၵွၼ်ႇၵွၼ်ႇ ၷ်ၶၼ်းမိူင်ႇသေႇသေႇ မဝ်ႇၶမေမဝ်ႇၵေႇ ၵႃႈပေႃးပူႇ ~ တၢင်းၶေႃး ၶၼ်ေႉ ।– ၶင်ၵႈ ၵူၶၼ်းၽၢၼ်ပၢၵ်ႇၶိုင်ႈ ပၼ်ၼဝ်ပေႃးလေး ၽေးလွၼ်း ၶင်းၵုပ်းၵမ်ႇမီးၷၼ်ယွမ်း ထၢတ်ႇၵူင်ဝႃး~ပႃႇပိၼ်ႈ သင်ယဝ်ႉ ।–।

182 ။ တၶၼ်းၶၼ် လင်ႇဝႃႈၵွင်းမူးထူးလိူဝ်လီၵၢမ်း ၵၺွင်းလွင်ႈၶင်းထႃး~ဝူမ်းသႃႇယဝ်ႉ ။– သူႇတေႃႇ လင်ႇတၵ်းဝ်ႈလဝ်ႈ ၵ်ၶၼ်ႇလဝ်ႈၽေႃဝႃႇ~မုၶၼ်ၵိုၶၼ်း။–။ ၵ်ၶၼ်ႇလဝ်ႈလင်ႇတၵ်း သိတူင်းပျူင်းယီႇ ယုမ်ႉတေႃႇသႃႇဝၵလုၵ်ႈ လဝ်ႈသင်ႇၼႃႇ~လႃးပႃး ယဝ်ႉ ।– ဝႃႈတီႈတူၶၼ်လႃမုၶၼ်ၼမ်းတပေး ဝိၶေးသိၶၼ်ႇတြႃး~ၵျင်ႉမျႃတ်ႈၼဝ်ၶေႃႈ ।–।
183 ။ ၵၶၼ်ၶၼ်ႇသထေး ၽူဝ်မေးယၢမ်းလိဝ် တၢင်းယိဝ်ၵူဝ်လွင်သွင်တွၼ်း လိၵ်ႈဝၢင်းထႃး~ၵျေႃႇလူဝ်ႇ။– ၵၶေႃႇထၵၶၼ်

ဝႃႈလမ်ႉ ၵမ်ႈလႆႈႁွႆးၵႃႈ ႁူၶ်းသၢင်ႈတႆႈလုမ်ႈၽေႉလႆႈပိုင်ႈ တေႃႈၵႃႈတေႃႉဝႃႉသၵ်ႉၵသ ပိုင်ႉလုၵ်ႈမ်င်းမူဝ်ႉ~ယင်းလႆႈၵိင်ငဝ်း ဝႃႈၶေႃႈ။–။ တင်းၵႃႈလူႉပြေႉလေးလိင်ႉ ၵိင်ႉထွင်ႉပြုလူႉထၢပ်ႈ ၵုသူဝ်ႉ~ၵျလီ။– ဝႆႉၵၠ်ႈၵၢၶေႉထပိင်ႉသထေး ပိလ်ႉလေး မိးၶမ်ပိုၶ်းၶမ်း လိမ်ၵူၶ်းလဝ်ႈလိမ်ၽီ~လႆႈပိုင်ႈ။–။

184 ။ ၵမ်ႈလႆႈမျူဝ်းၵူၶ်းမိုင်းၵၢင်ႁွႆးႁွႆး ပိုၶ်ႈၵိုဝ်းလီ~ၶူဝ်ႉယႃႉၶၶ်ႉ။– တေႃႈၵႃႈၵိင်ႉတႃႉ သၵ်ႉၵသတေႃႉဝႃႉ လၢမ်ႉဝၢင်ႈ ပြၢတ်ႈသၢတ်ႈ ၶေၢတ်ႈမျၢတ်ႈမ်င်းမူဝ်ႉတွင်ႉ ၵလျ်ႉလုတြႃႉ~ယင်းလႆႈၵိင်ငဝ်းလူးႁွၶ်ႉ။–။ လင်ႉတၵ်းလႆႈဝႃႈ ၽွႆႉၵႃႈလူႉၶေႃႉ ထ တီးပိုင်ႈၶူဝ်ႉယႃႉ~သၽေႃးယဝ်ႉ ။–။ လီပိုဝ်ႈတင်းမေးတင်းၽူဝ် ၵူဝ်လႆႈသႆႈမၢၶ် ၵၢၶ်မုၶ်ၵၢၶ်တၢၶ်း သၢၶ်းပြၢၶ်း ၵၢၶ်ႉသူးယေႃး~ၵမ်ႉသိင်ႈ။–။

185 ။ ဝၢင်းသေတၢင်းယိဝ် လႆႈသိဝ်တိၵ်ႉထီး ဝၢင်ႈမၶေႃး~ပုၵ်ႈပင်ႉၶၶ်ႉ ။– သွၶ်ႈတႆႈၵုၵျၵမ်ႉမ သမ်ႉပတိလူင်ႉလၢၵ်ႈ

ၽေႃၵ်ႈလႅင်ႉ~လွင်ႈၶေႃး။–။ ၶင်ႉၶဝ်ႈ ၵ်ၶၼ်ႉလဝ်ႈၶႆႈလူလ်ုႈလေႃးၷ လူႉၶျေႉထၶူဝ်ႉယႃႉ တင်ႈလၵ်းတင်ႉ~သဝ်းသုံယဝ်ႉ။– လီ ၵေႃႈ လီပိူဝ်ႈပႃၶ်လင်ၵ္ဝင်းမူး ၷင်းၵူးၷျမ်ႉမေးလွင်ႈ~လင်ႉမျႃတ်ႈ။–။

186 ။ ၵေႉၵၶ်ၽေႃၶ်ၵေႃႈ ပႃၶ်ၵ္ဝၶ်မၶ်းပ္ဝင် လ္ဝမ်ၶ္ဝင်လီၶ်းလႃး လၵ်ႉဝၶ်းၶ်ုႈ~တိင်ႉၶျေႉငလႈ ။– ၽဝေလႃတ်ႈၶ်ႉ လင်ႉတၵ်းလုတ်ႈပျႃတ်ႈၽေႃၶ်ယႃပ်ႉ ၷႃပ်ႉပ်ၵ်ႉမ်ၵ်ႉမ်ႉ ၵိၶ်လႃင်ႈပူၶ်ႈ လီင်ႉသႃၵ်ႈဝိင်ႉလျႃႉ~ၽေႃၶ်တ္ဝၶ်းဝႃးၶျေႈ။–။ ၶႃမ်ႉ လူလ်ုႈ ၵပ်တ်ႈၶူဝ်းသူႉထေႉယ တၶ်ႉတၷ တမ်ႈမျလ်ႈယႃႉၷိမ်ၷူင်ႉ လၵ်ႉၶ္ဝင်ပူၶ်ႈၵုၵ်ႉလႃႉ~ဝၶ်းလင်ငလႈ။– လင်ႉတၵ်း လ်ႈမႃးၽေႃၶ်လိူဝ် ၶိင်ၷိူဝ်လပႃး သျူးတ္ဝၶ်း ၶေႃယ္ဝၶ်းၵမ်ႉမိးသင်~လီင်ႉသႃၵ်ႈတေႉယဝ်ႉ။–။

187 ။ တေႃႈၵၶ်ၽေႃင်လမ်သပ်းသႃး တမျၶ်းပုမ်ပ်င် ပ်ၶ်ၶ်င်ၶေႃးၷီး ၶီႈၶ်ႈတင်~ၷႃင်ႈၶႃတ်ႉ။– ၶ်ႉလမ်ႉ ပ်ၶ်ပိူဝ်ႈၵပ်တ်ႈ ၷႃႉမေႉသု ၵမုၵပ်တ်ႈတူဝ်ၷဝ်ႉ လူဝ်ႈလ်ႃမႃတ်ႉ~ပ်ၶ်မႃးယဝ်ႉ။–။ လင်ႉၶ်ႉ မႃးပ်ၶ်တုဝၶ်ႉၶ ၷႃင်ႈလႃႉၶျေႈၷူင်ႈပူင်ႈပ်ၵ်ႉ

လၵ်ႉလၶူႈၵမ်ႈၶိုင်ႈသၵ်းမၢတ်ႈ~လမ်သူး၊– ၵူႈမေႈသု တၢင်းၽိတ်းဝၼ်းလင် လွမ်းၶင်ၵဝ်ႇၵဝ်း သုၺ်ႈၶင်ႈၵူး~ဝၢင်းၶွၵ်ႈၶႅ် ယဝ်ႉ ၊–၊

188 ။ ၵူႉၵၼ် သူပ်းလၢင်သိၼ်လၼ်း ပေႃးမၼ်းၶၢၼ်ၶေတေင်းလႅ၊ လူႈမျူဝ်ႈသူး~လၢၼ်ႈလိုတ်ႈယဝ်ႉ။– ၶႅ်ႉလမ်ႉ ၵပ်တ်ႈမုသူႈဝူႈတူႈ ဝူႈလူႈသိၵမ်ႈ လႅႈပ်တ်ႉပူၼ်ႈၵႃမ်းၽိုတ်ႈ~ၵိၼ်းမျူင်း ။–။ ၵူႉၵၼ်ငူဝ်ႈငေႉ ၵေႈလမုၵ်ႉၼမ်ႈ ၵသမ်ႈ မဝ်ႈပီႈမဝ်ႈပျၢတ်ႈ လၢတ်ႈၵမ်ႈပွင်ႈ သိၼ်ယၢၵ်ႈၵလိုတ်ႈ~ၵူႉလႅၶေၼ်ႉ ၊– ၶႅ်ႉလမ်ႉ ၵပ်တ်ႈသူႈရျူႈၽိင်းပၢင်း တၢင်းၵျင်း ၵိၼ်ၵမ်လမ်ဝဝ်း တၢင်းၵဝ်းၵၢမ်ႈလွမ်းပႅ~ၼၢမ်ႈယၢၵ်ႈလူင်ယဝ်ႉ ၊–၊

189 ။ ၵူႉၵၼ်လိဝ်းတႅ၊ ဝႅးလွင်လေႃးပျူင်း ၵလျင်းတူဝ်မၼ်းၵမ်ႈယၢဝ်းၵႅ~တွၼ်ႈတူဝ်ႈၶၼ်ႉ ။– ၶႅ်ႉလမ်ႉ ၵပ်တ်ႈပူႈ ၶူႈတိပၢတ်ႈ ပုၵ်ႈၼၢတ်ႈၵသၢၵ်ႈသတ်းတဝူႈ သိၼ်ႈလူဝ်ႈလွမ်းလူဝ်ႈ~ၼဝ်ၵျင်း။–။ တင်းၶႅ်ႉ လင်ႈတၵ်းလႅႈလိုဝ်ႈ ပလ်ႈလ

ဢၵုသလ ဝိပႃႇၵတွပ်ႇသူလုၺ်ႈ ဢဝ်ပူဝ်ႇ~လၢႆလေး ၊– ပိၼ်ႁူၼ်းယေႈပၢၼ်ၵေႃႈ တၢင်းၸေၢၼ်ပၢၼ်ပွတ်း လွတ်းတွၼ်းၶူၼ်မႄ ဢၵ်းၵၵ်ႉတႃၸေၢင်း ၷၢင်ႈၷႆႉၵျူင်ႇထူပ်းၽေး~ႁူႈလၢတ်ႈ၊ ဢမ်ႇၵၢတ်ႈတေႉယဝ်ႉ ၊–၊

႑႙႐ ႉ မၢင်ပၢၼ် မႃးပိၼ်ႁူၼ်းလီႁူၼ်းငၢမ်း လၵ်းလႅမ်သႅမ်းၶွၼ်း မီးငိုၼ်း လုၵ်ႈသထေး~သုၵ်ႈၶၼ်ႉ ။– ဢႃႇယုရသ ဢသၢၵ်ႈၵွၼ်ၵူဝ်ႈ တူၼ်ႈလူမ်းထွႆႇ~လဝ်းသုမ်း။–။ တၵ်းဝႃႈဢမ်ႇမျၢတ်ႈၵေႃႈ ၵူဝ်ႈလၢတ်ႈႁူတ်ႇၶဝ်ႈတွင်ႉ ဝၢင်ႈမုင်ႈသူႇၵျႂ်ႇ သထေးယဝ်ႉ၊– လူဝ်ႈသေလၵ်းလႅမ် ၸေၢင်လီမီးငိုၼ်းတိုၼ်းၶမႄ သမ်ႉပိလ်ႉလေး~လူင်ႇမၢၵ်ႈတေႉယဝ်ႉ၊–၊

႑႙႑ ႉ တၵ်းဝႃႈမုၼ်လီသေၵေႃႈ လိုင်မၼ်းလဝ်းတႆႇဝႆးလေႃး ၵူဝ်ႈသထေး~ဢမ်ႇသေႇၶႆႉ ။– ႁၢမ်ႇၸေၢၼ်ႇတီးၶင်ႇၶႆႉ မုင်ႈယၢၵ်ႈဢမ်ႇပေႇ~လွႆၶေးဝႃႈၶေႃႈ။–။ ဝႃႈတီႈလႃႉလူၵ်ႈ သူၵ်ႈပူၵ်ႈပရိၵ်ႈသၢတ်ႈ သူႇမျၢတ်ႈ သူႇတၢတ်ႈပလုၺ်ႇရႃႇ~တင်း လႆၢၵူလုၺ်ႉ၊– ၷိတ်းၷူဝ်မၼ်းလိုင်လၵ်းလႅမ် ၸေၢင်လီမီးငိုၼ်း သမ်ႉလဝ်းတႆ~ထၢတ်ႇၵူဝ်ႈ၊–၊

192 ။ ၵၢၼ်ပိူင်တူဝ်ၽဝ်လၵ်းလိၵ်ႈလေးလၢင်း ပူၼ်ႉတင်းလႂ်~ပိင်ႇလုၵ်ႈၶႄႉ။– ၶႆႉလၢမ်ႉ ၵၢမ်ႇၵျူဝ်းၵၢၼ်ၶိုင်ႇလၢတ်ႈႁွၼ်ႇ မၢၼ်းယွၼ်ႇၶမ်ႉလဝ်ႈ လိုဝ်ႈသူႇၵျူ~ၾိင်းပၢင်း ။–။ ၵၢၼ်ဝႃႈ ၵၢင်ႈလႃႉပတင်ႉတေႇ သပ်ႉပေႇသွင်ပႃႈ ၶေႃႈၽၢဝ်သႃႇ~ၾၢင် လီၶႄႉ၊– ၶႆႉလၢမ်ႉ ၵႃႇမေသုသီႇလ တူဝ်မၢၼ်းပၢၼ်ၵွၼ်လႃးလႃး ၵၢမ်ႇၵျင်းၶီ ~ သွင်ႇလွတ်ႈဝႃႈၶေႃႈ ၊–၊

193 ။ မၢၼ်းသမ်ႉလႆႈမႃးပိၼ်တၢင်း လၢင်းလႂ်းသထေး တီႈႁူၼ်းလီ~မျၢတ်ႈၵျူႇၶႄႉ။– ၶႆႉလၢမ်ႉ ပိၼ်ပိူဝ်ႈၵၢၵျူဝ်းလၢတ်ႈ ႁွၼ်ႇ ၵၢမ်ႇႁွၼ်ႇလၵ်ႉၼွင်ပိူၼ်ႈ ၵၢတိင်ႇၶေႃႇ~လႃးလႃးဝႃႈၶေႃႈ။–။ ၶၼ်ႈၵျူဝ်ႇလၢင်ႈလၢတ်ႈ ဝႃႇလၵပြိဝ်ႇပျၢတ်ႈ ၵၢသမ်ႇသႃႇ ဝၢၼ်ႁူၶႄႉ ၊– မုသႃႇ သီႇလၵၢၵျူဝ်း ပၢၼ်ၵွၼ်တူဝ်မၢၼ်း သွင်ႇပိင်းလူ~ၵၢမ်ႇလၢတ်ႈ၊–၊

194 ။ ၶၼ်းၶဝ်လေးပႃးၵၢၵျူဝ်း လွမ်းလူဝ်းတူဝ်မၢၼ်း ပွႆႉထိင်းလူ~ၵၢမ်ႇၶျူႇငလႃႈ ။– ၵၢၵျူဝ်းသီႇယိူင်ႈ ၵၢမ်ႇပေႉၵၢပ်တ်ႈ ယိူင်ႈၶိုင်ႈ ပႃႇၶေႃႇတိပၢတ်ႈ လႆႈသၢတ်ႈလွႆႉပိူၼ်ႈသိင်ႈၶၼ်ႇထႃႇ~ပၢၼ်ဝႂ်းဝႃႈၶေႃႈ။–။ ပိူဝ်ႈၵႃႈ ၶဝ်ႈပိၼ်ၵၢပ်တ်ႈၵႃႇယၵၢမ်ႇ

လႆႈၶွင်ႈၶႅၵ်းၶႄႇ~တႃမၼ်း ၊–   ၵိတ်းၶင်ႇမႄးပိၼ် လၢင်းယိင်းလၢင်းလႆးသထေးသေလႂ်   ၸိဝ်းတႂ်ႈဢမ်ႇၵျဝၼ်း ~ လိူၵ်ႈ
မိူဝ်ႈသင်ယဝ်ႉ၊–၊

195 ။ လၢင်းလႂ်းပၢၼ်ပွတ်း လွတ်းတွၼ်းမီးၶၼ်ႇ ပၼ်လွမ်းသၢၵ်ႈတူဝ်မၼ်း~တွၼ်ႈတူဝ်ႇ ။–   ဢပ်တ်ႈပႃႇၶႄႇတီပၢတ်ႈ
လႆႈသၢတ်ႈဢသၢၵ်ႈပိူၼ်ႈလူမ်ႉၼွႆႈ လွႆလူဝ်ႇ~တိင်မႄးၶၼ်ႉ။–။   တူလုမ်းလူ ဢၵုသလႃႇ မႃႇတႃႇတီႈပေႈမေႈရေႈ သမ်ႉမၼ်ႈ
ရေႉဢၼ်ပႃႇၶႄႇတီပၢတ်ႈ လႆႈသၢတ်ႈဢၵုသူဝ်ႇ~တြူးယဝ်ႉ ၊–   ပေးတၢၼ်ႇၵူၼ်းလူၼ် ၵျၢၶွၼ်းၵူၼ်းၼဝ်သၼူဝ်း တေႃႇမႄး
လၢႆး~ႁူမ်ႈတီႈၵၼ်ယဝ်ႉ၊–၊

196 ။ တင်းသွင်ပွင်းၵၼ် လၵ်ႉၼူဝ်းသႃး~လေႃးၵျႃႇၶၼ်ႉ။–   လင်ႇဝႃႈၵုသလ ၸဝ်ဢမ်ႇမၼ်ႈ ဢသၢၵ်ႈလွၼ်ၼၼ်ႇထႃႇ~
လိဝ်းသုမ်း ။–။   လႆးသမ်ႉ ၸူႈဢၼ်တုဝၼ်ႇၶ ၵျၢင်ႈလႃႉၸၢၼ်ၶႄႇ ပိင်ႇလႃႇဢမ်ႇလၢင်ႈ ဢသၢၵ်ႈၵျၢင်ႈယၢဝ်းၶႄႇ~ၶၢၼ်း

တႆၢၶၼ်ႉ၊– ၶႆႉၵေုႈ ပိၼ်ပိူဝ်ႈဢၵျူဝ်း ငိူၼ်ႉပေႈပျႈၶျေႈတိပၢတ်ႈ သိုႈလတူဝ်မၶၼ်း ၶိုၼ်းဝၶၼ်းၶၸ်သႆၢ ဢမ်ႇလႆႈဢဝ်တႆၢဝႆၢး လေျး မူႈၽုၼ်လႆၢ~သိၼ်ႈသၢၵ်ႈၶၼ်ႉယဝ်ႉ ၊–၊

197 ။ တေျႈဢၶၼ်တဝၶၼ်ႈၶ ၽေၢၼ်လမ်သပ်းသျႈ ၵၢၼ်ႈၵႆၢႉပူၶၼ်ႉသေပိူၶၼ်ႈတၼ်းလႆၢ~သုတ်ႈၵျႈလမ်ႉ။– ၶႆႉလမ်ႉ ဢပ်တ်ႈ ၵျႈမေႈသု ဢမ်ႇမျတ်ႈမၢၶၼ်ႈၵျႈ~မၶၼ်းၵျၼ်းယဝ်ႉ ။–။ လၢတ်ႈၶႆႉ လႆႈမျးၶၢမ်ႈတုၵ်ႉၶၢမ်ႈယၢၵ်ႈ လူဝ်ႈဢသၢၵ်ႈ ၽေၢၶၼ်ႈၶျေႈ~ သၢၼ်းရေးၶၼ်ႉ၊– ၶႆႉလမ်ႉဢတိၼ်ႈၶျေႈ ပၢၶၼ်ၵွၶၼ်တူဝ်မၶၼ်း ဢမ်ႇလွၼ်းလေး~လၵ်ႉပိူၶၼ်ႈၶၼ်ႉယဝ်ႉ ၊–၊

198 ။ ပွႆးဝျႈ ဢမ်ႇမိးလၵ်းလိမ်သိမ်းၶွၶၼ်း လိူဝ်တွၶၼ်းပိူၶၼ်ႈဝမ်းၶေး~ၵိုတ်းလျႈလမ်ႉ ။– ၶႆႉလမ်ႉ ပိၼ်ပိူဝ်ႈလူဝ်ႈၵွၶၼ်ႈ ဢမ်ႇသွၼ်ႈဢမ်ႇပၶၼ်ႈ ၵမ်ႉလေျႈလဝ်ႈသူႈၵျႈ မုသျႈ~သွၼ်မိဝ်းယဝ်ႉ ။–။ လိူဝ်သေ ၽေၢၶၼ်ယၢပ်ႈၵၢၼ်ႈၵႆၢႉ ၶျေႈၽႆၢႉသၢမ်လိၼ်ႈ သမ်ႉလုတ်ႈပျတ်ႈပိၼ်ႈလျႈ~ၶေးပျးယဝ်ႉ၊– ဢၵျူဝ်းၵွႆးၵျႈမိးဢဝ်ပၢၶၼ်ပိၼ်ၵူၶၼ်းမိုၼ်း သေႈယၢဝ်းလျူး~လူဝ်ႈၵၢၼ်ႈၵွႆးယဝ်ႉ၊–၊

199 ။ တေႃႇဝႃႇ သင်လိူင်သွင်တူၼ်လႆၽေး ၽေႃင်လီမီးငဝ်း ႁေႃ.လုၵ်ႈၵၢင်ႈဢၼ်သႂ်း~လမ်ၶႄႉၶၼ်.။– ၶၼ်.လမ်.ပိၼ်ပိူဝ်ႈ ႁၢမ်ႉလုၵ်ႈပုၵ်.တႃႉ ဢၵုသလႃႉလွင်ႈႁူမ်ႉမႃႉ~တူဝ်မၼ်းၵႂႃႇယဝ်.။–။ သင်ဝႃႈ တင်းပေႃႈတင်းမေႈတင်းလုၵ်ႈသမ်.လမ်ၶႄႉ~ သပ်းသႂ်းၶၼ်. ၊– ၶၼ်.လမ်. ပိၼ်ပိူဝ်ႈတႃႉၶတေႃႉသ ဢႁူဝ်းတၢင်းတၢၼ်း တင်းမၼ်းဢတိင်ႉၶႄႉ ႁႃႉမေႉသု မုသႃႉ သူႉ ၵျူႉ တေႃႉမႃးလႃး~ၸူမ်ႈတီးႁၼ်ယဝ်. ၊–၊

200 ။ လႆႈလိူင် ႁေႃ.ၶိူင်ႈမႃးပိၼ် ႁူၼ်းဢၼ်ၽေႃင်လမ်မီးငိုၼ်း တိုၼ်းၶမ်ႁႂ်ႈဝူဝ်း ၼူဝ်းၼမ်း သမ်.လိူင်သၢၵ်ႈယၢဝ်းလျူး~ သေႉလွႃႉလမ်.။– လိူင်သမ်.လမ်ႁမ်ႉ ၶုၵ်ႈသမ်ႉမဝ်ႉၶျူဝ်ႉ ၵၢမ်.ငူဝ်ႈငႃ. ပိင်ႉလႃႉ~ၼၶဵးပႃးယဝ်.။–။ ၶၼ်.လမ်.လွမ်းလူလိုၼ်ႈ သေးၽဝေ ဢတိၵ်ႈႁႃႉလ လၢတ်ႈႁဝ်ႉ ႁုသလႃႉ ဢၵုသလႃႉ~ သွင်ပႃးယဝ်. ၊– ဢတိင်ႉၶႄႉႁၢမ်ႉ တၢင်းပႃႉၶႄႉတိ သီႉလ ဝၼ်းလင် ဢႁူဝ်းမိၼ်ႉပၼ်မႃး~တေႉတင်ႈတေ.ယဝ်. ၊–၊

201 ။ တေႃႈၵၢၼ်ၵႃႉၵျွင်း တုဝၼ်ႇၶဝ်ၽေႃင်လမ် တၢင်းၵမ်ပၢၼ်ၵွၼ် ၵျႇမေႇသု မုသျႇၵၢပ်ႇတၢၼ်း လွင်ႈတြႃး~ၵၢမ်ႇသွင်ႇ ငလႈ။– လၢတ်ႈၶၼ်ႉ ၵူမ်ႈဝုႈၵုၵ်ႉလၢႇမီးမၢၵ်ႈ ၵသၢၵ်ႈယၢဝ်းၶျေႇ လမ်ၶျႇၵျၢင်ႈလၢႉ ၶျေႈၵၢမ်ႇလိုၼ်ႈလင်ၵွင်ႇ~ၶူတ်ႈၵွမ်းဝႆႉ ယဝ်ႉ ။–။ ပျႇၶျေႇတိပၢတ်ႈ ၵတိင်ႇၶျေႇ သီႇလသွင်ယိူင်ႈ ၵမ်ႇပိူင်ႈပ်ႅင်းသွင်ႇ~ၵ်မ်းလၢးၶျေႈ ။– ၵၡင်းၵျႇမေႇသု မု သျႇ သူႇရျႇ သၢမ်ပိူင်မ်ႅင်ႇပၼ်မျး~ၵၢမ်ႇလွတ်ႈတေႉယဝ်ႉ ။–။

202 ။ တေႃႈဝုႈ ၵေႉၵၢၼ်ၽေႃင်လီမီးငိုၼ်း တိုၼ်းၶမ်သၢၵ်ႈယၢဝ်းလျူး~သေႇလွၢႇၶၼ်ႉ ။– ၵွ်းသမ်ႉတၢင်းလၢတ်ႈၵမ်ႇ ၶျူၼ်ႇ ၶၼုၵ်ႈၶုၼ်ႇၵျမ်ႉငိူဝ်ႈ လွင်ႈပိင်ႇလျႇ~ငၶေးပုးဝႆႉယဝ်ႉ။–။ ၶၼ်ႉလမ်ႉ ၵၵျူဝ်းၵျႇယၵမ်ႇ ၵုသူဝ်ႇသၢမ်ယိူင်ႈ သွင်ႇလႆႈ ပျႇၶျေႇတိပၢတ်ႈ ၵတိင်ႇၶျေႇ ၵျႇမေႇသု သိၵ်ႈၶျႇ~သၢမ်ပုးယဝ်ႉ ။– ၵၵျူဝ်းသၢမ်ပိူင်သၢမ်ၶေး ၵပ်ႇတၢၼ်းသွင်ပိူင် ယိင်ပ်ႇၵွႆး မျး~လူမ်ႈလႆႈၶၼ်ယဝ်ႉ ။–။

203 ။ လင်ႉဝၢႆႈပဵၼ်ၵူၼ်းၽၢင်လီမီးငိုၼ်း တိုၼ်းၶမ်ႇၵူၢႆးပူၼ်းၼူၼ်းၼွင်သၢၵ်ႇၵြိုး ယၢဝ်းၵိူးၽွၵ်ႉၵွႆလွႆး~တီႉၶႃႉယဝ်ႉ။- ၵုသူၼ်ႉ ၼၢမ်ႉထူၼ်ႈ ၵွႆးလၢင်ႉတၵ်းယိပ်ႉၵူင်ႈတိၼ်ၽႄႉ~ၵွႆးပူၼ်းဝၢႆႈၶေႈ ။-။ ၵုသူၼ်ႉသီႉလမျၢတ်ႈတၢင်ႉပိုၼ်ႈလမ်ႉ ၵႃႉယၵၢမ်ႉၵု သူၼ်ႉ ၶိုင်ႈသီႉလႃႉ~သၢမ်ပႃး ။- ပေႃးတၢၼ်ႉၵိုင်ၶွၼ်တိၼ်ပုမ်တုၼ်ပႆႇး လုင်းထုမ်ၵွႆးမၼ်း ၵိပ်ႉၶွႃးသႃး~ၵူမ်ႉလူမ်ႈဝႆႉယဝ်ႉ။-။

204 ။ ၵႃႉယၵၢမ်ႉၵႃၺွင်းၶၼ်ႉ မႃးပၼ်ၼေႃးၵၢၵျူဝ်း ၽၢင်လီမီးငိုၼ်း တိုၼ်းၶမ်ႇသၢၵ်ႇယၢဝ်းလျူး~တီႉၶႃႉယဝ်ႉ ။- တီႈ ၵၼ်ၼေႃးၵၢၵျူဝ်းၶၼ်ႉ တၵ်းၵိတ်းၵရၢင်းၼေႃးၵုတ်ႈတရႃႉ~ယၢင်းပႆႉပဵၼ်ဝမ်း ၵွႆးဢလႈ ။-။ တေႃႈၵၼ် မုသႃႉဝႃႉတႃႉ ဢလႈသူႉရႃႉ~သွင်ပႃးလမ်ႉ။- ၵၺွင်း ၵတိၵ်ႈၵႃႉလၵျၢင်ႉဝႆႉ တၵ်းၵွႆႈမႃးပၼ်ၵၢၵျူဝ်း ၼေႃးၵလူင်လၢင် သွင်ႉလီးပွႃး~ၵမ်ႉ လိူဝ်ႈ ။-။

205 ။ ၵၢၵျူဝ်း သွင်ႉလိူဝ်ႈမုသႃႉဝႃႉတႃႉ သူႉရႃႉ သွင်ၵၼ် ပၼ်ၵၢဝ်လၵ်းလိမ်ၼေႃးလၢင်း ၵၼ်တၢင်းပိင်ႉလႃႉလွင်ႈၵြႃး ~

ယုတ်ႈယႃႉမျႃတ်ႈယႃႉ။–   ၶႆႇလမ်ႉ သင်တဂ်းဢၢဝ်ၵ်ႃတ်းဢလၢင်းလေႊရုတ်ႈတရျႉ မိူဝ်းၶေႊသမ်ႉသရျႉ~လိုင်ဢရျူဝ်းမီးတေႉ ယဝ်ႉ။–။   ၵ်ႃတ်းၵျိုဝ်ငလႈဝႃႈ ဢလၢင်းလေႊရုတ်ႈတရျႉ ၶိူင်ႈဢုဂ်ႉလႃႉ~လီးပွႊလမ်ႉ ။–   ရူၶင်းမျူဝ်း ပေႊဢၶင်လဂ်းလႅမ် ၵျၶင်ၶမေ်ၵျူႉတြူး~ရျၢင်ႉတၢတ်ႈၶၶေင်ႉလမ်ႉ။–။

206 ။ ပိဂ်ႉမၶင်းၽေၢၶင်ၶမေ်သၢင်းရေး ၵျၢင်ႈၵျႃႉထၢၶင်ႈလမ်သႃး~ရေႈယႃႉ။–   ပေႊဝႃႈ ပၵျူသုတ ဢရျူးဢမျၢင်ႉ တိူင်ႉပၢင်ႉ လိူဝ်ႈရူႈလွင်ႈ ဢရျူဝ်းလေႊရုတ်ႈတရျႉ သမ်ႉသရျႉ~မၶင်းလၢင်ႈပိၶင်ရျူဝ်းၶၶေင်ႉယဝ်ႉ။–။   ပိူဝ်ႈၶၶေင် လင်ႉတဂ်းလိူဝ်ႈဝႃႈ ဢႃႉ ယုဝၶင်ႉၶ သုၼပလ ပတိၽေႃႉၶ လွင်ႈၶျမ်းသႃႉ~ငေးပႃးယဝ်ႉ ။–   လေႊဂိ လိူမ်ၵၢင်ရူၶင်းၵျဝ်း တဂ်းပွိုးၵွမ်းဢၶင် ၽွမ်ႉပိၶင် ရျူး~ဢမ်ႉလိူဝ်ႈ ။–။

207။ ဂ်ၶင်ႉလဂ်းပၶင်ဢၢဝ် ပၢၶင်ၽၶင်ပၢၶင်မၶင်း ၵျၢင်းၵျၢၶင်လွင်ႈငေးပႃး~ဢမ်ႉလုင်ႉဢမ်ႉရၢင်ႉ။–   ပေႊလိူဝ်ႈလွင်ႈၶိူင်ႈရေႈ သီႉ

လွင်ႈလူင်းလုတ်ႈ လုတ်ႈၸၼ်ၸၢင်ႇ~လၢႆးလီၼ်းဝႆႉယဝ်ႉ ။–။ တေႃႈၵၼ် ပတိၽႄႉၶပေႁူမျူးလွႃႉ ပိင်ႇလႃႉတၢတ်ႈလႃၼ်ႇ လျၢင်ႇ~ၵႁျူပ်းၶႆႉ ၊– ၶႆႉလၸ်ႉ မၼ်းပိၼ်ၵႁျူပ်း သွင်ႇဝေႈသူႇၵျူႇမေႇႁယ ႁျၢင်းမႃးလူင်လၢင် လင်ႇတၵ်းတူဝ်း~လႃၼ်ႇ ၷၢင်ႈတေႉယဝ်ႉ ၊–၊

208 ။ ၶၼ်ႈဝႃႈမႃးၸၼ် လၢႆႁၼ်လၵ်းလိၵ်ႉလၢႆၽိုၼ်တြႃး လွင်ႈႁျွင်းႁျူပ်း~ၽျေႃတ်ႈပုၸ်ႉၵေႃႈ။– ပေႃးဝႃႈ ၵႁျူပ်းမုသႃႇဝႃႇတႃႇ သီႇလၵၸ်ႇထွၵ်ႈ ပိၵ်းဝႃႈတၵ်းၶိူၼ်ႈ တၵ်းလၢတ်ႈၵေႃႈ ပူၼ်ႈၵၸ်ႇယုၸ်ႇ~ၵဝ်ၷၢၸ်း ။–။ သင်ဝႃႈ ၵႁျွင်းမုသႃႇဝႃႇတႃႇ သီႇလ လႆႈသွင်ႇဝႆႉလွင်ႈမျႃတ်ႈၵိင်ႇၶုၸ်ႇ~ၶၼ်ႈလိုၼ်၊– တၵ်းမႃးၶၢၼ်ၶေၵေႃႁျွင်းတြႃး ပျူးပၼ်မိၼ်တ်ႉၶႁူဝ်း ၸဝ်းႁျူပ်းမွၵ်ႇႁူၼ်းလိုၼ်~လင်ႇ မျႃတ်ႈလူင်ယဝ်ႉ၊–၊

209 ။ တူဝ်ၸဝ်းသီႇလၵၸ်ႇမီး တၵ်းမႃးသွၼ်ပၼ်ႁူၼ်းလၢႆၵမျႃး ၸုၼ်ႈမေးလိုၼ် ~ သွၵ်ႉတေႇ။– ၵဝ်ၸၼ်ယဝ်ႉပ်တ်ႈၸၼ်

ၵမ်ႇတင်ႉၵမ်ႇတေႇ ၵမ်ႇလေႇ~လႆးလႆး ။–။ မုသႃႇဝႃႇတႃႇ ၵပ်ႉတ်ႈလၢတ်ႈႁွၼ်ႇ ၵမ်ႇသွင်ႇလႆႈသီးပေႇ~သုတ်းလိၼ် ၶႄႈ ၊– တၢင်းၶၢၼ်မိူၼ်ပိူင် ၶဝ်ၸုၵ်းတၢႆမူလ်ၵိမ်းႁိူၼ်း ၵမ်ႇမီးၵၼ်~ၸေႇတိုၼ်ႈဝႆႉယဝ်ႉ၊–၊

210 ။ မၢင်ၶၼ်လိဝ်းတၢႆ ၵျႆလႆဝႆးၵျၢမ်း ၵမ်ႇပေးပိၼ်ၵျၢမ်း ပိူဝ်ႈၵဝ်းလိၼ်~လၢတ်ႈႁွၼ်ႇၶၼ်ႉ ။– ပိၵ်ႉသမ်ႉ ပၵျုသုတ ပိင်ႇလႃႇလၢၼ်ႇၵျင်ႈသေရေႈ မဝ်ႇႁွၼ်ႇ~ပိၼ်ၵျူဝ်း။–။ ၵႈၶၼ်ႉလင်ႇဝႆးၵႃႇယၵမ်ႇ သုလၵျိူၵ်ႈ တုလၵျိူၵ်ႈ ၵုသူဝ်ႇ ၵၵုသူဝ်ႇ လူဝ်ႈပၢၼ်ႁွၼ်ႇ~သွင်ပႆးယဝ်ႉ၊– ၵသျၢင်းၵတိၵ်ႈ ၵၵျူဝ်းပိလ်ႉလုပၢၼ်ႇ မိင်ႇပၼ်မႆး~လဝ်ႈလၢတ်ႈ၊–၊

211 ။ ၵသျၢင်းပိလ်ႉလုပၢၼ်ႇ ၵၵျူဝ်းၵၶႄႇၵတ်ႉတ တၵ်းပၼ်ပိူင်ၶၼ်ၼ် လွင်ႈ[တ]ႆး~သွႆႇသွႆႇ ။– ပိလ်ႉလုပၢၼ်ႇၵျတ်းဝႆႉ ၵျမ်ႇထႆႈ ၵၶႄႇၵၢတ်ႈၵေႃႇ~ပိၼ်ၾူး။–။ တၢင်းၶၼ်ႉ ယူႇပႆးတွင်ႈပႆႇရမီႇၶွင်ႇၶျူၵ်ႈ သုတ်းသွႆႇ~လွမ်ထီး ၊– ၵၼ်ႇၵၶၼ် ပိၼ်တၢင်းလွမ်သုၼ် သုတ်းၶိူဝ်သိပ်းပႆး ပိင်ႇလႃႇၵုၼ်ႇၵႃးၵျီး~တၢင်ႇပိူၼ်ႈၶႅဝ်ႈ၊–၊

212 ။ တၼ်းၼႆ လင်ႇဝႃႈႁႃႇၼသေမ်ႇပယုတ်ႈပိလ်ႉလေး ႁၢၼ်ႇပိင်ႇႁႃႇၼႆႉ သင်ၸႂ်င်းႁေႃႈ ၸႂ်င်းပူၼ်ႉလိူဝ်ၵျီး~သုတ်းႁွႃႇ
ယဝ်ႉ ။– ပလ်ႇလသီႇလၸူႈယိူင်ႈ ဢပ်တ်ႈလွင်ႈတၢင်းႁွႃႇ~ၼေႁွမ်းၼဵဝ်ႈ ။–။ ၼိူင်းၶဝ်ပႃႇၼေႃႇတိသီႇလ ဢတိင်ႇၼေႃႇ ႁႃႇ
မေႇသု မုသႃႇ~လေးပႃးလမ်ႉ၊– ၵိတ်းၼင်ႇၽိတ်းသေပိူင်လိူဝ် ၼိူင်းလိူဝ်ယင်းပိၼ် ပႆႇလိမ်းၽြႃးတြႃး~ပေႇပ်တ်ႈဝႃႈၼႆ ၊–၊

213 ။ ပေႃးလိုင်ၵိၼ်ၵမ် ယၢင်ယမ်မူးမဝ်း လိမ်းသေတူဝ်ၸဝ်း ၸၢင်ႈမိင်းဝႃး~ႁႃႇယႃႇၼၼ်ႉ။– ပိၼ်သေႁၢၼ်ႇသူႇၸူႈယိူင်ႈ
ပေႃးတၢၼ်ႇၽႆးမႆႈႁွင်ႈႁေႇၸႃႇ ~ လင်ၵိူၼ်း။–။ ပိူင်ၼိူင်ႈႁူႇလ ဢၵ်ႉၵိ ဢုတေႇငလႈ ၸၢတ်ႈႁျမ်ႇမႃႇ~လေးပႃးၼၼ်ႉ ။–
ၼိူင်းဝႃႈပိၼ်ၽေး ဢရေးထိုင်တူဝ်မိင်းၸဝ်း သဝ်လူင်တူင်ပေၸေႃးၵူၼ်း ဢိၵ်ႇတင်ပ်းၶႃး~ပႆႇမႆႈဝႃႈၼေၼ်ႈ၊–၊

214 ။ ပေႃးထိုင်သူႇႁူႇ ပေႃးၼင်ႇၽေးၽႆး ၸႆႈၵူမ်းတင်းလုမ်းလိူဝ်ၽွင် ႁွင်ႁၼ်သုမ်ပၼ်ၵိုၼ်းၵိုၼ်း မႆႈၵူၼ်းၸႃး~မီးလွင်ႇ။–
တင်းႁႃႈပိတ်ႈလုၵူလ်ၶၢတ်ႇ သၢတ်ႇသိူဝ်ႇၼမ်ႉတဝ်ႈ ယေးၶဝ်ႈပရိၽေးႁ လီလႃႉဢမ်ႇလႆႈဝႃႈ ဢသုင်းဢသွင်ႇ~ႁွဵဝ်း သိင်ႈ

ယဝ်ႉ။–။ ဢပ်ႉတ်းသူႇရျူႇမေႇရယ လွင်ႈလၢႉၵျၢင်ႉဢမ်ႇလွၵ်ႈ လူးယွင်ႇ~မိူၼ်ၶႄႃး– တၢၵ်းၵၢၼ်းသုမ်ၶဝ် ၵိူၼ်းၶဝ်
ၵူၼ်းၶၼ် ၶူဝ်းလီၶူဝ်းယွမ်း ပွႆႇမၼ်းၵႂႃး~မႆႈသိုင်ႈသေယဝ်ႉ।–।

215 ။ ဢၵျူဝ်းၵျၢင်ႉဝေႈသူႇရျူႇမေႇရယ ဢၶျေႇၵတ်ႉတ ပၼ်လွမ်းပိူင်ၶၼ် ထုၼ်းလိၼ်းယိူင်ႈပိူင်ၶႅၼ်း~တေႇလၢႇယဝ်ႉ ။–
ဢႁွင်ႇထွင်ႇတူဝ်ႈသီႇၶျေႈၶျေႉ ၵၼ်ၵိူၼ်ႈလိၼ်းၵူႇ~ထိုင်လေးဝႆႉယဝ်ႉ။–။ ၵၢၼ်ႉႁွတ်ႈဢတိၵ်ႈ ဢၶျေႇၵတ်ႉတ သမ်ႇသရျူႇ~
တၵ်းမျူး– ၵၢၼ်ႉထိုင်ပၢၼ်သိုင်မိတ်ႉတေး ဝၼ်းလေးပျေႇပိၼ်ၽြူး~ၵျေႈလိၼ်ႈတေႉယဝ်ႉ।–।

216 ။ ၵၢၼ်ႉထိုင်မိူင်းၶိူဝ်ႈ ယိုင်းလၢႆးၶၢမ်ႇလေးပူး~ၶၼ်ဢဝ်ႇ။– ၵၢၼ်ႉႁွတ်ႈပရႁျူႇမုၵ်ႉၶ ၵျမ်ႇမျူႇလၢႉလူဝ်ႈလၢတ်ႈ ၶၢမ်ႇ
ဝၢတ်ႈလၢႆၶဝ်ႇ~ဝၼ်းမိုၼ်းၶၼ်ႉ။–။ ၵၢၼ်ႉႁွတ်ႈ ဢၢႇၵၢႇသၢႇၶလေႇလၢႇယတၶ ဢၵျူႇပသီႇထၢပ်ႈ လူမ်းပဝ်ႇ~သိဝ်သိဝ်।–
ၵၢၼ်ႉထိုင်ၶၵ်းတူ လွမ်သိုင်ၶိပ်ႉပၢၼ်း ဢမ်ႇမိုၼ်းလိဝ်~တေႇၵၢင်ႇဝူႈၶျေႈ ।–।

217 ॰ ၷခ်လွမ်းခိုဝ်းၿီခိုဝ်းၵူခ်း ပူခ်းၵခ်ပူၵ်ႉပွိုင်း ၿခေ်ႈခ်ခ်းၵ်ဝ်~ ၵျ့မေ့ခခေ်ႉ ॥– ၷါခ်ႉၶွတ်ႈလတုဢုပါတ်ႈ မဝ့် မျါတ်ႈ လွင်ႈသခ့်ထေ့~ၿီၵူခ်း॥–॥ လင့်တၵ်းလံႈလိုဝ်ႈ လျ့ခသေမ့်မယုၵ်ႈ လျါခ့်ထုၵ်ႈတီ့ခေ့~ၵပ်းတိူခ်းယဝ်ႉ ၊– လိင်းမိူခ်ၿင်းလိင် လမ်းၵိခ်တိခ်ၷွခ်ခါး လူမ်းမါးလုပ့်လင်ၷိူခ်း~မိူဝ်ႈခမ်ႈခခေ်ႉယဝ်ႉ ၊–၊

218 ॰ တခ်းခ်ခေလွမ်း သိခ်သိင်ငါးပါး သီးချူးဢၵျူဝ်းၿေႈၵပ်းတိူခ်း~သီ့တါခ့် ॥– ၵါႈခ်ႉ ခံႈလူလုံႈဢတိတ်ႈ ဢခေ့ၵတ ၵျ့လပိတ်ႉလုပါခ့်~သုင်းပါးယဝ်ႉ॥–॥ ၵ်ခ့်လဝ်ႈခ်ုႈၶွ်ႈပရိၵ်ႈသါတ်ႈ လူ့ခေါတ်ႈသတ်းတဝျ့ လိင်ႈလွင်ႈတါင်း မါခ့်~[တျါး]ယဝ်ႉ ၊– လင့်တၵ်းခေလွမ်း သထေးၿူဝ်မေးဝခ်းခခေ် လူ့လွခ်းလါး~လံႈမျါတ်ႈခ်ဝျႈ၊–၊

219 ॰ တွင်းတ သၷွင်းတါင်းလ်ါ မ်ါလုံမွင်းဝခ်း ဢါင်ႈ[ၿျေး]~သိပ်းသူ့ ॥– ဢခ်လုံ တၵ်းပိခ်ဢလါင်းလေါးၵီ့ လေါး ၵုတ်ႈတၵျ့ သုၵ်ႈသီ့လပျလါတ်ႈၿိုခ်မူ့~ဢွခ်တါင်း॥–॥ ပေါးယင်းၵတိ သီ့လတူဝ်ၵဝ့်ဢမ့်မခ်းႈ ၵခ်ႈလုံလူ့~တါင်း

ၶၶေင်၊–   တႃႇၶေႃႈၵျူဝ်း မိူၼ်ပိူင်ၵုဝ်းမီးဢၼ်လၢင်းငိုၼ်းၼမ်း လူဝ်ႈတႃႇႁၼ်~လင်ႉၶႅ်ႈ၊–၊

220 ။ ပေႃးဝႃႈ ဢမ်ႉမီးတၢင်းလၵ်းတၢင်းလႅ်မ် ၵ်မ်လွ်တူဝ်ၵုဝ်း ၵႃမ်ႉပေႃးၶၶေင်~ၽေႇသႃႇလမ်ႉ ။–   တၵ်းၶွ်ႈၵႃႈမႃးၵှႃတေႃႇ တၢၵ်ႈတူဝ်းၵျူႇ~ပ်ၶ်ၶၶေင်း။–။   သီႇလဢမ်ႉလွင်ႉ တႃႇၶေႃၵျူဝ်းဢမ်ႉမျၵ်ႈ ထွၵ်ႈၵၶင်ၵူႇ~ဝၶင်းၶိုၶ်း ၊–   ပေႃးၵႃႈ လၵ်း လႅ်မ်သေလႃ တႃၶၶေင်ၵှင်းမၶင်း ဢမ်ႉမီးငိုၶ်း~ၵိၵ်ႇၶဝ်ႈသၵ်းပွၵ်ႈ ၊–၊

221 ။ သုမ်းလႃတၢင်းတႃတူဝ်မၶင်း ဢမ်ႉပ်ၶ်တိုၶ်း~လၢင်းတေႇ ။–   လင်ႉဝႃႈ လေႃးၵီႇ လေႃးၵုတ်ႈတၵျူႇ ဢမ်ႉသႃႇလႆႈ တူဝ်းမေႇ~မီးၵ်ငီးၶဝ်ႃႈ။–။   ၵႃႈၶင်ႉ လဝ်ႈၶ်ႈသုၵ်ႈသီႇလ ပထမငဝ်ႈတူၶင်ႈ ဢထိပ်ႈပေႇ~ၶိတၢၶင်း၊–   ယၢမ်းလႅ်ဝ်ၵုဝ်းတၵ်း သုတ်းသေတွႆးၵၢင်တြူး ဝၢင်းၶျူးသုၵ်ႈသီႇလၶၢၶင်း~တၢၶင်းၶိုင်ႈၵွၶင်ႉယဝ်ႉ သူၵူလ်ႉ သူၶေႃ... သႃထု သႃႇထု သႃႇထု။

လိၵ်ႈထမ်းလဝ်ႈ တိဝိထသုၵ်ႈ တွၶင်ႈၵၶင်(2) သုတ်းယဝ်ႉၵေႃႈ။

ထမ်းလဝ်ႈ တိပိထသုၵ်ႈ တွၼ်ႈ(၃)

222 ။ ၶၼ်ငေလႈ လၢတ်ႈလူလ်ႈ လဝ်ႈၽူႈပ်ၼ်လိၵ်းပ်ၼ်လွမ် သုင်ပွမ်ပႆပိ ထီးယူဝ်း တၼူဝ်းတၢႈၶိပ်ႉပၢၼ်း~သိုၵ်ႈတေႃ့။– ၵတိၵမ်ႉၽီႉရလျႉၶေ တိၵ်ႉၼဝလၶေ လျၢၼ်ႉမုင်ႈလူမျေႃ့~တၢင်းဝိင်း။–။ သိင်ႉယျႉသိင်ႉယျႉ မၵျႉၵရူၶေႉပွႆႉတေႃး လိၼ်း လေႃ့တြူး ၊– တၢၼမ်းတူလ်းလူသတ်းသၢင်ၽီရူၼ်း တူဝ်လွႆ ၼ်ငိုးလွႆယင်းတၵ်ႈလိဝ်းလိင်း သေႃ့ၶူဝ်းၵျူး~သင်ႉပွၼ်ႈတေႉ ယဝ်ႉ ၊–၊

223 ။ သဝ်းၼ်ငိုးၵျင်းလူင်သထေး ပႆလၢၼ်းဝိင်းၶုၼ် ၵိုမ်ႈသူၼ်လေး~လေႉတျႉၶၼ်ႉ။– ၶဝေၵေႃႉၵၶိယျႉမ သိပ်းပႆ ၵဝ်ႈၶီႈ တေႉသလျႉ~ပိပိမူးမူး။–။ ၵ်ၼ်ႉလဝ်ႈ ၶူၼ်ႉလူလ်ႈၵုသလျႉ ၵၵုသလျႉ ၵမ်ႉမပတ်ႉထ ယုတ်ႈရျႉမျတ်ႈရျႉ~သွင် ပူးယဝ်ႉ၊– ပေႃးလိႈလိင်းလွႆၽီရူၼ်းတၢင်းလႆ ၵုၼ်သႆမူႉတြူး~လိႈၵျတ်ႈတေႉယဝ်ႉ၊–၊

224 ။ ၶႆငလႈသထေး ၽူဝ်မေးတင်းသွင် တွင်းမိူဝ်းဝႆႈၽြေး~ပုတ်ႉထႃႇ ။– တၶေႉတၵျိင်ႇ ၵၼိင်ႇၵမ်ႇပျွတ်ႈ ၵမ်ႇ
လျွတ်ႈ ပိင်ႇတပႃတ်ႈ ၵလႃႇ~ သွမ်းလွင်းငလႈ ။–။ ၵ်ၶင်ႇလဝ်ႈ လင်ႇတၵ်းလွတ်ႈၶေႃႈ လႃႇၽေ ၵလႃႇၽေ ယတ်ႉသ ၵ
ယတ်ႉသႃႇ~တြႃး။– သ်င်လႃဝ်သွၶင်ပၶင် တင်းသွင်ၽူဝ်မေးသထေး လေႃးဂထမ်ႇသိတ်ႉပႃး~ၵႃၶင်ႇလွတ်ႈ ၊–၊

225 ။ တႃၶမ်းတူလ်းၵ်ၶင် ပႃၶင်ၵွၶင်ဝၶင်းၶၶေင်သထေး ၽူဝ်မေးတူၶင်ႈတြႃး~တေႇဂႃမ်ႇ။– လဝ်ႈၶီႈၵႃဂုသူဝ်ႇ တူဝ်ဂဝ်ႇ
လိႈသင်ႇဝိႉ ၵမ်ႇလွတ်ႈၶႃမ်ႇလႃမ်ႇ~လွမ်းမႃး။–။ တုၵ်ႉၶဝတ်ႈၵူလ်ႉ တုၵ်ႉၶဂမ်ႇမသင်ႇၶႃႇရ လိႈသႃင်ႈၵ်တ်းဂႃမ်ႇ~တိင်ၵ်ဝ်း
ၶိင်ႉ ၊– သႃယႃၶေႃးဝႃ ဝႃႈၵၶင်လိမ်လုၵ်းလိမ်ပိ လိမ်ၶွၶင်း ၼ်ပ်ႇၽေႃသဝ်း~ၵမ်ႇၽႃၵ်ႈတေႉယဝ်ႉ ၊–၊

226 ။ ယႃမ်းၶိၶင်းယႃမ်းဝၶင်း လွမ်းၽေႃတူဝ်ၵ်ဝ်း ယိူင်ႈပိူင်ငဝ်း~ဂူဝ်ႇယိၵ်ႈ ။ ၶိင်ႉလမ်ႉ ၶဝ်ႈပ်ၶင်လဝ်ႈၶီႈလႃတ်ႈဂဝ်ႇ သင်ႇ
ၶႃႇရၵႃတိၵ်ႈ~ဝၶင်းလင် ။ ယူႇလူလ်ႈၵုတုၵႃႇၵ်ႃႇရ ဂမ်ႇလိၵ်ႈ~လေးပႃး ၊– ပ်ၶင်ပိူဝ်ႈငဝ်းတူဝ်ဂူၶင်းၵ်ဝ်း ၼ်ပ်ႇၽေႃႇမႃး ~

ၵူမ်ႈယၢင်ႈ၊–၊

227 ။ ခိၼ်ငလႈ ပိၼ်ၶင်ပၢၼ်ၵႂၼ် ၵိူင်ၶဝ်ၼ်းလူဝ်ႈသိုၼ်းဝုး~ပူၼ်ႉၵုႈ။– လၢၵ်ႈထၢၵ်ႈ ၵလိင်ႇတေႇယၵ်ၼ်ႇလဝ်ႈ သု မင်ႇဢလုႇ သုႇသၶေုႇ~ၵတၢင်း။–။ ခိၼ်ငလႈ ယင်းမီးပေုႈဢႉၵုင်ႇသေႇသွင်ႉၵေုႉ ယူႇသၢင်ႈလေႈၵၶုတ်ႉရုတ်ႉထုႇ~တိူင်း ဢုးၶၶေၼ်ႉ၊– လိင်ႉဝူဝ်း လူဝ်းဢၼ်ၵျုၵိုၼ်း လၢင်းတိုၼ်းၵုင်ႇသေးသုး~လေုႇတိူၵ်ႈ၊–၊

228 ။ ယၢၼ်သေတၼ်းသဝ်း မူိဝ်းထိုင်လေႈလိုမ်လုး~လေႇတုၵ်ႉတရိႇယဝ်ႉ ။– ပေုႈဢုႉၼျုၵုၼ်ႇ ဝိင်းပၼ်ႇလေုႉ ၵမ်ႇ ၵျၢင်ႈလေးၶိႇ~ၼၢဲၼူဝ်း။–။ တမ်ႈၵျၼ်ႈ ယင်းမီးၵရုပ်ႈဝူလ်ႇသမ်ႇဝုႇၶိၵ်ႉလ ၵုၼ်ႇသိူၵ်ႈၶျေထိႇ~သေးတၢၼ်း ၊– ၼဝ်ႈပိၼ် ၾုင်လၢဲတူဝ်ဝူဝ်း ဝိင်းဝေးတေးသဝ်း ၼူဝ်ႇၵိူင်ၶဝ်ၼ်း~လၵွပ်ႈၶၶေၼ်ႉယဝ်ႉ၊–၊

229 ။ ခိၼ်ငလႈ သွင်ၵူၼ်းၵျ်တ်းၵိူလ်းလွမ်းဢၼ် ဝၼ်းၶၶေၼ်ၼျုလၼၢၼ်း~ၵုင်ႇသေႇ။– ၵေုႉၶိုင်ႈ ၼူပ်ႇမူိဝ်ႈၶေုႈၾေုႉၼမ်ႈယဝ်ႉ

ၽႆႈလၢဝ်းလႄႈ~သုတ်းၶိုၼ်းတေႉယဝ်ႉ။–။ ၵေႃႉၶိူင်ႈ ယူႇပွႆႉႁုၼ်ႈတၢင်ႈလေႃႉလႅပ်ႈ ဝၢင်းၵေႃႈ~ၶိူဝ်လေး၊– ထိင်းလွင်း သၶူဝ်း ႁူၼ်းလူၼ်တင်းၶိုၼ်း ယၢပ်ႇလိူဝ်ၶေး~ၵမ်ႇမႂ်ႈ ၊–၊

230 ႉ ၶိုၼ်းလွႆ ၶိုၼ်းလွႆမႃးၵေႃႈ ၶျၢင်းတေႃႈၵွတ်းၶၼ်ပေႃးလႅင်း တလေးလေး~ပွႆႉလႄႈ။– ၵေႃႉပွႆႉလင်ႇတၵ်းပၢၵ်ႇလၢတ်ႈ ယတၢတ်ႈၵႂၢႆႈသူႇငေႇ~ႁူၼ်းၵ်ႂင်း။–။ တေႃႈၶႆႉ ၵၼ်ၶင်ႇသေးသႅင်ႇ ၵႃႇပၼ်ႇၶမ်ႇၵၢတ်ႈၵၢင်ႈ ၶင်းၶေႇ~ၵတၢင်းၶႆႉ၊– ပ်ၼ်တီႈသၶူဝ်း ႁူၼ်းလၢႆၶမ်ၶႄလီယွမ်း ၵိင်ႇႁုၼ်းၶၢင်း~လွၼ်ႇမိုၵ်ႈ ၊–၊

231 ႉ ၵဝ်းလိုင်ပႃးၶူဝ်းပႃးဝူဝ်း မႃးၵိုၼ်းၶမ်း လီးပွႃးၶပ်ႉပၢင်ၶၢင်း~ဝၢင်ႈၵၢတ်ႇၶႆႉ ။– ပေႃးဝႃႈၵိၼ်ၶဝ်ႈယဝ်ႉ ႁွၢႇလေႇႁူး ၶမ်ႈ ၵမ်ႇထၢတ်ႇ~တဵဝ်းၶိုၼ်းလမ်ႉ၊– ၵမ်ႇပွၵ်ႈၶိုင်ႈၵေႃႈ သမ်ႉၽဝ်ႇၶိုင်ႈ သၶူဝ်းတမ်ႈမျ ၽူႈလၵ်ႉလႆႈ တၵ်းမၢတ်ႇ~သေ ဝၼ်း ၊– ၵမ်ႇၶၼ် ၵဝ်ငိၼ်းၵဝ်ၶမ်းၵဝ်ၶူဝ်း ႁုၼ်ႇသိၼ်တၼ်း~သၵ်းပွၵ်ႈ၊–၊

232 ။ ၵူဝ်းသြီးၵေႃႈ ၶေပေၶ်ၵူႈပ်ၶ်ဝၶ်း~ပ်ႉလေႇ။– မၶ်းလင်ႇပၢၵ်ႇဝႃႈ ၵဝ်ၶႃႈၵမ်ႇၵႃမေႈၵၢင်ႉၶေၢင်းမႃႈ ၽူႈသၢဝ်
ၵေႇ~သေးတၢၶ်း ။–။ ပိူဝ်ႈၵႃႈ လိူဝ်းၶဝ်ၵူၶ်းလေႇလုတီႈၶိူင်ႈ ပိူၶ်ႈၵၢၶ်ႇလိၵ်ႈပွႆးတေႇ~ၽင်းထမ်း ။– ယင်းမီးၵေႃႉ
ၶိူင်ႈ ၽတ်းၵျေႃးတြႃးသိင်လီ ၵျတ်းလူင်ၵျတ်းလၢင် ၵၢင်ပွႆး ထွမ်ႇလွမ်းၵွၢမ်း~ၵမ်ႇၵိမ်ႇၵမ်ႇတိူၵ်ႈ ။–။

233 ။ ၶႃႈလင်ႇတွင်းပႆ ၵျတ်းၶႆတိဝ်းဝၶ်း ပိူၶ်ႈၵျေႃးထမ်း~ၽတ်းၵၢၶ်ႇ ။– ၵျိၵ်ႈလိုဝ်ႈ သုၵ်ႈသီႇလၽိုၶ်မျၢတ်ႈ လၢတ်ႈ
လူလ်ႈသီႇလ သၢရၶျေႇမၶ်ႈၵမ်ႇမၶ်ႈ သွင်တၢၶ်ႇ~ၶျင်းၵျေႃး ။–။ လင်ႇဝႃႈၵမ်ႇလႆႈၵျတ်းၵေႃႉ ပ်ႉလေႃႉပ်ႉၵုၶ်ႇ လုတ်ႈ
ၵဝ်လၢၶ်ႇ~လႆၶိုၶ်း ။– ပေႃးဝႃႈလိင်းမႃး သွင်တၢၸဝ်ၶွၶ်း ထၢၶ်ႈတၵ်းၽျေႇတၢႇမိုၶ်း~မဝ်ႇလႆႈ ။–။

234 ။ ၵၢၶ်ဝေႃႈသၶူဝ်းၵူၶ်းလူၶ် တၵ်းမႃးလွမ်လိမ် လၵ်ႉၵၢဝ်ၶိုၶ်း~ၵုၵ်ႉလႃႇၶၶေ်ႉ။– ၶႆႉလမ်ႉ ၵဝ်ၶႃႈၵၢဝ်တမ်ႈၵၢမ်ႇ
သၢင်ႈဝႆႉ ထုၵ်ႇလွတ်ႈ ၵမ်ႇထုၵ်ႇလွတ်ႈ ထိူၵ်ႈထိူၵ်ႈယႃႇယႃႇ~သွင်တၢင်းၶႃႈယဝ်ႉ။–။ ၶင်ႇၶႆႉၵႆႈၽူႈၵႃႉထွမ်ႇလိၵ်ႈ လိၵ်ႈ

ၵမ်ႉပျၵ်ႈၽျင်ႉၶျေႉ~ႁူဝ်သင်ယဝ်ႉ ။– မၶၼ်းလၵ်းတွင်းပိတိဝ်းဝၶၼ်း ၶင်ႉမိၶၼ်းလင်~ၵမ်ႉပျတ်ႈဝျႉၶျေႈ ။–။

235 ။ ၶိုင်လႈ ၵူဝ်းသၵျီးၶျေႈ ၵမ်ႉပေႉထိင်းလူဝ်းလေးပူဝ်း ၼူဝ်းၼ်ႂမိင်းမၶၼ်း ပုံႉတူလိုးပၶၼ်~ၵုၵ်ႉလျႉၶၶၼ်ႉ။– ဝၶၼ်း ၶိုင်ႈ ႁုင်ႉသေႉၶျေႉႁျႉ လင်ႉတၵ်းလွမ်ၵဝ်ၼူဝ်းမၶၼ်း ငိုၶၼ်းၵိဝ်ႉငိုၶၼ်းၽွႈ ငိုၶၼ်းယွႈလင်ႁုၶၼ်ႉ ၵျုႉသူင်ႉဝံႉတၢင်ႉတီႈ ၶေႉယျႉ ~ပျွင်းလေးယဝ်ႉ။–။ ၼူပ်ႉမူဝ်ႈၶျေႈၽျေႉလ်တ်ႉၵူဝ်ႈ ၶျေႈဝၶၼ်းၼျႉ~လ်င်းမျးၶျေႈ။– ၵၢႆႈထွမ်ႉလိၵ်ႈၶၶၼ်ႉ မိၶၼ်းထိုင်ပၢင်ပူင် တၶၼ်းသဝ်း ယူႉသျလျး~တီႈသၢင်ႈသေယဝ်ႉ ။–။

236 ။ ၵူဝ်းသၵြီးၶျေႈၶေပေၶၼ် ဝျႈၵၶၼ်မိၶၼ်းၶၢင်ႉ ၼွင်မွၼ်းၵၢႆႈၼူဝ်းသျး~လၵ်ႉၵျုႉ။– ၵျဝ်းၶျေႈ ႁွႆးႁွမ်ႉႁုမ်ႉပုံႉမူင်ႈၵုၵ်ႉလျႉ~ ၽွင်မၶၼ်းႁွႆးယဝ်ႉ။–။ ၵၢႆႈထွမ်ႉလိၵ်ႈၶျေႈ ၵမ်ႉလျႉၵမ်ႉလိတ်ႈ တီႈပျေႈႁျႉႁုင်ႉသေႉ ဝျႈၶေးလျႉ~ႁူၶၼ်းလုၺ် ။– ပိၶၼ်ၵူဝ် သေၶျေႈတူဝ်ၵျး တြျးၵျမ်ႉတင်းလုၺ်~ၵျင်ႈၶိုင်ႈ ။–။

237ႉ ၶူဝ်းလဵင်းငိုၼ်းၽွႆဝွႆယွင်း ယွႆးတွင်းၵလေး မေႈၶဝ်ႈၶမ်ႇတဝ်ႈ ၼိူင်ႈပိူင်လိူဝ်~ၵမ်ႉၵျၢၼ်ႉယဝ်ႉ ။– ၽူႈၵႃႇၵုင်ႉသေႉ တင်ႉတေႉယူႉၶင်ႉၶၢင်ႉ တီႈသိုဝ်ႈတၢင်းမၢၼ်ႉ ~ ၸၢင်းဢိင်းဝႃႈၶေႃႈ။–။ ၶူပ်ႉမိူဝ်ႈ ၶႄႈၽႄႇတၢမ်းၶမ်ႈယဝ်ႉ ၵမ်ႉလိုဝ်ႈ လႆႈ ပျၢၼ်ႉ~ၽင်းထမ်း ၊– ၵမ်ႉမီးဝမ်းၶေးၵူၼ်းလိူဝ် ၶိူင်းလိူဝ်တၢင်ႉသေၵမ်း~ၵမ်ႉဝႃႈႁူးပိူၼ်ႈၵွႆးငလႈ၊–၊

238 ႉ ၵူဝ်းသႀီးၵေႃႈ တူလုၼ်းလူၵၢႆႈၽင်းထမ်း~သိုဝ်းယူႉ။– ၵေႃႉၶႆႉ ၶဝ်ႈပိၼ်သူႉတေႃႉ သမ်ႉမႄႉထိၽူႈမျၢတ်ႈ တွၼ်း မူႉ~လႆမျူဝ်းယဝ်ႉ။–။ ပေႃးလႆႈၶႄႈၽႄႇ လိတ်းမိူဝ်ႈပၼ်ႉၶဝ်ႈ ႁွတ်ႈထိုင်သူႉ~မႃးၶမ်းၵေႃႈ၊– ဝၼ်းၶိုင်ႈ မၼ်းလင်ႉလူဝ်း ၵဝ်ၵူဝ်းသႀီး လွမ်းၵၼ်ၵူႉၽင်းထမ်း~ထွမ်ႉလိၵ်ႈဝႃႈၶေႃႈ၊–၊

239 ႉ တၢင်းသွင်ပွင်းၵၼ် ယၢၼ်သေပၢင်ဝူဝ်း ယၢင်ႈတိၼ်တမ်း~ၵူမ်ႈၵူႉယဝ်ႉ။– လင်ႉတၵ်းလႆႈမိူဝ်းၵူထွမ်ႉ ပိူၼ်ႈၵၢၼ်ႉ လိၵ်ႈသုၵ်ႈပထေႉယဝႃႉ~ၵျမ်းႀီး ။–။ ၶႆႈလူလုၼ်ႈၵၵျၢင်ႉၵႃႉယၵမ်ႉ ၵၸူသူဝ်ႉတီႈမဝ်ႉလွႆႈ လိင်ႉမႃႉ~ၽၢမ်းလေး ၊– ၵူဝ်း

သြီးၵေႃႈ ၵူဝ်ၶင်းပိူင်ၶၶင်တင်းၶိုင်း ထွမ်ႇတြႃး~ၵၢမ်ႇတိူၵ်ႈ ။–။

240 ။ မၶင်းၼၶင်တူၵ်းလႅၶင်းတူဝ် ၵူဝ်လွမ်းလွင်ႈလေႃးၽေး~ၽိၵ်ႈသျႇ ။– ပေႃးလႆႈတေႇၵၢမ်ႇဝႆႉ လၢတ်ႈၶႆႉ တွပ်ႇသူလ်ႈ သမ်ႇသၢႇ~ပၢၶင်လုၶင်းၶၶင်ႉ။–။ ၼူပ်ႇမိူဝ်ႈထွမ်ႇလိၵ်ႈယဝ်ႉ ဝႆႇပွၵ်ႈၶေႇယျႇ~ပၢင်ၶွၶင်း။– ၼုၵ်းထူပ်းၵဝ်လႆႈၵၢဝ်ၼွင်ၵူၶင်း လီ သိူင်ႇမ်ပ်းလွၶင်း~လဝ်ႈပိူၶင်ႈၶၶင်ႉၵိူဝ်ႈ။–။

241 ။ ပေႃးထိုင်ၵၢင်ၶင်လႅင်းမျး ၵိူဝ်ႈသႂ်တွၶင်း~ၼွပ်ႈၼျႇ။– မၶင်းလင်ႇ ထုၵ်ႈၵၢဝ်လင်ၵုၶင်ႇၼူဝ်းပိူၶင်ႈ ၼိူင်ႈၵုၵ်ႉလျႇ~ပၶင် ၼိုၶင်းယဝ်ႉ။–။ ပိူဝ်ႈမႂ်းၵၢမ်ႇလွႆႈပႂ်ႉပၢင်လိုဝ်ႈ ၶေးႁွႇ~တင်းၼိုၶင်းငလႈ။– ၵဝ်းလင်ႇၵၢဝ်တၢင်းၼူဝ်းမႂ်း မ်ပ်းသေထၢင်ႇလႅဝိုၶင်း ~သိူင်ႇမူၶင်ႈသေယဝ်ႉ။–။

242 ။ ယၢမ်းလႅဝ်လမ်ဝၶင်းတၵ်းမိူဝ်း သမ်ႉပၶင်ၼိုၶင်း~ၶင်ႇၵဝ်ႇ ။– ၵၢၽိတ်ႈပေႃႈၵျႉၵုင်ႇသေႇငလႈ ၶင်ႇၶႆႉယျႇယၢမ်ႈ

သၵ်းၽဝ်ႇ~လႃးလႃး။–။ ၼင်ႇၼႆႉ သေးၽဝဢေႃၼႃႉထ တၢင်းလဝ်ႈၵေႃးသလပသေႇၼေႃႇတီႇ လူဝ်ႈပၢၼ်ၵဝ်ႇ ~ သိုၼ်းဝႃး ၼၼ်ႉ၊– သေးၽူးဢၢၵျူင်းပွင်းဢၢၼ် ပၢၼ်လင်လိမ်သင်တေႇၵိတ်းမႃး~သၢၵ်ႈသၢၵ်ႈၼႆယဝ်ႉ၊–၊

243။ ၼႆလႄႈ ထိုင်ပၢၼ်သႅင်လၢဝ်မုၼ်ၶမ်း ဝၼ်းၼၼ်မျၢတ်ႈၽြေး~ပုတ်ႉထႃႇ။– ၵူႈၵေႉၵူဢၢၼ် သေႃးတႃႇပၢၼ်ႇထုၵ်ႇလႆႈ လီၵုၢႇ~ၽိုၼ်မၼ်းယဝ်ႉ။–။ တေႃႇဢၢၼ်သေးၽေဝ ဢတိၵ်းႁႃႇလလႆႈၵိတ်းၼီႈ တီႈလဝ်ႈၵေႃးသလႃႇ~ဝၼ်းၼၼ်၊– ဢႁုသူဝ်ႇ ဢၵျူဝ်းဢပ်တ်ႈၼၼ်ႉ ဢမ်ႇလၢင်ႈၵၢႆႇလၢႆဝၢႆးၵွႆ မိူဝ်းလိုၼ်လႃးလႃး ပၢၼ်ၽြေး သေႃးတႃႇပၢၼ်ႇတူၶေး လေႉလိုၼ်းဢၢၼ်~တွပ်ႇသူလုၵ်ႈ ၼႆယဝ်ႉ ၊–၊

244 ။ ဢၼေႃႇထပိင်ႇသထေးၵြီးၵေႃႈ တၢင်းမီးပေႃးလိုၼ် ၼိူဝ်ႁုၼ်လႅမ်းပူး ပိူၼ်ႈပေႃးဢၢၼ်~ယွင်ႈဢွၼ်ႇယဝ်ႉ။– ဢၢၼ် ဝႃႈတၵ်းမႃးတူၵ်းၵိဝ်ႇၵပ်ႉယၢၵ်ႈ ၵၢပ်ႇပိၵ်ႇမိၵ်ႇမႆႉတီႈၼင်ႇၼႆႉ ဢမ်ႇလၢင်ႈတၵ်းႁွၼ်ႇ~လွၼ်းမီး ။–။ ႁုသူဝ်ႇဢႁုသူဝ်ႇ သထိႇ

လ မႁႃႉထၼေ ၸဝ်ႈပိင်ႈမွၼ်ႉ~ထိင်ၵၼ်၊– ၵုသူဝ်ႉၸဝ်ႈသထေးၵေႃႈ ဝႃႈဢၼ်ၽႅင်တၵ်းဢဝ်ၽၢၼ်သၢင်းရေး ၸူဝ်ႈတပႃၼ်~ဢမ်ႇလႆႈ၊–၊

245 ။ ဢၵုသူဝ်ႉသမ်ႉဝႃႈ ပေႃးၵဝ်ဢဝ်မၼ်း တူၵ်းၽၢၼ်သၢင်းရေး လုဝ်ႈၼၼ်~ပၼ်မဝ်ႉလွတ်ႈသႃႉယဝ်ႉ။– ပိၵ်ႉၽႅင်ၶႆႈမလ ၵေႃႈ ဢမ်ႇလွတ်ႈလႆႈသၵ်ႈထႃႉ~လႃးလႃး။–။ ၼင်ႉၼႆႉ ဢတိၵ်ႈတၽၢၼ်ႉ ၵုသလ ဢၵုသလႃႉ~လင်မႃးၼၼ်ႉ ၊– ဢၵု သူဝ်ႉၸဝ်ႈၼီႈၵဝ်ႉၼၼ်ႉ ၸင်ႉတၵ်းမႃးႁဵတ်းၽီလူင် ၼွၼ်းၼွင်းႁူၼ်းမၼ်းသထေး ဢိင်ႉၽူလ်းၼႃး~ဝၢင်ႈတုပ်ႈၼၼ်ႉယဝ်ႉ၊–၊

346 ။ တင်းတူဝ်ပၼ်ၼူၼ်ယုလ်းယႆၢး ၼိူဝ်ႉသပ်းသႃး~ၵူဝ်ႈႁူမ်ႉယဝ်ႉ။– ၼႄႉလွၵ်ႈႁူမၼ်းၽီထဝ်ႈ ၽႆႉၼိုင်ႈဢဝ်သူိဝ်ႉ ၽႆႉ ၼိုင်ႈတိုတ်ႉယၵ်ႉၶိင်ႈ ဢဝ်ႁူမ်ႉ~တူဝ်မၼ်း။–။ သေႃးတႃႉပၢၼ်ႉသတ်ႉထိႉလၵေႃႈ ၶိၼႁိပ်ႈၼၵ်ႈဝၢင်ႈထႆၢးမူမ်ႉ~တူၵ်းလႅင်၊–

247 ။ လင်ႉတၵ်းပႃးၵူၢမ်းမူဝ်းထိုင်ၵျႃၼမ်း ၼႃႉယၢမ်းၼႅင်~လဝ်ႈလဝ်ႈ၊–၊ ၼုၼ်မူိင်းၼၢၼ်းဢဝ် ၵူၼ်းလီၼႅင်းၼၼ်း မၢတ်ႈတမ်း

လွႆ~လူင်းၵႂႃႇယဝ်ႉ။– မႃးႁွတ်ႈၵိင်ႇႁွင်ႈသုၵ်ႈ ၶေႃတ်ႈတေႃႇဝႆႉ~ၶိူဝ်းယဝ်ႉငလႈ။–။ ၵမ်ႉလႆႈမုင်ႈလိင်ႈ ၶေႃတ်ႈၵူဝ်ႇထဝ်ႈ ပိၵ်ႉတႃႇ~ၽိဝ်ၶၼ်းၶၼ်ႉ။–။ ႁူၶၼ်းလီ ၵဝ်ၵႂႃမ်းမူဝ်းထိုင်ၵျႃၶမ်း ပျၶ်ႇတင်းၶိုၼ်း~လၢတ်ႈသိုဝ်ႈဝႃႈၶႄႁ။–။

248 ။ ၵျႃသိုင်ဝိၼ်းပိၶ်တေႃးသႃး ပုၶ်းမႃးလႃႉလိုဝ်ၽိုၶ်း~သုတ်းၵႂႃႇယဝ်ႉ။– တီႈၶႅၵ်ႈ မၶ်းၵမ်ႉလီမႃးပ်တ်ႉလၢတ်ႈ ၵဝ် လဝ်ႈၵေႃးသလႃႇ~ၶုၶ်မူင်း။–။ ၶႅင်ႈၽိတ်းၽွင်ႈလႃႉ လွၵ်ႇငူတ်ႈ ၶိုင်ႈၵႃႇၶေႃႇ~မင်းၵျိုး ။– လင်ႇတၵ်းၶၢၶ်းၵဝ်သူၵေႃး မႃး သိမ်းငိုၶ်းၶမ်းသထေႃး ၶူဝ်းၵျူၶ်းၶူဝ်းယေႃး ဝူဝ်းၵႂႃးၵႃႈၵၶ်မိူဝ်း~ၶွတ်ႇသိင်ႈ ။–။

249 ။ ၵမ်ႉႁွင်ႈၵိုတ်းသင် ယင်းသင်လႃးလႃး လိၵ်ႉငေၵျိုး~ၵုၵ်ႉလႃႇ။– တေႃႈၵႃႈတႃမၢတ်ႇ ၽိုၶ်သၢတ်ႇသိမ်သိဝ်ႇ ၶမ်ႉ တဝ်ႈ မေႃႈၶဝ်ႈလုၶ်ႈၽိုၶ်းၽေႃႇ~သိမ်းသွၢင်းသိင်ႈယဝ်ႉ။–။ ႁွႆးဝႆႉလီႇဝိတ သိၶ်ႈလိၵ်ႈပႆႇယႃႇ~ၵဝ်တႆၶၶ်ႉ ။– ထူၵ်း ၵဝ်ဝူဝ်းၵႂႆး ၶူဝ်းလိင်းသထေႃး ၽူဝ်မေႃးပွႆႇတူဝ်လႆ~လွတ်ႈသၢၵ်ႈႁွႆႈယဝ်ႉ။–။

250 ။ ၵမ်းၼၼ်ႉ ၵႂႃႇပိၼ်လုမ်းၵႂၢမ်း ယိင်းလၢဝ်းသထေး ၶႂႃႇတင်းလၢဝ် ~ သူလုၵ်ႉလုၵ်ႉၼၼ်ႉ။– ထိုင်တီႈၽူင်ႉပၢဝ်ႈ ယၢဝ်ႈတိုၼ်ႉ ၵႃထမ်ႉသုၼ်ႇ လွတ်ႈၶီၵျ်ႉ~ၽိုၵ်မၼ်းသိင်ႈယဝ်ႉ။–။ ၵူၼ်ႉလၵ်ႉသပျ်ႉတၵ်ႈငူလ်ႉ ၵႃမူလ်ႉမိူဝ်ႈႁွၼ်ႉ သိမ်းဝႆႉတၢဝ်ႈၽၼ်ႉၶမ်ႉ သၢမ်ၵုၼ်ႉတေႉ မြေႉမြၵ်ႈၶေႉယျ်ႉ~ၵိုတ်းယင်းၼၼ်ႉ။– ၼႆႉၵေႈ ၽွင်းလူင်ၽူၼ်တူၵ်းၶူဝ်ပီၼွင်းမႃး ၽၼ်ႉၶိုၵ်းပင်း~လွင်ႈ ပၵ်ႈသေယဝ်ႉ။–။

251 ။ တင်းၵျႇၼႆႉၼိုင်ႈ ၵႃမ်ႉမီးပိူင်သင်ၵိုတ်းယင်း ၵႂၢမ်းလၢဝ်ဝၢဝ်းသေလႂ်းလႂ်း တီႈလီယင်း~လွတ်ႈသျ်ႉ။– ထိုင်တီႈတူဝ်ထဝ်ႈ မိုဝ်းၶၢမ်ႉဝၢၼ်ႉတၵ်ၵ်ႉ ၽၢၵ်ႉၶမ်ႉတဝ်ႈ လေႉၶဝ်ႈၵၢင်ယွႆႉ~ၶေႃယွၼ်းဝႆႈၶေႃႈ။–။ တင်းၼႆႉ လဝ်ႈလင်ႉပၢၵ်ႉဝႆႈၵုသလ ၵႃၵု သလႂ်ႉ တုၵ်ႉၶမသုၶႂ်ႉ~ဢွၼ်းယဝ်ႉ ။– ထိုင်တီႈမႂ်သူၼ် ႁူၼ်မၢင်ၵုပ်းၵပ်း လပ်းၵၼ်ပွင်ႉထႂ်းယႂ်း~ သိူဝ်ႈႁၵ်ၼ်ႈ ႁူၼ်ႁၵ်ၼ်ႈဝႆႉ ယဝ်ႉ။–။

252 ႉ တၢင်းၶၢင်ႉ ဢၼ်ယင်းသထေး ပႆႇလႆႈသုမ်းသင်လႃးလႃး ႁႂ်းမီးသိၼ်သႅင်ငဝ်းၶမ်း မျၢတ်ႈၸြေး~ပလႆႇလၢႇယဝ်ႉ။– ယင်းဢၼ်ပႆႇလု ပႆႇၼၢတ်ႇပႆႇၶေႃတ်ႈ ႁႂ်းႁႂ်ႉပုၵ်ႉထထမ်ႇမသင်ႇၼျႇ ရတၶျေႇ~သၢမ်ပူး။–။ ပျၢင်ႇသေၶၢင်ႉလမ်ႉ ပိၼ်ဢၼ် လုၶေႃတ်ႈပျၢၵ်ႈပျုဝ်ႇ ၽိတ်ႉသတ်ႉတ ထမ်ႇမၶျေႇ~ၸြူးယဝ်ႉ၊– ထေးၶႂၼ်းမိၼ်း မိုၼ်းတၢလူၵ်ႈ ဢၼ်တၢၵ်းလႅၼ်းႁူင် ၶွင်း လွႆလႃးလႃး ဢမ်ႇၵျၼ်မျႃး~ပႂ်ႇလႆႈၶိူဝ်ျး၊–၊

253 ႉ လင်ႇတၵ်းၶုၵ်းထူပ်းႁၢမ်းသႂၼ်ၶမ်းလႅင် သႅင်လၢဝ်ၶေပေၼ် ဝၼ်းၵႂၼ်သထေး ၸြူးၶျေႈသိတ်ႉပျး~ၵျႇထျႇၶႅဝ်ႉ ။– လဝ်ႉၶမ်ႈ ပူႇၵႂၵ်ႇဢဝ်ဢၢၼ်ႇဢဝ်လႂတ်ႈ ဢဝ်ၵျိတ်းသရိတ်ႈသေႇ ဢၢၼ်ႇလႂတ်ႈၽျေႇဝၶျေႇ~ပႂမ်းပႂမ်း ။–။ တူၵ်ႈယဝ်ႉ မိၵ်ႉ တူႇသင်ႇၵျ သိၼ်ႈလိူၵ်ႈသလ်ႉလျႇ~ပႂင်းၵၶ်ၶႅဝ်ႉ ၊– ႁႅင်းတၵျႇမဢူလ်ႉ ဢၼ်ၶဝ်ႇၸြေးသႂၼ်ၵျး လိူၼ်ၵႂၼ်ႁၢမ်းၶမ်း လႂင်ႇၶၢင်းဢၼ်~လႆႈမၢတ်ႈၵျူဝ်ၶေျႈ၊–၊

254 ။ တၼ်ယဝ်ႉမႆၼၼ်ၼမ်ၼျႅၼ်းပူၼ်း ၽၼ်ႈတွႆးလၼ်~ၵျႉမေႉၼႆႉ။–   ဢၼ်ပြႅးပိၼ်လဝ်ႈလၢတ်ႈဝျႈ လျႉၽေ ဢလျႉ ၽေ ႁျူင်းတၵ်ႉၵျႉမ မဝ်ႉလႆႈမၢတ်ႈတွင်းသေႉ~လွႆၼၢင်း ၵိုဝ်ငလႈ။–။   မိူဝ်ႈဢၼ်လျႉၽတဝ်ႈလမ်ႉ ၵၼ်ႉလဝ်ႈဝျႈ မိူဝ်ႈဢၼ် မိႆးမၢၵ်ႈၵုၵ်ႉလျႉ လွင်ႈဢမ်ႉၵေႉ~ၼမ်ၼလူင်။–   ဢလျၽေႇမျးလမ်ႉ ၽၢၼ်ၼမ်မူၼ်ၵျူးႁွမ်ႉၵိုတ်းထူင်~ပဝ်ႉလိပ်ႈၼႆႉယဝ်ႉ။–။

255 ။ ယသေျးမျးလမ်ႉ ၵိုၼ်းၵျူးသထေးၽူဝ်မေး ငေသေးယိင်းလႆး လိၵ်ႉၵျႆးသတ်ႉၼိုင်းႁူင်~ဢမ်ႉထၢတ်ႉယဝ်ႉ။–   ၶူပ်ႉ မိူဝ်ႈ ဢယသေျးတဝ်ႈလမ်ႉ   ပူႉထဝ်ႈဢွၵ်ႉထဝ်ႈ တၵ်းၶိုင်ႈလွႆႉတၢင်းလုၵ်ႈဢွၼ်ႉ မူင်ႉပၼ်သိၼ်ႈၼေမ်မၢတ်ႉ ~ ယင်းမဝ်ႉၵျၼ် ႁူၼ်း ။–။   မိူဝ်ႈဢၼ်ၵျမ်ႉမျႉ ဝိပျႉၵတူၵ်းတဝ်ႈၵေျႈ   ၵၼ်ႉလဝ်ႈငွႈလွတ်ႈ ဢၼေၵ်ႈလေျးၵထမ်ႉ ဢမ်ႉလိုဝ်ႈယိၼ်ထၢတ်ႉ~ ဝၼ်းလိင်းယဝ်ႉ။–   ငွႆးဢၼ် ဢႁျူင်းတၵ်းပွႆးပိၼ်ၼႆ ငဝ်းသိင်ၵျၼ်သေဢွၼ်တၢင်း ၼငေႉဢတိင်း~လိင်ႈလွင်ႈမၼ်းယဝ်ႉ ။–။

256 ။ လင်ႉဝျႈလေျးၵထမ်ႉသိတ်ႉပျး တြျးပြႅးၶျင်းသွၼ် ဝၼ်းဢွၼ်တၢင်းၵျး ငွႈပေျးလိင်း~လိင်ႈသျႉယဝ်ႉ။–   ဢဝ်ၼႆႉ

ၸူႈၶေႈလမ်ႉ လီၵၢၼ်ၵၢဝ်ၵ်ႃတ်းသရိတ်ႈသေ ၵၢၼ်ႈလွတ်ႈၽေႈဝၶေႈ~ဝၼ်းမိုၼ်း။–။ တုၵ်ႉၶတေႃႈ၍ ၵိုတ်ႉလွ်သၢမ်သိပ်း သီႈမီႈ ပၢလီႈၶိုဝ်ႉပိင်ႈယၢင်ႈ ထၢၼ်ႈၵမ်ႈလၢင်ႈယူလုံးယႈ~ၽွမ်း ၊– ၵလၽေး၍ မိုဝ်ႈၽုၵ်ႈတၵ်းလၢင်ႈပႆယွၼ်းၵိုၼ်း လွ် ၵိုဝ်သၢႆးၵၢဝ်မုးသွ်ႈၽၵ်းသွမ်း~ၶေႈၵူဝ်ႈလမ်ႉၶေးႈ၊–၊

257 ။ ၵိုတ်ႉလွ် ၵုပ်းလိၼ်ၽိုၼ်လိၼ်ပၵၢၼ် ၵၼ်လီသၢင်းၽေး မျူဝ်းလွ်တၵ်းၶျုး ၵဝ်ၵ်ႃတ်းသုႉၵူလုံသွမ်း~တၢၼ်းၶဝ်ႈ ၶဝ်ႈသွမ်းတေႃႈ။– မိုဝ်ႈၽုၵ်ႈ လုၵ်ႉလဝ်ႉၶိုင်ႈၶဝ်ႈ ၵိုင်လၢဝ်ႈလေးထူဝ်ႈ ၵတ်ႉတရီႈ ယွတ်ႈၵူလုံႈတွင်ၵျေႈ~တၢၼ်းလဝ်ႈၽျေး လီယဝ်ႉ။–။ ၵၼ်ဝေႈပိင်ႈတပႈတမ်ႈ ၵႈၶမ်ႈပႈၶမ်ႈ ၽလမ်ႈၶျိၼ်ႈၶျူဝ်ႈ သေးတူဝ်ႈပၶဝ်ႈၶိုဝ်ႉယႈလၢတ်ႈ သီႈၵျူႈ သီႈလျူႈ~ၵိုင်းႁွင်းၶၶၼ်ႉ ၊– မၢင်ဝၼ်း တေႃႈၵႈၽၵ်းၶိဝ်မွ်မၢင် ၵၢင်ၶၢင်ၶူၼ်းၶး တၵ်းမုးပွင်ၵျၵိုဝ်သၢႆး ထူဝ်ႈၶဝ်ႈသွ်ႈ လေးပွင်း~ယင်းၶွ်ႈလွ်ယၢၵ်ႈလူင်ယဝ်ႉ၊–၊

258 ။ ၶၼ်ၼေင်ႉ မီးသင်ၵမ်ႇမီးသင်ႁေႃႈ သထေးၽူဝ်မေး တွင်းမိူဝ်းႁူႈပိၼ်ဝၼ်း~ယင်ႈယူႇ ။– တေႃႈႁေႃႈ ၼေႃႇတူမ်ႈ ၼေႃႇႁူဝ်ႈထူဝ်ႇၼဝ်ႈ ၵမ်ႇလႆႈသႂ်ႇမၢၵ်ႇၽိတ်ႉၼင်ႇပိူၼ်ႈ ယင်းလူႇ~ၵဝ်တၢၼ်း။–။ ၼႆလႈၵတုမရလျႇၼ ၵလိင်ႇတေႇ ယ ၽႁေဝႃႇၵထွတ်ႈ ၼေႃတ်ႈလူႇ~ၵူးသွင်းၼေင်ႉ။– ဝၼ်းၼိုင်ႈ သိင်လၢဝ်လင်ႇတၵ်းထၢမ်လူမိင်းမၼ်း သထေးၽူဝ်မေး မွၵ်ႇၵၽျင်း~တီႈလဝ်ႈ။–။

259 ။ ဝႃႈတီႈသထေးတူၵ်းၽေႃၼ် လၢၼ်လိၼ်သေႃးလၢင်း ပႆႈလေးပျင်း~ၼီႁွႃႇၼႆႉ ။– တေႃႈၼႆႉ ၵၼ်ၼင်ႇၵလူႇ သူႇ တေႃႇ ၼေႃႇတူမ်ႈၼေႃႇႁူဝ်ႈ ၽၵ်းၼူဝ်ႈထူဝ်ႇၼဝ်ႈၼဝ်ႈၼေႇ တင်ႉတေႇထေႃးပၢတ်ႈ ထၢၼ်းယေႇသီႇႁျေႃႇ သီႇလျေႃႇ မိူဝ်ႈႁွၼ်ႇ ၼၼေင်ႉ သွင်ထဝ်ႈလေႇတၼေႃႇ~ၼွႆးၼျူးႁိူဝ်ၼေႃႈ။–။ ၵေႃးမၼုတ်ႉသ ၼေႃႇထတၵ်ႉႁေႃႇထဝ်ႈၵူလိုၼ်ႉ ႁိုတ်ႈလႂ်ၼဝ်ႈတၢင်ႇသွမ်း တေႃႇ ၵႁျေႃႇၵၼေင်ႉ ၵုပ်ႉပေႃႇမရၽေႃၼ်ႇ သူလိုၼ်ႇပႁၢၼ်ႇ ငူလိုၼ်ႇပႁၢၼ်ႇ ငူလိုၼ်ႇၼႃၵ်ႈ သူလိုၼ်ႇၼႃၵ်ႈသႂ်ႇၵေႃႇလေႃႇ~ဝၼ်းၼေင်ႉ။–

ယၢမ်းလႅဝ် သမ်ႉလႆႈမႄးလူႇ ၶဝ်ႈလႅတ်ႇၶဝ်ႈလႅင် ၵိၼ်ၼႅင်ၾၢင်းလၢင် ၵၢင်ၶၢင်ၶယၢၼ်း ၸေႇတၼေႇၶုၺ်းၵၼ်~ၼမ်ႉၵႃႈလုၺ်ၼိုင်ႈ ၼၼ်ႉၼေႃး ၊–၊

260 ။ တၼ်းၼႆ သႅင်လၢဝ်ၵတိသေႇတ ၵမေးပုၵ်ႈသႃႇ ထၢမ်မၼ်းသထေး တိုႈတၼ်းၼၼ်~ဝႃႇလႃႇငလႈ ။– ပူႇၵွၵ်ႇ လင်ႇတၵ်းလၢတ်ႈလဝ်ႈ ယွတ်ႈလဝ်ႈၵလိင်ႇတေႇယ ၵထွတ်ႈမျၢတ်ႈလွႃႇ ~ ၼၢၼ်ၼိုၼ်းယဝ်ႉ ။–။ ဝႃႈတိုႈၵလိင်ႇတေႇယ ၵပ်ႉပမေႇယမ်ႇ ၺႃႇၼမ်ႇ ပုတ်ႉထဝိလႃႇသၵထွတ်ႈ လိင်ႇယွတ်ႈသုတ်းၸႃႇ~ၽြႃးၼႃႈၼေႃႈ၊– ၵၡျင်းဝၼ်းၼၼ် ၼႃႈတၵ်ႉ ၵႃႇသထေး ပိတ်ႉလေးၵိင်းလေးၾၢင်းဝၢၼ် သၢၼ်တမ်ၵဝ်ၵျူဝ် ၵျူင်ၼူဝ်ထေးပၢတ်ႈ လၢတ်ႈတၵ်ႈၼေႃႇတူမ်ႈ ၼေႃႇၵူဝ်ႈ ၾၢင်း ၼူဝ်ႈမူဝ်ႈလႅဝ်ၼႆႉ ၸေႇတၼေႃႇၵမ်ႇၼွႆးပျူး~ၼႃႈတၵ်ႉၵႃႇ ယင်းမၢတ်ႈမူၼ်ၼူဝ်ႉပႃၼူဝ်ႈၼၼ်ႉယဝ်ႉ၊–၊

261 ။ မၢင်ဝၼ်း မိုးၾၢင်းလႆလႆ ၵမ်ႇမိုးသွမ်းၼၢဝ် ၶဝ်ႈလေးပႃး~သၵ်းဝၢၼ်ႇ။– ၼႆႉၵေႃႈ ၼႃႈတၵ်ႉၵႃႇမၢတ်ႈတၢၼ်ႇ လႆႈ

လူႇၵျႇၶမေ်ႇပျႇၶမေ်ႇ ၵၢၼ်ႇၶသေုၵ်ႉထမ်ႇမုင်ႉၵျေႇ သီႇလျေႇၼူဝ်ႈပေႊတၢၼ်ႇ~တၢင်းၶိူဝ်ႉပမၢၼ်းတေႉယဝ်ႉ။–။ မၢင်ၽဝ်ႇ မီးၼဝ်ႈပီႇပီႇ ၼၢဝ်ၶီႇလမ်သွမ်ႇၵမ်ႇလွၼ်ႉ ၵၢၵ်ႇၷွၼ်ႈၷွၼ်ႉၽေႇယၢႆႈၼၢင်သၢၼ်ႇ~လၢႆလၢႆၵေႈ။– ၼႂ်းတၵ်ႉၵျႇမၢတ်ႈတၢၼ်ႇသွမ်း ၶူဝ် ၵဝ်ၷူဝ်ၷူင်လေႊ ထေႊပၢတ်ႈၼွင်ဝၢၼ် ၵုၼ်ထၢၼ်တၢင်းလေး သိင်ႉမူလ်းၵၢႆ~ၵျေႇၽိုင်ႈဝိႉယဝ်ႉ။–။

262 ။ ၷ်တ်းၷိူဝ်ငလႈဝႈ မၢတ်ႈတၢၼ်ႇသၢၼ်ၷူင်သီထူဝ်း ၶူမ်းဝူဝ်းတင်းၵၢၼ်လေႊၽွႆ ၼေႊၽွႆၷိုင်းလေး ၷူႈဝၼ်းသၢႆ~ မၢတ်ႈ လူဝ်ႇၶႅ်ႉ။– ပိူဝ်ႈမၢၼ်းပီၼ်တၢင်းၵၵျူဝ်းၵျႇယၵမ်ႇ ၵုသူဝ်ႇတူဝ်ၵဝ်ႇ လုၵ်ႉၷ်တ်းလုၵ်ႉၵျေႇ လုၵ်ႉၶိုင်ႈလုၵ်ႉတူမ်ႈၷူင်ၵျူဝ်ႇ~ ၵဝ်ၷွႆးၼႈယဝ်ႉ။–။ မိူဝ်ႈၷွၼ်ႇလမ်ႉ ၷူမ်ႈဝႈလႆႈလူႇငႊၵျေႇ သီႇလျေႇမုင်ႉလုၵ်ႈမုင်ႉထုၵ်ႈ မၢၼ်းပီၼ်ၶုၵ်ႈလီႇၵျၼ်ႇ သူပ်းဝႈ ၵျႈလွၵ်ႇလူဝ်ႇ~ၶေၵေဝ်တိုၵ်းၵဝ်ယဝ်ႉ။– ယၢမ်းလီဝ် တူဝ်ၷ်တ်းတူဝ်ၷျၵဝ်မႊ ၶၼ်ႇၶၼ်းမဝ်~ၵမ်ႇလွႆႉၵမ်ႇၶိင်ႈၽွၼ်ၵေႈ။–။

263 ။ ၵျႇယၵမ်ႇၵုသူဝ်ႇတီႈၶႅ်ႈ ၼႈတၵ်ႉၵျႇလူမ်းလူင်လူမ်းလၢင် ပိၵ်ႉသမ်ႉၷိူဝ်လၢင် ၵၢင်ၼၢင်ၽၼ်းၶွႆး တူဝ်သွႆးတူမ်ႈၷူင်

ၵဝ်~ၵမ်ႇလႆႈၸႂ်ႉၽႂ်ႇယဝ်ႉၶေႃႈ။–   ၶႃႈတၵ်ႉႁႃႇမၢတ်ႈတၢၼ်ႇ ဝၢၼ်သၢၼ်ႇသီႇႁျူႇထေးပၢတ်ႈ ထၢၼ်းလၢတ်ႈႁျၢၼ်ႇသႁႃႇ ၸိူင်ႈၵွႆႈၵဝ်သုၺ်ႉ~ႁိုဝ်သိႁျူးလေႃး။–။ ၶၼ်ႇၶၼ်ႉသူႇတေႃႇ ႁေႃႇငေႃႇၼုပ်ႉၼဝ်ႇလဝ်ႈလၢတ်ႈ ၸဝ်ႈမျၢတ်ႈၵၸိၼ်ႇတေႇယ ထိၵ်ႈ ထွတ်ႈမုၼ်ယုၼ်ႇ~ၽျေး ။– ငဝ်းသိၼ်ၸၼ်ႇတၵ်းၵိၵ်ႈဝူႈ ႁူဝ်ၸုၼ်ပိူင်ၼဵ လီလူင်လီလၢင် ၼုင်းႁၢင်ပွႆးမိူင်းသႃႇဝႁေး ~ ၵွၼ်ႇလၢတ်ႈ တေႉယဝ်ႉ ။–။

264 ။   ၼုင်လိုၼ်မၢးႁေႃႈ သထေးတွင်းၵိတ်းပိူင်ၶၼ်ႇ သွမ်းလွင်းၶိူဝ်ႁျွင်းမျၢတ်ႈၽျေး~ၵမ်ႇယူႇယဝ်ႉ ။– ထမ်ႇမိႇယႃႇရတ်ႉထ လႃႉပတၢင်ႉတေႇသွင်ၸဝ်ႈ ၽၵ်းၼဝ်ႈၵေႃႇၸႃႇ ႁႃႈၵျႃလႆႈၵဝ်လူႇ~ပူင်တၢၼ်း။–။ သူႇတေႃႇသွၵ်ႉတေႇ ၵထသီႇလ ၵုပုၵ်ႈ မျ မဝ်ႇလွတ်ႈပွင်ႇသူႇ~တၢင်းဝိၼ်းယဝ်ႉ ။–   ဝၼ်းလိုၼ် ၼုင်းလိုၼ်သထေး ၽူဝ်မေးပွင်ၵျ ယႃယမ်ၵုမ်းတႃးၵွႆးလိပ်းဝၼ်းလင် ပိၼ်ယိၼ်း မၢတ်ႇထူမ်ပိင်းပိင်း~လုပ်ႈယႃႈၶၼ်ၼ်ႉယဝ်ႉ ။–။

265 ။ ၶၼ်ငလႄႈႁူင်းႁူင်းတႃႇၽိူဝ် လူလိလ်ၶၼ်ႁွႆ ႁွႆးၵွၼ်တၵ်းတၢမ်း ၵၢမ်းၵၼ်ႁွႆးလုၼ်း ယိၵ်ႉလူယိင်း~ဝတ်ႈၽၢၼ်ႇယဝ်ႉ ။– တင်းသိၼ်ႈသတ်ႉတဝႇ ၵႂႈၵၼ်ၵမ်ႇမဝူတ်ႈ ၵိလေႇသဝူတ်ႈ ထႃႇတိသရလႃၼ်ႇ~ႁၼ်ငေး။–။ ၵ်ၼ်ႇလဝ်ႈလၼ်ႇလိူၵ်ႈၵဝ် ၵပ်ႉပူႇရူႇတိ ငေးပုၼ်ႇသုၼ်းသၢတ်ႈ သူႇတၢတ်ႈသၶ [တိတေႈသ] သိၼ်ႇၵၶိၵ်ႈ တၵ်းႁေႉၵၽိၼ်ႇလႃၼ်ႇ လေႇသၢၼ်ႇၶိပၢတ်ႈ သၢမ်တၢၼ်ႇ~လူမ်းထၶူၽေႃ ။– တၢၶမ်းတူလ်းလူၵႁျၼ်း ဝလိႇၵၢမ်ႇၵပ်ႉတ်ႈ တၢင်းပ်ၼ်သထေးၽူဝ်မေး ဝူတ်ႈၵၢမ်ႇပႆႇလိတေႃ သုၼ်ႇယၢၵ်ႈဝူႈၶေႁႈ ။–။ 266 ။ ငဝ်းသိၼ်လၼ်ႇတၵ်း သွၼ်ပၼ်ၵမ်ႇမထၢၼ်း ၵွၼ်တၢင်းသထေး ႁူႈဝၼ်းသေႃ ~ လွတ်ႈ ၵၢၼ်ႇ။– **တပိ သေဇ္ဇော လောကသ္မိ တွံပိသေဇ္ဇော မဟိဒ္ဓိကော၊ ကမန္တ မဟာကမန္တံ သုဝဏ္ဏရဇ္ဇတ္တ ခနံ၊ အဇ ဂေါဏ မဟိဒ္ဓိကံ အဟံဘန္တေ ဂဝံပတိ ဖေဟိဖေဟိ အာဂစ္ဆန္တု** ႁိူၼ်ႈႁွတ်ႈလေႃတၢၼ်ႇ~ပၼ်သထေးသိမ်းဝူႈၶေႁႈ။–။ **တွံပိ သေဇ္ဇော တိလောကသ္မိံ တိလောက မဟိဒ္ဓံ** ပူလိတမ်ႇၵထွတ်ႈ ၶိပ်ႉပၢၼ်ႇ~[ၽေး]။– **မဟိဒ္ဓိကော** တၶူဝ်းလိၼ်းလိူဝ်

ၼိူဝ်ၽီတင်းႁူၼ်း ၵမ်ႇၽႂ်မႃး~တဵၵ်ႈလႆႈ၊–၊

267 ။ **ကမန္တာ**–ၵမုၵၼ်လီတင်းလူင် လဝ်ႈႁျူဝ်းလႃး~လုၵ်ႈသွင်ႇယဝ်ႉ။– **မဟာကမန္တာ** ပိၵ်ႉဝႃႈၵမုၵြီးလွႃႇ ၶေႇယႃႇ မၼ်းယိူင်ႇထၢၼ်ႇႁႃႈလိူၵ်ႈၼိုင်ႈ လီၵွင်ႇ~ပြီးသႃး ။–။ **သုဝဏ္ဏ ရဋ္ဌမနံ** – ဝႃႈတီႈၵုၼ်ႉလႃႇၼမ်းၼဝ်ႈၼမ်ႉ ႁူဝ်ႇယိုင်ႈၵသွင်ႇ~လႆႈမိူင်းၶႅၼ်ႉ ၊– **အဋ္ဌ ဂေါကာ မဟိန္ဒကော** – လိၵ်ႈၵၼ်သိုၼ်မိူင်းၵျွမ်းၶွႃး လပႃးမၵိုဝ်ႇဝူၼ်း~ၵိုၼ်ႇၶဝ်ႈ ၊–၊

268 ။ **မဟိန္ဒ**–လႆႈမႃးၵိုင်မုၼ်ႈ သႃမ်ႇတူၼ်ၽုင်းၵႃး ပိုင်ႈတၼူဝ်း~မၵ်ႉတၵ်ႉထိႁႃႇ။– **အဟ ဘန္တေ** – ႁဝ်ၶႃႈပိုင်ႈၶူမ်ႈ ႁုင်ႇ လဝ်ႈ ရတၶျေႇ~သႃမ်ႇပႃး။–။ တင်းႁႃႈႁဝ်မ်ႇပတိ ယၵ်ႉၶိၼ်ၵေႃတ်ႈတေႇဝႃႇ~ၵမျူးၼၶၼ်ႉ ၊– **ဧဟိ ဧဟ အာဂစ္ဆ** လၵ်းၸုင်ႈ မႃႉလႃး လႆမႃးလွတ်ႇႁျူၼ်းလႃး~လွႆႈလဝ်ႈလီယဝ်ႉ၊–၊

269 ။ ႁႃႇထႃႇၽြူး ၶေမႃးပိုင်ၶႆ သထေးထဝ်ႈတွင်းလႃး~ႁွတ်ႈၵႃၶၼ်ႇ ။– ပူႇၵွၼ်ႇၵဝ်ၵ်ႉတ်းၽေႇဝၶေႇ သရိတ်ႈသေႇ

ၵမ်ႉပျၢတ်ႈၵမ်ႉလၢၼ်ႉ ၵဝ်ပျၢၼ်ႉ~ဝၼ်းဝၼ်းၶိုၼ်းၶိုၼ်း ။–။ ၼႂ်ငလႈဝၼ်းၼိုင်ႈ ႁဝမ်ႉပတ်တိၼေႃတ်ႈ လင်ႉတၢၵ်ႈမႃးဝႆႈ ၵလိင်ႉတေႉယ ၵထွတ်ႈၼပိုပ်ႉပၢၼ်ႉ~ၽြေးၼၼ်ႉ ၊– ၶုၼ်ၽီလင်ႉတၢၵ်ႈလိၼ်ႈၵျၼ် ၵၡျင်းသထေး ၽူဝ်မေးတူၵ်းၽေႃၼ် ၷၢၼ်လိူဝ်ယၢပ်ႉသျူးပုး~သိၼ်ႈယၢၵ်ႈဝႆႉယဝ်ႉ၊–၊

270 ။ ၼႂ်ၼၼ်ႉ ၶုၼ်ၽီလင်ႉသမ်ႉမႃးၼွၼ်း ၼႂ်းၵိူၼ်းသထေး ယိုင်ႈသိုၼ်းဝူး~ပိူင်ႁဝ်ႉယဝ်ႉ ။– ယင်းၵၼ်ယိူဝ်ႉၶိုၵ်ႉ တၼ်းတၢင်ႉၼၼ်ႉသိၼ်ႈလၢတ်ႈလႆႈၽဝ်ႉ~ၵေးတွၼ်း။–။ သူႉတေႃႉၵေႃႈ ၵမ်ႉသမ်ႉမိူဝ်းလဝ်ႈ ယွတ်ႈလဝ်ႈၽေႃႉ ၼင်ႉယိုင်ႈ ပိူင်ႁဝ်ႉ~သိုၼ်းဝူး ၊– သတၢင်းၼၼ်းထိုင်ၼႂ်းဝိၼ်းၵျေႃၼမ်း ၼွတ်ႉႁၼ်မႃး~လႆႈမုင်ႈၼႂ်ဝေႃႈ၊–၊

271 ။ ၵၢမ်းလင်ႉၼၼ်းထိုင်ၶုၼ်မိူင်း ပသေႉၼတေႃႉၵေႃးသလႃး~ၵျႃႉလႃႉယဝ်ႉ။– လင်ႉတၢၵ်ႈလိူဝ်ႉတၢင်းသူႉတေႃႉၵမၢတ်ႈ တၢတ်ႈပိင်ႉလူႃႉ~လူတူလ်ုးယဝ်ႉ။–။ လင်ႉတၢၵ်ႈလႆႈမုင်ႈ ၵျၢင်ႈယိူဝ်ႉၶိုဝ်ႉလဝ်ႈၼေႃတ်ႈတေႉဝႃႉ~ၶုၼ်ၽီၼၼ်ႉ ၊– လင်ႉတၢၵ်ႈ

ၵၢင်ၵႂၢမ်းမိူင်းထိုင်ၵျေႃၶမ်း ဝူင်ႈတိူင်းၼီ~ပြၢၶ်ႇလဝ်ႈ။–။

272 ။ ၶုၼ်မိူင်း ၵိုတ်ႉလွင်ႈၶုၵ်းထူပ်းဝၼ်းၵႂၼ် ၵိတ်းၵွင်းသထေးလႆႈတူၵ်းၶီ~ပူၼ်ႉၶူႈ ။– ၵွႆးလၵ်းပီၼ်လူလုၺ်ႈ ၵၢၵုသူဝ်ႈ ၽီထဝ်ႈၵျမ်ႈမျႈ ~ မွၼ်မၼ်းဝုႈၶေႃႈ။–။ ၶႆႈၽေႉလင်ႈသမ်ႉထုၵ်ႈပျၼ်ႈ ငေးၵၢသပျူႈ ၵျႈပုၼ်ႈၶၼ်ႉ တွပ်ႈသၢပ်ႈၵုၵ်ႉလၢႈ~ သထေးယဝ်ႉ။– ၶုၼ်မိူင်းတူင်ၵၢဝ် လႆႈသႅၼ်ငိုၼ်းၶမ်း မိူဝ်းပၼ်မၼ်းသၢင်း သွႆႈၶွင်းယေး~ၵျႈပုၼ်ႈ။–။

273 ။ ၵမ်ႈၵွႆႈၵိုတ်းယင်းလၢင်းသၵ်းတူဝ် ဝူဝ်းၵွႆးၶဝ်ႈၵျွၼ်းယေး~ၵၢထုၵ်ႈၵၢထေႈ။– ပသေႈၶတီႈၵေးသလ ငေးၵၢသ ပျူႈၵျႈပုၼ်ႈ ၶိုၼ်းၵၢပ်ႈၵၢၶေႈထပိၼ်ႈ ထၢၼ်ႈလိူဝ်လေႈ~လႆႈယေးယဝ်ႉ။–။ လိမ်တီႈၵူးယႅၼ်ႈလေးယႈ လေႉတၢင်ႈလႅမ်ႈ ၵျွၼ်းၵေႈ~သၢင်းၽေးၶၼ်ႉ။– တင်းလူင်ၶုၼ်မိူင်းဝၼ်းၶၼ် ပၼ်ၶိုၼ်းသထေးၶၼ်ႈလွင်ၶေး~ပျၼ်ႈသႅင်ႈတေႉယဝ်ႉ။–။

274 ။ တၼ်းၶႆ လင်ႈၵိၵ်ႈၵမ်ႈမဝတ်ႉတ သင်ႈၶျႈရယၢဝ်းလူင်ယၢဝ်းလၢင် တီႈသၽေး~မၢၼ်ႈယႈယဝ်ႉ။– ပေးလႆႈၵိတ်း

ဝႆႉလူဝ်ႈႁွၼ်ႇ လၢတ်ႈၶႄႈပုၼ်ႉယူႇထူႈ ၵမ်ႇၵူၺ်ႇ~လႃးလႃး။–။ ႁုင်ႇသေႇၵေႇၵူႉ လၵ်ႉသိုင်ႇမိုင်ႈၵူၵ်ႉလူႇ~ဝၼ်းၶၼ်ႈ၊– ပေႃး ထၢၼ်ႈၵိုင်လူင်လီတ်းဝၼ်း လင်ႇမိၼ်းပၼ်~လဝ်ႈပိုၼ်ႈ၊–၊

275 ။ ၶၼ်ႉၶႄႈ ပၢၼ်ပိၼ်သထေး လႆႈတၢင်းႁၼ်~ဝူတ်ႈႁဝ်ႇ ။– တင်းႁူႈသွင်ၶိုၼ်ႈသၢမ်ၼုပ်ႇၽႄ ၼမ်ႇယၢၵ်ႈၵူၼ်းၵဝ်ႇ~ သၢင်းၸေႃး။–။ ၵၼ်ၸဝ်းလႆႈၵိတ်းၶိုၼ်ႈဝႆႉတီႈပိုၼ်ႈ ယေႈႁၢပ်ႈၼွင်ႁဝ်ႇ~သိုၼ်းဝူး ၊– ဝၼ်းၵၼ်တၵ်းပၼ် ၼၢၼ်လိူဝ်သိပ်း လေး ပုဝ်ႇတူဝ်းမူး~ သတၢၵ်ႈၶႅဝ်ယဝ်ႉ ၊–၊

276 ။ ၵမ်ႇလိုင်ႈၵဝ်ၼၼ်ပၼ်ၼၼ် ၵဝ်ၼႂ်းပၼ်ၼႂ်း မိူၼ်ပိုင်ယိင်းလၢႆးၸႃႁၼ် ပၼ်တၢင်းမိုင်ႈလပူး~ႁူႈႁွႇၶၼ်ႉ။– ၶႅၼ်ႉ လမ်ႉ ပိၼ်ပိူဝ်ႈသၽေးတူႇပၼ်ႁူႈ လေႇတၶေႇ~ပၼ်လွမ်း။–။ ၵၼ်ၸဝ်းလႆႈၵိတ်းဝႆႉ ပူႇၶေႇတိပၢတ်ႈ လႆႈသၢတ်ႈသတ်း တဝူႇ~ၵဝ်တႂ်ၶၼ်ႉ၊– ၵၽေႃၼ်ႇငေးၸူႇၸူႈပၢၵ်ႇလၢတ်ႈ တၵ်းလႆႈပွင်တၢင်းၵႁုသူဝ်ႇ တၢၵ်ႇၶွၼ်းၸႂ်~ပိုၼ်ႈၼူႈၸဝ်းယဝ်ႉ၊–၊

277 ။ ၸင်ႇဝႃႈပဵၼ်ႁူၼ်းပၢၼ်လႂ် လိူဝ်လႂ်ႈသၢင်းရေး တူဝ်ၵဝ်းလိဝ်ႉသုမ်း လုမ်းတၢမ်~သၢၵ်ႈတူဝ်ႉယဝ်ႉ။- ဢၼ်ၽၢဝ်ႇငေႊရူႉ ပႃႉၶေႃႉတီပၢတ်ႈ ပိူၼ်ႈသၢတ်ႈၼွႆႈဢၼ်လူဝ်ႉ~ ပၼ်မႃးယဝ်ႉ။-။ ပေႃးဝႃႈယူႇပၢၵ်ႈပိၼ်ႇလေႇ လေႉတွပ်ႇလႆႈယေႈပွၵ်ႈၶိုၼ်ႈ ဢၵု သူဝ်ႇ~မႃးပၼ်ယဝ်ႉ။- ယင်းတၵ်းၶိုၵ်ႈ ၵျႃၶၼ်သၢင်းရေး တိပ်ႇၵူၵ်းတၼ်~ၵွင်ႉၵွင်ႉၵႆႈၵႆႈဢဝ်ယဝ်ႉ။-။

278 ။ ယၢမ်းဢၼ်သၼူဝ်း လွမ်လိမ်ဢဝ်ၼူဝ်း ဢဝ်ဝူဝ်းဢဝ်ၵႂ်ၢး ၶိူင်ႈသၵ်းဢၼ်~လႆႈၵူၺ်ႉၶၼ်ႉ ။- ပေႃးဢမ်ႇသၢင်ႇၶျႃင်ႇ ယင်းတၵ်းပဵၼ်တၢင်းတေႃးသ ၶႆႈလႃႉပွင်ႉၵိၼ်ႇဝႃႈသေႉလႃႇ~တိဝ်းဝၼ်းယဝ်ႉ။-။ ၵိတ်းၶၼ်ႇ ပိူၼ်ႈတၢင်ႇၵေႃႉၶိၵ်ႈလၢၵ်ႈ ၵျမ်ႇယၢၵ်ႈ ၵျမ်ႇမႃႇ~ပဵၼ်မႃးၵေႃႈ ။- တင်းၵႃႈၶႅ လီတေႃႈၵဵမ်းဢဝ်ၵူမ်းသွၼ်မုၼ်ၶမ်း လေႃးၵထမ်ႇသိတ်ႉပႃး~ဢမ်ႇလွတ်ႈ ၶႅတ ။-။

279 ။ ပေႃးယင်းပၢၼ်လင် လိမ်သင်ၵိတ်းၽူး ၵင်းၵၼ်ဝႄႉသၵ်းပႃး~တေႇၵၢမ်ႇၶၼ်ႉ။- လေႃးၵလင်ႇၶႅ ႁူႉၵႃႈတၵ်းလႆႈ

ၽေႃတွပ်ႉၽေႉၶီႈယဝ်ႉ လင်ႉလွတ်ႈတၢင်းၶၢမ်ႉ~သၢင်းရေးယဝ်ႉ။–။ ၶွင်ႈၶဝ် ၵႃႉယတုလရိူၵ်ႈ ပိၼ်ၵၢမ်ႉ~သၢမ်ပႃးၶေၼ်ႉ။–
ၵိတ်းၵိုဝ်သေရေႈ ၸွႆးၵွၼ်ၵမ်ႉလႆႈၵႃႈလၢႆမိူဝ်းလႅၵ်ႉ ပေႊတၢၼ်ႉတိၼ်တၼ်တူဝ်ပႆး တႆႉတၢင်းမႊ~ၵွၼ်ၶေႊဝႊၶေႊ ။–။

280 ။ ဝလီႉၵၢမ်ႉလေးပႊ ပေႊၶၼ်ႉၸွႆးဝူဝ်းလွမ်းလၼ်တူဝ်ပႆး ႁွမ်ႉပေႊလႆးလိၼ်း သိၼ်ႈတၢင်းလႊ~ၵမ်ႉလုၼ်ႉ။– သိပ်း
ပေႊသိၼ်ႉပျုၼ်ႉၵုႉၶေႊ ယိပ်ႉယၢင်ႈၶွင်းပုၼ်ႉ~ၵုၼ်ၶႅၢးၶၼ်ႉ။–။ ပၢၵ်ႉၶိုၼ်ႈ ၶျေႉၶျူၼ်ႉရေးၶေႉၶ ယိပ်ႉယၢင်ႈလိၼ်ၽုၼ်ႉ
လွမ်းပႆ ။– ပေႊၵႊပိၼ်ၸွႆးလႆ ၶွင်းတၢင်းၵမ်ႉၵၼ်ၵႃႈ~မွတ်ႉလႆးၶဝ်ႊ ။–။

281 ။ ၵပ်တ်ႈမၶေႊၵၢမ်ႉသၢမ်ပႊ ၵဝ်မူၼ်သႆလူမ်း ထူဝ်းသႆသၼ်ရေၶွင်းတေႊ ယၢၵ်ႈၵႃးဝႆ~တိုၼ်ႈၽေႉ။– ယၢၵ်ႈတေႉ
ယၢၵ်ႈတေႉ ၵူဝ်ႉထိလၵ်တ်ႉထိၵမ်ႉလႆး ဝႊၵႃႈၵုႉ~ၵၼ်းမၼ်း။–။ ၶၼ်ႉၶႆႉ ၵၼ်ႉလဝ်ႈၶႆႈလူလႆႈၵုသလႉ ၵၵုသလႉ~သွၼ်
ပႊယဝ်ႉ။– ငဝ်းသၼ်ရေးပၼ်သထေး ၽူဝ်မေးဝၼ်းၶၼ် သၼ်ႉ[တ]ႊ~မွၵ်ႉလၢတ်ႈပၼ်ယဝ်ႉ ။–။

282 ။ ၶင်ႇၵိူဝ်ၽီၵူၼ်းတင်းလႆႈ တၢင်းႁၼ်ပိူင်ၼၼ်လီယွမ်း ၶိူင်ႈသဝ်ႈပူႉ~ၵုသလႄႈ ၼၵုသလႄႈၶၶင်ႉ။– ၸင်ႇဝူႈ ၵ်ၶင်ႇ ၸဝ်ႈၶိုၼ်ႈလူၺ်ႈၵမ်ႇမပတ်ႉထ သိပ်းယိူင်ႈတုလရိၵ်ႉတႃႇ~ၵျေႃးမီးယဝ်ႉ ။–။ ၶဝ်ႈၸိုဝ်ႈသုၵ်ႈသီႇလၶၢၼ်းမျၢတ်ႈ သီႇလၵထႃႇ~ ၼၵျူဝ်း ၼၵျွင်းယဝ်ႉ ၊– တင်းလူင်ၵူဝ်ႁၢင် တၶၼ်းၵၢင်ၼႂ်း ၼၢၼ်ႇလုမ်းပွင်း~ၸွတ်ႇတူဝ်ႈ၊–၊

283 ။ ႁဝ်းၸင်ႇမေးပဵၼ်ပိူင်တၢႆး ၵပ်းၵၼ်သၢမ်ၵျမ်း ၵပ်းတၢမ်းၵဝ်ႉၼၵွင်း~ထမ်ႇမႃႇ ။– ၶႄႉလမ်ႉ ၶဝ်ႈပဵၼ်သုတ်ႈတၢၼ်ႇ မူႇလ ယသမထေႇၶဝ်ၸဝ်ႈ တုတိယသင်ႇၶႃႇယၶေႃႇ~တွႆးၵူးယဝ်ႉ။–။ လိူဝ်ႈၸိုဝ်ႈသုၵ်ႈသီႇလၶၢၼ်းၵေႃႈ ပူဝ်ႈၼၼ်ၸေႃႇရိၵ်ႉ တ ဝႃႇရိၵ်ႉတ ၶိူဝ်ႈလၢတ်ႈသေႇၶျူႇ~ၶေႁွႆးငလႈ ၊– ယၢမ်းလီဝ် ႁဝ်းတၵ်းသုတ်းသေ ထဝ်ႁုၼ်ၼႂ်း ဝၢင်းၶျူးသုၵ်ႈသီႇလၶၢၼ်း မူႇၵူဝ်တွႆး~သိင်ႈၶႄႈႁွၼ်ႇယဝ်ႉ သူရ သူၶေႃး...။ သၢထု သၢထု သၢထု...။

တိဝိထသုၵ်ႈၵျမ်း တွၼ်ႈၵၼ် (၃) သုတ်းယဝ်ႉ။

တိဝိထသုၵ်ႈၵျမ်း တွၼ်ႈႁၼ်(4)

284 ။ ၼႆငလႈ ပိၼ်ၼင်ႉသိင်လၢဝ်ငဝ်းသိင် သဝ်းၽိင်ၵိင်လင် သိင်ၽင်ၼမ်းတၢး လွၢႆးသုင်ႁၢင်ၵၢဝ် လၢဝ်လိူင်လိၼ်းမူမ်း မျမ်ႁၵ်ႈၵွႆး~ၵွႆႈၵိင်ႉၼၼ်း ॥– ၵိၼ်ပ်ႉၵူမ်ႈပလေႉလေႉတျ ၵူးယျႉမၵျႉပသေႉၼတီႉ သီႉၽၢ်ႉလၵျပ်ႈ လေးထွင်းလွမ်းပၼ်ႉ ႁွပ်ႈလပ်းသိင်ႉ~ႁျင်းၵြီးၼၼ်း॥–॥ လဝ်းၼမ်ႈ ပိၼ်တီးႁဝမ်ႉပတီႉ ယၵ်းၶီႉယၵ်းၼျႉ တေႉဝျႉၵျႉႁျႉ ႁရင်ႉႁုင်ႉၽီႉ လမ်ႉပူႉ တီႉတူၵ်ႈတိုႈ မဝ်ႉပျတ်ႈသၵ်းၶိင်ႉ~မေးမျး– မၢင်မျူဝ်း တၼ်းၼူဝ်းၽုင်းသိၼ် မိၼ်ထိုင်ႁၢင်ႁွင် လိထွင်တၵ်းတိၼ်သိင်လၢဝ် ၵူးဝၢင်း မူပ်ႉငေးတွၢး~ဝိႈလဝ်ႈတေးယဝ်း ၊–၊

284 ။ ၼိင်ႉငၼ်ႉပသေႉၼတီႉလီၵျေႈ လီပိူဝ်ႈမုၼ်သုင်ၽုင်းသိုႈ လိုၼ်ၶၢဝ်ထီးမိူင်းမြတ်ႈၽြေး~တေးၼေႉယဝ်း॥– လင်ႉပိၼ် ၵၼၼ်းၵၵျေႉ တသေးၼျၵ်းပျေႉလေးသိင်ႉ ၵိင်ႉပိူၼ်ႈလၢတ်ႈယွင်ႈၵျေးသလ ၵွၼ်ႉလိုဝ်ႈတျႉသေႉ~မုၼ်ၵိုၼ်းဝိံးယဝ်း॥–॥

တခေႉတၵိင်ႇ ၵၢမိင်ႇၵၢမ်ႇပျႃတ်ႈ လုၵ်ႉလဝ်ႉၽေႇဝတ်ႈပုတ်ႉထ ခဝေၵုင်ႇၵဝ်ႈယိုင်ႈ ခၸိတ်ႉသိင်ႇၵျေႇ~ၵျုခ်းၿြေးခခေ်ႉ ။–
ပေႃးဝႃႈ ၵိခ်ၢႆးဝႆးပေႃး ပျႂ်းလူင်းႁွင်ခင် သိင်လင်ၽြိုးၽြိုး ပဝ်ႇခေငေႃး~ၵွၵ်ႇလေႈ ။–။

285 ။ ၶုခ်မိူင်းသွူးခိူဝ်လေးၿိုး ၿေႃခ်ၿိဝ်သၢင်းၽေႃး လေႃႉရထႃး~ထူၵ်ႈတေႃႇယဝ်ႉ ။။– တခေႉတၵိင်ႇ ၵၢမိင်ႇၵၢမ်ႇ
ပျႃတ်ႈ သၢတ်ႈသူႇလူႇဝႆႈၵၢလိင်ႇတေႇယ ယွတ်ႈလဝ်ႈၿုင်းပေႃႇ ~ တိဝ်ႈဝခ်း။–။ ၵ်ခ်ႇလဝ်ႈယိၵ်ႉမုင်ႈသေးၿေဝ ၵႃႇလ
ၵၢတိတ်ႈ လႃႇတိသရလျၢခ်ႇ မုင်ႈယိမ်ႈလူမျေႃႇ~တူလ်းလႃးငလႈ ။– ငဝ်းသိင်ၵ်ခ်ၵႃႈပၢခ်လင် လိမ်သင်ၵ်တ်းၿူး ႁွင်းမူး
ၵေႃႇသလႃး~တေႇတူခ်ႈ။–။

286 ။ ၵျေးလူးလူမ်းၵိခ်တခ်းသူဝ်း ၶူဝ်းၶဝ်ၵတွခ်း ႁွပ်ႈၿြေး~သၼၢင်ႇခခေ်ႉ ။။– ပသေခတေႃႇ ယိခ်းပိခ်ဝူခ်းပိၵ်ႉ
တွင်ႉႁိုႈယိုင်ႈၵိူင်ၵၢင်ႇ~ပွင်းလူမ်းဝႆႉယဝ်ႉ။။–။ မိၵ်ႉသႃႇၵႃႇလီႇဝ ဝိပႃႇၵမျႃၵ်ႈမျူၵ်ႈၵႃႈထၢင်ႇ~ၵ်ခ်ၵျူဝ်းယဝ်ႉ ။– လင်ႇဝႃႈ

ၵေႃသႅင်ယိင်းပိူင် ပုမ်လူင်ပိင်းပေး သုတ်းၵေးတၢပ်ႇတၢင်းသူဝ်း~ပိူင်ႈယိုင်ႈ၊–၊

287 ။ ငဝ်းသႅင် လင်ႇတၵ်းသွၼ်ပၼ်ၵမ်ႇမထၢၼ်း လီးၽျေႃၼ်းဝၼ်းၶိုၼ်း ၸုၼ်ႈပိူၼ်ၵျူဝ်း~သွၵ်ႉတေႇၼၼ်ႉ။– ၵႃႇၼီသိင်ႇ ၵႃႇထႃႇ ၽေႃႇဝၼေႃႇၼၼ်ႉ ၼႆႉၽေႃႉလင်ႇတၵ်းၼျေႃႉယွၼ်ႈၵႃႇၵႃႇၵ ႁွၵ်းႁွမ်ႉသိူင်ႈသီႇပေႇ~တူင်ပိူင်း ။–။ ၼၢမ်ႇပၼ်ႈ ၵၢထသီႇ ၵုပုၵ်ႈ ၶျုၵ်ႈၵၼ်ႈဝိၵႃႇလ တႃႇၶဝ်ႈၵိုပ်းလႃႇ~ဝႆႉဝၼ်း၊– ၵေႃသႅင်ၵူတ်းလွႆႈ သေးၵြိူးတၢင်းၵိၼ် လူမ်းသိၼ်ၽြေး ယႃႈဝၢၼ် မၼ်း~တႃႇၶဝ်ႈၼၼ်ႉယဝ်ႉ ၊–၊

288 ။ ၵွၼ်တၢင်း မုၼ်ၶမ်းၶေပေၼ် ၸုၼ်ႈၵၼ်တွင်းၵဝ်သိၼ်လူင် လိူၼ်လပ်းလိူၼ်မူၼ်း မိူဝ်ႈယၢမ်းဝၼ်း ~ ၽိတ်ႈၶႃႇ ၼၼ်ႉ။– ၼႆႉၵေႃႈ ၼႆႉၽေႃႉၵမ်ႇပျၢတ်ႈ ၵမ်ႇလျၢတ်ႈလိူၼ်မိူၼ်ႈပဵတ်ႇၶမ်ႈ လိူၼ်လွင်ႈပဵတ်ႇၶမ်ႈ ၵၢမ်ႉၵၼ်ႈၶျုၵ်ႈၵိုပ်းတႃႇ~ဝႆႉ ဝၼ်း ။–။ လႃႈလႃႈၵျူဝ်ႇၵုပုၵ်ႈ မၵုပုၵ်ႈ ပူဝ်ႇၵုပုၵ်ႈ သၢမ်ၶႃႇ~ၵျူဝ်းလႃးယဝ်ႉ ၊– ၼႆႉၵေႃႈၵေႃသႅင် ၵိတ်းၼိူင်ၵျၢင်းၵိုပ်း

ၽိုၵ်းဢၢဝ်လွႆးလွႆး ခင်ႇတြႃး~လဝ်ႈဝႃႈ၊–၊

289 ။ လႃးလႃး ဢမ်ႇႁူလိူခ်လပ်းလိူခ်မူခ်း တွင်းဢၢဝ်ပိူင်ခေခ်ႁူႈဝခ်းၵႃး~ၵခ်ႈတႃႇယဝ်ႉ။– ပသေႇခတီႇၽျူၵ်ႈၵခ်ႈ ဝိၵႃႇလ ဢမ်ႇပျၢတ်ႈသေႇၶႃႇ ~ ဝခ်းယၢမ်း။–။ ပျင်ႇခေခ်ႉ သမ်ႉၵိတ်းဢေႇၵသခိၵ်ႈ တိၵ်ႉထၢခ်ႇယဝ်ႉယေႈတႃႇ~ တွင်း ၵိခ်ယဝ်ႉ ၊– ၵျေသ်င်ပွင်ၵိတ်းပိူင်ခေခ် ဢၷျင်းၶၢမ်ႇတိုဝ်းသိခ်~မဝ်ႇပျၢတ်ႈ၊–၊

290 ။ ဢၵျူဝ်းၵျေသ်င် ၵိတ်းၼ်င်ၵျင်းႁွင်း ၵခ်ႈတၢင်းၵိခ်~ဢလႃႇခေခ်ႉ။– လင်ႇၵ်ၸ်ႈဝူခ်းပိၵ်ႉ တွင်ႉၵ်ၸ်ႈပုမ်တိုင်ႇ ပသေႇ ခတီႇဢေးသလ ၵွႆႈဝ်ၸ်ပ်ႈၵခ်သႃႇ ~ ၼ်ခ်းမႃးယဝ်ႉ။–။ လင်ႇႁွမ်ႉ ယေႈမိူဝ်ႈသိင်ႈသီႇပေႇ သိပ်းႁူၵ်းလရေႇ ၶဝ်ႈလၢဝ်ႈသွမ်ႉ သၢၵ်ႇလိူႈ တခ်ႇတုလႃႇ~ႁွခ်းလႃး၊– လင်ႇတၵ်းပိင်းပေး ပုမ်လူင်ၵျေၶမ်း ႁူတ်းၵမ်းၵိဝ်ႇၼ်ခ်းမႃး~တွင်ႉဝ်ၸ်ပ်ႈသေယဝ်ႉ၊–၊

291 ။ ခ်ငလႈ ႁူခ်းမိူင်းသႃႇဝတ်ႉထိ တင်းခုခ်ၵျေၶမ်း ၵပ်ႈၽြႃး~လိင်ႇတေႇခေခ်ႉ။– ႁူႈမိူဝ်ႈႁူႈဢခ် ၶေႉၵခ်ထၢပ်ႈ

သၢင်ႈတႃႇၶေ ၵႃလူႇထၢပ်ႈသေႇသေႇ~ပွင်ႁျူဝ်း ။–။ ႁူႈၽဝ်ႇႁူႈၶျၢၵ်ႈ ႁူႈၵၢၼ် ၶိုႇၽႄႈၵမ်ႇၼိင်ႇပေႉၶျႈၽိုၼ်ႈ ထဝ်ႈလႆၢလေႇ~ သိင်းသွင်းၶၼ်ၶၼ်ႉ။– ၵိတ်းပွႈပီလ်ၵျေႈ သၢင်းရေးၶမ်ႇသေၵျေႈၶမ်း ၵၢၼ်ႇလုမ်းပွင်း~သိင်ႇၵျၢင်ႈၶဝ်ၵျႈ။–။

292 ႉ ၶုၼ်မိူင်းထၢၼ်ႈပေႈဝိၼ်းပိၼ်မွင်လိူဝ် ဝၼ်းၶၼ်သဝ်းလူဝ်း ထိၵ်ႈၵေမွင်း ~ မဝ်ႇသႃႇမဝ်ႇယႃႇ။– ႁွပ်ႈပိူဝ်ႈ ၵႃသ တိတ်ႉသတႃႇၶေ ၶိုႉၽႄႈၵမ်ႇပေႉ ၶျႈမွၼ်ႇပိူၼ်ႈၶမ်ၶျေႇ~လိူလူး။–။ ၶိုၼ်လေႈမိူဝ်ႈၶၼ်ႉ မၼ်ႇလိၵႃႇမၵျႃႇတေႇဝီႇ မိၽျိုး ထင်ႇတၵ်းပၢၵ်ႇလၢတ်ႈ ထၢတ်ႈၶိုႇၽႄႈတူၼ်လုမ်ႈ ပိင်ႇလျႃႇ~ထုၼ်းလႅင်း ။– ၵၢၼ်ၵျဝ်းတၵ်းၵေး သၢင်းရေးတင်းလႆၢ လူႇပွႈ ဝိင်း~ၼိင်ႇၶိုင်ႈၵျၼ်ၶၼ်ႉ ။–။

294 ႉ ယၢမ်းလီဝ် သၼ်ဝျႈတၵ်းၶၼ်ႈပွင်ယီဝ် တႃလီတၢင်းတၢၼ်း လူႇၵတင်းၶမ်ၶျေႇၶၼ်ႉ ။– တေႃႈၶိုႉ ၵျဝ်းတၵ်းၵျၼ်း ၵဝ် ၵျႈပၢၵ်ႇထၢင်ႉၵျၢင်ႈၶိူင်ႈ တၼ်းသႃႇ~ပူင်တၢၼ်း။–။ ပျေႇသႃးပျေႇသူႇ ၵယူႇႁူၼ်းလုမ်ႈၽႄႈထမ်ႉ ပိူဝ်ႈၶဝ်ၵမ်ႇမီးသၢၵ်ႈ

တၢၼ်ႇ သိၼ်ႇပျွင်ႇလၢင်ႉတၢင်ႇၶူၼ်ႈ ၶမ်းဝႂ်ႇ~တူဝ်ပႆး ။– သင်ၵဝ်းတၵ်းပွႆးပွင်ယိဝ်ပိူင်ၼၼ် ၸၢၼ်မီးၵြီးငေႁူၼ်းမိူင်း မူႇ ယိင်းလႆး~ၵမ်ႇၼိင်ႇတူလႆႈဝႂ်ႈၼေႂ်ႈ ။–။

295 ။ ၼၢင်းမိူင်း ၵိူင်းၵိူင်းၼေၼေ ၵၼ်ၵဵ်လၵ်းတွၼ်း မွၼ်းၼၢင်းလေႉလၢင်း လၢင်ႈၼၵ်းပၢၵ်ႈၼေလႆး ~ သေႇၶျႂ်ႇယဝ်ႉ ။– တီႈၼင်ႈ ၼံႇၸေႉယိၼ်းပိၼ်လူမ်းယုမ်ႇဝလီႇ ၼေႇထီႇပၢၵ်ႈလွင်ႈ မ်ၼ်ႈႁွင်ႈမၼေႂ်ႇ သိူဝ်းပျေႃႇၼီတ်ႈသၢၵ်ႈ ဝူမ်းမျွၵ်ႈဝူမ်းသႂ်ႇ လေႇတၼေႂ်ႇ~လိူဝ်သိူဝ်း ။–။ ၸဝ်ႇၼၼ်ႉ ၵျႈပိၼ်ၵလူႇၵုသူဝ်ႇတႂ်ႇၼ သၵ်ႉၵိတ်ႉလလွင်ႈမျတ်ႈ သတ်ႉထႂ်ႇ~ဝၼ်းငႆး ။– ၵျေသိၼ်လင်ႇတၵ်းႁွင်းႁွင်း တိုၵ်းလူဝ်းၼူဝ်းၼဝ် ၵဝ်တၢင်းလႆၢတူဝ် ၸျေႃႁူဝ်ၼၢင်းငေး ၼမေမျူးတၢင်ႇပွင်ပႆး ~ လူႇလဝ်ႈၼၼ်ႉ ယဝ်ႉ။–။

296 ။ သၢင်းရေးၵမျူဝ်းတင်းလႆၢ ၵမ်ႇလၢင်ႈပႆၵဝ်တၼ်းလိုၼ် ၸွၼ်ၵေႈႁုၢင်မိူင် ၵိုတ်းၵိူင်သဝ်းသူင်း ဝၢင်ႈၼွၼ်းထႆး~ၵိုတ်ႈ

ယူႉ။– ပသေႉၶတီႈၵေႃးသလၵေႃႈ လင်ႉတၢင်းပေႉၶဝ် ႁူၶင်းသိုင်ႉမိူင်းႁၢင်ႈ သျႉဝတ်ႉထိလေႈလိုင်ႈ ၵ်ၶင်းလူႉ~ပူင်တၢၶင်း ယဝ်ႉၶေႃႈ။–။ ၶႅင်လႈ ၵၢလိင်ႉတေႉယ ၵၢပ်ႉပမေႉယမ်ႉ သမ်ႉမျႉသမ်ႉပုတ်ႉထၵၢထွတ်ႈ ယွတ်ႈလိုင်ႈမမ်ႉႁူႉ~ၽုင်းႁြီး।– သိင်လၢဝ်တၢင်းၶွႈၵျေႃးၶေ လၢၢ်ၽေတြေႃး ၵၢၽျင်းၵၢၵျူဝ်း ၵၢမျူဝ်းမျူဝ်းဂုသူဝ်ႉ မွၵ်ႉၶၢႆးသီး~ၶျတ်ႉယၢၵ်ႈၶဝ်ေႃႈ।–।

297. ႁၢင်းႁၢင်းတၢၽီ လူလီလ်ၶင်လွႆ ႁွႆသုတ်းတၶင်းၵ်မ်း ၵႈပေးမီး~သိင်ႈၶွပ်ႉ။– ထမ်ႉမရသျႉ ၽေဝျႉၵ်ၶင်ႉလဝ်ႈ ၵၢဝ် တၢၶင်ႉသျးငၢၶင်ႉ မိုဝ်းတူဝ်ႉတွင်တၢင်ႉပျၶဝ်ႈ ပူၶင်ႈပၢၶင်းလွပ်ႉ~တူဝ်ဝူဝ်း။–။ ၶင်ႉႁုဝ်ၵေႃးၶၵေႃႉမီႉ ၶူၶင်ထီႉလ်ၶင်းလုင်ႉ ၵျႉရူင်ႉတၢပ်ႈ ၵ်တ်ႈဂမ်ႉဂုၵ်ႉယ်ၶင်ႉငေႈၶူမ်သွပ်ႉ~လေးတွင်ၶၶင်ႉ।–। တျႉၶဝုတ်ႉထု ၽြေးလူလွမ်းၶွူးယိင်းၵ်င်းၵျ တျ ၶူၶင်ၶူၶင်းလိုင်ၵျၢင်ၵ်ီး ဝီးရူ တၢင်းလူၵၢၢ်ႁူဝ်ပဂူဝ်း သွပ်ႉလ်မ်းၽွင်~လဝ်ႉငေႈၶၶင်ႉၶေႃႈ ।–।

298 ။ မဟာရာဇ အတ္တဘာဝံ ကုသလေန ဒါနေန မနသိကာရေန သုနက္ခတ္တံ သုမင်္ဂလံ သပဘာသံ သုဟုဋ္ဌိတံ

သုခေနာ သုမဟုတော စ၊ ပဒက္ခိဏံ ကာယကမ္မံ ပဒက္ခဏံ ဝါစာကမ္မံ ပဒက္ခိဏံ မနောကမ္မံ ကုသလာနံ ကရောတိ။
မဟာရာဇ –ဝႃႈတီႈၶုၼ်ၽူႈၵူႈမုၼ်တၢင်းၶူဝ်း မူဝ်းၵျူဝ်းၶၢင်ၽီ လင်လီယင်းၵေႃးၶေႃတ်ႈတွင်းတွင်~လၢၵ်ႈၸေႃႉၶႄႉ။– ၶဝ်ႈ ပိၼ်ၶေႃလေႃးၵၶေႃတ်ႈမျႃတ်ႈ ပျႃတ်ႈသၢတ်ႈဝူလ်ႉလယၶ်ႉတႃႉ မၵျႃႉသမ်ႉမုၵ်ႈသွင်ႉ သူလ်ႉတွင်ႉရတၶျေႃႉၵျႃင်ႈလွႆႈ တင်ႉတေႃႉ~ သုင်ထၢၶ်ႈပွမ်လူမ်းၶႄႉ။–။ **အတ္တဘာဝံ အတ္တ ပရမတ္ထ ဒွေဘဝေ** ရေႃႉလၢၵ်ႈ ၵထၢၵ်ႈၵျႃႉလမျႃတ်ႈ ၵုင်ႉၵျေႃႉ~ၵိုမ်းၵြီး ၊–
ကုသလေန ဒါနေန ၵုသူဝ်ႉတႃႉၶၵောၵျူဝ်း ၵတိတ်ႈၵျႃႉလတူဝ်ၵျဝ်းၵျိတ်းမႃး လျၢၶ်ႉပေႃးမီး~ပ်တ်ႉယိူင်ႈၶဝ်ႃႉ။–၊

299 ။ မၶသေိၵျရ ထေႃႉတၶျေႃႉဝၶ်းလင် ၽင်လွမ်းၵရၢင်း ပ်ၵ်ႉသမ်ႉလိၵ်ႉငေြီး~ၵျေႃးယႃႉ။– သေႃးဝိပၢၵ်ႈၵုသူဝ်ႉၶၶေ်ႉ လိၵ်ႉတၢၶ်ႉမျူဝ်းထေႃႉမၢၵ်ႉလွင်ႉ တူၶ်ႈမၶ်းထွင်ႉၶိုၶ်ႈ ၽယေႃႉယူႉလၶျေႃႉ ~ လွ်ၵျေႃႈယင်းမီးတေႃႉယဝ်ႉ ။–။ မၢင်ၽဝ်ႉ သတ်ႉထႃႉ တႃႉၶ ယွ်ႉတၢၶ်ႉသိင်ႉၶေႃႉရင်ႉ တၢၶ်ႉတ်ၵ်ႈမ်ၵ်းမူဝ်ႉ လုၵ်ႈတွင်ႉတႃႉ~လွ်သဝ်ၶၶ်ႉ။– ၵၶျေႃႉၵတ ၵၵျူဝ်း

ၵၼဝိသိင်ႇ မီးတၢၼ်ႇလွၼ်လိၼ်ၵၢင်ၼႄး ၽွၵ်ႇႁွမ်ၸဝ်~သိင်ႈတီႈတေႃႉယဝ်ႉ ။–။

300 ။ ပထမလေႃးလေႇတၼ်ႇ လွၵ်ႇသွၵ်ႇၽူးမႃး လိူၵ်ႈယူလုမ်းၵၢဝ်~ၶိင်ႇၶျႇၼၼ်ႉ။–။ **သုနကတ္တံ** ၶေႃၵ်ႈၶၢတ်ႈၶိင်ႇၶျႇ ၼၼ်ႉ မၼ်းပဵၼ်ၶေႃၵ်ႈၶၢတ်ႈ မျၢတ်ႈတေႃႇရျႇ~လီတွၼ်းယဝ်ႉ။–။ **သုမုဟုတ္တော စ** ၵျႈလိုဝ်ႈ မိုဝ်ႉၵၢၶျႇ~ သုတ်းၵၢး ။– ၵ်ၼ်ႇ ပဵၼ်ယၢမ်းလီၵုင်တွၼ်း ထုၵ်ႇတြူး~လွၵ်ႈပၢတ်ႈ။–။

301 ။ **သုမင်္ဂလံ**– မၼ်းပဵၼ်မင်ႇၵလျႇႁွလီ ယၢမ်းၼေၼ်ပိုဝ်ႈၽြေး~တေႃႇလျေႇ။–။ ၼင်ၼေၼ်ႉ ဝၼ်းၼေၼ်ႉ မၼ်းပဵၼ်ၼင် မျၢတ်ႈဝၼ်းမျၢတ်ႈ မိုဝ်ႈယၢမ်းတေႃႇ~သွင်တွၼ်း ။–။ **ပဒက္ခိဏံ ကာယကမ္မံ ပဒက္ခိဏံ ဝါစာကမ္မ ပဒက္ခိဏံ မနောကမ္မ** ၵျႇယ ဝလီႇ မၼေးသုလၵိုၵ်ႈ ၵျၢင်ႉမျၢတ်ႈယၢမ်းတေႃႇ~သုင်းပႃးယဝ်ႉ။– **သုစရိတ**– ၵၢၵျုဝ်ႈၵျႇယၵၢမ်ႇၵုသူဝ်ႇ ၵမ်ႇမပတ်ႉ ထသိပ်းယိုင်ႈ လင်ႇတၵ်းပွူး~ယွၼ်ႇၵျၢင်ႈ။–။

302 ။ ၶင်းၸဝ်သိပ်းပိုင်ၵၢꩬ်င်း ၵုသူဝ်ႇၶေႃႈတြူး~ဝႂႇလႂႇၶၶေင်ႉ။– ၵႂႇမႂႇဝလရၵုသူဝ်ႇ ပ်တ်ႇသိၶင်ႈ ၺႂႇၶသေမ်ႇပယုၵ်ႈ ၺႂႇၶဝိပ်ႉပယုၵ်ႈ တၢင်းၵုပိၵ်ႉၶႂႇ~သွင်ပုးယဝ်ႉ။–။ ၶင်းၸဝ်သိပ်းသိၶင်ႈၶၶေင်ႉ ၵၢဝ်မျၵ်ႈပ်တ်ႇသိၶင်ႈမၢၶင်ႇယႂႇ~တြူး ။– တင်းလူင်ပွင်းၵၶင် လင်ႇတၵ်းၸဝ်ႈပိၶင်ပ်တ်ႇသိပ်း ၵၢၶင်ႇၶွ်ႈပျူး~ယွ်ႇၵုၢင်ႈ။–။

323 ။ ၶင်းၸဝ်ပ်တ်ႇသိပ်းၵုသူဝ်ႇၶိုင်ႉ လင်ႇသမ်ႉၵၢဝ်တၢင်း ပုၺ်ႇၺၵိရိယႂႇသိပ်းပုး~မျၵ်ႈၵုႂႇယဝ်ႉ။– လင်ႇပိၶင်ပ်တ်ႇပၢၵ်ႇ ၵုသူဝ်ႇမျၢတ်ႈမၢၶင်ႇယႂႇ~ၵျူဝ်းတူဝ်းဝံႉယဝ်ႉ။–။ လွ်ႈသမ်ႉ ၵၢတိတ်ႈ ၵၢၶျေႇၵၢတ်ႈ ပတ်ႉလုပၢၶင်ႇ ၵႂႇလသၢမ်ယိုင်ႈထူးရျႇ~ သုင်းပုး ။– ၵၢတိတ်ႈၵုသူဝ်ႇပ်တ်ႇပၢၵ်ႇ ပိတ်ႉလုပၶင်ႇပ်တ်ႇပၢၵ်ႇ ၵၢၶျေႇၵၢတ်ႈပ်တ်ႇပၢၵ်ႇ တ်ၵ်ႇပွူးမျူး~ၿၿႈၵုၢင်ႈဝံႉယဝ်ႉ။–။

304 ။ တင်းလူင် ပေႃးတိမ်သွင်ၵ်ုင်သိီႇပၢၵ်ႇ ၵုသူဝ်ႇမျၢတ်ႈတူဝ်းပွူး~မၢၶင်ႇယႂႇ။– ပၶိီႇထိတေႇ ပတၵ်ႉၶိၶေႇ တေႇတူၶင်ႈ ၵၢထရထႂႇ~ပိုင်းလၢင်း။–။ တၢင်းၶိုင်ႉ လင်ႇတၵ်းလံႈဝုႈ မျၢတ်ႈၵိၵ်ႇမျၢတ်ႈၶိုၶင်ႈၵုႈ လွင်ႈသုႈသုတ်းၵုႂႇ~ၵွင်းၿိီး ။– ၵႂႇယ

ၵါမ်ႇ ဝလီႇၵါမ်ႇ မခေႃးၵါမ်ႇ ၵုသူဝ်ႇသါမ်ၵျူဝ် ၵွၼ်တူဝ်ၸီၵူၼ်း သိူဝ်းလူၼ်းလၢမ်ႇၶၼ်းထီး~လႂ်ႈမျၢတ်ႈၵူႈလၢတ်ႈယဝ်ႉ။–။
305 ။ ဝႃႈတီႈပသေႇၶတေီႇ တၵ်ႉၵႃႇတေႃႇၵူလ်ႉ ယၢမ်းလီဝ်ႈ ၵသတိတ်ႉသ ၵျူႈပၢၵ်ႇၶိူဝ်လၼ်ၵွၼ်းၵူမ်ပႂ်းငႃး လွႆႇယၢဝ်းၵျီး~ သၢၵ်ႈတၢၶ်ႇၶႅ်ႉ ။– ၶႅ်ႉလမ်ႉ သေးၸဝေမၵျႃႇၵုသူဝ်ႇပ်တ်ႇပၢၵ်ႇၶၶေ်ႉ ၵတိၵ်ႈၵႃႇလ ယတ်ႉထ ယတ်ႉထႃႇ တဝ်ႈၵွတ်ႈမႃး ၸေႃၶ်ႇ~ပၶ်ၵျူဝ်းယဝ်ႉ။–။ **ယေ**–ဝႃႈတီႈၵၶ်ပ်ၶ်တႃႇယၵႃႇလုမ်ႈၸေႃႉ ၶုမ်ႇထဝ်ႈသါမ်တၢၶ်ႇ~ယိင်းလႂ်း။– **သဒ္ဓါစိတ္တေန ပသန္နေန**–သတ်ႉထႃႇၵျေႃႇလျူဝ်ႇ ၵလူဝ်ႇၵျူဝ်လွၶ် မူၶ်မွၶ်သပ်ၶ်း ၵမ်ႇလမ်လႂ်း~ၶုၶ်ႇသဝ်ႈဝႃႈၶေႃး။–။

306။ **ပုညေန ကာလေန**–ၵႃႇလသုင်းပႃး ၵျဝ်းၵျူးပွင်ၵျႃ တၢလီၵွင်းမူးၵမ်ႇပူင်ဝႂ်း~လၢပ်ႈလၢၶ်ႇ။– **မဟာပုည အပ္ပမတ္တာ** ၵမ်ႇၶၶေ် ၵုသူဝ်ႇၵၶ်ယွၶ်ႇၵၶ်ၵွၢင်ႈ လႂ်ႈသၢင်ႈမမေႉမလျေႃႉ ၵူႈပ်ၶ်တၢၶ်ႇ~တွင်းတႃး ။–။ **ဒေတိ** – လႂ်ႈလူႇလႂ်ႈၵါပ်ႈ ပုတ်ႉထ ထမ်ႇမ သၶ်ႇၶႃႇ ရတၶေႃႇၵ်ဝ်ႈမျၢတ်ႈ ၵျူပ်ႉလၢတ်ႈၶိပ်ႉပၢၶ်ႇ~ၸေႃး ။– **ဒေမ**–ၵရၢင်းမူႇလ ၵုသူဝ်ႇပိူင်ၵၶ်တၵ်ႉ

ၵႃႉၶဝ် လၵၢဝ်ၵႃႈလွႆမႃး~တေႉတူၼ်ႈ ၊–၊

307 ။ **ရူက္ခဗီဇံ** –ပေႃးတၢၼ်ႉ ၽၼ်းမၼ်းမၢၵ်ႈလွင်ႉ တူၵ်းပိၼ်ၶိူဝ်လိၼ် ၼေႈငူင်းငေႃး~ၺႃႉၵွၵ်ႉယဝ်ႉ ။– လင်ႉတၵ်းမႃး ပိၼ်တူၼ်ႈလွင်ႉ တူၼ်ႈမၼ်းထွင်ႉၼိုၼ်ႈၽႄႇ သီႉပႃႈ ပွမ်မွၵ်ႉ~သုင်ယၢဝ်း။–။ ၵႃႉယၵၢမ်ႉၵုသူဝ်ႉ ဝလီႉၵၢမ်ႉၵုသူဝ်ႉ မၶေႃး ၵၢမ်ႉၵုသူဝ်ႉ သၢမ်ၶႃႉသွၼ်ႇတိၵ်ႉၽေႈ လီးၵွၵ်ႉ~ ပိၼ်မႄးၶၼ်ႇ ၊– တင်းလူင် ယိၼ်းပိၼ်သွင်ၺိင်သီႉပၢၵ်ႉ ၵိင်ႉမၼ်းပွႃး~ ၽေႈတူၼ်ႈ၊–၊

308 ။ ပၢၼ်ၶဵ်ႇ လင်ႉတၵ်းတုင်ၵုင်သုင်ၺီး သီးၽၼ်းပူင်ၽိူင်ပူင်မၼ်းမွၵ်ႉမၼ်းမႃး~ပိၼ်မေၵ်ႉယဝ်ႇ။– ၶိုၼ်ႈၵႃႈမႆႇလွင်ႉယေႈ တူၼ်ႈ မျူဝ်းလေႇပီႉလမ်ႉ သမ်ႇတၢၵ်ႉၽေႈလႂ်ပၢၵ်ႉ~ပိၼ်ငူင်းမႃးယဝ်ႇ ။–။ လႂ်းသမ်ႇ မႃးၺူပ်ႇပုၵ်ႇထ ၵႃႉလပႃႉရမီႉၵီႈၺူဝ်ႈ မူဝ်ႈၺူဝ်ႇၵိၵ်ႉမူဝ်ႈၺိင်ႈ ၽူၼ်ထိင်ႈသီးမၢၵ်ႉ ~ ပၢၼ်ပြေႃးၶဵ်ႇ ၊– ၽူၼ်သၢမ်မိဝ်းၶၼ်ႇ တင်းၵႃႈၺူဝ်ပီၺႃင်ပီ ၶဝ်လီမူၼ်ၵၼ်

တေႃႇထူပ်းလႃး~လေႃႇၵိုဝ်ႈတေႉယဝ်ႉ၊–၊

309 ။ ၼႂ်းၵႃႇယေႈမျူဝ်းၸေႉၼၼေၼ်ႉ သမ်ႉတၵ်းယၢၼ်းပၢၼ်ယေႈတူၼ်ႈ ၵေႃၼ်ႇၵိဝ်းသုၼ်ၵၼ်းမၼ်း ၽေႈတူၼ်းပွႃး~မူႈၵွၵ်ႇ ယဝ်ႉ။– မၼ်းတၵ်းၼပ်ႉၼူႃႇ လႆၢလူဝ်ႈယူႇလၼေႃႇ လူဝ်ႈမုၼ်ႈသုတ်းၽွၵ်ႇ ~ ၼမ်ၵေး ။–။ **မဟာယသော ပဟာပညော မဟာတေဇော မဟာသုခေါ ဟောတိ**။ **မဟာယသော** – ၵၼျမ်ႇၵရမ်ႇယူႇၼုၢၼ်ႈ သတ်ႉတူဝ်ႈလေႈတူၼ်းၼွၵ်ႇ~မျူးလူဝ် ယဝ်ႉ ၊– **မဟာပညော** – တၢၼ်းလၵ်းၼၵ်းၵျၼ် လႆၢၵၼ်ထုၼ်းလၢၼ်း ၵမ်ႇၽၼ်ႇၼူဝ်~ပိၼ်ႇလႆႈ ၊–၊

310 ။ **မဟာတေဇော** –ၽုၼ်းၵူတၼ်းၼူဝ်း တွၼ်းတူဝ်းယူၼ်ႈၸႆၢးသူဝ်~ၽုၼ်းၼွၼ်ႇ။– **မဟာသုခေါ** – သုၼၼျမ်းသႃႇ ပြီး လွႃႇလေးလိၼ်ႇရတၼေႃႇ လုမ်ႇထူၼ်ႈလႆၢထွၼ်ႇ~သိၼ်းသွၼ်း။–။ **ဒေဝဘူတော ဝါ မနုဿဘူတော ဝါ**–တူၵ်းပိၼ်လူႇၼၢတ်ႈ မၼုတ်ႉသ ၵႃႇမႃႇဝလရ တေႇတၼ်ႈၵိၼ်ႇထွၼ်ႇ~တၼ်းလုၼ်ၵေႃႈ။– **တေအမိတ္တဘောဂံ** – ၽေႃးၵလေးလိၼ်ႇၼျမ်းသႃႇ ပိၼ်

ၽီပိၼ်ႁူၼ်း ၶေႃမ်ႇၶၢဝ်သႂ်~ႁၢင်ႈလိပ်ႈဝႆႉယဝ်ႉ ။–။

311 ။ **လဒ္ဒိတွာန** – ၶၢမ်ႇလၢႆးပႂ်ပႂ်မၢႆးမၢႆး တင်ႈတၢၼ်းလႆႈ~တေႉႁၢမ်ႇႁေႈ ။– **လဒ္ဓန္တိ**–ယူႇလူလ်ႈသုၶသမ်ႇပတ်ႉတိ မျၢတ်ႈ ႁၢင်ႈ ၵိၼ်လၢမ်ႇ~ပၢၼ်ႁူၼ်းယဝ်ႉ။–။ **ပစ္ဆိမဘဝေ– အဆုံးစွန်သောဘဝ၌ ဘဝကြီးငယ်** ၵျၢင်ႇလေႇသင်ႇၶတ တင်ႈႁၢင်ႈ မေးႁၢမ်ႇ~တၢၼ်းလႆႈ ။– ဝရံၶေမံ ၵမ်ႇမီးၵရေးၽေးသင် တူၼ်တူဝ်ႁၢင်းသၢင်း လၢင်ႇမူတ်းသႂ်~ပွတ်ႇလွတ်ႈဝႃႈၶေႃး ။–။

312 ။ **နိဗ္ဗာနံပါပုနိ** ၶၢၼ်းထိုင် ထၢၼ်ႈၵိုင်ၶိင်းသိင် ယၢၼ်သေၶိၼ်ၶႅင်ၶုင်းယၢၼ်း ၶိပ်ႉပၢၼ်းႁုၵ်ႈတင်းလႆႈ~သိင်ႈႁၢမ်ႇသိင်ႈ ၶေႃမ်ႇ ။– ၶႆႉလမ်ႉ လီပိူင်ႈၵူသူဝ်ႇ တူဝ်ၵတိတ်ႈႁေႇလမျၢတ်ႈ လူဝ်ႈလၢတ်ႈလူဝ်းလၢမ်ႇ~ၵိၼ်တၢၼ်း။–။ လင်ႇဝႃႈ မူႇလပီႇ လ ပေႃးတၢၼ်ႇမၢၵ်ႇလွင်ႇမျူဝ်းလေႉ ၵေႃႈတိုဝ်ႉမေႃႇသီႇ တီႈလိၼ်မၢၼ်ႇ~မူဝ်းႁွင်းၶၼ်ႉ ။– ၽဝေၵသၢၵ်ႈသၢၵ်ႈ ယင်းတၢၵ်း လီပိၼ် ယိၼ်လႆႈဝၼ်းၶႆ ၵၵျူဝ်းၵၢၼ်ႇလုမ်းပွင်း~မဝ်ႇသိင်ႈတေႉယဝ်ႉ။–။

313 ။ ပဵၼ်ၶႅင်ႉႁူၼ်းၽေႃၼ် ပၢၼ်ၵႂၼ်မေႈလုၵ်ႈ ၶိုၼ်းမိူင်းရမ်ႉမဝတီႉ ယၢၼ်ႈမိူင်းႁွင်း~ပျေႉယွႆႉၶၼ်ႉ ။– သွင်ၵေႃႉမေႈ
လုၵ်ႈ ၵိၼ်လၢင်ႈတမ်ၼဝ်ႈ ယႆႉလၵႆႉ~တဵဝ်းဝၼ်း။–။ ယေႈမိူဝ်ႈ ယေႈၵီႉမေႈလုၵ်ႈ ႁွမ်ဝႆႉၼဝ်ႈၵေႈၼူၵ်ႉ ၵိၼ်လၢင်ႈတၼ်ႉတု
ရျႉ~လၼ်းၵၼ်းယဝ်ႉ ။– ၼၢင်းၽေႃၼ်ၵဵပ်းၵဝ်သၢၼ်ပဵမ်လေးႁမ်း ၵျမ်ႉပေးတၼ်း~ၵမ်ႉလႅၼ်ႈတေႉယဝ်ႉ။–။

324 ။ ၼင်ၼိုင်ႈ လႆၢတူၼ်ရျႁၢၼ်း လူင်းမုၼ်းတုင်းၵိၼ်သွမ်းၼဝ်ႁူၼ်းမိူင်း မိူဝ်ႈၵၢင်ဝၼ်း~ပႆႉၵေႉၼၼ်ႉ ။– မေႈလုၵ်ႈလုၵ်ႉ
လုႈ ၵိပ်ႈတင်ႈမေုႈၼဝ်ႈ ၵွမ်ႉၵိမ်းတဝ်ႈၵူဝ်းတေႉ ~ တၵ်းၵၢင်ႈလွင်းသွမ်းၼႆႉၵူလ်ႉ။–။ ပုၵ်ႉႁူဝ်ႉၽေႉႁူႈလဝ်ႈၵေုႈ ၵမ်ႉ
သင်ႉၵမ်ႉရပ်ႈ သပ်ႉပေႉ~တုင်းသွမ်းၼၼ်ႉ။– လႆၢတူၼ်ရျႁၢၼ်း လႆၵၼ်ပဵၼ်တဵဝ်း တႆႉတၢင်းႁွမ်း~ၵမ်ႉရပ်ႈၼႆဝေုႈ။–။

315 ။ သေၵွၼ်ႈႁူၼ်းၽေႃၼ်တင်းသွင် ပွင်ၼၼ်ပေးႁၢမ်း ၵမ်ႉတၼ်းလႆႈလွင်းသွမ်း~သင်ႉၼု ။– သွင်ၼုၵမ်ႉလုၵ်ႉလဝ်ႉ
ၼင်ႉပိူၼ်ႈ ၵေႉတၼေုႉ~ၵဝ်ႁၢမ်း။– ပေးထၢၼ်ႈပုၵ်ႉႁူဝ်ႉလုၵ်ႈသဵဝ်ႈၽေႉ ပျၢၼ်ႉသဵင်ႈဝႆၢးၼုႉ~ႁူၼ်းလွင်းၼၼ်ႉ။– ထိုင်လႆ

ၶေႃင်းၸေႃၼ် ၵိူၼ်းယၢၼ်တင်းသွင် မွင်ၶိၵ်းမိင်း တူၵ်ႇၵေႃမွင်း~ၵျမ်ႇလုတ်ႈတေႉယဝ်ႉ ။–။

306 ။ ရႁၢၼ်းတင်းလူင် မိူဝ်းသေပွၵ်ႈထိုင်ႁွင်း~လီဝ်ပျၢၼ်ႇၼလႈ ။– ဝႆႉသေမေႈၶဝ်ႈၵွၼ်ႇ လႆႈလုတ်ႈၵိုတ်းၵျၢၼ်ႇ~ၵၢဝ် ၵၢမ်းသေယဝ်ႉ ။–။ သွင်ၶႃလင်ႇတၵ်းၸွမ်ႉၵၼ် ၵုၵ်ႉတိတ်ႉသ ၵေႇမၢတ်ႈမုၼ်သၢၼ်ႇ~လႆပုး ။– ၵၢဝ်တၢင်းသွမ်းၶၢဝ် ဝၢင်း ၶိုၼ်းႁွၵ်းတွင် ၵိတ်းမူၼ်တၢင်ႇၿႄး~လူႇဝႆႈ။–။

317 ။ တင်းသွင် ၵွမ်းပွင်လွႆလီဝ်ယီဝ်ၵျဝ်း ဝႆႈဝၢၼ်းၶျူး~ၵေႃးၵျႇ ။– ၶႅ်ႉလမ်ႉ ၵုးၶႃမေႈလုၵ်ႈ မၢတ်ႈတၢၼ်ႇလႆႈလူႇသူႇ တေႃႇၸႄ ယွတ်ႈလဝ်ႈသင်ႇၶျႇ~လႆပုး။–။ ပိူဝ်ႈၵၢၼ် ၵမ်ႇတၢၼ်းလႆႈၵူပ်ႉ လုၵ်ႈသိဝ်ႈၸၵ်ၼ်ႇလဝ်ႈဝႆးၶျႇ~ၵၢမ်းလႆ ။– လေႇ တၶျႇ သတ်ႉထျႇလွႆမေႈလုၵ်ႈတွင်းတုး ၿႄးတပေးတိူင်ႇၵၢမ်းၶႆ~ၵၢဝ်ႇၵွတ်ႈၶၢၼ်ႉယဝ်ႉ ။–။

318 ။ ၵၵျူဝ်းပိူင်ၶႆ ၶၢဝ်းၵႆယင်းယၢၼ် ပၢၼ်သိင်ၿႄး လူဝ်ႈလိပ်းတႆ~လူင်ႇသၢၼ်ႇၶၢၼ်ႉ။– ၸဝၵသၢၵ်ႈသၢၵ်ႈ ၶေႃတ်ႈ

ထုၵ်ႈလူႉပေႇ တေႉၼိုၼ်ႈလွင်ႈလႆႈတၢၼ်ႇ~ပွင်ႈလေးယဝ်ႉ ။–။ ႁုသူဝ်ႉပိၵ်ႉႁင်ႈၵပေႉတွႆႉရျႉ ၵပႆႉယမ်ႉၵမ်ႉၼဝ်ႈ ယၢၼ်
လၢၼ်ႇ~ၵၢင်းသႆး ။– ယၢမ်းလီဝ် ထၢၼ်ႈလႆႈထိုင်ပၢၼ် သိင်လၢဝ်မုၼ်ၼမ်း ၵေႃႉတမႆး~လၢၵ်ႈထၢၵ်ႈၼႆႉၼေႃႈ။–။
319 ။ လင်ႉတၵ်းလႆႈမႆး ၸူတုင်းဝၢၼ်ၸွမ် ၵုမ်ၵွမ်ၵႂၢႆယီၼ်မူလ်းလွၼ်း တဝ်ႈတြႆး~ထမ်မႆႉယဝ်ႉ ။– လႆႈပီၼ်ၵေရူထမ်ႉမ
ၽိၵ်ႉၼူႉၼီႉမေႈလုၵ်ႈ လေႉယႆႉ~ၵၢင်းသႆးယဝ်ႉ။–။ ၼႆႉၵေႈမျၢတ်ႈပိူဝ်ႈ လိုၸူဝ်ႈၵုသလၵမ်ႉမပတ်ႉထ လေႉတၼေႇ~ထုၼ်း
လၢင်း။– တႆႉၼ ၼိၵ်ႉလသီႉလၵၵျူဝ်း တၼ်းၼူဝ်းတင်းသွင်ပွင်းၵၼ် ဝၼ်းၼၼ်တေႃႉၸွႆးတၢင်း~ၵပ်ႈမျၢတ်ႈတေႃႉလဝ်ႈ။–။
320 ။ သီႉလၵၵျူဝ်း တၼ်းၼူဝ်းလိင်းမိူၼ်ပုၼ်းၽႆး တႆႈလူတၢင်း~မုင်ႈသႆႉၼၼ်ႉ။– ရၢၼ်ႇသူႉ တၵရၢၼ်ႇ ၵမ်ႉၸွႈၵဝ်း
ၽေႉ~ၵူဝ်ၽုင်း။–။ တႆႉၼယိူင်ႈၼင်ႇ လရိၵ်ႈသၢၼ်ႇယေႉ မိတ်ႉၼဝ်ႈၼမ်ႉငူလ်ႉလိတ်ႈ ၵုၵ်ႉလႆႉ~ၵူၼ်းတၢၼ်း။– ပိၵ်ႉသမ်ႉ
တၵ်းထုၵ်းတိၼ်ပႆ ၵႆယၢၼ်ၼၢဝ်းယၢဝ်း ၵူႉလႆဝၼ်း~ၵမ်ႉယၢၵ်ႈ။–။

321 ။ မ်ိတ်ႉတႃႇ ၵရူၼေႃႇ ပြၢမ်ႇမလူဝ်ႇ ဢၵျူဝ်းတူဝ်းပွူး မႃးပိၼ်ၵူလုၺ်းလီလွမ်းၵၼ် ပ်တၢင်းလိူဝ်ႉတိၼ်းဝၼ်း~ၵျူမ်ႇၵူႇ ။–
ဢဝ်ၵ်ႉတ်းၵေႃႉသေႇ လိူဝ်ႉပေႃႇလိူဝ်ႉမေႇ ဢသေႇၵျူမ်ႇၸေႃႇ သိၼ်ႇတၢင်းသႃႇ~လ်ႃဝၼ်းယဝ်ႉ။–။ ဢၼိၵ်ႉလ တုၵ်ၶ ဢၼေႃတ်
တႃႇ ဢိၵ်ႇထိင်ႇၸေႃႇဝၼေႃႇ~လီးၸျေႃၼ်း ၊– ၸၼ်ယႃႇၵိၼ်လ်ႃသဝ်းလ်ႃ မိုၼ်းတႃၶျွႆး ၵမ်ႇမထႃၼ်း~ၼင်ႇၵျွတ်ႇလီယဝ်ႉ ၊–၊
322 ။ ထိုင်မႃးဝၼ်းတ်ႃ တူဝ်ၵ်ဝ်းတၵ်းလ်ႇပ်ၵွႆး ယိူင်ႇၵူၼ်းၵၢၼ်း~ၼပ်ႉၵူႇၼေၼ်ႉ။– ၸ်ႇပိၼ်ဝတ်ႇရိူင်ႇၵျူင်ႇထေႇ ၶိူင်ႇၸေႃႇ
ယၢၵ်ႇတၢၼ်းသႃႇ~တူဝ်ၵ်ဝ်းငလႇ။–။ ပေႃးဝႃႇ သီႇလဢမ်ႇလပ်းၵ်ၢင်ႇၶၼ်ႇထႃႇ~တူဝ်လ်ႃလမ်ႉ၊– ထိုင်ပၢၼ်လူမ်းယၢၼ်လေႃး
ပွျင်း ၶႃႇယၢမ်းတ်ႃ~သိင်ႇသၢၵ်ႇ၊–၊
323 ။ ဢမ်ႇမိးၸၼ်းၵ်ႉင်းလိင်းထုၼ်း တၢင်းပ်ယၢမ်းၼ်ဝၼ်းၶိုၼ်း မုင်ႇတၢင်းသ်ႃ~တၵ်းၵူႇ ။– လၢမ်ႇတ်ၵ်ႇ ၵူၼ်းၶဝ်ႇထိူၼ်ႇ
ၵွင်ႇၸၶိင်ႇၶမ်ႇ ယၢမ်းၶႃႇ~ၵၢင်ၶိုၼ်းၼေၼ်ႉ ။–။ ၼပ်ႉတေႃႇတိူဝ်ထိူၼ်ႇ ၵိုၵ်းၵိူၼ်ႇၵ်ၵူလုၺ်ႇၵွင်ႇ ပႃႇတ်ႇဢမ်ႇလိင်ႇလွင်ႇ လမ်

ၽႃႉ~ယုမ်းၶိူဝ်းလမ်ႇ ။– ၵၢၼ်ဝႃႈတၢင်းႁၢၼ်မိူင်းႁူၼ်း ႁွတ်းၶၢဝ်ပွင်ႉတၢင်းမိူဝ်း~မၼ်ႉလႅင်ႈသၢင်ယဝ်ႉ။–။

324 ႉ ပႃႉၶႃႉတီပၢတ်ႈ ၵၢတိင်ႉၶႃႉ ၵႃႉမႄႉသု ၵၢၼ်ႁဝ်းႁွတ်းဝႆႉၶၢဝ်ႇ လႆၵၢၼ်မႄးလူး တမ်ႈယုမ်းၶိူဝ်း~ဝၢင်ႈပႃႉ။– လဝ်ႈ ၶီႈသိူဝ်ႉႁူႈၵေႃႇ ၵၢၼ်ႇႁဝ်းႁူႈဝႆႇ လီလႆႈၵၢဝ်ႁႃႉ~ၶေႃယွၼ်းယဝ်ႉ။–။ ၵၢမ်ႉမီးၽူႈတၢင်းၵေႉသေႉ ႁေႇလွႆႈလၢတ်ႈမ်တ်ႇတႃႉ~ လႃးလႃး။–။ ပၢၼ်မိူဝ်ႈပိၼ်ႁူၼ်းသေၵေႃႈ ႁဝ်းမဝ်ႉၵ်မ်းၵၢဝ်တၢင်းလီ ပြမ်ႉမလူဝ်ႉလေးပႃး~ႁၵ်ႇပိူၼ်ႈၶၶေႇယဝ်ႇ ။–။

325 ႉ ပၢၼ်ပိၼ်ႁူၼ်းၶေႇ ႁဝ်းၵၢမ်ႉပိင်းၽိူင် ႁွႆးလိူင်တူဝ်မၼ်းႁၵ်ႇသၶေး~ႁၢင်ႈၵဝ်ႉယဝ်ႉ။– ႁဵတ်းၶင်ႉၵၢမ်ႉသိင်ႈယဝ်ႇၵေႃႈ ၽိူင်တၢင်းမ်တ်ႇတႃႉ ဝႃႉသၶေႃႉၶျိတ်ႇမြၢတ်ႈသၵ်းၽဝ်ႉ~ပိင်းႁဝ်း ။–။ ပေးၶင်ႉပိူၼ်ႈတီလေႃးၵျႉ ၽူႈလၵ်ႇ ၼွတ်ႉတၵ်ႇလိူၵ်ႈ လိမ်ႉပေႈတူဝ်ၵဝ်ႉ~ၵမ်ထွင်းယဝ်ႉ။– ၽိူင်တၢင်းႁၼ်းၵၢဝ်တၢၼ်းသူဝ်း မိူဝ်းထူဝ်းႁူၼ်းလီၼုၼ်မိူင်း သူႉတေႃႉႁွင်း~ ပွႆႉလွတ်ႈ လမ်ႇၶေႃႈ။–။

326 ။ ၽႂ်လႆႈတႃႇႁၼ် ၵူၼ်းတၼ်သၼူဝ်း ၼႂ်ႈလွၼ်ထွင်း~ၶိူၼ်ႈရၢၼ်ႉ။–   လၢမ်ႉတၵ်ႈ ၽူႈၵၢၼ်သိူဝ်ႉလမသိ ပၵတိၽူႈလၵ်ႉ တမ်ႈမျ လေႉယႃႉပိူၼ်ႈပေႃးတၢၼ်ႉ~လူၼ်မိူင်းယဝ်ႉ ။–။   ၽႂ်ၵမ်ႉမ်တ်ႉတျႉ ၵေႉသေႉၵေႃႉလွႆႈလၢတ်ႈတွင်းပၢၼ်ႉ~ သၵ်း ပၢၼ်၊–   ပိူၼ်ႈၵေႃႈ ယင်းမွင်းမႂ်းတႆႇဝႆႇပေႃး လေႃးပျင်းမွတ်ႉႁွႆႈၽၢၼ်~ၽူႈယုတ်ႈႁွႆးယဝ်ႉ၊–၊

307 ။ တၼ်းၼ် သၽေႃးတူဝ်တႆႇ ၵႃမ်းလႆႇတၢင်းၵျင်း တူၵ်းဝင်းၼဝ်ႈမိူင်းၽၢၼ်~မိူၼ်ၽူႈလၵ်ႉလႆႈၼမ်ထွင်ႉၶၼ်ႉ။–   ၽဝ ၽဝူလိုၼ်ႉ ၶွၼ်းၼူလိုၼ်ႉသိၼ်ႉလီႉၵၢဝီႉလိ ယိၵ်ႉမုင်ႈတီႈၶိုၼ်ႈၵမ်ႉပွင်ႉ~ၵၼ်တၢင်းမၼ်းယဝ်ႉ ။–။   မၢတ်ႈတ ပသေႉၶတေႃႉ ၵေႃးသလ မင်းမျတ်ႈမူးသွင်ႉ~ၽွင်းမိူင်း ၊–   ယႃႉၵွႆႈသုမ်းလႆႇၵၢရင်း တၢင်းလီပၢၼ်ၵွၼ်ၵေႃတ်းမေႃး ယႃႉပႆလိူင်း~ၵျင်ႉသဝ်ႈ ၽဵဝ်တ ၊–၊

328 ။ ၵၼ်ပိူင်မ်ပ်းၵိၼ်တၢၼ်းသူဝ်း ၵူၼ်းထူဝ်းတင်းလႆႇ လွင်ႈမူးမိူင်း~လၢၵ်ႈသွင်ႉၶၼ်ႉ။–   ပေႃးလႆႈၵိမ်ႉလမ်ႉ ၵိမ်ႉ

လိမ်လူဝ်ႈၶႄႉ ၵိၵ်ႇလၢတ်ႈၶႄႈ သူတ်ႇႁူဝ်ႈပုမ်ႁွင်ႇ~ပိုင်းပေးယဝ်ႉ ။–။ ၶင်ႇၶႄႉ လဝ်ႈၶႆႈတႃႇၶၵေထႃႇ သီႇလၵၢၶိသိုင်ႇ လွင်ႈမျၢတ်ႈသုၼ်သွင်ႇ~သၢၶင်းပျၢၶင်းယဝ်ႉ ။– ၼုၶင်မိူင်းတူၵ်းလွၵ်ႇတူၶင်တူဝ် ႁူဝ်လွမ်းပိူင်ၶၶေၵၢၡျင်းပြႃး ၸူဝ်ႇၶိပ်ႉပၢၶင်း~ထၢၶင်ႈလိုႈလူင်ယဝ်ႉ၊–၊

329 ။ တၶင်းၶႄပြႃး ၵျေးမႃး ပထမၼၢၶင်း ~သုၵ်ႈမၵျႃႇဝႃႇယဝ်ႉ ။– လင်ႇတၵ်းသိၶင်ႇလၢပ်ႈ ႁုသူဝ်ႇပ်တ်ႇသိၶင်ႈ ၺႃႇၶ သိၶင်ႇယႃႇ မဝ်ႇသိၶင်ႇယႃႇ~ၵျေးလွမ်း ။–။ တင်ႈၵၢဝ်ပသေႇၶတေႃႇ ၵေးသလမင်းမျၢတ်ႈပူဝ်ႇပႃႇ~လေးပႃးၶၶေင်ႉ၊– တင်း လူင် တၵ်းၵျ်ၶင်းထိုင်လီၸႅ်မၶင်း လိဝ်းတၶင်းထုၵ်ႇပြႃး~ၷျတ်ႈငႅႈတေႉယဝ်ႉ သူၵျ် သူၶေႃ ◦◦◦။ သၢထု သၢထု သၢထု။

ထမ်းလဝ်ႈ တိဝိထသုၵ်ႈၵျမ်း တွၼ်ႈၵၼ်(4) သုတ်းယဝ်ႉတီႈၼူႈၵေႃႈ။

တိပိဋသုၵ်ႈၵျမ်း တွၶ်ႈၵၶ်(5)

330 ။ လႆႈသမ်ႉ ဝႃႈလူလုၵ်ႉ **သီလဂုဏော အနန္တော သစ္စံသောစေယျ သီလကမ္မန္တော သီလဝန္တနာ သီလေန စ သီလောဟောတိ ကတမေ သီလဝန္တေန ဝဋ္ဋနိသိတာ အနိသာ လဗ္ဘန္တိ**[83]။ ၶႅ်ႉၵျေႃႈတွင်းတ မင်းႁွင်းတင်းလႆ သႆ ၶုၼ်မိူဝ်းၶၼ်း ပၼ်ႈတြူး~သွၵ်ႉတေႃႉၶေႃႈ။– **သီလဂုဏော အနန္တော**–ၽူႈလုၵ်ႉ သီႇလၵႃႉလူႉရၵျႅင်ႉမျႃတ်ႈ ယုႉတႃတ်ႈ ၶျေႃႉမေႃႉ~ဂုၶၼ်းတၶၼ်းၶႅ ။–။ **သစ္စံသောစေယျ** – ၵတိသတ်ႉလူႉ ဝႆႉဝၢင်ႈၵျၢင်ႈၶိုင်ႈၵူႉယေႃႉၶ ၵမ်ႉလၢင်ႈလူမ်လေႃႉ~ၵိုင်းလိုၶ်း၊– **သီလကမ္မန္တာ** ပေႃးဝႃႈသီႇလၵဝ်းမီး တၵ်းၵ်တ်းသ်ၶ်ပိုင်ၵမူႈၵၶ်လုၵ်ႉ သွင်ႉၵပ်းတိုၶ်း~မျႃတ်ႈၵူႈဝႆႉယဝ်ႉ၊–၊
331 ။ **သီလဝန္တေန** –လဝ်ႈသီလၶၶ်ႉ ပေႃးယင်းလွင်းလေႃး မေႃးတူဝ်ၶွ်ဝၶ်း တမ်ႈႁျင်းၵျုၶ်း~တင်ႉတေႃႉလမ်ႉ။– **သီ**

---

[83] ၶေႃႈပႃႇလိလိုဝ်းၶႆႈ သမ်ႉဝႃႈႁွႃႇႁႃတူလုံးတီႈတွၼ်းသီလဝၶ်တၢၶႆသႆသ ၶေႃႈလိၵ်ႈ(73)၊ ၶွ်းမရႃဝၵ်ၵပႃႇလိ ၵၶ်ၶဝ်ႈပႃးၶွ်းတီႉ,ၼၶၵျႃႉယ၊ ၶွ်းလုမ်းႁွင်သုတ်ႈတၢၶ်, ပိတၵတ်ႈ ၶၶ်ႇ ၵျေႃႈ ၵမ်ႉလႆႈရၶ်လျႃး။

လ သီလေန စ –ၵႁျင်ႉလွႆ်ၶၶင်ႉ ၵမ်ႇလႆႇတူၵ်းလုၵ်ႇဢတ်ႇ ဝေႇဝ်ၶင်ႉပေႇ~ယၢၶ်ၶိင်း။–။ **ကတမေ** ၵႁျင်ႉၵၢၶ်လွႆ် ၶၶင်ႉ **သီလဝၶ်တောၶ** မျၢတ်ႇထွတ်ႇတၢင်ႇယွတ်ႇ ၵထိပ်ႇပေႇ~[တြူး ၊– **ဝတ္တနာ နိဒ္ဒါ** ဝတ်ႉထုၶ်တိၢၶ်း ရၢၶ်း ႁူၶ်း ၵူၶ်းတင်းလူင် ထုၵ်ႇလိႁျူး~ထွမ်ႇမၢတ်ႇ၊–၊

332 ။ **အာနိသံသာ** –ၵႁျူဝ်းတၢင်းမုၶ်ၶုၶ်ၶၢင်း မေးႁျင်းပၶ်ႇ[တြူး~သွၵ်ႉတေႇၶၶင်ႉ။– **ပဟောန္တိ** ႁႃႇတၵ်းပိၶ်ၶင်ႇ ၵလူဝ်ႇ သၶ်ႇတတၢပ်ႇတၢတ်ႇ လွင်ႇတၢင်းမျၢတ်ႇႁျင်းၵေႇ~ႁျူဝ်းတူဝ်း။–။ ၸၥ်ငလႇ ၶငိၵ်ႉလသိႇလထူႇဝ ၵၢႇလၢႇရမျၢတ်ႇ ႁူၢင်ႇ သွၵ်ႉတေႇ~ႁျင်းႁွင်းလမ်ႉ ၊– ပၢၶ်ႁူၶ်းယၢမ်းလိဝ် တၵ်းလႆႇၵႆယၢၶ် သိၶ်ၸၢၶ်ၸေးၵၢင်း ႁူင်ႁၢင်း ႁူၶ်းလႆလူႇ သိင်းသွင်း~ဝူႇမျၢတ်ႇတေႉယဝ်ႉ၊–၊

333 ။ ပၢၶ်လိဝ် ပေးႁဝ်းၵမ်ႇလႆႇၵဝ်တၢႆ လႆတူဝ်သတ်းမ်င်း တ်င်ႉတမ်ထွင်း~တေႇႁၢမ်ႇလမ်ႉ ။– လေးၵၸယေ ႁႃႇလ

တေၢျႈၼဝ်ႉ ၽိူင်ငလႆႈတၵ်းပွႆးၶိၵ်ႈလၢၵ်ႈ ၵသၢၵ်ႈသိၼ်ႈလူဝ်ႈ ငူႈပိၼ်တၢမ်ႇ~ထိုင်ၶိင်းႁဝ်းလမ်ႉ။–။ ၵတိင်ႇၼေျႇဢေျႈ ပေျးႁဝ်း ၵမ်ႇလႆႈလၵ်ႉၶွင်ပိူၼ်ႈ ပၢၼ်ႁွၼ်ႇ~ၵဝ်လၢႆလမ်ႉ ၊– ပၢၼ်ႁူၼ်းယၢမ်းလိူဝ် ၵၼ်ဝေျႈၵမူးၽူႈလၵ်ႉသၼူဝ်း ၵမျူဝ်းႁွၼ်ႇမေျး ၵၢႆ~တိုဝ်ႉလႆႈလူင်ၵူလ်ႉ ၊–၊

334 ။ ႁျႇမေႇသုၵမုတင်းလူင်ဢေျႈ ပေျးဝေျႈတူဝ်ႁဝ်း ၵမ်ႇပႆမ်ပ်းပွမ်လွမ်လိၼ်မ် ၵိမ်ၵိင်ၼေၢင်းယိင်း သူႈမေးမၢႆ ~ လိၵ်ႉယွႆႇ ၼေၼ်ႉ ။– ၵမုႁျႇမေႇသုၼေၼ်ႉ ၵၼ်ပူၼ်ႈၵဝ်လိၼ်တ်ႈၵၢမ်ႇ ပၼ်တၢမ်ႇပေျႉထုပ်ႉ သွႆႇထၢင်ႇဝႆႉႁူႈတီႈ လိုင်ၽွႆႇ~တၵ်းႁွင်ႉ ႁျႁဝ်း။–။ မုသျဝျႇတျႇ ပေျးႁဝ်းၵမ်ႇပ်တ်ႉၵမ်ႇလၢတ်ႈ ၵမ်ႇလိၼ်ပူၼ်ႈလိၵ်ႉယွႆႇ~ၽေၢမ်းလျးလမ်ႉ ၊– ပၢၼ်ႁူၼ်းယၢမ်း လိဝ် ၵၼ်ဝေျႈမုသျႇၵပ်တ်ႈ ၽိူင်တၵ်းလွမ်ၵဝ် ၼေၵ်းမဝ်ၶွင်ႁဝ်း ပၢၵ်ႇလႁျး~ပ်တ်ႉလၢတ်ႈႁဝ်းၼေျႈ ၊–၊

335 ။ သုရျႇမေရယ ပေျးမဝ်ႇၵိၼ်ၵမ် ယၢင်ယမ်မူးမဝ်း တူဝ်ႁဝ်းပၼ်ႈတျး~ၵမ်ႇယွၼ်ႇ ။– ၵၼ်ဝေျႈၵမု သုရျႇမေႇရယ

ၵမ်ႉလေႃႉလေႃးလႃႉ ပင်းၵႃႉယႃႈၵိူင်ႈ ပိၵ်ႉပိူၼ်ႈသေႃႉၵၼ်တေႃၵ်ႉႁူႈတီႈ တၵ်းႁွၼ်ႉ ~ ထိုင်ၵဝ်း။–။ တင်းၵုႈ ပိလ်ႉလၢႆယေႃႉ ၵျမ်ႉမႃႉၵမ်ႉတဝ်ႈ ၶဝ်ႈမႃးလႆႈလီးမွၼ်ႉ~ပၼ်ၽေး ။– လင်ႉဝႃႈၵ်တ်းလီၵၼ်လီ ပၢၼ်ႁူၼ်းယၢမ်းလိဝ် လွတ်ႈၵရေး~ၵၢၼ်ႉ လုတ်ႈ ။–။

336 ။ ပိၵ်ႉမၼ်းၽႃၼ်ၼေမ် ၶိင်းလမ်သပ်းသုး ပေႃးယင်းငေႃးပေႃး တုးပၼ်ႈလွင်းလေး~ၵုႈတၢၼ်ႉလမ်ႉ ။– ၵေႃႉၼၼ်ႉ ၶဝ်ႈပိၼ်ႁူၼ်းၵၼ်ထၼ်ဝေႁွၼ်ႉ ႁူမ်သွႆႉၵၢင်ႈလိပ်ႈ ဝၼ်ႉၼပေသုႉတ သိင်ႈလၢတ်ႈၶၢဝ်သၢၼ်ႉ~မူၼ်ငိုၼ်းယဝ်ႉ။–။ ပိၼ်ၼင်ႉ တုၵ်ႉၶၽေႃႉၼၵုႉ ပုႉၵျႉၼသီႉလေႈလိူမ်လၢၼ်ႉ~ဝိင်းလုးၼၼ်ႉ။– တူဝ်လိဝ်လႂ်းၽႃၼ် ႁွႂ်းသဝ်းၵိင်ႉႁူၼ်းၶုး~ တမ်ႉၵ်ၼ်ႈ ဝႂ်ႉယဝ်ႉ။–။

337 ။ တိဝ်းပၢၼ် ၵမ်ႉမီးပိူင်သင်ၶူဝ်းလိင်း ထၢၼ်ႈသပ်းသုး~သဝ်ႈလၢင်ႉ။– လုတ်ႈရတၼုႉ ၶဝ်ႈၵိၵ်ႉၼမ်ႉႁူႈယိူင်ႈ ၶူင်ႈ

ၶိုင်ႈယွၵ်းပၢင်ႇ~ၵျၢမ်းမီး။–။ ၵ်ၶၼ်ႇပ်ၶ်ဝတ်ႉတတုၵ်ႉၶ ဝူတ်ႈၵျႇလလူဝ်ႈလၢတ်ႈၶၢဝ်းၵျၢင်ႇ~ၵ်တ်းမႄးယဝ်ႉ။– လင်ႇတၵ်းတူၵ်း ၸၢၼ် ၶၢၼ်လ်ံသင်းရေး ၼ်ၶ်ၼ်းသေးမၢဝ်ႇငိင်းသႃး~တုၵ်ႉယၢၵ်ႈ ။–။

၃၃၈ ႉ သဝ်းၸိုင်ၵိမ်းႁျင်းလၢဴတူၶ်ရၵျၢၶ်း လွတ်ႈ□ူး~ထမ်ႇမျႇၶၶ်ႉ။– လဝ်ႉၶမ်ႈ ၶဝ်လဝ်ႈၶံႈလူလ်ႈဝတ်ႉတ သင်ႇၶျႇ ရျႇ~သၢင်းရေး။–။ ၵၢႆႈယၢၵ်ႈၵၢဝ်ပ်ၶ်လၢၵ်ႈၸွႄးတူဝ်ၵဝ်ႇ လဝ်ႇလၢတ်ႈၵျၢင်ႈၶၶ်ႇထျႇ~တၢင်းၸၢၶ်။– တိုဝ်းၵမ်သိၶ်ထမ်း လပ်းတူဝ်သၢင်းရေး ယူႇတ်ဝ်းပၢၶ်~ထူၶ်ႈလူဝ်ႈ။–။

၃၃၉ ႉ ၶၼ်လေႈဝၶ်းၶိုင်ႈ ၸီလၢဴၶလူဝ်း လင်ႇတၵ်းမႄးလၢမ်းၶိင်းမၶ်း ၵၢႆႈလၢႆးၸၢၶ်~ၸယေႇယဝ်ႉ။– ၵ်တ်းၵျၢင်ႈသၢၶ်ႇ တၢၶ်ႇမူလ်ႇၵွၵ်ႉ ၵွၵ်ႇမႄးၵွတ်ႇၵ်ဝ်ႈၵျၢင်ႈ ယၢမ်းၶျႇ ~ မၶ်းၶွၶ်း ။–။ ၸူးယၢၵ်ႈၸုတ်ႇၸၢတ်ႇလုၵ်ႉၵွၵ်ႇပၢႆႈၶီၵျႇ~လၶ်း ၵၶ်း ။– တေႈလၵ်းၵူၶ်းလၢဴ ဝၢင်းပၶ်တၢဝ်ၸၢဴထိုင်မိုဝ်း မ်င်ႇၶိင်းမၶ်း~ၵမ်ႇသ်ဝ်ႈၶ်ဝေႈ။–။

340 ။ ၶုၵ်းထုပ်း သုပ်းသိင်သိင်လၢဝ်ၸႅး ၵေႃးၵျူးႁူႈပိၼ်ဝၼ်း ~ ပၼ်ႈသွင်ႇယဝ်ႉ ။– လႅင်ႇတၵ်းၽေႃၼ်ႈႁၢင်ႈမူၺ်ႇၸွၵ်ႉ
သပေႃးလ တဝ်ႈၸွတ်ႈၵိင်ႇထွင်ႇ~လမ်မၼ်း။–။ တုၵ်ႉၶၽယေၼႄႇၵေႃႈ ၶုၵ်းလွင်လႆႈပႃႇၼႄႇတိပၢတ်ႈ ႁမ်ႇသၢတ်ႈသိၼ်ႈလွင်
ပိူၼ်ႈ ပိင်းသွင်ႇ~ႁဝ်တႆ ။– မၼ်းလႅင်ႇၼီသေတူဝ်ငူး ႁွႃႇလႆလႆ~ပႆႈပိတ်ႈတေႉယဝ်ႉ။–။
341 ။ ပိၼ်တီႈၽီလႆသဝ်းႁၢမ်း တူၼ်တူဝ်သၢင်းရေး ႁူႈဝၼ်းသႆ~ ယွင်ႈႁွၼ်ႇ ။– ၵေႃႉႁၼ်သီႇလ ႁႃႇလႃႇရမၼ်ႈ
တိင်ႈယိူင်ႈၼင်ႇၼႄႉ တီႈလၢတ်ႈတၵ်းၸွၼ်ႇ~လွၼ်းမီး။–။ ၼႄလႈ လၼ်ႇတဝတီႇ သမီးတေႃႇၸွၼ်ႇလိၼ်ႈ ယိင်းႁွၼ်ႇ~
ၵေႃၶမ်းၼၼ်ႉ။– ဝၼ်းၼိုင်ႈ သၢဝ်းမိူင်းၼွၼ်းၶိုၼ်း ၽၼ်ၵၼ်မိူဝ်းတူၵ်းငၢႆး ပေႇၽႄးလမ်း~ဝၢင်ႈမေႈ ။–။
342 ။ ၽီလႆတၵ်းၵျႃဝ်တႆသၢင်းရေး ငိၼ်းသေးမိင်းမၼ်း လုၵ်ႈၵေႃၶမ်း~ ပႃႇရူႇ ။– ၸွၼ်ႇၽႄႉလႅင်ႇတၵ်းၸွင်ႉၵျ ၵေႃႉ
ႁၼ်တၵ်းမႃးၵေႇသေႇ ၵေႉလွႆႈလၢတ်ႈ ပလိုၺ်ႇလူႇ~သူးၸွင်းၼၼ်ႉ။–။ မိူဝ်ႈၼၼ်ႉ ၽၼ်ႁၵုသူဝ်ႇ ပၵ်ႇလၢတ်ႈလၼ်ႇတႃႇ~

ၵႃႁႂျၢင်းယဝ်ႉ၊–   လိူဝ်သေႁူၼ်းၽေႃၼ် ၶင်းမိူင်းၵျေႃၼမ်း ၽၼ်တၵ်းပိၼ်တၢင်းသူႉတေႃႉႁႂင်း~ၵျၢင်ႉမျၢတ်ႈ၊–၊

343 ။ ၵိၵ်ႈလိုဝ်ႈလဝ်ႇၽေႃၼ် ၶၢၼ်လွၵ်ႉသၢင်းရေး   သၢင်ႈၵိမ်းႁႂျင်း~သင်ႉၶျႉၶၼ်ႉ ။–   ၽူႈၵၢၼ်လႆႈလိုဝ်ႈလဝ်ႇမျၢတ်ႈ တုၵ်ႉၶ

ၽယၶျေႉ~ၽေႃၼ်တွၼ်း။–။   သင်ဝျႈၽူႈၶၼ်ႉလမ်ႉ လင်ႉတၵ်းၵေႉလွႆႈ လႆႈၶျမ်းသျႉ~ထိုင်လီယဝ်ႉ၊–   ပိူင်ၶႆ ၶေၢင်းသၢဝ်

ၵျေၼမ်း တူၵ်းလွၵ်ႉၶင်းတူဝ် ႁူဝ်တွၼ်း ယၢမ်းၶွၼ်းၽၼ်ၵၼ်ၵၢင်ၶိုၼ်း ၵွၵ်ႉသူပ်းၽီ~ပၢၵ်ႉလၢတ်ႈၶႆဝျႈ ၊–၊

344 ။ တၶၼ်းၶႆၶေၢင်းသၢဝ်ၵျေၼမ်း တူၵ်းလွၵ်ႉၶင်းတူဝ် ႁူဝ်တွၼ်း   ယၢမ်းၶွၼ်းမႆႈသဝ်းၶီ~ပူႉသျႉယဝ်ႉ ။–   သိင်ႈၵျႈတိုၶၼ်ႉ

ဝၢင်ႈၶျၢၼ်ႉထွင်ႉ သွင်ႉတေျႉ ၵမ်ႉပျေျႉလိၵ်ႈသၼ်ႉတ ဝၢင်ႈၵျၢင်ႈႁူဝ်ၶျေႉ ~ တင်းၶိုၼ်းဝျႈၶေျေႈ။–။   ၶူပ်ႉမိူဝ်ႈလိၵ်တ်ႉၵိူဝ်ႈၽေ

တိုၶၼ်ႉလျႈၵမ်ႉသျႉ~လျးလျး ၊–   ၵၢင်လွၵ်ႉၶုၵ်းထူပ်းႁူၼ်းၽေႃၼ် ၵိူၼ်းယၢၼ်ၵိမ်းႁႂျင်း သူႉႁႂင်းသျး~တူၵ်ႉၵၢင်ႈ၊–၊

345 ။ လင်ႉတၵ်းတိုၵ်းတၢင်းႁူၼ်းလီ ၵျၼ်းတၢင်းၽီးလေး မေးလီလိၵ်င်သွၵ်ဝျးၶမ်း လေျႉရထျး~လၢၵ်ႈပၼ်ႉယဝ်ႉ။–   လုၵ်ႉ

ၸဝ်ႉၶုၵ်းလႆႈ ၽႅၼ်းမႆႈၵုင်ႇၽမ်ႇ ပဵၼ်ၵမ်ႇၵုင်ႇၽီႇ ၵႃဝီႇလိၽီထဝ်ႈ ယင်းသၼ်ႇ~ပဵၼ်ယၢမ်း။–။ ၸင်ႇတၵ်းလတ်းသူႇ တီႈယူႇ တုၵ်ႉၶၽယၼျေႇ ၵၢႆႈယၢၵ်ႈလိူဝ်ႇလၼ်ႇ~သၢင်းရေး ။– ၶေပေၼ်ၵႃႁူင်းၶွၼ်းၶိုၼ်းယၢမ်းၶၶေၼ် ၽၶေၼ်ႁၼ်ငေႃးယၢပ်ႇ လိူဝ်ၶေး~သိင်ႈလၢတ်ႈ။–။

346 ။ ၽီၸင်ႇၶေမေး မိူင်းလၵ်းမိူဝ်းၵိုင် ႁူၼ်းၽေႃၼ်သဝ်းႁွႆး ၵေႃႉသၢင်းရေး~တုၵ်ႉၶျႇၶၶေၼ်ႉ။– မွၵ်ႇၸိမ်ၸိုဝ်ႈၸဝ်ႈ တီႈယူႇသၢင်ႈၵေႇႁျႇ~တၼ်းသဝ်းၶၶေၼ်ႉ။–။ တေႃႈၶႅၼ်ႉ ၶင်ႇၵႃၼ်ယမ်ႇမၵ သီႇရိႁုၵ်ႉတျႇ ၶၢတ်ႈတေႇဝျႇ~ၶေမေးၶၶေၼ်ႉ ။– သင်မိူင်းမိူဝ်းၵိုင်ႁူၼ်းၽေႃၼ်သၢင်းရေး ႁူႇၶုလုး~ၸင်ႇလွတ်ႈဝျႈၶႅ ။–။

347 ။ ၶုၼ်လၵ်းပွင်ႁိုတ်းၵျေးလူးသၵ်းၵမ်း လွႆႈမေးလေး~ႁေႇသေႇတၶျႈ ။– တၵ်းလႆႈလွမ်းၶျႈ မိူဝ်းယူႇပိၵ်ႉမၢၼ်ႇႁၢၼ်ႉ ပျႃတ်ႈသၢတ်ႈ တင်ႉတေႇ~ပဵၼ်ႁိမ်းၶၶေၼ်ႉယဝ်ႉ။–။ သမီးၸၼ်ႇတဝတီႇလၢတ်ႈၶင်ႇၶႅၼ်ႉ မႆႈၶျေႈႁေႇသေႇ~ၸၵ်ႉၵေႃးယဝ်ႉ။–

လင်ႇတၵ်းလူဝ်းၵဝ်ႇႁူၼ်းၽေႃၼ် ယၢၼ်သေတၢၼ်းသဝ်း ၶိုႇရထႃး~ဝႆႇပွၵ်ႈသေယဝ်ႉ၊–၊

348 ။ ၵဝ်ၵိတ်းတၢၼ်းၵိုၼ်ၵျေးလူး သွၼ်ၵၼ်လွင်ႈတြူး ~ သွၵ်ႉတေႇၶၼ်ႉ။– ၶင်ႇၵိုဝ်တၵ်းလွတ်ႈတုၵ်ႉၶ ဝိပႇၵတီႈ ယၢၵ်ႈဝိင်းၵေႇ~ၽီထိင်းၶၼ်ႉ။–။ ၶႅင်လႈသိင်ၶၢဝ်ႇ ၽေႃဝ်ႇတူဝ်ႈပႇရျႇၶသီႇ ပိုၼ်ႉလေႈလဝ်ႈ ၶုမ်ႇထဝ်ႈၶျေးလေႇ~ၶၼ်း ၵျူးယဝ်ႉ ၊– ဝူႈၵၼ်ၶေႃင်းသၢဝ်ၵျေၶမ်း မူဝ်းၵမ်လၢႆးလမ်ၽေႃၼ်တွၼ်း ၵိတ်းၽူဝ်ၶၢင်းၶွၼ်း ၼိပ်ႇၽိုၼ်ၽျေး~တေႃႇၶျေႈ ၊–၊

349 ။ ၵၡျင်းၽၼ်ၵျၼ်ငျေး ယိင်းလၢႆးတင်းလႆ ၵမ်ႇတၢၼ်းလႆႈၶျေးၵျူး~သေႇၶျူႇငလႈ။– ပူၼ်ႈလင်ႇၽွမ်ႉၵၼ်ၵေႉရေႉ ၵိတ်းပေႉလၼ်ႇတဝတီႇ ထၢၼ်ႈၵူၼ်ၵူႇ~ တင်းမူင်း ။–။ ပေႈၽျေႉသတိ သုမုင်ႈလုၵ်ႈၶွတ်ႇၵၵ်ႉသိင်ႈလၢတ်ႈ ၵမ်ႇလၢင်ႈ ၶေးလျႇ~ပိုင်လ်ယဝ်ႉ၊– သိၼ်ပိုင် မီးၵူႈပၢၼ်ၵွၼ်ၵိတ်းမျး တြူးလူဝ်ႇလွမ်းလဵ~ၵမ်ႇၵမ်ႈတေႉယဝ်ႉ၊–၊

350 ။ ၵၡျင်းမူင်းငျေးၶၼ်ႉ ပိၼ်ၶၼ်ပိၼ်ၶၼ်လျးလျး ပိၵ်ႉသမ်ႉၶႆႈၶေၽေၼ်ၵျေႈ~ပူၼ်ႈၵမ်ႇယုမ်ႇ ။– ပူၼ်ႈႁွႆးတၵ်ႉဝူႈ

မၢဝ်ႇၵေႇၵျၢင်ႈလၢႉ ႁႂ်ႇလႆႈမေႈသၢဝ်ၶုမ်ႇ~မၶၼ်းလုၵ်ႈၵျေႃၶမ်းႁူလ်းယဝ်ႉ။–။ ၵၢႁျင်း ၵၢတိၵ်ႈၶမိၵ်ႈတူဝ်ၵဝ်ႇ ႁႂ်ႇၼဝ်ႈၵၢပႇ ယသီႇတီႈၵျေႈ ၽႄၵၢမ်ႇယုမ်ႇ~လႃးလႃးယဝ်ႉ ၊– ပိူၼ်ႈႁႂ်းတၵ်းဝႃႈ ၶေႃင်းသၢဝ်ၵျေႃၶမ်း ၵမ်းၵၢဝ်လၢႆးၽေႃၶ်ၵျိတ်းၽူဝ် ပျေႃး သူဝ်လွတ်ႇၶၶၼ်းၵျူး~ႁူႈတီႈ၊–၊

351 ။ သတၢင်းၶၶၼ်းထိုင်လၢႆင်ၵျင်းၼမ်း လဝ်ႈသွင်ပႃး~မႃႇတႃႇပိတႃႇယဝ်ႉ။– ၼႆႇၽေႉၵၢမ်ႇလၢင်ႈသူလ်ႈ တီႈလုၵ်ႈၼွတ်ႇ ၵျၵ်ႉ လွမ်ႇၽေႃၶ်ႈႁူဝ်ၶႄႇ~ငႂ်းၶၶၼ်ႉ။–။ ပေႈၽလင်ႇတၵ်းဝႃႈတီႈ လုၵ်ႈလဝ်ႈလွႆႉၵျူၼ်ႇလိၼ်ႈ လၶၼ်ႇတႃႇ~သမိးၶၶၼ်ႉ၊– ဝႃႈၵၢၶ် ၶေႃင်းၵဝ်ငိၶ်းႁူဝ်ငႂ်း လူဝ်ႇပၢၶ်းၵြီး~တီႈပိူၼ်ႈႁႂ်းယဝ်ႉ၊–၊

352 ။ ႁူၶ်းတိမ်မိူင်းလူင်ၵျေႃၶမ်း ၶမ်ၶေမျႃးၵြီး ၵႃႈၵၢၶ်မိး~ၵေႈၽႄမဝ်ႇသိင်ႇ ။– လုၵ်ႈလဝ်ႈႁႂ်းၵႃႈ ယုမ်ႇမၢတ်ႈတုၵ်ႉၼ ၽယၶေႇၵၢႆႈယၢၵ်ႈ ပိၶ်တိင်ႇ~လၵ်းမိူင်းတ။–။ ယုမ်ႇလူလ်ႈသီႇလၵၢႇလႃႇရ ၵျၢင်ႉမျႃတ်ႈၽင်လိင်ႇ~ဝၶ်းငႂ်းတ၊– သင်

ဝႃႈပႆၵိူင်ၶုၼ်ၽေႃၼ်ပိူင်ၶၼ်ၶေၼ် တၢင်းၵၢၼ်မိူင်ႈငၢႆး~ထင်ႇလွတ်ႈ၊–၊

353 ။ ယၢမ်းလီဝ်ၶၢင်းၵဝ် လၵ်းပႆသဝ်းသေတီႈယိင်းလႆး~ၵမ်ႇၶူၺ်ႇၶၼ်ႉ ။– ထင်ႇတၵ်းလွတ်ႈသေ လွင်ႈၵၢၼ်လုမ်ႈၽႄ ၵုပ်ႇဝႃႈ ၶႃႉသမ်ႇမုၵ်ႈဝႃႇလႃႇ~ဝၼ်းငၢႆးယဝ်ႉ။–။ ၶင်ႇၶဵဝ်ႉပေႃးၽွင်ၶွႆႈၸူ ၵၢၼ်ထူပၵႃႇရူင်ႇၶၢင်ႈလီသႃႇ~ၵၢၼ်ၵျူဝ်းလမ်ႉ၊– မၼ်း တၵ်းပီၼ်ၸိူဝ် ယင်းတၵ်းၵၢၼ်မႄႈ ၵၢမ်ႇၽုင်းတူဝ်း~ပႃႈၶေႃ၊–၊

354 ။ လႃၽေးလႅၼ်းလႃးပိူင်ၶဵဝ် တူလုၺ်းၵႆလူလွမ်း ၸွႆႈၸူလွင်ႈၵၢၼ်ၵျူဝ်း~သီႇလႃႇၶၼ်ႉ ။– သင်ဝႃႈၵၢမ်ႇသူင်ႇ ၵၢၼ်ထမ်ႇမ်ႈ ၽႆႇၶေႃႈ ၶၢဝ်ႇသႃႈသတ်ႈတႃႇ~တၵ်းငၢၼ်းယဝ်ႉ။–။ ပေႃးတၵ်းၼႅင်ယူႇၶင်ႇၶဵဝ်ႉ ပိူၼ်ႈတၵ်းၵုပ်ႇဝႃႈၶႃႉလဝ်ႈရျႇလႃႇ~မၼ်းငိူး၊– ၵႄႈသႅင်ထင်ႇတၵ်း တိုၵ်းၸွႆႈၶၢင်ႈလီၵၢဝ်ၵိတ်းၽူဝ်ပၼ်း ၵျမ်ႇသႆၵီး~တၢင်ႇတီႈ၊–၊

355 ။ ယၢမ်းလီဝ်ယိင်းသၢဝ်ၵေႃၶမ်း လုၵ်ႈသမီး~ၵိင်ႇလျႇၶၼ်ႉ။– ထင်ႇတၵ်းၵိတ်းၶင်ႇ ၵၢမိင်ႉပေႃႈၶႃႇၽႄႉ ၵေႃႈၶဝ်ႈၶွင်း

ပၢႆႇ~ၵႂ်ႁူၶၼ်း။–။ လင်ႇတၵ်းမိူဝ်းယူႇ တွင်ႇမူႇတေႃးပၢႆႇ ၵေႃႇမဝၶၼ်ႇတၢႆႇၵၢရပ်ႈ တီႈလီသၢႆႇ~တၶၼ်းယၢၶၼ်ၶၶၼ်ႉ။– တင်းသွင် ပွင်းၵၶၼ်ၵေႃႇၵိၶၼ် တူၵ်းလိၶၼ်တေႃးသီး မၢၵ်ႇသုၵ်းဝၢၶၼ်~လိၼ်ႉသၢၵ်ႈၶႆဝေႃႈ။–။

356 ◦ ဝၶၼ်းၶင်ၵၼ်မ်းၵဝ်သိၶၼ်သၢင် ၽင်တူဝ်ၽူဝ်မေး ၽွမ်ႉလႆးၽေၶၼ်~ သွၵ်ႉတေႇ ။– ယူႇဝၢင်ႈၵူႇၵၢႆႇ ရတၶေႃႇၵျၵ်ႉၵၢင်ႈ တၢင်းၵေႇ~ၵမ်ထမ်း။–။ ပေႃးလႆႈသီႇပုတ်ႈ လူၶၼ်ဝႆႇၽေႉထႆႇလႆႈ ၶျင်းလေႇ~တေႃးၵျူး ။– ဝၶၼ်းၶိုင်ႈ ၶုၶၼ်ၽီလင်ႇတၵ်း ၵဝ်တၢင်းယၢလီသေႃးႁွင်း ၽေႇၽုၶၼ်တၢႆး~လုပ်ႈၵၢင်ႈ။–။

357 ◦ လၵ်းငွႆႈၶုၶၼ်ၶေၢင်း တွင်းၵိၶၼ်သေႃးလုင်း တွင်းသုင်းယၢႆႈသိၵ်ႉၵျူး~တေႇဝၢႆႇ ။– ပေႃးလႆႈလိတ်းမိူဝ်ႈ ၶိူဝ်ႉလိူတ်ႈ ၽွၵ်ႈပျၢၶၼ်ႇၵၢင်ႈၵမ်ႇသဝ်ႈလမ်ၶၢႆႇ~ၶိုၶၼ်းလႆႈၽေၢင်ငၢမ်းမႃးယဝ်ႉ။–။ ၵေႉၵၶၼ်ၵၢင်ႈလၢႉ သဝ်ႈလမ်ၶေႇ~ဝၶၼ်းၶေၶၼ် ၶၶၼ်ႉ။– ယိၶၼ်းပိၶၼ်ၽေၢင်လီ ၶၢဝ်သီ လူဝ်ၽီသိၵ်ႉၵျူး ၵသၢႆးၶုမ်ႇပီးတၶၼ်~ၵၢင်ႈလိပ်ႈဝႆႉယဝ်ႉ။–။

358။ ႁူၼ်းလိူဝ်းၸၢင်လီ မိူဝ်ႈယၢမ်းၼၶၼ်~ၶႅၼ်းသႂ်ႇယဝ်ႉ။– သွင်လဝ်ႈယိူင်ႈၶင်ႉၶၢတ်ႈႁွင်ႈၽႄႉ ၺၢင်ႈလွင်ႈတေႉဝႂ်ႉ~လူင်း
မိူင်း။–။ ယူႇဝၢင်ႈထိူၼ်ႉႁွင်ႈၽႄႉ တေႉတင်ႈသလ်ႉလႂ်ႇ~တိုဝ်းသိၼ် ၊– ပေးထိုင်ဝႆးဝၼ်း သွင်ပႅင်းသဝ်းၼေႂ်ၽႅင်မၼ်း ယႂ်ႇ
တၢင်းၵိၼ်~မၢၵ်ႇဝၢၵ်ႈၼႆဝႂ်ႈ ၊–၊

359 ။ သတၢင်းလၼ်ႉတၵ်း လၼ်ထိုင်သွင်တူၼ်လႂ်ၽႄး လွင်ႉႁူၼ်းတိၼ်~ငွပ်ႈႁွႂ်ႇယဝ်ႉ။– လႆႈမိူဝ်းမုင်ႈၺၼ်သွင်လဝ်ႈ ယိူင်ႈ
ၶင်ႉၶၢတ်ႈႁွင်ႈၽႄႉ ပူလ်ႈမိူင်ႈတၼ်းသႂ်ႇ~ၽိုၼ်ၼူဝ်း။–။ သုၸေတမၢၼ်ႉပြၢၼ်ႉလဝ်ႈ လဝ်ႈလုၵ်ႈဝူင်ႉလွၵ်ႈၼၢပ်ႈၼၼ်ႉထႂ်ႇ~
တၢင်းသွင် ၊– ၼုၼ်မိူင်းႁူငိၼ်းသတၢင်း ၼုၼ်ၶၢင်းၶုမ်ႉၼၢဝ်ၽွင်~ၺၢင်ႈလႅပ်ႈ ၊–၊

360 ။ ဝႆႉၸွင်ႈႁူဝ်လွင်ၼုၼ်မိူင်း လူမ်းပၢင်းၶၢင်းၼုၼ် လုၵ်ႈတင်းသွင်~သိူဝ်းသုၢင်ႉ။– ဢွၼ်ဢၢၼ်ႉတေတင်ႈ သတ်ႉလႂ်ႇ ဢတိ
သီႇလ လုၵ်ႈၼႆႉၽႄႉပွတ်ႉလွတ်ႈ သွင်လၢင်ႉ~လီမႂ်း။–။ ၼႆငလႈပႂ်ႉရျႉၼသီႇ ဢလီႉၽွမ်ႉၵၼ် ယၼ်ႈယႅပ်ႉလဝ်ႈသီႇလဢုပုၵ်ႈ

သုၵ်ႈၶႃႉၵျေႈယၢၼ်ၶႂၢင်ႇ~မိူင်းလႅးၶၶၼ်ႉ ။– ထၢၼ်ႈပေႊသၢမ်ပီၵူတ်းၵျႃ သႃၽူၼ်ၵိူင်လႃး ၵမ်ႇတူၵ်းမႅး~ၶွင်ႇၵျင်ႈၶဝ်ႈ ။–။

361 ႉ ႁူၼ်းမိူင်းၵိုပ်းၶမ်ႇသၢင်းၵျေး ၶိၼ်ၵိူဝ်ၶဝ်ႈလပႅး~သျူးၶၼ်ႈယဝ်ႉ။– လေႈၽ တမ်ႈမျၽူႈလၵ်ႉၶဝ်ႈ လူၼ်ပႅႇ~ၶမ်ႇ တွၼ်းတေႉယဝ်ႉ။–။ သင်ႇၶျေႇၽုင်းတေႅႇလဝ်ႈၶိႇၽႄႉ ၵမ်ႇသၢၵ်ႈၶွၼ်ႇယႅႇ~ၶိၼ်မႅးယဝ်ႉ ။– ပိူဝ်ႈၵႅႈ ႁူၼ်းမိူင်းၵိုပ်းၶမ်ႇ ၶိၼ်ၵိူဝ် ၶဝ်ႈလပႅး~ၵိဝ်ႇယၢၵ်ႈ။–။

362 ႉ ၶႅၼ်ႈ ၶုၼ်လီၽွင်းမိူင်း မႃတ်ႈလေးပႅး~ဝၼ်ႇတေႅႇၶၼ်ႉ ။– လင်ႇတၵ်းၽွမ်ႉၵၼ်လီႇၵျၢင်ႇ တိူင်ႇပၢင်ႇလဝ်ႈၶိႇ ၽႄႉပိူင်ႇလေႈ ပေႅႈမေႈၶူဝ်းသေႅႇ~ႁျင်းလၢမ်း။–။ တၵ်းၶိုႈၶိုၼ်ႈၵွတ်ႈသီႇလဝၼ်ႇ လုၵ်ႈလဝ်ႈသူႇတေႅႇ~မင်းသႅး။– ယိၼ် လႆႈၽိတ်းမုၼ်ၶုၼ်ၶေၢင်း ၶျင်းလီလိႇတြႅး~မျၢၵ်ႈမွၵ်ႈယူဝ်ႉၶေႅး။–။

363 ႉ လင်ႇပိၼ်မိူင်းၵျဝ်းသၢမ်ပီ ၽူၼ်ၵျႃလႅးလႅး ၵမ်ႇတူၵ်းမႅး~မူဝ်းၶွင်ႇ ။– လီတေႅႈၶိႇၽႄႉ ၵွင်ႉၵဝ်သူႇတေႅႇၽ ဝၢင်ႈ

ထမ်ႈသုင်းထွင်ႇ~ၶိုၼ်းမိူင်း။–။ ၼင်ႇၼႆႉမူးမၢတ်ႈ ဝၼ်ႇလဝ်ႈလဝ်ႈၼႆႇၽေႉပြၢမ်ႇမတၢတ်ႈ ၵျႃသွင်ႇ~လႃၽေး၊– ၵျႃၶမ်းဝႃႈ ၵၼ် ၵဝ်ၵႃႈၵူဝ်လႅင်တင်းလၢႆ မူႇသၢင်းရေး~တၢပ်ႈရိူၵ်ႈၵဝ်ယဝ်ႉ ၊–၊

364 ။ ၼႆလႈၽွင်းမိူင်းတင်းလၢႆ ၵိၵ်ႇလႃၽေး~မႃႇတႃႇ။– လင်ႇတၵ်းၵျၢင်ႈၵဝ်မူႇလိတ်ႈ ၼူဝ်းမိုၼ်ႇလၢင်ႉလၢၵ်ႈၼႄၵ်ႈ လႆ ၽွႃႇ~ၼင်ႈတေႃး။–။ မိူဝ်ႈၸွတ်ႈလၼ်ႇတဝတိႇ သမီးတေႃႇလုၵ်ႈလဝ်ႈ ၼင်ႈပႃႇ~တေႃးတၢင်း၊– သူႇတေႃႇထိင်သေပိူင်ၼႆ ၵိၵ်ႇ တင်းၼႄင်း~ၵမ်ႇတဝ်ႈ၊–၊

365 ။ သွင်ပၢၼ်သၢမ်ၼႃး မိူဝ်းမႃးၽွင်ႉၵဝ်ၼႄင်း~ၼျင်းၽွႃႇၼၼ်ႉ။– သူႇတေႃႇၼေႃႇလဝ်ႈ ၵမ်ႇၽွမ်ႉမၢတ်ႈၼႆႇၽေႉပူဝ်ႇပႃႇ~ ၶိုၼ်းမိူင်း။–။ ထၢၼ်ႈၵူၺ်ႈပေႃႈမေႈၽသွင်လဝ်ႈ မႃႇတႃႇ~လႃၽေး ၊– တၢင်းတူဝ်သိင်လၢဝ်ၼုၼ်ၼႄင်း ၼျင်းပၼ်ၼၢမ်ႇပွႆးတေး~ ၵဝ်လုၵ်ႈ၊–၊

366 ။ လင်ႉတၵ်းၵိူဝ်ႈၵၢဝ်သႆၢၵၢမ်း လျႆင်သွင်ပုး လုၵ်ႈယိင်းၶေႃး~လၶ်ႉတျႉၶၶေ်ႉ။။– ၵိၵ်ႉတင်းသူႉတေႃႉ တုၵ်ႉၶ ၽေယၶျေႉ~ၶူလုၵ်မိူင်း။။–။ မိူဝ်ႈၶၶေ်ႉသူႉတေႃႉၽႄျင်ႉ မျတ်ႈၶင်ႈပျႉ~တိုဝ်းသိၶ်ရေ။ႈ– လင်ႉတၵ်းသူပ်းၵူမ်သၢင်လီ ၽီ ပၶ်ၶင်ႈတေႃး ၽႄၶ်ႉသၢင်းမိၶ်~ပျၶ်ႉတဝ်ႈ။–။

367 ။ လျႆင်ၵျၶ်ပိူင် တၢင်းလီသူးႁွင်း လဝ်ႈတိုဝ်းသိၶ်~ပိလုၵ်ႉလျႉၶၶေ်ႉ ။။– လုမ်ႈၽေႉလင်ႉတၵ်းၵၢမ်းၵွၶ်ႉ ၵုင်ႉ လဝ်ႈငဝ်းမျတ်ႈသုၵတိသီႉလျႉ~ၵၵျူဝ်း ။။– လိူဝ်ႈမုၺ်းၶဝ်ႈပိၶ်လဝ်ႈလၢမ်ႉ ၵျေၵျၢမ်ႉၵျၢၶ်ႉပြၢတ်ႈသၢတ်ႈ ပုတ်ႈလုမ်ႈရျႉလျႉ~ တိုဝ်းလွမ်ၶ်ႉ ။– လင်ႉပိၶ်ၵျၶ်ၵျၶ် ၵူမုၶ်တၶ်းၶူဝ်း ႁွင်းၵျူဝ်းသတၢင်းၵျျူႉလေုးႁွမ်~ၶၢဝ်ႉၶၶေ်ႈဝိႉယဝ်ႉ ။–။

368 ။ ႁူၶ်းသၶ်ၵျိတ်းၵိၶ် ၽိုၶ်လိၶ်လီမုး ၵၢင်ၶေုးလပုးၶဝ်ႈႁုင်းႁွမ်~လိူဝ်ႈၶွၶ်ႉ ။။– ၵုတုၵၢမ်ႉလုၵၢမ်ႉပျၵ်ႈ ၵၢမ်ႉ ယၢၵ်ႈ မူဝ်းယေႉမြေႉသုၶ်ႉ ၵၶုၶ်ႉၵတုၵ်ႈ ၶုႈၶႂ်ႉၽေႉႁူႈတီႈလိူဝ်ႁွၶ်ႉ~တွၶ်းရေး။။–။ ပိၶ်ပိူဝ်ႈ သီႉလျႉၶုသေတိ မျတ်ႈ

ထွတ်ႈဢမ်ႇယွၼ်ႇ~ၽၢင်းပုးယဝ်ႉ ။– လိူဝ်သေႁူၼ်းသိၼ်ၵမ်မုၼ် သမ်ႉလႆႈၷတ်းၶုၼ်ၽျေႃတ်ႈတြုး~ၵျင်ႉမျတ်ႈ ။–။

369 ။ တွင်းတ သိင်းသွင်းသ်ၼ်ပေႃႇ လႆၶုၼ်ၽၼ်းၶေင်း ငိူၼ်ႈမျူဝ်းသုး~တၵ်ႉၵုႉၶဝ်ၵူလ်ႉ။– ဢၼ်ဝုႈသီႉလ ၵတိသတ်ႉ လုႉမၼ်ႈ ၵၼ်ႈၶျူၵ်ႈၶျူဝ်းၶျမ်ႉယုႉ~ပိၼ်ၶေးဝႆႉယဝ်ႉ။–။ သူပ်းလိူင် ပၢၵ်ႉဝုႈသီႉလုႉၶုသတိ ၶေႈမျတ်ႈ ဢမ်ႉပျတ်ႈၶုၵ်ႈ ဝုႉလုႉ~ၽေႁွမ်း ။– ပေႃးၵုႈသူပ်းၶၢၼ်သေလႆ သႆလိုၵ်တူဝ်ၵဝ်းဢမ်ႉၵမ်လွမ်း~လႆႈၶေႈသင်ၶေႈ ။–။

370 ။ ပေႃးၵုႈ သွၼ်ၵၢဝ်ၵူမ်းမၼ်းလႆလႆ ဢမ်ႉမီးၵူၵ်းဢႆၽြေးတြုး ၵျင်ႉဢိုင်ႁွမ်း~ၶၼ်ႈမၢၼ်ႉလမ်ႉ ။– ၶိူင်ႈဢၼ်ၵုႉ ထုႉ ပၼ်ႉထပုႉလိတေႃႉ ၵေႉၶိုင်ႈလႆႈယဝ်ႉ ၵေႉၶိုင်ႈသမ်ႉသိုပ်ႉပုတ်ႈၵိပ်းဢၢၼ်ႉ~ပိၼ်ၽူး။–။ ဢၢၼ်ႉလိုင်ဢၢၼ်ႉယဝ်ႉ ဢပျၼ်ႉတၵျႉ ၵုႉထုႉယေႈပုၵ်ႈ ၶုၵ်ႈငုင်ႉလႆႈၶၼ်မၢၼ်ႉ~တွင်းလုး။–။ တူဝ်ၵဝ်း လိုင်ဢမ်ႉၵျင်းလွမ်းပိူင်ၶၼ်ၶေၼ် ၶင်ႉတြုး လဝ်ႈဝုႈ။–။

371 ။ သႂၼ်ၸိုင်သႂၼ်ယဝ်ႉ တူဝ်ၵႂၼ်တူဝ်လိုၼ်း ၵိပ်းဢဝ်ၼေႈတြုး~လႆႈမၢၼ်ႇ။– လိုင်ဢမ်ႇၵျၢင်ႉၼင်ႇ ၼုၵ်ႈတေႃႇလိင်ႇ တေႇယဢၢထႂတ်ႈ ၼိပ်ႉပၢၼ်ႇ~တၵ်းႁႂတ်ႈထိုင်မူဝ်ႈလုၵ်ႉလမ်း ၼႆႉၼေႃႈ။–။ ႁႂတ်ႈလိုင်လႆႈယဝ်ႉ လႃႇပုင်ႇၼုၵ်ႈငုင်ႇၽေႃႇဝၼေႃႇ ၵႃႇထႃႇပၼ်ႇထ ၵူထၢၼ်ႇ~သၸေႃးၼၼ်ႉ၊– လိုင်မဝ်ႇၵျၢင်းဢၢဝ် ၼၵ်းမဝ်လေးပေႃး သၸေႃးသုၺ်ႇလုၺ်ၼေႃး~ၶုၺ်ႈလႆႈဝႃႈၼႆ ၊–၊

372 ။ ပေႃးၵႃႈသႂၼ်ၼေသေလႆႃ ၶုၺ်ႈပူၼ်ႈဢၢမ်းၶဝ်း ယႂင်ႈၼီးယေႃး ~ မျၢတ်ႈၼေႃႇၼၼ်ႉ ။– ၼုၺ်ႈၶုၺ်ႈပူၼ်ႈဝႃႈ မၼ်းလဝ်ႈၵူႉ တႃတ်ႈ ပိတၵႃတ်ႈၽိုၼ်လေႃႇ~လႆႃၼေး။–။ ဢၼ်ၼင်ႇဢႆႃႈယၢၵ်ႈလူဝ်ႈႁႂၼ်ႇ တုၵ်ႉၼၽယေၼေႃႇ~ဝၼ်းၼၼ် ၊– ပေႃးၵႃႈ ၵူႉ တုင်းတြုး ၵျႃၼ်းဢၢၼ်ႇသႂၼ်ၵၼ်~မၢတ်ႈလႆႈလူင်ငလႈ၊–၊

373 ။ ၵႃႈဢၼ်လႆႈၼၼ်ႉၵေႃႈ ၵူၼ်းၽေႃၼ်ၵိပ်းဢၢဝ် သၢင်းၽင်ၵႃင်လုၺ်ၼုင်းတူဝ် ၵူဝ်ထေႃၵ်ႉလူမ်းၵၼ်~မၢတ်ႈၼေႃႇ ။– လႆႈ ၵေႃႈလႆႈ ၵျၢင်ႉၵေႃႈၵျၢင်ႉ တူဝ်ၵဝ်ႇၼျူဝ်းၼျၢမ်ႇ ၼၼ်ႇထီႇလီႇလႂတ်ႈ ၵၢၼ်ႉႁႂတ်ႈသမ်ႉမုၵ်ႉၼေႃႇ~ပၢၼ်ၵူၼ်းယဝ်ႉ ။–။ မျၢတ်ႈလိမ်

ၶေုႇလုႉ မိူဝ်ႈလင်ႇၶၶေင်ႉ ၵၢင်ႉၵွတ်ႈသမ်ႇသၢုႇ~တၵ်းမုး ၊– လီထိုင်ထၶ်ၵိူင် ၽၵ်းတူဝိၼ်းၶမ်း ၽူဝ်ႇတြုးမၢၵ်ႈတြုး~တီႈ ယဝ်ႉတီႈသိၼ်ႈၶၶေင်ႉယဝ်ႉ၊–၊

374 ။ ဢမ်ႇလွင်ႈသွၶ်ဢၢဝ် ၵၢမ်းမၶ်းလႆၢလႆၢ ၶေုႈတြုး~ၵလႈယူႇၶေေုႈ။– ဢရၢင်းလႆႈတီႈသင်ႇၶုႇၶဝ်လဝ်ႈ ဢၢႆႈယၢၵ်ႈလွမ် လၵ်ႉၵိပ်းဢၢၶ်ႇ ပြၢၶ်ႇလႆႈၶင်းမူႇ~လႆၢပုးၶၶေင်ႉ။–။ ဢၢႆႈယၢၵ်ႈလႆႈယဝ်ႉ ယေႈလလေႇ ၶင်ႇၵိုဝ်သီႇပေႇၵုႈပေႇ ဢလၢင်း တေႇၵွိုၶ်ႈ လၢၶ်ႇထူႇ~ထူဝ်းၵုယဝ်ႉ ၊– လင်ႇဝုႈပၢၶ်လိဝ် တၢင်းယိဝ်ဢၵျုဝ်း လူဝ်းထိုင်ထၶ်ၵိူင်ဝိၼ်းယိုၶ်း ၽူဝ်ႇတြုး~လႆႈထိူၵ်ႈ၊–၊

375 ။ ၵမ်ႈၽွင်ႈလုႇၶသေမ်ႇပယုၵ်ႈ လၢၶ်ႇပၢၶ်လင် ဢတိၵ်ႈၵုႇလ လႆႈၵိတ်းမုး~ဢမ်ႇၵေႇ ။– သေးၽဝေၶၶေင်ႉ တုႇ ၶသီႇလ ၽေုႇဝၶေုႇလႆႈသၢင်ႈ မျၢတ်ႈၵၢင်ႈမြေးသေႇ~ပွင်ၵျုဝ်း။–။ ဢၶေုႇၵတ်ႉတ ၵုႇလပိတ်ႉလုပၢၶ်ႇလင်ႇၶႅင်ႉ ဢမ်ႇလႆႈ

ၵိုတ်းယႃပ်ႉ ၵျႃပ်ႉၽိုတ်ႉၵိုတ်ႈယႃၵ်ႇ လွင်ႇၶမ်ႈၵေႃႉ~သေးၽူး။– ပုတ်ထသ်သ ပူလံ မႁႃတေၸဝၼ်တေႃ ထမ်မသ်သ ပူလံ မႁႃပလ်လဝၼ်တေႃ သံၶသ်သ ပူၼံ မႁႃၽေႃၵဝၼ်တေႃ – သၽေႃးၵႃရင်း ၵုင်ႉၵႃထူး~လွၵ်ႈမျႃၵ်ႇဝႃႇၶႄ ။–

376 ။ ပိၼ်ၵူၼ်းၵေႃႇလီ ပိၼ်ၽီပိၼ်သၢင်မျႃတ်ႇၵူင်ၵျူး~တႃႉသေႉ။– လီတေႃႉၵႃၶႄႉၵတ်ႈတ ပိတ်ႈလုပ်ႈပၢၼ်ႉ သမ်ႉပတ်ႈ တိ ၵူႇလၢတ်ႇမဝ်ႉၵေႃႉ~ၵူင်တွၼ်း။–။ **ဗုဒ္ဓဿ ပဇံ မဟာတေဇဝန္တော** –ၵုသူဝ်ႉၵႃၵျူဝ်း ၵႃႇၵႃၶင်လႆႇလူႉၵႃတုမယ မျႃတ်ႇ ထွတ်ႇ လၢၵ်ႇၵေႃႉ~ၽြေး ။– ၽုင်းၵူတူၼ်တူဝ်တၼ်းၶူဝ်း ၵႃၵျူဝ်းပၼ်လွမ်း ၵုင်ႉၽုင်းၵႃး~ယွႆႉၵူင်ႇၶၼ်ႈယဝ်ႈ ။ – ။

377 ။ **ဓမ္မဿ ပူဇံ မဟာပညဝန္တော** – သၽေႃးၵႃႇၵႃၶင်လႆႇလူႉ ပူႉလေႃႉထမ်ႉမၶၼ်ႉထႃႉ ၶေႃႇတြူး~ထမ်ႉမႃႉၶၼ်ႈ ။– ၵႃၵျူဝ်းၵႃတိၵ်ႇၵႃႉလၵိုတ်းဝိႈ လၢတ်ႇၶႄႈမႃးပိၼ်ၽုင်းၵၢမ်ႉ ၵႃၵျႃမ်ႉလေႃႉ မေႃႉၶၢၵ်ႇလွင်ႇပိင်ႉလျႃႉ~ ထုၼ်းလၢင်းယဝ်ႈ ။–။ **သံဃဿ ပူဇံ မဟာဘောဂဝန္တော** –ၵႃႇၵႃၶင်လႆႇလူႉ ပူႉလေႃႉ သင်ႉၶႃႉသမၶ လတုပိတ်ႈလယ လွင်ႇမျႃတ်ႇသတ်ႈထႃႉ~

ပိတ်ႉလေး ။– ၵၢၼ်ၵျူဝ်းပူႇလႃႇ သင်ႇၶသပူႇလႃႇ ၵႄႇလပၢၼ်လင် လင်ႇလိုႆႈမႃးမီးငိုၼ်းၶမ်းၵူၺ်းဝူင်း ၶူဝ်းၶွင်ႁွင်တိမ်ၶင်း သူး
ၶမ်ႇသထေး~ယေႈလၢတ်ႈ လိုႆႈမျၢတ်ႈၵူႈလူဝ်ႈ ။–။

378 ။ ၶင်ႈၶဝ်ၽင်းၵမ်ႇ ပိင်ႇလႃႇ ၵုၵ်ႉလႃႇ သၢမ်ပိူင်သၢမ်ပႃး ၵ်တ်းမႃးဝႆႉတိမ်လေး~ပၢၼ်ၵၢတိၵ်ႈလၢတ်ႈပၢၼ်ၵဝ်ႇၶေၼ်ႉ။–
လူဝ်ႈၶဵ်ႉလင်ႇလိုႆႈပြေႉပြေႉလုင်ႇလုင်ႇ ၶုင်ႇၵၢင်ႇ ပိင်ႇလႃႇၵုၵ်ႉလႃႇလေးလိမ်ႇ တၢပ်ႈလိုႆႈၽဝ်ႇ ~ ထိုင်ၶိင်း ။– ၶင်ႈၵျႈပြေး
တၵ်ႉၵႃႇ လဝ်ႈၵုၵ်ႉလႃႇၵေႈ လႃႇၶသေမ်ႇပယုၵ်ႈ လႃႇၶဝိပ်ႉပယုၵ်ႈ လၢၶဵ်ႇသိၶဵ်ႇ လၢၶဵ်ႇမဝ်ႇသိၶဵ်ႇ လူဝ်ႈလၢတ်ႈပၢၼ်ၵဝ်ႇ
သွင်မိဝ်း ။– တၵ်းသမ်ႉလတ်းၶႆး ၵၢၼ်ၵျင်းတၢင်းသွင်ပွင်မႃး ၵမ်ႇၵၢၼ်ၵျူဝ်း~ယုတ်ႈမျၢတ်ႈ။

379 ။ ၵေႉၵၢၶ်လႃႇၶသေမ်ႇပယုၵ်ႈ လၢၶဵ်ႇသိၶဵ်ႇပၢၼ်လင် မႃးမီးသိင်လီငိုၼ်းၶမ်း ၶမေလွ်မႃႉၵူၺ်းဝူင်းၵုၵ်ႉလႃႇ။– လွမ်း
လူလုံႈၵၢၼ်ၵျူဝ်းလၢၶဵ်ႇသိၶဵ်ႇ တူဝ်ၵဝ်ႇၵမ်ႇလိုႆႈၵ်တ်းယၢပ်ႇ ၵျၢပ်ႇၽိုတ်ႇၵိုတ်ႉယၢၵ်ႈ ၵႈၶိူဝ်မႃႇ~ၵျၢမ်ထၢမ်း။–။ ပေးၵျႈလိုႆႈမႃး

သူပ်းလၢတ်ႈလၢၼ်ႇထီႇ ထီႇၸၢင်ႇလွင်ႈတၢင်းလၢင်ႈပိင်ႇလၢႆႇ~ထွၼ်းလၢင်းလမ်ႉ ၊– **ဘောဂဝၯော** ၵုၵ်ႉလၢႆႇလေးထိမ်ႇ ထီး ပွႆး မီးမႆးၵုင်းမၼ်း ပေႆႇလၢႆတၢင်း~ထၢပ်ႈၶိုၼ်ႈတေႉယဝ်ႉ၊–၊

380 ။ တေႃႈၵၼ် လၢႆႇၶဝိပ်ပယုၵ်ႈ ပၢၼ်ၵွၼ်လၢၼ်ႇတိုၼ်းလၢင်း~မဝ်ႇသိၼ်ႇၶၼ်ႉ ။– တိဝိၵမ်ႇမ ၵုသလသၢမ်ယိူင်ႈ ၸၼ်ႈၵွႆႈလီယၢၼ်ႇ~ၵုင်းမၼ်းယဝ်ႉ။–။ မႆးမီးၵုၵ်ႉလၢႉလေးထိင်ႇ ထူဝ်းရိင်ႇၵလူဝ်ႇလူဝ်ႇ ၵမ်ႇလုတ်ႈဝၢင်းပိၼ်ႇ~ပူင်လွႆ၊– ၵၼ်လွႆသေၵေႃႈ တူဝ်ၵိတ်းတူဝ်ၵုၵႃႈၵိင်း ၶိင်းလီဝ်ယိဝ်ၵျူဝ်း ထၢင်ႇပိူင်လွႆ~ယၢပ်ႇယုင်ႈ၊–၊

381 ။ ထူဝ်ႈတၵ်းမီးၸိုၼ်းမီးၶမ်း မီးဝူဝ်းမီးၵွၢႆး မီးၵူၼ်းတမ်းလွႆ~ယုင်ႇၵျူႇၶၼ်ႉ ။– မိမိၵၢႆးထုၵ်ႈ တူဝ်ၵဝ်ႇၶၢမ်ႇလႆႈၵိတ်း ယၢပ်ႇ ၵၢပ်ႇၸိုတ်ႇလူင်းၵူလ်ႈၶိုၼ်ႈလွႆလၢႆႇ~ၵျဝၼ်းၵျၶိုၼ်း။–။ ထင်ႇတၵ်းလႆႈထိုဝ်ႈလၢႆႇၶဝိပ်ႉပယုၵ်ႈ ၵတိၵ်ႈၵႆႇလ လၢၼ်ႇ မဝ်ႇသိၼ်ႇ ထဝ်ႈဝႆႈပိင်ႇလၢႆႇ ~ ၶေးပႆး ၊– ၶၼ်းဝႆႈမီးၸိုၼ်းမီးၶမ်း မီးဝူဝ်းၶူဝ်းၶွင် တၢင်းပွင်တူဝ်မၼ်း ၵျဝၼ်းၵျၶိုၼ်း ထင်ႇ

တၵ်းမႃး~ ၶိုၼ်ႈၵႃႈလူင်ငလႆႈ ၊–၊

382 ။ ၶွင်းၶဝ်သွင်မျူဝ်း ၵႂျူဝ်းပၢၶႅၼ်လင်လွင်ႈတြူး~လႃႇၶသေမ်ႇပယုၵ်ႈတႃႇ လႃႇၶဝိပ်ႉပယုၵ်ႈတႃႇၶၶႅၼ်ႉ ။– ၶွင်းၶဝ် ၵု သူဝ်ႇသွင်ယိူင်ႈၶႅဝ်ႉ ယေႈယိူင်ႈ ယေႈယိူင်ႈယင်းမီးၵသင်ႇၶႃႇရိၵ သသင်ႇၶႃႇရိၵႃႇ ~ သွင်မဵဝ်း။–။ ပိတ်ႉလုပႃႇတ လေႃးၵ လင်ႇၶႅဝ်ႉ လိႈမႃးမီးမၵ်ႈၶိူင်ႈၵုၵ်ႉလႃႇ~မိူၼ်ၵၶႅၼ်ယဝ်ႉ ၊– သမ်ႉဝႃႈတၵ်းၶွႈပွင်ၵ်ႂတ်း ၵုသူဝ်ႇတၢင်းလီ ၵႂျူဝ်းၵႃႈလႆၢထၶႅၼ်~ ထၢပ်ႈမျၢတ်ႈ ၊–၊

383 ။ ၵသင်ႇၶႃႇရိၵေႃႈ ၸွင်မဝ်ႇတၵ်ၵ်ႈတူဝ်း လူဝ်းၶွူဝ်း ၵျူဝ်းၵဝ်ၵ်ႂင်းမၶႅၼ်း လေးတၶႅၼ်းထၢပ်ႈဝၢင်းပၶႅၼ် ~ ငလႆႈလူႇ။– ၵလူဝ်ႇ"ၵုသူဝ်ႇတူဝ်ၵဝ်ႇ ၶွူဝ်းသေႃႇလွႆၵဝ်ႇလိုၶႅၼ်ႈၶၢဝ်ၵူႇ~ၵ်ႂင်းၶိူင်း။–။ တေႃႈၵၶႅၼ် သသင်ႇၶႃႇရိၵ လေႇတၶေႃႇတၵ်းထၢပ်ႈ ပွင်လူႇ~ၵျူဝ်းတူဝ်း၊– တၵ်းၵ်ႂတ်းတၵ်ႈပွင်ပိူင်လွႆ ပိူၶႅၼ်ႈမႃးၶွူဝ်း~သေႃႇဝႃႈ ၊–၊

384 ။ ထင်တီႈမၼ်းတၵ်း ကဝ်သိၼ်ၼွၼ်းချင်း လွင်းၵမ်တြုး ၼိုႈၵျၵျဝ်း~ၵုသူဝ်ႉၼၼ်ႉ။– ကၼ်ဝုၺ်ႈ ၾိုင်ကမ်ႉလိုႈသေႃႉ လိုႈဝုၺ်ႈ ထုၺ်ႈႁိုၺ်ႈတူဝ်ၵဝ်ႉလိၵ်ႈပွၵ်ႈ ကလူဝ်ႉလူဝ်ႉ~ၼေႃၼ်းမိး။–။ လွမ်းလူလ်ႈကတိၵ်ႈၵျႉလ လႃတ်ႈႁွၼ်ႉလျႃၼ်ႉမဝ်ႉ သိၼ်ႉ တိင်ႉသႃဝ်ႈၵုသူဝ်ႉ~ဝၼ်းၼၼ် ၊– လင်ႉဝုၺ်ႈလႃတ်ႈၼေႃ သသင်ႉၼျႉရိၵ တၵ်းၵျၵ်းကမုပိုင်သင် ႁူၼ်းမိုင်းပိုၼ်ႈပေႃးကၼ်~ သေႃႉဝုၺ်ႈလူင်ယဝ်ႉ ၊–၊

385 ။ တေႃႈၵုၺ်ႈတၵ်းမုၺ်းသွၼ်ကဝ် ၵႃမ်းသိၼ်ၵႃမ်းထမ်း ပိုၼ်ႈသွၼ်ပၼ်~လႃတ်ႈမွၵ်ႉၼၼ်ႉ။– သသင်ႉၼျႉရိၵလျႉၼဝိပ်ႉ ပယုၵ်ႈ လျႃၼ်ႉပိင်ႉလျႉၼၼ်ႉ ငိုႈငိုႈကမ်ႉကွၵ်ႉ~ၵျၼ်တႃင်းတေႃႉယဝ်ႉ ။–။ တေႃႈကၼ် တုၵ်ႉၼျၽယေၼျေႉလမ်ႉ ပိုဝ်ႈမၼ်း ပိင်ႉလျႉလျႃၼ်ႉ ကယိၼ်ႉယိၼ်ႉလဝ်ႈလႃတ်ႈ ၼေမွၵ်ႉ~တႃင်းၵျင်း၊– လၼ်ၵျၼ်လၼ်ထူပ်း သူပ်းတူဝ်ၵျူဝ်လိုၼ်လေုင်း ၼွတ်ႉ ၼေုးသႃင်း~ၵျင်ႉမျႃတ်ႈတေႃႉယဝ်ႉ၊–၊

386 ၜ တွင်းတ သႁွင်းတင်းလႂ် သႂ်ၶုၶ်ၶိူဝ်းၶေင်း ၶွပ်ႈပၢၶ်တၢင်း~ၼျ့တေျ့ၶေ့ ။– ယူ့လူလ်ႈမၵျ့ၵုသူဝ့် တူဝ်ၵဝ့်လႂ်ႈ သၢင်ႈဝႂ်ႉၵမ့်သိင်ႈ ၵမ့်သေျ့~ထူပ်ႈ[ၽျႇ]ထူပ်ႈ[တျႇ]ယဝ်ႉ။–။ လိုၵုပိၵ်ႉၼျ့မိဝ်းၶိုင်ႈ မၶင်းပိၶ်လျ့ၶသေမ့်ပယုၵ်ႈ ၵသင့် ၼျ့ရိၵ ၵမ့်တၢပ်ႈၽၶ်သေျ့~လူင်လၢင် ၊– ၵုပိၵ်ႉၼျ့ၵၶ်ဝျႈၶေၶ်ႉလမ့် မၶင်းပိၶ်လိုၶိမ်လွၶ်းလွၶ်း ယူ့တၶင်းၵၢင်~ ၽင်ႇၶိုင်ႈ ၊–၊

387 ၜ လျ့ၶသေမ့်ပယုၵ်ႈ ၵတိၵ်ႈၵျ့လလၢတ်ႈႁွၶ့် လၵ်းလိမ်မေျၽႂ် တွၶ်းသေတၢင်းလႂ်သေးၽူး ၵမ့်မဝ်မၢင်~လူဝ်ႈ ႁွၶ့် ။– ၵသင့်ၼျ့ရိၵလၢတ်ႈၶေ့ ပိၶ်ၽူႈလွင်ႉသွၵ်ႉၵိင့်တရေ့ သူပ်ႈၵေ့ၵမ့်တၢပ်ႈၽၶ်သေျ့ၽၶ်ဝျႈ ၵုသူဝ့်ၵလူဝ့် လူဝ့် သင့်ငႂ်ႈၵမ့်ယွၶ့်~ၶင်းၶိင်းယဝ်ႉ။–။ သမ့်ဝျႈတၵ်းၵိတ်းၵုသူဝ့် ၵလူဝ့်လူဝ့်တူဝ်ၵဝ့် လဝ့်လၢတ်ႈၵူဝ့်ယေ့ တ ၵျ့ယၵၢင်ႈၶိုင်ႈ လိမ်ၵွၶ့်~သေးၽူး၊– ပိၶ်ၵူၶ်းပၢၶ်လို တူဝ်ၶိမ်လိုၶိမ်သူပ်ႈၶိမ် လၵ်းၵဝ်ၶင်းၶိင်း လျၢၶ့်မေျထူး~

တမ်ႈၷႃင်ႈ၊–၊

၃၈၈ ။ ပိၵ်ႉသမ်ႉ တၵ်းၶႂ်ႈပွင်သွၶ်သႃမ်ႁွင်ၾူး ၷျဝ်းလႃးၷင်းတူဝ်ၶိင်းမၶ်း ႁွႈသေးၽူး~ၽေတ်းၵႃၶ်ႇယဝ်ႉ။– ၵုပိၵ်ႉၶျႇ လျႇၶသေမ်ႇပယုၵ်ႈ ၵသင်ႇၶျႇၷိၵ ၵလူဝ်ႇ"ပေႇတမ်ႈၷႃင်ႈၵျႇယ တၶ်းမႃၶ်ႇ~တူဝ်မၶ်းယဝ်ႉ ။–။ တေႈၵၶ် လျႇၶ ဝိပ်ႉပယုၵ်ႉတ သသင်ႇၶျႇၷိၵ ပႃတ်ႈလဝ်ႈ တတႃၶ်ႇၾူးၶၶ်ႉ ၊– ၶ႖ႉလမ်ႉ ဝႃႈတီႈၷူၶ်းၵၶ်လွႆၶိမ် တူဝ်ၶိမ်သူပ်းၶိမ် သေလႆ ပူၶ်ႈၵမျူး~သေႇဝႃႈ၊–၊

၃၈၉ ။ တၵ်းၷ်တ်းတၵ်းပွင်ပူင်လွႆ မဝ်ႇမီးၶုၵ်းၵဝ် ၶင်းလွႆၷႃင်ႈၶိင်းဝႃး~လဝ်ႈၵဝ်ႇ ။– ၷူမ်ႈဝႃႈ လႃၶ်ႇပိင်ႇလျႇသိၶ်ႇၵေႈ ပူၶ်ႈလႆႈသေႇလႆႈဝႃႈ သွၶ်လဝ်ႇ~ယူင်းလူး။–။ ပိၵ်ႉဝႃႈ တၵ်းၷ်တ်းၵုသူဝ်ႇၷူဝ်ႇၽူဝ်ႉ သွၵ်ႉတေႇသီလမျတ်ႈၵေႈ ၵမ်ႇလွႆႈ ၵလူဝ်ႇလိၵ်ႈပွၵ်ႈတူဝ်ၵဝ်ႇ~ၷင်းႁွႈ ၊– ပေးတႃၶ်ႇၷႂ်းထိုၵ်း ၽိုၵ်းထႆလိၶ်ၶဝ်ၶေးၷႃမ်း ၵမ်ႇၷၶ်ႁွႈ~လင်ႇလႆင်ႈ ၊–၊

၃၉၀ ။ သဵၼ်ပိူင်တၢင်းလီ ၵၢၼ်ဝႃႈတၵ်းလႆႈယိၼ်ပွင်တမ်းလွင်ႈႁိူဝ်း~ၵၢမ်ႇႁူၼ်ႇၶႄႈ ။– လၢၼ်ႇလိူင်သဵၼ်ႇယဝ်ႉ သသင်ႇၶႃႈ
ရိၵ ပိူၼ်ႈလႆႈသေႃႇလႆႈဝႃႈ ထိမ်ႁွၼ်ႇ~သွၼ်လူး။– ၶႆႉလမ်ႉ ၵူပ်ႉၶႃႈလုၵ်ႈၶသေမ်ႇပယုၵ်ႈ လုၵ်ႈၶဝိပ်ႉပယုၵ်ႈ လွၵ်ႈၵွၼ်ႇ~
သွင်ပႃးယဝ်ႉ၊– သဵၼ်ႈၶိုင်ႈၵၢတ်းၶွႆႈတိုၵ်းသူၼ်း သဵၼ်ႈၶိုင်ႈၵမ်ႇလႆႈတိုၵ်းသူၼ်း ၵွၵ်ႇထူးပျူး~လဝ်ႈလၢတ်ႈတေႃႉယဝ်ႉ၊–၊

၃၉၁ ။ လႆႈလိုင် ယင်းမီးသွင်ၵိဝ် လွင်ႈပိဝ်တူဝ်ႁူၼ်း ထိၵ်ႈၵပျူး~လၢတ်ႈမွၵ်ႇၶၶၼ်ႉ။– လႆႈလိုင် လုၵ်ႈၶသေမ်ႇပယုတ်ႈ လုၵ်ႈ
ၶဝိပ်ႉပယုၵ်ႈ လၢၼ်ႇသဵၼ်ႇ လၢၼ်ႇမဝ်ႇသဵၼ်ႇ ထဝ်ႈလၢတ်ႈၵျေးၵွၵ်ႇ~သွင်မိဝ်း။–။ ၵေႃႉၶိုင်ႈ ၶွင်ႈဝႃႈလၢၼ်ႇမဝ်ႇသဵၼ်ႇ
ၵေႃႈ ၵလူဝ်ႇလူဝ်ႇတူဝ်ၵဝ်ႇ ၵသင်ႇၶႃႈရိၵတမ်ႈၵျၢင်ႈ ၵမ်ႇတၢပ်ႈၸွႆႈမွၵ်ႇ~ၶေပေၼ် ၊– လၢၼ်ႇလိုင်မဝ်ႇသဵၼ်ႇ တၵ်းၵျၢတ်း
ပိူင်လွႆႈ လွႆႈတူဝ်ပွင်ၵဝ်ၵျင်းႁွႆး ၵႃႈတၵျၼ် ~ၵမ်ႇလိူၵ်ႈ၊–၊

၃၉၂ ။ သဵၼ်ႈၶိုင်ႈသသင်ႇၶႃႈရိၵလွႆႈၶဵၼ်ဝ် တၵ်းယိၼ်တၵ်းၵျူဝ်း ၵမျူဝ်းပိူၼ်ႈမႃးလႆႈၶေပေၼ်~လၢတ်ႈသေႃႇယဝ်ႉ။– ၵိၵ်ႉ

လၵမု တၶုၶု ပိူၼ်ႈလႆႈဝႃႈတႃႇမေႃႇ ~ တိုၵ်းသူၼ်းယဝ်ႉ။–။ လိူဝ်သေလႃၼ်ႇတူဝ်ၵဝ်ႇမဝ်ႇသိၼ်ႇယဝ်ႉ သမ်ႉၶႂ်ႈပိူၼ်ႈလႆႈ လၢတ်ႈၶူဝ်းသေႃႇ~လူင်လၢင် ။– လိမ်တီႈတၢင်းၵွတ်း တၢင်းပွင်ပိူင်လွၼ်ႉ ၵွတၼ်သုတ်းတွၼ်း ၸွၵ်ႇမဝ်မၢင်~သိင်ႈလၢတ်ႈ။–။

႓႙႓ ။ တွင်းတ သၵွင်းသႃးၵူလ်ႉ မင်းတြႃးမျူဝ်း ၵၢမျူဝ်းမေႃၵျွင်းၵွဝ်း ထီးပဝ်းလွင်ႈၽေးမၢင်~သတ်းတမ်ႇ။ – လၢႇၶ သမ်ႇပယုတ်ႉတ ပသေႇၶတီႇၵေႃးသလထိၵ်ႈမျႃတ်ႈ ၸၼ်ၵမ်ႇ~တူၼ်းသူၼ်း ။–။ လေးလိမ်ႇလၢမ်ႇဝၢင်ႈ လိင်ႇၵၢင်ႈသဝႃႇ လႃႇရိင်ႇလွင်ႇယၢၵ်ႈ လုမ်ႈပၢၵ်ႈသတွင်ႇလေႉလေႇဝိုဝ်ႈ ပတ်ႉတမ်ႇ~ၶမ်းပျႃးၶၼ်ႉ။– လီၵွတ်းပိူင်ၶၼ်ပိူင်ၶႅၵ်ႇလွၼ်ႉ ၸၼ်တၵ်း ၵွတ်းတိုၵ်း ၵွတ်းၶေၵျေႃၶမ်း ၵူႇလျႃင်းၸြေႃး~လူႇဝႆႈ။–။

႓႙႔ ။ ပၼ်တမ်ႈ ၵၢလူဝ်ႇလူဝ်ႇၵူဝ်လွၼ်ႉ ၶၢဝ်သွၼ်ၶုၼ်မိူင်း ၵၵ်ႉတြႃး~ၵျေႃႇလူဝ်ႇၶၼ်ႉ။– ၶၼ်ႉလမ်ႉ လွင်ႇၵမ်ႇလွၼ်ႈတၢင်း လၢႇ ၶသေမ်ႇပယုၵ်ႈ ၵၢသင်ႇၶျႃႇရိၵၢသိၼ်ႈၶိုင်ႈ မၵျႃႇၵုသူဝ်ႇ ~ လွၼ်လဝ်ႈၶုၼ်မိူင်းၵူဝ်ၶေႃၼ်ႈ။–။ တေႃႈၵၢၶၼ် သသင်ႇၶျႃႇရိၵၢလမ်ႉ

ၵမ်ႉလွင်ႈလွင်ၶိုင်ႈ ၵလူဝ်ႉလူဝ်ႉ~ပဵၼ်မေးၶေႈ၊– ဝုႈတီႈၽူႈၵၼ်တိုၵ်းသူၼ်းလူင်လၢင် ၶူဝ်းၵျုးၶဝ်ႉၵၼ်ပုး~လႃတ်ႈဝုႈ၊–၊

395 ။ ပေးၶဝ်ႉယၢမ်းလီဝ်ႉ ႁူၼ်းတိမ်ၶွင်ႈဝိၼ်းႁေႃၶမ်း ၵေႃႉသလႃး~ဢျႉလႃႉ။– လပြေႉလႃႈ ၶိုၼ်ႈပဵတ်ႉၶမ်ႈ လွင်ႈပဵတ်ႉ ၶမ်ႈ ထၢၶၼ်ႈလႆႈသေႃႉဝုႈ တိုၵ်းႁႃႉ~ၵျႁႅင်းၶၶၼ်ႉယဝ်ႉ။–။ ၶႆႉၽေႉလုၵ်ႉလဝ်ႉ ပေႉတွႆႉၶေႃႉရီႉပၵျူဝ်ႉ ႁွင်ၶဝ်ႉၶွၼ်ႉသၼ်ႉႁျူၼ်ႈ ၵသမ်ႉသႃႉ~သိင်မေး၊– မၶၼ်းလၼ်ႉပွင်ၵျ တၢလီတၢင်းတၢၶၼ်း ယၢမ်းၶၶၼ်ၶိုၼ်းမူဝ်းထွမ်ႉသိင်ပျေး~ပဵတ်ႉလုၵ်ႈ၊–၊

396 ။ ၵုႈၵမ်ႉတီုးတီုး ႁွင်ၶူမ်းသိင်လင် ၶင်ၶေတေးၶျင်း ၶပ်ႉၵၼ်မေး~မူၵ်ႈပဝ်ႉၶၶၼ်ႉ။– သသင်ႉၶုႉရိၵ ထွမ်းၵဝ် တီႈၶင်ႉၶၶၼ်ႉ လၼ်ႉဝုႈပိၼ်ၽေဝ်ႉ~ၶေမေၶၼ်း ။–။ ၶင်ႉလမ်ႉ ၵုပမုႉမၵျုႉႁုသူဝ်ႉ ၵလူဝ်ႉလိၵ်ႈလွင်ၵဝ်ႉ~သွင်ပုး ၊– ငဝ်း သိင်လၵ်းၽေၶေပေၶၼ် ပေးၵျၶၼ်သၽေး ၶုၶၼ်မူင်းၵေႃႉသလႃး~ၶိႈလႃတ်ႈပၶၼ်ယဝ်ႉ ၊–၊

397 ။ လၼ်ႉဝုႈၶၵ်းမဝ် လီၵဝ်သွင်ပူင်သၢမ်ၶေး ၶဝ်ႈလေးပုး~ထူၶၼ်ႈသီႉ။– ၵုႈၽူႈၶွၼ်ႈႁျူ ၵထုပတိ ႁုသူဝ်ႉပဵတ်ႉသိၼ်ႈ

ၵႆႉလီၶၢင်ႇမႃႆႉဝႆႉမူႉပၢတ်ႈ ၶိုၼ်ႈလၢတ်ႈၶဝ်ထိုဝ်ႉ~တၢၵ်းမုင်ႈႁၢင်လႅင်း လွမ်ႉယဝ်ႉ သူၵူလႆႉ သူၶဝ်ႇ… သႃႇထု သႃႇထု သႃႇထု။

ထမ်းလဝ်ႈ တိပိဋသုၵ်ႈႁျမ်း တွၼ်ႈၵၢၼ်(5)သုတ်းယဝ်ႉၵေႃႈ။

ထမ်းလဝ်ႈ တိပိဋသုၵ်ႈႁျမ်း တွၼ်ႈၵၢၼ်(6)

႓႙႘ ။ ၶိုၼ်ႈလၢႈ ၼၵႃလိူင်ႉတေႉယ သတ်ႉတဝႆႉၶဝ်ႉထ တီႈပိုင်ႈလေႃးၵဝ်ႉ~ပြေးၶၢၼ်ႉ၊– ငဝ်းသိူင်တၢင်းၶိုၼ်ႈႁေႃးပၼ် ၼၵႃႁျဝ်း ၼၵႃႁျင်း လီတွင်းလီမီး မင်းၵြီးၶႃႉသလႃး~လိူင်ႈလွင်ႈ၊–၊ ၵၼ်ၶၢၼ်ႉပိၼ်ၼၵႃတၢင်းယၢမ်းႁူင် ႁျင်းလူင်သထေး ဝၢင်းတၢၶၢၼ်းၵပ်ႈ ပြေး~ပုတ်ႉထႆႉ။– ၵၼ်ၶၢၼ်ႉလဝ်ႈ ၶိုၼ်ႈလူလႆႈမႃႆႉၵုသူဝ်ႉပိူတ်ႉယိူင်ႈ ၼၵႃၵုသလႆႉသိပ်းပႆသွင်ယိူင်ႈ လင်ႉဝႆႈသၢဝ်းၶိုင်ႈ သုၵ်ႈမ ႃႆႉဝႆႉ~ၵျမ်းၵီးယဝ်ႉ။–။

399 ႉ ပိူဝ်ႈဢၼ်မႄၼ်ႈတီႈ ဢထိပတိ ၸုင်ႇသိသၢင်းၵျူဝ်ႇ ဢလူဝ်ႇသုၵ်ႉတမင်ႇၵလျႇ~ၶေႃၼ်းမီး ၊– ႁျင်းၵေျႈႁျင်းလူင် သထေးၵေျႈ သထေးလူင် ၼုၼ်ၵေျႈၼုၼ်လူင်သျႇဝတ်ႉထီး~လေႈၵုၢင်ႈ၊–၊ ဢၼ်လႆႈသေၵေျႈ ၸွမ်းလူလုၺ်ႈသၽေးဢိုၵ်းၵၼ် ပိၼ်မႄး မျၢတ်ႈဢၢးၵျီး~ဢေႇၵျႇယဝ်ႉ ။– ၸွမ်းလူလုၺ်ႈဢလူဝ်ႇတီႈၶင်ႇၶဝ်ႉ လင်ႇၽွႆႉသုၺ်ႇလိုဝ်ႈ သုၵ်ႈမၵျႇဝျႇ~ၵျမ်းၵျီး ။–။

400 ႉ မၢတ်ႈတ ဝျႈတီႈဢထိပတိ ဢိတ်ႉသရိယ ၵျုၼ်းၵျႇမၵျေျႇတူဝ်ႈတေႇလျႇ~ၽုင်းဢၢးၶဝ်ႉဢူလုၺ်ႉ ၊– တၢင်းလီယၢမ်း ၶၼ်ၼ် ပၼ်ပိၼ်ၵတ်းယိၼ် လူမ်းၵိၼ်တျၼေ သိၼ်ၵေႇႁွင်းႁွင်း ၵေျႁျင်းလွင်ႇၼမ်းပျူး~ပၼ်ႇဝိုဝ်ႈၶၼ်ၼ်ႉယဝ်ႉ၊–၊ သၢမ်သိပ်း သၢမ်လင်ယင်ၵၼ် တူလုၺ်းၵျၼ်ၵူဝ်းၼၢၼ်း မၢၼ်းပိပၢႆပူမ်လူမ်းၼိုဝ်း ၼိူၵ်ႈသိၵ်ႉၵျူး~ၶေႃတ်ႈတၢၼ်ႇယဝ်ႉ။– မၵျႇၵုသလ ဢျႇၶိ သိင်ႇၵုင်ႇ လူႇၽုင်ႇလူႇလေးၵၶေႃတ်ႈ ပထၶျေႇထိုင်တီႈတၼ်းမၢၼ်ႇ~မၢၼ်လျးယဝ်ႉ။–။

401 ႉ ဢေၵသမ်မျ ပၸိထိ ၽုင်ႇမိလၢၵ်ႈရျၵ်ႈတ်ႈ မိၼ်ပျၢၼ်ႇ~ဝိၼ်းဝိၼ်းယဝ်ႉ ၊– ၶင်ႈႁျင်းမေးထူမ် ဝိင်းၼုၼ် ထုၼ်ၼၢဝ်

တူးၵၢင်း တၢၼ်ႇတုမ်ငိုၼ်း ~ ငူၺ်ႇၸိတ်ႈ၊–၊ ၼႆႉလမ်ႉ ပိၼ်ပိူဝ်ႈၵၢၸူဝ်းမူဝ်းလႆ ပိၼ်ၽႅၼ်ပၼ်မႃး ထုပ်းၽြႃး လႃးပၢၼ်ၶိုၼ်း တၢင်း လူဝ်ႈလိူမ်သိုၼ်း~ၵၢမ်ႇၵဝ်ႇ ။– လေႃးၵုၵ်ႈၵုၵ်ႉလႄႈ ၵမ်ႇၽႄႇသေးၽဝ တၢင်ႇလၢတ်ႈလႆၽဝ်ႇ~ပျႂ်းၽူးမႃးယဝ်ႉ။–။

402 ။ လႂ်းသမ်ႉ လႆႈမႃးတုင်းထွမ်ႇထမ်ႇမၵလုၼ်ႇတေႇ တဝ်ႈတေႃႈၼမ်ႉမႄႇလိူတ်ႈ ပၢၼ်ၵဝ်ႇ~ၵွမ်ၵိမ်း၊– **တုၵ်ႉ ဢႃၵ ၵျႃၽိ** မႃတ်ႈတၼေႃး သၽေႃးၼၵ်းမဝ် လီၵၢဝ် ၼုၼ်မိူင်းယူႇလမ်ၵိမ်း~လဝ်ႈၼႆႈ၊–၊ ၵၢၼ်ပိူင်ပၢၼ်ၵွၼ်ၵူးၸၢင်း တၢင်းလီ ႁူၼ်းမူဝ်း လႆႈသုၵ်းငိမ်း~လိုၼ်ႈသႄႇ ။– ၼႆႉလမ်ႉ ပိၼ်ပိူဝ်ႈလႅဝ်သိုဝ်ႈ လႅဝ်ၵိုဝ်ႈမိူဝ်ႈၵႂ်ႈ လဝ်ႈၼႆႈငဝ်ႈတူၼ်ႈႁုသလႄႈ~ၵွၼ် တၢင်းယဝ်ႉ။–။

403 ။ တေႃႈလၵ်း ၵၢၼ်ၼင်ႇဝတ်ႉတ တုၵ်ႉၼသင်ႇၼႄႇၸူႇ~ၽြႃးၼၼ်ႉ ၊– ၵိတ်းၵိုဝ်မူဝ်းႁူၼ်းမိူၼ်ၵၼ် တင်းၵၢၼ်သီႇ လေးပႃး~ၵမ်ႇၵူမ်ႈ၊–၊ မႃင်ႁူၼ်း တၢင်းၸၢင်းၵေႃႈလီ တၢင်းၶီသၢင်းၸေႃး ဝတ်ႈၽြႃးၵေႃႈ~သမ်ႉၵမ်ႇလႆႈၼၢမ်ႇ ။– လႆႈမႃးမီး

မၢၵ်ႈ ဢႃသၢၵ်ႈပေျႇယႃႇ ၶင်ႈၶေႃလၢမ်ႇ~ၵိၶ်ယိူၶ်း။–။

404 ။ မၢင်ၶေႃႉ ဢၵျင်ႉလိူင်ၵျႃႉ ၵျိတ်းလူလ်ႈဢၵုသူဝ်ႇ မၢပ်ႇထဵင်ႈပိၶ်ၵၢမ်ႇ~ၶမ်ၶေု ။– သမ်ႉမုၺ်းမီးတၢင်းငိူၶ်းၼမ်း တူဝ် ၼွင်ဝူဝ်းၵိူၺ်း ပုမ်ႇလိူဝ်တု~လိူင်ႇၼွၶ်ႈတေႉယဝ်ႉ ။–။ မၢင်ႁူၶ်း လိူဝ်သေတူဝ်ၽေၶ်သၢင်းရေး ဢၵျင်ႉၵျင်းမူၶ်မု~ ယုတ်ႈ တမ်ႇ။– ၵျိတ်းတုလရိၵ်ႉတု ပုႇၶေုႇတိပၢတ်ႈ ဢတိင်ႇၶေုႇ ၵုႇမေႇသု မဝ်ႇရူဝ်ႇမဝ်ႇသေႇ သိၶ်ႈလွၵ်ၵမ်ႇ~လမ်ဝဝ်းဝံႉယဝ်ႉ။–။

405 ။ ၵမ်ႈၽွင်ႈလိူဝ်လွၶ်ႇတုၵ်ႉၶ ၽေယၢပ်ႇၽိုတ်ႇ ၵိုတ်ႉယၢၵ်ႈၶႆပိၵ်ႇမိၵ်ႇမႆႉ ငူၶ်ႈမျူဝ်းတမ်ႇ~သျူးပုးၶၶေႉ ။– လိူင် သမ်ႉဢၵျင်း သၢင်းလၢင်းတူၶ်တူဝ် ႁူဝ်ၵျေငရီး သိၶ်ႇတြုး~ၵျင်ႉသိူဝ်ႈ ။–။ ၶင်းၶဝ်မိဝ်းႁူၶ်းမူင်းၵၢင် ဢၵျွင်းထူၶ်ႈလေး ပုး~ပုၵ်ႉႁူဝ်ႇၶၶေႉ။– လဝ်ႈတၵ်းၶိုႈငဝ်ႈၶိုႈငေု လုႇတိၵမ်ႇၽီႇရ တူၶ်ႈၵျၢၵ်ႈၵုသူဝ်ႇ~သွင်မိဝ်းဝုႈၶေုႈ။–။

406 ။ တေုႈဝုႈၶေုႉဢၶ်တင်ႉတေႇ သပ်ႉပေႇလေုးၵလေးလိမ်ႇ ၶိူင်ႈလွမ်းလူဝ်ႇ~မၶ်းၵျင်း။– ပၢၶ်ႁူၶ်းယၢမ်းလိဝ် ပွင်

ယိူဝ်မူတ်းသုင်လိူဝ်းမီး ၵျေႉသတၢင်း~ၶၢဝ်ႇသူႈဝႆႉယဝ်ႉ၊–၊ လိူဝ်သေတူဝ်လီမီးငိုၼ်း တိုၼ်းၼမ်ႇသႁွင်းသမ်ႉတၢင်းၵျၢင်း~ၵေႈ သိူၼ်ႇ။– ၼႂ်ႉလမ်ႉ ႁူၼ်းၵိၼ်ႁူၼ်းလၢမ်ႇ ၵၢမ်ႇၵဝ်ႇသိုပ်ႇလၢပ်ႈ ၵၢမ်ႇမွၼ်ႇမျၢတ်ႈလီယိူၼ်ႇ~ယိုၼ်းယၢဝ်းတေႉယဝ်ႉ။–။

407 ။ ဢုပၼ်ၼျေၼံ ႁုသလုၼံ ဢုပုတုယ သိုၵ်ႈလၢပ်ႈၵပ်းလိူၼ်ႇ~ၵၼ်မုး ၊– ဢဝ်လိူမ်ပၢၼ်လင် မုးထိုင်ယၢမ်းလိူဝ် ၸိုဝ်ၸိုဝ်ၸိုင်တွၼ်း သေႇယၢဝ်းလျုး~သိုပ်ႇထိုင်ႈ၊–၊ ဢမ်ႇလွႆႈမၼ်းလၵ်း ယိုၼ်းပိူၼ်ယၢဝ်းၽိူဝ် တၵ်းၼွႆႈတိူပ်းသေတတ်းၸွၼ်း တေႃႈလုးလုး~ဢမ်ႇၸွၼ်ႇ ။– **ဥပါဒါနံ ဥပါဒါနီယာ ဓမ္မာ** ယေႈၵုၢင်ႈ ယေႈၶုၵ်ႈထိူင်ႈ ဢမ်ႇယွၼ်ႇ~လုးလုးယဝ်ႉ။–။

408 ။ ႁုသုဝ်ႇၵဝ်ႇငလႈ ႁုသုဝ်ႇမွၼ်ႇ သိုပ်ႇလၢပ်ႈလိူမ်ႁွၼ်ႇ~ပူးၵၼ်၊– ဢၵျုဝ်းပၢၼ်လင် ဢၵျွင်းပၢၼ်လိူဝ် မႂ်ၼိူဝ်ၵိူၼ်ပူၼ်း ၸွတ်ႇၼိူၼ်းပၼ်~သိုပ်ႇလၢပ်ႈၵၼ်ယဝ်ႉ၊–၊ လင်ႇဝုႈ **ဥပါဒိန္နု ပါဒါနီယာ ဓမ္မာ** ဝေျေးတြုးလွင်ႈမီးၼေၼ်~လဝ်ႈၽိူင်ႇ။– ဝုႈ ပိုဝ်ႈဢတိူၵ်ႈၵျႇလ လေႇတၼျေႇၵဝ်ႇ မုးလၢပ်ႈလၢပ်ႈသထျႇမွၼ်ႇ~ပၢၼ်ႁူၼ်းယဝ်ႉ။–။

409 . တေႃႈၵၢၼ် **ဥပါဒိန္နု အနုပါဒါနိယာ** သမ်ႉပိၼ်ႇထၢပ်ႈတူၵ်းသႂ်ႇ~လႆမႃးယဝ်ႉ၊– ၼႆႉလမ်ႉ ဝႃႈၵၢၼ်ႁၢင်လႂ် ယိၼ်း ပိၼ်ယၢဝ်းၽဵဝ် တၵ်းၼႂ်ႈတဵပ်းသေသၢႆၼဵဝ်လိူၵ်ႈတြႃး~ၶၢတ်ႇတွၼ်ႈ ၊–၊ ၵမ်ႇမီးလွမ်းၵၢဝ် တၢင်းလီပၢၼ်လင် ထဵမ်သင်ႁဵတ်း မႃး ၸိူဝ်ႈတူဝ်းပွႃး~ႁၢမ်ႇတေႇ ။– လေးလိမ်ႇတူဝ်ႁဝ်ႇ ယႃႇၽႄၵ်ႈတူဝ်ႁဝ်ႇ လိတ်ႈလႃပ်ႈၸိူဝ်ႈတူၵ်းၽေႇ~ၵၢဝ်သုမ်း ။–။

410 . ၵုၵ်ႉလၢႇယေႈမၢၵ်ႈ ယေႈၶၢၵ်ႈၵႃသူဝ်ႇ ထၢပ်ႈပူဝ်ႇၵလၢင်းတေႇ~ၼမ်ႇၼမ်ႇ ၊– ၼႆႉလမ်ႉ ဝႃႈၵၢၼ်တူဝ်မၼ်းငၼ်း သေး ငိၼ်းပိၼ်ယၢဝ်းၽဵဝ် တၵ်းၼႂ်ႈတဵပ်းသေတၢင်းလီတြႃး ၵိင်ႇႁူၼ်းလမ်~ပြေႇလၢပ်ႈၼၼ်ႉယဝ်ႉ၊–၊ တေႃႈဝႃႈ **အနုပါဒိန္နု ပါဒါနိယ** ယေႈပွတ်းယေႈတဵပ်း သဵပ်းလဵဝ် ပိၼ်ထဵဝ်ပျူင်းတီး ယိူင်ႈႁူၼ်းတမ်~ထွင်းသၢၵ်ႇ ။– ယေႈယၢၵ်ႈယေႈၵႂႃႉ ယေႈ ၶႂ်ႈပႆႉၶူပ်းလၢပ်ႇ~ၶတ်းၶႃး။–။

411 . ႁုသူဝ်ႇလၢတ်ႈႁွၼ်ႇၵျေႈၵမ်ႇသိုပ်ႇ ႁၢၼ်မိူၵ်ႈလၢတ်ႈၼႆႉ သမ်ႉသိုပ်ႇထင်ႈၵမ်ႇၶၢတ်ႇ~ႁၢမ်းႁၼ်လမ်ႉ ၊– ၵႃသူဝ်ႇ

ပၢၼ်လင် လိမ်သင်ၵိတ်းမႃး သႃးပႃးၽေႃၼ်လိူဝ် ၼိင်ႁိူဝ်သၢင်းႁေး ယၢပ်ႇသုတ်းထၢၼ်~သိင်ႈလၢတ်ႈတေႉယဝ်ႉ ။–။ လိူဝ်သေ တင်းမေးတင်းၽူဝ် တူဝ်လမ်သပ်းသႃး ၵိတ်းၼင်ႇမီးမႃးလုၵ်ႈၽွေးႁၢၼ်~ႁေႈယေႈၼိၼ်းၼၢတ်ႇယဝ်ႉ။– ၼေႈပိဝ်ႈပုမ်ပၢဝ်ႈ ၵၢဝ်ႈ ႁူတ်ႉႁွင်ႈငွင်ႈ ႁွင်ႉႁုၺ်ႈ လၢႆႇၶီႈမုၵ်ႈၼုၵ်းၼႅဝ်ႈၽေတ်ႇယၢတ်ႇ~ႁွႆးမၵ်ႉၼွင်ၼ်ဝ်းယဝ်ႉ။–။

412 ။ ႁၢၼ်ႉလၢတ်ႈ ၵၼ်ဝႄႈသိၼ်ႈသိူဝ်ႈ ၵၼ်ႁူမ်ႇၵၼ်သိူဝ်ႇ ၵမ်ႇတွၼ်ႉလၢတ်ႈၵၢဝ်ႇၵၢင်ႈ ႁၢင်ႈၼိူင်ႈမွႆႈၼိူဝ်သၢတ်ႇ~ၵွၼ်လွၼ်ယဝ်ႉ ။– ၼိူဝ်သေမႆသူၼ်ႁူၼ်ယွၵ်း လွၵ်းၵပ်လပ်းၵၼ် လမ်လိင်ပိၼ်ၽွၼ်း ၼွၼ်းၽိင်ၽီးၽႆး ၵမ်ႇမီးမွၼ်~မူၼ်ဝႄႉၼၢၼုလ်ႈဝႆႉယဝ်ႉ။–။ တၵ်းဝႄႈလင်ႁိုၼ်းသေၵေႈ ထွင်ယွင် မၢင်တွင်ၵိပ်းလွၼ်း ၼူၺ်ၼ်းလၢႆးၼႃး ႁူၼ်းႁၢၼ်ႉႁွၼ်~ၽေ ၼၢတ်ႇ ။– တေႈၵႈမေႈၼမ်ႉ ၼွင်သၢင်ႈသိမ်သိဝ်ႇၽေႉ လၢပ်ႈလူလ်ႈတၢမၢတ်ႇ~ၼွင်တေႈယင်းႁၢမ်းယဝ်ႉ။–။

413 ။ ႁွႆးႁူၵျမ်ႇလိင်ႉဝိင်ႇလျ ၸိႇဝိတၵမ်ႇၼွႆႈဝႆးထၢတ်ႇ~ႁိတ်းယင်း ။– တင်းၵႈလိပ်းလမ်ဝိင်ႈၼေ သႆးမွင်ႈပုပူ တူဝ်မူ

သူပ်းထူၵမ်းၵူၼ်း ထွမ်ႈသဵင်ၽေႃင်း~ႁႂ်ႈၵူၼ်းဝႆႉယဝ်ႉ ။–။ တၵ်းဝူၼ်ႉတၢင်းၶႃႈ တူဝ်တႆးတူဝ်လိပ်း ယိပ်းၵမ်မူပ်းထွင်း ဢမ်ႇသင်
ယင်း~ဝႆႉၵျၢၼ်ႈ။– ဢၼ်ဝူၼ်ႉဢပေႈလေးလၢပ်ႉ ဢမ်ႇတၢပ်ႉတူဝ်ၶွႆႉ ၶၢမ်ႈလိမ်လူဝ်ႉလင်ႈၼႆႉ ပိတ်ႉလုပၢၼ်ႈ~ပၢၼ်မၼ်း။–။

414 ။ လင်ႈဝူၼ်ႉၵုသလ ဢၵုသလၼၶေတွ ၊ သိုပ်ႈထိင်ႉလႆႈတၢၼ်ႈ~ၼၵ်းလေး။– ၼႆႉလမ်ႉ ယေႉပွတ်းယေႉတိၵ်ႉ ၵိပ်း
လိမ်ပၢၼ်ၵႃဝ်းယၢမ်းလိဝ် ၵႃင်ႉၵႆႉၵျၢင်ႈထူပ်းၽေး~ဢမ်ႇလွတ်ႉၼႆဝူၼ်ႉ ။–။ တေႃႉဢၼ် **အကုသလေန ဥပါဒိန္နာ** ဢၵုသူဝ်ႈ
တူဝ်ၶဝ် ပၼ်ဢဝ်ပၢၼ်ၵူၼ်းယၢမ်းလိဝ် လွင်ႉပိတ်ႉလေး~ၶေးၵေႈၼၶေၼ်ႉ ။– ဢၵျၢင်းဝူႈတ ဢၵုသူဝ်ႈ တူဝ်ၵဝ်ႈမိင်ႈပၼ်
ပိူၼ်ႈ ပုင်ႈလေႈ~ၶေးပူးယဝ်ႉ။–။

415 ။ တေႃႉလၵ်းလေးၵ ဢၵိရိၵ ဢၼ်ၶွတ်ႉတပ်ႉပ တိုၼ်ႈၽၢၼ်ႉယွင်ႈယၢၼ်ႉ ဢသရေႈ~ၵူဝ်ဢၢႆႈလမ်ႉ။– ပိၵ်ႉမၼ်းပွတ်း
ၵေႉၵၢင်လၵ်ႉ သၵ်လီသၽေးၵျမ်ႈၵူပ်ႈ~သိုပ်ႈထိင်ႉဝူၼ်ႉၶေႉ။–။ ၽၢၼ်ၶိုဝ်လၵ်ႉၶေး ဢမ်ႇၶွၼ်ႉပွင်ဢဝ်တၢင်းၶိၼ်ငၢႆး ဝႆႉၶွၼ်းထႆႈ~

ထၢပ်ႈလိုပ်ႇငလႈ ။– ၷိတ်းၶင်ႇၵၢၵုသူဝ်ႇ ၸင်ႇသိင်ႈယေႈပွၵ်ႈၵေႈ ၵုသူဝ်ႇၵုပုတၢၶံ လွင်ႈမျတ်ႈတၵ်းသိုပ်ႇ~ပၶ်ၵျူဝ်း ယဝ်ႉ။–။

416ႉ ၶင်ႇၵုဝ်တၵ်းပူၶ်ႉမူၶ်ႉလွတ်ႈ ၵွတ်ႈသိုၵ်ႈသုၵတိ တီႈမျတ်ႈသ်ၶ်လိုပ်ႇ~ၽေးၵၢင်းၶၶေႉ၊– ၵဝ်တၢင်းတြူး ၶၸူဝ်း ၵျူးယၢၽေၢၶ် ၵႆဝၢၶ်ၵွၢမ်းၶမ်း လဝ်ႇလွႆသၢင်း~ၵမ်ႇလီၶ်ႈတေႉယဝ်ႉ ၊–၊   မိဝ်းၶႅ ၵမ်ႇၶွႆႈလူမ်းၵိၶ် ပူဝၢၶ်ပုဝၢၶ် ယု ၽေၢၶ်သၢင်းရေႈ လီင်ႉပုမ်ၵျၢင်း~ၷိတ်ႈလၢႇ။– ၶူပ်ႇမိုဝ်ႈ တွင်ႉမႆႈသၢမ်သိပ်းပႆသီႇမီႇယွၶ်ႈ ပိုၶ်ႈၵွႆးၵွႆႇပွၶ်ႈၵၢရသုႇ ထမ်ႇမုႇ တၢင်ၶၸူဝ်ႉပုမၶ်းယဝ်ႉ။–။

417 ႉ လင်ႇဝုႈၵုသလုႇၶမေႇ ထမ်ႇမုႇၶမေႇ ၵုပုႇတုႇၶိယုႇ~တြူး ၊–   ပေႉးဝုႈၵၢၵုသူဝ်ႇတၵ်းသုတ်း ပုတ်းပႆဝႆးၵွႆသေ ဝၶ်း ၵုသူဝ်ႇမၢၶ်ႇတြူး~တၵ်းတဝ်ႈ၊–၊   လင်ႇဝုႈမေးလွႆၶၢဝ်တ ၶင်ႇၵုဝ်ၶိုဝ်းလုၶ်းၶိုဝ်းၵွၶ် တၵ်းလပ်းၵပ်းၵၶ်မုး~ငိုၶ်ႈ

ၶွတ်ႈၶၶေင်ႉ။–   ပေးဝူၼ်ႈၵႃၵုသူဝ်ႈပႂ်ႈၵေႃႈ ၵုသလုႈပျၢၶ်ႈတဝ်ႈ တၵ်းလွတ်ႈ~သေဝၶ်း ။–။

418 ။ လင်ႈဝူၼ်ႈသိုပ်ႈတ ငိုၶ်ႈလိုပ်ႈရိတ်ႉလေႈ ၵုသလေႈသိၶ်ႈလိၵ်ႈ မ်ႈၶွတ်ႈ~မၢၶ်းတူဝ်။–   ယုႉသေၵိဝ်မ်ႈလႂ်းသူၶ် ၶူၶ်း ၵၶ်ဝၶ်းလိုၶ်း ၶ်ႈၵႃင်ၵူဝ်~ၵေႈယႃၵ်ႈလီယဝ်ႉ ။–။   တွင်းတ ၵႃၵျင်းလေးပႃး မင်းၽျူးတင်းလႂ် သႂ်ၶုၶ်ၶိုဝ်းၶၶေင်း ငိုၶ်ႈ ၽၶေင်းတူဝ်~မၵျုႈ။–   ၽူႈၵႃၶ်တၢ်ပ်းၶႃတ်ႈငလႈ သိုပ်ႈထင်ႈ ၶ်ႈလင်ႈသေႈၶျုႈ~တၵ်းငိၶ်း ။–။

419 ။ ပိၶ်ၶင်ႈမေႈမႂ်ႈယႃၵ်ႈမူႈ ယူႈသႃင်ႈလေႈၵွင်ႈၽေႉပုႈရူႈ~ဝၶ်းၶၶေင် ။–   တႃင်းၽေႃၶ်လိုဝ်တူဝ် ၽူဝ်တႂ်ၵိုတ်းၶေင်း တိပ်ႈၵူၵ်းတၶ်~ၵိုတ်ႉယႃၵ်ႈ။–။   ယင်းမိးၵႃင်လု တုလႂ်ယိင်းၶေင်း ၵႃသႃင်းၶိုဝ်ႉၶုတ်းတၶ်~ပုတ်ႉတုႈ ။–   မေႈလုၵ်ႈ ယူႈဝႃင်ႈ သႃင်ႈၵေႈလေႈၵွင်ႈၽေႉ ၵူၶ်ႈၶွၶ်ႈပုႈရူႈ~ၵျေႃၶမ်း ။–။

420 ။ လဝ်ႉၶမ်ႈ ၵျမ်ႈလိင်ႉလီႈဝိတ ၵႃသႃၵ်ႈၶၶ်ႈထုႈ~တင်းသွင် ။–   သဝ်းတေႃႈ သွမ်ၶႂ်ၽၵ်းၶိဝ်ၵိဝ်းပႃၶ်း လႃဝ်ႈမႃင်

တွင်~လိူင်ႉသၢၵ်ႇၶွႆးယဝ်ႉ၊–၊ ပၢၼ်လီယိင်းၶၢင်း ၵၢင်လၢမ်းၵျႃး လႆႈသိပ်းသွင်~ရျူႉသီႉ ။– ၵျၢင်ႇၶင်ႉပူၼ်ႇပၼ်ႇ ထူႉမရ ၶိုၼ်းၾိုင်ႇၵျၢင်းလိႉ~ၶူဝ်ၽဵၼ်း။–။

421 ႉ မေႇလုၵ်ႇၵိၼ်လၢင်ႇ ၵျူဝ်ၶူၵ်ႉၵျၢင်သၢၵ်ႉ ၶႆမၢၵ်ႉလလၢဝ်းတူၼ်ႇၽၵ်းမီႉ~မုၼ်ၶွႆးယဝ်ႉ ၊– ဝၼ်းလႆႈ ဝၼ်းလႆႈ တွင်းမူဝ်း ၵျူၼ်းလူင်သထေး ယွၼ်းၵိၼ်တႄႉသုမ်ပွႆး~သၢၵ်ႇၶဝ်ႇ ၊–၊ ၵၢၼ်ၵျူၼ်းသထေးမီးၵျူဝ် ပူၼ်ႇယင်းတွႆး~လူဝ်ႉယႄႉ။– မေႇလုၵ်ႇ ၵိၼ်လၢင်ႇ တိၵ်းၶမေႉတမ်ၶဝ်ႇ ၵူႇပိၼ်ၶႄႉ~ပႆမႄး ။–။

422 ႉ ဝၼ်းၶိုင်ႇ လင်ႉတၵ်းယွၼ်းၵူႇ ၶဝ်ႇပူၵ်ႉသထီႉလ ၶႆးၶိုင်ႇမၢၼ်ႉယႄႉ~တူင်ပိင်းယဝ်ႉ။–။ သထေးဝၢင်းပၼ် ဝၼ်း ၶၼ် ၶင်ႉလႆယိင်း~လႆႈၵူႇတေႉယဝ်ႉ၊–၊ ၵဝ်ထိုင်ၵျူၼ်းသဝ်းတင်းသွင် တမ်ႇၶူၼ်းပိင်း~ၵိင်ႉယႄႉ ။– တမ်လိင်ႉၵသၢၵ်ႇ မေႇလုၵ်ႇ လႆႈၵိၼ်ၶွႄႉ~ပိၼ်ဝၼ်း ။–။

423 ။ ၼႆလႄႈ ပိၼ်လူလုၺ်ႈၵၢမ်ႇၸၢၼ်ႇယူးပၢၵ်ႈ တရိၵ်ႉတၢႆႇ~ဝၼ်းၼၼ်ႉ ။– သႅင်ႁွၼ်ႈလၢႆၽေးၶေႃးၼၢင်း ယင်းႁွၵ်ႉတိုင်
မိင်ႇၵၢမ်ႇလွမ်းပၼ်~သိင်ႈလူဝ်ႈသေယဝ်ႉ။–။ ယင်းႁိုတ်းၼၢင်းလီ လိူဝ်မီသၢင်းၶေႃး လၢႆၽေးသိင်ႈမိင်းၼွၼ်~ၼၼ်ႇထၢႆႇယဝ်ႉ။။–
ၵွၼ်ႇၼွႆႉၵမ်ႇလၢင်ႈမီႇပိုင်ႈ တီႈတၵ်းသၢင်ႈၼေႇယၢႆႇ~တၼ်းသဝ်းဝၢႆႈၼေႃႈ ။။–။။

424 ။ ၼႆလႄႈ သထီႇလသူႇမၢၵ်ႈၵုၵ်ႉလၢႆႇ~ဝၼ်းၼၼ်ႉ ။– လုၼ်းလင်လၢႆၽေးယိင်းၸၢၼ် တႆးယၢၼ်ႁိုတ်းၼၢင်း ၵမ်ႇ
မီးၵၼ်~တီႈလႆႈၼႆဝၢႆႈ။–။ မူဝ်ႈၵၼ်လၢႆၽေးယင်းမီး လႆႈဝၢင်းပၼ်~ႁူႈႁူၢႆႇၼၼ်ႉ။။– ၼိုးၼိုင်ႈၼဝ်ႈပိူၵ်ႇ သွင်ၶေႃႉမေႈလုၵ်ႈ
ႁူႈယဝ်ႉ သိင်ႈၼၼ်ႇထၢႆႇ~ယၢၼ်ႁိူၼ်း။။–။။

424 ။ သင်တၵ်းယူႇၼင်ႇၼၼ်ႉ ပွႆႇလွတ်ႈၸူမ်းသၢႆႇ~ၼၢင်းထၢႆးၶေႃႈ ။– သထေးငိၼ်းပိၼ်သေလႆၢ ၼႆးတိမ်ပိူၵ်ႇလပၢႆး~လႆႈ
ယိုၼ်ႈ။–။ သင်တၵ်းလႆႈယွၼ်းယိင်းလိဝ်ၼေသေး တဝ်ႇတုၵ်းလၢႆး~ၵုၵ်ႉလၢႆႇၼၼ်ႉ ။။– မၼ်းၶေႃႈ မေႈၼွႆႈယဝ်ႉႁၢၼ်ႇလုၵ်ႈ

ခေႇယုႇ~လီသာပ်ႇလီတ်ာခ်င်းဝုႇခေုႇ ။–။

425 ႉ ပေုးဝုႇၵာမ်ႇလံႇၼဝ်ႇပိူၵ်ႇၼံႇးၶိုင်ႇ ၼိူင်ႇၵုၵ်ႇလုႇ~တ်ာခ်င်းပၶ်လမ်ႉ ။– ၷဝ်လီၶျေူးၵာဝ်လာင်းယိင်း ၼိင်းလီမုးသဝ်း ၸိူၶ်င်းၵှဝ်း ၼာမ်ႇၵ်ီတ်းၷာၶ်~လိုဝ်ႇၶီႇသေယဝ်ႉ ။–။ သ်ၶ်ပိူင် ၷာၶ်ၵ်ီတ်းၷာၶ်ပွင်ၶ်ိုင်းၸိူၶ်င်း ယင်းမိးတာၶ်ႇပေုးၵာၶ်~ၶ်ၶ်ႇ ယုႇ ။– သင်မၶ်င်းၵ်ႉလာင်ႇ ၵိုင်ႇၵှာင်ႇၼံႇးၶိုင်ႇ ၼဝ်ႇပိူၵ်ႇၵူႇပၶ်ၵွုႇ~တၵ်းၶ်ုာင်းသေယဝ်ႉ။–။

426 ႉ ၶင်ႇၶ်ႉ သိၵ်ႉထီႇလၷျမ်ႇၵှာင်ႇ ယွံႇၵာင်ႇသေႇၶျုႇ~လ်ီၶ်င်းလုး။– လင်ႇတၵ်းမိူဝ်းၶျေူးယိင်းလီ လုၾေးတာ်သေ ၵွုႇၵာဝ်မုး~ၶင်ႇလာတ်ႇဝုႇၶ်။–။ သင်ၷဝ်တၵ်းယွၶ်င်းၼိင်းမိုး ၼံးတ်ီမ်ၼဝ်ႇလပုး~ၵူႇၵုႇလမ်ႉ။– လိူဝ်သေမေႇၶွံႇယဝ်ႉ လဝ်ႇ ၶီႇၵုၵ်ႉလုႇ~တုၵ်းယွၶ်င်း ။–။

427ႉ မိုးၵေုႇ ၵာမ်ႇမိးတီႇတၵ်းၾေု တွပ်ႇလံႇခေႇယုႇ~တၶ်င်းလိုင်လႇ။– တၵ်းပ်ီၶ်သွင်ၶီ သာမ်ၶီၶုင်းၶိူင်း ပာင်ႇပာၶ်င်း

လိုင်~ႁွပ်ႈမေႈမုင်းၶေႃႈ၊–၊ တႃႉမုင်းမိူင်းလွမ်းႁိူၼ်းၶၢင်းၵုတ်း ၶိုၼ်သဝ်းယႃႉပႆလိုင်~လၢဝ်းလေႉတႃ။– ၶိုၼ်ႈမုင်ႉၵေႃႈပေႉၶေႉယႃႉ ၽၢတ်ႈ ၶဵင်ႉပေႃႈၶဵင်ႉမေႈၵေႉသေႉ~ၵၢဝ်မုင်းယဝ်ႉငလႈ ။–။

428 ။ တေႃႈၵၼ် ၶဝ်ႈပိူၵ်ႉၶႃႈၶိုင်ႈ ၵမ်ႉပေႃးဝႃႈၵၢင်ႈၵေႉ~လူင်လၢင် ၊– သင်ပဵၼ်ႁူၼ်းလႆ ၵဝ်ပႆယေႈၶႃႈမႃးတဵၼ်း ထုၵ်ႉပဵၼ်တၢင်~ယေႈယၢၵ်ႈလူင်ဝႃႈ၊–၊ တၼ်းၶႆ သထေးၶေပေၼ် ႁူမ်တၼ်ၵဵင်းၵႂၢမ်းလၢတ်ႈႁူဝ်ၵၢင်~သေႉၶႃႉ ။– ၵွၼ်ႉ ၶွႆႉလင်ႉတၵ်း လွမ်းမိူဝ်းသၢင်ႈ ၵိင်ႉၵၢင်ႈသိၵ်ႉထိႉလ လိူင်ႉၽၢၵ်ႈၵုၵ်ႉလႃႉ~ထိုင်ႁိူၼ်း။–။

429 ။ တင်းၵႃႈမိုၼ်ႉလွင်ႈ လိုင်ႉႁူႈလွင်ႈႁူႈယိူင်ႈ ၵိင်ႉယႃႉ~သေးၽွႆးယဝ်ႉ၊– သထေးၵဝ်ၵဵတ်းယိင်းလီၼ်းႁိူၼ်း တၢၼ်ႉ ဝူဝ်းတွႆး~လၢမ်ႈလိူၵ်ႈၶၼ်ႉယဝ်ႉ၊–၊ ၶေႃင်းပဵင်းၶိင်းလီပီးသၢၼ်း သိုင်လွမ်းမူႈလွႆးလွႆး~ၵၢင်ႈထုၵ်ႉ။– သထိႉမၵေႃႈ ၵဝ်ၵဵတ်း ၵၢၼ်ၶၢမ်ႉ သၢၵ်ႉၶဝ်ႈတဝ်ႈၶမ်ႉ ၶႃႈၵုလ်ႁုၵ်ႉ~ၵၢၼ်ႁိူၼ်းယဝ်ႉ ။–။

430 ။ ၵၵျႃမ်ႉသုၵ်ႈ ယွႆႉၵၢင်ႈဝႆႉဝၢင်ႈႁၢင်ႈ ပွႆးထုၵ်ႉ~ဝၼ်းၼၢႆး ၊– ၵဝ်မၼ်းႁူင်မွၼ်ႁူင်ႁမ်းပၼ်မူ တူလ်းလူၵ်ႉပဵတ်းလႆး ~ၵမ်ႉပျႃတ်ႈ ၊–၊ တၢင်းၵျၢင်းတူဝ်ၶိၼ်သထေး ၽူဝ်မေးမိုတ်ႈငၢႆး~ပႃႉပြေႉၶၼ်ႉ ။– လိင်ႉလိမ်မူၵျၢၼ်ႉပဵတ်းၵႆႉ တူမ်ႈၼႆႉ ပေႃႉသိင်ႈသၢၵ်ႈသေႉသေႉ~ၵဝ်ႁူႈဝၼ်းလိင်းယဝ်ႉ ။–။

431။ ၶၼ်ငလႈမိူဝ်ႈၶိုင်ႈ သူႉတေႃႉပိင်ႉလျႃႉသိ တဝ်ႈလိၼ်ႈၵိင်ႉၶေႉ~သထေးယဝ်ႉ၊– ယင်းမုးသွၼ်ပၼ် လႆၵၼ်တြူး မွၵ်ႉၶေလေး~တီႈလွႆႈလူင်ယဝ်ႉ၊–၊ ပိူင်ၵၼ်ၵဝ်တႆ လႆတူဝ်သတ်းမိင်း လႆႈပၼ်ၽေး~မူၵ်ႉၶၼ်ႉ။– လူဝ်ႈၶႆႉလႆႈလၢမ်ႉ လေးလိင်ႉ လူဝ်းရိင်ႉလူဝ်ႈမိူဝ်ႈၶၼ်ႉပၢၼ်ထိႉ~ပျိင်းလေး။–။

432 ။ ဝၢႈတီႈ မႁျႃႉသထိႉလငိူၼ်ႈမျႃတ်ႈမျူဝ်းၶွႆႉ~သႁွင်းၵူလ်ႉ ၊– ၵၼ်ပိူင်တၢင်းၵျၢင်း ၽျေႃင်းတွၼ်းတၼ်းၶႆ မူႉမျူဝ်း ပွင်း~လီပ်ဵတ်ႈမၼ်းယဝ်ႉ၊–၊ ၵၼ်ပိူင် ပွင်ၵိၼ်တူဝ်မူပဵတ်းလႆး ၵႆႉၶင်သွင်း~ပႃႉၶျေႃ။– ႁွႆးၵျႃႈ သင်ဝၢႈတုၵ်ႉယၢၵ်ႈ ၽၢၼ်

ယႃပ်ႉၸႃပ်ႉၽိုတ်ႉ ၵိုတ်ႉၵမ်ႉလူင်ႉၽူႈမိူၵ်ႈပႂ်ႉလႂ်ႉ~ၶဝ်ၵျၢင်းၶႅ်ႉ။–။

433 ။ ၵၶ်ၶင်ႉလဝ်ႈၽူႈ ၸေးလိမ်ႉလႃမ်ႉထိုၵ်ႈ ၵႈၵျိုၵ်ႈထၶမျႃတ်ႈၵုၵ်ႉလႂ်ႉ~ႁူၶ်းမီးၶၶင်ႉ ။– သထေးတၵ်းမႂ်း ပွင်ၸိူတ်းၵႃၶ်ၶဝ်ႁူၶ်းလမ် မိုဝ်းၵမ်ၵဝ်တႃႇ လႃႇတူဝ်သတ်းမ်ၼ်း ၶွႆႉၽႃၶ်းယီး~ၵမ်ႉၵႃပ်ႈ။–။ ၸေႊၵယႃမ်းလိဝ်သေၵေႈ ၽွၼ်ႁၶ်ၶူၶ်းႁဝ်း ၵေႉႁူၶ်းမီး~ၵုၵ်ႉလႂ်ႉၶၶင်ႉ ။– လိင်ႉလိမ်ပိတ်းၸႃၶ်ႉမူၵ်ႉ တူင်ႉယႃပ်ႈယႃပ်ႈၶမေၶႄႉ~တိမ်ဝႃင်းၶႅ်ႉ။–။

434 ။ လူႉပြေႉ သရေႉႁုင်ႉၵင်ႉ လုလိမ်လူဝ်ႈလင်ႉၶႅ်ႉ မဝ်ႉသႂ်ႉ~လီၵႃႇယဝ်ႉ ။– ၵၸွင်းႁူၶ်းလီႁူၶ်းယွမ်း ၸူၶ်းႁဝ်း ပိုၶ်ႈမႂ်းၵႃႇ~လိၼ်ႈငႃႇလူင်ယဝ်ႉ။–။ ထိုင်ပႃၶ်လူမ်းယႃၶ်ၸေႊပွျင်း သိင်ႈဝႃးတႃႇ~ၶၶ်ႉထႂ်ႉ။– လႃပ်ႈလူလ်ႈၵပ်တ်ႈ ဝိပႃၵ်ႈ လွင်ႈၶင်ႉၶႅ်ႉ မဝ်ႉလွတ်ႈၵျမ်ႉမႂ်ႉ~ထိုင်ၶိင်း။–။

435 ။ ၶင်ႉၶႅ်ႉ သူႉတေႂ်ႉၽေႂ်ႉလႃတ်ႈ ၵရုသူဝ်ႉတီႈလွႆႈ ၶျင်းရျႉ~ၶေၸေးယဝ်ႉ ။– ငၶ်းပိၶ်ၶတ်းၸူ ၵ်ၶ်းတႂ်တင်း

သွင် တၢင်းပွင်ပူႉသထေး~ၵမ်ႉၵျိူၵ်ႈဝႃႈၼႆ ။– ၵမ်ႉပေႃးၼလေႃင်းသၢင်းလွႆလႃးလႃး ၵႃႈၽူမ်သေး~သိၵ်ႈၽေႃႉ။– သူႉတေႃႉ ပေႃးၵႃႈလႆႈဝႃႈပူၼႆႉပၢၵ်ႉလၢတ်ႈ ၼေႃႈမျၢတ်ႈထမ်ႉမႃႉ~သွၼ်သုမ်းယဝ်ႉ။–။

436 ။ ၼႆငေလႈ ၵျၢၼ်ႉမတႃႉသ သမီးၵွၼ်ႉလွႆငေႈ မေႈၼွႆႈဝႆးၵျၢၼ်ႉလုၵ်ႈပုၵ်ႈတႃႉ~ဝၼ်းၼေၼ်။– ၸူငိၼ်းသၵွင်းၼူဝ်းၵျူး တြူးလူင်လၢင် ၵၢင်လွႆၼွင်းၼိင်း မွၵ်ႉသွၼ်ပၼ်~မၢတ်ႈလႆႈ ။–။ သၼ်ပိူင်ၵမုၵၢၼ်ၸိူၼ်းသထေး ၽူဝ်မေးလႆႈတၢၸၼ်~သေႉ ၼျူႉ။– တိုၵ်းၸွႈလီင်ႉပိတ်းလီင်ႉၵႆႉ တူမ်းၼႆႉပေႃႉၸႆႉၵသၢၵ်ႈပူိၼ်ႈ သုမ်တႃႉ~ၽဝ်ငႆး ။–။

437 ။ မၢင်ၽဝ်ႉမေႈၼွႈယဝ်ႉ ၵျၢၼ်ႉလုၵ်ႈၼေႉယႃႉ~ယင်းၸႆးၼေၼ်ႉ ။– လွမ်းၵၼ်ၸႃၵိၼ်သၢၼ်ပိမ်ၽွင်ၸမ်း ၵႆႉလမ်လႆး~ ၽေႃတ်ႉမေႈ။–။ ပေႃးဝႃႈၵၢင်ဝၼ်းတူၵ်းသေ လူဝ်းၵၼ်တုမ်ၸူဝ်ၸႃၼွၼ်း သွၵ်ႈၼူၼ်ယႆး~သွၼ်ႈပိၵ်ႉ။– မူိၼ်ၸၢင်ႈတေလႆႈမုင်ႈ ၸၼ် တူဝ်ၵႆႉၼွႆႉၵွမ်ႉမွႆႈမႃးၵိၵ်ႉ~လမ်ၸိမ်း။–။

438 ။ ၵၼ်ႇလႃႇသမီးငေႇ မေႈၶွႆႈဝႆႉၵျၼ်ႇလုၵ်ႈ သိၼ်ႈသိုဝ်ႈယွၵ်းသိၵ်ႇ~တူဝ်ၵဝ်ၼႆႉ၊– မၢင်ဝၼ်းၼုၵ်ႈထူပ်း သွင်တူၼ် တၢႆသေမိုဝ်းၵွၼ်ၵိုတ်းၼၢင်း ၵ်ၼ်ႇၶိင်ဝ်~ယူႇမႆႈဝႃႈၼႆ ၊–၊ မၢင်ပၢၼ် တျႁၼ်သေထေးၼႆမူႁိမ်းႁိုၼ်း ပိုၼ်ႈႁၢမ်ၽဝ်~ၼ်ႈပႃႇ ၼၼ်ႉ ။– ပေႃးဝႃႈပိုၼ်ႈပေႃႉမေႈသ်ၼ်ႇႁွင်ႉၵေႃႈ လုၵ်ႈႁႂ်ႈတူဝ်ႈမေႃးႁွႃႇ~တင်းႁၢင်း ။–။

439 ။ ပေႃးၵမ်ႇပေႃႉမေႈၶွႆႈၵေႃႈ တူမ်ႈၵိၼ်ၼ်ႇလုၵ်ႈပိုၼ်ႈ ၵၼ်ႇတလ ၼ်ႇၵိင်ႈၵေႃးသႃႇ~မွၼ်းလိူင်ၼၼ်ႉ ၊– ပ်ၼ်တီႈတူဝ် လီၼူၼ်လႆး ဝၼ်းငႆးတၢင်ႇလိုဝ်ပိုင်~ႁွင်ႉႁူၼ်ႈဝႆႉယဝ်ႉ ၊–၊ ၼျင်းတေႃႈႁ်တ်းၼႆ ယင်ႈမီးႁိူင်~သေထႃႇၼေႃႈ ။– ၼူပ်ႇမိုဝ်ႈၼႃႈ သၢၵ်ႈ ပေႃႉၼၢၵ်ႈလုၵ်ႈပိုၼ်ႈၼၼ်ႉ မေႈပိုၼ်ႈသီႇတၵ်ႉထၢၼ်ႈၵူၼ်ႁူႇ~တင်းႁၢင်းယဝ်ႉ။–။

440 ။ လင်ႇဝႃႈလၢၼ်ႈယဝ်ႉ ၵၢမ်ႇၽၢၼ်ႇၵျၼ်ႇလုၵ်ႈ မေႈၶွႆႈဝႆႉပ်တ်ႈတရိၵ်ႉတႃႇ~တူဝ်လႆၼၼ်ႉ ၊– ႁိုဝ်ပေႃႉမၼ်းမိူၼ် တူဝ် မူသထေး ပိုၼ်ႈၵဝ်တၢႆ~ၵျၼ်ႇလုၵ်ႈ ၊–၊ သမ်ႉလိုင်လႆႈမႃးလုမ်းလႃး ၵ်င်ႁိူင်မိူၼ်ႁိူဝ်မၼ်း ၵျဝ်းတၼ်းႁူႈဝၼ်းသႆ~တူမ်ႈ

ပူလ်ႉ။– ငိၼ်းလၢၼ်ႈ ၽေၢၼ်ႈႁွပ်ႈၵၢမ်ႉၵဝ်ႉတီႈၶင်ႉၶႅ ၽွၵ်ႉယၢၼ်ႈလၢႆထူလ်ႉ~ပၢၼ်ႁူၼ်း။–။

441 ။ ၶင်ႉၶႅႉၵျၼ်ႉမတျႉသ ၵၼ်ႉလျူႉသမီးငေႉၶူၼ်ႉလႆႈ လွင်ႈမႆႈၶၼ်တ်းၶူလ်ႉ~ၶႃးတူဝ်ယဝ်ႉ။– မၢင်ပၢၼ် ၶၢင်းလီ လိူဝ်ၶီသၢင်းရေး ၶၢင်းၵေးဝၢင်းသေတၢင်းၵိၼ် ၶူတ်းၶွၼ်းၽျေႈႁူမ်ၵူဝ်~သုတ်ႉၵုံႈ။–။ ၵဝ်လိမ်ဝၼ်းၵၢၼ် ၵူငိၼ်းႁူၼ်းလီ

ၵျေႃးၵျူး ပျူးပၼ်သထေးၵူႉၶိင်းတူဝ်~လဝ်ႈၵဝ်ႉ။– သမီးငေႉၶေးလေႉလိင်ႈယဝ်ႉ ၵဝ်ပိၼ်ဝိပတ်ႉသၶျေႉ ၽျေႉဝၶျေႉၵၢၼ်ႉ လွတ်ႈ သွၼ်လဝ်ႉ~တူဝ်ၶၢင်း။–။

442 ။ ငိၼ်းပိၼ်လိၵ်ႉတလမဝ်ႉသျႉ မဝ်ႉယျႉ ၵၼ်ႉလျူႉၶျေႃင်ႈလိပ်ႈ ၶီၵဝ်ႉ~တိဝ်းဝၼ်းယဝ်ႉ ။– ထၢၼ်ႈပေးဝၢင်းသေ ၽိုၼ်လီ ၵိင်းၵျီထမိင်း ၶိင်းလိဝ်ယိဝ်လွၼ်ႇၶႃးတူဝ် ၶူၼ်ၵူဝ်လမ်လီယၢဝ်းပူင်း ၵမ်ႉဝီမၼ်း~ပွႆႉယုင်ႈသေယဝ်ႉ။– ယၢမ်းလုၵ်း ယၢမ်းပႆယၢမ်ႈၶွၼ်း သွင်တျလူၵျတၢင်းပႆပေးမဝ်း ယိၵ်ႉသၢႆဝၼ်း~ၽိူဝ်ႈလိတ်ႉယဝ်ႉ။– ထၢၼ်ႈပေးဝိႉသေတၼ်းသျႉ ပျႉၵျႉ

ၵေႃႉလႃႉမီႉၶဝ်ႈၼမ်ႉဢမ်ႇလမ်ႈ လိူင်ၵၢတ်ႉ~မႂ်ႇလူဝ်းဝႃႈၶေႃႈ ။–။

443 ။ သိၼ်ႈသိူဝ်ႈတူဝ်ၵဝ်ႇ သဝ်ႇၵဝ်ႇ ဢမ်ႇလႆႈၽိုၼ်ၼမ်ႉ ၼုင်ႈတေႃးလႅတ်ႉ~တင်းၽူၼ်။– ယူလ်းၵျႃၽိုၼ်ဢၼ်ထွင်ယွင် ယွၵ်ႈမွင်ၼုၵ်းဢိုး ၵဝ်ႇပေႃးမူၼ်ႉသုၼ်ႇႁွၼ်~ဢမ်ႇလႆႈၼၼ်ဝႃႈ ။–။ ၼိင်လႈ လၢသ်ႇသထေးသွင်ပႃး တူလ်းလႃးသမီး သိၼ်ႈ ယမ်းၽူၼ်~ၼုင်ႈယူႉယဝ်ႉ ။– လင်ႉတၵ်းထူၵ်းဢၢဝ်တၼ်းသႃႉ ပႃႉၺႃႉၵႃးၵျူၵ်း ထုၵ်ႉထိူၵ်ႈလုၵ်ႈတၢၼ်ႉၽႄ ၼွပ်ႉယိၼ်ႈပၼ် သူႉ~ထိုင်ၼေႃင်းယဝ်ႉ။–။

444 ။ တေႃႈလၵ်းလုၵ်ႈပိူၼ်ႈ ဢမ်ႇမီးလူမ်းမေႉတၼ်းသႃႉ ပႃႉပႃႉၺႃႉသိူဝ်ႈသိၼ်ႈတမ်ႈၵၢင်မူႉ~လႃးလႃးငလႈ။– သဝ်းတေႃႈ ဢဝ်တင်းၽိုၼ်မွင်ၼွင်ၽျေႃင်း မ်တူဝ်မိင်းၼေႃင်း ၶၢတ်ႉထႃးယႃး~ဢမ်ႇလႆႈဝႃႈၼႆ။–။ ၼိင်လႈဝၼ်းၼိုင်ႈ ၼႆးလူင်သထေးဢမ်ႇ

ငိၼ်းလီၵွႆႉ ၶျင်းၶွၼ်းဝၢင်ႈၶူိဝ်ၽေး~ၽေႈၽုၼ်ႉၶၼ်ႉ ။–   မၼ်းလိူင်ငိၼ်းပိၼ်မသျ့မယျ့ မူိၼ်ၵျၢင်ႈၵၢၶျေ့ၽၢၼ်ႈၵတ်း ၵုၼ်ႉ~ၶၢဝ်လေႃးၶိဝ်ႈ ။–။

445 ။ လၢင်ႉတၢၵ်း တိုၵ်းတၢင်းယိင်းၵွၼ်ႉၶွႆႉ တွႆႉတၢင်းၶႆႉၵႆႉၵၢၼ်ႉတလ လုၵ်ႈၵိၼ်ႈၶုၼ်ႉ~လိုၼ်မၼ်းၶၼ်ႉ၊–   မွၵ်းလၢမ်း ၵၢဝ်မႃးၵွတ်းပၼ်ၵျင်းၵဝ် ၵၢဝ်မႃးတျ့ၵိၼ်ဝၼ်း~ၵျေႃႉၶူဝ်ႈၶၼ်ႉဝႃႈ၊–၊   သထေးၶၢၼ်ၶႆ တၢလႆဝၼ်းဝၼ်း ၵၼ်းတၢတူလုမ်း ၶႆၢး ၵၢသႃးၶျေႈတၢမၼ်း~လူိတ်ႈၵျၢမ်ႉၶၼ်ႉ ။–   လုၵ်ႈလိူင်ႉလၢင်ႉဝႃႈ တီႈၶဝ်ႈ   ၵဝ်ၵၢမ်ႉၵျတ်းၶႃႈၵၢမ်ႉၵျတ်းပေႃႉၵျတ်းၶၢၵ်ႈ ၵၢသၢၵ်ႈလုၵ်ႈပူၼ်ႈၶွႆႈ ၵွတ်းၵၢမ်ႉ~တိူင်ၶိင်းဝႃႈၶေႃႈ။–။

446 ။ သၢင်ဝႃႈပေႃးမေႈၶွႆႈလွႆႉ ၶိူင်ႈတၢင်ႉလွင်ႈတၢင်းၵျမ်ႉ~ၵၢၼ်လွႆ ၊–   ၵွႆးၵႃႈ ပူင်ၵၢၼ်ၵၢဝ်တႆၢ လႆၢတူဝ်သတ်းမိူင်းမွပ်ႉသႆၢ လွႆ~မဝ်ႉလႆႈတီႈၶႃႈ ၊–၊   ယိင်းသၢဝ်ၶၢၼ်ၶႆ ၶႆၢးလူင်သထေးတေႃးသႃး ၽုတ်းမႃးလလိပ်းလွႆ~ၵၢမ်ႉထွမ်ႉ။–   မွၵ်းလၵ်းလုၵ်ႉ

ႁႂုႇတေႃႈလၢင်ႇၶႅင်ႉ ႁူဝ်လႂမ်ႇ~ငၢႆးသၢင်ၶေႃႈ ။–။

447 ။ ယိင်းၵႂၢၼ်ႇၵေႃႈ ၶၢင်းပၢၼ်ႇၼၢၼ်ဝႃႈ ယႃႇၸႂ်ႈလႆႈၼႃႈၵႃႈသၢၵ်ႈပိူၼ်ႈ လူမ်ႉၶိူဝ်ႈသုမ်းလႂမ်ႇ~ၵဝ်တႆး ၊– သႂင်ပၢၼ်သၢမ်ၼႃး လႃးလႃးၶႅၢ်းလူင်သထေး ၵမ်ႇႁူဝ်ၵႆ~လႃႇထိုင်ႈပၼ်ယဝ်ႉ၊–၊ ၵၼ်ၶႅင်ႇတူဝ်ၾၢၼ် ၶိင်းမွႆးယၢမ်းလႆဝ် ယင်းၵွၵ်းႁူဝ် တူၵ်းငၢႆး ၵမ်ႇၵဝ်တႆ~ပႃႇၶေႃႇၶၼ်ႉ။– မွႆးၶႅင်ႉ လႂင်ႇၵမ်ႇလွႆႈတၢင်း တႃႇသၼႃႈလွႆႉသႆႈၵုၵ်ႉလႃႇ~ထိုင်လႃးသၢင်ငလႈ။–။

448 ။ ယင်းမႃးၵွၵ်းႁူႉၵွၵ်းလၢင်ႈ ၵၢင်ႈတၵ်းၵျၢၵၢၼ်ႇ ၵမ်ႇၼႃႈသတ်ႉတဝႃႇ~ၵဝ်တႆၶႅင်ႉ ၊– ၵၼ်ၶႅင်ႇၶိင်းပိၼ်ႁူၼ်း ၵူၼ်းသထေး မေႈမွႆးဝိႉပၼ်ၶိင်းမွႆး လႂမ်ႇၵၢင်လႆ~ၼမ်ၶီး၊–၊ မွႆးယႃႇသူပ်းၼၢင် တၢလၢင်ထိင်လႃး ပူၼ်ႉတင်းလႆ~လိူဝ်မူႇၶႅင်ႉ။– ၵဝ်တင်းၼိႇၵိႇမႃးတူမ်ႈ မႃးၼူဝ်ႈမိုင်ႉပၼ်သူႇ~လိဝ်းလိဝ်းတ။–။

449 ။ ၶၢင်ႇၶႅင်ႉ ပႃႇလႃႇမပၢၵ်ႇလၢတ်ႈ တွၵ်ႇသၢတ်ႈၵမ်ႇယူႇ~ၵျမ်းမႃးယဝ်ႉ ၊– ၶေၢင်းယိင်းသဝ်းထိင်သထေး ၵ်ၶၢၼ်ႇလႃး

လႂ်း~ၵမ်ႇလႆႈတေႉယဝ်ႉ၊–၊ ယၢမ်းလဵဝ် လွင်ႈသဵဝ်သထေး မၢၼ်ႇတေႂ်းသႂ်း~ၵိၵ်ႉသႂ်ႇ။– မၼ်းယင်းလုၵ်ႉသဵဝ်ႈၼွၼ်ႉ ၸင်ႇ ၵၼ်ႈႁိုတ်းလႂ်ႇ~သိင်ပျၢင်း။–။

450 ႉ လၢႆႈလၢႆႈ သငေႇမၵေႈ ၵမ်ႇၶႆႉတီႈၶေႇယႂ်ႇ~လႂ်းလႂ်း ၊– သထေးသွႆၵမ်ၼူၼ်ႁူဝ်ယိင်းၶေႃင်း ထိပ်ႇပႆမႂ်း~ ၼွၼ်ႉ ၶေႃၵ်ႈတေႉယဝ်ႉ ၊–၊ ၶေႃင်းလီၵိဝ်သိင်ၶၼ်ႉႁိုၼ်း ၼွင်ႉၵျႃမေႈလၢပႂ်း~လိပ်းသၼ်ႇ ။– ၵွၼ်ႇၶွႆႉတိၼ်ႈတွၵ်ႇသၼ်ႈၵျႈ ယုၵ်ႉ မိုဝ်းဝႆႈတွင်းပၢၼ်ႇ~သေၵမ်းဝႂ်ႈၶေႂ်ႈ။–။

451 ႉ ၼူပ်ႇမူဝ်ႈပွႆႇယဝ်ႉ လူမ်ႉတၢၵ်ႇပိၼ်ႈမဝ်းပၼ်ႇ~ပေႂ်းထၢၼ်ႈလိမ်းတူဝ်ယဝ်ႉ၊– ၶေႃင်းမေးသထေး လွမ်းလၼ်မိုဝ်းၶေႃင်း လွင်ႇၼူၼ်ႁူဝ်~လုၵ်ႉၶင်ႈၶႆယဝ်ႉ ၊–၊ တူလိုၼ်းလူပေလင်တိၼ်မိုဝ်း ပိၼ်ၵွႆးၸူတ်ႉတင်းတူဝ်~တူဝ်ႈလွတ်ႇယဝ်ႉ ။– ထၢၼ်ႈ ပိၼ်ၵွႆးထိပ်ႇၵွႆးပိတ်ႉ ၶေႂ်ႈၼ်င်ႈၶေႇတွၵ်ႈ ပွင်ႈၼၢဝ်ပွတ်ႇ~ပေႂ်းထၢၼ်ႈပိၼ်ၵွႆးဝႂ်ႈ။–။

452 ႉ ဝႃႈဢၼ် ၶႄင်ႇမႂ်းၶႃႈလုၵ်ႈလႅင်ႉ မေႈၶွႆႈလုၵ်ႈၽၢၼ်ၶွတ်ႉ~ယွၼ်းၵိၼ်ၶႆႉ ၊– ယင်းၸတ်းမႃးၵမ်မႃးၵျၢင်း ၶႂ်ႈၸိူၼ်း သထေး ၶႄင်ႇမီးသိၼ်~ၸၢင်ႈလႂ်ႈၶႆႉဝႃႈ၊–၊ မိဝ်းမႂ်းပိၼ်ပိူင်ငပျူး သူၼ်ၸၢမ်း သၢမ်ပီပိတၢႆပွမ်းၸိူၼ်း ၸၢင်ႈၸတ်းၼိၼ်~မႃးမူမ်ႉ။– ၸတ်းၶႄင်ႇသုၵ်းၸၢမ်ႇဝႆႉပႃႈၶွၵ်ႈ ပိုၵ်ႇႁူမ်ႇ~ၶူမ်ၶႂ်းဝႆႉယဝ်ႉ။–။

453 ႉ လုၵ်ႈၵွၼ်ႇပႆႇတၢၼ်ႇသွၵ်ႉတေႇသီႇလ ယိူင်ႈၶႄင်ႇႁူလ်ႈၶိၼ်မူမ်ႇ~ၶႂ်းထၢင် ၊– ပိၵ်ႉဝႃႈၽိဝ်ၶႄင် သုၵ်းလိူင်တင်းၸိူဝ်း ၽဝ်ႇၶႂ်းလၢင်~ၽၢတ်ႇသူမ်ႈဝႆႉယဝ်ႉ၊–၊ တၼ်းၶႆ သၽေႃးမၶေႃး တေႃးသၢႆးလႂ်သိၼ် ႁူၼ်းၶိၼ်လေႃးၽေႃး တမ်ႈမိူင်းၵၢင်~ပူႇ တီႇၶႆႉ ။– ၶႄင်ႇဢၼ်ၵႃႈၵျုၵ်ႈ လိူၵ်ႈလၢတ်ႈတၢတ်ႈသမျ ၶိၵ်ႈလၢၵ်ႈဝလီႇ~လႂ်သွမ်း။–။

454 ႉ မၢတ်ႈတ သူႇတေႃႇမျၢတ်ႈၵူလ်ႉ ဢၵျၢင်ႉသမ်ႇမႃႇတိၵ်ႉထိဢယူႇ ဢမ်ႇထုၵ်ႇဝၢတ်ႈလေႃးၵီႇ~ ႁူၼ်းၵျမ်းၶႄင်ႉ ၊– ၵႃႈၶႆႈ တၵ်းလႆႈလၢမ်းၸတ်း လွမ်ပွင်ၸင်းၸဝ်း လွမ်သဝ်းတၢတ်ႇယၢၼ်ငၢမ်း~လင်ႇလႂ်ႈ၊–၊ ပေႃးတၵ်းပွင်ၸတ်းဢႃးလႃး ပျူးတႃ

လူင်လၢင် ၶွင်းၵၢင်ၵ်ၶ်ႁူၶ်း လၢင်ႈၵၢဝ်ၵျၢမ်း~လုတ်ႈႁွၺ်ႈငလႈပျႈရမီႈၶၶေၶ်ႉ။– ၽွင်ၶွိုႈမၢတ်ႈၵေႈ တၢတ်ႈၶင်ႈသမျ ၵျႈလတေႃႈ လင်ႈၶၶ်ႉ သိၵ်ႈၵွႆႈယျႈၵၢရပ်ႈလီငီႈ~ၵမ်ၵျၢင်း။–။

455 ။ ႁူၶ်းထွၵ်ႈသျႈသၶျေႈလမ်ႉ ၵၢမ်ႈပေႉၵ်ႃင်းၶဝ်မျႈၶ တေႃးသ ၵၢႆႈလေႃးၵိႈ~ၵ်ၢတြႃးငလႈ ။– လင်ႈလ်ၢႆ မေႃးမၶ်း သထေႃး ၵမ်ၶ်ၶ်ယိင်းသၢဝ်ၵၢင်ၵ်ႃႁူၶ်း ထိပ်ႈပိမျႈ~လူမ်ႉတဝ်ႈ၊–၊ ၶၶ်ငလႈ ဝၶ်းၶိုင်ႈ တေႈဝျႈၶလူဝ်း ၶၵါတ်ႈမင်းသျႈ~ရုၵ်ႉ ၶျႈၶၶေၶ်ႉ။– ၽီယင်းၽၵါၶ်ႈၵ်ႃတ်းဝျႈၶိၵ်ႉလ ဝူလ်ႈသမ်ႈပေႃႈၵမီႈလေႃႉ တေႃႉႁုၶ်ႈၵျေႃႈလ်ၵ်ူႈ~လွမ်းတၢင်း ။–။

456 ။ လင်ႈတၵ်းမိူဝ်းသိူၵ်ႈ လမ်ၵ်ၢပ်ႈၵိင်ႈၵ်ၢင်ႈ တီႈသၢင်ႈသုၵ်ွၺ်ႈ ၶၢင်ႈၵေႈၵျႈ~ၵိုတ်းသၶ်င်း၊– ၶဝ်လင်ႈၵိုတ်းသေလေႃးဝူဝ်း ၶူဝ်းၶ်ၢၵ်ွမ်းၵ်ိူၶ်းသထေႃး လေႃႉပ်ၶ်ဝ်ၶ်း~ပၶ်ႈၵွပ်ႈတေႉယဝ်ႉ၊–၊ ၵမ်ႈၽွင်ႈ မိူဝ်းထိုင်ၵ်ိူၶ်းလူင်သထေႃး ၶမ်းယေႃးတုပ်ႈၵျေႃ လ်င်း~ၵိင်ႈယျႈငလႈ ။– သုၵ်ွၺ်ႈၵျပ်ႉတၵ်ႉ ၵျပ်ႉလၢတ်ႈၶ်ၵ်ႈၶွၵ်ႈၽ ဝျႈၵၢၶ်တီႈယူႈလိုင်ႈၶရျႈ~မိူင်းပျႈလ်ွမျႈၶ်ႉ။–။

457 ။ ၶုၼ်ႈလိူင်ႉလုၵ်ႈယိင်းၵႂၼ်ႇၶေႃႈ ၵိတ်းဝူတ်ႈၵိတ်းဝၢတ်ႈ သိူဝ်ႇသၢတ်ႇတမ်းၶမ်ႉတမ်းယႃႈ ဝႃႇၶဵၵ်ႉလႃႇ~မိူင်းၵိူဝ်ယဝ်ႉ၊– ၶဝ်ယင်းၵႂၼ်ၵၼ် ၵၢမ်းၵိၼ်လၢင်းယိင်းသထေး တူဝ်သေးၽၢင်ၵူမ်ၶူၼ်းၶျူး ၵူလိုဝ်ႇတလိူဝ်~ ပေးတၢၼ်ႇတၢၵ်ႇၵိင်ႈ ၶၼ်ႉ ဝႃႈ၊–၊ ၵမ်ႇၶၼ် ဝႃႈလၵ်းၵၢင်လႃယိင်းၶၢင်း သွႆႈလၢမ်းမႆ~လုၵ်ႈၵဝ်ႇ။– ၵမ်ႇၶၼ် ဝႃႈလၵ်းပိၼ်တင်းလၢၼ်ၵႂၵ်ႇ ၶွင်ႉ ၵူမ်ႈမေႈပိၼ်ၽဝ်ႇ~သၢႆၶိူဝ်းၵိူဝ်ႉ။–။

458 ။ ၶင်ႇၶၼ်ႉ ဝေႇသမ်ႇမၢဝ်ႇပေႃႈၵ ၵႆႇဝိင်ႈလူမ်းလဝ်ႇ~ထၢမ်လူငလႈ ၊– ၸၼ်သင်ၶဝ်းလူင်သထေး ယၢၼ်သေတၢၼ်း ၶင်း ပႆၽင်းၵႂၵ်ႇၽၵ်းတူ~လိၼ်ႈလၢတ်ႈဝႃႇၶေႃႈ ၊–၊ ၵိၼ်ႇလၵ်း ၵမ်ႇလွင်ႈၵၢင်လႃလၢင်းယိင်း ၶိင်းၵဝ်းသထေး ငူၼ်ႈတိုၼ်း တူ~သူလိုဝ်ႇလႃႇ။– ၵိၼ်ႇလၵ်း ၶဝ်ႈပိၼ်ၽူၼ်ႈၵၢၼ်ပေႃႈၶွႆႈယဝ်ႉ မေႈသိင်ႈၶၼ်ႇထႃႇ~တႆဝႆး ။–။

459 ။ ၵဝ်းၶေႃႈဝႃႈၵၢၼ် မေႈၽေႉၵၢၵ်းၶၢတ်ႇယဝ်ႉ ၵမ်ႇလႆႈမၢၵ်ႈၶေႃႈ ယိဝ်လႆႈၵိၼ်ႈလပ်းပႃႇ~တၢင်းၵၼ်း ၊– ယိဝ်ၵၢၼ်

တူဝ်ၶဝ်ၼေႃၼ်းတၢႆ မီးမႃးထုၵ်ႇသေဝၼ်း~လင်ႇလႆႈ။–၊ ၵၢၼ်ၼင်ႇတင်းသွင်လႃၽေး ပေႃႈလေႃးမေႈဢိင်းမၼ်း~တၢႆၷႃႇၼႆႉ။–
မိူင်ႈႁွၼ်ႇ မေႈမၼ်းၵီႇၼႆႉ လႆႈႁူႈၼီႈ ၶဝ်ႈပိူၵ်ႇၶႆႈၼိုင်ႈယဝ်ႉၸိူင်ၼေႃႇ~သုတ်းတွၼ်းငလႈ ။–။

460 ။ ၸဝ်းလင်ႇၵၢဝ်မႃး လိင်ႉတမ်ႈၵိင်ႇၼႄႇ ႁွင်ႈငေႇၸႃႇ~ၽႄလႃမ်း ၊– ပေႃးၵႃႈ တႃၸွၼ်ၽေႃၼ်လီသေလႆ ငႆးမႃ ၵၵျင်း
ယွၵ်းတွၼ်း ၵမ်ႇၵၢဝ်ၷၢမ်း~ဝႃႈယၢၵ်ႈၽဵဝ်ယဝ်ႉ၊–၊ တၼ်းၼႆယိင်းလိူင်းမိူင်းၵၢင် လီႁူဝ်ၸိတ်းၽူဝ်ႁူၼ်းလႆး မေႇသလၢမ်း~
ၵႃႇၵႃႇငလႈ ။– ၼႆႉၼေႃႈလိၼ်ႈၵွၵ်ႇ မႃးမွၵ်ႇလဝ်ႈၶၵ်ႇ သိင်တဵၵ်ႇသူဝ်ႇသူဝ်ႇ ၸူဝ်ႁွၵ်ႇၸတ်းၸၢဝ်ႈ ၼုင်ႈသိၼ်ႈႁွတ်ႈၵၢင်ၵၢဝ်ႈ
ၸိတ်းၼေႃႇ~မႃးလၢတ်ႈတၢင်းတိၼ်တၢင်းမိုဝ်းယဝ်ႉ။–။

461။ ၼူပ်ႇမိူဝ်ႈ သုၶျႆႇလၢတ်ႈတေႃႇပိူၼ်ႈယေႈၼေႃႈ ၼုၼ်လေႃႈယဵင်ႇၷႃႇ~ၸင်းမၼ်းယဝ်ႉ၊– သူပ်းလၢင်သိင်လၢင် ၼၢင်ႁူသုတ်း
တွၼ်း မၢၵ်ႇတႃႇလၼ်း~မိုၼ်ႉၶိုၼ်ႈမိုၼ်ႉလွင်ႈဝႆႉယဝ်ႉ၊–၊ ၼႆငလႈႁူၼ်းၵႆတင်းလႆ ၸၼ်သႆသၽေႃး ႁူႉပိူင်မၼ်း~သေၶျႃႇ။–

ဝေႇသမ်ႇပေျႈၵ လင်ႇတၢၵ်ႈလႃပ်ႈၵႂ်ႇ ၶျႈယိင်ႈၵႂၶ်ႇသူလဝ်ႈ ၵၶ်လျႇ~သႃဝ်ၶေႃင်ႈၶႅ်.။–။

462 ။ ၵိတ်ႈၶင်ႇၽေႃႇပျႈပေျႈမေႈ ပီႈၶွင်.ပိုၶ်ႈပေျႇပွၵ်ႈ သေတီႈလျႇတိၵျႇ~ၽူးမျႈလမ်. ။– တၢၵ်ႈဝျႈ ၶိုၶ်ႈၵဝ်ၽေႃင်လီ ယိင်ႈၶေႃင်ႈၵမ်ႈလိဝ် ထုၵ်ႈၼ်ပ်ႈပျူႈ~ပြႃၶ်ႇၶုၵ်ႈလမ်.ၶေျႈ ။–။ ၵမ်ႇၶေၶ်ၵူၶ်ႈၵံပ်ယႃဝ်ႈ လႂ်ၶႃဝ်ႈပိုၶ်ႈတၢၵ်ႈမျႈ~ထုတ်ႇၵူျႇ ၶေၶ်.။– တီႈၶႅ်ႈသူလဝ်ႈ သွင်ထဝ်ႈတၢၵ်ႈဝံ.လေႇတၶျႇ~တႃင်ႈပျႈလွ်လမ်ႈ ၶႅ်.ၶေျႈ။–။

463 ။ ၶင်ႇၶႅ်. ၼ်ၵ်ႇၶွၵ်ႈၽေႃႇဝိင်ႈ ၵိတ်ႈၵိင်ႈပိင်ႇလျႇ~လူႈလႃမ်ႈယဝ်.။– သထေႈလင်ႇဝျႈ သင်ယင်ႈတၢၵ်ႈမီႈၵူၶ်ႈၵၢၶ် တၶ်ႈၶေၶ် တၢၵ်ႈၵဝ်ၶိင်ႈမၶ်ႈ ၵမ်ႇၶမေၵူမ်ႈ~လႃတ်ႈငႂ်ႈဝံ.ယဝ်.။–။ ယႃမ်ႈၶေၶ် ၶုၶ်ၽီလိင်.ဝူဝ်ႈ လႃင်ႈလူႈလႃမ်ႈ~ပိင်ႇ လျႇၶေၶ်.။– ၵဝ်ၶျႈၵမ်ႇမီႈလုၵ်ႈၵွၵ်ႇတွင်. ဝႃင်ႈမုင်ႈပုၵ်.တျႇ~သေၵူၶ်ႈဝျႈၶေျႈ။–။

464 ။ သင်လဝ်ႈတၢၵ်ႈဝျႈမႃၶ်ႇတေ.တေ.ၵေျႈ ငုႈၵဝ်ၶျႈလႂ်ႈၶုၵ်ႈယူလုၺ်ႈယျႇ~ၶင်ႈလွ်ငလႈ ။– သထေႈၽူဝ်မေႈ လူႈလႃမ်ႈ

လီလီငၢမ်းငၢမ်း ယိင်းၶေႃးတၢင်ႇၶႅမ်လွႆ~ၼၢမ်းဝႆႈလူးတႃ-၊ လိူင်ႉဝူဝ်းၶၢဝ်ၶဝ်ႇ လူၵ်ႉတူလုၼ်းတေႃး သိူတ်ႈၼၢမ်းလွႆ~လၢတ်ႈ ႁႂ်ႈၼႄလႆႈ။- သုၶ်ႈဝႆႈၵၢၼ် ၷဝ်ၶႆႈၵဝ်လိူင်ႉမိူင်ႈႁွၼ်ႇ ယင်းၵွၼ်ႇၵျၢၼ်ႉႁွတ်ႈၶႆႇၵိူင်ႁျူႇ~ပိၼ်ၵျႃႈဝႆႈၶေႈ ။-။

465 ။ တေႃႈၶႆႉ သင်ဝႆႈလဝ်ႈတၵ်းၶိုဝ်ႈလႆႈ ၵဝ်ၵျီတ်းလုၵ်ႈၶွတ်ႇၵျၵ်ႉ ဝၢင်ႈမုင်ႈပုတ်ႉတႃႇ~သႃးတိုၼ်းလမ်ႉ ၊- ယၢမ်းလိူဝ်ၵျႃပၼ်ငိုၼ်းၵၢၼ်လီလီ မွၼ်ၶီသၢမ်ပၼ်း ၶွပ်ႇပၼ်ၶိုၼ်း~လင်ႇလႆႈ ၊-၊ သထေးၶၢၼ်ၶဝ်ႇ ႁူၼ်းလႆၢလူမ်းတွၼ်း လႆႈၶေႃး လိုၼ်း~ၵိင်ႇလျႇၶၢင်ႉ။- လင်ႇတၵ်းလင်ႈမ်ၵ်ႇ တိၵ်ႈငူလုၵ်ႇမူလုၵ်ႇၵတ်ႈ ၵသပျူႇ~သၢမ်ပၼ်းတေႉယဝ်ႉ။-။

466 ။ ၶွပ်ႇၵၢပ်ႈသုၶ်ႈယဝ်ႉ ၵျပ်ႉယိုၼ်ႈပ်ၼ်ၾႄႇ~တုင်းၵဝ် ၊- လိူင်ႉဝူဝ်းတၵ်းမိူင်း သိူဝ်းလွႆသထေးၾူဝ်မေး လုင်မိူင်း ၶေႃးလီ ၾူမ်ဝီတူဝ်သေး ၶွပ်ႇပၼ်ၶဝ်~ဝႆႇၶေႈသေယဝ်ႉ၊-၊ ႁွႆးၵႈၶႃႈလိူဝ် တူၵ်းၶိဝ်လပႈ ၵိူင်မႈၶိုၼ်ႈၶၼ်လၢတ်ႈမေးၵဝ် မျၢတ်ႈၶႄႇ။- ၶဝ်ႈပိူၵ်ႇၶႃႈၶိုင်ႈ သုၶ်ႈၵလၢင်းတေႇတႃမျၢတ်ႈ လႆႈထိင်ႈၵသပျူႇ~သၢမ်ပၼ်း။-။

467 ႉ ပိူဝ်ႈၼၼ်ႉ လင်ႇဝူႈလိုၼ်ႈယဝ်ႉ ၵုႇၶသမ်ႇပယုၵ်ႈ တိတ်ႉထိၵတသမ်ႇပယုၵ်ႈ သိုဝ်ႉလုၵ်ႈပုၵ်ႉတုႇ~သိၼ်ၶေႃင်းၼဝ်ႉ၊– ယိင်းလီသမီး မေႃးလီးၽိုၼ်မွင် လၢႆးသွင်ၽႄႈဝ် ၵၢၼ်ၶၼ်လူင်းၵျုၼ်း တႆႇၵိဝ်တၢင်း~ပူၼ်ႉပေႈပူၼ်ႉမေႈသေယဝ်ႉ ၊–၊ သႂ်ယဝ်ႉ လွႆၽီၶလူဝ်း ၵျူဝ်းထိမ်ႁူၼ်းလီယိင်းႁွင်း သိုဝ်ႉၵဝ်ၶေႃင်း~မေႈသီႇလဝၼ်ႇၶၼ်ႉ။– ပိၵ်ႉသမ်ႉတိၵ်ႉထိဝိပ်ႉပယုၵ်ႈ ၸွႆႈထုၵ်ႈ တိၼ်ႈငူလွႆႇတၵျႇ ၵသပျူႇဝူဝ်းလၢၵ်ႈလေႃႉပၢၵ်ႇလင်ႈ ယင်းတၢၼ်ႇ~ၽီမဝ်ႈထိင်မၼ်းႁွႆးၶႄႈ။–။

468 ႉ တၵ်းဝၼ်ႈၵျႇယၵျႇပ ယိၵ်ႉလူမူႇလ ၵျၢင်ႈၶၶႄႈၶၼ်ႇၽၢၼ်ႇၽျႃႇ ၽူၼ်းယူင်ႇၵတ်ႉတူႇသၶ ၽိၵ်ႈလႄႉၶင်ႇပိုၼ်ႈတိမ်ႈ ၵျၢၼ်ၵၢၼ်ႇ~ယေးလိၼ်ယဝ်ႉ ၊– သိပ်းၵျူၵ်းပၢၼ်ပီလီမိူၼ် ပိဝ်လိုၼ်လိၼ်းထုၼ်း သၼ်ႇထေႇၵိုတ်ႇၶွင်းသိၼ်~ႁၵျ်ႉထၢၵ်ႈၶၼ်ႉ ဝၼ်ႈ၊–၊ ၵဝ်ၵျႈပၢႆတိၼ် တူလွႆးထိုင်ႁွၵ်းၵျူဝ် တင်းတူဝ်ၵမ်ႇမီးၸွႆးယိၼ်းသိဝ်ပူမ် ၵျူမ်ၶၢဝ်ၶျေႃးၶူၼ်း ၶိုဝ်ႉၶေႃင်းႁၵျ်ႉသူလွႆး လိၼ်~လိုတ်ႈၵျၢမ်ႇယဝ်ႉ ။– ၵတ်ႉၵျႈ သူႁွၵျ်ႇပွႆႇငၢႆႈ မဝ်ႇတၢၼ်ႇ မၢတ်ႈတၢၼ်ႇတိၼ်တွမ်ႇ တၢႆၸွႆႈၵျူဝ်ႉပိုၼ်ႈပိတ်ႈ ၽီၵျၢမ်ႇ~ပေႈ

လႆႈလၢႆဝၼ်းယဝ်ႉ။–။

469 ။ ၽီလင်ႇသႂ်ႇလိုဝ်ႈၶၼ်ႇတီႈဝႆႉရ ရတၼႃႇလုၵ်ႈမျၢတ်ႈပိဝ်လျၢမ်ႇ~ႁွင်းမျုဝ်း။– ၼေႃင်းယင်းလွမ်းလင် လၢၽေးၼုၼ်ၽီ ၽေႃင်လီလတ်းလူး တေႃႇပၢင်ဝူဝ်း~ပိုၼ်ႈလိုဝ်ႈဝႃႈၼေႃႈ။–။ ၼိုင်လႈ တင်းၼဝ်ၽီလၢႆ မၢႆလွင်ႈတွင်းတႃး ၼတ်ႈၼလူဝ်း~တေႃႇဝႃႇ ၼၼ်ႉ။– ၽီလင်ႇၽေႃၼ်ႇၵျၢင်ႈ ၽုင်ႇၵျၢင်ႈပြႃတ်ႈသႃတ်ႈတေႃႇဝႃႇ ရတၼႃႇ~သုင်တွၼ်းတေႃႉယဝ်ႉ။–။

470 ။ ၵပ်ႇၵိူမ်ႈတီႈသၢင်ႈသုၵ္ၶႆႇ မၢၼ်ႈၼေႇယႃႇ~သီးၼျူး ။– ၵိတ်းတၢင်းတုင်ႁုင် လင်သုင်ပူၵ်းလၼ်း သူလုၵ်ႉၼမ်းပျူး~တမ်ႈလိၵ်ႈဝႆႉယဝ်ႉ။–။ ၽွင်ႉပေလူလၢင်ၼ်းသေး သၢင်းရေးၼေႃင်းၽေႃၼ် လုၵ်ႈသိၵ်ႉႁျူး~ၵၢင်ႇတႃႇၼၼ်ႉ ။– ပေႃးလႆႈလိတ်း မူဝ်ႈ ၽီယူႇၽေႉတဝ်ႈမုင်ႈၵၼ်ႇလျူႇ~လူထိင်းယဝ်ႉ။–။

471 ။ ၽေႃၼ်ႇလိမ်ႇသပ်ႉပၽလေမ်ႇ ၵႃႇၼမ်ႇၼိၼ်ႇၼျူဝ်ႇလုၵ်ႈမၢၵ်ႇမံႉ ၼူင်ႈၼုင်ႈတၼ်းသႃႇ~ၼူဝ်းၽီၼၼ်ႉ။– ပေႃးထိုင်လိၼ်း

မႃး ရထႃးထိုင်းလေး ၶိုင်းၶဝ်တၵ်းမိူဝ်း သင်ႇၼေႃင်းလီ~ဝႆႉပွၵ်ႈသေယဝ်ႉ၊–၊ ယင်းၵိုတ်းၼေႃင်းၸေႃၼ် ပၢၼ်တေႃဝ်သမီး လီပိၼ် ၼၼ်းၼေၼ်း ၼေႃတ်ႈမျူဝ်းၸီ~လေးလိုင်ႇၼေၼ်ႉ ။– လုမ်ႈၸေႉထၢၼ်ႈပေးတူင်ႉတိုၼ်ႇ ႁူၼ်းမိုၼ်ႇပႃႇရူႇၼသီႇပိုၼ်ႉလေႈလဝ်ႈ ၶွတ်ႇတဝ်ႈႁူႈၶိုင်ႇ~လႆမႃးဝႃႈၼေႃႈ။–။

472 ။ ၽွင်ၵေႃႈ ဝႃႈၵၢၼ်ၶႃႈမၼ်းသိၵ်ႉထိႇလ ၵၢမ်ႇမျၵ်ႈထၢၼ်ႈလႆႈလေးလိုင်ႇ လၢမ်ႇဝၢင်ႈသူလ်ႇၵိုင်ႇ~ၶုၼ်ၽီၼေၼ်ႉ၊– လႆ ၵၼ်မႃးလူမ်း မႃးတူလ်းၵျႃသ်ၼ်ၼေႃင်းပ်ၼ်း ထၢတ်ႇတၢင်းၶီ~ပေႇယၢၵ်ႈတေႉယဝ်ႉ၊–၊ သတၢင်း လင်ႇတၵ်းၼေၼ်းထိုင်ၵၢင်ၵျႃ တွင်းသေပီးလူမ်း လွၼ်လူမ်းလဝ်ႈတိုဝ်းဝီ~ပႃႇရူႇၼသီႇၼေၼ်ႉ ။– ၶႆႇၽေႉ ထၢၼ်ႈလႆႈထၢၵ်ႈတေႃႇမူႇရူႇ မႃးမုင်ႈလေးလိုင်ႇ ၼေႃတ်ႈယူႇၽေႉ ၽေႃၼ်ႇၵွၼ်ႈလီၸီႇ~ယေႃးၵၢမ်း။–။

473 ။ လင်ႇတၵ်းယိၵ်ႉမုင်ႈတူဝ်လိၵ်ႈ တၼ်းသိၵ်ႈၼေႃတ်ႈလႃႇ သူလ်ႇလဝႃႇပူၼ်ႈတ်ၼ်ႇတ်မ်ႈ လူထိႇ~မီးလေး ၊– ဝႃႈလိမ်

ၶမ်းၽေႃၼ်ပၢၼ်ၵႂၼ်မၼ်းၶေႃင်း သဝ်းၽဵင်ၵိူၼ်းမၼ်း ပူႉသထေး~ၶိၵ်ႈလၢၵ်ႈတေႉယဝ်ႉ၊–၊ လပႈၶျေႈလႃးၶႂ်ႈလဵဝ် ယဵဝ်လွႆ
လႆၽေး မိူင်ႈဝၼ်းလေး~သိင်ႈၵၢမ်ႉ။– လင်ႉတၵ်းလႆႈမႃး ပိၼ်ၶေႃႈသုၵ်ႈ ၵမ်ႉပွႆႉလႆႈလိူဝ်ႉၶိူဝ်ႈ မိူဝ်းၶၢမ်ႉသၢင်းၵေႃးၶၼ်ႉ။–။
474 ။ တေႃႈၶၼ်ႉ ၵၢင်ႈႁဝ်းတေႉဝႃႉၶဝ်ႈႁႂ်ႈၽႄႉ မလႂ်ႈထူၵ်ႈလွမ်းၵၢမ်ႉ~သူးႁႂ်း ၊– ဝၢင်းပၼ်ၵိုၼ်းမႆသၢမ်ပၼ်း ၵင်း
မၼ်းသထေး ၵျမ်ႉယဵဝ်ပျင်း~ၶႃႉတိႈ၊–၊ လင်ႉတၵ်းလႆႈမႃးၵွတ်းၵေႃပၼ်ၶေႃင်း ၵိမ်းတၢင်းမျၵ်ႈသူးႁွင်း~တေႉဝႃႉၶဵၼ်ႉ ၊– ၽွင်
ယႃႉၶွင်ႉသိၵ်ႈၶိၵ်ႈလၢၵ်ႈ လုၵ်ႈႁဝ်းၶဝ်ႈႁႂ်ႈၽႄႉ တမ်ႈလိၵ်ႈမႃးလႃႉ~ၵၢမ်းပေး ။–။
475 ။ သင်ၽွင်ထိုၵ်ႈပိၼ် ပလႃႉၵလျႉမ်တ်ႉတႃႉ လဝ်ႈၵူမ်းသႂ်ၶၼ်ႉတေႃႉၶႄႈ တူႉယႃႉ~သၽေႃးလမ်ႉ ၊– ႁူၼ်းလွႆ မူတ်းသွႆ
တၢင်းၵျင်း မိူၼ်ၶေႃင်းၶမ်ႉၶၢဝ်ၶျေး~လင်ႉလိုၵ်ႈတေႉယဝ်ႉ ၊–၊ တၼ်းၶၼ်ၽိူလႂ် မႂ်ၶၢၼ်ၵၢမ်းပေး ယဵဝ်မေးတိႈသၽေး~
သေႉၶျႃႉ။– ၶႂ်ႉၽႄႉလႆႈမုင်ႈတူဝ်လိၵ်ႈ တၼ်းသိၵ်ႈ ဝူမ်းမျၵ်ႈဝူမ်းသႃႉ ၼေႉတၶႄႉ~လွၼ်လူမ်း။–။

476 ႟ ၼႆႉလမ်ႉၶဝ်ႈပီၼ်သူႇတေႃႇမ ၽၢၼ်ႇလႅတ်ႈ ဝႃႇႁၢၼ်ႇတီႇႁျူႇ~ၼေႃင်းလီယဝ်ႉ၊– ၶုၼ်ႁူၼ်းတျႃၼ် ပိူင်ၼၼ်ဢၢၼ်ႁျင်း
တီႇတၢင်းၽီ~ၸူမ်ႈသိၼ်ႈယဝ်ႉၼေႈ၊–၊ ပိၵ်ႉသမ်ႉ လွႆၶမ်းၽုတ်းမႃး ပျူးတႃႁူၼ်းမိူင်း သိၼ်ႈတၢင်းလီ~သူလၢႆႇတွၼ်ႇၼၼ်ႉ ။–
မၼ်းပီၼ်ၼၼ်ႇငၼ်ႇ ပႃႇႁျူႇၼသီႇပျေႇ ႁေႇမျေႇတီႈၵဝ်လဝ်ႈထိုၵ်ႈၵွၼ်ႇ~လီသိမ်းယဝ်ႉ။–။

477 ႟ တေႃႈၼႆႉ လုၵ်ႈမၼ်းတေႇဝႃႇ ၼေႃတ်ႈၽွင်ႈၽေႉၽေႃၼ်ႇၸၢင်ႈၸျေႃသွင်ႇ~ၸင်းၶဝ်ၼေႈ ၊– ၵ်ၼ်ႇပီၼ်ပၢၼ်ၵွၼ်မင်းၵြီး
လၢင်းၽူး လုၵ်ႈယိင်ၵဝ် ~ ၽေႃတ်ႇပေႃႈၼႆႉၼေႃႈ၊–၊ ၶုၼ်မိူင်းၶၢၼ်ၼႆသၽေႃး မင်းၵြီးလဝ်ႈသိမ်းဢၵ် ~ သိၼ်ႇယႃႇယဝ်ႉ။–
လင်ႇသမ်ႉတေႇတင်ႈပြၢတ်ႈသၢတ်ႈ ဝူလၢႆႇလယၼ်ႇတႃႇ ထုတ်ႇမုၵ်ႈၸၢၼ်ႉလေႇသႃႇ~ပၼ်ၼွင်းယဝ်ႉ ။–။

478 ႟ လင်ႇတၵ်းၼွပ်ႇဢၢပ်ႈလိူင်ႉလဝ်ႈ ၸၢၼ်ႇၶူဝ်ႈၵိင်ႇလႃႇ~လူထိင်း ၊– ၶၢၼ်းဢၵ်လၢႆသႂ်မဝ်ၵၼ် လူၸၼ်သိၼ်သွႆတမျူး
ၸူၼ်ႇလွမ်ယိင်း~လုၵ်ႈလဝ်ႈဝႃႈၼႆ၊–၊ ၸျေႃသိၼ်လူမ်းလွမ်းတၢင်းမုၼ်ပၢၼ်လီဝ် ယိဝ်လႂ်သၵွင်း လုၵ်ႈလူထိင်း~ႁုသူဝ်ႇယဝ်ႉ။–

ၶၼ်ႉလမ်ႉ မျႃတ်ႈပိူင်ႈ လွင်ႈၵိူင်ႈသတ်ႉထႃႇ လႃႇၶသေမ်ႇပယုၵ်ႈၵလူဝ်ႇ~တၢင်းၵျၢင်း ။–။

479 ႉ လင်ႇတၵ်းၸွင်ႉၵဝ်သုၵ်ႇ တိၵ်ႉထိသမ်ႇပယုၵ်ႈ ပုၵ်ႉၵူဝ်ႇ~ၵျၢင်းလမ်ၶၼ်ႉ၊– ၼုၶ်မိူင်းထၢမ်လူ ၵၵျင်းၵွၶ်တၢင်း ၵလၢင်းၵေႇၵူပ်းၶမေ်~ငဝ်ႈၵျၢၵ်ႈမၶင်းယဝ်ႉ၊–၊ သထေးၶေပေၶ်ပိူင်ၶၶေ်ၵၵျင်း ၵမ်ႇမီးၶမ်~တူဝ်ႈလွတ်ႇယဝ်ႉ။– လၢတ်ႈ လိမ်တေႇလ ၶဝ်ႈပိူၵ်ႇၵွၶ်ႇၶႆႈၶိုင်ႈ ငဝ်ႈၵျၢၵ်ႈပတ်းၶွတ်ႇ~ၵွၶ်တၢင်း။–။

480 ႉ တေႃႈၶၼ်ႉ လင်ႇတၵ်းၶႆႈပၶ်ၶတေႃႈလေႈၽေႉ ၵမ်ႇလိင်ႈ ၶငေ်ႇလုၵ်ႈတႃမွတ်ႇ~တင်းသွင်ယဝ်ႉ ၊– သထေးၽူဝ်မေး ၶၢၶ်ၶၼ်ၵၵျင်း ၵႃႈၶဝ်ပွင်~မွၵ်ႇသိင်ႈၶၼ်ဝႃႈ ၊–၊ လဝ်ႈလင်ႇတၵ်းဝႃႈ ၵူၶ်ႈၶိၶ်ၵမျူဝ်းသူဝ်းတွၶ်း ယုတ်ႈတင်းသွင် ~တူႇ ယႃႇယဝ်ႉ။– ၶဝ်ႈပိူၵ်ႇၶႆႈၶိုင်ႈ ၵမ်ႇလီတိုတ်ႉလၢၵ်ႈလုၵ်ႈပိူၶ်ႈ ငလႈၵဝ်ၵွႃႇ~ၵ်တ်းၵျႆးလူင်ၵူလ်ႉ ။–။

481 ႉ ယင်းသမ်ႉၶိၵ်ႈလၢၵ်ႈ ၵ်တ်းယၢၵ်ႈ ၶွၶ်ႉၶေၢၵ်ႈတ်င်ႉတ်ၶ်ႇ ၵႃႈလူဝ်ႇယႃႇ~တေႃးသႃးၶၼ်ႉ၊– သထေးၵမျူဝ်းပိူင်

ၼႆ ၼွင်လိၼ်ၶိင်းႁဝ်ၶုၼ်မိူင်း ၵမ်ႉလီမႃး~ယူႉသၢင်ႈဝႆႈၼႆ ၊–၊ တၼ်းၼႆ ၶုၼ်မိူင်းဝမ်းၼေး သထေးထဝ်ႈႁူဝ်သႃး~ပႅတ်ႈ

တၢင်ႉယဝ်ႇ။– သူလီၵေႃႈၵႂၵ်ႉလေႈယၢၼ်ႈၽေႇ တီႈသၢင်ႈၼင်ႈၶၢင်ႉ~ယၢၼ်ႁူၼ်း။–။

482 ။ မိူဝ်ႈၼၼ်ႇ သမီးတေႃႉလုၵ်ႈၶံႉၽေႇ လဝ်ႈပေႃႈသၶၢင်ႉ~ယႂၼ်းၶၢင်း ၊– ယႃႉသေၽေးသင်ထိုင်တူဝ် တင်းၽူဝ်တင်း

မေး သထေးၼွင်ႉပိုင်းလၢင်း~ပေႃႈမေႈၼၼ်ႇၼႃႈ၊–၊ ပိၵ်ႇဝႃႈမၼ်းၵိတ်းၸိပ်းလွႆ ၼမ်လွႆၵမူးတူဝ်မၼ်း ၼႃႈတၵ်းၶၢင်း~လွတ်ႈ

ပွႆႉယဝ်ႇ။– ယႃႉသေၵွၼ်ႈလႆႈပဵၼ်တၢမ်ႉ ၵျၢမ်ႉမႃႉၵပ်းတဵၵ်ႈဝႆႇလူဝ်ႈၼေႃႈ ယၢၼ်ထွႆႉ~ၽေးၵၢင်းၼႃႈငလႈ ။–။

483 ။ ၼွင်ႉၼႆႇ ၵယူႉၼၼ်ႉတီႉဝႃႉရ မျူလုၵ်ႈလဵၵ်ႈ ၼိၵ်ႇၵသွႆႉ~သၽေႃးၼွင်ႇ၊– ႁူဝ်ၵၼ်ၸေႃသၢင်ပၼ်ၽေး သထေး

လဝ်ႉလူမ်ၼျူး~လဝ်ႈလဝ်ႈ၊–၊ တၼ်းၼႆ လင်ႉဝႃႈပဵၼ်လီၵၢမ်းလွႆ ပဵၼ်ၽွႆၵမျူဝ်း ၼွင်းတူဝ်ယိင်းလေႃး လိၵ်ႈမၼေႃး~လိုၼ်ႈ

ပွတ်ႉၼွင်ႇ။– ၼႆႇလမ်ႇ ပဵၼ်ၽူႈသိုပ်ႉထဵင်ႈ ႁုသူဝ်ႉသမ်ႉသရျႉ လူဝ်ၼေႃႈယၢဝ်းလွတ်ႉ~လႆၼၢဝ်း ။–။

484 ။ မျၢတ်ႈပိူင်ႈၶၼ်ႇတီႇဝႃႇရ သီႇလမဝ်ႇလႆႈပိူင်ႈလွင်ၶွတ်ႇ~ၸၼ်ၶၢဝ်း၊– လိူဝ်သေ ၵၼ်ၵီႈမႄးႁပ်း လပ်းၶၼ်သိုပ်ႇၵၼ် ယၢဝ်း~ၸၢပ်ႈထိင်ႈ ၊–၊ ၵမ်ႇၸိူင်ႈတၢင်းလီသုတ်းၵႂၢဝ်းၶႂ် ၵူဝ်လွင်ၶလေင်းၵူႉၸၼ်ၶၢဝ်း~ထိင်ႈသိုပ်ႇၼလႈ ။– လဝ်ႈလင်ႇသႂ်ႇဝႃႈ **ဥပါဒိန္နု ပါဒါနိယ ဓမ္မာ** သုႈတူဝ်ႈလႆႈလိုပ်ႇ~ၽီထၢၼ်ႈပေႈၵၢမ်းယဝ်ႉ ။–။

485 ။ ၵသၢၵ်ႈယူႇထူၼ်ႈ သိတ်ႉသႂၼ်းလေးထႂ်ႇ ပ်တ်ႇမိၼ်ႇသီႇၵိုင်ၶီႈ ၶႄႈၵီႈၵၢင်ႈၵမ်ႇသဝ်ႈ ပၢၼ်သိုပ်ႇ~ၵီးယၢဝ်း ၊– **အနုပါဒါနိယ ဥပ္ပန္နာနံ** ပၢၼ်လွႆၵျူဝ်းတူဝ်းထိုင် ထၢၼ်ႈၵိုင်ၶိပ်ႉပၢၼ်း ၸင်ႇသုတ်းၶၢဝ်း~တီႈတိူၵ်ႈဝႃႈၶႄႈ ၊–၊ တၢၼ်း ၶႆ ၶေလွမ်ႈႁူၼ်းၵၢၼ် ၸၼ်လွမ်းတၢလီ ပၢၼ်ၽီႁူၼ်းပၢၼ်သၢင် မိူင်းႁၢင်ယင်းသဝ်း ယေႈမၼ်းယၢဝ်း~ယေႈသိုပ်ႇယဝ်ႉ။– ၸင်ႇဝႃႈ **ဥပန္နာနံ ကုသလာနံ** ၵမ်ႇတမ်ႇၵမ်ႇယေႈ လူႇၽဝေ ၶၢတ်ႈၽဝေ ၶိုၼ်ႈလွင်ႈလႆႈလိုပ်ႇ~ႁွင်ၵေး ။–။

486 ။ တေႈၵၢၼ် တိၵ်ႉထိၵတသမ်ႇပယုၵ်ႈ ၶႆႈလုၵ်ႈတေႇပေႈၵႄႉ ၺၢၼ်ႇယုတ်ႈ ၵမ်ႇထၢပ်ႈႁပ်းသိုပ်ႇ~တၢင်းလီၶၼ်ႉ၊–

သင်ၵမ်ႇယိင်းသၢဝ်သီးတႃး မင်းၽျႃးၵျေႃၶမ်း ၵျမ်ႇပၼ်ၶီ~ၵျေႃႈပဵတ်ႈတေႉယဝ်ႈ ၊–၊ ဝၼ်းတႃႇတင်းမေးတင်းၽူဝ် ၵဝ်ၵူဝ်
ထူဝ်းလူင်းၶူင်းလိၼ် ၽႅၼ်းၵိၼ်သိင်းလူဝ်း သၢၵ်ႈယၢဝ်းပီ~သေႇလွႆ ။– ၽဝေမိူဝ်ႈပႆႇၶွႆႈၵေႃႈ ႁွႆႈလႃႈႁွႆႈၽေႃၶၼ်ႁွႆႇ~လွႆးလွႆး ။–။

487 ႉ ပေႃးဝႃႈ ၵယူႇတေႃႇလဝ်ႈၼႆႇၽေႉ ၵမ်ႇတၢပ်ႈၶုၵ်ႈပဵတ်ႈ လႆႈတၢင်းဝႃႈၶေးလႃႇ~ႁူၼ်းၶႅၼ်ၵေႃႈ ၊– ၽၼ်ႇမဝ်ႇလူႁၼ်
ၶၼ်တူဝ် ႁူဝ်မၼ်းသထေး ၶေးလေးၵႃႈမၼ်းပဵၼ် ~ ၶိၵ်ႈလၢၵ်ႈသေယဝ်ႉ၊–၊ ပေႃးဝႃႈ ၶုၼ်မိူင်းၵမ်ႇမီးၵဝ်ၶၼ် တူလုၺ်း
ႁၼ်လူလႃႇဝမ်းၶေး ဝႃႈႁူၼ်းၶၼ်~ ပဵတ်ႈတၢင်ႇယဝ်ႉ ။– လေးလိမ်ႇၵုၵ်ႉလႃႇဝူဝ်းမ ၶႃႈလလႃးၶိႇ သတ်ႉထိႇလၵမ်ႇၶိုၼ်ႈ
ယွမ်းႁၢင်~လွႆးလွႆးယဝ်ႉ။–။

488 ႉ ပေႃးလႆႈၶိၵ်ႈလၢၵ်ႈ ၵိတ်းယၢၵ်ႈသူႇတေႃႇ သီႇလဝၼ်ႉတိၵ်ႉၶမၼ်ႉတ သရၶၶွႆႇမျၢတ်ႈၶိႇတၢင်ႇ~လုမ်းၶဝ်ၶၼ်ႉ၊–
မိုဝ်းတူပ်းသွင်သဵၼ်လိၼ်မိူင်း တၵ်းၵၢင်းတၢင်းၵၼ် တျႁၼ်ပၢၼ်ႁူၼ်းၵျမ်ႇၶိငဝ်~ၵမ်ႇလွတ်ႈတေႉယဝ်ႉ ၊–၊ ထိုင်မႃးဝၼ်း

တၢႆ ၶွၼ်းၵႂၢႆၶိုင်းၽဵၼ်းၽိူင်သိင်လူဝ်း ပိူၼ်ႈၵူမ်ႈၽဝ်~ပိင်ႈသိပ်ႇယဝ်ႉ ။– ၵုႇယၵၢမ်ႇ တုလရိၵ်ႈတုႇ ၵျမ်ႇမုႇတူဝ်ၵဝ်ႇ ၽဵၢၼ်ႇ
ပိၼ်ယမ်ႇမၵ မတ်ႉလၢၵ်ႈယၢၼ်ယိပ်ႇ~လူင်းၽဵၼ်း။–။

489 ။ တင်းၼဝ်ၶုၵ်ႈဝလီႇသီႇယိူင်ႈ မိူဝ်းပိၼ်သပ်ႉပရူၵ်ႉၶုႇ တၼ်ႇတုႇၵၼ်ႇတၵ သိတ်ႈငုၵ်ႈၶေႃမ်သိပ်ႇ~သူးၶျူၼ်းယဝ်ႉ။–
မၶေုးၵၢမ်ႇ လွင်ၵၢၼ်ၵၢၽိတ်ႉသုႇ ပျုႇပတသၢမ်ပုး မုးပိၼ်ၽဵၼ်းႁိုၼ်း ၽိုၼ်းတုမ်သုမ်ၽဝ်တူဝ်ၵဝ်း တူတ်ႇတိုၵ်းလုၼ်း~
ႁူၼ်ႈမေုႈ။–။ လူမ်းၵေုႈ ၵၢမ်ႇလွင်ႈလူမ်းၽွင်ႈ လူမ်းလွင်တူဝ်မွင်း လွင်းထူဝ်းၽဵၼ်းလိုင်လုၵ်ႉႁုၼ်းႁုၼ်း~မႆႈထၢၼ်ႇယဝ်ႉ ။– လူမ်းမႆႈ
တေုးသ ပျုႇပတ လူမ်းလုႉမၢၼ်ႇထွင်ႇ ၶိၵ်ႈလၢၵ်ႈသူႇတေုႇၽေဝ်လဝ်ႈ ၶွင်ႈၵိတ်းရၢၼ်ႇ~လျူဝ်းထွုး ။–။

490 ။ ထၢၼ်ႇၵေုႈ ၵၢမ်ႇလွင်ႈထၢၼ်ႇၼဝ်မႆႉၵၵ်ႉ မႆႉၵေုႇမႆႉႁုတ်ႇ ပိူၼ်ႈတူတ်ႇတွင်ႈႁူၼ်ႈမေုႈ ႁိုၼ်းသၢၼ်ႇ~ပျင်းၼိင်ၶၼ်ႉ ။–
ၵိၼ်ႇပိၼ်မေုးၵ မုႇၶတိၵ်ႉထိတူဝ်ၵဝ်း မိူဝ်းပိၼ်ထၢၼ်ႇၽဵၼ်းလိုင်~လွင်ၵၢမ်ႇၵၼ်ပိူၼ်ႈၶၼ်ႉယဝ်ႉ ။–။ ၽိုၼ်းၵေုႈ ၵၢမ်ႇလွင်ႈ

ၽိုၼ်းၶဝ်ၽၼ်းလႆႈ တုမ်တႆႈၵၼ်လိူင် ၵၼ်လႅင်သႂ်းလႄး လၢၼ်းႁဵင်ႇၽၼ်းၼႅင်~မႆႉၶေႃႈမႆႉႁုတ်ႈၶၼ်ႉ ။– ၵၼ်ႈပဵၼ် ၽိုၼ်း လေးၽမူႈပဵတ်ႈသိၼ်ႇ သုမ်သၢင်ႈပွင်ႉၵမ်ႈသိင်ႇ ၶျၢင်းလုတ်ႈ~ယၢင်းမဝ်ႈႁၼ်ဝႆး။–။

491 ။ လေးၽမူႈၵူၺ်ႉ ၵယူႈမွင်းၶၼ်ႉ ငႆးၶၼ်ႈတုမ်ႁဵင်ႇတဵင်ႇၶေႈ ပိူၼ်ႇတေႃႉသေႃႉသၢင်ႈတၢင်ႇႁူၼ်ႇမေႃႇ မႆႉႁုတ်ႈ~ ႁူမ်ႁိုၼ်း ၶၼ်ႉ ။– လေးၽတေႃႉဝ်ႁႃး ၶမ်သေသိၼ်လွႆသိၼ်ၵုင်း သိၼ်ၶေႃတေႃတႆႈ တုမ်ႁုမ်ၶၢင်းတေႃး ႁၢမ်မႃးတူတ်ႈႁဵတ်းၽိုၼ်း~ ယၢင်းပႆႈႁၼ်ပဵၼ်ႇဝႃႇၶေႃႇ ။–။ လိၵ်ႈၶၼ်လေးၽႃး မေႃးႁႃးၶၼ်ႉၶေႃႇ မူၼ်းပိၼ်သိၼ်ၶေႃ တေႃတႆႈမူၼ်းၶဝ်ငဝ်ႈး ၵမ်ႈမီးႁၼ်ဝႆး ပွင်ႉသုမ်ႁိုၼ်း~ပိၼ်ပုင်ႈတၢင်ႈယဝ်ႉ ။– ၶေႃႈတၢင်ႇလတေႈ ၶဝ်ႇပိူၵ်ႈၵွၵ်ႈၶႆးၶိုင်ႇ ၵႃႉၶိုၼ်ႇထၢၼ်ႇလႆႇၵသပ်ႉပျူႈ~ပိၼ်ယေႇ သၢမ်ပၼ်းၶၼ်ႉၵူၺ်ႉ။–။

492 ။ မူၼ်းငဝ်ႈးၶၼ်ႉ ပူႈပူႈလွၼ်ႈလွၼ်ႈ မႆႇထွၼ်ႈလုၵ်ႉယူႈသေႈသေႈ တၢင်ႇႁူၼ်ႇမေႃႇ ၽူႇၽၢင်လႃႇတၵ်းႁူႈ~သုမ်ပၼ်ၶေႃႇ။–

လွင်ႇၵမ်ႇပိူင်လူလုႆႈ လေႃးၽေႃႇတူဝ်မႂ်း ၸႂ်းမိူဝ်းတိုၵ်းသုမ် မိူၼ်တုမ်ပုတ်းၽိုၼ်း မၢၼ်ႇမီးၼၼ် ~ ၵၢင်ႈၸႂ်ႈတေႉယဝ်ႉ ။–။ သထေးၽူဝ်မေးဝႆးပၢၼ် ယၢၼ်သေမိူင်းႁူၼ်း မိူဝ်ႈဝၼ်းၼၼ်~ၶွႆႈႁူႇၼၼ်ႉ ။–   လေႃးၽႂ်ႈထီႇ ၵၼ်ၵ်ႉၵီႇမီးလွင်ႇ ၽႅၼ်းထွင်ႇ လုၵ်ႉၵုပ်ႇတႂ်ႈႁူၼ်ႈမေႈ တၢႇပၼေႃႇ~ၽႅၼ်းလုၵ်ႉၵွႆႈၵိုၼ်းယဝ်ႉ။–။

493 ။ မၢတ်ႈတ ပသေႇၼတီႇ ၵေႃးသလ မင်းမျၢတ်ႈတၵ်ႉၵေႃႇ~ၵဝ်ၽြေးၼေႃႇ– ႁူၼ်းၵၢၼ်တဵၵ်ႉပဵၼ်းလၵ်း ၵၢၵ်းၶွၼ်းတၢင်းလီ ၵူသူဝ်ႇ ၵဝ်သိုပ်ႇၵၵူသူဝ်ႇ ၼမ်လူင်ၼမ်လၢင် ယိုပ်ႇတြႃး~လိူင်ႇၽေႈ ထွတ်ႇတေႈဝႆႉယဝ်ႉ။–။ ပၢၼ်ႁူၼ်းယၢမ်းလိုဝ် ၵၢမ်ႉ ပိၼ်ပိူင်ၼၼ် ၵေႃႉၵၢၼ်တတ်းသေတၢင်းမုၼ်ပၢၼ်လင် သႆၢၼ်ၵျူဝ်းလုၼ်း ၵၵူသူဝ်ႇလေႃးၽေႃး~ထၢပ်ႈသိုပ်ႇယဝ်ႉ။– ပေႃး ဝႃႈ ၵူသူဝ်ႇတူဝ်ၵဝ်ႇ လိုၼ်ႈမႃးမီးမၢၵ်ႈ ယေႈၽျၢၵ်ႈလေႃးၽေ ၵၵူသူဝ်ႇထၢပ်ႈထိုင်ႈပိၼ်လိုပ်ႇ~ၵၢမ်းမေးယဝ်ႉ။–။ လုၼ်ႉပဵတ်ႈ ၼဵတ်ႈၵဝ်ၵူသူဝ်ႇမွႆႇ သႂ်ႇထိုင်ႈလႆၢလိုပ်ႇ~ၼၢၼ်းမီး။–။

494ႉ တေႃႈၵၢၼ်ၵႃႁုသူဝ်ႇ တူဝ်ႁဝ်ႇလုၼ်ႉပႅတ်ႈ ၼႅတ်ႈၵၢဝ်ႁုသူဝ်ႇမွႆႇ သႂ်ႇထႅင်ႈႁပ်းသိုပ်ႇ~ၶေႃၼ်းပႅၼ်ယဝ်ႉ။– ပိူဝ်ႈၵၢၼ် ၶေႃၼ်းထူပ်း ၶေႃၼ်းၸၼ်ၶေႃၼ်းလႃး တႃးသၽေႃးၶေႃၼ်းတူၵ်း ၶိူင်းၵူၵ်းႁၢင်လွင်ၶိူင်းၶိင်းငိင်ႉၸျၢၼ်းယၢၼ်~ၶႄႉၵႅပ်ႈဝႆႉယဝ်ႉ။–။ ၸၢမ်ႉပႅၼ်ႁူၼ်းမျူဝ်းသထေး ၼဝ်ႈလေးပိုၼ်းမႅၼ်း ၵဝ်ၵႅၼ်းႁူၼ်းၾေႃၼ် သူပ်းဝၢၼ်ၼေႃးၼၼ်း ႁျင်ႉတၢင်းၼႅၼ်~ၼိူင်ႈၵႃႁုသူဝ်ႇ ယဝ်ႉ။– သၼ်တၵ်းဝႃႈၵၢၼ် ႁျမ်ႇၼၼ်ႉႁျမ်ႇၼဵႉ ႁိႉလိၼ်ႉႁိႉလၢတ်ႈ ၵတၢတ်ႈလေးႁိႇပိၼ်ႇလႃႇ ၵုၵ်ႉလႃႇလႆႈငၢႆႈၼၼ်ႉ ယူႇ ပႃႈၵလူဝ်ႇ~ၵွႆးၵွႆးယဝ်ႉ။–။

495 ႉ ပေႃးဝႃႈ ၸဝ်းတၵ်းလေႉႁၼ်ႁျင်ႉၼင်ႇၼၼ်ႉ ႁမ်ၼင်ႇၼဵႉ ႁိႉလၢတ်ႈႁိႉဝႃႈထမ်ႇမႁထႃႇ သီႇလႁထႃႇ သမ်ႇမႃႇဝႃႇလႃႇ တီႈႁုသူဝ်ႇ~ႁျင်းႁမ်ၼၼ်ႉ။– ႁၢမ်းမိဝ်းၼဵႉလမ်ႉ ပေႃးရျႇမႃႉမသိ ပႁတိသိပ်းႁူၼ်းသၢဝ်းႁူၼ်း ႁိႁိပိမိး ၵမ်ႇပေႃးၼမ်ႇ~ၶႄႇ ၵႅပ်ႈဝႆႉယဝ်ႉ။–။ သၼ်ဝႃႈ တၢင်းၵၢၼ်တၵ်းပွႆးပွင်ၸႃ တႃလီမိးပိုၼ်းမိးၼမ်းၵွႆးၼွႆး လပႃးလႆႈယွင် ႁုမ်းပွင်ႁၢၼ်ငၢၼ်း ႁူးသၢၼ်း

ၵမ်ႉလိင်းၵမ်~ၵျိူၵ်ႈဝႃႉသၶေႃႉယဝ်ႉ ။– ၷၢမ်းမိဝ်းၶၶေင်ႉလမ်ႉ လၢတ်ႈလိမ်ၶမ်ႈၶႄႉတေႃႉၶိုင်ၾုၵ်ႈ လၢတ်ႈလိမ်ၶိုင်ၾုၵ်ႈတေႃႉ
ဝၶင်းတိင်ႈ ၵမ်ႉသိင်ႈသေထႃႉ~လႃးလႃးယဝ်ႉ။–။

496 ။ ရျႉလၵတမ်ႉ ၷၢမ်းၵၶင်ၶႆႈလူလ်ႈၶိူဝ်းၵၢင်ႉ ၶိူဝ်းသိုၵ်းၶိူဝ်းၵေႉ မူးသေႉၵမၢတ်ႈ လၢတ်ႈလၢပ်ႈသေးၶေႉ ၵမ်ႉပေႉ
ၵမ်ႉသိင်ႈ တပွင်းရျႉ~လၵႃးၶၶေင်ႉ ။– ၵိတ်ထိၵတ်တႃ လၢတ်ႈလူလ်ႈရူင်ႉပႃႉရူင်ႉ ရသႃႉရူင်ႉ ၾွတ်ႉထပ်ႉပႃႉရူင်ႉ ၵႃႉမၵုင်ႉ
ငႄးပႃး ~ ၵမ်ႉယဝ်ႉၵမ်ႉသိင်ႈ ။–။ ထၶၵေတမ်ႉ ၷၢမ်းၵၶင်ၷိတ်းၵၢၶင် ၷူဝ်ၾေၢၶင်သၢင်းရေး မေးၵဝ်ၵႃႈလိုၷ်ႃး~ၵျိူၵ်ႈလူဝ်ႉ
ယဝ်ႉ။– ပိတ်ႉလုပၶင်ႉလင်ႉၶႆႉၵေႃႈ ၵၵျူဝ်းၵမ်ႉလႆႈ သမ်ႉသရျႉလူဝ်ႈၶျေႈၵေႃႈ လွင်ႈၵုသူဝ်ႉ~ၷၢမ်းမီးယဝ်ႉ။–။

497 ။ ၵွႆးၵႃႈထမ်ႉမၵတ်ႉတႃႉ ၷၢမ်းသႃႉလူဝ်ႈၶႆႈ ၷၢမ်းလႆႈၵၵျူဝ်းလူဝ်ႈၶျေႈ သမ်ႉသရျႉမျၢတ်ႈၵႃႈ ၵမ်ႉဝႃႈၵောလူဝ်ႉ~တွင်း
တႃး။– လင်ႉဝႃႈၷၢမ်းမိဝ်းၶႆႉ ၷိင်ၶုၶင်ၷိင်ၶေၢင်း သူပ်းၵၢင်းသိင်ဝၢၶင်ၶၢၶင်ၶဵ ၵိၵိၵၵျင်းလင်ႉတၵ်းပႃး~ယေႈၾူႈတေႉယဝ်ႉ။–။

တၢင်းၶဵ လင်ႇဝႃႈသတ်ႉတဝႃႇသၵႃမျႂ်းယိင်းလႂ်း သဝ်းပႃးငဝ်းၶမ်ႇၶမ်ႇ ၵိူၼ်းလမ်ၽၢင်းတူဝ်ႈလၢင်း တိုဝ်ႉလေးပႃး~ပြေႇ ယႂ်ႇယဝ်ႉ။– ၸၢမ်ႉပဵၼ်ၵေႃႉၽူႈ ယူႇလူလုၺ်ႈလေႃးၽႄ ၵႃႇႁူင်ႇႁႃႇမႁုင်ႇ ႁုသူဝ်ႇတပေႇ ငဝ်းတပိၵ်ႉတႃႇ~ၶမ်တွင်းဝႆႉယဝ်ႉ။–။

498 ။ တေႃႈလူသူၵ်ႂႇ လိၵ်ႉၵွႆႇပဵၵ်းၸၢင်ႇမူၵ်ႇ တူမ်ႈၶႆႇၼွင်ႉၵႆႇသၢတ်ႈ ပိူင်ႈၶႂ်ႈပႃႇၶေႃႇ~ဝၢင်းၼိုင်း။– ၵွမ်မူးၵွမ်ပေး လိၼ်း လေးယေးၶဝ်ဝ်လိူဝ်တူဝ် ႁွႆးႁူဝ်လႆႈၵေႈၼွတ်ႇထူင်ငိုၼ်း~သိုဝ်ႉပိူင်ႈႁွႆးယဝ်ႉ။–။ ႁိၼ်လိုင် ၶိုၼ်ႈႁိၼ်ၵၢၼ်လီ ၼီတီႈတၵ်းပွႆး ယွႆႈ ၵၵ်းၵလၢင်းႁေႉပဵၼ်တိုၼ်း~ႁူဝ်လႆႈၵဝ်ၵွၵ်ႇယဝ်ႉ။– လင်ႇဝႃႈထၢင်ႈပေးၼမ်ႇလိၵ်ႉမူၵ်ႇ တူမ်ႈၶႆႇပဵၵ်းၸၢင်ႇ သရေႇတူဝ် ထၢင်ႈၵမ်ႇထွၵ်ႈသေသွၵ်ႇ~ၼၵ်ၶဝ်ဝႃးၶႅ။–။

499 ။ သင်ပိူင်ႈတၵ်းၶိုၼ်ႈသုင်းမ ၸၢင်ႈလႃႉတီႈၶႅ လဝ်ႈသူၵ်ႂႇပွႆႇပၵ်းႈ ယႃႇၽွၵ်ႇ~ပွင်ၼၵ်ၶဝ်ဝႃႈ ။– မိတ်းသူပ်းမ်ၶၢင်းမိုဝ်းၶေ ၶဝ် လိၵ်ႉၶႃႈယင်းၸၢဝ်း ၵိၵ်ႈဝႃႈလုၵ်ႈၵွၼ်ႇၵမ်ႇသွၼ်ပဵၼ်~လၢတ်ႈယၢၵ်ႈလူင်ယဝ်ႉ။–။ သင်ဝႃႈႁူၼ်းလႂ် တၵ်းပွႆးမိူဝ်းၸၢလပႃး

ငိုၼ်းၶမ်း ၶိင်းမၼ်းသိၼ်ႈလွ်ၶိၼ်~ၵျေႉၵျႃႉ။– ၵိုၵ်းဝႃးၶွင်ၶဝ်လုၵ်းၵႂၼ်ႇ ၶိုၼ်ႈမျၢတ်ႈၶွႆႇၶိုင်ႈ ၶိူင်ႈၵုၵ်ႉလၢႇ~ပၼ်တူဝ်းတ။–။

500 ။ သင်တၵ်းၵူႈၶဝ်ႈၼလႈ ၵဝ်ႁွၢႇ~တင်းငိုၼ်းၼၼ်ႉ ၊– သင်သူတၵ်းပၼ်ၵတူဝ်းၵပွႃး ၵျင်းၵျႃးလင်ႇပၼ်တိုၼ်း~ႁွၢႇ ၼၢႇလွ်ပႃႈ၊–၊ တၼ်းၼ် သထေးၽူဝ်မေးဝၼ်းၼၼ် ၵႃႉႁွမ်ငိုၼ်း~မိူဝ်ႈႁွၼ်ႇ။– လင်ႇပၼ်လေႃးၵသမုၵ်ႉၶႃႇ မျၢၵ်ႈမွၵ်ႈႁွပ်ႈ ယိင်းၵႂၼ်ႇ~ပေႃးထၢၼ်ႈၽၢၼ်လၼ်းယဝ်ႉ။–။

501 ။ ၶၼ်ႇတီႇဝႃႇရ သငေႇမၼုမ်ႇတၢင်ႈ ၵျၢင်ႈလိပ်ႈလီလွၼ်ႇ~ဝၼ်းၼၼ် ၼၼ်ႉ၊– သီႇလၵၵျူဝ်း လူဝ်းထိုင်ၵျေႁွမ် ၼၼ်းတၢင်း ပိင်းၼၢင်းၼုမ်ႇပီးတၼ်~လၢမ်ႇၶိူင်ႈတေႃႉယဝ်ႉ၊–၊ သုတ်းပိူင်ၵျေၶမ်းသိပ်းၵျူၵ်း ပၢင်းၵဝ်ၼၢင်းမိူင်း ပိူၼ်ႈမႃး ၵျၼ်~ၶိုၼ်ႈၶိၵ်ႇ ။– ယင်းသမ်ႉၵျေႃးလွတ်ႈတွတ်ႈတိင်ႇသ ၼႃႇမၵျၢင်ႈၵမ်ႇၵျၢင်ႈ လိဝ်းတိၵ်ႇ~တႝသုမ်း ။–။

502။ ၼင်ႇၵိုဝ်သင်ႇဝေႇၵတၵ်းလႆႈ ၶႆႈလူလ်ႈၵျူႇပ လၢတ်ႈၵမ်ႇမၼ်ႈၵမ်ႇတိင်ႈ ၶူၼ်းၶိၵ်ႇ~ၼေၵျေႃးယဝ်ႉ၊– ၼင်ႇၵိုဝ်ၶုၼ်

လႆႈ တၵ်းၵႆႈသႆႈမိူင်း ၼေပေၼ်ၵေႃႁူင်းတြႃး လဝ်ႇလူမ်ၼျေႃး~ ငွ်ႈလၢၼ်ႈၼႆဝႃႈ။–။ တၼ်းၼႆလေင်ႇဝႃႈယိင်းလီ လၢၼ်ၽီသႁွင်း တီႈသၽေႃး~မျႃတ်ႈၼေႃႇၼၼ်ႉ ။– ၼဝ်ႈလိုဝ်ႈၵေႃႇၵပီႇလ သေႃးတပၢၼ်ႇၵုသူဝ်ႇ ႁွ်းလူဝ်ႇယေႈလၢတ်ႈ တၵ်းလႆႈလိင်ႉပြႃၼ်ႇ ပိၼ်ႈယိၼ်းႁွ်ႇ~ပိၼ်လႆႈးယဝ်ႉ။–။

503 ॰ ၵူႈၼႆႉ ၼႆႈလူလ်ႈၼၼ်ႇတီႇဝူႇရ ပထမသူႇမျႃတ်ႈ တင်ႈလၢတ်ႈၵူႇမူႇ~ဝၼ်းၼၼ်ယဝ်ႉ၊– ၵဝ်းလင်ႇယူလ်းၵဝ် ထဝ် သႆႈ မႆႈလွမ်းသၽေႃးတြႃး ပိူင်းၼေမေင်းမျႃးမွၵ်ႇၵေႃးပၼ်~တီႈလွ်ႈမၼ်းယဝ်ႉ၊–၊ တၼ်းၼႆတြႃး ထူးပျႃးပိူင်ၽွ်တၢင်းမၼ်း ၼႆႈ ၵေႃးပၼ်~သေႇၼျူႇယဝ်ႉ ။– ၼႆႉလမ်ႉ ၵၼ်ႇလဝ်ႈၼႆႈလၢတ်ႈပသေႇၼတီႇၵေးသလ သုၵ်ႈမၵူႇဝူႇ~သုတ်းၵၼ်သုတ်းၼၢၼ်း ၵမ်းၼိုင်ႈႁွၼ်ႇယဝ်ႉ သူၵူလ်ႉ သူၼေ ॰॰॰ သၢထု သၢထု သၢထု

ထမ်းလဝ်ႈ တိပိထသုၵ်ႈ တွၼ်ႈၵၼ်(6) သုတ်းႁူဝ်ႇတီႈၼၼ်ႈၵေႃႈ။

ထမ်းလဝ်ႈ တိဝိထသုၵ်ႈ တွၶ်ႈၵၶ်(7) တီႈၶႃႈၵေႃႈ။

504 ။ ၶႆငေလႈ လႆႈသမ်ႉပုၶတေၸၢၶ်ႇ ယင်းၵျၶ်ႇထၢပ်ႈၶိုင်ႈ တတိယၵၶ်ႇတၢႉ~ၶၢၶ်းပႆၢၶၶ်ႉ။– လီလူပိဝ်ၵူငဝ်းငေး သွူးတေႃႉၶတၢင်း သူပ်းၵၢင်းသိင်လၢဝ်ၸြေး သိင်ႉမူလ်းၵၢႆ~ ၶၶ်ႇတူဝ်ႈ။–၊ ယင်းတၵ်းၼွမ်သေမ်င်းတွမ် လွမ်လိုင်းၶ်ိုင်းၶူၶ်း ၵ်ၶ်ၵူင်လူင်းၸီၸေႆးလူး ပူႈလိုင်းမႆ~မေျႉလူႉ ။– ဝလၶတေႃႉထ ၵၵျႉမုၵ်ႉၶမ်ႉ ၶတၢင်းတေႃႉလဝ်ႈ ၼွမ်တၢင်ႉတေႃးၶ သီႉလ ၵျူၶ်းၶိုၢင်ႉ ပၢင်ႉလႆႉတႆႈၸင်ႉၶမ်ႉ ၵၢပ်ႉၶျပ်ႈၶၢဝ်ႁူႉ~ႁုၶ်ၸလူးထိင်းၶၶ်ႉ။–။

505 ။ ၵ်ၶ်ႇလဝ်ႈတင်ႉတေႉ သပ်ႉပေႉတေႃႉမူႉ ယူႉဝၢင်ႈထမ်ႉမပလၢင်ႉၶၢမ်ႉ ၵသမ်ႉၵ်င်ႉၵႃႉ သိတ်ႉၸျေႃႉဝိလႃႉရီႉပီႉပြၢတ်ႈ လွမ်းမူႉ~တြူး။– သ်င်လၢဝ်တၵ်းၶိုႈၵျေႃးပၶ် ပိူင်ၵၶ်သိပ်းသွင် တၢင်းပွင်လိုင်ႁူၶ်း ၵၢၶ်ႇပိူင်ၶျူး~ၶိုႈငဝ်ႈ။–၊ တွင်းတ မင်း ၼွင်းတိုၶ်းၶုၶ် ၵူမုၶ်ၸိုင်းတူဝ်း ၵေႃႉသလႃး~ရျႉလႃႉၵူလ်ႉ။– သေးၵပုပ်ႉပၵမ်ႉ ၵၵျမ်ႉတေႃးၶႆႉ သိုပ်ႉထ်င်ႈယၢဝ်းၶွႃႉ~

လၢႆၶၢဝ်း။–။

506 ။ ၼိူင်ႈၵၢၼ်တေႃးၾင်ႇမိၵ လေႃးၵိယယုတ်ႈမျၢတ်ႈ သၢမ်ၾေႃႇ~ၶျူးၵၼ်ယဝ်ႉ ။– တေႃႈၵႃႈမျူဝ်းသတ်းၶျင်းၶျင်း တၢင်း ၵျၢင်းတူဝ်ၾင်ႇတူဝ်မၼ်း ၽၢၼ်ႇမီးၶၼ်ေ~ၽဝ်ႇၵူမ်ႈၵၼ်ၼလႈ။–။ ၽျၶျၢင်းၶျၢင်းၵေႃႈ ၽျၶဝ်ၶုၼ်မိူင်းသထေး ၽၢၵ်ႈပီးတၼ်~လီသႃႇ ယဝ်ႉ။– ယူႇလူလ်ႈလေႃးလိင်ႇၵိင်ႇထွင်ႇ ၵွင်ႉၵဝ်ႇတမ်ႈမျ ၾူႈလၵ်ႉလိူတ်ႈၵုၵ်ႉလႃႇ~ၼ်ၶၼ်ၶူဝ်းၶႅဝ်ႈ။–။

507 ။ လၢတ်ႈလူလ်ႈၽႃႉၵေႃႈ ၽႃႉၶဝ်သုၵ်ျႇ လဝ်ႈၶႆႇၾေႃႉၵျူႇလႃႇ~လီတွၼ်းၼလႈ။– ယူလ်းၵျႃတူဝ်ၵၢၼ် သွင်ၵူလ်ၼ်မ်ၾႅႆ တၼ်း ပႆၢမီးၶၼ်တမျူး ပူလ်ႈလၢဝ်သွၼ်း~ၵၢင်ႇထူၼ်ႈဝႆႉဝႃႈ။–။ ဝူဝ်းၵေႃႈ ဝူဝ်းၶဝ်သထေးၶုၼ်မိူင်း လၢၵ်ႈလိင်ၼ်ၶွၼ်း~တူဝ်ပေႃႈၵျူႇ တူႇမူလ်းတူႇၶၼ်ေႉ။– ၽတ်ႉဝၢင်ႈၶွၵ်ႈၵင်ႈသွတ်ႇၵူၼ်ေႇ လွမ်ႉၶုတ်ႇၵိင်ႈပၼ်ယူႇ~တၼ်းငိမ်း။–။

508 ။ ၶႅၼ်ႉလမ်ႉ ၶဝ်ႈပိၼ်လေႃးၵတၼ်းသႃႇ ၽၵျႃႇၵိရိယႃႇၽိင်ႇပုၼ်ႈတၢင်းလူႇ~သီးၶျူးၼလႈ။– ပိူင်လိူဝ်မူတ်းသွႆ လီလွမ်းပၢၼ်

ၵွၼ်လၢၼ်းႁွင်း လီႇြုး~ၵၢင်ႇထူၼ်ႈၼႆႉ။–။ သင်တၵ်းလွမ်းၵၢဝ် ပိူင်ၼႆသေၽေး မျၢတ်ႈသီးၶျူး~ၵမ်ႇတူႇ ။– ၸၼ်ႇ ၵၼ် ပၼ်လူလၺ်ႈသေးၵၢမ်ႇ ၵတပုၺ်ႇလမ်ႇ သမ်ႇၽေႇလွင်ႈၵယူႇ~ၽိုၼ်မၼ်း ။–။

509 ။ ပိူင်ပၼ်ၵႃထိပတိ လဝ်ႈၼွႇၽေႉပိူင်ႇၽိူၼ်ႈ တၢင်းမူႇ~ၼၼေ်းလႃးလမ်ႉ။– ၵမ်ႇလီပွင်ၵၢဝ်တၢင်းၼ်ၼ် ပၼ်ၽေးၵရေး မၢပ်ႇၽေမ်းလႃး~တီႈပိူၼ်ႈႁွႆးၼေႃႈ။–။ ၼင်ႇၵၼ်ပၢၼ်လင် လိမ်သင်ၵၢၵျင်း တၢင်းလီၸဝ်းတၢၼ်း မူတ်းသၢၼ်းလွင်ႈၵၢၵျူဝ်း~တႃႇၼမ်ႇၼႆႉ။– လွင်ႈၼင်ႇသႃႇမိပုင်ႇရေႇ တႃႇၼေႃသရေႇ မျၢတ်ႈၵႃႈလိူမ်တမ်ႇ~လီလူမ်း။–။

510 ။ ၵၼ်ၼင်ႇၵျၼ်ႇလတႃႇသ သတ်ႉတဝႃႇမိူၼ်ႇလူၵ်ႈ လူႇပမ်ႇ~တင်းလၢႆၼ်ႉ ။– ၸိတ်းၼင်ႇ တၵ်းၼိူဝ်ႈပွင်ယိဝ်တၢင်း လီမီးၸိူၼ်း ယၢပ်ႇလိူဝ်တၢႆ~သိင်ႈလၢတ်ႈတေႉယဝ်ႉ။–။ ၵေႉၵၼ်ၸိတ်းၵၢၼ်ၵေႃႈ ၵူဝ်ၽေၢၼ်ဝၼ်းမိူၼ်း ၼေႃႈပီသၢႆ~မဝ်ႇယူႇ။– ၼူႈယၢပ်ႇၸၢပ်ႇၽိူတ်ႇ ၽူၼ်ၵျူတ်ႇလၵ်တ်ႇမႆႈၵမ်ႇလႆႈဝႃႈ ၵူဝ်းလႆႈၵိၼ်လူႇ~ပၼ်တၢၼ်းၼႆႉ။–။

510 ။ ၵေႃႉႁဵတ်းႁႆႈၵေႃႈ ၶၢမ်ႇမႆႈတၢၵ်ႇလႅတ်ႇထၢၼ်ႈၶၼ်ႇႁူႉ~ပေႃးသႃးယဝ်ႉ။– ၵႃႈၵမ်ႇထိုင်ပၢၼ်ပီပႆ မျူဝ်းလႆၵေႃႈႁူလ်ႈတိၼ် ငေး ပိူၵ်ႇလပႃး~ယင်ႇထူၼ်ႈၶၼ်ႉလမ်ႉ ။–။ ၵေႃႉႁဵတ်းၶေးၵေႃႈ ပူင်ပိုၼ်ၽၼ်းမျူဝ်းၵျူဝ်းထႆ တိၼ်ၽႆၶုတ်းတေး ၶျၢင်းမေး ထၢၼ်ႈလမ်သႃး~သေႃႇၸေႃႇ။– ၵႃႈမဝ်ႇၶိတ်းငလႈၶူပ်ႇၶႆႉ ပႆႇႁူႉတီႈလႆႈ ပိႇႁၵ်ႈၶဝ်ႈၵပ်ႇသွၼ်ႉ တူၼ်ႈမၼ်ႈၵေႃၶေႃႇ~ၶေၢၼ်း တၼ်းတေႉယဝ်ႉ။–။

511။ ၵေႃႉၽူႈၵႃႉၵေႃႈ လုမ်ႈၽေႃႇၵၢင်ႈလႃႉယၢပ်ႇသေပိုၼ်ႈ ၵမ်ႇပျေႃႇ~ၶလေုင်းယဝ်ႉ။– မၢင်ပၢၼ်ၽၢၼ်လွႆၽူၼ်တူၵ်း ၶွၼ်း ၶမ်ၵုင်ၶူဝ်ပၢင်ဝူဝ်း ထွမ်ႇသိင်ယုင်း~ၶူၼ်ႈလီႈလုၺ်ယဝ်ႉ။–။ တၵ်းဝႃႈလိူဝ်းႁူၼ်းပႆတိၼ် ၶႆၵိၼ်လွမ်းသေး ၵႃႉပၢင်ၶူင်း~ၵိုတ်ႈ မျႇၵေႃႈ။– ၽူၼ်ႁူတ်းလႅတ်ႇမႆႈ လွႆယႅႆႇႁူလ်ႈလိုၵ်ႉ လႆႈလွမ်းႁွၸႇ~တၢင်းၵိၼ်း။–။

512 ။ ၽူႈလေႇလူလ်ႈပၢင်ႇလႆႇ ၽႆးယၢၼ်ႈၶမ်ႉ ၶီႇလႅမ်ႈၶဝေႇ~ၶိုၼ်းဝၼ်းၵေႃႈ ။– သၢင်းၽေးၵမျူဝ်းတင်းလႆ တၢင်း

တၢႆမီးမႃး ၵၢမ်ႇပေႃးတၢင်း~လႆႈပၢႆႈ။–၊ ပိူဝ်ႈၶႆလၢင်ႇဝႃႈ ၵၢၶေးၶေး သၢင်းရေးသႃးမျူဝ်း လွင်ႈၽၼ်မၶင်း~လူဝ်ႇယႃႇယဝ်ႉ ။–
တင်းၶႆႉ ၶဝ်ႈပိၼ်ၶတုၵ်ႉၶ လႃႇၽလေႃပ်ႈလူဝ်ႇလိင်ႉၵၢသၢၵ်ႈ ပုၶင်ႈတႃႇ~တူဝ်ၽၼ်တူဝ်မၶင်းၶႆဝႃႈ။–။

513 ႉ ပိူင်ၶိုင်ႈ လွမ်းလူလႃႈလေႃးၽ ၵႃႇႁူင်ၵႃႇမၵုင်ႇလိတ်ႈလႃပ်ႈ တၶင်ႇၶႃႇ~ လွႆးလႃး ၊– ပိူင်ၶိုင်ႈ ယိဝ်လႆႈပွင်ပၶင် ၵႃၶင်ၶုၶင်မင်းမူး ၵၢၶုၶင်ႇသႃး~ၵျႃမ်ႇတွၵ်ႈ။–၊ ၵမ်းၶိုင်ႈ ယိဝ်လႆႈၵၢဝ်ပိၼ်တႃၶမ်တၢင်းတၢၶင်း ပေးၵႃၶင်းဝတ်ႈတ▯ႃး~ထႃပ်ႈ လူႇ။– သမ်ႇၶိုင်ႈ ယိဝ်လႆႈလိင်ႉလူမ်ႈၵၢသၢၵ်ႈ ဝိင်ႇလႃႇၶပေႇၼွႆႈယင်းယူႇ~ပႃၶင်ႁူၶင်း ။–။

514 ႉ တင်းၶႆႉ ၶဝ်ႈပိၼ်ၶဝတ်ႉတတုၵ်ႉၶ သင်ႇၶႃႇရလူဝ်ႇလႃပ်ႈလႆမူႇ~တွင်းတႃးယဝ် ၊– လင်ႇဝႃႈ တူဝ်ၵိတ်းတူဝ်ၵျႃ တူဝ်ပွင် တူဝ်ၵျူဝ်းၵျႃမ်ႇၵၢဝ်မႃး~လိင်ႉသၢၵ်ႈ။–၊ ၵၢမ်ႇလွႆႈၽၼ်တၵ်းၵျႃပၶင်ၶိင်းၽၼ် လိူဝ်လွႆတူဝ်မၶင်း ႁူႈဝၶင်းၵႃး~ၵျူႇသီႇ။– လင်ႇဝႃႈ ၵၢမ်ႇလီၵိတ်းယၢၵ်ႈ ၶိၵ်ႈလၢၵ်ႈၶႃႈတႃႇသ တမ်ႈတွႆႈတၢင်ႇၶီႇ~ငၢ်ၶင်းသေး။–။

515 ။ ၵၢၼ်ၶင်ႊႇလဝ်ႈၽူႈလၢမ်ႇဝၢင်ႈ ၽိုင်ႇႁၢင်ႈသုင်းသေႉၶိတ်ႉသွင်ႇ သူလ်ႇလွင်ႇရၶေႃႇမၢၼ်ႊႇပိူၵ်ႈမျႃးလီႇ~ၼ်ပ်းသိၼ်ၶႆႊႉ ၊–
ၵၢၼ်ဝေႃႈ ၵ်တ်းႁၢၼ်ၶၢၼ်လႄႇသၢင်းရေႃး လိူဝ်ၶေႃးၵ်င်းတူဝ်ၶူၼ်းမေႃး မိူၼ်ႊႇတၢင်းၶၼ်ႊ~ၵမ်ႇလၢပ်ႈတေႉယဝ်ႉ၊–၊ ယၢမ်းၵၢၼ်
တၵ်းၵိၼ်ႁေႃႈ ႁူၼ်းထိၼ်တမ်းလႄႇ ပိူင်လႄႇၵျမႃး ဝႆႉတူၵ်းတိၼ်~ ထူလ်ႇယေႃႇ ။– ထင်တီႈၼိၼ်ႊႇၶျူဝ်ႇ ႁျူဝ်ႇတူမ်ႈသူမ်ႈၽၢၵ်ႇ
ဝၢၼ်လၢၵ်ႇၼိူင်ႈၵေႃႇလေႃႇ~မီးလေးယဝ်ႉ ။–။

516 ။ တင်းႁေႃႈ သပ်ႉပိထေႃးပၢတ်ႈ ထၢၼ်းယေႇၵွႆႈၽိုင်ႈ ႁျၢၼ်ႊႇသႁေႃႇ~သိင်းထေႃး ၊– ၵၢၼ်လႄႇ လပ်းလႄႇၶုၼ်မိူင်း ထုၵ်ႇ
သၽေႃး~တီႈလိူၵ်ႈ၊–၊ ယၢမ်းၵၢၼ်တၵ်းပႆ လမ်ၵ်ၶၢဝ်းတၢင်း လွၼ်ႊႉပိင်းၶျႃး~ၵိင်ႈပွတ်ႇယဝ်ႉ။– သွင်ၽႂ်ႇသွင်ပႃႈ ၽေႃႈႁင်ႈ
တၶႃႇရျႃႇလမၢတ်ႈ ပိၼ်လွတ်ႇ~ၽွင်သႆးၶၼ်ႊႉ။–။

517။ ၵမ်ႇလႆႈယိပ်ႇယၢင်ႈ သိၼ်ႊႁၢင်ႈပထႃႇရ ၼီႇလၢၵ်ႈလိင်လွတ်ႇ~ရထူးၶၼ်ႊႉ၊– ယူလ်းၵဝ်ထီးသုင်မုင်းဝၼ်း ပိဝ်ပၼ်း

လိတ်ႉလိင်မႄး~မဝ်ႉတွင်ႈ ၊–၊ ယၢမ်းၵၢၼ်တၵ်းၶွင်ၶၢင်း မွၼ်မုၼ်း လူမ်းပိဝ်တၢၼ်ၶမ်းပူၼ်း ၵ်ၼ်ႈၶူၼ်းတိင်ႈၼ်ပ်းပျႃး~ၶတ်ႉ တီႉ။– ပ်ၼ်တီႈၵၢင်ငိၵ်ႉလုၼ်ႉလွႆႉ သမ်ႉသ ၵုတ်ႉထ ၶႄႉၵ ၵၼ်ႉထၵလွင်ႉၵွၵ်ႈ ၶေးပီႉ~လင်မေႃး။–။

518 ။ ၶင်ႉၶႄႉလၢတ်ႈလူလ်ႈလေးလိင်ႉ ၾုင်းသိင်ႉမၵ်ႉဝိပၢၵ်ႈလမ်ႉပူႉ လူႉပြေႉလေးၵ ၶၢတ်ႈတၵ်ႉၶီႉ~ၵျၼ်းလႃးယဝ်ႉ၊– ၵုသူဝ်ႉၵၢၵျဝ်း ၵၢၵျင်းပၢၼ်လင် လိမ်သင်ၵ်ႇတ်းၾူး ၵွင်းမူးလင်ႉတၵ်းမႄး~မျၢၵ်ႈမျၢၵ်ႈၶႄဝႄႈ ၊–၊ တွင်းတ ၵၢၵျင်းတၢင်းလီ မိူင်းၾိၵ်ႇၵ်းၶူင်း ၵိုၼ်းပူင်းၶၢတ်ႈသိၵ်ႉၵျႃး~ပ်င်ႉတူႉ။– သေးၵူးလွႆႉ ၵႄႉလလ်ႉၶႄင်ႉ မၵ်ႉၵုသူဝ်ႉ မၵ်ႉဝိပၢၵ်ႈ လ်ႈၶၢၵ်ႈလေႉ တၶႄႉ တေႉတူၼ်ႈၵၢလူႉ~လ်ႉမႄး။–။

519 ။ **ယော ဘိက္ခု သီလအလင်္ကာရ သမော၊ အလင်္ကာရော နတ္ထိ သီလသမံ၊ သီလဂန္ဓ သမော ဂန္ဓော နာမ နတ္ထိ သီလသမံ။ ကိလေသမံ ဝိသောဓနံ နတ္ထိ၊ သီလသမံ ပရိလာဟ ဝူပသမံ။ သီလသမံ ကတ္တိ ဇနနံ နတ္ထိ၊ သီလ**

သမံ သက္ကာရောဟ ယသောပါနံ နတ္ထိ။ နိဗ္ဗုန္န အဂ္ဂရသ ပဝေနေစ သီလသမံ ဒွါရံနာမ နတ္ထိ[84]– ၵၢၼ်ဝႄႉငလႄႈ သီႇလၵၢၼ်သိုင်ႇလိူဝ်းၼႆႉ ယေးၽိင်ႈၼု သင်ႇၼႃႇၵၢရိယႃႇလုၵ်ႈလဝ်ႈ ဝေႇတၢင်ႇ~လႆႈပႃးၵျ ။– **သီလ အလင်္ကာရ** ၵၢၵျူဝ်း ၵၢမျူဝ်း မိူၼ်ပိူင်ၵဝ်းမီးၽိုၼ်ၵူၼ် ၶဵၼ်းၵူဝ်ၽႄႈမ်ဝႃး~ၵၢမ်ႇပိူင်ႈ၊–၊ ၵူၼ်းၵၢမ်ႇမီးသိၼ် ပေႃးတၢၼ်ႇတူဝ်လႆႈ ၵိုၼ်လိုၼ်ငိၼ်ႈ လင်သႃး~ပမႃႇယဝ်ႉ ။– **လင်္ကာရ နတ္ထိ** ပၵတိၵၢမ်ႇမီးသိူဝ်ႈၽႄႈ ၶိူင်ႈတၢၼ်းသႃႇ~ပူလ်ၵႃမ်း။–။

520 ။ **သီလသမော** ပေႃးဝႃႈၵူၼ်းမီးသီႇလၼၼ်ႉ ပေႃးတၢၼ်ႇသႃႇရၼၼ်မၢၼ်ႇ လွင်ႈပမႃႇ~ပိူင်ၼၼ်ယဝ်ႉ ။– **ဂန္ဓောနာမ** ၵၢႆႇႁွမ်သတၢင်ႈၵဝ်းၵျင်း ၼုၼ်ၼေၢင်းတၢၼ်ႇမိူၼ်ၵၼ်~ထၢမ်ႇတိၵ်ႈ၊–၊ ၵူၼ်းၵၢၼ်ၵၢမ်ႇမီးသီႇလလမ်ႉ ပေႃးတၢၼ်ႇသိၼ်ၵေ သိၼ်လမ်း ၵၢမ်ႇမီးၵၼ်ႇထႃႇၵျင်ႇၵၢႆႇႁွမ်လႃးလႃး ဝၢင်ႈတေႃးတၢၼ်~ၵျၵ်ႉၼႃႇၼၼ်ႉ ။– **ဂန္ဓော နာမနတ္ထိ** ပေႃးၵႃႈပိၼ်တူၼ်ႈ

---

[84] ပႃႇလိၵူဝ်ၼၼ်ႇၵေႃႈ လႆႈႁွႃႇၵျတူလ်းတီႈတွၼ်ႈသီလၵ်ၶၼ်ထေ၊ ၼၼ်းသီလၵ်ၶၼ်ထဝၵ်ၵပႃႇလိ ။ ၼႄႈလိၵ်ႈ(190-1) ပပ်ႉၵၢၼ်ၶဝ်ႈပႃးၼၼ်းတီၶၼိဂယ၊ ၼၼ်းလုမ်းႁွင်သုတ်ႈတၢၼ်ႇပိတၵတ်ႈၼၼ်ႉ ၵမ်ႇလႆႈၵျၼ်လႃး။ လိူဝ်သေၼၼ်ႉ သမ်ႉၶိုၼ်းႁွႃႇတူလ်းၼၼ်းမၵျႃႇဝၵ်ၵပႃႇလိ လုမ်းႁွင်သုတ်ႈတၢၼ်ႇပိတၵတ်ႈ၊ ၼႄႈလိၵ်ႈ(73)ၼၼ်ႉၵေႃႈ ၵမ်ႇၵျၼ်။

မႆႉၶင်ႇပိူၼ်ႈ ၵမ်ႉလႆႈလွင်ႈၶျႃႉ~လႃးလႃး။–။

521 ။ **သီလသမံ ကိလေသ သမံ** ၶင်ႇၵျႈၵိလေႇသႃႇ ပၢင်ႇလိုၼ်ႈလီသႃႇ~သၢင်းလၢင်းၶၶၼ်ႉ ။– ႁူၼ်းမီးသီႇလၶၶၼ်ႉ ပေႃးၶင်ႇၵိလေႇသႃႇမူတ်းသႅၼ် ႁူးၶုၼ်ၶေႃင်း~ၵမ်ႇသဝ်ႈတေႉယဝ်ႉ။–။ **သီလသမံ ပရိလာဟ ဝူပသမံ** ပေႃးတၢၼ်ႇၵိလေႇသႃႇ ၵမ်ႇလႆႈပူႇၽေႃၼ်ႇႁူဝ်လွင်မႆႈႁူမ်းၵၢင်း~ႁူလ်းလႆႈၶျမ်းသႃႇယဝ်ႉ ။– ၶတေႃထိမသိ ပၵတိငိင်ႇတိင်ႈၵေႃးလွႃႇ~လီတွၼ်း ဝႃႈၶေႃႈ ။–။

522 ။ တင်ႉတေႇသပ်ႉပေႇပူၼ်ႉတီႈလၢတ်ႈ လွင်ႈမျႃတ်ႈလီသႃႇ~တၢင်းၵျႃင်းၶၶၼ်ႉ။– **သီလသမ ကိတ္တိ ဇာနနံ** လီလိမ် ပၢၼ်လီဝ် ယိဝ်ထိုင်ပၢၼ်လုၼ်း ၵျေႃႇသတၢင်း~ၶၢဝ်ႇၶၶၼ်ႈဝႆႉယဝ်ႉ။–။ ၶငိၵ်ႉလသီႇလၵၵျူဝ်း တၶူဝ်းလိင်းႁိူၼ် မိူၼ်ၽီႁူၵ်း ၶူင်း မျႃတ်ႈႁူင်ၵၢင်း~ၵျေႃႇလုႇယဝ်ႉ။–။ **သီလသမ အနိသံသံ** ၵၵျူဝ်းလူဝ်းလၢမ်ႇ ၵၢမ်ႇၽေႃၼ်ႇလွင်ႈတၢင်းမျႃတ်ႈတေႇယႃႇ

ထူပ်းၽူး။–။

523 ။ ပလုၺ်ႇလသီႇလ ဢထသီႇလဢႃႇၶဝ်သိုင်ႇ ဢၵျွင်းၵျုႈယူိင်ႈ ဢၵျူဝ်းၵျုႈယူိင်ႈ ဢမ်ႇပူိင်ႈလွႆးၵူုႇ~တၢင်းလ်ု ။– ပေႃးဝုႈ
ပလုၺ်ႇလသီႇလ ဢၵျွင်းမီးမုးၵေုႈ ဢၵျူဝ်းငုးပုး တၵ်းၵ်ုၶင်းပိၶ်မုး ၶင်ႇၶိင်းၽ်ု~ဢမ်ႇလွတ်ႈၵွႆးၶေုႈ ။–။ ပုႇၶေုႇတိပၢတ်ႈ
ဢတိင်ႇၶေုႇ ၵုႇမေႇသု မုသုႇ သုၵျုႇငုးပုး ၵျူဝ်းလုးၵျူင်းဢၵ်တူၵ်ၵ်ုဝ်း ထူၶ်ႈသုတ်းလ်ု~ထူႇဝမြႅးလွုႇ။– ဢုႇယု ဝၶ်ႇၶ
သုၶ ပလ ပတိၽေုႇၶ ဢၶိသမ်ႇသ ဢၵျူဝ်းၵျုႈယူိင်ႈ ဢမ်ႇမီးပူိင်ႈလွႆးၵူုႇ~ယၢၶ်ၵၢင်း ။–။

524 ပေႃးဝုႈပုႇၶေုႇတိပၢတ်ႈ ဢတိင်ႇၶေုႇ ၵုႇမေႇသု မုသုႇ သုၵျုႇမေႇၵျယ ပိၶ်ဢၶိၵ်ႉလသီႇလ ဢမ်ႇမၶ်ႈဢမ်ႇတိင်ႈ
မြႅးလွုႇ~ၶွၶ်းလူမ်လမ်ႉ ။– ဢၶ်ဝုႈၵျၶ်ႇသူႇငုးပုး ၵုဝ်တၵ်းၵၢင်းသုးလွႆးပိၶ် ဢုႇပေး တေႇလေုး ဝုႇယေး ဢၵ်ႉၵိ
ၵိတ်ထိ ၵျူလ ၵျၶ်ႇၶၶ်းၶူမ်~ပိၶ်မဝ်ႇၵၢင်းလိုႈၶဝုႈ။–။ ပေႃးဝုႈဢုႇပေး တေႇလေုးဝုႇယေး တင်းၶဝ်လူမ်းၽ်း ၶုၶ်မိုင်း

ၼေႃင်းယိင်း ငႄးပႄး ၼမ်ႉၼွင်းထူမ်~ထူမ်ႈၼီႇၼၼ်ႉ။– ၵၼ်ဝႄႈ ၵႃႇယုဝၼ်ႇၼ သုၶ ပလ ပတိၸႄႇၼ ယိူင်ႈၼိုင်ႈလႆႈၵႄႈ သီႇယိူင်ႈလုတ်ႈပြိႇပြိႇ~တၵ်းၵၢင်းယဝ်ႉ။–။

525 ။ ၵၼ်ဝႄႈရၢၼ်ႇသူႇႁူႈယိူင်ႈ ငိူင်ႉပိူင်ႈဝေႈၵမ်ႇလႆႈ မီးသီႇ~လေးပႄး ၊– ၼႅင်းတူဝ်ႁူၼ်းႁဝ်း သၢမ်ပိူင်လပ်းသဝ်း မိူၼ် ငဝ်းၵမ်ႇယၢၼ်ႁႄး~ၵွၵ်ႇပၢႆႈသေပွၵ်ႈ၊–၊ ပႁိုၵ်ႉထသၢၼ်ႇတၢၼ်ႇ ၵႄယေႇၵပ်ႉပရၢၼ်ႇသူႇ လိူဝ်းၶဝ်ၼေႃင်းယိင်း ၶုၼ်မိူင်း ၼႆ သွင်ပႄး~ပႄးၼွၵ်ႈၸႄႇသႃႇၼေႃင်ႉ ။– ႁဵတ်းၼင်ႇသၵ်းမိူဝ်ႈဝေႈလွတ်ႈၵႄႈ ယၢင်းလႆႈၼႅတ်ႈပၢႆႈပႅတ်ႈၼီႁွၢႇ~ယၢင်းၵၢင်းယဝ်ႉ။–။

526 ။ တေႃႇၵၼ်ၵႃႇပႄႇ တေႇလေႃႇ ဝႃႇယေႃႇ မျူဝ်းၶဝ်ယူႇပႄႈၼွၵ်ႈၵပ ၵတ်ႉလတၸႄႇသႃႇ~ပၼ်ၽေးၼၼ်ႉ။– ၼႅႉ လမ်ႉ ယၢင်းပႅၼ်မဝ်ၽၢင် ပၢၼ်ၵၢင်ၶုၼ်ၼေႃင်း တၵ်းၼႅင်ႈလွႆးၵၢင်း ၵွၵ်ႇယၢၼ်ရေး~ပၢႆႈလွတ်ႈလႅၵ်ယဝ်ႉ ၊–၊ ယၢမ်းၵၼ်ၶိုင်းၶဝ် ၵဝ်ႁဝ်း တၢင်းၼႅင်းလူမ်းၸႅင်းၼမ်ႉ ပႅၼ်ၽေး~သၢမ်တၢၼ်ႇ ။– ၼႅႉလမ်ႉ ၼႅင်ႈလႆႈၵႄႈၵမ်ႇလႆႈ ၼႅင်ႈပၢႆႈၵႄႈၵမ်ႇလွတ်ႈ မၢၼ်ႇ

မႃၼ်ႇ~တၵ်းလႆႈသုမ်းမၼ်း ။–။

527။ ပေႃးယင်းသီႇလ ၶႃႇလႃႇႁၵုင်ႇပၼ်ႈ ၶမ်ႇမၼ်ႈၵ်မ်းသႃၼ်ႇ~ယႃၼ်တူဝ်လမ်ႉ၊– ၼ်ုင်းၼဝ် ၵိတ်ႉသတသႃၼ်ႇတႃၼ်ႇ သႃမ်ပႃးရႃၼ်ႇသူႇ ၶဝ်ၵႂ်ဝ်းမိူဝ်းတူၵ်းငၢႆး လွမ်ႇလမ်ၵူဝ်~ၶမ်ႇလွတ်ႈ ၊–၊ ပေႃးယင်းသီႇလငေႃးပႃး ၵႂ်ဝ်းၵႂ်ႃးမၼ်ႈၼ်ုင်း တူဝ်~ မြေႃးလွႃႇ။– လင်ႇဝႃႈရႃၼ်ႇသူႇၵႂ်ႃႈယိူင်ႈၼ်ၼ်ႉ တီႈတၵ်းလွတ်ႈသႃႇယႃႇ~တၵ်းလၢင်ႈၶဝ်ၵႃႈလိုၵ်မိူး။–။

528 ။ မႃတ်ႈတ ဝႃႈတီႈၶထိပတိ ၵိတ်ႉသရိယ ၵေႃႇသလမင်းမျႃတ်ႈ တၵ်ႉၵႃႇ~ၵဝ်ၽြႃးၼ်ေႃႈ ၊– **သီလသမံ ဂုဏာနံ**

မူလမလဍ္ဍ ကိလေ သမနာနံ ဓောဝနာ ဒေါသ မူလာနဍ္ဍ ပေႃးယင်းသီႇလၽိင်းၵႂ်ဝ်း မူတ်းသုၵ်ၼ်ုင်းတူဝ်တႃင်းၵျင်း လင်ႇ ၽေးမျႃး~လႆႈလွတ်ႈတေႉယဝ်ႉ၊–၊ **သီလသမံ ဝရံတေ သီလဂုဏာနံ** ၵုင်ႇမၼ်းမုၼ်သိၼ် ၵႂ်ဝ်းထိၼ်ထိင်းသၼ်င်း ၵူႈဝၼ်း ၵႃး~ဝရမ်ႇၼ်ႉ။– **ဂုဏာနံ** ၵျႃးလူးၶထူးပၵႃႇရ ၵုင်ႇၵၢင်ႈ ၶမ်ႇလႃၼ်ႈၼ်ူင်းလႃမ်ႇ~သင်မိူးယဝ်ႉ။–။

529 ။ မၼ်းမီးၵမျိတ်ႉ **မူလ မူလဥ္စ** တီႈမြၢတ်ႈၵုသလမ်ႉ~တြၢး။– **ကိလေသ မနာနံ** တထွင်ႉငႄးရျႉ ၵိလေႉသျႉၼ်ႈတူဝ် လင်ႉၼွင်းပျး~ၵေႉၵ်ပ်ႈလူင်ၵျ်။–၊ **ဓောဝနံ** လင်ႉတၵ်ႈမူတ်းသွ်ၼ်ႈတူဝ်ၼုၼ်ၼေၢင်း ၵသၢင်းယူိင်ႈၵေးလၢး~သုၵ်ႈလူၼ်ႉ။– **ဒေါသ မူလဥ္စ** ယင်းတၵ်းသုင်းမ တေၢးသသွင်သိၼ်ႈၼၼ်ႉ လမ်မူၼ်ႉ~ၼွင်းပၢး။–။

530 ။ **ယာဒတိ** ပေးဝၢႈသၢတ်ႈသေတေၢးသ ရျႉၵၵိလေႉသျႉ ပၢင်ႉၵိုၼ်ႈတူၵ်းလူၼ်ႉ~ၼၢဝ်သွ်လမ်ႉ ၊– သင်ၼၼ် တၢင်း ၵၼ်ၵၢပေးတေလေး ဝျႉယေး ၵိတ်ထိ ရျႉလ ရၢၼ်ႉသူႉငႄးပၢး တၵ်းမၢးထၢင်ႉမျူဝ်းလွ်~ၵမ်ႉလႆႈဝၢႈၼေျႈ။–၊ သမ်ႉလိုင် ၵၼ်ပိူင်ၵၺွင်းတၢင်းလီ မီးၼၼ်ငႄးပၢး မျတ်ႈလွမ်းလွ်~ၵျႈတၢၼ်ႉၼၼ်ႉ။– ၵျႉယု ဝၼ်ႉၼ သုၼ ပလ ပတိၸေျႉၼ ၵမ်ႉ ယူိင်ႈၼိုင်ႈၵျႈ ယူိင်ႈၼိုင်ႈ ၼၼ်မၢၼ်ႉ~ပၼ်ၵျူဝ်း ။–။

531 ။ သံၼသ ပူလမ်ႉ မၵျၸေၵျဝၼ်တံ လေးလိမ်ႉၵုၵ်ႉလျႉ ရတၼျႉၼွၼ်ႈမၢၵ်ႈမီးသၢၼ်ႉ~ၼမ်လွ်ယဝ်ႉ ၊– တူဝ်ၵျ်တ်း

တူဝ်ႁႃ တူဝ်ပွင်ဢၵျူဝ်း ဢမျူဝ်းဢုၵ်ႉလႄႈ ထၢင်ႇၶိင်းၽွင်~လင်ႇလႆး၊–၊   ၶၼ်ႆႉလမ်ႉ မၶၼ်းပ်ၶ်ပုင်ႇလုၵုသ လဝိပႄႈၵ ယင်းလႆး ၵ်တ်းဢဝ်ႁႃဢဝ် တူဝ်ၵဝ်တူဝ်မွ်း ၶျင်ႉၶင်းလွ် ~ သျူႈၽူလ်ႇယဝ်ႉ။–   ၶၼ်ႆႉလမ်ႉ ပုလ်လု ၵမ်မၵုသလလွင်းမျတ်း ဢမူလ်ႇ~ သၽေးယဝ်ႉ။–။

532 ။ လင်ႇႁွ်းလိုၶ်ၼ်းသႄႈ ဢုၵ်ႉလႄႈၵေးမီးမၢၵ်းထူးထူလ်ႇ~လီယေး၊–   ဝိပႄႈၵဢၶ်ယုတ်းၶၶ်ႉ ဢမ်ႇမီးလႄးလႄး ထၢင်ႇ မူတ်းၶျူး~ပွတ်ႇလွတ်းဝံႉယဝ်ႉ၊–၊   ပေးၶင်းၶုၶ်မိုင်းယၢမ်းလီဝ် ဢမ်ႇလႆးယီဝ်လွ်ပိုင်လွ် ငိင်းၶျမ်း ယုင်းမၶေး~သင်ႇၵႄႈ ၶၶ်ႉ။–   ဢၶ်ဝႄး တၵ်းၵိၶ်တၵ်းလေႃႈ တၵ်းၶုင်းတၵ်းလူႈ ဢယူႇတီးၶင်ႇၶၼ်ႆႉ တေႃးဢမ်ႇႁူၶင်ႇပိုၶ်းသၵ်းထႄႈ~လွၶ်း ငိၶ်း။–။

533 ။   ဢလွင်းလွ်ၶၶ်ႉသေၵေး သေးပုပ်ပၵတပုင်ႇလု ၵိရိယႄႈ~တြူးယဝ်ႉ ၊–   ယၢမ်းတၵ်းၵိၶ်ၵေး သိၶ်ဝၢၶ် ဢုၶ်

ထၢၼ်တင်းလေး ၶေးၽွႆႇပိူၼ်ႈၵၢဝ်မႃး~သူင်ႇသၢၵ်ႈတေႉယဝ်ႉ၊–၊ ၶုၼ်မၢင်းဢီးၵူလ်ႉ သင်ၸဝ်းၵူတ်းလွႆႈပၢၼ်လႅဝ် ယႅဝ်ႁျူပ်း ပၼ်ႈလေႃးၽႄး~ပေႉၼိူင်ႇ။– ၵၼ်ႄႇႁတလူဝ်ႈၼႄႈ ၸၢဝ်ႉသႃႈလႃႇၽႄ ဝူဝ်းမႃႉလႃႉၶႃႈလႃးတၢင်ႇ ၶဝ်ႈၵိၵ်ႇၼမ်ႉႁူႈယိူင်ႈ ၸင်ႇ လိူင်ႇ~ပၢၼ်လုၼ်း။–။

534 ။ ၸၢတ်ႈႁွၼ်ႇၶိုႇၽႄႉ ဝိႁႃႇလၽေႃးၸၼ်မ်ႇ ၶဝ်ႈမိၼ်ၼိူင်ႇ~ဝႆးဝၼ်းၼၼ်ႉ။– ၸင်ႇပိၼ် ပေႃးဝႃႈၶုၵ်းထူပ်းတၢင်းၵိၼ် မိဝ်းလီဝ် သွင်မျူဝ်းသၢမ်မျူဝ်း ၵွၵ်ႇမႃးတၼ်း~လိူင်ႇၽေႈဝႆႉယဝ်ႉ။–။ ၵၼ်ဝႃႈ နိစ္စ ဂီတ ဝါဒိတ ဝိသူက ဒဿနာ ပၢၼ် ၵွၼ်ၶုၼ်မိူင်း ၵမ်ႇၶိုၼ်ႈၵိတ်းမေႃသေႃႉႁၢမ်း ၸုၼ်ႉသိင်ပၼ်း~ႁႃႈၵိၼ်ႇၼၼ်ႉ။– ၸၢတ်ႈၼႆႉ ၸင်ႇဝႃႈႁၵီး ပီႇပၢတ်ႈပလူလ်ႇ ၼေးပဝ်ႇ သိင်ၶဝ်ႇတႁျႃႇပၢတ်ႈတွႆႇ သိင်ၽွႆႇငိင်ႇၶၢမ်ႇ ၵသမ်ႇလိူင်ႉၵိုတ်ႇမူၼ်ႈၼမ်ၼၼ်ႇ~မီးႁူႈပီဝၼ်းဝႆႉယဝ်ႉ။–။

535 ။ မာလာဂန္ဓ ဝိလေပန ဓာရဏ မဏ္ဍန ဝိဘူသန - ႁႃႇလၵတိတ်ႈတၵ်ႉႁႃႇတေႃႇ ဝႆႉသေႁူႇပႃႇႁူင်ႇ သတ်ႉတႃႇ ႁူင်ႇ

ၵၼ်ႈထုႇႁူင်ႇ ၵုႇမၵုင်ႇ မဝ်ႇၼႂ်ႈပၵ်းမွၵ်ႇ လုပ်ႈမုၼ်ႈမိၼ်ႉမံႇၼေႈ ဢၢမ်ႇၼၼ်ႇ~ တႃးၵွမ်ၼၼ်ႉ ။– ဢၼ်ၶိုင်ႇဢၵျူဝ်းၼၼ်ႉ ထင်ႇဝူႈထၢတ်ႈၼၼ်ႉ မူးပိၼ်ၵတူဝ်းလေးလၢင်း ၵုင်းၵၢင်းၼၢမ်ႇသူႇ ထုႇတိၾူဝ်ႇ ပိင်ႇၵျူဝ်ႇၵုႇလမၢၵ်ႈ ၼင်းသီႇသႂ်ႇၼႂ်းၵွမ်~ လိူင်ႇၽေႈဝံႉယဝ်ႉ။–။ ဓာတ ရူပ ရၸတ –ပၢၼ်ၵွၼ်ၼုၼ်မိူင်း ဢုပိၵ်ႉၶူႇဝၢင်းသေ ငိုၼ်းလီ ၶမ်းလီ သိၼ်လီ မေးလီ သီ ထိုႇ ၶၢဝ်သႂ်ၼွၼ်းႁျူင်း ဢပွင်းဢမ်ႇထူးၵွမ်~ပိတ်ႈၼွူႇၵေႈ။– ထၢတ်ႈၼၼ်ႉထင်ႇပိၼ်ဝူဝ်းမူႉ လူႉၶူႈလူးတၢင်ႇသိၼ်ႇပျူင်ႇ ႁျၵ်ႉ ႁျူင်ႇ သူလ်ႇပုတ်ႈထု ငူလ်ႇပုတ်ႈထု သႂ်ႇတိူၵ်ႈၼမ်ၼေႇ~လၢႆယေး။–။

536 ။ လိူင်ႇရ သေးမၶေးမမ်ႇ ၶတ်ႉတီႇပူႇ လူႇၼီႇထၵ်ႉၵလတ်ႈ ၽေးဝူႇ~တေးၶမ်းယဝ်ႉ ။– ထၢၼ်ႈပေးဢမ်ႇၵူႉလၢႆ ယွၼ်လၢႆယေး ပိတ်ႉထေးၼမ်ၼေ ၵသူမျၢင်းလူင်း ၶတ်ႉတီႇ ပထုၼ်ႇသီႇ သႂ်ႇပိၼ်ၵျမ်း~ ဝၢင်ႈတိူၵ်ႈၼၼ်ႉယဝ်ႉ။–။ ထုႇတ ရူႇပ ရထတ ပတိၵ်ၵၵျၼေ ပၢၼ်ၵွၼ်ၼုၼ်မိူင်း ၵျၢင်းဢဝ်သိၼ်သိပ်း ဢမ်ႇယိပ်းဢမ်ႇၵ်မ်း ဢမ်ႇလ်မ်းဢမ်ႇလူ ပိဝ်ဢူတမျူး

လုၵ်ႈၵျၢင်းၶမ်း~ၵၢမ်ႇသွင်ႇငလႈ ။– ၸင်ႇဝႃႈလၢတ်ႈၶႅ ၵ်ၶၼ်ႇၸဝ်ႈလိူင်ႇၶွၼ်ႈ ႁွၼ်ႈၵိဝ်ႇမွၼ်းလိင်ႇ ၵိင်ႇတၢၶီႇလႆႇ ဝူၺ်ႇ ပူႇရသ်ႇတိူၵ်ႈ ပေႃးႁွင်ႇ~တိမ်ယေႃးဝႆႉယဝ်ႉ။–။

537 ။ ၶင်ႇၶႅ ၸွင်ႇၵၢမ်ႇၶဝ်ႈပၵ်ႉၽေႃးၵဝၼ်ႇတေႃး မၵ်ႉပ်ၽလေႇ ပုင်ႇလူႇၵၢၶိသိင်ႇလွင်ႈမျၢတ်ႈ ပ်င်သွင်ႇ~တိုဝ်းသိၼ် ၶၼ်ႉၵိုဝ်ႉ।– တေအမိတ္တဘောဂံ - ယင်းတၵ်းလုင်ႇသၢၼ်ႇ ပၢၼ်ၽီပၢၼ်ႁူၼ်း လေးလိမ်ႇလၢမ်ႇလႃးၵိၼ်~ႁူႈလၢတ်ႈ တေႉ ယဝ်ႉ।–। တၼ်းၶႅ ၸင်ႇဝႃႈသ်င်လၢဝ် သီၶၢဝ်ႁူဝ်းပႃး ၽြေးယေႃးမုၼ်ၽုင်းမီး ၶေႉတိုဝ်းသိၼ်~မျၢတ်ႈၶေႇ ။– ၸဝ်ႈၸင်ႇ ၽေႇလၢတ်ႈ မူးမၢတ်ႈဝူၼ်ႇတေႃႇ ၶေႇသလပိူင်ႇလေႈပသေႇၶေႇ~ပၼ်ငိၼ်းတေႉယဝ်ႉ။–။

538 ။ သီလသမ်မ မၵ်ႉတေလံ တေႇလေႇၵၢၶုၽေႇၶျေႇတၢၵ်ႈ သီႇလႇ~ၵၢၵျူဝ်းယဝ်ႉ ।– ပေႃးဝႃႈသီႇလၼ်းတူဝ်ႁဝ်း မီး တႃႇၶၵေႃၶ်ႁဝ်းတၵ်းပၼ် ပူင်တၢၼ်းရႁၢၼ်း ၸင်ႇတၵ်းတူဝ်း~မျၢတ်ႈၵႃႈလူင်ၵူၺ်ႉ ।–। ပေႃးၶင်ႇမေလိၵ်း ပပေးၵြီး

ယင်းမီးပၢၶ်ၽြေးယၢမ်းၶၶေင် ထၢပ်ႈႁွင်းၵျဝ်း~ၵုသူဝ်ႇၶၶေင်ႉ။– လၢၵ်ႈထၢၵ်ႈ ၸၶေးမတသီႇ လေးၵဝီႇယွတ်ႈလဝ်ႈ တူၶ် ၽူဝ်ႇ~ၽြေး။–။

539 ။ ၵ်ၶ်ႇလဝ်ႈ ယူႇၼျွတ်ႈသတ်းတဝႇရ လိူၵ်ႈလွမ်းလူဝ်ႇ~တၢင်းးမုၶ် ၊– ငဝ်းသိူင်ၸဝ်ယၢၶ် ၼီၽေၢၶ်ၽီႁူၶ်း ယူႇၶိုၼ်း ႁုၶ်~ၵေႈလွတ်ႈ၊–၊ ၶိၼ်လႈ ၼိင်းမၶ်းမေးလိၵ်းသမး ပၢၶ်ၽြေးၶိုႈၼမုၶ်~ၵုသူဝ်ႇၶၶေင်ႉ။– လၢၵ်ႈတၢတ်ႈမေၼ်ၶ်ႇ လၢင်ႈ ႁွၵ်ႇလၢင်ႈလၢပ်ႇ လၢင်ႈႁွင်ႈၵူႈႁူၶ်းလူဝ်ႇ~ၵျဝ်းလေူး။–။

540။ မီးတၢင်းသၢမ်သီႇယီႈၵၢ်ႈ လုၵ်ႈၵွၵ်ႇတွင်ႉ ဝၢင်ႈမုင်ႈပၢၶ်ပျဝ်ႇ~လၶ်းၵၶ်း ၊– တေႃႈလၵ်း ၸမ်ႇမီးတၢင်းၵမ်တၢင်း ၵျၢင်းလေးလေး ၸမ်ႇလိုပၶ်း~လွင်ႈမျတ်ႈ၊–၊ တေႃႈၸၶ်သွင်တူၶ်လေၽေး သွၶ်ပၶ်ႁူႈပီဝၶ်း~ယင်ႈထွမ်ႇယဝ်ႉ။– ပႇပ ပုၵ်ႉတႇ ပႇလႇၶမ်ႇလုၵ်ႈယုတ်ႈ ၸမ်ႇလွမ်ႇ~လေးလေးယဝ်ႉ။–။

541 ။ ခႆငေလႈ ၵၢၵ်ႉၵသျႉဝၵ လုၵ်ႈလဝ်ႈပႆလွမ်ႉ~တုင်းသွမ်းခၶေင်ႉ၊– ပေႃးထိုင်ၵၢင်ခၣ် လၢႆတူခ်ရျၢခၢင်း တႆႉတၢင်းၸွမ်း~ ၶၢမ်ႉၶဝ်ႈမႃးယဝ်ႉ၊–၊ ခႆငေလႈ ၷူခၢင်းမခၢင်းမေႃးလိၵ်းၸူဝ်မေး ပိတ်ႈလေးလုၵ်ႉပွင်သွမ်း~တၵ်းလူႉခၶေင်ႉ။– ၶဝ်ၵေႃႈ လုၵ်ႉ လဝ်ႉတၢင်ႉသၢင်ႈပိခၢင်ႉတပျႉတမ်ႉ ၶဝ်ႈၶၢဝ်ၵူႉ~တၵ်းလွင်းငလႈ။–။

542 ။ ခႆငေလႈ လုၵ်ႈသိဝ်ႈၸေႃႉၶၢမ်ႉၶဝ်ႈထွင်သူႉ~ဝခၢင်းခၶေင် ၊– ပေႃးဝႃႈမႃးထိုင်ၷိမ်းၷူခၢင်း ၶိင်းမခၢင်းမေႃးလိၵ်းၵမ်ႉတခၢင်း ၷခၢင်~ၷူခၢင်ႉၷၢင်ႈၷွႆးယဝ်ႉ၊–၊ ပေႃးၵႃႈၸူဝ်မေး ၷ်ခၢင်းသေလၢႆလၢႆ ဝႆႉတခၢင်းခၶေင်~လုတ်ႈပဝ်ႉယဝ်ႉ။– ၵမ်ႉလႆႈလွင်းလူႉၸိၵ်ႉ ၶူႉသင်ႉၶျႉၸေ ခငေႉပိူခၢင်ႈသၵ်းၸဝေႉ~လႃးလႃး။–။

543 ။ ထိုင်ခငေႉခၣ်ၸုၵ်ႈ သမ်ႉၵျမ်ႉၵၢင်ႈမူခၢင်ၵဝ်ႉ~ၵေလွင်း ၊– ခႆႉၵေႃႈလၢႆတူခ်လၢႆပႃး ၵၢႆမႃးၷိမ်းၷူခၢင်းမေႃးလိၵ်း ၸူဝ် မေး ၵမ်ႉမိးတွင်း~ၷူမိူဝ်ႈတေႉယဝ်ႉ၊–၊ ခၣ်ခိုင်ႈ မခၢင်းလငေႉၷ်ခၢင်းသေ လီလီငၢမ်းငၢမ်း ခငေႈထင်ၵွင်း~ပႆႉယူႉ ။– လိမ်

မိူဝ်ႈၶႄႈၽႄႉပႆႇႁိူဝ်ႈ ပၼ်ႉထုၼ်ႈလုၵ်ႈၶႄႈၽႄႈ ယွတ်ႈလၢဝ်ႈထိုင်သူႇ~ပေႃးလိူင်းယဝ်ႉ။–။

544 ။ ၶႆငေလႈ သင်ႇၶၢႆႇၽလုၵ်ႈလၢဝ်ႈ ၶၢမ်ႇၶဝ်ႈၶၢဝ်ႁူႇ~သွမ်းၶူဝ်ၶၼ် ။– ၵႂၢမ်းႁိမ်းႁိူၼ်းမေႃလိူၵ်း သိင်တိၶ်ငိၶ်းမႃး ၵမ်ႇႁၶ်တူဝ်~ၵ်ၶ်ႉလၢဝ်ႈဝၢႆႈၶႆ ။–။ သွင်ႁူၶ်းၽူဝ်မေႃး တူလ်ႈလေႃးလွမ်လူ သွင်ႁူတင်းၽႄင်း သိင်တိၶ်တမ်းဝၢင်း ဝၢႆႈ လီႁူဝ်~သုတ်းႁႂ်ႉယဝ်ႉ ။– တေႃႈၶႆႉ ၵ်တ်းႁိူဝ်ၶဝ်လၢဝ်ႈယိူပ်ႇယၢင်ႈ တၢင်းၵၢင်ႈ ၵမ်ႇပွႆႇႁၢင်ႈလိူင်ဝၢႆႇ~ႁၶ်ငဝ်း။–။

545 ။ ၶူပ်ႇမိူဝ်ႈၵွၵ်ႇပူၶ်ႉၵိဝ်ႇႁူဝ်ႉ တမ်းၽႃႇၶွၵ်ႈၵ်ႁႂ်ႉ~ယၢမ်းၶၼ် ။– ႁူၶ်းသ်ၶ်လႆႇၵၶ်မႃးလွင်း မုၶ်းပွင်းသွမ်းဝၢၶ် ၵၢင်တၢင်း ထၢၶ်ႈႁိမ်ၵၶ်~တ်ၵ်ႇၶၼ်ႈဝႆႉယဝ်ႉ။–။ ပေႃးထၢၶ်ႈမေႃလိူၵ်းႁၢမ်းသေလႆႇလႆႇ ႁူးဝၶ်းၵၶ်~မဝ်ႇတေႃႇယဝ်ႉ ။– ထၢၶ်ႈပေႃးၵမ်ႇပေႉထွၵ်ႇပ်တ်ႈမၢၵ်ႇဝၢၵ်ႈ ၵၢႇၶမ်ႇပၢႇၶမ်ႇ ၶဝ်ႈသွမ်းႁေႃႇ~ၶိူဝ်းၶိူဝ်းယွႆးယွႆးယဝ်ႉ ။–။

546 ။ ၶႆငေလႈမိူဝ်ႈၶၼ်ႉ သူႇလိၵ်ႉၶၵတၢတ်ႈ ႁူၶ်းႁေႃးႇ~သႃးလိင်းၶၼ်ႉ ။– ထၢၶ်ႈပေႃးၵမ်ႇလၢင်ႈ ပွင်ႉႁိူဝ်ႁၢင်းတူဝ်

ၽူဝ်မေး ၵျၢမ်ႇလႂ်းတိင်း~ႁူႈပွၵ်ႈတေႉယဝ်ႉ၊–၊ ပေးတီႈၶၢင်လွင်ႈ တင်းသွင်ငဝ်ႈမွင်ၶွင်ၶိုၼ်းၶိုၼ်း ၽိုၼ်ႉတူဝ်ႉၶိင်း~ၶၵ်ႈၶွင်ႇ ယဝ်ႉ။– ၵ်တ်းႁိုဝ်တၵ်းလႆႈလွင်းလူႇ သူႇတေႃႇၽယွတ်ႈလဝ်ႈ ၵပ်ႉၼၢမ်ႇၼဝ်ႈၼၢဝ်သွင်ႇ~သွင်ၵႃးဝႃႈၶႆ။–။

547 ။ ၶႆငလႈ လင်ႇတၵ်းႁွတ်ႈမိူဝ်ႈ လိူၼ်ႁိူဝ်ႈၽေႉသိပ်းၵႃႈ ၵၼၢႇၶေႈဝၼ်းထွင်ႇ~တိမ်မူၼ်းၶၼ်ႉ၊– ပိူၼ်ႈလင်ႇလႆၵၼ် မိူဝ်းတၢၼ်း ရၵျၢၼ်းလႆပႃး ၽြေးမူႇၽီႁူၼ်း ~ လူႇဝႆႈၶၼ်ႉယဝ်ႉ၊–၊ မေလီၵ်းသမၢးၽူဝ်မေး ၵ်ၼ်းၵဝ်သၼ်ဝၢၼ် ၵုၼ် ထၢၼ်တၢင်းလေး ယိဝ်မေးမိူဝ်ႈလိူၼ်မူၼ်း~ဝတ်ႈလူႇငလႈ။– လုၵ်ႉလဝ်ႉႁိူင်ၼဝ်ႈ သွင်ထဝ်ႈပႃးၵၼ်ၶိူၼ်ႈဝႆႈၵလိင်ႇတေႇယ ၵတုမယ ယွတ်ႈလဝ်ႈတူၼ်သူႇ~ၽြေးၶဝ်ႈ။–။

548 ။ ၵႃႈပိၼ်သပ်ႉပတႃႇၶမ်ႇ ၽလမ်ႇၶိၼ်ႇၶျူဝ်ႇ ၵုသူဝ်ႇႁူၼ်းလုမ်ႈၽေႉၶုမ်ႇထဝ်ႈ ၽၵ်းၼဝ်ႈၵလူႇ~ၶမ်မျူး ၊– တၢင်း ၵၼ်တပေးသိၼ်လၢဝ် တုင်းၵဝ်သွမ်းၼၢဝ်ႁူၼ်းၽၢၼ်ႁူၼ်းမီး ၵၢၼ်ႇထူၵ်းၶျူး~ၵျႇသိင်ႈဝႃႈၶႆ ၊–၊ ယင်းႁိုတ်းသွမ်းၼဝ်ၽူဝ်

မေး ပိတ်ႈလေးမေႃလိၵ်းဝႆႉဝၢင်းထႃး~သေႈၶျႃႈၶၼ်ႉ။– တင်းၶၼ်ႉ ၶဝ်ႈပႅၼ်ဢၵၢပ်ႈမဝ်ႈၼၢမ်ႈ ဝႆႉၶွၵ်ႈပိုၼ်ႈပေႈယႃႈ~ဝၢင်း သဝ်းတေႉယဝ်ႉ။–။

549 ။ ၼႆငလႈမိူဝ်ႈၶၼ်ႉ သူႈတၢတ်ႈလိၵ်ႉၼ ၵေႃႉလၢင်ႈလွင်ႈပိင်ႈလႃႈ~ပပေးၶၼ်ႉ၊– မၼ်းၶၼ်ငိၼ်းဢၢႆငိၼ်းႁူဝ် တၢင်းတူဝ်မေႃလိၵ်း တမ်ႈႁွမ်းငေး~ဝႆႈလဝ်ႈတေႉယဝ်ႉ၊–၊ ဝႃႈတီႈၽေၢင်းတေ ဢလုၼ်ၶြီးတွၼ်း မျၢတ်ႈလိူဝ်ၵေး~ ပြၢမ်ႈမႃႈ ၶေႃႈ ။– ဢႁွင်းႁဵတ်းႁိူဝ် ဢမ်ႈႁပ်ႉပိၼ်ႈတပႃႈတမ်ႈ ၽလေမ်ႈၶိၼ်ႈၶျူဝ်ႈ ႁုသူဝ်ႈၼႃႈတၵ်ႉၵႃႈ~ၸိၼ်ႉ ဝၢင်းသင်ငလႈ။–။

550 ။ ဢၼ်ၶင်ႈၼႃႈတၵ်ႉၵႃႈၼႆႉ လႆႈလူလႃႆႈသိုဝ်ႈလူလႃႆႈတေႃႈ သမ်ႈမႃႈဢႃႈလီႈဝ ၵႃႈလၢင်ႈပလႃႆႈလႃႈ ~ ၶႂ်းမိုဝ်းၶႂ်းတိၼ် ယဝ်ႉ၊– ဝၼ်းၶႂ်ႈမူတ်းသႂ်ႈ ၽူဝ်မေးတွင်းလေးၼၢမ်ႈတိုဝ်းသိၼ်~ႁႃႈသိၼ်ႈ၊–၊ ဢမ်ႈလႂ်ႈႁဵတ်းဢဝ် ႁႃဢဝ်လေးပႃးၶိူင်ႈတၢင်း ၼိၼ်~ပႃႈလႃႈၶၼ်ႉ ။– ႁၢၼ်ႉလူဝ်ႈ ဢၼ်ဝႃႈႁၢမ်ႈၼႃႈဢသၢၵ်ႈ လၵ်ႉပိုၼ်ႈ ၵႃႈမေႈသု ပႅတ်ႉလၢတ်ႈ တင်းၶမ်ႉသူႈၵျႃႈ~လွႆး

ၵၢင်းၶျႈယဝ်ႉ။–။

551 ။ ၶင်ႇၶႅ်ႉ လိၵ်ႈတၢတ်ႈပပေႇထဝ်ႈ ၶုပ်ႉလဝ်ႈၵ်ၶၼ်ႇလဝ်ႈ ဝၶၼ်ႇတၶျေႇ~ၵူးဝၢင်းယဝ်ႉ ။– ငဝ်းသိင်ၶူဝ်သေဝိင်းမၶၼ်း မေလိၵ်ႈဝၶၼ်းၶေၶင် ၶင်းပွႆးမူႇၵတၢင်း~ပရိၵ်ႈသၢတ်ႈဝျႈၶႅ် ။–။ လင်ႇဝျႈ ယောဘိက္ခု ပိလက္ခပါတော မိစ္ဆာဉာဏံ အသုစိ ဈော ပဉ္စဝါနိစ္စံ၊ ကတမံ သုစရိတ္တံ စရန္တိ၊ ကတမေ ပဉ္စဝါနိစ္စံ သတ ခိတ္တံ မံသံ မိစ္ဆော သိတ္ထံ မနသံ ပဉ္စမံ ဟောတ ။ ယေႃးၽိၵ်ၶု – ဝျႈတီႈလဝ်တူၶင် ၶျမုၶင်ရျၢၶၼ်း ၵျၢင်းသၢၶၼ်းမျၢတ်ႈၵူၼ်ႇၵၢင်း~သင်ႇၶျႇၶေျႈ ။– ပိၶၼ်တေပျတမ် လံႈၶျမ်ႇလတု ပိတ်ႉလယ လုမ်ႈၽေႉပိူၶၼ်ႈသတ်ႉထျႇ~ပူင်တၢၶၼ်းၶႅ်ႉ။–။

552 ။ မိလ်သျလျၶံ ၵမ်ႈၽွင်ႈလံႈလူလ်ႈ မိၵ်ႉသျႇၵလျၶၼ်ႇ ၶိူင်ႈတၢင်းလၢင်ႈပိင်ႇလျႇ~ငဵူးၶေၶၼ်ႉ ။– လိၵ်ႉၶျၵၽူဝ်း ၵမျူဝ်းသွမ်းၶျဝ်တင်းလံ မူႇယိင်းလႆး~ၵမ်ႇလိတ်ႈ။–။ ၵသုလိၶေ – ၵ်ၶၼ်ႇလၵ်းမဝ်ႇလၢင်ႇမဝ်ႇၵျေႇ တၶၼ်းၶေၶင် ၶူဝ်း

တၢၼ်းမူႇၶိင်းၶဝ်ႈ~တၵ်ႉၵျႇ။– ပၪ္စဝါနီစွံ – ယင်းမီးၵျႃႈယိူင်ႈ ၶိူင်ႈၶဝ်သူႇတေႃႇမဝ်ႇၵၢပ်ႈတီႈၾွႆႇယျႇ~ငေးပျးၶၶဵၼ်ႉ။–။

553 ။ လွင်ႈၶိုင်ႈ သတ္တဝါနီစွံ – ၵေႉၵၢၶ်ယၢမ်ႈၵျႉ ႁွၵ်ႇလၢပ်ႇလၢၵ်ႈၶေႃၵ်ႈ ႁွင်ႈမီးပျႇ~လေးမျူဝ်း ။– ၶႅ်ႉၵေႈ ၵၢမ်ႇလီ တုင်းၵိၶ်သွမ်းၶဝ် ႁူၶ်းၵၢၶ်ၵေႉမိၵ်ႉသျႇၵျမ်းသူဝ်း~ၵၢမ်ႇလွတ်ႈ။–။ မၵ္ထံ မံသံ–တၢင်းၵၢၶ်ပျလေးၶိုဝ်ႉၵၢသျး~လိၼ်ၶီႇ ၶၶဵၼ်ႉ ။– ပိူဝ်ႈၵျႈလႆႈတွႆႇထုပ်ႉၶေႃၵ်ႈ ၶျႈသၢၵ်ႈပိူၶ်ႈၽဝ်လီႇ~ၶၢႆလႆႈတူဝ်ငိုၶ်း။–။

554 ။ တင်းၵၢၶ်ငူၶ်ႉငၶ်ႉသၢၶ်မိူဝ်ႇ မိၵ်ႉသျႇၵျႇလီႇဝမဝ်ႇလွတ်ႈပီႇပီႇ~သၽေးၶၶဵၼ်ႉ ။– ပိူင်ၶိုင်ႈ ၵၢမ်ႇလီၶၢႆၵိၶ် ႁူၶ်းမိူင်း ၶငေႇၶွင်ပေး~ပျၢတ်ႈၵျႈ။–။ တင်းၵၢၶ်ယၢမ်းၽဝ် ၵၢၶ်ႉလိုၶ်းလေး~ၵေႈယျႇ။– ၶႅ်ႉၵေႈ ၵၢမ်ႇထုၵ်ႇသူႇတေႃႇ မျၢတ်ႈ ၽြေးတၵ်ႉၵျႇ~ၶဝ်ၵျင်း။–။

555 ။ တင်းၵျႈၶႅ်ႉ လငေႇတၵ်းလႆႈလိုဝ်ႈ ပလ်ႇလဝျႇၶိၵ်ႉလျႇ~ငေးပျးယဝ်ႉ။– ႁူႉပီၶ်သွမ်းၶဝ် မဝ်ႇလီတုင်းၵၢဝ် လၢႆတူၶ်

သု႕ဝၢႆး~ၵၢမ်ႇၵၢပ်ႈ ၊–၊ ၵၢင်ပိူင်တူဝ်မွႆး မေႃလီၵ်းယၢမ်းၶႅ် လၢၵ်ႈသမုႆး~ပီသူ႕လမ်ႉ။– ဝူႈၵၢင် ၶိင်ၵ်ႉလႃသီ႕လ မၢၼ်ႈ ၵျၢၼ်ႉတေႃ႕ၵႃသၢၵ်ႈ ၶၢဝ်ႁူ႕~လွမ်းတၢင်းၶႅ်ႉ။–။

556 ႉ တေႃႈၵၢင်မိၵ်ႉသု႕ၵႃ႕လီ႕ဝမဝ်႕လွတ်ႈ ၵလူ႕~ၶွင်မဝ်၊– မၢၼ်းပီၵ်ၶ်ပိတ်ႈလေႃးသွမ်းပေႃး မူဝ်းလေႃးငေႃးပႃး ၵၢမ်႕လီ ၵဝ်~လိင်ႉသၢၵ်ႈ၊–၊ မိၵ်ႉသု႕လု႕ၶ ပိင်႕လု႕တူဝ်မၢၼ်း လွင်ႈၶွင်ၶဝ်~ၵၢၵျမ်႕ၶၢၼ်ႉ။– မေႃလၢပ်႕မေႃႁွၵ်႕မေႃႁွင်ႈ သတ်ႉ တၼ်ၵ်ႉၶမ်႕ လၢၵ်ႈၶၢၵ်ႈၶိူင်ႈထုင်းလၢမ်႕~လွမ်းႁူဝ်း ။–။

557 ႉ ၵ်တ်းၶၢင်႕တူဝ်ထဝ်ႈ သွၵ်ႉတေ႕သီ႕လ သရၶျေ႕ႁူႈဝၢၼ်းတမ်႕~ၵမ်သိၼ်ၵျေႈ ၊– ပေႃးဝူႈလိၵ်ႉၶျ ပိၵျပူပမူးႁွမ်း ၽွမ်ႉၵၢင်ၵိၶ်~မဝ်႕လွတ်ႈ၊–၊ လိုင်တၵ်းသၢင်းၵ်တ်း တူဝ်ၵျဝ်းလီလူင်သုတ်းတွၢၼ်းပၢၼ်ႈတိုဝ်းသိၼ်~သွၵ်ႉတေ႕ၶၢၼ်ႉ ။– တူၵ်းတုလုၵ်ႈၵွၢင်႕ ႁွု႕လႆႈၼိတ်႕လိၵ်ႉပျၢၶွႉ တီႈၶၢင်႕ၶၢၼ်ႉ ပေႃးမေႃးၵၢမ်႕ပေ႕~ၵိၼ်လွမ်းတေႉယဝ်ႉ။–။

558 ။ လင်ႉဝုႈမိၵ်ႈသုႉၵုႉလီႉဝ လွင်ႈယုတ်ႈသုရေႉ~လီၵူဝ်ယဝ်ႉ ။– သုတ်းၵုႈလႆႈတူၶင်ရႁႃၶင်း တုင်းသွမ်းလွမ်းတၢင်း ၵႆႈမူႈႁိမ်းႁိုၶင်း ၵမ်ႉႁၶင်တူဝ်~ႁုၶင်ႉႁႃင်ႈဝုႈၶေႈ ။–။ တၶင်းၶႆ သႅင်လႃဝ်ၿႄးႁေးၵျူး ၿႃးပျူးပၶင်ၵႃလျင်း လႃတ်ႈၶေ ႁုဝ်~သေႉၶျူႉ။– လူႉတႃတ်ႈမေထဝ်ႈ ထႃၶင်ႈပေႈၶႅတ်းၶဝ်ႈ ႁူႈၵေႈၶိုဝ်ႉပွတ်ႉသႆႈ ၵတ်းႁုႉ~တင်းၶိင်း။–။

559 ။ လင်ႉတၵ်း ပေႉပ်ႅတ်ႈတိၵ်ႉထိၵႃယူႉ လႃၵ်ႈၶေၵ်ႈၵိရိယုႉ~ဝႃင်းၶျူးယဝ်ႉ ။– သိပ်းတႅမ်သွင်ၶွၶင်ပႆႈမိုဝ်း ယေႃးယိုဝ်း မူပ်ႉငေးတွူး~ဝႆႈလဝ်ႈ။–။ တွင်းၵဝ်ႁူမ်းသႅင်မုၶင်ၶမ်း သွၶင်းယမ်းၶေႈၿႃး~ ထမ်ႉမေႉၶၶႅင်ႉ။– ပူႉၵွၵ်ႉသွင်ထဝ်ႈ ၵေႈ လႆႈၶႃမ်ႉၶိၵ်ႉလသီႉလ သရၶေႉထူႉဝ ၵိတ်ႉလတၵေႉ~တိုဝ်းႁိမ်းဝႆႉယဝ်ႉ ။–။

560 ။ ၶူပ်ႉမိုဝ်ႈပူႉၵွၵ်ႉဝႆႉပွၵ်ႈတီႈသႃင်ႈ ၵိင်ႉႁႃင်ႈႁွင်ႈႁိုၶင်းသေႉ~တႃင်းလင်ၶၶႅင်ႉ။– တင်းသွင်ပွင်းၵၶင် လူင်းသေတူဝ် လႆႈႁိုၶင်းသဝ်း ၵမ်ႉၵဝ်သင်~ပႆႈပ်ႅတ်ႈသေယဝ်ႉ။–။ လင်ႉတၵ်းပႆႁိတ်း ပွင်ၶေတၶင်းသဝ်း တင်ႈႁိုၶင်းၾင်~တီႈမွဵႉယဝ်ႉ။–

ၶၢမ်ႇပၼ်ႈၼိၵ်ႉလသီႇလ ဢႃႇလႃႇရ လုင်ႇထူၼ်ႈၼမေယ်ွႇ~ၵမ်ၵႃင်း။–။

561 ။ တေႃႈဢၼ် ပုၵ်ႉတႃႇလုၵ်ႈဢူႇၵွင်ႉ ဢမ်ႇၵိူၵ်ႈၵႃင်းမွ်ႇ~လႃၽေးၼၼေ်ႉ ။– ၶဝ်လၵ်းသဝ်းၼၼေ်း တုမ်ၵၼ်ၵၢင်ၵျူၼ်း
ၼိၼ်ႇပပေး~လိင်ႉသၢၵ်ႈၶဝ်ယဝ်ႉ။–။ ထိုင်မႃးဝၼ်းတႃ့ လူမ်းၵျႃၽွၼ်မၼ်း ပျႃတ်ႈလေႃးၶေး~ၶၼ်ႇထႃႇၼၼေ်ႉ ။– ၵေႃႉၽူႈၵိူၵ်ႈ
ၽေႃ့ႇလူမ်ၵေႃႈ ပိူၼ်ႈတၵ်းၵွႃႇ~ၵျင်းမၼ်း။–။

562 ။ ၵေႃႉၽူႈဢမ်ႇမိူဝ်းဢပႃႇယ တီႈယၢၵ်ႈပြေႇယွႃႇ~ထၼ်ၵျႃမ်းၼၼေ်ႉ ။– ဝၼ်းတႃ့လူမ်းၵျႃ လတ်းၵျူဝ်ၵျႃလီ မိူင်းၽီၵျူၵ်း
ၶူင်းၵွၼ်ႇတၵ်းၵျႃမ်း~ၵႃႈဢၢင်ႈ ။–။ တၼ်းၼ်ႈတြႃး ပွႃးၼ်ႈၽိုၼ်သိင်သူပ်းၶမ်း သုၵ်ႈၵျႃမ်းၵြိး~လိုဝ်ႈမၵျႃႇဝႃႇယဝ်ႉ ။– ၵ်ၼ်ႇ
လဝ်ႈၵျေႃးလၢတ်ႈ မူးမၢတ်ႈဝူၼ်ႇတေႃႇ ၵေႃႇသလမင်းမျႃတ်ႈ ပသေႇၼေႃႇ~ၵျေႃၶမ်း။–။

563 ။ လွ်ၵေႃႈ ပိူဝ်ႈဢၼ်ဢတိၵ်ႈၵမ်ႇၽီႇရ ပထမၵျႃမ်ႇဢေႈ ၶေလူလ်ႈၶိူင်ႈမၵျႃႇဝႃႇ~သၽေႃးယဝ်ႉ။– ၵျွင်းၵေႃႈၵျွင်းလူင်

သထေး ဝၢင်းတၢၶ်းသၢမ်လၢႆး ၶူလ်ုးၶေႃးတၢင်ႇသွင်ၶေႃး~ၵၢင်ႈၶိူင်ႈ၊–၊ ၶုၼ်ၵေႃႈ ၶုၼ်လူင်ၵေႃးသလ ပသေႇၶတီႇမင်းၵြီး မၢတ်ႈမူးလေႃး~ပူဝ်ႇပႃႇ။– ၵ်ၶၼ်ႇလဝ်ႈၶိုႈငဝ်ႈ မၵျႃႇၵုသူဝ်ႇ**ၵာသ်သတိသ်သ** တႃႇၶမျေႃတ်ႈသတ်ႉထႃႇ~ဝၶၼ်းပွႆး။–။

564 ။ ၶဝ်ႈလိုဝ်ႈသုၵ်ႈမၵျႃႇဝႃႇ ထမ်ႇမတေႇသၶျေႇ ထင်ႇတွင်ႈလၢႆထႃႇ~ၶေငွႆး ၊– ယၢမ်းလိၼ်ဝ် ၵျဝ်းတၵ်းသုတ်းသေ ထဵဝ် သိုမ်ႇသိၼ်ၵြႃး သုၵ်ႈမၵျႃႇဝႃႇၵျူဝ်းတွႆး~သိၼ်ႈၶႆႈႁွၶၼ်ႇယဝ်ႉ သူၵျူလ်ႉ သူၶေျႃ•••။ သႃထု သႃထု သႃထု

ထမ်းလဝ်ႈ တိပိထသုၵ်ႈၵျမ်း တွၶၼ်ႈ(7) သုတ်းယဝ်ႉၵေႃႈ။

ထမ်းလၵ်ႈ တိပိထသုၵ်ႈၵျမ်း တွၼ်ႈၵၼ်(႘)

565ႉ ၶိၼ်လႈ ပၼ်ၶၼ်ႉလၵ်ႈၽူႈႁူၵ်းပိူင် လိူင်ၶိဝ်ပိဝ်ၵူတၢၼ်ၺူဝ်း ထူဝ်းမိူဝ်းတၢင်းၶွၢင်ႇၶမ်း ၽၶၼ်ႈၽိူဝ်းတွႆး~တွၵ်ႈၽၢၼ်ႉ။– မိမိ မၶေႃးမယိၵ်ႉထိ ဝိပတ်ႉသၶႃႉ မူႉလလႉတိ ပပ်ႉပေႉၶီဝႉသ လၵ်ႈမုင်ႈတႃလၢၼ်ႉ~တူလ်းလိၼ်း။–။ ထႃႉၶိုင်ႈၵ်ၼ်ႉ လၵ်ႈ ႁွၶဝ်ႈဝေႉသႃႉလီႉမျူဝ်ႉၶေႉ ၸပ်ႈတမ်ႈၵၢၶုပီႉယ မၢၼ်ႈလ်ၶၼ်လၢၼ်ႉ~ၶီၸုင်းၶၶၼ်ႉ ၊– ယၢမ်းၵၢၼ်လ်ၼ်းမႃး ၽြႃး မိူဝ်းၽ်ၼ်ဝ်တၢၼ်းသဝ်းႁူၼ်းလၢႆ ၶႃမ်ႉသွမ်းတုင်း~ၵေႈမၢၼ်ႈ၊–၊

566 ႉ တၢၶမ်းတူလ်းလူသၢမ်လိူမ် ယိူမ်ပ်ၼ်တူၼ်တူဝ်ၶူၼ်းၶမ်း ႁူဝ်းသွင်း မျူဝ်းႁူၼ်းၵႃႈၵၢးလုင်း~ဝိလ်ႉလႃႉၶၼ်ႉ ။– ၵေႃႉလ်ႁ်တၵ်းထိူၵ်ႈ သိူၵ်ႈၶဝ်ႈၶီပ်ႉပၢၼ်ႉ ၵဝ်ႈတၢၼ်ႉဝိမုၵ်ႉတိ ထွမ်ႉၶေႃႈထမ်ႉမၸသႃႉ~တြႃးၶၶၼ်ႉ။–။ လၵ်ႈလၵ်ႉမုင်ႈၶ်ၼ် ၽၵေဝႁွတ်ႉတႃႉပၸပိူၵ်ႈ ၵိုင်ႉထိူၵ်ႈသၸႃႉ~ၸၢႁၢၼ်းၶၶၼ်ႉ၊– ငဝ်းသ်ၼ်လၵ်ႉတၵ်း မႃးထိုင်ႁွၼ်းမၶၼ်း တူၼ်လူင်သၢင်ႉၶမ်းၶၢၼ်း

ၶိုၼ်ႈႁွတ်ႈဝႃႈၼႆ။–။

567ႉ ၶိင်းမၼ်းလၼ်ၵျၼ် သိင်လၢဝ်ၽြႃးၽႅဝ်မႃး ၵမ်ႇယုမ်ၼေၢၼ်း~ရပ်ႈလႃႇယဝ်ႉ။– ႁွတ်ႉတႃႇပရပိူၵ်ႈ သိူဝ်ႇသၢတ်ႇပတ်း ၽႅဝ်ႈ ထမ်ၶမ်ႉတဝ်ႈ ၵၢပ်ႈလဝ်ႈမျၢတ်ႈလွႃႇ~ၽြႃးယဝ်ႉ ။–။ လင်ႇတၵ်းၶုပ်ႉဝႆႈၵလိင်ႇတေႇယ ၵပ်ႉပမေႇယမ်ႇ ဝၼ်ႇတ ၶမ်ႇ တမ်ႇဝၢတ်ႈၵေႃးႁႃႇ~မႃးထိုင်ယဝ်ႉ။– ဝႃႈၵၼ်လူမ်းလူင်လူမ်းလၢင် ၵၢင်လွႆတွင်းတႃး ၽြႃးၽၢတ်ႇႁၼ်ၸိူင်~ၵၢဝ်ႇလႅဝ်ႈ တေႉယဝ်ႉ။–။

568 ႉ ဝႃႈႁႃႈလဝ်ႈၽူႈၵူမၼ်တၼ်းၶူဝ်း မူဝ်းႁျူဝ်းၸူၵ်းပိူင် လိူင်လႅင်လႆးဝူင်း သုတ်းၶူင်းတိူၵ်ႈမိူဝ်းထိုင်~ၸူႇပႃႇၶႃႈၶေႃႈ ။– သိင်ၶႃဝ်ႇလဝ်ႈလမ်ႉ လိမ်မိူဝ်ႈၽၢတ်ႇၽၢၵ်ႈယဝ်ႉ လႆႈလိင်ႈၶေႃးသႃႇ~ပွႆးပွႆးၶၼ်ႉယဝ်ႉ။–။ ႁွႆးႁႃႈ ပွၵ်ႈၶိူင်ႈ လုၵ်ႈမၼ်းၼႆႇၽေႃ လိတ်ႉသဝီႇ မႃးလၢတ်ႈသုၶိၵ်ႉၶႃႇ~ရၵျၢၼ်းၶၼ်ႉ ။– ယင်းလႆႈထူပ်းႁၼ် ၶေပေၼ်သတၢင်းၽြႃး တုင်းႁျူးၶၢဝ်ႇၶိၵ်ႉပၢၼ်း~

လႆႈလႅင်ႈ၊–၊

569 ။ မၼ်းၵေႃႈ ၸႅမ်မိူဝ်ႈယၢၼ်သေ ၶိုၼ်းထေႃးၽြေး မႃးသဝ်းႁိုင်းမၼ်း တမ်ႇတေႃးၶၢၼ်း~သွၵ်ႉတေႉၶႄၼ်ႉ ။– ယၢင်းမႃး လၢတ်ႇႁိၵ်ႇၵေႃႉတမ မဝ်ႉတၢၼ်ႉသြႃႉၶဝ် ၶိုင်ႇလၢင်ႇပလႆႉလႃႉ တေႃႇၵမ်ႉဢွင်ႇႁွႆးၵျေႃႉ~ၶႄးပႃးဝႃႇၶႅၼ်ႉ။–။ မၼ်းလဵင်ႉပႆႇသေ လိင်ႉတေႉယၵႃထွတ်ႇ လိၵ်းယွတ်ႇသူလႆႉပျႃႉ~ၽြေး ၊– ၵမ်ႉမီးလူင်လိုမ်း တူၼ်မုၼ်ၶိုင်းမၼ်း ထေႉၼူးမႃး~တီႇပိုင်ႇမၼ်း ဝႃႇ၊–၊

570 ။ မၼ်းယၢင်းၶၢၼ်ၶႅၼ်လူယွမ်း သွမ်းသေႉသိၼ်လၢဝ်ၽြေး ပျႃၼ်ႉၶိုၼ်းမႃး~တီႇၵဝ်ႉယဝ်ႉ။– ၶငေ်ႉၶႅၼ်ႉ သုၶၵ်ႉၶၢတ်ႇ ၶႆႇ လၢတ်ႇၵဝ်ၶႃႇ မိူဝ်ႇပိၼ်ၽဝ်ႉ~ထူပ်းလႃး။–။ ၶငေ်ႉၶႅၼ်ႉႁွတ်ႉတႃႉပရပိူၵ်ႇ ပၢၵ်ႉလၢတ်ႇယွတ်ႇလဝ်ႇ ၶႆႇငဝ်ႇဢူၼ်းၵဝ်ႉ~ၵတွၼ်း၊– သိၼ်လၢဝ်ႁၼ်လွမ်းၵႅူင်း ၵူဝ်လႅဝ်ၶိုင်းမၼ်း တၼ်းၶႄၼ်ၶိုင်းတူဝ်သၽေး လၢၼ်ႉလၵ်းၼွၼ်း~လႅင်ႇသိၼ်ႇတေႉယဝ်ႉ၊–၊

571။ မုၼ်ၶမ်းလင်ႇတၵ်းၶေပေၼ် ပိူင်ၵၢၼ်ၵႁျင်း လွင်ႈၵတွၼ်း~လူဝ်ႈၵဝ်ႇၶေၼ်။။– ၵၢၼ်ၶင်ႇသၢင်ႇၽေ လုၵ်ႈမၼ်း လိတ်ႉသဝီႇ ဝေႇသျႇလီႇၶႆႇၽေ သုၼ်ၵ်ႈၶၢတ်ႈ ပ်ၼ်ၽဝ်ႇ~ၵွၼ်တၢင်း။။–။ ယူႇလူလ်ႈၵဝ်လဝ်ႈ ႁူမ်ႈၶဝ်ႈႁူႈယၢၼ်ႈၽေ လေႇ ၼျတ်ႈထုၵ်းထဝ်ႇ~ပႆမျးၶေၼ်။ ။– ၵဝ်လင်ႇပၼ်မၼ်း ယိပ်းတၢင်းၽိုၼ်လိူင်တျၶၢၼ်း ၵိူမ်ႈၸြေး~ၵၢမ်ႇၽေႈ။–။

572 ။ ႁွမ်းၵၼ်တၢင်းလိဝ်ႉ ၶဝ်ႈမိူင်းလႃး~တေႇသလျႇယဝ်ႉ ။။– လင်ႇတၵ်းမူဝ်ႈႁွတ်ႈတီႈၶိုင်ႈ ဝၢၼ်ႈၶူင်ႈၵုၵ်ႉတရျႇ~ၶိ ၵုင်းၶေၼ်။။–။ တမ်ႈႁၼ်ႈ ယင်းမီးသၢင်ႇတိၵ်ႉထိ ၽူႈယုတ်ႈပျႇလျႇ~ၵႆသိၼ်။– သဝ်းလႆၢတူဝ်ပူလ်ႈရႁျၢၼ်း လေႇၵၢၼ်းၵိၼ် ~လိင်ႉသၢၵ်ႈ ။–။

573 ။ ၵိၵ်ႈဝႃးတူဝ်ၶဝ်ရႁျၢၼ်း ပွင်ၵဝ်တၢင်းၵျင်း ပၼ်ႈတိုဝ်းသိၼ်~သွၵ်ႉတေႇ။။– ၵူဝ်ႇဝတ်ႈသၢင်းပိူင်ႇၵမ်ႇၶုင်ႈ တူဝ်ၵဝ်ႇ ၶုပ်ႉၶဝ်ႇၵၢၼ်းႁွျႇ ၽေႃႈတိဝ်းလေႇ~ဝၼ်းလိင်း။။–။ ၶူပ်ႇမူဝ်ႈ ပိူၼ်ႈသူင်ႇၶဝ်ႈၵိၵ်ႇၶမ်ႉႁူႈယိူင်ႈ ပွႆးတေႇ~သုင်းလျးၶေၼ်။ ။–

တူလ်ပူလ်ရၵျႃၶင်း ၵၢင်းမႃးမိူၼ်မႄ ၵုၵိၼ်သုၢင်းသူပ်း ၶူပ်းၵၢဝ်ၶိူဝ်လိၼ် ၵူႈဝၼ်းၵႂႃး~ၶင်ႇလၢတ်ႈ ။–။

574 ။ တင်းတူဝ်ႁွံလမ်လီၶင်းလၢႆး သဝ်ႈသပ်းသႂႃး~ၶင်ႇႁူႈ ။– ၵိၵ်ႈလိူဝ်ႈ တိၵ်ႉထိၵုၵ်ႉၵျႇရဝ်ႇ ၵၢင်းၵျႇၶင်ႈၶူတ်းယူႇ~တူဝ်လၢႆယဝ်ႉ။–။ ထင်ႇဝႂ်ႈထတုၵၼ်ႇတၵျႇတိၵ်ႉထိ ၵၢၵျၢင်ႉယုတ်ႈပိၼ်မူႇ~ၵတွၼ်းၶၼ်ႉ ။– ၶဝ်လၵ်းၵွၼ်ၵၼ် ၵႃႈလၢႆး သိၼ်လၢဝ်ၸြေး ၵေႉရေႉၵၢမ်ႇမီးဝွၼ်း~တမ်ႇဝၢတ်ႈသင်ယဝ်ႉ။–။

575 ။ ၶႅင်လႈယၢမ်းၶၼ် တူဝ်မၼ်းထၢႆးလီၵျေၸမ်း ဝႂ်ႈလၵ်းၶွၼ်း~ပိင်ႇလျႇၶၼ်ႉ။– လႆႈႁွႇမုင်ႈၵျၼ် ၵၢၵျၢင်ႉၵုၵ်ႉၵျႇရ ထိၵ်ႈတၢပ်ႈဝႇသၶျေႇ~ထွႆပၼ်း။–။ မၼ်းယင်းမၢတ်ႈဝႂ်ႈထွႆႈတေႉ ၸူႈၵျၢင်ႉၶိရေႊထသ်တ်ႉထျႇ~တြႃးယဝ်ႉ။– တၵ်းၶွႆႈ ပွင်ယၢၶ်မိင်းၵဝ် ဝူင်ႉၸြေး~ႁွႇပိင်ႈၶဝႆႈ ။–။

576 ။ ထင်ႇတၵ်းပၼ်မိုၼ်း ၶူဝ်းၵဝ်သိၼ်လၢဝ် သၢင်ႇၵၢင်းပႂ်း~တေႇထဝ်ႈသေယဝ်ႉ။– ထွႆၶိုင်ႈ လုၵ်ႈမၼ်းၶႆႇၸေႉလိတ်ႉ

သဝီႇ ၵျမ်ႇသဝ်ႈ~ၷင်းၶိင်း ။–။ ၵ်ၶၼ်ႇလဝ်ႈသုင်းမ ဢေႃးဝုႇတလဝ်ႇလႃတ်ႈ ဢၵ်င်ႇၵ်င်ႇဢမ်ႇၶဝ်ႈ~လုးလုး ၊– တၷျၶၼ် လိူဝ်းၶဝ် ၵျင်းမဝ်တိၵ်ႉထီးတူဝ်ပူလ် ပေႇၸြေုး~ၵ်ၶၼ်ႇလဝ်ႈသေယဝ်ႉ ၊–၊

677 ။ ဝုႈဢၶၼ် လွမ်းၵၶၼ်ၷ်တ်းၷျူလ်း ၶိင်းမၶၼ်းဢေုႇတမုး~လင်ႇၶၼ်ႈ ။– ဢရၷျတ်ႉတမႃၵ်ႈလုၢၶၼ်ႇ ၶိပ်ႉပၢၶၼ်ႇပႆႇပွင်ႇ တေႉၵျမ်ႇၶႆႈတၶၼ်းၵၢင်။–။ ဢၶၼ်ဝုႈၽူဝ်ႇလုၢၶၼ်ႇ လေုးၵုတ်ႈတရျုႇၶေၶၼ်ႉ ပႆႇလႆႈလုးလုး၊– ပေုးၵုႈပ်ၶၼ်ၶေၶၼ် လွမ်းၵၶၼ် ၷ်တ်းၷျူလ်း လေႇပႆမုး~ယင်းၶေုႈသင်ၶေျုႈ၊–၊[85]

578 ။ ပိူင်ၶၼ်ႆ ငဝ်းသ်င်လွမ်းၷၶၼ်သေႃႆလ်ၺ် ၶၺ်းတူဝ်ရၷၢၶၼ်း လွင်ႈတွင်းတုး~လူဝ်ႇယုႇယဝ်ႉ။– ၵ်ၶၼ်ႇလဝ်ႈလင်ႇဝုႈ တေုႈၶၼ်ႆႉ ဢၵျမ်ႇၷၢင်ႈမွ်းသုၶိၵ်ႉၶၢတ်ႈ ၶၢတ်ႇပ်တ်ႈပိင်ႇလုႇ~ၵဝ်မုင်ႈၷၶၼ်လွမ်းယဝ်ႉ ။–။ ဝုႈတီႈသုၶိၵ်ႉၶ သၢင်ႇၸေုႉၶ်ႈလွတ်ႈလုႇတိ

---

85 မႆတွင်း။ ၶမ်ႉၵုမ်းၶ်ႈသွင်ထဝ်တီႈၶၼ်ႈၶၼ်ႉ ဢမ်ႇလ်ႈလႆးၵွုႇမုၶၼ်လဝ်ႈယူႇၵျင်း၊ ၷူလ်းၵုႈ သမ်ႉလႆႈတမ်းဝႆႉမႆသင်ႇၵေႇတမၶၼ်း မိူၶၼ်လႆးမုၶၼ်လဝ်ႈယူႇၵျင်းယဝ်ႉ။

ယုတ်ႈ ၵျႇမျႇ~သုင်းပႃးၶေၼ်ႉ။– တင်းၵဝ်းတင်းသူ ဝၼ်းၶၼ် ပွင်းၵၼ်ႁွၵ်ႇႁူပ်းမႃး~ႁိုင်ႈႁိုင်ႈၵႂၢင်ႈၵႂၢင်ႈ။–။

579 ။ ၵၢင်လွႆၵေႃပိၼ်တူၼ်လီၵျၢၼ်း သၵ်းဝၼ်း သၢၼ်ႇတြႃး~မၢၵ်ႈလၢၼ်ႇၼႆႉ။– ထင်ႇၵူႈၵိုင်ႇသေႉ လုၵ်ႈမၼ်းလိတ်ႉ

သဝီႇ ပၢႆႈသေလေးထိုင်ႇ ၼိူင်ႈလၢႆတၢၼ်ႇ~ယၢၼ်ၶၼ်း။–။ မႃးပိုင်ႈၵႂၢင်ႈၵဝ် ထိုင်ႇတေႇယၢထွတ်ႈ ပႆႇႁွတ်ႈၾူဝ်ႇလၢၼ်ႇ~

တြႃးငလႈ။– ယၢမ်းလီဝ်တၵျၼ် ပိူင်ၶၼ်တိၵ်းထီးတၵ်ႉၵတွၼ်း သၢင်ႇၼူးမႃး~ၵျင်ႉယုတ်ႈ။–။

580 ။ တူဝ်ပူလ်သဝ်းလၢႆ ၶွၼ်းၵျၢႆသီႈၵ်ၢင်း ၵိင်ႈလိူၼ်းဝႃး~ၵၢၼ်းႁွႇၶၼ်ႉ ။– ႁူမ်ႈလုပ်ႇသူပ်းၵၢပ်ႈ ၼဝ်ႈၵိၵ်ႇၶမ်ႉပိူၼ်ႈ

ယိူၼ်ႈၵျေႇထျႇ~ပေႃးတၢၼ်ႇမျမျူဝ်းယဝ်ႉ။–။ ယင်းဝႃႈၵိၵ်ႈၵၼ် တၵ်းလႆႈၼဝ်ႈပိၼ်ၶီႉၶျေႇသျႇဝၵ ထဝ်ႈမျၢတ်ႈၵျၢၼ်းတျႇ~

သေဝၼ်း ။– သုၶၵ်ႉၼၢတ်ႈၵျေႈ ၵျၼ်သေပိူင်ၶၼ်ၵႁျင်း တွင်းတႃးၵွၵ်ႇလွႆပၼ်း~ၼွႆႈယိူင်ႈလူင်ယဝ်ႉ ။–။

581 ။ ယိဝ်လႆႈလမ်လိၼ်မိၼ်မုၼ် ၶိူဝ်ၵုၼ်ၵၢင်ႈသေဝၼ်း~တူၵ်းမၢၵ်ႈ တူၵ်းလၢၼ်ႇ တူၵ်းသၢၼ်ႇၶၼ်ႉ ။– တီႈၼႆႈ ပႆႇ

လွင်ႈဢၺၢင်ႉသူႇတေႃႇ ဢထိပထေႇယတ်ႉထ သတ်ႉလႃႇဢလူဝ်ႇယ ၶိုၼ်ႈထိုၵ်ႈၼိပ်ႉပၢၼ်ႇ~ၵႂ်တွၼ်းတေႉယဝ်ႉ။–။ သုၼၵ်ႈ ၶၢတ်ႈၺ ၶိႇၸေႉလိတ်ႉသၸီႇ ဝေႇသႃႇလီႇငိုၼ်ႈငဝ်ႈတိုၼ်းမၢၼ်ႇ~မင်းသၢးၼႆႉ ၊– မိူင်းၼိပ်ႉပၢၼ်ႇၼၼ်ႉ ဢုပမႃႇမၼ်း ပေႃး ၼင်ႇၺိုၼ်းၶဝ်သထေး လႂ်ယေးသူလုၵ်ႈငိုၼ်းပျူး~ဝၢင်ႈတိုၵ်ႈၼၼ်ႉယဝ်ႉ၊–၊

582 . ႁူၼ်းၺဝ်းတွင်းတႃးမိူင်းၼိပ်ႉပၢၼ်ႇၼၼ်ႉ တင်းယိင်းတင်းလႂ်း ၼမ်ၼႂ်းလူႇဢမျူး~တၵ်ႉႁႃႇ ။– ပေႃးတၢၼ်ႇႁူၼ်း လေႃးၶီႇၼႆႉ ၵိုတ်ႇၸေႃၵ်ႈတွင်ႉပေႃႈမေႈ ပၼ်ႇဝေႈၶႂ်ႈလႆႈဢုၵ်ႉလႃႇ~တွင်းတႃးယဝ်ႉ။–။ ပေႃးမၼ်းၵိုတ်ႇပူၼ်ႉတွင်ႉယႂ်ႇထူၼ်ႈ ပုရိသ ၶိတ်ႉထိယႃႇ~သႂ်တိုၼ်းၼၼ်ႉ ၊– ဢၼ်ဝၢႈမၼ်းတၵ်းတူၵ်းၸေႃၼ်သၢင်းရေး ဢမ်ႇမီးပိုၼ်း~ၵွၼ်ႇဝၢႇလူင်ၶေႉ၊–၊

583 . မၢင်ႁူၼ်း လၢၽေးပွင်ပၼ် ႁႃႉပိၼ်တိုၼ်း~လၢင်းတေႈ။– ပေႃးဝၢႈၵုသူဝ်ႈ ဢလၢင်းႁဝ်ႈဢမ်ႈမၢၵ်ႈ တၵ်းၸၢၵ်ႈထိင်ႈ ၵၢင်ႈၺေႇ~ဢဝ်သုမ်းသေယဝ်ႉ။–။ ႁမ်ႈၸွင်ႈ သွၼ်လေႃင်ႈပိင်ႇလႃႇ ထၢၼ်ႈလၢဝ်းလေႇ~ဝင်းပိုၼ်း၊– ၺေးလူးဢေၺႃတၢင်း

မီး တူၵ်ႇၶမ်းငိုၼ်း~ၼႂ်လႆႈၶၶေင်ႉယဝ်ႉ။–။

584 ။ ၵေႃႉဢၼ်ၵိူတ်းၵၢၼ် ႁူဝ်ၽေႃၶၢၼ်သၢင်းႁေး ႁူႈဝၼ်းမိုၼ်း~မဝ်ႇယူႇၶၶေင်ႉ။။– မၼ်းယင်းၽၼ်ႇပၢၼ် ယတၢတ်ႈသထီႇလ လိူင်ႇမၢၵ်ႈလႆမူႇ~သေဝၼ်းယဝ်ႉ။။–။ တင်းၶဝ်တုလ်ႉပႂ်ႇတၵေႇ သဝိလ်ႇလပ်ႇၶၵေလၢင်ႈထူလ်ႈ လူႇသူႇ~ၵမျူးၶၶေင်ႉ။– ဝႃႈ ဢၼ်တၵ်းပွႆးပႆၵျ တၢင်းလီမီးငိုၼ်း လေးလိင်ႇတူၵ်ႇတွင်းတႃး~ၼ်ႂ်ႈလႆႈလႂ်ယဝ်ႉ။–။

585 ။ ပေႃးဝႃႈပၢၼ်ၵႂၢၼ် ႁွင်းမုတူဝ်မၼ်း ၵမ်ႇလႆႈယိၵ်ႇပွင်ဝႆႉၵျူဝ်းလႃး~ၶၼ်မၢၼ်ႇႁေႃႈ။– လင်ႇဝႃႈ မိုၼ်ႇႁေႃႉသၼ်ႁေႃႉ လၢၼ်ႉလၢၵ်ႈလင်ႇယေႈၽူႈ ၵေႃႇၵၢၼ်ႇ~ၶၢဝ်းတၼ်းယဝ်ႉ ။–။ လေႃးၵီႇလင်ႇၶႆႉ ႁဝ်းၵျၢင်ႉမျၢတ်ႈယဝ်ႉ ၼ်ႂ်ႈလႆႈၶိရႄးထ တီႈတိၼ်ႈတၼ်းမၢၼ်ႇ~တျႃးႁေႃႈ။– ပေႃးတၢၼ်ႇႁူၼ်းၵၼ် ၵေႃပၼ်သထေး ယေးငိုၼ်းယေးၶမ်း ၽၼ်ႇတွင်းတႃး~ၵမ်ႇပိူင်ႈ တေႉယဝ်ႉ။–။

586 ။ ၽိူၼ်ႈၶေႃး ဢၼ်ဝႆႉၵဝ်တၵ်းၵျၢင်ႉတူၵ်း လိူမ်ၽၢၼ်ငၢႆး ပေႉလေးပႃး~ယၢင်ႈႁွၼ်ႉ ။။– မၼ်းၶၼ်ၽိူင်ႉၵျၢင်ႉ ဢၢင်ႈႁွတ်ႈ တီႈတိၼ်ႈၶေႉမႃႉ ဢမတတီႈမျၢတ်ႈလီလွၼ်ႉ~တွင်းတႃး။–။ ပေႃးယၢင်းမူႉလသြႃႉ ပလိုႉလႃႉလၢၼ်ႉမဝ်ႉသိၼ်ႉ လူဝ်ႈမိူဝ်ႈလိမ် ႁွၼ်ႉ~တၢင်းၽြႃးၶၼ်ႉ ။– သုၶၵ်ႉၶၢတ်ႈဢူလ်ႉ ပေႃးယၢင်းၵျၢင်းဢဝ်တူဝ်ၵဝ်းသေလၢႆ ဝၼ်းတၢႆယၢပ်ႉၶူၼ်းပႃး~ဢမ်ႉၶေႃႈ တေႉယဝ်ႉ ။–။

587 ။ ပေႃးတၢၼ်ႉႁူၼ်းဢၼ်ၵ်တ်းၵၢၼ် ႁူဝ်ၽၢၼ်သၢင်းငေး ဢၢင်ႈတွင်းတႃး~ဢုၵ်ႉလႃႉၶၼ်ႉ။– ၵ်တ်းၵၢပ်ႉယၢပ်ႉၽိုတ်ႉ ၵိုတ်ႉယၢၵ်ႈတူဝ်ၵဝ်ႉ လႆႈလိုတ်ႉလႆႈမႆႈ လႆႈပိၼ်တၢမ်ႉထိၼ်ႈဢၼ်ႉ~တူဝ်ၵဝ်းႁွီးဝႃႈ။– တေႃႈၶၢင်ႉလၢင်ႉၶႆႉ လႆႈႁူပ်ႉထိၵ်ႉထိ သၢင်ႉမႃႈလတုၵ်ႉၵႃႉ~ပူလ်တူဝ်ၶၼ်ႉ ။– တေႃႈၵႃႈတၸၢၼ် ပၢၼ်ႁူၼ်းယၢမ်းလိဝ် ၽွၵ်ႉလီႁူဝ်~သိၼ်ႈလၢတ်ႈလူၼ်ယဝ်ႉ ။–။

588 ။ တၵ်းၵိၼ်ပိူင်သၢင် ဢဝ်သူပ်းဢဝ် မိူၼ်မျၢင်ငေး ႁွႆႈၵၢၼ်းတူဝ်~မူပ်ႉႁွႃႉယဝ်ႉ ။။– တီႈၶႆႈ မိူင်းလိူင်ၵ်ၵ်ႈဝႃႈ ဢၵျၢင်ႉ

ၵူၼ်းမျၢတ်ႈ ဢရႁျတ်ႉတၸၢၼ်ႉ လီလႆႈပိၼ်ႉၸျႉ~ထိုၼ်ၶိၼ်းဝျႈၼေျႈ။–။ တီႈၼႆႈ ဢဝ်တမ်ႈသၼ်ႉတ လိၵ်ႈတၢပ်ႈဝျႉသၼေျႉ တွၼ်းတျးယဝ်ႉ ၊– တၵ်းလၢၼ်ႈၵ်တ်းၵိုဝ် ဢဝ်ၵၼ်သီးတျး ၸၢၼ်ႉမေျႁျး~လၢတ်ႈလႆႈ ၊–၊

589 ။ တၼ်းၼႆႉ သိၼ်လၢဝ်ၼေပေၼ်ဢၵျွၼ်း လီတွၼ်းလွၼ်ႈၵြျး~တိုၼ်းထွျႉ ။– တီႈၼႆႈ လီတေျႈႁၢၼ်ႈမိုႈလဝ်ႈၼွၼ်ႉ သၢၼ်ႉ ၶျၢၼ်ႉၶူၼ်ႉဝၢၼ်ႈႁၢၼ်ႈသေႉၶျႉ ~ လူလၢမ်းဢဝ်တ။–။ ၼၼ်ႉၼႆႉလိၼ်ႉတေႉယ ၽေႉၽၢၼ်ႉပျၢၼ်ႉလၢတ်ႈ သုၼၵ်ႉၶၢတ်ႈဢမ်ႉ မၢတ်ႈၵျႉထျႉ~ၵြျးၼၼ်ႉ၊– ၶၼ်တေျႈ ပႆပွၼ်းလိုဝ်းၶဝ် တူဝ်ပူလ်ၼွၼ်းလ်ၼ်း ၵူႈဝၼ်းၵျး~ၼၼ်ႉဢၢၼ်ႈၼၼ်ႉယဝ်ႉ၊–၊

590 ။ တွၼ်းတ ၵူၼ်းလီသူၵွၼ်း ရႁျၼ်းသျး~ၵွတ်ႉတျႉဢူလ်ႉ ။– လၢတ်ႈလူလ်ႈ သၢၼ်ႉၽသေုၼၵ်ႈၶတ်ႈ ပေႉပ်တ်ႈလဝ်ႈ မျၢတ်ႈလွျႉ~ယၢၼ်ၵျး။–။ တေျႈယၼ်းၼိုဝ်ၼႆႉလ်တ်းမိုဝ်ႈသတ်ႉတျႉႁျ ပၼ်ႉၼွပ်ႈၶုၼိတ်ႈၶျႉ~လေးမျးၼၼ်ႉ ၊– တူဝ်မၼ်း တၵ်းၵ်ၼ်းထိုၼ်တၢႆ လူမ်းႁၢႆလေျးပွျၼ်း ၵၢမ်ႉၵြျး~ ၵွတ်ႈႁၢၼ်ႈမၼ်းယဝ်ႉ ၊–၊

591။ တၵ်းလႆႈတၢႆႇႁွပ်ႈတၢင်းဢိၶၢၼ်း ပုမ်လူင်တွင်ႉပီမႄး~ၵႂ်ႈႁွင်ႉ။– လူမ်းဢပ်ႉလူမ်းယိုင်ႈ ၵႂ်ႈၶိုၼ်ႈယဝ်ႉ သိၼ်ႈသၢၵ်ႈပၢၼ် ယွင်ႉ ~လူးမိူင်းယဝ်ႉ။–။ ဢႄႈၵျၢၼ်းတၢႆႇပၢၼ် ဢႄႉလၵိင်ႉလီႉပိၵ်ႉတႄႉ သၢမ်ဢႄႉဝုၵ်ႈသုင်တွင်ႉ~ယၢဝ်းၵျီး ။– သူပ်းလိၼ်မိူၼ်ၶဵမ် တႄမ်ၶၢၼ်း မိူဝ်းမီးလိၵ်းၵျူဝ် လီၵူဝ်သုတ်းတွၼ်း ႁွင်ႉပုမ်ပီး~သိၼ်ႈလၢတ်ႈ ။–။

592 ။ တေႃးၵၢၼ် ၶွၼ်တၢႆႇမိင်းမၼ်း ၵျၢင်ႈၵၢသီး~ရူၵ်ႈဝႄႉၶၼ်ႉ။– ပိူၼ်ႈတၵ်းလၢၵ်ႈႁွႄႉ ဝံႉတီႈၶိုင်ႈၶၼ်ႈပႄႉ~မွၼ်ၶၼ်း။ ၶင်ႉၶံႉ ၵၼ်ႉလဝ်ႈၶံႈလၢတ်ႈ ၽၵ်ႉဢဝွတ်ႉတႄႉ~ရၵျၢၼ်းၶၼ်ႉ ။– မၼ်းယင်းလၼ်ဝိၼ်း သိၼ်လၢဝ်ၶေပၼ် ၵမ်ႉယုမ် ၶေၢၼ်း~လိူင်ႉလိူဝ်ႈသင်ယဝ်ႉ။–။

593 ။ လၼ်သင်ၵဝ်ၵျၢမ်းမိူဝ်းထိုင် လိူဝ်းၶဝ်တူဝ်ပူလုၺ်ရၵျၢၼ်း~သုၶၵ်ႉၶႄႉၶၼ်ႉ။– ၵိပ်းမိူဝ်းၶံႈလၢတ်ႈ တုၵ်ႉဢၶ်ႉထသြႄႉ ~ဢတွၼ်းၶဝ်ယဝ်ႉ။–။ ၵၼ်ၶင်ႉသုၶၵ်ႉၶတ်ႈလင်ႉၶံႉ သရျႉ~ၽိၼ်ဝ်မႄး။– ၵမ်ႉပေႃးၵျိုင်သင်လိတ်းဝၼ်း တူဝ်မၼ်းတၵ်း

ပွႆးသုမ်းပၢၼ် ၶငေႃႉ[ၸ]ႄး~ထဝ်ႈဝုႈ။–။

594 ။ တၵ်းၵ်ၶၼ်းတၢႆ ႁွပ်ႈတၢင်းၵိၼ်တွင်ႉပီးမႄး~ၵွႆႈႁွင်ႉယဝ်ႉ။– တၵ်းလႆႈတၢႆပိၼ် ၵုႉလၵိင်ႉထီႉပိၵ်ႉတုႉ ယၢဝ်းႁွုႉသၢမ် ၵုႉဝုၵ်ႈ ၸီယွင်ႉ~ဝိၼ်းမိုင်းယဝ်ႉ။–။ တေႃႈၵၼ်ၶၢပ်ႈမၼ်းသုၶၵေႃႉၶၢတ်ႈ ဝိၼ်ၶီႉလၵမ်ႉလမ်သွမ်ႉ သဝ်ႈၼ်ဝ်းၶွင်ႉ~မုတၼ်း ၶၼေႃႉ။– ပိုၼ်ႈတၵ်းၵဝ်တၢင်းၶိုဝ်းၼ်ဝ် ပေၶၼ်ဝ်သုပ်းၶေႃး ပၢႆႉဝၼ်းတုဝ်ၶိင်း ပုႉမွၼ်ၶၼ်း~ပ်တ်ႈၶၢပ်ႈတေႃႉယဝ်ႉ ။–။

595 ။ ယၢမ်းလိၼ်ဝ် သုလၵ်းသတိလီလီ တီႈၵႂၢမ်းမၼ်း~ၵျၢမ်ႉမၢၼ်ႉယဝ်ႉ။– ထဝ်ႈၵေႃႉတမၼေႃႉ ပေႃးမၼ်းလႆႈလၢတ်ႈ လႆႈဝုႈ တေႃႉ မဝ်ႉလွတ်ႈၵေႃႉၵၢၼ်ႉ~ပိၼ်ၶေႃးယဝ်ႉၶေႃႈ။–။ တေႃႈၼေႃႉ သုလၵ်းယိုၼ်ႉၵၼ်ႈၵထုႉ တွင်ႉယုႉၵၢင်ႈၵိၼ်ယွႆႉ~ၶမ်ႉ မျူးၶေႃႈ ။– တၵ်းၵိၼ်ပိုင်လႆ မေးလွႆၵိၼ်ၵေဝ်ၵိတ်းၵိတ်း ယုႉၵၢႆးလႄး~ၵေႃႈၵျူၵ်ႈၸၼ်ဝ်ၵုလ်ႉ။–။

596 ။ တၼ်းၼေႃႈ ၵျၢၼ်းႁွတ်ႉတုႉၶေပေၼ် လိုဝ်းၶဝ်တုဝ်ပုလ်ၵၢႆလမ်သႄး~တုၵ်ႉၵၼေႃႉထ[သ]ုႉၶၼေႃႉ။– ၶဝ်ၵေႃႈဝုႈၵၼ်

ႁူၼ်းပျႃႇပတ ၵမ်ႉႁျိူၵ်ႈႁၼ်ငလႄႈဝႃႈ ၵိႁ်ႉသႃႇ~လွင်းမျူင်းလူင်ၵူလ်ႉ ။–။ တေႃႈၵၼ် ၷၢင်ႈမၼ်းသၢင်ႇၽေ သုၼ်ႁေႃႉၶႃႇ~ရျၢၼ်းလမ်ႉ ။– လိမ်မိူဝ်ႈၷူႉဝိၼ်းပိူၼ်ၶၼ် မၼ်းလၵ်းထိူမ်ႁူဝ် ယူႇၼ်ႈၶၢၼ်း~ၵမ်ႉၵွၵ်ႉတင်းၶွၵ်ႈ ။–။

597။ ထၢၼ်ႈပေႃးၵမ်ႉပႆ ၷႃႁိၼ်သိၼ်ဝၢၼ် မိူဝ်းတုင်းၶဝ်ႈသွမ်းပၢၼ်း~ၵၷႃႇယဝ်ႉ။– ပေႃးလႆႈလိတ်းမိူဝ်ႈယဝ်ႉ ၵိုပ်းႁၼ်ႈ ထိုင်ႁွႃႇ~လႆႇဝၼ်း။–။ မိူဝ်ႈၶၼ်ႉ တင်းသိင်ႈပုၵ်ႉမူႉၽွမ်ႉႁၼ် မၼ်ႉတၶေႃႇ~တွင်းတႃး။– ၵမ်ႉၷၼ်တူဝ်မၼ်းရျၢၼ်းတဝ်ႈ ၽိင်ဝ်မႃး~ၶၢမ်ႉၶဝ်ႈဝႃႈၶႆ ။–။

598 ။ ၶဝ်လင်ႉၷိၼ်းၵဝ်သိၼ်ဝၢၼ်တင်းလေး ၶေးႁိၼ်ၶိူဝ်ႉလိုၼ်မၼ်း~တဝ်ႈသူႉ ။– မႃးၸွတ်ႈသုၼ်ႁေႃႉၶၢတ်ႈ ၶၼ်ႉဝႃႈ ပၼ်လူႉ~မူးလႃးယဝ်ႉ။–။ တၵ်ႉႁႃႇၵဝ်မႃးႁွင်ပုမ်ႉဝႆႉတီႈၶိုင်ႈ သတ်ႉယိုင်ႈပိၼ်မူႉ~ၶိူဝ်လိၼ်။– သုၼ်ႁေႃႉၶတ်ႈၵေႃႈ ၵိုပ်း လူင်ၵိုပ်းလၢင်လႆႇဝၼ်း လၼ်းႁၼ်းမူပ်ႉႁၢၼ်းႁိၼ်~ႁူမ်ႈႁၢပ်ႈသေယဝ်ႉ။–။

599 ႉ လိုမ်းသေၵႂၢမ်းၶိၼ်းသိင်လၢဝ် ပိူဝ်ႈသဝ်းထိၼ်~ၸိုပ်းၼေႉယဝ်ႉ ။– မၼ်းလင်ႉၶူပ်းႁၢပ်ႈ ၺၢပ်ႈသႂ်ႉႁွၼ်ႈၼိူဝ်ႉ ယေႈ လိူဝ်ႉယေႈၸီး ႁၼ်ႈၵိၼ်ႁွႆႈ~ၸိုၼ်ငူးၸႃဝ်ယဝ်ႉ။–။ တၢၼ်ႉပေႃးသီႉၵျႈပုၼ်ႈ ၸုၼ်ႈလုၼ်ႈၸိုၼ်ႁွႆႈ~ၼမေၼ်လူင် ၊– တၢင်း ၵိၼ်မိူင်းတိမ်ႇပုမ်မၼ်း သိုဝ်ႉၸုင်းႁူင်~သတ်ႉသိူဝ်ႈမၼ်းယဝ်ႉ၊–၊

600 ႉ ပိူဝ်ႈၸၢၼ်ၶျၢင်းၸိုပ်းလႆႈဝၼ်း လၼ်းႁၼ်းသမ်ႉၵိၼ်လူင်~မဝ်ႉၸိူဝ်ႉယဝ်ႉ။– သေၵွၼ်ႈတေႉလေႃးထၢတ်ႈ ၵျတ်ႉၺၢပ်ႈ ၸမ်ႉပေႉ လူမ်းၵျေႉႁပ်ႉတူၼ်ႉၶိုၼ်ႈပေႃးမိူဝ်ႉ~ပုမ်ပွင်း ။–။ ၵျၸမ်ႉပေႉလႆႈ ပိၼ်ႈတၢၵ်ႉလူမ်ႉ ၶင်ႉၵွၼ်ႈလိၼ်သိူဝ်ႉ~တူဝ်လႆႈ ယဝ်ႉ၊– သုတ်းပၢၼ်တူဝ်မၼ်း လၢင်းလႆးၵျေႃမ်း ႁၢမ်ႉထိုင်တႆႈ~ ၸမ်ႉလွတ်ႈသင်ယဝ်ႉ၊–၊

601 ႉ ၼႆႉလႈ သတၢင်းလင်ထိုင်ႁူၼ်းမိူင်း ပိူၼ်ႈတင်းလႆႈ~တဝ်ႈပွင်ႉယဝ်ႉ။– ၵျဝ်းလၵ်းလိူၵ်ႈမတ်ႉၼေး ၵိဝ်ႈလၢၵ်ႈႁွႉပ်ႉတ်ႈ ပျႉၵၢၼ်ႈမွၼ်သွင်ႉ~လမ်ၼႆးၼၼ်ႉတ။–။ မိူဝ်ႈၼၼ်ႉ တုၵ်ႉႁၼ်ႉထသရျႉ ၵျေႉဝျႈႁူႈပျႈလႆပွင်ႉ~ႁူၼ်းတၼ်း၊– ယျႉပႆႈၸၢဝ်

တၢင်းၶွၼ်တေႃ ပိၼ်ၶၼ်တၼ်းၵၼ်ပႃႈမွၼ်ၼၼ်း~ၶႅၼ်ႈဝႃႈ၊–၊

602 ။ သၢင်တၢၵ်းၵိတ်းလွမ်းၶႅၼ်ႈပိုၼ်ၶႅၼ်~ငလႈ ႁၢမ်းမၢၼ်ႈႁွႈလမ်ႉ ။– သၢင်ႈၵေႃႈတမၼ်ႉ မၼ်းတၢၵ်းလေႈၵုပ်ႈလေႈ လၢတ်ႈၵေႃႈ တၢၵ်ႉၵႂႈ~ၼဝ်ဢၢမ်းမၼ်းယဝ်ႉ။–။ ၶႅၼ်ႈၶႄႉ တုၵ်ႉၵၼ်ႈထၢမ်ႈတၢပ်ႈ ဢမ်ႇပွႆႈဢၢဝ်ႁွႈ~လႆးလႆးငလႈ ၊– ႁုဝ် ဢၼ်ႁၢမ်းမၼ်း တူၼ်လူင်ၵေႃႈတမႆး~မၢၼ်ႈမ်ၼ်ႈဝႃႈၶႄ ၊–၊

603 ။ ယၢမ်းလီဝ် လင်ႈတၢၵ်းဢဝ်တၢင်းၼိူဝ်းၼိဝ် ၼၼ်းသွႆးၼိင်းမၼ်း မတ်ႉလႆဝႆး~လၼ်ႁွႈယဝ်ႉ ။– တၢၼ်ႈၵႆႈသေသွၵ်ႈ သေၼိုပ်ႈ တူဝ်ဢမ်ႈလႆႈၼံႉတီႈ ၶၵ်းၶႂႈ~လိူဝ်တွၼ်း။–။ ႁူၼ်းမိုၼ်ႈသိင်တိုၼ်ႈ တိုတ်ႉၼိင်ႈလိူၵ်ႈသႂႈသႂႈ ~ ဢူၼ်ၶၼ်း ယဝ်ႉ ၊– ပေႃးဝႃႈတၢၵ်းပွႆးဢဝ်ယၢၼ် တၼ်းၶၼ်ပႃႈမွၼ်ၼၼ်း~ဢမ်ႈၵျိူၵ်ႈဝႃႈၶႄႈ ၊–၊

604 ။ ပေႃးဝႃႈတၢၵ်းပွႆး ဢဝ်လွႆးႁၢမ်းသိင်မုၼ်ၼမ်းၵျႃး လႆးလႆးတိုတ်ႉလၼ်မၼ်း~ဢမ်ႈႁွႈ ။– ၵေႃႉၶိုင်ႈလင်ႈဝႃႈ မၼ်း

ၵျိူၵ်ႈတီႈၵၢၼ် သၢင်ႇႁေႇတမမွၵ်ႇဝႃႈမွၼ်ပႃႇ~ပိင်းယူဝ်း॥–॥ ပိူၼ်ႈလင်ႇၽွမ်ႉၵၼ်လၢၵ်ႈႁွႃႇ တီႈၼင်ႇၼၼ်ႉ သၢပ်ႇယၢၼ်ႈ မွၼ်ပႃႇ~မႂ်ႇၶိူဝ် ၊– ယၢမ်းၼၼ်ႉ လၼ်သင်ၼွၼ်တေႃႇ တူဝ်မၼ်းၵတွၼ်း ႁွႃႇၵမ်းလီဝ်~ၵမ်ႇယၢၵ်ႈတေႉယဝ်ႉ ၊–၊

605 ။ ၵ်ၼ်ႇၵၢၼ်ၵိုင်ပိုင် ပုမ်ပိင်ပီးပွင်း သွမ်ႇလမ်ၶိူဝ်~ၶိင်ႈၼႄႇ ॥– ႁေႉၼိုင်ႈၵလေႇရႁ လၢမ်းတွႆႇပုမ်ပိတ်ႈၵႂႃႈသၢင်ႇ ထဝ်ႈ မိုႆးႁွႃႇ~ဝႆးဝႆးဝႃႈၼေႃႈ ॥–॥ တေႃႈၼႆႉ ၽူဝ်ႇမၢၵ်ႈပႆႇလႆႈယဝ်ႉ သိင်ႈသၢၵ်ႈၼၼ်ႇထႃႇ~သုတ်းလိူဝ် ၊– ဝႃႈၵၢၼ်ၶိင်းမိူင်းတႂႃႇ သေ ၼိူၼ်ငဝ်း ပႆသဝ်းႁွႃႇတၼ်းလိူဝ်~တေႇႁၢင်ႈလမ်ႉၼေႃႈ ၊–၊

606 ။ ၵတွၼ်းသူပ်းၼွၼ်းၼၢၼ်ၼႆႉ ၽီတႂႃႇၼႂႃႉၶိင်း ၶိၼထူလႆႈလူမ်းလိူဝ်~ႁူႇၵီႈႁူႇႁႃႇယဝ်ႉ॥– မၼ်းလၵ်းၽုတ်ႇလုၵ်ႉ ထိင်ႇၼင်ႈ တေႃႈလင်ႇႁၼ်ႈလူင်းႁွႃႇ~တူလႆးၵူၼ်းဝႃႈၼႆႉ ॥–॥ သူယႃႇလိုၼ်ႈၼေႃႈ သူယႃႇလိုၼ်ႈၼေႃႈ ၵၼ်ၼင်ႇသၢင်ႇႁေႇတမၼႆႉ ႁူႉ လိင်ႈလွင်ႈပိင်ႇလႃႇ~ၽႂႆဝႆးယဝ်ႉ၊– ပေႃးမၼ်းဝႃႈ တၵ်းပွႆးတႂႃႇတူၵ်းမိူင်းၽၢၼ် တီႈငၢႆး~ၵမ်ႇလွတ်ႈဝႃႈၼေႃႈ ၊–၊

607 ။ ယႃမ်းတေႃႇလိူဝ်ၶႆႈ မၢင်းဝူႇၶိုင်းၵဝ်တၵ်းပွႆး တႆႇပဵၼ်ၽီၽၢၼ်သၢင်းၶေး ၶွႆႇၽႆႇဝႆး~သိင်ႇၵၢမ်ႉ။– တေႃႇၶႆႈ ၵဝ်ၵေႃႇ တၵ်းလႆႇမိူဝ်းယူႉ ၵူႇတမ်ႇၵူႉလၵိင်ႉလီႉပိၵ်ႈတူႉ ယႃဝ်းႁွူႉသၢမ်ၵူႉဝုၵ်ႇ လိူဝ်ၶၢမ်ႉ~သၢင်းၶေးယဝ်ႉ။–။ ထၢင်တေႃႇဝူႇယဝ်ႉ လႆႇသမ်ႉပိၼ်ႇတၢၵ်ႉလူမ်ႉ ထင်ႉၾၢင်ႇတႆႇႁွူႉ~လၢင်းၵၢင်း ၊– မိူဝ်းပဵၼ်ၽီလူင် ၵူင်သူပ်းမီးၵူႇၶူဝ်ၶိမ် မၢၵ်ႉတူထၢင်း~ ထင်ႇ လင်ႇၶၢင်ႉယဝ်ႉ၊–၊

608 ။ တူၶမ်းတူလုံးလူတၢင်းၶၢင် ၵၢင်တၵ်းပဵၼ်တၢင်းႁူၶၢင်းလီၶိုင်းမူး လူးလူးပႆႉၾၢင်ဝၢင်း~တၵ်းၵွၵ်ႉ ။– ထင်ႉ တၵ်းလႆႇလိူဝ်ႇ ၵၢၶၢင်ႉတူၵ တိၵ်ႈထိပရိပူႉထၵ ထဝ်ႇလၢတ်ႇၶေမွၵ်ႉ~ၵတွၢင်း။–။ လွမ်ႉလိုင်လွမ်ႉယဝ်ႉ တေႃႇၵွႆးၵမ်ႉ မီးထွမ်ႉၵဝ်ထမ်ႉမၵလူၶၢင်ႉတေႉ ထဝ်ႇပွၢင်ႇၵူးပွၵ်ႉ~သေၶၢင် ၊– ၵၢမ်းလိုင်ၵၢမ်းယဝ်ႉ ၵမ်ႉမီးၵဝ်ၵူၢမ်းၽြေး ၾေးၵျူး မၢတ်ႉပိင်းၵၢင်~တၢၶၢင်ႉထဝ်ႇၵဝ်ယဝ်ႉ၊–၊

၆၀၉ႉ ႁူဝ်လိူင်ႁူဝ်ယဝ်ႉ တေႃႈလိူင်ႁူဝ်းတူဝ်ၶိူင်းပဵၼ်ရျၢင်း မိူဝ်ႈဝၼ်းၼၼ်~မၢတ်ႈၶေႃႇ။– ႁူပ်ႉလိူင်ႁူပ်ႉယဝ်ႉ တေႃႈလၵ်း ၵမ်ႇမီးႁူလိူင်ႈႁူင်ႇတေႃႇ သပ်ႉပိူင်ႇလူမျၢတ်ႈလွႃႇ ~ လႃးလႃး။–။ သိူင်ႈႁႃႈ ၵိတ်းၵေႃႉၸေႃႇၸၢၵ်ႈ ၵွၵ်ႉလၢၵ်ႈလိူင်ႇတေႇယ လေႇလႆႈလၢႆဝႃႇ~တင်းႁိူင်ၼၼ်ၼေၼ်ႉ ၊– ၵၢၼ်ၸိူင်းၶိူင်းပဵၼ်ၸိူဝ်းၵေႃႈ လႃးလႃးသမ်ႉလႆးလိူင်~ပေႇလဝ်ႈသေၵူၺ်ႉ၊–၊

610 ႉ ၺၼ်လိူင်ၺၼ်ယဝ်ႉ မုၼ်ပၼ်သေလႆၢ ၵႆၢႁွမ်တြႃး သမ်ႉလႆၢးလိူင်~ၵမ်ႇလူဝ်ႇ ။– ယင်းၺိၵ်ႈထၢင်ႇဝႃႈ ပႆႇလွၵ်ႈၶိၼေႇ သႃႇဝၵ ၺၢၼ်းတႃႇၸလေုၵ်ႈလဝ်ႈပုၵ်ႉႁူဝ်ႇ~သၢမ်မိူင်းဝႃႈၼေႃႈ ။–။ လူဝ်ႇလိူင်ႇလူဝ်ႇယဝ်ႉ ႁွႆးႁႃႈၵမ်ႇမီးႁူႉလွင်ႈ လႃႇရိၵ်ႉတ တီႈမ်ၼ်ႈႁုသူဝ်ႇ~တြႃးၼၼ်ၼေၼ်ႉ ၊– ၵျၢင်းၸိတ်းၵျၢင်းၸူၼ် တၢင်းပႆလၢၼ်းႁွင်း ၺႃႈသိၼ်သူႇၸြေး~ၵမ်ႇႁူမ်ႈႁွႆးယဝ်ႉ၊–၊

611 ႉ ၺႃးလိူင်ၺႃးယဝ်ႉ ပႃးပွင်းလွမ်းၵၼ် ယေႈပီသွင်ပီ ၵမ်ႇမီးႁူႉလၵ်းၸြေး~သေႇၶျူႇၶေႃႈ။– လင်ႇတၵ်းလႆႈပႆၢႈ ၵိတ်း ၵေႃႉလိူဝ်းၶဝ်တုၵ်ႉၵၼ်ႇထ ပရိပႃႇလၵလိူင်ႉသၢၵ်ႈ ပိူၼ်ႈလၢၵ်ႈၶဝ်ႈၶင်းပႃႇ~မွၼ်ၶၼ်းၼၼ်ၼေၼ်ႉယဝ်ႉ ။–။ ပိူဝ်ႈၼၼ်ႉ ၵၼ်ၼင်ႇ

တေႃးၽိုၼ်ႈမိၵ ယွၼ်းႁုပ်ႉထူပ်းတေႃႈဢရိမိတ်ႉတေႈယ ယွတ်းလဝ်းမျႃတ်းလွႈ~ၵူးထွၼ်း ၊– ၶင်းၵျႃးၵျႃးသိၼ် မိုၼ်ႈၶိုင်း
သွင်ၷိုင်ၽြႃး လွင်ႈဢမ်ႇထူပ်းမႃးၶိုဝ်းၶိုဝ်း ယိဝ်ၷဝ်းပိၼ်လိုဝ်းသၢင်ႈၵတွၼ်း~ႁူးပွၵ်းႁိုဝ်ၶေႃႈ၊–၊

612 ႉ ယွၼ်းလိုၼ်ယွၼ်းယဝ်ႉ ပေႃးယၢင်းတၢင်းၵျၢင်းမိုၼ်ပိုင်လိုဝ်းၶဝ် မုၵ်ႉၵတွၼ်း~တုၵ်ႉၵၼ်ႈတရိႈလမ်ႉ ။– မၼ်းဢမ်ႇ
ပူၼ်ႉသေ ၶၼ်းမသႃးတေႃႈ ဢိင်ႈသေႉသုၶၢၼ်ႉၶၢတ်း လုၵ်းမၼ်းလိတ်ႉသဝီႈ~ယၢင်းပႆႇသေၽြႃးဝႃးၶေႃႈ ။–။ ၵျၢင်ႉလိုင်
ၵျၢင်ႉယဝ်ႉ ပေႃးဢမ်ႇမ်ၼ်းလွင်းလွင်းမျႃတ်း တၵ်းပိၼ်တေႈဝတၢတ်း ၶင်ႈဢႆႇၶူၼ်ထိႈ~ၷၢင်ငေႃး၊– ပေႃးၵႃးလၢမ်းသႃးၷိတ်း
ဢဝ်ၷင်းၷဝ်း မူႈသၽေႃး~ဢမ်ႇလိၼ်း၊–၊

603 ႉ ဢၼ်ဝႃးၽြႃးၶၼ်ႉ ဢမ်ႇလွင်းၵျၼ်ၵၼ်လူင်လၢင် ႁူႉလွင်ၶေႃး~ၶျတ်းလဝ်ႈ ။– ၵေႃႉဢၼ်မဝ်းမိုတ်းဢလိင်ႈတေႈယ
ပႂ်ႈလွတ်း လိုၼ်မဝ်ႈ~လွၼ်းမီးလူင်ၶေႃႈ ။–။ တၢင်းၵႃးသတ်ႉတဝႃႈသ ၶႃႈၶႃႈၶတေႃႉတသိင်ႈလီႈ ထုၵ်ႈၶျတ်းသွၼ်လဝ်ႈ~

တူဝ်လိုဝ်ခခေင်ႉ၊– သမ်ႉၸေႉပႃႉရမိႉ လွမ်းတၢင်းၵၡျင်ႉၵေႈ မိူခ်ၵေခ်ၵခ်လိဝ်ဝ် တၢင်းယိဝ်ဝ်သဖေႊလႃခ်ႉသႂ်လိုၵ်~ၵျူမ်ႈသိခ်ႈ ၵခ်ယဝ်ႉ ၊–၊

614ႉ သဝိင်ႉလႃႉခၵေတူဝ်လိုဝ်ခခေင်ႉ ၵမ်ႉတွခ်ႉထူပ်းၸြေႈ ၵမ်ႉတွခ်ႉမႃးလႃးၵႈမိးလိုၵ်~မခ်းမဝ်ႉလွတ်ႈသႃႉ။– ၵျႈသိခ် မိုခ်ႉခိုင်ႈ သွင်ၵျိင်သၢဝ်းပ်ိတ်ႉ ၵသူႉသူႉ လမ်ႉပူႉၵူခ်လုၵ်ႈခဵႉ တိုဝ်ႉတႃႈၵမ်ႉတွခ်ႉပေႃႉတၢင်ႉတိႈ ၵမ်ႉၵျူပ်ႉငလႈလွိုးၵွႃႉ ~တၵ်းမိးၵျိုဝ်ႉခေႈ ။–။ လမ်ႉပူႉတိၵ်ႈၵူလ်ႉ တုဝခ်ႉခၵျၢင်ႈလႃႉၵေႈ ၵမ်ႉလိုၵ်ႈၵွိုးၸေႉ ၵွိုးမိတ်ႈၵွိုးသိဝ်ႉ ပိသုၵႃႉလၢၵ်ႈ တၢတ်ႈပိင်ႉလႃႉ~မေးပခ်ခေႈ ၊– ၵူခ်းၸေၢင်လိၵေႈ ၵမ်ႉလိုၵ်ႈၵူခ်းလိုဝ်မိုဝ်းသိၸယွင်း ၶေႉမေးၶခ်~တိမ်ႈၵျၢင်ႈၵွိုးခေႈ ၊–၊

625 ႉ ၵူခ်းၸူႈလမ်ၵေႈ ၸိုၵ်ၵမ်ႉမိုဝ်းၵမ်တူခ်တူဝ်ထူဝ်းလူင်း မိုၵ်ႉတႃးပခ်~မိႈမွခ်ႉခေႈ ။– ပိၵ်ႉသမ်ႉ တခေႉတၵိင်ႉ ယေႉလိင်ႉတုမ်လၢင်ႈသၵ်ႉပၢၵ်ႉပွၵ်ႈ တၵ်းၵွခ်ႉ~ၶၢဝ်မႃး။–။ ၵခ်ခင်ႉတုၵ်ႉၶဝိပႃႉသၵ်ႉၵ သႃႉၵျိုင်ႈပူခ်ႈၶျတ်ႈ လွတ်ႈပွိုႉသမ်ႉ

သုႉရ သၢၵ်ႇႁူလ်ႇၵူဝ်းယွၼ်ႉ~ယင်းၵျင်း၊– ၷုႈၵမ်ႉၵဝ်ၽိူဝ်းတိုၵ်းၽဝ် ၶင်ႈတဝ်ၶျင်းလုၶဝ်းၵပ်ႉၼၢဝ်းလိင်း~မၶဝ်းမဝ်ႉၸၢႆႇၸၢႆႇ၊–၊

616 ။ သုၶဝိပုႉသၵ်ႉၵ ယုႉပႆႇၶျင်းႁွင်း မွင်းၽိူင်လူင်လၢင် ၶင်ႈထၢင်တိုၵ်းၽိူဝ်းတူဝ်ၵဝ်းလွင်ၵဝ်း ၶျွတ်ႇၽၢဝ်ၶိင်း~လဝ်ႇၵဝ်ႉ ။– ပေးတၵ်းၶွႆႇႁွႆႇပူၶဝ်ႇၶျွတ်ႇ ယၢမ်ႇလွတ်ႇယဝ်ႉႁူႇပွၵ်ႇ လၢႆၽဝ်ႉ ~ ၶေးလၢင်ႇၵဝ်ၵၢမ်းလမ်ႉယဝ်ႉ ။–။ ႁုသူဝ်ႉတူဝ်ၵဝ်ႉ ၵမ်ႉ ၶျွတ်ႇတူဝ်ၵဝ်ႉလႆႇၵျေႇ လုၢၶဝ်ႉတႆႇလုႉတိသရ လိင်ႉတေႉယ ႁွၶဝ်ႉလႆႇသၵ်းၽဝ်ႉ~မီးၽူး ၊– ထူပ်းꩡေးသေလၢႆၵျေႇ မိူင်း ၶိပ်ႉပၢၶဝ်ႉၶၶဝ်ႉ ႁုသူဝ်ႉတူဝ်ၵဝ်း ၵၢမ်ၵဝ်တူဝ်ၵဝ်း ႁွႉပႆလူး~ၸၢႆႇၸၢႆႇ တၵ်းလႆႇၵူဝ်ၶေႇ၊–၊

617 ။ ပေးၵၢၶဝ်ႁုသူဝ်ႉ ပၢၶဝ်လင်ၶေးပုး ꩡေးၵမ်ႉတွၶဝ်ႉၵိမ်ၵဝ် ၶင်ႈမိုဝ်းၶုၶဝ်တၢႆမင်းၵျၢမ်း လွတ်ႇမီးၽူး ~ သၵ်းထုႉ ၶေႇ။– သင်ဝုႇႁုသူဝ်ႉမၶဝ်ႇ ပေးတၢၶဝ်ႉထိုင်ၽူဝ်ႉထိုင်မၢၵ်ႇ လေးႁုတ်ႇတၵျုႉ~မၶဝ်းလၢင်ႇပိၶဝ်ၽူး။–။ ပိုဝ်ႇၶဝ်ႉ တူဝ်ၵဝ်ႉ ၶျွတ်ႇတူဝ်ၵဝ်ႉ လင်ႉလႆႇယဝ်ႉ ယုႉပႆႇမႆႇႁွပ်ႇၵလိင်ႉတေႉယ ၵရိမိတ်ႉတေႉယလူဝ်ႇၶေႇ ပွႆႉထုႇပတ်ႉထၶေႉ ~ မွင်းဝၶဝ်း

ၶေႃႈ ၊– မွင်းႁေႃႈ မွင်းသေလၢ်ယဝ်ႉ ပေႃးယင်းတၢင်းႁၢင်း တိုၵ်ႉယင်းၵဝ်ၵၢမ်းႁၢမ်းသွၼ် တူၼ်ၵွၼ်ၽြေး တူၼ်ၵေၼ် တၵ်းမႃးဝၼ်းလိၼ်း ၸွၼ်ႉတၵ်းတၼ်း~လုပ်ႈပူၼ်ႈ၊–၊

618 ။ ပေႃးယင်းမဝ်ႉမီးၵိပ်းၵဝ် ႁၢမ်းသွၼ် တူၼ်ၵွၼ်တွင်းသုင်း ၸူဝ်လွႆၶလေင်းၾမ်းတူဝ်း သိၼ်ႈၶူမ်ၶၼ်း ~ ဝီႉလိၵ်ႉ ၵိတ်ႉသႃႉၶၶၼ်ႉ။– ႁၢမ်းသင်ႉလဝ်ႈၵေႃႉတမ ၵိတ်းယုမ်ႉၶိုင်ႈၶိုင်ႈ မဝ်ႉယုမ်ႉၶိုင်ႈၶိုင်ႈ လိုင်တၵ်းတူၵ်ႉပိုင်ႈလဝ်ႈၶေႃႈ ၵရိ မိတ်ႉတေႉယႃႉ~ယိဝ်မဝ်ႉ~ၵဝ်ၸဝ်း။–။ ၵမိင်ႉလဝ်ႈၵေႃႉတမလိုင် မဝ်ႉၶေႃႉမဝ်ႉၶၢမ်ႉ ၵႁျၢမ်ႉလိုင်ၵၢင်ႈ တိၼ်ႉၸၢင်ႈႁုသူဝ်ႉ လေႉတၶေႃႉ~လိုင်ဝႃႈတၵ်းပွင် ၊– ၵတ်ႉတဝႃႉတ ၵႃႈႁျူၵ်ႈၶၶၼ်ႉ တၵ်းဝႃႈၵိတ်းၵဝ်ၸင်းၸဝ်း ႁျၢမ်ႉသုမ်းၶွင်~ မူၶ်သုၶၵ်ႉ ၶၢတ်ႈၶၶၼ်ႉယဝ်ႉ၊–၊

619 ။ တြႃးၽြေးပႃးၵွၼ် လိုင်မဝ်ႉတူလ်း ႁူလ်းတၵ်းႁူဝ်းၵဝ် ၵတ်ႉတဝႃႉတ ၵႃႈႁျူၵ်ႈလိူၵ်ႈလူမ်းပွင်~လွမ်းလေႉတၶေႃႉ

ခခေ်ႉ။– ပေႃးယင်းၵူႈၵျမ်ႇငလႈ ယင်းမျတ်ႈလမ်ႉ သုခၵေႃ်ႉၼတ်ႈလုၵ်ႈမခင်းလိတ်ႉသဝီႇ ပႆႈပ်ၵ်တ်ႈဢၢလိင်ႇတေႇယ ယွတ်ႈ လဝ်ႈ ဢမ်ႇလင်ႈတႆႇႁွူႇ~မိူင်းမုၵ်ႉသုမ်ၽႅ်းခခေ်ႉခေႈ။–။ လူႇတၵ်ႉၵျႇၵူလ်ႉ သင်ယင်းၶုၺ်ႈၵူပ်ႉထူပ်းတေႇ ဢရိမိတ်ႉတေႇ ယလူဝ်ႈခေႈ ပွ်ႉထူႈပထခေႇ~တွင်းတူးလမ်ႉ၊– လီတေႈတွင်းဢဝ်ၵၢမ်း သွခ်တူခ်ၵွခ်မုခ်ၼမ်းၵေႇတမူး~ၵျပ်ႈၵျပ်ႈ၊–၊

620 ။ တခ်းခႆ ဢမ်ႇလီလၢမ်းၵိတ်း လၢမ်းပွင်လၢမ်းၵျင်း ၵူႈလွႆၵျူး~ထၢင်ႇၵျူႇခခေ်ႉ။– ၵျေးလူးၵူဝ်ဢမ်ႇၵူႉ တင်းဢထု ပတိၵ်ခေ်ႇလဝ်ႈ လင်ႇဝႆႉပိတၵၢတ်ႈ သင်ႇလၢတ်ႈသေႇၼျူႇ~သွခ်ၵျဝ်းခႆယဝ်ႉ။–။ မိူင်းခိပ်ႉပၢခေ်ႇလမ်ႉ ဢမ်ႇတၢပ်ႈတွင်းတ ဢဝ်ခုၵ်ႈတူၵ်ႇဢၢင်ႈ ဝၢင်ႈၵျၢင်ႈပထခေႇ~လူင်လၢင်ခေႈ၊–၊ ပေႃးယင်းဢၵျင်ႈတူဝ်ၵျဝ်း ၶိုတ်းလွမ်းတၢင်းသွခ် တူခ်ၵွခ် ꩫေး မွၵ်ႇခေသၢင်~တၵ်းလႆႈမဝ်ႇလွတ်ႈတေႉယဝ်ႉ၊–၊

621။ တခ်းခႆႉ မခင်းပိၵ်ခ်ၵၢရုသူဝ်ႇ ဢဝၢင်ႇဢပူႇသိပ်းပႆသွင်ပူး ꩫေးၵွႈလင်းလၢင်~ဝူလ်းၼွူႇယဝ်ႉ ။– ဢခ်ခႆႉ မခင်း

ပဵၼ်ဢဝၢင်ႇဢပႃႇၵုသူဝ်ႇ သိပ်းယိူင်ႈပုၺ်ႇလုၵိရိယႃႇ ~ လီလွမ်းတေႉယဝ်ႉ။–။ ဢၼ်ၼႆႉမၼ်းတၵ်းၶဝ်ႈပဵၼ် ဢရိတ်ႉလီႇ သၢင်ႇယုတ်း ပရိပႃလၵႃႇ~ႁူၼ်းလိူင်း ၊– သၼ်တၵ်းဢဝ်ၵႂၢမ်းၽြေး ပႃးၵွၼ် သွၼ်ပၼ်ၶိူင်းႁဝ်း ယႃႇဝႆႉႁိူင်း~ၶဵင်ႇလၢတ်ႈ လင်ႇမျၢတ်ႈတေႉယဝ်ႉ၊–၊

622 ။ ဢၼ်ၼႆႉ မၼ်းၵၼ်ႇပဵၼ်တၢင်း ပႃႇပၸႂၵ်ႉၼႂ် ဢမျူဝ်းၵျၢင်းသူဝ်း ၼူဝ်းၶဝ်ဢဝ်မိုၼ်တပေးၽြေး ယွမ်ႉလၢင်းလိူင်~မီး တၵုၵ်ႈသၢင်းပိူင်ႇၼၼ်ႉ ။– ယႃႇပႆႈၵိၵ်းၼင်ႇသုၼ်ႉၶတ်ႈ ႁွႃႇမၢတ်ႈတုၵ်ႉႁၼ်ႇထႂၢ် သိင်ႈႁူႈလိၼ်ႇတေႇယ ပၵ်ႇလၢတ်ႈ ယင်းၼိူင်ႇ~လိူဝ်ၵႂၢမ်းလဝ်ႈၼၼ်ႉ ။–။ မႆႉမၢၵ်ႇလီႇႁဢၼ်ၸၼ်ႉၼမ်ႇသႃႇ ၼေႈယဝ်ႉပိူၼ်ႈတၢၵ်ႇၵၢင်ႈ မၼ်းလိူင်ႇ~ ၼမ် ၼႄ ၊– တူလ်းလူ ဢယေႇဢသႂႃးဢႆမၼ်း တူဝ်မၼ်းလိူင်လိူင် ပိူင်ၶဝ်သွင်မိဝ်သၢမ်မိဝ်း လမ်ႁၼ်ပဵၵ်ႇႁႆတႃ~မုင်ႈယၢၵ်ႈတေႉ ယဝ်ႉ ၊–၊

623 ႉ ပၢၼ်းၶုဢမျူဝ်းသၢင်းၽေႃး ၵိုၼ်းၵေႃးၽႅတ်းသုပ်း ၼုပ်းလုၶုမ်လုဢၢႆမၼ်း ဢသႃးယၵ်ႉတုလ်းႁျ~သေႇၼျူႇယဝ်ႉ။– ဢမၢၼ်ႇတၼု ဢတုတထွင်ႇ ႁုၼ်းယွင်ႇပျႇပႁၢပ်ႈ ၼေးလၢင်ႈလိုၵ်ႈလႆႈလုၵ်ႈႁုင်ၽျေႇ~သၢင်းၽေႃး။–။ ႁုလ်ႇၵျေႇမၢၵ်ႇပူႉယျႈ တၢၵ်ႇၵ်ုင်ႈယဝ်ႉ တၢင်မၢၵ်ႇၽိတ်ႉၼျၢင်း ၊– သွင်မိဝ်းလမ်ၵၼ် သေလၢႆမုင်မုၼ် တုဝ်မုၼ် ဢၶုၽျေႇႁွပျၢင်း~ဢမ်ႇႁုမ်ႈၵၼ်လႆႈ ၶၶေၼ်ႉယဝ်ႉ ၊–၊

624 ႉ လင်ႇဝျႈ ဢိတ်းလုဢၼ်ႇထလၵ်ႉၼု ဢေႃႇၵလၵ်ႉၼု ႁုတၼ်တၢၽိုမ်ႁုၼ်းပိင်း လဝ်ႈၼုၼ်ၶၢင်း ~လိုဝ်းပျႇၵမိႇၶုမ်ႇ ၶၶေၼ်ႉ ။– ၶၢမ်ႇသျႇငလႈ ၵ်ၼ်ႈမၢၵ်ႇလိၵျႇ ပုၼ်ႈလေႈသျႇၵၼၢၼ်ႇ မၢၼ်ႇမဝ်ႇမၢၼ်ႇ ယိၵ်ႉယိမ်ႈယိဝ်ယုမ်ႇ~မုၼ်လုၵ်ႈၼုၼ် မုင်းၶၶေၼ်ႉ။–။ ၶငေႇၶၼ်ႉ ၵ်ၼ်ႇလဝ်ႈ ၵျမ်ႇၼျုတ်ႈၽၵေႉၵဝ ႁွတ်ႉတျႇ သုၵ်ႈပထေႇယဝျႇ ၼိႈလၢတ်ႈၶေပုမ်ႇတြျး ၊– ႁဝ်း တၵ်းသုတ်းသေ ၼုဝ်းၼဝ်ၵတွၼ်း ၶွၼ်းၵိၼ်မုၼ်မျေ ထၢတ်ႇဝၢင်းၼျူး~သိင်ႈၶၼ်ႈ ပႆႇၼိႈၵမ်းၶိုင်ႈႁွၼ်ႇယဝ်ႉ သုဢုလ်ႉ သုၶျေ

သႃႇထု သႃႇထု သႃႇထု။

ထမ်ႈလဝ်ႈ တီဝိထသုၵ်ႈ တွၼ်ႈၶၼ်(8) သုတ်းယဝ်ႉ

ထမ်းလဝ်ႈ တီဝိထသုၵ်ႈၵျမ်း တွၼ်ႈ(၅)

625 ။ ၶဵၼ်ငလႈ ယႃမ်းလီဝ်တွင်းၵေႈတွင်းတ မျႃတ်ႈသၵွင်း~ႁွတ်ႉတႃႉလဝ်ႈၵိူလ်ႉ။– လႃတ်ႈလူလ်ႈၵႃၵျင်ႉ သုလ်ႉလ
ၵႃႉလ ၵႃပ်ႈမိူဝ်ႈၵႃၶၼ်ပႂ်ႉမီးပိတၵႃတ်ႈ ၽိုၶ်လေႃႉ~တြႃးၶၶင်ႉ။–။ ၵ်ၶင်ႉလဝ်ႈၵႃဝ်တင်းၵိၵ်ႉထိဝိလႃႉ ပျႃႉတိၵျႃႉ~ပျႃးၶေ ။–
ၶဝ်ယင်းလိူဝ်သေၵူႃမ်းသွၶ်ၽြေး ယွင်ႉၵူၶ်းၵျေ~ၵႃၶင်ႉလဝ်ႈလူင်ယဝ်ႉ။–။
626 ။ ပေႃးၵႃႈသူပ်းသိင်သိင်လႃဝ်သုင်မႃး လႃတ်ႈၵျေႃးၶေ~ၶေႃၶ်းယုမ်ႉယဝ်ႉ။– တေႃးၵႃၶ် တႃၶင်ႉတႃၶင်ႉယႃႉယႃႉ ပျႃႉ
တိၵျႃႉထုၵ်ႈပျယေႈမိူဝ်ႈ ၵိင်ၶုမ်ႉ~တြႃးငလႈ။–။ ထႃႉၶိုင်ႈ ၵ်ၶင်ႉလဝ်ႈ ၵျပ်ႈတမ်ႈဝေႉသႃႉလီႉပြေႉ ၵေႃႉၵရိတ်ႈထီးသုမ်ႉ~
ၶင်လိၶ်ၶၶင်ႉ ။– ထိုင်မႃးၵႃင်ၶ် ၽြေးႁျူးၽ်ဝ်ၵျူၶ်းၵူၶ်း ၶႃမ်ႉသွမ်းၵိၶ်~လေႉဝႃၶ်ႈဝိႉယဝ်ႉ။–။
627 ။ သဝ်းၽင်ႁျင်းလူင်ၶ်ႈတေႃး ထူၶ်ႉၶင်လိၶ်~ဝေႉသႃႉငလႈ။– ၵျိၵ်ႈလိုဝ်ႈႁျင်းၵူင်ႈ ၶုၵ်ႉတႃႉၵႃႉၵ ဝင်ႈတေႃးပႃႉ~

လူင်လိူင်း ။–။ ၼႆလႄႈတမ်ႈႁၢၼ်ႈ ယင်းမီးသၢင်ႇမိူၵ်ႈ ပရပိူၵ်ႈပတိၵပုတ်ႉတၢႆႇ~ရႁၢၼ်းၼၼ်ႉ ။– လီၵူဝ်သူပ်းလူင် ပဵၼ်
တိၼ်ပဵၼ်မိူဝ်းႁၢင်းမၼ်း ၶမ်ႇယမ်ၸၼ်း~ၼပ်ႉလၢတ်ႈလူင်ပေႈ။–။

628 ။ ဝႆႈၶၼ် မၼ်းပဵၼ်တူၼ်လီ ၸေႉရႁၢၼ်း~မျၢတ်ႈလၢင်ႇဝႆႈ။– တင်းၵႃႈလမ်ႇပူႇတၢၵ်ႈလူင်ၼႆႉ မိူင်ႈလင်ႈမၼ်းတၢင်ႇ
တွၼ်းၵေး။–။ ဝႆႈၶၼ်ပိင်ႇလၢႆႇထၢႆႇရသ ၵၼ်ႇလၢင်ႈၵေႈ ယိူင်ႈထီႇႁၢင်ႇ~သုတ်းၶၢႆး။– ၵုၼ်လမ်ႇပူႇတၢၵ်ႈၼႆႉ ႁွႆးမီးတၢင်း
ႁၢႆးၵေႃႇတမႆး~ၸူႈၼိုင်ႈႁွႆးဝႆႈ။–။

629 ။ တင်းႁၢႆးသွင်ၵူၼ်းပိင်းၵၼ် လီႇႁိူင်းၶၢႆး~ၶၢႆႇၼေႃႇ။– သင်လိူင် ၵျင်ႇမၼ်းသေပွၵ်ႈ ႁိူၵ်ႈလႆႈပျတင်းပျႆႇတိႁၢႆႇ~ၼေ
ပျႆးၵၼ်ၼႆႉ။–။ ၼင်ႇၼႆႉ ပတိၵပုၵ်ႉတၢႆႇ ၶူပ်ႇလၢတ်ႈၵေႈတၵ်ႉၵၢႆႇ~ႁိူင်ႁိူင် ။– ဝႆႈၶၼ်တၵ်းမႆး ပျႆးပၼ်တၼ်းၼူဝ်း ၼိူင်ႇ
ငဝ်းသိူင်~လၢတ်ႈပိူၼ်ႈဝႆႉယဝ်ႉ။–။

630 ။ ႁူၼ်းလႆႈႁုူႉငိၼ်းပိူင်ၼၼေၼ် ၼၼေၼ်းၼိူင်း ႁုူၼ်ႈတူၵ်းတႅၵ်ႇ~တူဝ်ႈၵွႆႇၸလႈ ။– လၼ်ႇတၵ်းၶွတ်ႇၵၼ်တဝ်ႈႁွတ်ႈ ႁႅင်း ပတိၵပုတ်ႉတႃႇ~ပေႃးထၢၼ်ႈလိူဝ်ၵိုၼ်းဝႆႉယဝ်ႉ။–။ ၾမ်ႇႁၢင်ႉမၢတ်ႈဝူၼ်ႇပူဝ်ႇပႃႇ လဝ်ႈၼႆႇၽေႃႉပိူင်ႇလေႈ ၸူႇလႃႇ~ႁေႃလူင်၊– မွင်းႁၼ်ၽိုင်းၵြိုး တၵ်းပျူးတၼ်းၶူဝ်း လူဝ်းၵၼ်လႆမႄး ၼၢဝ်ႇၵျူးႁုူင်~တူဝ်ႈလေႈတေႉယဝ်ႉ၊–၊

631 ။ ႁျင်းမၼ်းပေႃးလၵ်းပိၼ်ပွႆးပိၼ်လၢမ်း တင်ႈပၢင်ၼၢင်း~သၽၢင်ႇၸလႈ ။– သတ်ႉတူဝ်ႈပရူင်ႇ ပတိၵပုၵ်ႉတႃႇ တီႈ သၢင်ႈၵၢင်ပၢင်ႇ~လိူဝ်ႁျင်းတေႉယဝ်ႉ။–။ ၼႆၸလႈ ၾလိင်ႇတေႇယ သမ်ႇပုတ်ႉထ ၾထွတ်ႈသၼၢင်ႇ~ၿႄးလမ်ႉ ၊– သိင် လၢဝ်တူလ်ႈႁၼ် ပိူင်ၾၼ်ရႁၢၼ်း ထုၵ်ႇတၼ်းမႄး~လႆႈၼျတ်ႈ၊–၊

632 ။ ငဝ်းသိင်ဝႃႈ တၵ်းၾဝ်လွၵ်ၽိဝ်ထိုင်ႁျင်းမၼ်း ၵႃႈတွင်းတႃး~မွင်းယူႇ။– လဝ်ႈလင်ႇတေႇသလႃႇရိႇ ၼီႇသၢၼ်ႇႁျတ်ႇ ယၢင်ႈတိၼ်သူႇ~လူးႁျင်း။–။ ၵူႈၵေႃႉၵူႈဝႃႈလိင်ႇတေႇယ ႁျၼဝ်ႈပထႃႇရ သိၼ်ႈၵၢင်ႈတၢင်းမူႇ~တၵ်းမႄးယဝ်ႉ ၊– ၵမ်ႈၽွင်ႈ

ယင်းဢၼ်ၶရီးတဝ်းပႆႇၵုဝ်တၢင်း ၵပ်ႉၽြေး~ၵၼ်ႇၶၼ်ႇလဝ်ႈတေႉယဝ်ႉ ။–။

633 ။ ယၢမ်းၶၼ်ၶဝ် တူၼ်လူင်ၵျႃၶၼ်း လၢတ်ႈၵႂႃးဝႃး~ၸၢင်ႈၵုပ်ႉၶၼ်ၶဝ်ႉ ။– လိုၼ်ၶဝ်ႇၵျူႇပၢင်ႇ မူဝ်ပႆႈၶမ်ႉၵိုဝ်ႇလွပ်ႈ ငဝ် တုပ်ႇ~လျူဝ်းဝၶၼ်း ။–။ ၵွႆႈယူႇၵွႆႈယိၶၼ်းမႆႈၵွပ်ႈဝႃႇလႃႇ ၵႃႇၵျႃႇသိမမ်ႇ ၶၼုၵ်ႈတမ်ႇတူဝ်ၵဝ်ႇ လႆႈလူမ်းၵုပ်ႇ~ဝၶၼ်းမိုၶၼ်းငလႈ။– လမ်လုၶၼ်ၽြေး တၵ်းၵျူးမႃးၽၼ်ဝ် ၵတ်းငၼ်ဝ်တင်းမိင်း တုမ်ႇၶၢဝ်ၽိုၶၼ်း~ၶိုႈပႆႈၵၢဝ်ယဝ်ႉ။–။

634 ။ ၵမ်ႇလၢင်ႈၵိုတ်ႉလိုၼ် ပိူင်လိုၼ်တၵ်းပျူးၽြေး ပိူဝ်ႈသူပ်းဝိုၶၼ်း~ၵုပ်ႇၶႄႇ ။– ပေႃးၵဝ်တၵ်ႈယူႇၶဝ်ႇၶၼ်ႉ ၵူႉတၵ်းလႆႈ ၵႆႈပိူၶၼ်ႈ ၵၢသရေႇမဝ်ႇသႃႇ~လႃးလႃး။–။ ဝႃႈၵၢၼ်တၵ်းပွႆးၵျူးၵပ်ႉၵၼ်ႇၶၼ်ႇလဝ်ႈ လုၵ်ႉၽၢၵ်ႈတီႈၶေႇယႃႇ~လၶၼ်းၵၶၼ်း။– လွၶၼ်လၼ်ၶၼ်လူင်းပႆလၢင်ႈၵျင်း ၵွႃႇၵင်းမၶၼ်း~ပႆႈလဝ်ႈ။–။

635 ။ လင်ႇတၵ်းမိူဝ်ႈၵျႃ ၽေလူင်ၵူင်လွႆ ၵွႆႈၵိဝူလ်းၵေး တီႈသႆႇဝၶၼ်း~ၵမ်ႇထွင်ႇယဝ်ႉ ။– မၶၼ်းၵေႈဝႃႈၵၢၼ် မၼ်ပ်းတၢတ်ႇ

ၵႃႈၼဵဝ်ႈယဝ်ႉလင်ႇလွတ်ႈ ၽဵင်လွင်ႇ~တၵ်းမႃး။–။ ပတိၵပုၵ်ႉတႃႇ ပရိူၵ်ႈၵေႃႈ ငဝ်သူႇငိူမ်ႉငိူပ်ႇထမ်ႈႁူင်သွင်ႇ~လွႆႈဝွႆးယဝ်ႉ။–
ဢမ်ႇထၢင်ႇၽဵင်တၵ်းမႃး လူလွမ်ၵျႃမိင်းမၼဵင်း မျေႃႇလူႁွႆး~ဝၢင်ႈထမ်ႈတေႉယဝ်ႉ ။–။

636 ။ ႁၢင်းႁၢင်းတႃၽီ လူလီလေးတူလုၺ်း တူၼ်ၼိၼ်ရျႃၼ်း ယိၵ်ႉလွမ်လွႆး~မုင်ႈႁွႃႇ ။– ႁၼ်ၼႅၼ်ႇလဝ်ႈ ယင်းၵၢၼ်သိတုင်း
ပျၢင်းတေႃႇ ယိမ်ႈမုင်ႈပတိၵပုၵ်ႉတႃႇ~ၵျၼ်လေးတေႉယဝ်ႉ။–။ ၼဵင်လႈ လဝ်ႈလင်ႇတဝ်ႈၵွတ်ႈ မိၼ်ႇလၢၼ်ႉပရိၵ်ႈသၢတ်ႈ
ၼမ်ၼေႃႇ~ပွႆးလႃးယဝ်ႉ။– ပိူၼ်ႈယင်းၵွၼ်ၵၼ် ဝၼ်းၼၼ်းသိၼူဝ်း ၵျူဝ်ႇၽြႃး~ၵပ်ႉလဝ်ႈ။–။

637 ။ ငဝ်းသိၼ်ၵိတ်းၵိၼ်ႈထၢမ်ၵျႃၽုင်းၵြီး ၼရီးပႆလွႆ ပႆႇတၼ်းမႃး~တဝ်ႈသူႇၼဵဝ်ႉ။– သၼ်ႇၼႃႇတင်းသိၼ်ႈဝႃႈၵၢၼ် လွင်ႇၵမ်ႇ
ႁွႃႇၵပ်ႉလိင်ႇတေႇယထွတ်ႈမျႃတ်ႈ လဝ်ႈၵွၼ်မူႇ~ၵူဝ်တၢင်းၵိူဝ်ႉၼေႃႈ။–။ သၼ်ႇၼႃႇပရိၵ်ႈသၢတ်ႈ ၵိပ်ႈၵျႃပ်ႈသိူဝ်ႇသၢတ်ႇပတ်း
တီႈ ႁူမ်ႈၵၢၼ်းသူႇ~ၵူးၼျူးယဝ်ႉ။– ၵမ်ႈၽွင်ႈ ပေႃးလၵ်ႈဝိၼ်းၵျႃတူၼ်လူင် လွတ်ႇတေႃးၵျူး~လေႇသွၵ်ႈၼဵဝ်ႈ ။–။

638 ။ လိူဝ်းလႆႈပႆၸႃ ၵမ်ႇၸၼ်မေႃး~လုတ်ႈပဝ်ႇယဝ်ႉ ။– ၵေႃႉၼိုင်ႈလႅၼ်ႈၵႂႃႇယဝ်ႉ ၵေႃႉၼိုင်ႈထုၵ်းထဝ်ႇ~ လႆလွမ်းတေႉ ယဝ်ႉ ။–။ ၼႆႉလႄႈ တပေႃးသၢင်ႇၼႃႇ ပတိၵပုၵ်ႉတႃႇပရိုၵ်ႈ သိၼ်ႈတိုၵ်ႈလႆၸဝ်ႇ~လွမ်းၸႃ ။– မိူဝ်ႈၼႆႈဝႃႈၵၼ် မၼ်းတၵ်း ပႆလူးသိၼ်လႃဝ်ၸႄး မဵူႇတၼ်းတႃ~ၸပ်ႉလဝ်ႈၼႆဝႃႈ။–။

639 ။ ဝႃႈတီႈၸေႃၼ်းတေ ၵသိၼ်ႇၸႄး ၸုင်းၵႃးလိူဝ် လီၼိူဝ်ၸီသုတ်းၵေး မျၵ်ႈၵျင်းတႃ~ၼေႃတ်ႈၸေႃၼ်ႇ ။– မိူဝ်ႈၵႆႈ လွင်ႇၵမ်ႇလႆႈၸၼ်သရျႇတူၼႃႈ ႁွႃႇၸပ်ႉဝူင်ႉၵၼ်ႇလဝ်ႈ ၼၼ်မႃၼ်ႇ~ၵူဝ်တၢင်းလမ်ႉၵိူဝ်ႉ။–။ ၼင်ႇၼႆႉ သၼ်ႇၼႃႇၵႃႇၵၼ်ႇတု ၵ ၵႃႇရဝဝ်ႈလဝ်ႈၵၼ်ႇလဝ်ႈ တွင်းပႃၼ်ႇ~ၸႄးယဝ်ႉ။– ငဝ်းသိၼ်ဝႃႈၵၼ် သရျႇၼိင်ႇၼိင်းသူၵူဝ်ၵဝ် မိူဝ်းငဝ်မ်ပ်းသူင်းငိူပ်ႇ ၸေႃလႃး~တမ်ႈၸၼ်ႈပုၼ်ႉၼေႈ ။–။

540 ။ မၼ်းယင်းႁွင်လင်လူးၵိၼ် ၵဝ်တိၼ်ၼူတ်းလွၵ်း ၼွၵ်ႉမိူဝ်းဝႃး~ႁွတ်ႇၼဝ်ႇယဝ်ႉ ။– ပိၵ်ႉသူႁွႃႇႁွင်ႉၵေႃႈ မၼ်းၵမ်ႇ

သမ်ႉပျၢၼ်ႇပွၵ်ႈသွင်ၽဝ်ႇ~ၶိုၼ်းမႃးယဝ်ႉ။–။ ၶင်ႇၶဵၼ်ႉလဝ်ႈလၢတ်ႈ သၢင်ႇမိူၵ်ႈပရပိူၵ်ႈ ၶေလေဝ်ႇ~ႁႅင်းႁူးယဝ်ႉ၊– ယၢမ်း လီဝ် ၶဝ်လင်ႇၶၢၼ်းၵၢဝ် တူၼ်လူင်တမ်းလွႆလၼ်းၵၼ်း ၶရီးပႆႇလွမ်းႁႂ်ႈလီဝ်းမႃး~လူဝ်ႇႁိပ်ႈဝႆႈၶဵ ၊–၊

741 ။ ယၢမ်းလီဝ် တူၼ်လူင်တမ်းလွႆလၼ်းၵၼ်း ၶရီးၶၼ်တ်ႈႁူဝ်းလႄး~လီၼ်ႈႁႂ်ႈယဝ်ႉ။– လင်ႇတၵ်းမိူဝ်းႁွတ်ႈ ၵုပရိတ်ႉ သေ, ၽတီႈသၢင်ႈႁူႇႁႃႉ~တၼ်းသဝ်း။–။ ဝူႈၵူႈလင်ႇၶဵၼ်ႉ ၵေႃႉတမယွတ်ႈလဝ်ႈ တဝ်ႈႁွတ်ႈဝိႁႃႉ~ႁႅင်းသဝ်း ၊– ႁဝ်းလိုင် တၵ်းမႃးၶူတ်းငဝ်ၶၢင်းၽေႃ ႁူဝ်လူင်ႁူဝ်လၢင် တီတ်ႇသုင်းသင်း~ၵမ်ႇၶေႃႈသင်ယဝ်ႉ၊–၊

742 ။ ယင်းၵၼ်ယၢၼ်ၵႂ်ၽြေး သိုၼ်းဝူးလၢတ်ႈႁၢင်ႈႁဝ်း~ ႁိၵ်ႈၶေႃႇၶၼ်ႉ ။– ထိုင်တီႈပိူၼ်ႈတဝ်ႈ ထၢၼ်ႈလႆႈပႆႈၶီႁႂ်ႈ~ တၢင်းလၼ်း ။–။ တေႃႈၶဵၼ်ႉ လဝ်ႈလိုင်ၵိုတ်းယူႇ မိုင်ႁူႇရပ်ႈလႆႈထႃႇ~ငဝ်ပၼ်း ၊– ပဵၼ်ၵိုဝ်သေၵေႈ ၵဝ်လွႆမေးၶေႃး ႁႂ်ႈ လူးမၼ်း~လႆႈလၢတ်ႈၵၼ်တေ ၊–၊

743 ။ တပေးၶၢၼ်ၶဵဝ် တူၼ်လူင်တၵ်းၵျၢၶိူင်တူဝ်ၸွၼ်းၶိင်း လုၵ်ႈၽေလၼ်း~လပ်းယူႇယဝ်ႉ။– တၵ်းဝႃႈ ႁွတ်ႈၵၢၼ်လဝ်ႈ တိၼ်ႇၶင်ႈ ငဝ်တူႇ~သဝ်းထင်ၵေႃႈ– ၽေလူင်လပ်းမၼ်း ၵျၢၼ်းၽၢတၢင်းလင်~လွင်ႇမၼ်းဝႆႉၶေႃႈ–။

744 ။ လႃးလႃး ၵမ်ႇလၢင်ႈၶိုင်ၶိုင်းတၢင်းလႅ ၵျၢၼ်းၵမ်ႇမီးသင်~လၢင်ႈလေႇ။– မွၵ်ႇလိုင်တၵ်းမႃးလၢတ်ႈၵဝ်ၵႂ်ႈ တမ်ႈ ၶႆႈ တေႃႇတၵ်းဢၢႆႉတီႈတေႉ ၵမ်ႇလႆႈၽေလေႇ~လပ်းၶိင်း။–။ မူဝ်ႈၶၢင်ႉ တပ်ႉပေးသၢႇသွင်ၵေႉ တေႃႉတေႉၵၼ်ႉတိုတ်ႉ လၢၵ်ႈ ၵမ်ႇလႆႈယၢၼ်ပေႇ~လႃးလႃး– တပေးလင်ႇဝႃႈ ၶၼ်လူင်ၶၼ်လၢင် ပေႃးလႆႈၽိတ်းသေၶိင်းသိၼ်ၵေႃႇတမႃး ~ ၵၼ်ႇ ယၢၵ်ႈယဝ်ႉၶေႃႈ–။

745 ။ ဝႃႈတီႈတူၼ်လူင်ၽူင်းၵြိူး ႁူဝ်တီးလဝ်ႈၶူးမႃး~သြၢႇၵျ ။– ၵဝ်ၶဵဝ်ႉႁွၢႇၶေႃႈ ၵၢၼ်ဝႃႈသၢင်ႇၵေႃႇတမ ယႃႇပႆႈၵုပ်ႇ လၢတ်ႈမၼ်းၶေႃႇ~သေႁဝ်းလူင်ပေႈ။–။ ႁဝ်းၶဵဝ်ႉ ပေးတၢၼ်ႇသုၶၵ်ႉၶတူဝ်ပေႃႈ တမ်ႇယေႃးသိင်ႇၵလႃႇ~မႃႇလိၼ်ၶၢင်ႉ ။–

ပိူၼ်ႈလမ်ႉ ပၵူတုင်ႇတိမ ဢမျူဝ်းၶျၢင်ႇသီႈ တၢၼ်ႇတၵ်းမိၼ်~ႁွႃႇလႆႈလူင်ၵျႃ–၊

746 ။ ယႃႇဝႃႈတၵ်းမႃးပျူးဢၼ် တၢင်းႁၼ်လႆႈပိူင်သၽေႃး ၶေႇႁဵင်းတိၼ်~ဢႃႇၶေႃႇၶႅၼ်ႉ။– ပေႃးဝႃႈမၼ်းႁွင်ႉယေႈဢီႈ သိင်ႈတီႈမိုၼ်ႇလိူဝ်ႉသတ်းတဝႃႇ~တေႃသုမ်း။–။ သၵျႃႇႁဝ်းလိူင် ႁဵတ်းဢၼ်ဢူပ်ႇယွင်ႈ ဢမ်ႇၶေႃႈဢမ်ႇငိင်ႇ ပိူၼ်ႈထၢၼ်ႈလႆႈ တုင်းႁွႃႇ~ၸိၼ်းၵျူးငလႈ၊– တူၵ်းတႃ လၼ်သင်ၵူၸိၼ်းသိင်လၢဝ်ၽြေး ပႆႇၽိင်ဝ်မႃး~သမ်ႉပႆႈသင်ငလႈ၊–၊

747 ။ တေႃႈဢၼ်ဢႅၵ်ႇၵျွင်းတူၵ်းမီးတၼ်းၶႆ တမ်ႈၽေႃလႃး~ႁူႇႁႃႇငလႈ။– မၼ်းယင်းႁၵ်ႉလွတ်ႇယဝ်ႉမိူဝ်ႈဢႆႈ ႁၼ်ႁွႃႇ~ႁွႆလေး ယဝ်ႉ။–။ ၶင်ႇၶႆႉ သွင်ၶႃတေႃႇလၢတ်ႈၶေႃႈဢမ်ႇသိင်ႈ တပေးသြႃႇ~လၵႃးၶႆႉ၊– ပိၵ်ႉဝႃႈႁႃးမႃးၶၢၼ်ၶႆ ဢႆလမ်ၸိၼ်းလိင်း လွတ်ႇလေးၵျူး~ႁူႈၶေႃႈလူင်ဢူလ်ႉ၊–၊

748 ။ တပေးၶေၶႆ ဢႆလိဝ်တၢင်းလင်ၶိုၼ်းမႃး ဝိႈၽြေး~မျႃတ်ႈလွႃႇယဝ်ႉ။– ဝႃႈဢၼ်ၽြေႁိပ်ႇလပ်းႁူၼ်ႈႁၢင်ႈမၼ်း ပတိၵ

ပုၵ်ႉတႃႇၽဵင်ၶိင်းဝႆႉယဝ်ႉ။–။ ဝႃႈတီႈလိင်ႇတေႇယၵႃထွတ်ႈ လိၵ်းယွတ်ႈမျၢတ်ႈလွႃႇ~ၽြေးၶႃႈၶေ ။– သရူႇတူၶႃႈၶႆႉ ပေႃး ယင်းသိုၼ်လၢဝ်ၵမ်ႇမႃးလႃး~ၵွၼ်ၶင်းၶွႆႈၶႃႈယဝ်ႉ။–။

749 ။ ယၢမ်းလိူဝ် ၽေလူင်လပ်းလင်ထင်သဝ်း ၶင်ႈၵၢၶင်းထွႃး~ၼိင်ယူႇ။– ၵၶင်ဝႃႈတၵ်းပျပျႃႇတိၵျႃႇ ယႃႇလၢတ်ႈပေႃး ၵမ်ႇသိင်ႈ တၵ်းၶွႆႈတႃတူႇ~ၵၢမ်းမၶင်းတေႉၵူလ်ႉ။–။ ၶင်ႇၶႆႉ ၶႃႈလၢတ်ႈ ၵတၢတ်ႈၵျမ်ႇတိုၵ်ႈ ပရပိုၵ်ႈတင်းမူႇ~ ငေး တွႃးယဝ်ႉ ။– ငဝ်းသိုၼ်ၵျၶင်လွမ်းၵူဝ်လွႆတိၵ်ႉထီး ၶျင်ႇၵူဝ်မႃး~ယွၶင်ႇၵူၶင်ႈ။–။

750 ။ ငဝ်းသိုၼ်လင်ႇတၵ်းၶႆႉတူဝ်ၶိုင်ၶိင်း ၶႆႉၽဝႃး~ၶျေႇတေႃႇလဝ်ႈၶၶင်ႉ ။– တၶၶ လူဝ်ႈၽိုပ်ႉတႃၶိုင်ႈ လဝ်ႈၶိုၶင်ႈ မိူဝ်ႈယူႇတမ်ႈၵႃႇၵႃႇ ၸွင်းၵၢင်ႇၵၶင်ႇတလိၵ်ႉၶေႇ လူဝ်ႈတႃမျေႃႇ~လူတူလ်းဝႃႈၶေႃႈ။–။ ၵိၵ်ႉထိဝိၵ်ႉထ ပျပွႆႇပျႃႇတိၵျႃႇၵျူၵ်း ယိူင်ႈ ၵူဝ်ႇတေႃႇ~တၶူဝ်းၶၶင်ႉ ။– ၶၢဝ်ၼိဝ် ၵျူၵ်းပိဝ်ၵိၶင်ၵၶင် ၽီၵျၶင်ၵူၶင်းလူမ်း ၸွင်ႇမူဝ်းၵျိုဝ်း~မႃပ်ႈတိၶင်ႈ။–။

751 ။ တၢင်းဢၼ်သွင်ၵူႉတွင်းတႃးၽြႄးၵင်းၵျၶမ်ႉလႆႉထူဝ်း~ပုင်ႈလင်ႇၶၼ်ႉ။– ၵ်ၶၼ်ႇလဝ်ႈၵ်တ်းၵၢင်ႈၶွၼ်းၵႆႇလၵျဝလႃႇ တမ်ႇတိူၵ်းတိူၵ်ႈ သွင်ၽင်ႇ~လိူၼ်းၶွၼ်း။–။ လင်ႇတၵ်းလူင်းမႃးတင်ႉတေႇ သပ်ႉပေႇၽွႆႉၶူလ်ႇၶင်ႈ တမ်ႈဝၢင်ႈပလၢင်ႇမျႁွတ်ႇၵ်ဝ်ႈ ပ်ဝ်လၢင်ႇ~ပျူဝ်း"ယဝ်ႉ ။– ၶႆႉၵေႈ ၵူၵ်းထၼ်ၶ်ဝ်လိူင်လ်င်းတေႃး ႁွင်ႇတၶူဝ်း လၢင်ႇလိၶ်ႈ၊–၊

752 ။ ငဝ်းသ်င်လင်ႇတၵ်းၵျေႃးပၼ်တြႃး ၶေႃးပႃးၽီသၢင်သတ်းႁူၼ်း ၵႃႈပ်ၼ်မျူဝ်း~လေႃးၵီႇၶၼ်ႉ။– ဧကေစကၡႃ ဧကေဟိတံ ဒွေဝစကၡႃ ဒွေဟိတံ တိဝစကၡႃ တိဝဟိတံ အတိယတ္တတိ ဝိပုဂ္ဂလာနီ[86]–တီႈပုၵ်ႉႁူဝ်ႇသၢမ်ယိူင်ႈပြီႇပြီႇ~မ်ဝ်းၽွ်မ်ဝ်းမၼ်း။–။ ယေ–ဝႃႈတီႈဢၼ်ပ်ၼ် တႃႇယၵႃႇၶေမ်ႇထဝ်ႈ ဝၢင်ႇၶဝ်ႈပရိၵ်ႈသၢတ်ႈတင်းသီႇ~လေးပႃးၶေႃႈ ၊– လၢမ်းၵွၼ်တွင်းဢၵ်ဝ် သၢႆထဝ်ၵူၢမ်းၶမ်း သွၼ်းယမ်းမ်င်ႇလိူဝ်းမႃး~တဝ်ႈႁွတ်ႈ၊–၊

[86] ၶေႃႈပႃႇလိလိူဝ်းၶၼ်ႉၵေႈ မိူဝ်ႈႁွႃႇတူလ်းၶ်င်းတွၼ်ႈဢၵေလပႃႇထိၵပုတ်တဝတ်ႉထု ပႃႇထိၵသုတ်ႈ၊ ၶေႃႈလိၵ်ႈ (9-23) ၶ်င်းပႃႇထိၵဝၢၵ်ႈပႃႇလိၶၼ်ႉ ဢမ်ႇလႆႈႁၼ်လႃး။

753 ။ ၵေႃလၵ်ၶု ၵေႃရိၵ်ႈၵၢၼ်ဝႆႈလမ်ႉ ဝႆႈတီႈႁူၼ်းၵၢၼ် ၽႂ်းမီးတၢင်လိၵ်ႇ လွၵ်ႈၶေႃႈၵၢၼ်လိၵ်ႇ တၢင်းယိၵ်ႇတူဝ်မၼ်းလွင်ႈ တြႃး~ထမ်ႇမႃႇၶၼ်ႉ။– ၵေႃရိၵ်ႈ ၵၢၼ်ဝႆႈလမ်ႉ မၼ်းၽႂ်းႁူႉလၵ်ႉလေးလိမ်ႇ ၶိူင်ႈၵူၵ်ႉလႃႇ~ပၢၼ်ႁူၼ်း။–။ ၿဝေလၢတ်ႈ ၶၼ်ႉ မၼ်းပိၼ်ၵမ်ႇမြေးၵမ်ႇတိင်ႈ လူဝ်ႈပႆႇသိင်ႈၶၼ်ႇထႃႇ~ တြႃး ။– ၽႂ်းႁူဝ်ၵမ်ႇလႆႈလီပိၼ် ၵတ်းယိၼ်မီးငိုၼ်းမီးၶမ်း မ ၵျႃးၶွႃး~လိူင်ႇၶဝ်ႈ။–။

754 ။ ၵၢၼ်ဝႆႈတၢင်းလီၵရူဝ်းတူဝ်ၺဝ်း တႃမုၼ်ဝၼ်းလိုၼ်းတမ်ႈၶိင်းဝႃး~ၵမ်ႇထၢင်ႇ။– ပေႃးဝႆႈၵ်တ်းဝိႉၵႆႉလၢင်ႈ သမ်ႇ သရူႇၵမ်ႇဝႆႈ မွၼ်းမၢင်ႇ~ပၢၼ်လုၼ်း။–။ ၵိၵ်ႉထိၵတ်တႃႇ ဝႃႇလႃႇရူႇပ သတ်တႃရူင်ႇ ၵၼ်ႇထႃႇရူင်ႇ ရသႃႇရူင်ႇ ၵႃႇမၶုင်ႇ လွင်ႈၶၼ်ႉလူဝ်ႇတၢပ်ႈ ၵသၢင်ႇ ~ငေးပႃးယဝ်ႉ ။– ၵၢၼ်ဝႆႈၵရူဝ်းပိၼ်ၶၼ်ႉ ၵၽွင်းပိၼ်ၶႅ ၵႆလူင်ၵႆလၢင် ၽွႃႇလႆဝႃး ~ ၵိၼ်ႈလိၼ်ႈဝိႉယဝ်ႉ။–။

755 ။ ပိၼ်ၵူၼ်းယေႈပၢၼ်ၶေႃႈ ၵွႆးႁူႉတၢင်းသူၼ်ၼေလႈတၢင်းၶႄး~လေႇယႃႇ။– ပေႃးဝႃႈႁႃႉၶေႃႈ ၼႆႈလူလၢႆႈလွင်ႈတၢင်းႁႃႉ ပၢၵ်ႇလၢတ်ႈလူင်ႁွႆႇ~တၢင်းမိုၼ်း။–။ ပေႃးဝႃႈၵိုတ်းၵိုႈၶေႃႈ ၵွႆးႁူႉတၢင်းၵိုႈ ပိုင်ႉၼႆႈဢမ်ႇသိင်ႈလႆႈသၵ်းထႃႇ~ပူၼ်ႉထၼ်ယဝ်ႉ။– တၢႁၼ်ၵူၼ်းလႂ် ထူပ်းၽႂ်တၢင်းမိုၼ်း ဢိၵ်ႇတၢင်းဝၼ်း~ပိုင်ႉၼႆႈလူင်ယဝ်ႉ။–။

756 ။ ပေႃးၵိုတ်းၶႄးၶေႃႈ ၵွႆးႁူႉတၢင်းၶႄး ၼိုၼ်ႈလိဝ်းတၼ်း~ၵိုပ်ႈႁွႆႇ။– ပေႃးၵိုတ်းႁၢင်ႇ ပိုင်ႉၼႆႈလူလၢႆႈလွင်ႈႁၢင်ႇ လၢတ်ႈထၢၼ်ႈ ဢမ်ႇယဝ်ႉဢမ်ႇတူဝ်ႈ ပူင်ယႃႇ~ဝၼ်းဝၼ်းမိုၼ်းမိုၼ်း ။–။ လၼ်ႇတၵ်းလႆႈလိုဝ်ႈ ဢိၵ်ႉထိႁတ်တႃႇ ထၼႄတမ်ႇ ဢမ်ႇလႆႈ လွင်ႈတၢင်းလၢတ်ႈသၵ်းထႃႇ~လႃးလႃးယဝ်ႉ။– ၵိုတ်းၶၼ်ႇၼိုၼ်ႈဢဝ်သိၼ်ၶွၼ်းႁူင်း ပေႃးႁႃႈၼူတ်းဢွင်းတၢင်းမိုၼ်း ႁွႆႇႁူပ်းမႃး ~ၶၼ်ႇပိုၼ်ႈ။–။

757 ။ တၵ်းဝႃႈ ႁူတုင်းထမ်းသိင် ပိုၼ်ႈၽေႃးလႆၽိုၼ်လိၵ်ႈ□ႃး~လႃႇပေႇၶေႃႈ။– ထွမ်ႇတမ်ႈၸၼ်ႈၶေႃႈ ပိတ်ႈတမ်ႈၸၼ်ႈ

ၵမ်ႇလၢင်ႈၵိပ်းၶေႇ~တွင်းမႆး။–။ ၶူပ်ႇမူဝ်ႈၵၸိင်ႇ ပူၼ်ႈႁိတ်းႁၢႆႈငလႈ ပူၼ်ႈထွမ်ႇလိၵ်ႈလႆႇပေႇ~[တႆး] ၊– သွင်ႁူတုင်းငိၼ်း သေလၢႆ သၢႆလွင်လပ်းမႆး ပႆႇပူင်းၶႆး~လဝ်ႇႁၢႆႈ၊–၊

758 ။ ယၢမ်းၵၼ်ၶွၼ်းႁျင်း ပိၼ်ယၢမ်းပူၼ်ႈႁိတ်းၶႆး~ၵၢင်ဝႆႇ။– တူဝ်ယူႇတမ်ႈလႁွပ်ႈၵေႆႈ သိၼ်ႈလွင်ႁွႆႇ~မူဝ်းၶႆး။–။ ၶူပ်ႇမူဝ်ႈ တၵ်းၶွႈၽိုၵ်းလွတ်ႈ ၵၼိၵ်ႉလတုၵ်ႉၶ ၵၼေတ်ႉတႆႇ~သုင်းပႆးၵေႆႈ ၊– ၵဝ်ၽိတ်းၵဝ်ၽူၼ်ငၢမ်းၶမ်း ပွင်ႇတၢင်း ၶႆး~ၵိၵ်ႇႁၢႆႈ ၊–၊

759 ။ ၶွၼ်းလပ်း ၽၼ်ႁၼ်ၵၢင်ၶိုၼ်း တမ်ႈၶူဝ်ၽႆး~ၵိၵ်ႉယႆႇၵေႆႈ။– ၽေၢၼ်ႇတၢၵ်ႈႁုၼ်ႇၵႆႉ ငလႈတၢင်းႁၢႆႈ တင်းႁွႆႇ~တၢင်းၶႆး။–။ ၵႆႈၶဵဝ်ႉ လင်ႇတၵ်းလႆႈလိုဝ်ႈၵေႇၵၵ်ႈ ၵေႇၵလၵ်ႉၶု ႁွႆးႁူၽၢၵ်ႇပႆႈ သႆႉႁၢင်ႈၶိုင်ႈၶၼ်ႇထႆႇ~တူဝ်လိဝ် ၊– မၼ်းႁိၵ်ႈမူင်းႁူၼ်းၶဵဝ်ႉ လီလူင်ႁူင်ႁၢင်း ၵမ်ႇႁၼ်ပိဝ်~တၢင်ႇတီႈတေႉၵူလ်ႉ၊–၊

760 ။ ႁွႂ်းတၢၵ်းႁၢၼ်ၵၢဝ်ပၢၼ်ႁူၼ်းႁွႂ်းႁွႂ်း ႁူႉတၢင်းလီဝ်~လင်ႇဝႃႈၵေႃႇၵလၵ်ႉၶျႃႇ။- ဢၼ်ဝႃႈဢယုတ်ႈ ဢလၢတ်ႈဢမျႃတ်ႈ ဢမ်ႇတွၼ်ႉႁူႉၶင်ႇပိူၼ်ႈသၵ်းထႃႇ~လႃးလႃး။-။ တေႃႈဢၼ်တူၺ်ႇဝလၵ်ႉၶႄ တုၺ်ႉၵိၵ်ႈပိင်ႇလႃႇ~သွင်ပႃးလမ်ႉ ။- တူၺ်ဝ သင်ပိၼ်ၵႃမ်းလူင်တၢႆးႁဝ်း ပွၵ်ႈလၵႃး~သွင်လွင်ႈ ။-။

761 ။ ပိူဝ်ႈၶႆ တၢၵ်းပွႆးႁၢၼ်ၵၢဝ်မိူင်းၽီငႃး တီႈလေးပႃး ~ သွင်ၽေႃႇၶၼ်ႉ ။- လေးလိမ်ႇတေႇဝႃႇ ၶတေႃႈႁွင်ႈၽေႉၵေႃႈ တၢင်ႇဝႃႈပွႆႉၶွႆႈလႆႈၶူဝ်ၵႃႇ~ႁႃသႃး ။-။ လူႇတၢၵ်ႉၵႃႇႁ် သင်ဝႃႈလေးၵလေးလိမ်ႇလူဝ်ႈၶႆႉ လိတ်ႈၵၢဝ်ငလႈလင်ႇလႆႈ ဢမ်ႇသႃႇ~လႃးလႃးလမ်ႉ ။- ၽေႃင်လီ ဝၢၼ်လီ ႁွမ်လီ ပွႆႉတွင်းတႃး~တူၵ်ႇၵၢင်ႈၶၼ်ႉလမ်ႉ။-။

762 ။ ပေႃးတၢၵ်းၵိတ်းၵၢဝ် လွမ်ၵၢဝ် ႁႃၵၢဝ်ပၢၼ်ႁူၼ်း လိတ်ႈသုင်းပႃး~လွႆပိူၼ်ႈလွႆၵဝ်ႇလမ်ႉ။- ၵိၼ်ၵိမ်ႇတွင်ႉလၢတ်ႈ ၶႆႉၵေႃႈ လၢတ်ၶေႃႈသမ်ႇသၢႇ ၶမ်ႇယၢၵ်ႈပိဝ်ၵၢဝ်ႇ~ငႃးယဝ်ႉ။-။ ပေႃးတၢၵ်းၶၼ်ႇတီႇလၢတ်ႈၶႆႉ ဝိႉသေႁူႇပႃႇႁူင်ႇ ၵၼ်ႇ

ထုႇႁူင်ႇ ရသုႇႁူင်ႇ ၵုႇမၵုင်ႇၵမ်ႇလူဝ်ႇလိၵ်ႈလွႆၵဝ်ႇ~လူင်လၢင်လမ်ႉ ။– သင်ၶၶင် ဝၶင်းၵၶင်လပ်းတု တၢႆသေပၢၶင်ႁူၶင်း ၽုင်ႇၽီသၢင်~လၢင်ႈႁွတ်ႈ။–။

763 ။ ၵုသူဝ်ႇ ပွင်လူင်ပွင်လၢင် ပၢင်ၵိၶင်ပွႆးတၢၶင်း ၵမ်ႇမဝ်မၢင်~ ၶိူင်ႈလူႇၶၶင်ႉ ။။– ၵၵုသူဝ်ႇၵေႈၵမ်ႇပေႇ ပွင်တေႇ တမ်ႇၽူဝ်းတူဝ်းတၢၵ်ႈ ပေႉၶၢၵ်ႈသတ်းတဝုႇ ႁူႈလိူဝ်ႉလၢႆမူႇ~ဝၶင်းၶိၶင်းၶၶင်ႉ။–။ တင်းၵုႈ သွင်ပုႈသွင်ယိူင်ႈ လေႇတ ၶေုႇၵျပ်ႈထၢပ်ႈ ၵမ်ႇယူႇ~သေတၢင်းလမ်ႉ ။– လင်ႇတၵ်းလႆႈဝုႈတုလ်ႉၵိၵ်ႈ တၢင်းလီတၢင်းယွမ်း တင်းသွင်ၶိင်ႇၶိူင်းၶျင်း ~လင်ႈၶိင်ႈဝုႈၶေုႈ ။–။

764 ။ ဝၶင်းတၢႆ လွႆၵၢႆလူမ်းလေး တူဝ်မၶင်းဝၶင်းၶၶင် လေုႈတူၵ်းတၢင်း~လိူၵ်ႈလွင်ႇယဝ်ႉ။– ပေးဝုႈပုႈၶိုင်ႈၵၢၶင်ႉၵေႈ ပုႈၶိုင်ႈၵုႈတၵ်းၵွင်ႇ~လုမ်းလုမ်း ။–။ လင်ႇတၵ်းလႆႈဝုႈတူလ်ႇဝလၵ်ႉၶု သွင်ၽေႃႇသွင်ပုႈ ၵုသူဝ်ႇၵၵုသူဝ်ႇ ၵၢပ်ႇၶိင်ႈလိင်း

ပွင်ႇ~သွင်ထၼ်၊– ပႆပီၼ်ပိူင်ၵိူဝ်သေၵေႃႈ ဝၼ်းတေႃႇလူမ်းၵႂႃႇလွႆႈမၼ်း ဢၵျိူင်းလင်ႇတၢၵ်းႁၼ်~လူဝ်ႇၶႄႈ၊–၊

765 ။ တေႃႈဢၼ်တိဝလႅၵ်ႉၶု တိၵိၵ်ႈဢမျူဝ်း မီးတၢႆသၢမ်ၶွၼ် ၶွၼ်းလူႁၢင်ၵႂၢဝ် ၶၢဝ်းတၢင်းၽီႁူၼ်း ၶဝ်းၶူၼ်းၵူမ်ႈလေႃး ႁၼ်~ပုၺ်ႇလႃ ဢပုၺ်ႇလႃႇ၊ ဢၶေႃႈလၢႆႇၽိုသင်ႇၶႃႇႁူႇၶႅၼ်ႉ ။– မၵ်ႉလူတီႈယူႇ ဢလူႇႁုသူဝ်ႇသိပ်းယိူင်ႈ မၼ်းၵႅၵ်ႉႁၢင်ႇ လေႇ တသေႉတၽႂင်ႇ ႁူႇမႁုင်ႇလိတ်းလႃပ်းဢၵ်ၵွူႇ~ဢၵ်ၶိုၼ်းယဝ်ႉ ။–။ မၵ်ႉလူၽႅၢ်ႇပူႈဢႁုသူဝ်ႇၵေႃႈ တိုတ်ႉၶဝ်ႈသိၼ်ႇ ထီႇ ဢၶီႇထိသီႇႁပ်ႈပြေႇယွူႇ~ၽႄႈၵိုၼ်းယဝ်ႉ၊– တူလုပ်းလူ ဢၶေႃႈလၢႆႇၽိုသင်ႇၶႃႇႁ ၶေႇထိုင် ထၼ်ၵိူင်မိူင်းသၢင်လေႃး ပႃး ပြၢၼ်ႇလူင်းၶိုၼ်း~ႁမ်ႈၽွင်ႈ၊–၊

766 ။ ၶၢင်းၶဝ်သၢမ်ၵူႈသၢမ်တၢင်း ၵႂၢင်းလၢင်းပိၼ်ႁူင် တၢင်းလူင်မၢင်လၢၼ်း ၵူႉႁၼ်ၶိုၼ်း~တီႈလွတ်ႇငလႈ။– လင်ႇဝူႈတီႈ သုတ်းတီႈသိူင်ႈယဝ်ႉပႆႇလွႆး လွႆတၢပ်ႈငေးထၢပ်ႈသုၵ်ႉထူႇဝူႇသ ဝူႇၶၼ်ၶိူပ်ႉပူႇတိ လိူင်ႈသိူင်ႈလပ်ႈမွတ်ႇ~ပၢၼ်ၽီပၢၼ်ႁူၼ်း။–။

မၢတ်ႈတ ၽၢၵ်ႇၵဝ်ၸွတ်ႇတႃႇၵျ် ၸႂ်ႇမသိ မိမိတၵူဝ်ႇယေႇ ၵျင်ႇၵျပ်ႈလင်ႇၶွတ်ႇ~တၢင်းလီၶႅ ။– ပေႈၵမ်ႇလႅင်းၸၢင် လၢႆႇ ထၶၼ်သၽႄးတြႃး သၢမ်ပႃးၵျ်တ်းၵၢဝ်ၸၢင်းၸဝ်း ႁွႇလူင်းၶီ~ၵမ်ႇလွတ်ႈတေႃယဝ်ႉ။–။

767 ။ တၵ်းမႃးပွင်ၵျ်တ်း သူပ်းၽၢႆပ်ၶၼ်တိၶၼ် ၶိၶၼ်ၵၢဝ်တၢင်းၽႃဝ်း ဝႃႈၸဝ်းလီ~တွၶၼ်းသႃႇၶၶၼ် ။။– တေႃႈၵမ်ႇၵျၢင်ႈမၶၼ်း ပရိူၵ်ႈ တိူၵ်ႈယဝ်ႉလႆႈပႆႈၶၵီႁွႇ~မ်ပ်းသူင်း။–။ မၶၼ်းပီၶၼ်ၵေႇၵၵျ်ၵ်ႈလၵ်ႉၶု ၵွႆးၵျူၽၢႆႇပႃႈၶိုင်ႈ ၵမ်ႇလိင်ႈတူလ်ႈသႃႇ~သွင် တၢင်းၶႅ ။– လင်ႇဝႃႈၸႂ်ႇတပေး မေးလွႆပၢၶၼ်တၢႆ သေလၢႆတိင်ႇၵမ်ၵျင်း~ၵမ်ႇမျၵ်ႈ။–။

768 ။ တၶၼ်းၶႅ သိင်လၢဝ်ၽြေး ၵျေးၵျူး ပျူးၶေၶိင်းမၶၼ်း ထမ်ႈၵူင်ၵျၢင်း~ၵူႇၵျႃႇၶၶၼ်။။– ပတိၵပုၵ်ႉတႃႇ ယူႇဝၢင်ႈထမ်ႈ ၵျၢင်ႈ ၵျူႉၵျၢင်ႈတူဝ်ၵဝ်ႇ ၶဝ်ႈသေးတႃႇ~သွႆမႃး။–။ လင်ႇတၵ်းၶိုင်လႆႈ ၶၢႆႉတီႈၽၢႆႈပႆသႃႇ~သၢင်းလၢင်းယဝ်ႉ ။– ဝႃႈၵၶၼ်ၽြေး ၵျေးလူးတိင်ၵျူဝ်ၶိင်းမၶၼ်း လင်ႇၵျၶၼ်တၢင်း~သႃႇၵျၢင်ႈဝႃႈၶေႃး။–။

769 ။ လင်ႇတၵ်းမုၼ်းထိုင်တၵ်းတီႈသိူင်လၢဝ် လွင်ၶၢဝ်ၶလေႇင်း ယိူင်ႈမူဝ်ပၢင်း~ၵျူႉလီႉယဝ်ႉ ။– သိပ်းၶိဝ်ႉပတိၵပုၵ်ႉတႃႉ သြူႉပရိူၵ်ႈ ဝႆႈတမ်ႈၵထမ်ႉလိင်ႉတေႉယ ၵထွတ်ႈယွတ်ႈလဝ်ႈ ၵူးၶီႉ~ႁွမ်းၶွမ်း။–။ တင်းသိုင်ႈ တပေႉသြူႉ သိင်ႉတ ထွင်ႉမူႉၶွၼ်ႈၶႄထီႉ~လိူဝ်မျူးယဝ်ႉ ။– တင်းလူင် ၸူတုင်းထမ်းသိုင် တူၵ်းၽိုင်ၸူဝ်လွင်ၽွင်မၶၼ်း ထွမ်ႉတြူး~ပၢင်ႉလိုၶ်ႈ ၵဝ် ယဝ်ႉ။–။

770 ။ တင်းၶၶႄႉ လင်ႉတၵ်းလိုင်းၵျၶ်ၵျေးလူး ၵထူးသုတ်းပိူင်လွင်ၶဝ်ရၵျၢၶ်း ၸူႉလၵ်းၽြေးတြူး~သေႉၶျူႉ ။– ပိုတ်ႉ မိုၶ်ႉသီႉၵိုင်မူးမၢတ်ႈ ယတၢတ်ႈမင်းၶွႉ သုၵျူႉ လိတ်ႉသဝ်ႉၸူပ်ႈလႆႈသေးတႃႉ~ထိုင်ၶိုင်းဝၢႈၶႄႈ။–။ မၢတ်ႈတ ပတိၵပုၵ်ႉတႃႉ သြူႉမသိ ပၵတိၵျၢင်ႈၶိုင်ႈၵျၢင်းႁွၢႉ~တၶ်းၶၶႄ ။– ၵမ်ႉမီးၽူႈတၵ်းၵွၶ်ၸူဝ်လူဝ်းလၢင်း ၵွၶ်တၢင်းၽၵ်းတူၶိပ်ႉပၢၶ်း မျေႉတူလုပ်ႈၵျၶ်~တီႈလိူဝ်ႈမၶ်းၶၶႄႉ ။–။

771 ။ ၵျၢင်းၽိတ်းၵျၢင်းသူၼ် တၢင်းၽူၼ်ထူလ်းလေး ပိၵ်ႉတၢင်းၵၢၼ်~မိဝ်းသူႇတေႃႇယႃႇယဝ်ႉ။– ၵျၢင်ႉၼိုင်ႈတူဝ်ႁဝ်ႇယၢပ်ႇ ၽိုတ်ႇ ႁူဝ်ႇၶေႃမ်ႇၼၢမ်ႇယၢၵ်ႈ တုၵ်ႉႁၼ်ႇထ သုၶၢၼ်ႈၼၢတ်ႈ တၢႆၼဝ်ႈပိၵ်ႉတႃႇ~ၽေႃၼ်တွၼ်း။–။ ၵျၢင်ႉၵၢမ်ႇၶေႈၵၢမ်ႇငိင်ႈ ၼိုင်ႈ သိင်ႈၼဝ်ႈၶမ်ႉ လရိၵ်ႈတၵ်ႉႁႃႇ~ပၼ်ၵိၼ် ၊– ၵျၢင်းၵျႃမိူင်းႁၢငၢႆး ၽႆႇမိူင်းလိၼ်~လိုပ်ႇလုမ်ႈ ပုၼ်ႉယဝ်ႉ၊–၊

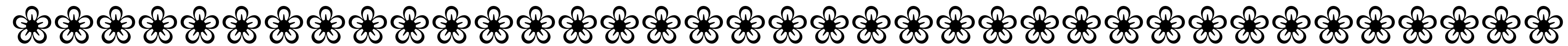
772 ။ ၵျၢင်းၵႆတၢင်းပႆၵလွင်း သူႁွင်းပၼ်ႈတိုဝ်းသိၼ်~ၵမ်ႇတေႃႇ။– ႁရူၶေႇတေႃႇလဝ်ႈ ၵျၢမ်ႇၼျွတ်ႈ လွတ်ႈပွႆႇၵၼ်ႇ တလၵ်ႉၼု ၵထူးပႁႃႇရႁုင်ႇၸၢင်ႈ ၵ်ၶၼ်ႇလဝ်ႈၶေႃဝ်ႉၼဝ်ႈ ၶူဝ်းသေႃႇ~ၵျၶ်တၢင်း ။–။ ၶငေႇႁိုဝ် တူၶ်ၶူၵ်ႇတူၶ်မိူၵ်ႈ တၵ်း ၵျိူၵ်ႈထမ်ႇမရသႃႇၼျူဝ်းၼိုၶ်ႈ ၼျူဝ်ႇလိုၶ်ႈထူပ်းတေႃႇ~□ူးၶႆႉ၊– လင်ႇဝူႈ တူဝ်ႁဝ်ၵဝ်လွႆလူင်လၢင် ၶိုင်းပၢင်ပွႆးၼၢဝ်း တၶ်း ၼူဝ်းလင်ႇတၵ်းပျူး~ပျူႇတိၵ်ႈလႆၶေႈ၊–၊

773 ။ တၶ်းၶႆ သိင်လၢဝ်ၶေပေၶ် တူဝ်တၶ်တိုမ်တွၶ်း သုင်းၽွၶ်းၶေႈ□ူး~ၼႆႈၵၢၶ်ႇယဝ်ႉ ။– ၽၵ်ႉႁဝူႇႁွတ်ႉတႃႇ

ၵေႃႈ တူၵ်းလႆႈသေႃးတႃႇပတိမႃၵ်ႈ လၢမ်ႉသၢၶၼ်ႉ~ထိုင်ၸွတ်ႈတူဝ်ၶိင်းတေႃႉယဝ်ႉ သူၡ် သူၶေႃႇ•••

သႃႇထု သႃႇထု သႃႇထု။

ထမ်းလဝ်ႈတိပိထသုၵ်ႈ တွၼ်ႈၵၼ်(၅) သုတ်းယဝ်ႉၵေႃႈ။

ထမ်းလဝ်ႈ တိဝိထသုၵ်ႈၵျမ်း တွခင်ႈၵခင်(၁၀)

774 ။ ခ်ငလႈ ထု၊ခိုင်ႈ ထိင်ႇတေႇယဢထွတ်ႈ ခိပ်ႉပၢခင်ႇ~ၽြေး၊– တၢၽီလူလိလ်ခင်ၵွ်သုတ်းၵိမ်း ဢုႇသဝုး~မိုခင်ႇ တိုၵ်ႈ၊–၊ ခင်ႈလုံခလေုင်းသ်င်လၢဝ် သီၼၢဝ်ၼ်းတဝ်း သဝ်ႈမေးၵုး~တခင်ႇၵုႇခခေင်ႉ။– ၵ်ခင်ႇလဝ်ႈ ၽၢႈၼဝ်ႈရျုႇလၵျုဝ်ႇပြေႇ မျုဝ်ႉခေႇ ရပ်ႈတမ်ႈၵိၵ်ႉလၵုၵ်ႈ ဢေႇရျုႇ~လွ်မိုင်းယဝ်ႉ။–။

775 ။ မိုဝ်ႈခခေင်ႉ ယင်းမီးခိရျေုးထုႇ ၾသုႇပရပိုၵ်ႈ တေႇတင်ႈဝိၵုႇ~ရှုင်းၾြီး ၊– တပေးတပ်ႉပၢခင်း ၵိုင်တိမ်ခမေ်တွခင်း ယူႇဢသီး~တီးခိုင်ႈတေႉယဝ်ႉ၊–၊ ခ်ငလႈခင်ႈလုံခၢင်းမိုင်း ပူၵ်းတၢင်းရှုင်းလူင် တင်ႈလွမ်ထီး~ဝိၵုႇခခေင်ႉ။– ၼဝ်ႈပိခင် ဢလူႇၵၢခင်ႇမ မေးမခင်းဢုႇလုႇတသၢတ်ႈ ဢုတုင်ႇပရိၵုႇ~ပူင်တၢခင်း။–။

776 ။ ၼဝ်ႈလိုဝ်ႈပရိလိၵ်ႉတုႇ ဝိၵုႇရျုႇ~ရှုင်းခၢင်းယဝ်ႉ ၊– ဝံႉၵွ်ႈလိုဝ်းၼဝ်ၵိုင်ပုး သၢင်ႇၵူပ်းလၢင်း~ယူႇမခင်ႈတေႉယဝ်ႉ ၊–၊

ခဲငေလႈဝခ်င်းခိုင်ႈ ရူခ်င်းလီလွံ်ထွခ်င်း ကွခ်ကာဝ်ယိင်းလၢ်း မူႉလုမ်းလၢင်း~ပုၵ်ႉတၢႉခခေ်ႉ။– ခဝ်ႈလိုဝ်ႈသုၵ္ဂျႉသထီႉလ ၽူႈ မၢၵ်ႈသခ်ႉထခေႉ~သထေးယဝ်ႉ။–။

777 ။ ပႏကာဝ်ကာချူႉလုံ်ႉကာရမ်ႉ ကွၵ်ႉၸၢၵ်ႈလေးလဝ်ႈရူႉလၵျူဝ်ႉ~မင်းၸျေး၊–၊ တၵ်းဝုႈ မူဝ်းထိုင်မုခ်သုင်သၢမ်မူင်း ၵွုႉ ကူးချူး~ဝ်ႈလဝ်ႈဝုႈခဲ၊–၊ သထေးလွမ်းတၢင်းဝခ်းခခေ် ၵွႈလီခ်းလေး~ယၢင်ႈၵွုႉယဝ်ႉ။– ထုႉခခေ်ႉ လင်ႉၵွင်ႈခုံႈဝေႉလေႉ သၢ်ႉၸၢ်ႉၶၢင်ႈ တီႈသၢင်ႈကလေႉလၵ ပရိပ်ႉပုႉလၵုႉ~ထင်ကွင်း။–။

778 ။ လင်ႉတၵ်းလူဝ်းကာဝ်လုၵ်ႈလၢင်း ခုခ်ႈလီခ်ႈၵျင်းၶဝ် ခဝီၵျေးထုႉ~ၵတွခ်းခခေ်ႉ ၊– ၵျဝ်းတၵ်းပ်ထၢမ် လူဝ်းၶဝ်ၵ တွခ်း တမ်ႉၵွမ်းဝွခ်း~လၢတ်ႈလိုဝ်ႈ လူးခေျႈ ၊–၊ တခ်းခဲ သထေးလင်ႉတၵ်းကွခ်ကာဝ် လုမ်းၶဝ်လုမ်းလၢင်း ၵွတ်ႈၵ တွခ်း~[သျုႉခခေ်ႉ။– လခ်တေျႈ သုၵွျႉခုခ်ႈၵွတ်ႈ တီႈသၢင်ႈၸဝိၵျုႉ~လင်ၵျင်းယဝ်ႉၵျေႈ။–။

779 ။ မျူဝ်းၶဝ်ၵြႃႉမသိ မိမိႁူဝ်ႉႁူဝ်ႉ ၽိူၼ်ဢမ်ႉဝၢႆးၶေးလႃႉ~လင်ၵၼ်။– ဢဝ်ၵၢႆးလွင်ႈလူင် တူင်ၵိတ်းၵွင်းၽိူၼ်ၵွင်းမၼ်း ၵၢႆးမိူဝ်း ဢၼ်~လႃၶၼ်ႉလၢင်ႈ။–။ ၵမ်းၼၼ်ႉ သၢဝ်းပႆၢႁဵၵ်းမျူဝ်းၵျူဝ်းၵျွင်း ရၵျၢၶၼ်းႁူၶၼ်ႈထၢမ်ၵၼ်~လင်ႉလင်ႉ။– သုၵျွႆႉဝၢႆးဢၼ်သင်ႉ ၶျႉႁူၶၼ်းမိူၵ်ႈ ပရပိူၵ်ႈတီႈၶင်ႉၶႄႉ ဢမ်ႉမုင်ႈၵျၼ်ၽင်ႉ~လိၼ်ၵိမ်းၶေ။–။

780 ။ ၵူၢမ်းဢမ်ႉၶဝ်ႈလွင်ႈမင်ႉၵလႃႉတီႈလွင်ႈ တူၵ်းယင်ႉ~သုမ်းၽျေင်း။– ၵူၢမ်းဢၼ်မဝ်ႉပိၼ်မုၼ်သိၼ် သၢင်ႉႁူပ်းလၢင်း~ ၶဝ်မဝ်ႉလီလၢတ်ႈ လူင်ပေႈ။–။ သထေးလႆႈငိၼ်းၵူၢမ်းၶၼ် ဝၢႆးၶွင်ၽျေင်း~ယုတ်ႈမႃႉၶႄႉ။– ၵေႃႉဢမ်ႉႁူႉလမ်ႉ တၵ်းပွႆးဝၢႆး ဢၼ် ပိၼ်တင်းၽလေၵ်ႈလဝ်ႈသင်ႉၶျႉ~ၶိူဝ်ၵျွင်း။–။

781 ။ ၶင်ႉၶႄႉ သုၵျွႆႉၵိတ်းပေႉ ၵေႉရေႉပရပိူၵ်ႈသၢင်ႉမိူၵ်ႈ ဝႃႉလႃႉ~လၵႃးယဝ်ႉ။– သႆၵူၢမ်းသွမ်းသေႉလိူဝ်းၶဝ်ရၵျၢၶၼ်းယူႉ ၵျွင်းလႃး~တိၵ်ႉႁူၶၼ်ႈ။–။ ပိူင်ၶႆသထေး ဝမ်းၶေးရၵျၢၶၼ်းသႃး~ၶိၵျေးထႃႉယဝ်ႉ။– ပေႃးလၵ်းၽိူဝ်ႁွတ်ႈ တိပ်ႉပသေႃးတႃႉ

ႁူလဝ်ႈ ယူႇဝၢင်ႈၵိတ်ႉလၵုတ်ႈ ထွမ်ႇလႅင်ႈသေႇၶျႃႇ~ၶႄႈတိုင်း။–။

782 ။ တိပ်ႉပလၢၵ်ႉၶု သုမုင်ႈလၢႆႇတိၵၢမ်ႇလုမ်ႈၽ ထိူၵ်ႈၼျတ်ႈ ၵလၢႆႇ ၵရသၢႆႇ~တြႃးယဝ်ႉ ၊– လမ်ၵံ ငဝ်းသႅင်မဝ်ႇတွၼ်ႉ ထိူမ်ယူဝ်း ပွင်ႇပိၼ်မႃး~ၵွႃႇငႃႈဝႆႉယဝ်ႉ၊–၊ လင်ႇတၢၵ်းပႆထိုင်ၵိမ်းၵျႃင်း လိူဝ်းၶဝ်ႁူၼ်ႈလၢႆး~တင်ႈၶိႇၶၼ်ႉ။– ၵ်ၶၼ်ႇလဝ်ႈၶႃႉ ႁွတ်ႈ တီႈၽင်ႇၶမ်ႉၶွင်ၵႃင်ႈ မေႃးရၶီႇ~လမ်ၵျႃင်းယဝ်ႉ။–။

783 ။ ၵလေႇလၵမုင်ႈၵျၼ်လိင်ႇထွတ်ႈ မၢၼ်ႇယွတ်ႈလေႃးၵဝီႇ~ၽြႃးယဝ်ႉ၊– ဝႃးၵၼ်သူယၢႆႇၵျတ်းတၢင်း သူပ်းလူင်ထိင် ၵၼ် ပိူင်ၶၼ် ၶိင်းမၼ်းၵျေႇတမႃး~တဝ်ႈႁွတ်ႈယဝ်ႉၶႃႈ၊–၊ ၶဝ်ယင်းလၼ်ၵျၼ်သႅင်လၢဝ် ၵျတ်းလူမ်းၵျတ်းသိူဝ်း ၵျပ်ႉၽြႃး ~ၵူႈၵျူဝ်ႇ။– ထိမ်ၶမ်ႉသိူဝ်ႇသၢတ်ႇ ပတ်းၽိဝ်ႈတီႈၶင်ႈလိင်ႇတေႇယ ယွတ်ႈလဝ်ႈတူၼ်ၽူဝ်ႇ~ၽြႃးဝႃးၶႃႈ။–။

784 ။ ၵ်ၶၼ်ႇလဝ်ႈ လင်ႇတၢၵ်းၵျယၢင်ႈၶျေႇတေႃႇမိူၼ်ႈႁွတ်ႈပရိလိၵ်ႉတၢႆႇ ဝိၵျႃႇရတီႈသၢင်ႈပုၵ်ႉၵူဝ်ႇ~တိုမ်တြႃး– ၶဝ်ၵျေႃးထၢႆႇ

သြုႇတပေး ႁွမ်းငေးႁူဝ်မုၼ် ၽုင်းၼုၼ်သၢမ်မိူင်း ၶေုႇၽြေုး~ဝတ်ႈတၢၵ်ႈသေယဝ်ႉ၊–၊ ဝုႈတီႈလဝ်ႈၽူႈ ၵူမုၼ်တၼ်းၼူဝ်း မူဝ်းၵျူဝ်းပဝ်လူင်လိၼ်းပူင်း တၢတ်ႈတြုး~လုႇပေႇ။– ၵ်ၼ်ႇလၵ်းငိၼ်းပိၼ်ၵျိူင်ယၢဝ်းၼၢဝ်းၵျူႇ သြုႇလဝ်ႈၵျဝ်းသၢမ်ၽုင်ႇၽေၢမ်ႇ တဝ်ႈ ဝူလ်ုးသေႇ~ယၢဝ်းတွၼ်း။–။

785ႉ တေုႈၼ်ႉ ၵ်ၼ်ႇလဝ်ႈတေႇသလုႇရိႇ လေႇၼျွတ်ႈသတ်ႉတဝုႇ တၢင်ႇရပ်ႈလိုမ်ပြေႇ~ဝူလ်ုးၼျူး၊– လင်ႇတၵ်းတူၵ်းထိုင် ယၢၼ်ၵျိူင်တၢင်းလႆၢရၵျၢၼ်း တူၵ်ႇတွင်းတုး~ထုႈလဝ်ႈဝုႈၼ်၊–၊ ၵိၵ်ႇထ်င်ႈၼ်ႉၵေုႈ သမ်ႉပူင်ၵျၢမ်းၵမ်ၼမ်လ်ုံ ၼ်ုံဝၼ်းပုံႉႁျွင်း ၵျူး~ထုႈယူႇ။– လင်ႇဝုႈ မွင်းလဝ်ႈလိင်ႇတေႇယ တွင်းတပျသၼေုႇၵမ်ႇလ်င်ႈ ၵျၼ်မူႇ~ႁျွင်းလၢမ်း။–။

786 ႉ ၵမ်းၼိုင်ႈ ၼင်ႇၵၢၼ်ၵျၢင်ႈမၼ်း သၼ်ႇထၼေုႇသုႁျွႇၵေႉရေႉ ၵျ်တ်းပေႉတၢပ်ႇဝုႈတီႈၽိၵ်ႉၼူႇ~လႆၢပုး ၊– ယင်းမုး လူယွမ်း သွမ်းၵိၼ်လူင်လၢင် ဝုႈၵၢၼ်တူပိၼ်ရၵျၢၼ်း ၵမ်ႇၵ်မ်းလုး~ၼပေႉလၢတ်ႈလ်ုံဝုႈ၊–၊ ဝုႈၵၢၼ်သၢဝ်းၵျူၵ်းၵမျူဝ်း

တၢင်းၶၢၼ် ပိူင်ၶဝ်ရၵျၢၼ်းသူး~ၵမ်ႉဝၢင်ႉၶၶၼ်ႉ။– တီႈၶၼ်ႈ သၶၼ်ႉထၶျေႉသူၵျွႉ ၶပေႉဝူႈတီႈတူၶူႈၶီႉတၢင်ႉ~လူယွမ်းဝႉ ယဝ်ႉ။–။

787ႉ ၶငေ်ႉၶၼ်ႉ ၵလေႉလၵပရပိူၵ်ႈဝ်ႈလဝ်ႈ ယွတ်ႈလဝ်ႈသၶၢင်ႉ~ၽြေူးၶၶၼ်ႉ၊– ငဝ်းသိၼ်လငေ်ႉတၵ်းၶေပေၶၼ်ၵေႃသျွင်း ၵွၶၼ် တၢင်းပိုတ်ႉတြူး~ၶိႈလၢတ်ႈ ၊–၊ ဝူႈတီႈၶဝိရျေူးထူႉ သြူႉတပေး ဝိၶေးလမ်တၶၼ် ၵျၢင်းၵဝ်ပုံႉတွင်းတူး~မၢၵ်ႈၽူဝ်ႉၶၼ်ႉ။– ၵူႈၵျိူၵ်ႈ လိုမိူၵ်ႈပရပိူၵ်ႈၵျၢင်ႉၵွူႉ ဝူႉတတၢပ်ႈၵလူဝ်ႉ~တၶၼ်းလိူင်ႉၶၶၼ်မီး။–။

788 ႉ ဝူႈၵၶၼ် မိုးတၵ်းထၢမ်တၢင်းပျၢတ်ႈသၶျေႉ တီႈလဝ်ႈပုၵ်ႉၵူဝ်ႉ~သွင်ပူး ၊– ၵသျွင်း ၶိင်းသူတၵ်းထၢမ် သၢမ်ပိူင်ၵုၢမ်း မျူဝ်း လဝ်ႈၵျၶၼ်မူး~ပုၶၼ်ႉၵႆႈ ၊–၊ လိမ်မိူဝ်ႈပႆႉတၶၼ်းၽိၼ်ဝ်ထိုင်လငျွင်း ၵုၢမ်းၵွင်းမီးၶၶၼ် သူယင်းတုမ်ၵၶၼ် ၵျူၶၼ်ႈလၵူး~ဝူႉ လူႉငလႈ။– မၢင်ၽဝေ်ႉယင်းဝူႈ ၵူဝ်ၵၶၼ်သၢင်ႉၵျေႉတမ တဝ်ႈၵွတ်ႈယၢမ်းၶူႉ~မူးငိၶၼ်း။–။

789 ◦ တေႃႇၶႆႉ ၵမ်ႈတၢပ်ႇႁၢင်ႇမိူင်းၵလေႈလႁ ၶိၵျေႃႈထေႃႈ~ထၢမ်မႃး၊– လဝ်ႇတၢၵ်းၶေပေၶ်ၵေႃၶျင်း ၵူမ်းၵမ်သၢမ်ပိူင် ၽိုၼ်ႈတူင်းတႃး~ၶိုၼ်ႈလိုၼ်ႈ၊–၊ ပိူင်ၶိုင်ႈ ၵၢၼ်ဝႃႇႁူၼ်းႁဝ်းႁႃလီ လူင်ႇလီးပူး~သမ်ႈသရူႈလမ်ႉ။– လၢတ်ႇၶႆႉ လိုင်လႆႇႁၢင်ႇႁၢႆႉ ပူၼ်ႉပိူင်ႁူႈ~တၢင်းမူတ်း။–။

790 ◦ လူင်ႇၶဝ်ႈၶႆႉ ၵလေႈလႁ ၶိၵျေႃႈထေႃႈ~တူင်းတႃးၶေႃႈ ။– ႁဝ်ၶၼ်ႁၼ်လူမ်းၶိုၼ်းတူဝ် ႁူဝ်လိုၼ်မိူင်းမိုၼ်း မူဝ်ႇသိုၼ်း ဝႃး~တူၵ်ႈၵၢင်ႇ၊–၊ ဝႃႇတီႇတူၼ်လီၶႃၶၼ်း ႁျၢင်ႉႁႃလူင်ႇတြႃး~ၵေႈႁၢၼ်ႈ။– ပႆႈႁူတီႇၵၼ်တိုဝ်ႉတႃႇၵမတ ၶိပ်ႉပၢၼ်ႈ~တၼ်းငိမ်း ။–။

791 ◦ ၵၼ်ၶဝ်ႈႁၢင်ႇႁၢႆႉလၢတ်ႇၶႆႉငလႇ လၢတ်ႇၶေႃႇလႆႇသႃႇလၢႆတၢၼ်ႈ~ထိုင်လီၶၼ်ႉ၊– ႁၢင်လိုၼ်းတူဝ် မိူင်းမိုၼ်းၶႃၶၼ်း ယၢင်းၵၼ်ထၢင်ႈတိူဝ်းပီ~ဝႃႇလိုၼ်ႇ၊–၊ ၶႆႉလမ်ႉ ဝႃႇတီႇမျိူဝ်းၶဝ်ၶႃၶၼ်း တုၵ်ႉႁၼ်ႈထ သုၶၵ်ႇၶၢတ်ႇႁျၢင်းလီ~သြူႈၶၼ်ႉ။–

ၵထၢင်ႇလွင်ႈၶိုင်ႈ ၵၢင်ႈမွင်းၶိရျေႃႇထျႃႇ~လွမ်ၵၢမ်း။–။

792 ႉ ၶၢမ်ႇတုၵ်ႉၶၢမ်ႇၶိတ်ႈ လၢတ်ႈတီႈၶ်ႉသုတ်းႁွျႇ~လိူဝ်တူဝ် ၊– ၽၶ်းသေပႃတိၶ်ပႃမိုဝ်း ပၢတ်ႇၶူၶ်ႁူဝ်~ၵိၵ်ႇၵဝ်ႈ၊–၊ တင်းမိင်းၵမ်ႇမီးပိူင်သင်လႅးလႅး ၽေႈလပ်းတူဝ်~သေသွၵ်ႇ။– ၶွၶ်းၵိင်ႈၵိူၵ်ႇၶမ်ႉၵိူၵ်ႇႁူမ်ႇ တေႈလီပွၵ်ႇ~ႁူဝ်တွၶ်း။–။

793 ႉ ၶူပ်ႇမိူဝ်ႈပိူၶ်ႈမႅးမ်င်ႇႁွႈ ၵေႇလႇၵရသႇႁူႈယိူင်ႈ ၵဝ်ထွၵ်ႇ~ၶိူဝ်လိၶ်ၶၶ်ႉ၊– တူဝ်ၶဝ်ၵွၶ်ၵၶ်ႁွမ်းမႅး မူပ်ႇ ၶူပ်းၵိၶ်~ၶင်ႇလၢတ်ႈ၊–၊ တင်းတူဝ်လမ်သႅး သဝ်ႈၶုၵ်းလိၶ်~လႆးလၢင်ႇ။– ထၢၶ်ႈပေႅးႁူဝ်ၵိင်ႈ ၵုၶ်ႈလုၶ်ႈဝႆႉၵၢင် ပၢင်ႇ~ၵၢၶ်းထူဝ်း။–။

794ႉ လႆႈလိူဝ်ႈတုၵ်ႉၵၶ်ႇထ သုၶၵ်ႉၶၢတ်ႈ လိူဝ်းသၢင်ႇ~ၵတွၶ်း၊– ၵျၢင်းမိူၶ်တူဝ်မျၢင်ငေႊ ၶင်းတေႊလေႇၶူတ်းၶွၶ်း ~ၵိူၵ်ႇၶမ်ႈ ၊–၊ ပိူင်ၶႆ ပၢၶ်ႁူၶ်းတူၵ်းၽၢၶ်သၢင်းရေး သိင်ႈလိူဝ်တွၶ်း~တုၵ်ႉၵၶ်ႇထ[]ႇၶၶ်ႉ ။– ဝႅႈၵၶ်ၵၢင်ႈၵႃႉ

လူဝ်ႈၶႅဝ်ႉ ၼၢတ်ႈၶေႈသမ်ႉသၢႆႉ~တၢင်းလႆႈငိမ်းၸူမ်းၵိုဝ်ႉၶေႈ။–။

795 ။ ၶိၵျေႃႉထႃႉၸၢ် တီႈၶႅၼ်ႈၵမ်ႉၸွၼ်ႈတၢင်းၵျင်ႉသူႉတေႃႉ ဝတိင်ႉလႃႉ~သၽေႃးၶေႈ– ၵဵတ်းၵိုဝ် တၢၵ်းဝႃႈလႆႈပီၶၼ်ၵႃ ၵျူဝ်းပၢၶ်လုၶၼ်း ၵွၶၼ်ႉၶီးယေႃး~ဝႃႈမျၢတ်ႈသင်ငလႈ–။ ၵၢၶ်ပိုင်သူႁွင်းတင်းလႆ ၵူၵ်းၵႆတၢင်းၵျင်း တီႈသၽေႃး~ ယုတ်ႈၶေႃႉၶၶဵ်ႉ ။– ပိုၶ်ႈႁွႆးလေႉၵၶ် ၵၢၶ်ႉၵျၢၵ်ႈၵၶ်ႉထႃႉထူႉရ ဝိပတ်ႉသၶေႃႉထူႉရ ၵၢၶ်ႉထေႃႈၽေႃႉဝၶေႃႉ~ သွၶ်လွႆ သွၶ်ၶေႃးႁွႆးၵူဝ်ႈ။–။

796 ။ ၵႃႈလိုဝ်ႈသပ်ႉပရူၵ်ႉၼမ်ႉၽလေမ်ႉ လုၵ်ႈမၢၵ်ႉမႆႉ ၵဵတ်းလႃႉ~တၢင်ၽဝ်းၶၶဵ်ႉ ။– မူတ်းသွႆတူဝ်ၶိင်း ထိင်းလွင်းၵျူတႃ တိၶ်မိုဝ်း ယူႉၵျင်းၵျဝ်း~သွင်ႉပၶ်ႈတေႉယဝ်ႉ။–။ ဝၢင်းသေၽၢင်လီႁွၶ်းငဝ်း ယႃႉပႆယိုၶ်းတၢဝ်းၶိုင်ႈႁွမ်ယဝ်း~ၵၶ်ႉထႃႉ။–

ၵျမ်ႇၶိၵ်ႈရူပုႇရူင်ႇ သတ်ႉတုႇရူင်ႇ ၵၶ်ႇထုႇရူင်ႇ ရသုႇရူင်ႇ ၽွတ်ႉထပုႇရူင်ႇ ၺုႈယိူင်ႈၶိူင်ႈၵုႇမုႇ~ၽီရူၶ်း။–။

797 ႉ သမ်ႇမုႇၵၢႇလီႇဝ လဝ်ႈဝုႈသၣ်ႇမၢၵ်ႇဝၢၵ်ႈ တူၶ်ႈၽေၢၵ်ႈလုႇ~ရူပ်းလေုး ၊– တၶ်းၶႆ ဝၢင်းသေၵုလ်ၶၢဝ် လမ်လၵ်ၵ် မိူင်းရူၶ်း ထုၵ်းၶူၶ်းသၢၵ်ႇၵၢၶ်းပေုး~လိုႈၶုၵ်ႈ၊–၊ သူပ်းၵူမ်ၵုမ်းၶမ်းသၢင်လၢဝ်ၽြေး ဝၶ်းၵုးႁွႆႇတူဝ်ရၺၢၶ်း ရသေးသၢၵ်ႈ ႁၢင်းၶေုး~ဝၢၵ်ႈထိူၶ်ႇ။– ၵျမ်ႇယုႉလေုးၽ တေုးသ မေးၵ မုႇၶ တိၵ်ႉထိမြေ်ႇၵတုၵ်ႈ ၵျမ်ႇၶုၵ်ႈ ၵျမ်ႇမျၵ်ႈၶုတ်းၵိူၶ်ႇ~ ထူမ်ပိူင်း။–။

798 ႉ ၶ်ႉလမ်ႉ ၽိူၵ်ႈၶဝ်တပ်ႉပ ၵိၵ်ႉသိူၵ်ႇၶ ၶိၵ်ႉၶမသူႇတေုႇ ထွၵ်ႈၵျၢၵ်းထိူၶ်ႇ~ၵၢၵ်လူၵ်ယဝ်ႉ ၊– လၵ်ႇပိၶ်တၢင်း ၵၶ်ပွၵ်ၺု တုလွမ်ၶိပ်ႉပၢၶ်း ပွၵ်ႇလၵ်းရူၵ်~ ႁွုႇသိူဝ်ႈ ၊–၊ တၶ်းၶႆ မျုဝ်းလီရၺၢၶ်း ၵူးတၢၶ်းမျၢတ်ႈတိူဝ်းသိၶ်~သူႇ

တေႃႇ။– ၶႅၼ်ႇလမ်ႉ ၶဝ်ႈပဵၼ်ၵၢရိင်ႇလူဝ်ႇႁႃႇလ တပ်ႉပသီႇၵျင်ႉမျၢတ်ႈ ၸၢၼ်ၽေႃႇ~တၢင်းရူဝ်းယဝ်ႉ။–။

799 ။ တေႃႈၵၢၼ်ၵျႃႇမဝႃႇသီႇ မီးၵူမ်ႈၵျႃႇမၶိ ယူႇသၢင်ႈမြေႇပေႃႇ~လမ်ႁူၼ်းၶၼ်ႉ။– ၶႅၼ်ႇလမ်ႉ ပေႃးၵၢၼ်လၢႆတူၼ်လၢႆ ပႃး ရၽၢၶၼ်း တၢင်းၵျင်းတိၼ်ႇထတ်းႁူၼ်း~ၵျင်ႉမျၢတ်ႈ။–။ ၵ်မ်းၵၢဝ်သိၼ်သိၼ်တြႃး လေးပႃးသုၵ်ႈလွၵ်ႇလူၼ်း~လေႃးၵီႇယဝ်ႉ။– သိၼ်ႇၶင်ႇသီႇလပႃႇရိသုတ်ႉထိ သီလမြၢတ်ႈၶိုတ်းလီႇ~တၢင်းၵျင်းၶၼ်ႉ။–။

800 ။ သွင်ႇၵျိၼ်ႇမိၵ်ႉသႃႇၵႃႇလီႇဝ မိၵ်ႉသႃႇလုႃႇၶ သၢင်ႇၵပ်ႉပ ယူႇၵၢင်ႈလေႃးၵီႇ~တွင်းတႃး ။– ၵၢၼ်ပိူင်သၢဝ်းႁူၵ်း ၵႃမ်းၶၢၼ်ၵၢမျူဝ်း ထိင်းသိၼ်းပိူင်ၶၼ်ၼ် လီ"ငါမ်း" သီးလွၵ်ႇၵႃး~ယႃႇလၢတ်ႈ ။–။ ယႃႇပႆၵ်ႇတ်းၵျၼ်ႁူၼ်းႁူၼ်း တၢင်းၶၢႆၶူဝ်းႁွင်း ၶျင်းမွင်းလူလ်ႈလေႃးၽေး~ၵုၵ်ႉလႃႇၶၼ်ႉ။– ယႃႇပႆႈတၢပ်ႈလူလ်ႈလုၵ်ႈလၢပ်ႈလုမ်ႈၽေႉ ၶုလတူႇသၵ ၵၢၶေႇသၶေႃႇ~တွင်း တႃး။–။

႘႐႑။ သိၼ်ႈၶင်ႈသီႇလသမ်ႈဝရ ၵူႈလိူဝ်ႈသိၼ်တ်ႉလူႇ~တိူဝ်းသိၼ်ၵ၊– ယူႇပႆႈသိူဝ်းလွမ်းတၢင်းတၢၼ်းႁူၼ်းလႆႈ မွင်းသူးၶၢမ်ႈ မိူးၵိၼ်~လုၵ်ႈလၢပ်ႈၶေၼ်ႉတ၊–၊ တၼ်းၶႅၼ်လႅင်ႈၵိၵ်ႈဝူႈတူၼ်လီရျၢၼ်း ပၼ်ႈတိူဝ်းသိၼ်~သွၵ်ႉတေႃႈ။– ၶႅၼ်ႉလမ်ႉဢၵျၢင်ႉ ၵမ်ႈမဝူႈ ဢပ်ပတိ ၶဢေပ်ပတိ ဢၢပ်ႈယူႇမဝ်ႈဢၢပ်ႈယူႇ ၵူႉလၢင်ႈၶေူးလေႈ~ၵျၼ်ႁျင်း။–။

႘႐႒ ။ ၶွၵ်ႈၶႅၼ်ႉၵိၵိုမၶုၵ်ႉသ သပ်ႉပသတ်ႉတဝူႈ ႁူႈယိူင်ႈပၢၼ်ၵေႈ~ႁူၼ်းၵိူၼ်း ၊– ၶႅၼ်ႉၵေူႈ တၢင်းၵျၢင်းဢလွင်း လၢၼ်း ၵွင်းတူၼ်ၵျွၼ် သွၼ်ၵၼ်ၵျတ်းၶေၼ်လိမ်သိုၼ်း တၵ်ႈၸေတိူၼ်း~ၵွတ်ႈၶႅၼ်ႈ။– လီတေူႈတွင်းဢဝ်သိၼ်သိၼ်ႈတြူး ငေးပူးႁူႈ ပီလိူၼ်း~သွၵ်ႉတေႃႈ။– ၶိၵ်ႉလသီႇလ ဢဝ်ၵျတ်းပထမဢလေႈ~ဢွၼ်တၢင်းတၶေူႈ။–။

႘႐႓ ။ ယောပန ဘိက္ခု တီသု သရဏေသု ပရိပူရိ ကရတောတိ သမ္မာသဿ ဥပေါသထေ ဥပေါသထော အဋ္ဌဂကံ ဥပေါသထံ သမ္မာဒိယာ ဒါနံ ဒေတိ ဒီပံ ဂန္ဓံ ပူဇေတိ၊ မာတာပိတရံ ဥပဋ္ဌာတိ ဓမ္မာ သုဏာတိ သော ပန ဟန္တံ

ဂစ္ဆန္တိ၊ ကလျာဏော ကိတ္တိသဒ္ဒော အာဘုဂစ္ဆတိ စ ပရိသာသု ဝကာလတော ဥပသင်္ကမိ၊ အသံမုဠှောကာ ရက္ခာရောဂံ ဥပ္ပန္နာတိ [87]။ ယေပၼၶ ၽိၵ်ႈၶု –ဝႃႈတီႈၶိဝ်ႁျူးထႃႇ ၸႂ်ႇပရပိူၵ်ႈသွၵ်ႉတေႃႇ~ၸႂ်ႇၶႅ၊– ၵမျိူဝ်းတႃႇယၵ်ႇ တင်းလၢႆ ၵိုင်ၽၢင်ၸၢင်းႁျၢင်း ၵႂၶ်ႇၶူးထွႆး~ႁျၢင်ႉမျၢတ်ႈဝႃႈၶေႈ၊–၊ ပသၶ်ၶလိၵ်ႉတေး သတ်ႉထႃႇႁျေႇလူဝ်ႇ ၼၢဝ်သွႆ ႁျေးတွၶ်း ႁေႉၵႁျၢင်း~သိၶ်ႇလျေႃႇငလႈ။– တီသု သရဏေသု– ၼဝ်ႈပိၶ်မူႇလသိၵ်ႈၼႃႇ တီႈပၶ်ႈမၶ်ႈမြေးတေႃႇ~ၵ်မ်း လႃး။–။

၈၀၄ ။ **ပရိပူရိကာ -** ၶူႈၵၶ်တၵ်ႇပၶ်ႈ မၶ်ႈၵ်ၶ်ႇဝိႉႁူႈမိူဝ်ႈလီႇလျေႃႇ~ႁျူဝ်းလႃးတ ၊– လၵ်းၶူႈမေးၼတ်း လတ်းၵျုတၢင်း ႁျၢင်းၵွ်လိသုတ်းတွၶ်း သွၵ်ႉတေႇၶင်ႇၸႂ်ႇ~ပၶ်ႈမၶ်ႈဝိႉတ၊–၊ သမ္မာသသ -ၵ်ၶ်ႇၵၶ်လီလူင်သုတ်းတွၶ်း ၵမ်ႇသင်

[87] ၼေႃႈပႃႇလိလိုဝ်းၶ်ႇ ပေးတူလုဝ်းတီႈၶ်းသုတ်ႈၵုတုမ်ပရိၵ၊ ၶ်းပထိၵဝၢၵ်ႈပႃႇလိလဝ်ႈ တေႇၼေႈလိၵ်ႈ(30 တေႃႇ, 47)ၶေၶ်ႇလိုင် ၵမ်ႇလံႈၵျၶ်။

မႃး~တႅၵ်ႈယႂ်ႇ။– **ဥပေါသထော** သွၵ်ႉတေႃႇၵုပ်ႈ ၶျုၵ်ႈၵၢၼ်ႈဝိၵႃႇလ ၵေႃႇလႃႇ~ဝႆးဝၼ်း။–။

႘႐႕ ။ **ဥပေါသထံ**– ၵုပ်ႈပၵ်ႈတ်ႇယိူင်ႈ ၶိူင်ႈၶဝ်တႃႇယၵႃႇ~တၼ်းလူင်ၶၼ်ႉ။– **သမ္မာဒိယာမိ** ၵၽျင်းၵျင်းလီပိူင်ၶၼ်
သတၢင်းၵျေႃႇလေႃးၵူင်~ထၢင်ႇသႃႇဝႆႉယဝ်ႉ ။– တၼ်းၵၼ်တႃၶမ်တၢင်းတၢၼ်း ပေႃးၵၢၼ်းထၢပ်ႈဝၢင်းပူင် ~ ၵလူႇၶၼ်ႉ။–
ပူဇေတ ပူႇလေႃႇသၵ်ႉၵႃႇၵ ၶုပ်ႉဝႆႈလႆႇမူႇ~ၵႃႇၶၼ်း။–။

႘႐႖ ။ **မာတာပိတရံ** တီႈပေႃႈမႄႈသွင်သူႇ~ၵျေႃးလူးၶၼ်ႉ။– **ဥပဋ္ဌာတ** –လူၵ်ၶၼ်ပၶၼ်ၵိၶၼ်လုမ်းလၢႆး ၵႂ်ႉသေးၽူး~ၵမ်ႇ
လိုဝ်ႈ။–။ **သတ်တထမ်မံ**– သူႇတေႃႇၵွင်းတြူးပိူင်ၶႆ မျၢတ်ႈထွၼ်းထူး~တွၼ်းတၢင်ႇ။– **သုဏာတိ**–ပိုၼ်ႈယၼ်းတုၼ်းထွမ်ႇ
ယဝ်ႉ သိုပ်ႉၵျၢင်ႉၶၢင်ႇၶႆႉ လႆႈၵၼ်ထၢင်ႇ~ၵၵျူဝ်း။–။

႘႐႗ ။ **ၵယံ** တီႈၶၢင်ႇၶႆႉ လဝ်ႈဝႃႈသူႇတေႃႇမၢၼ်ႇ ၵျၢင်ႉမျၢတ်ႈလၢင်ႇတၢတ်ႈသိုဝ်လၢင်ႇ~သၢင်းလၢင်းၶႆႉ ။– **ထမ်မၸုပ်ပတ်**

တီပၼ်ၶေႃ–သၽေႃးမၢၵ်ႇ သၽေႃးၽူဝ်ႇ ၶိပ်ႉပၢၼ်းပွင်ႇပိၼ်တၢင်း~တီႈမျၢတ်ႈ၊–၊ တၼ်းၶႆ တၢင်းၵျၢင်းၶုၼ်ၶေႃင်း တၢင်း လႆႈၵူၼ်းၵူႊၶၼ်း ၵပ်းတိူၼ်းမျၢတ်ႈၵူႊၵျၢင်း~လၵ်ႇဝႃႈၵိၵိုလရိၵ်ႉတႃႇယဝ်ႉ။– တၢင်းၶႆႉ ၶဝ်ႈပိၼ်တၢင်းပွင်ႇၽူဝ်ႇ တၢင်းပွင်ႇမၢၵ်ႇ ၵႃႇၶႄႇလၢၵ်ႈသမ်ႇၽႄႇ~မင်းလွင်း။–။

၈၀၈ ။ ၶိၵျေႃႇထႃႇၵျ မိူင်းလၵ်းတွင်းတ သၢမ်ယိူင်ႈၶႆႉ ထၢမ်လဝ်ႈမျၢတ်ႈလွႃႇ~ၽြေးၶေႃး ၊– ၵႃၵျင်းတၢင်းသၢမ်သိၼ်ႈၶႆႉ ၵၢင်လႆႈတူဝ်မိူင်းမီးၶၶေႃ တူၵ်ႇတွင်းတႃး~ပႆႉၵၢင်ႈတေႉယဝ်ႉ ၊–၊ လိူဝ်သေပိူင်ၶႆ တၵ်းမီးၵျင်းလႆႈ ၽႂ်တၵ်းၶေမိူင်း လွင်ႈတြႃး~ တၢင်းမိူင်ႇၶၶေႃႉ ။– မိူင်းလီၵိပ်းလွမ်ႇၵေႈတွင်ႉၵျင်ႈသႆႈ မၢတ်ႈၵူဝ်ႈလႆႈ လီၵ်ႉလီၵ်ႉယႂ်ႇယႂ်ႇ~တင်းၵျင်းလီယဝ်ႉ။–။

၈၀၉ ။ ႁွၵ်းၵျႃႈ ယႃႇၵူဝ်ႈယိူင်ႈလိူင်ႉၶင်ႇတူၵ်ႉၵၶ်ႇထ ငလႈသုၶၵ်ႉၶၢတ်ႈ ၵူဝ်ၽ်ႇ~လီၵဝ်၊– ပိူဝ်ႈၵၢၼ် ၵျႃႈသိၼ်မိူၼ်ႇၶိုင်ႈ သၢဝ်းပႆလိတ်းပႃး ၽြေးပႆႇလွမ်းၵဝ်~ၵျၢင်ႉလွင်ႈလူင်ယဝ်ႉ၊–၊ လႆႈမိူင်းတၵ်းၶိူဝ်ႈယေႃးၵၢမ်း ပိူင်ၶၶေႃသၽေႃး ဝႃႈၶိင်းၶဝ်~မျၢတ်ႈ

ၶႄႉၵိူဝ် ။– လင်ႉဝၼ်းလၢတ်ႈၶႆႉပိူၼ်ႈလီၵၢင်ႈ လၢတ်ႈၶႄႈၵၢႈတၢၵ်းလႆႈၶျမ်းသျႉ~ပၢၼ်လုၼ်းၵိူဝ်ဝၼ်း။–။

810 ။ ၵၢယူႉတိၵ်ႉထိ ပလၵပရပိူၵ်ႈ ႁူၼ်းမိူၵ်ႈဝၼ်းၶင်ႉၶႆႉ ၵိၵ်ႈလွႆႈၵ်တ်းၶႄႉ~ၵၢင်းၶဝ်၊– ဝၼ်းၵၢၼ် ၵၢၵျၢင်ႉၽၼ် ၵၢၵျၢင်ႉ မၼ်း ၵၼ်းၵျူၵ်ႈၵျမ်ႉၵ်တ်းၵၢဝ်~လူဝ်ႉလိူၵ်ႈဝၼ်းၶႆ ၊–၊ တၢၼ်းၶႆသိင်လၢဝ် သီၶၢဝ်မေၵျႃး သၢင်းၶျေးမၶေးလွႆသိဝ်ၵတွၼ်း ယွၼ်းထၢမ်သုင်းပႃး လၢတ်ႈၶၵ်ႈမဝ်~ၶေမွၵ်ႉယဝ်ႉ ။– သုင်းထွင်ႉသၢင်ႉယွင်ႉပရပိူၵ်ႈ ဝႆႉသေတၢင်းမိူၵ်ႈၵၢဝိတ်ႉလၢႉ ပၢင်ႉ လိုၼ်ႈၵၢၼ်ၵွၵ်ႉ~ၵိဝ်တၢင်းဝၼ်းၶေႃး။–။

811 ။ လင်ႉတၵ်းၵူႉဝၼ်း ပၼ်းတွႆႈပၼ်းၵွင်ႉ တၢင်းၵွၢႉဝႉၶၶေပ်ႉပူႉတိ တီႈမျၢတ်ႈလိၼ်ၶွင်ႉ~သုင်းပႃးယဝ်ႉ ၊– တင်းၶဝ်သြႉတ ပေးသၢမ်ၵိင် သိင်ယိၼ်တင်းၵျွင်း တုင်းတွင်းထွမ်ႉတြႃး~လဝ်ႈလၢတ်ႈ၊–၊ ပေးဝၼ်း ငဝ်းသိင်သုတ်းၵွႆတွႆးတၢၼ်း သုတ်းၶၢၼ်း ၶျေႃးတြႃး~ထမ်ႉမႉၶၶင်ႉ။– တင်းသိင်ႈပရပိူၵ်ႈ ဝႆႉသေတၢင်းမိူၵ်ႈ ပထမမူႉလိၵ်ႈသေးတႉ~ထိုင်ၶိင်းၶဝ်ယဝ်ႉ။–။

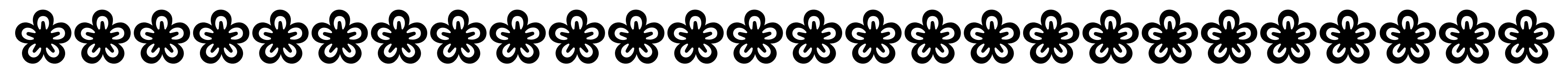
812 ။ ၵူမ်ႈလူလ်ႈသုၵ်ႂ်ႇသခင်ႇထခေႇ ၸူႈၵခင်ၵေႉရေႉ ၵိတ်းပေႉသုင်းထွင်ႇ သၢင်ႇယွင်ႇခိၵျေႈထႃႇ~ဝခင်းခခေင်ယဝ်ႉ ।– တင်းလူင်လုမ်းလၢင်း ၶုခ်ခေါင်းတူၵ်းထိုင်တၢလီတြႃး ၸႅင်ႇပိင်းၵခင်~သိင်ႈသိင်ႈတေႉယဝ်ႉ।–। ပိုဝ်ႈခံ လင်ႇဝႃႈခေါင်းထုပ်း ခေါင်းၵခင် ခေါင်းလႃး တြႃႈၸြေးလူဝ်ႈတၵ်းၵူႉလၵ်းၵခင်~သေႇၶျူႇခခေင်ႉ။– ၵိတ်းခေင်ႇ လႆႈၵူပ်ႉထုပ်းတေႃႇ တၢမျေႇၵမ်ႇ ၵူႉ သပ်ႉပိင်ႇလူလင်ႇခဵႈ ၵွင်ႉဝႃႈသၢင်ႇၵေႃႇတမသြႃႇ~ရၵၢခင်းယဝ်ႉ။–။

813 ။ မၢတ်ႈတၵႃႇမလၢတ်ႈၵ ၵမ်ႇၵူႉလၵ်းၵုသူဝ်ႇ တီလိုဝ်ႈတီႈလွၵ်ႈမၢခင်ႇယႃႇ~တြႃးခခေင်ႉ।– ပေႃးတၢခင်ႇၵူခင်းၵခင် ဝခင်း ခခေင် ထုပ်းၵခင်သိင်လၢဝ်မုခင်ၶမ်း ၵမ်ႇမီးၵူႉလၵ်းၸြေး~ၵ်ခင်ႇလဝ်ႈ।–। တူလ်းလူပႃးလွၵ် ပႃးလွၵ်သေၵေႃႈ လိုင်လိုင် ပိုင်လိဝ် မိုခင်ၵခင် တူလ်းပိလွမ်းတၢင်း ယၢင်ႈလူင်မႃး~တဝ်ႈလေႇ။– ၵလိင်ႇတေႇယ ၸြေးပိခင်လဝ်ႈၵေႃႈ ၵႃႈၵမ်ႇၵိၵ်ႉထိဝိထ ပျ ပွႆႇပျႃႇတိၵႃႇ ၵမ်ႇလိင်ႈၵထိပ်ႉပေႇ~ပိခင်ၸြေးလူင်ခေႃႈ။–။

814 ။ ၵႃႇလတေႃႈလင်ႇၶႆႉ ၸဝ်းၸူႉၵူသူဝ်ႇ ၵမ်ႇလၢင်ႈၶႄးလေႇ~သၽေႃးၶၶေၵ်ႉ ။– ၶိုင်းတၢင်းသႃႇသၶေႃႇ ပေႃးၵႃႈၸၶႅၼ်ႈ သေလၢႆဝူလိုၼ်းဝၢႆး လၢႆးတႃၵၼ်ႉၶႄႇတူလိုၼ်းပွင်ႇလွင်ႈၶေႃး~မုင်ႈယၢၵ်ႈ ။–။ တၶၢင်းၶႆ မုၶၼ်ၶမ်းလင်ႇတၵ်းပူင်ပၶၼ် သၢမ်ႁွင်ႈတြႃး တီႈ သၽေႃး~ပွၵ်ႈယႃႇယဝ်ႉ ။– ၵၶႅၼ်ႇလဝ်ႈ ၶိူဝ်ႈငဝ်ႈလေႇၶျွတ်ႈတူဝ်မိူၵ်ႈ ပရိူၵ်ႈ လင်ႇဝႃႈသုၵ်ႈပထေႇယဝႃႇ~ၵျမ်းၵြီးယဝ်ႉ ။–။

815 ။ လဝ်ႈလင်ႇၶိူဝ်ႈလၢတ်ႈသင်ႇၶႃႇ ၽၵ်ႉၵဝႁွတ်ႉတႃႇ~ရႃၶၢင်းယဝ်ႉ။– ၸဝ်းတၵ်းပူင်သေထဵဝ်သႂ် မွႆႇႁမ်တြႃး ၶွတ်ႇသုတ်း ၶၢင်း~တၢင်းၶိုင်ႈႁွၶႄႇယဝ်ႉ သူၵူလိုၼ်ႉ သူၶႄႃ ။။။ သႃထု သႃထု သႃထု။

ထမ်းလဝ်ႈ တိပိဋသုၵ်ႈ တွၼ်ႈၵၢၼ်(10)သုတ်းယဝ်ႉၵေႃႈ။

ထမ်းလဝ်ႈ တိပိထသုၵ်ႈ တွၼ်ႈၶၼ် (11)

816 ။ ၶိၼ်ငေလႈ လႅ်ႈလင်ဝု၊တၶီးၵႃး တြုးလႅ်းဖေ ၶေလွမ်းပၢတ်ႈၵူးတၢၼ်း~လၼ်ၶၼ်ႇပုၵ်ႈ [88]။– ၵၼ်ၶၼ်ႇလဝ်ႈၶႆႈငဝ်ႈ ယဝ်ႉ ၵုၵ်ႈလိုဝ်ႈၵုတုင်ႇပရိၵ၊ ၽိုၶ်သုၵ်ႈ~တြုးၶၶေ်ႉ။–။ ပွၵ်ႈၶိုင်ႈ ၵၼ်ၶၼ်ႇလဝ်ႈရပ်ႈတမ်ႈမိၵတ၊ ၵိတ်ႉလၵုၵ်ႈ~တေႃး ၵျူး၊– တ ၶမ်းတူလုံးလူႇလၼ်ၶၼ်လွႆ ၵွႆၵႆသုတ်းၵိမ်း ၽိၵူၶၼ်းၵႃးပိၼ်မႃး~ၽွၵ်ႇၵုၢင်ႈ ၊–၊

817 ။ ငဝ်းသိၼ်လင်ႇတၵ်းခိုၼ်းၶေၵောၵျွင်း ၵွၼ်တၢင်း လႃႉပိုင်းလႃး~လၼ်ၶၼ်ႇပုၵ်ႈ။– ၵၼ်ၶၼ်ႇလဝ်ႈလင်ႇတူၵ်ႇ ၶူၼ်ႉလူလုၼ်ႈ ဝေႃးၵျု၊ရ ပထမ မၵျု၊သမၶၼ်ႇတၽိုၶ်သုၵ်ႈ~လႅ်းၵျေႃး။–။ လၢတ်ႈလူလုၼ်ႈမၵျု၊ၽတော်ႉတၵၢပ်ႈ ၶေႇရပ်ႈမျလိုင်ႇလုၵ်ႈ~ ပိုင်း လႃး ၊– သၢမ်တူၶၼ်ပိၼ်လွမ်ဝၶၼ်းၶၶေ် ပေ၊ပၢင်လႃး~တေႇတင်ႈတေႉယဝ်ႉ၊–၊

---

[88] လႅ်းၵွ၊လင်ႇၵ၊ၵၶၼ်ၶၼ်ႇ မၶၼ်းမိုၶ်လႅ်းၶူးမေ လဝ်ႈထမ်ႇမတိၶၼ်ႇၶ ၵၶၼ်တိမ်ႈဝႆႇၶင်းလိၵ်ႈသုၵ်ႇတမွၶၼ်းထမ်း၊ ၵမ်ႇလွႆႈလႅ်းမုၶၼ်လဝ်ႈယူႇၵျွင်း။

၈၁၈ ႉ ၵႃတၢင်းသၢမ်တူၼ် မႄးထိုင်တူဝ်ၵဝ် ၵေႃႈတမႄး~ၽြၢတ်ႈလွႆႈယဝ်ႉ။– လင်ႇတၵ်းႁိၵ်ႈလိူဝ်ႈ လတုပုၵ်ႉထ သမၼ်ႇတ ၽြၢတ်ႈထွတ်ႈၽေဝႆႇ~မုၼ်ၶမ်းတေႉယဝ်ႉ။–။ မၵျႃႇသမၼ်ႇတလၢၵ်ႈထၢၵ်ႈ ၵႃသၢၵ်ႈလၵ်ႉၵျဝတီႇၶီႇၽွင်ႇ လႆႈလီးၵျႃႇ~လီတ်း မျူဝ်းၶၼ်ႉ၊– သိပ်းၵိတ်းတူၼ်ၶုၼ်တၢ်ၶၼ်းၵၼ် သိုပ်ႇၶၼ်းရူဝ်း~တေႇတင်ႈ၊–၊

၈၁၉ ႉ ၵႃဝ်ၵုႈယၢမ်းလီဝ် တၵ်းထိုင်မိူင်းပၢင် ၵပ်ႈတၢမ်းတူဝ်း~ၵမ်ႇၽေႃႇၶၼ်ႉ ။– ယင်းၵျၼ်ႇတရိပလ်ႇလ ၵျုႈသိပ်းသၢမ် လဝ်ႈ တၵ်းပေႃႇၽေႃႇပုႈၶေႈ ယင်းၶေႃႇ~ၶမ်တွၼ်း။–။ လႆႈဝုႈၵႃၼ်ႇတၵပ်ႈ ၵူၵ်းသိပ်းပၢႆသီႇ သမၼ်ႇတလၵျူႇ~မင်းတြူး ၶၼ်ႉ။– သင်ႇၶျေႇၵႃလွင်းပၢၵ်ႇသၢဝ်းပၢႆပ်တ်ႇ ၶမ်လူင်ၶမ်လၢင် ၵမ်ႇၽေႃႇလျူး~ယေႈလုၵ်ႈယေႈလုၵ်ႈၶၼ်ႉယဝ်ႉ၊–၊

၈၂၀ ႉ ၶင်းၵုႈယေႈတူၼ် ယၢၼ်ၵၼ်~သွင်သင်ႇၶေႇ၊ ၵပ်ႈၵျူႇၵပ်ႈငေႇၶၼ်ႉ။– တုပ်ႉၽိၵ်ႉၶၼ်ႇတရၵပ်ႈ ရျေးၵၼ်ႇလရ ၵပ်ႈ သတ်ႉတၼ်ႇတရၵပ်ႈ ၽၢၼ်ႇၵူႈၵႃလေႇ~ပဵၼ်လွမ်း။–။ လင်ႇႁိၵ်ႈသမၼ်ႇတသုၵ်ႈ လဝ်ႈၶႆႈလၢတ်ႈလွင်ႈၵႃထိပ်ႈပေႇ

~သ ၽေႃးယဝ်ႉ၊– ဝၢႆးၵၼ် တၢင်ႇႁၼ်လွမ်းၶၢဝ်းယၢဝ် ၸီႇႁူၼ်းတင်းလၢႆ လင်ႉတၵ်းၸႂ်း~မွၵ်ႉလၢတ်ႈ၊–၊

821 ။ ထုၵ်ႉၶိုင်ႈ သင်လၢဝ်သဝ်းၶွင်းသၢမ်လၢႆး ႁူင်းလူင်သထေး တင်ႈသွင်ၶေႃး~လေႉတုၵ်ႉၶၼ်ႉ။– ၸရေတွၵ်ႉလပြမ်ႉမၶ ငူၼ်ႈၶိုင်ႈ ပြမ်ႉမုၵ်ႉ~မေမူင်းၶၼ်ႉ။–။ ၶဝ်ႈပိၼ်လုၵ်ႈမၼ်းပရေးၵိုၵ်ႈ မျၢတ်ႈသြုၵ်ႉ~ပုၶ်ၶေး၊– ယွၼ်းထၢမ်မျူဝ်း ႁူၼ်းလီ ယွမ်း တေႉပိၼ်မုၵ်း~သၢၵ်ႈသၢၵ်ႈတေႉယဝ်ႉ၊–၊

822 ။ ၵၢင်လွၵ်ႈသွင်တူၼ် ဝၢႆးၵၼ်မျူဝ်းႁူၼ်းတၢင်းလၢႆ ပၢၵ်ႉပၢႆပုၵ်း~လေးၵီႉ။– တၵ်းၶွၵ်ႈဝၢႆးၵၼ် ပြမ်ႉမၶမျၢတ်ႈတၢင်ႉ လၢင်ႉ ၶျေႉပူၼ်ႉတၢင်ႉတီႈ~တင်းသီႉလေးပုၵ်းၶၼ်ႉ။–။ ၵယူႉဝုၵ်ႉတတီႈၶင်ႉၶႆႉ မၢတ်ႈဝၢႆးၶဝ်လီႉ~လီတွၼ်း ၊– ငဝ်းသင်လင်ႉ တၵ်းၶေပၶ် ၵၡွင်းလေးပုၵ်း ၶျူးၶေးၸေႃႉလၵ်ႈႁွၼ်း~ယုတ်ႈမျၢတ်ႈတေႉယဝ်ႉ၊–၊

823 ။ မျူဝ်းလွၵ်ႈၵမ်ႉတွၼ်ႉလီသေမျူဝ်းလွၵ်ႈ ၸွၵ်ႈၵိုင်တြုၵ်း ၵေႃႈမၼ်းတွၼ်း~မျၢတ်ႈၶေႃႉ ။– ၵယုတ်ႈ ၵလၢတ်ႈ ၵမျၢတ်ႈ

မီးတမ်ႈႁူဝ်ႉၵျၢင်ႉမျၢတ်ႈသိၵ်ႉၶျႃႉ~တြႃးယဝ်ႉ။–။ ခႄႉခေႈ ၵ်ခႅ်ႉလဝ်ႈခႂ်ႈငဝ်ႈဝေးႁျႃႉရ တေႉၵပ်ႈၵမ်ႉၽႄႉ~ပိုင်းလႃးခခႅ်ႉ ။–
ခငႄ်ႉႁိုဝ် သွင်တူခ်တၵ်းပွႂ်းလႅ်င်းလို ခႂ်ႇတူဝ်ရျႃခ်း ၵမ်ႉယူဝ်းမႃး~ယုတ်ႈမျၢတ်ႈ။–။
824 ။ ခေလွမ်းလိူဝ်းခဝ်လိတ်းမျူဝ်း ခိူဝ်းခဝ်ၵွခ်တၢင်း လိူဝ်ႉပုင်ႉခႄး~ပြၢမ်ႉမႃႉခခႅ်ႉ ။– ယုတ်ႈလၢတ်ႈ ယုတ်ႈမျၢတ်ႈ
ပထမတေႉတင်ႈၵမ်ႉၽႄႉ~ပိုင်းမီး။–။ တၢင်းခခႅ်ႉ ၵမ်ႉခင်ႉၵမ်ႉတူၵ်ႈ လႃႉတိသရလျၢခ်ႉ လဝ်ႈခႂ်ႈဝေးႁျႃႉရတေႉသခႄႉ~
ၵႁျင်းယဝ်ႉ။– သွင်တူခ်သွင်ပႃး တပ်ႉပေးၽြေးထိုင်လီ တႃသုင်ရျႃခ်းႁွင်း~သၢခ်ႉလႂ်ႈ လျၢခ်ႉလႂ်ႈဝႃႈခႂ် ။–။
825 ။ တခ်းခႂ် ၵူးတၢခ်းတြႃး ဝႂ်ႉလီတွင်း~လိခ်ႉပုၵ်ႈ ။– ခႂ်ႉလမ်ႉ ၵ်ခႅ်ႉလဝ်ႈသႂ်ႉလိုဝ်ႈ ထမ်ႉမႃႉလႃႉတိ ပြၢမ်ႉမခ
ၽိုခ်သုၵ်ႈ~တြႃးယဝ်ႉ [89]။–။ ဝႃႈတီႈၽရေတွႃႉလ သိၵ်ႉထဝႃႉယွတ်ႈလဝ်ႈ သိဝ်ႈလုၵ်ႈ~သွင်ပႃး ။– တင်းလူင် ၵမျူဝ်း

[89] ပြမ်ႉမခသေတ်ႈၵခ်ဝႃႈခႂ်ႇ လွမ်းခင်ႉလႂ်ႈၵခ်ခႂ်ႈခုတ်ႇတၵခိၵႃႉယ ပႃႉလီလဝ်ႈခခ်ႇငတႇ ၵမ်ႉၵပ်းၵႃႉၵခ်တၢင်းလဝ်ႈၽရေတွႃႉလ ငလႈ လဝ်ႈဝႃႉသိတ်ႇထ။ ခႄႈလိၵ်ႈ(80-81)

မီးလွႆ မိူၼ် ႁၼ် တူဝ်မိၼ်တူဝ်လုလုၼ်း ယူႇႁၢင်းႁႄး~ဝၢင်ႈတႃႈ၊–၊

826 ႉ လိၵ်ႈပၢၼ်ၶီၼ်ၸၢၼ်ၵႃတၢင်း လွမ်းႁၢၼ်ပိၼ်ၶၢၼ်ၶၢၼ် ပူးပွင်ႈထူၼ်ႈလေးမႃး~သင်ႇၶျႃႇ ။– ႁုႆးပၢၵ်ႇႁုႆးသိပ်း ငႄးရူႇငႄး

သေႇ တေႇတင်ႈႁၢင်ႈၶၼ်ႇထႃႇ~တူဝ်မျႃဝ်း။–။ တေႇလူလွၼ်ႈသရူၵ်ႈၽုင်ႇမိသီႇယိူင်ႈ ၵမ်ႇလႆႈပိူင်ႈသိၵ်ႉလၢႇ~လေးပျႃင်း ၊–

လိၵ်ႈပၢၼ်မႃးပိၼ်တေလိူၼ် တိၼ်ၶၢဝ်ၶူၼ်လိူင် ၶူၵ်ႉၵူးတွင်း~ယူႇထမ်ႈ၊–၊

827 ႉ မူးသိူဝ်းထူပ်းႁဝ်တူဝ်လီရသေး ၶျေးပၼ်တြႃးၶႆႈၵႃႁျွင်း~သီႇပုၵ်ႈ ။– ၶၼ်ႉလမ်ႉ လႆႈလိုဝ်ႈၵပေႇတယႃႇ မေႃးရူႇဝိ

ႁႃႇလ ဝိဝႃႇယၽိုၼ်သုၵ်ႈ~ၵူးတွင်းယဝ်ႉ။–။ လႆးသမ်ႉ ပိၼ်ၶူၵ်ႉၶုမ်ႈသဂုငေႇ မေႈလုၵ်ႈ~ၶူၼ်လႆး၊– သႆၽိူၼ်းႁုႆးၵိၼ်ၶျေ

ၶမ်လိၼ်းပူင်း ပႃႇလမ်ၶႆး~ၸူပ်ႇယိူဝ်ႈ၊–၊

818 ႉ လူမ်းထူဝ်းမွႆတွင် ၽွင်လိၼ်လွမ်းႁၢၼ်ၽူင်ႉၵႆးၵႆး~မႆႈပႃႇ။– ၶျေႉမေႈၵမ်ႇလၢင်ႈၶႆႉပႆႈသဂုၶ ၵၼ်ႇတလၶႆႇလုၵ်ႈ

ၵေႃးသႂ်ႇ~ယၢၼ်ယုမ်း။–။ မိူဝ်ႈ ဢမၻၼ်ႇတီႈ သီႇလႁုၼမ်ႇ သိတ်ႉလမ်ႇဢၼၼ်ႇတမ်ႇ တေႃႇတိင်ႈသရၼႄႇႁုင်ႇ~သၢမ်ပုး ယဝ်ႉ၊– သုတ်းသေသၢႆၽိူဝ်း လၢမ်းၵိၼ်ၵေႃၼ်မ်ပူင်းလဝ်း တၼ်းသဝ်းဢလွင်း ဢမ်ႇၽိၼ်ဝ်မႄး~ၵုပ်ႇယိူဝ်ႈ၊–၊

႘႒႙ ။ တၼ်းၼႆ လင်ႇဝၢႆႈမျူဝ်းလီမျူဝ်းႁွင်း ဢလွင်းသိူၵ်ႈတြႃး~ထမ်ႇမႃႇ။– လဝ်ႈလင်ႇသႅင်ႇလိုဝ်ႈသီႇလႁုၼႄ သုၵ်ႉတသႃ ရၼႄႇ~ငူင်းမျူဝ်း ။–။ ၼႆႉလမ်ႉ လိမ်မိူဝ်ႈလိၼ်တိတမ်ႇ သတ်ႉတသင်ႇၼေျႇယမ်ႇ ဢမ်ႇတွၼ်ႉၼုၵ်ႈသၵ်းထႃႇ~လႄးလႄး ၊– သုတ်းၵႃႈ လၢသိၼ်ၻမေးသႃးလၢင်း မေးၼေၢင်း ၼွၼ်းၻၢင်းမွၼ်ၵူဝ် ဢၼ်လိဝ်ၼိူင်းလုၵ်း ၼိပ်ႇၽိုၼ်ၽႄး~ပႆႇလၢတ်ႈသၵ်းပွၵ်ႈ၊–၊

႘႓႐ ။ ပိူင်လိူင်သေၵေႃႈ မီးၼိူင်းၵၢင်လိူင် ၻၢဝ်သိူင်ၼလႄင်း လွႆးသုင်းပၼ်တြႃး~ဢုၵ်ႉသႃႇဝၵ်ႃႇ။– မိမိဢၢႇဝိၵ်ႉလၢၼ်ႇလျၢၼ်ႇလဝ်ႈ တေႃႇလူလ်ႈသရူၵ်ႈ ၽုင်ႇမိသီႇယိူင်ႈ ဢမ်ႇလႆႈပိူင်ႈသိတ်ႉလႃႇ~လွႆးတိင်း ။–။ တင်းၼႆႉ ဢမ်ႇလႆႈပြၢၼ်ႇပူၼ်ႉ ဢၵျင်ႉလႃႇ ရိၵ်ႉတသူႇမျၢတ်ႈ ဢုၵ်ႉသႃႇဝၵ်ႃႇ~လွႆးမြႄးယဝ်ႉ၊– ပိၼ်ႁူၼ်းပိၼ်သတ်းပိၼ်ၽီ တၢင်းလီမုၼ်သိၼ်ဢေၵျူဝ်း ၵျမ်ႇပျူင်းလေး

~လၢႆႈလိူဝ်ႈ၊–၊

831 ။ တေႃႈလၵ်း ၵမ်ႉတွၼ်ႈလွႆးသေတူၼ်တူဝ် လၢႆးမူဝ်လုမ်ႈၵမ်းပေး~မၢတ်ႈလႄႉၶၼ်ႈ ။– လၶၼ်ႈ လဝ်ႈလင်ႉသိုၼ်ႉ လိူဝ်ႈလတုၽူင်ႉမိ သုၵ်ႈၵႄႉထႄႉ~ၶေလွမ်း။–။ မျူဝ်းၶၼ်ႈမျူဝ်းၶၼ်ႈ မျၢတ်ႈၵႄႈသိုၼ်တၢင်ႉၵမ်ႉလႆႈဝႄႈ မီးၵႄႈဝတ်ႈၵူဝ်ႉၵျင်းလီႉ မိူင်ႈသိုတ်ႉလႄႉ~တြူးယဝ်ႉ၊– လဝ်ႈလင်ႉလၵ်းၽေမေးမြၢၼ်း ၽျၢၼ်းပၼ်ၵျေးပၼ် ပေးၵျၼ်ၵႃရျင်း ၶေႄႉသွင်ပုး~လိုၼ်ႈ လွင်ႈ၊–၊

832 ။ မျူဝ်းၵူၼ်းၵၢၼ်လီၵၢၼ်ယွမ်း ၵိုတ်းၵိူဝ်တၵ်းလွမ်းၶေပၼ်ပိုၼ်ဝမ်း ၵမ်ႈတြူး~ၵျင်ႉယိုၼ်ႉ။– ပိၵ်ႉဝႄႈၶဝ်ႈပိုၼ်သူႉ တေႃႉ သူႉမျၢတ်ႈ သူႉတၢတ်ႈသူႉဝ ၵၢၵျင်ႉမဝ ၵႄႉလႄႉၵမဝ်ႉလ မဝ်ႉပြမဝ်ႉတၢၼ်ႉ ၶိပ်ႉပၢၼ်ႉၽူဝ်ႉပိင်း လၢပ်ႈမဝ်ႉသိုၼ်ႉ~ ၵိူဝ်ၼလႈတၵ်းလၢင်ႈၵဝ်ၵႄႈလိုၵ်ွင်း။–။ လိူဝ်သေၵၢၵျင်ႉၵျႃႉ ၵၢၵျမ်ႉၽွၵ်ႉလွင်ႉ ပျုႉပတသိုင်ႈယုတ်ႈၵမ်ႉယိုၼ်ႉ~ၵူၼ်းတၼ်

ၼၼ်ႉ ။–   ႁႆႉသင် ပေႃးႁူႈပဵၼ်တၢင်း ပုင်ႇၶေႃးၵမျူဝ်း တၼ်းၶူဝ်းသထေး မင်းမြေးမင်းသႃး ပိၵ်ႉသမ်ႉၽွႆးၶွင်းတွင်ႉမၼ်း ယသေႃႇထရျႇမၵျႇတေႇဝီႇ ႁိုတ်ႇလုံးႁၼ်ရေႈ~ပဵၼ်ၵမျူဝ်းယုတ်ႈသိင်ႈယဝ်ႉ။–။

834 ။ လင်ႇဝႃႈ ၶိင်းႁဝ်ၵမ်ႇလင်း ၵမ်ႇႁိၼ်ႇမျူဝ်းလုၺ် ၽေႃၼ်ယွမ်းသွမ်းလုၺ် ႁူၼ်းလုၺ်တၵ်းရေး လီၶေးလီရျေး သၽေး ၵႁျၢင်းတူဝ်မၼ်း လူဝ်ႈတၵ်းရျၼ်~မျၵ်ႈမျၢင်ႇ။– ပိၵ်ႉဝႃႈ ၶဝ်ႈပဵၼ်ရျေႇလုၵ်ႈ မုၵ်ႉသူဝ်းတမ်ႇငႃႈ ႁူၼ်းမႃႈႁူၼ်းယွင်ႇ ႁူၼ်း တုတ်ႈႁူၼ်းႁုတ်ႈႁူၼ်းရျဝ်ႈ လမ်သဝ်ႈငလႈရျိတ်းလၢင်ႇ~လႆလေႃႉလႆမျူဝ်း။–။ ပေႃးယင်းၵႁျၢင်ႉ သၢင်ႉတၢင်ႉတင်ႈတေႇ ပေႇ သေတုလရိၵ်ႉတႃႇ သၵ်တ်ႉလႃႇသီႇလ ထူႇဝမျတသိင်းတၢၼ်ႇ ႁိုင်ႇလုၵ်ႈလၵ်တ်ႈပိဝ်လၢင်ႇ~တွၼ်းရေး။–   သၼ်ႇထေႇၵမျူဝ်း မၼ်းၵဝ်လေႉႁိုတ်ႇ မိူၼ်ႁၼ်ၶျၢင်းၶျၢင်း ၽွၼ်ႇတၵ်းမြေး~မျၢတ်ႈႁူႈမၼ်းၵူလုၺ်ႉ ။–။

835 ။ ႁမ်ႇမလ ၵုတုလ ႁၢမ်ႇငလႈၵုတု သွင်ၵၼ် ပွင်းႁၼ်ၵွၼ်တၢင်း တမ်ႈလႃၽေး~ ႁပ်ႉၽေဝႁၼ်ႇတိင်ႇၼၼ်ႉ။–

တပ်ႉပေးတေႃႉလဝ်ႈလိူင်တၢၵ်းဝႆႉ မျူဝ်းၶျႈ မျူဝ်းလဝ်ႈ မျူဝ်းယုတ်ႈ မျူဝ်းလၢတ်ႈ မျူဝ်းမျၢတ်ႈ ၵႃထၢင်ႇၵမ်ႇသိင်ႈလႆႈ လူဝ်း ရိူင်ႇ~လွႆၶေႃး ။–။ ၵိုတ်ႉလွႆလီမ်မိူဝ်ႈ လၢၵ်ႈထၢၵ်ႈထမ်ႇမတသီႇ လေႃးၵဝီႇယွတ်ႈလဝ်ႈ ၽူင်းသိူင်ႇ~ပြေႃးၶၶေႃ ။– ၶွင်းမိူင်း ၵေႃးသမ်ႇၽီႇၶၶေႃ ယင်းမီးၽၶေႃႇတၵ သထေးလူင် ၵျေႃႇတၢင်းၵျူး~တၢင်ႇပိူၶ်ႈဝံႉယဝ်ႉ।–।

836 ။ တင်းၵျႈ သိင်လီၶမ်းငိုၶ်း တိုၶ်းၶမေၵွၢႆးဝူဝ်း ၵမျူဝ်းမၵျီးၶွူး~ၵုၵ်ႉလျႇၶၶေႃ။– ၽွင်ၵမ်ႇၶပေႉလႆႈၶႆႈလၢင်ႈ ၵုၵ်ႉ တေႇသင်ႇၶျေႃႇ တိူၵ်ႈလီတ်ႈရတၶေႃႇ~ၶမေတွၶ်း ။–။ ၶငႆလႈ မေးမၶ်းၽၶေႃႇတၵ ၵျၢၶ်ႇလီတ်ႈထေႃးပၶေႃႇ ~ သထေး ၶၶေႃ।– လီမ်လူဝ်ႈၶွင်းတူဝ်ၶၢင်းပူးၵၢင်လျ လမီးၵွၶ်ႇငေသေး~ၵျူႉၵျၢင်ႈၶၶေႃယဝ်ႉ।–।

837 ။ သုၵျိႇၵမ်ႇငွႆႈပႆလွႆ ဝၶ်းၶွင်ၶၢင်းပူး လုၵ်ႈသထေး~ၵူဝ်ႇဝၶ်ႇၶၶေႃ ။– ၵၶ်ဝႆႈငဝ်းလီတ်ႇဝၶ်းထွင်ႇ လူမ်းပဝ်ႇ ၵမ်ႇလႆႈဝႆႈၵတ်းသၶ်ႇ~သေယၢမ်းလမ်ႉယဝ်ႉ။–။ ၵျႇလျႇၵျႇၵျႇရ ၵၶ်တၵ်းၵိၶ်သွႆႇတွင်ႉဝၢင်ႈသႆႈမျူဝ်းမႆႈၵမ်ႇတၢၶ်ႇ

~ၽဵတ်းၵိူၼ်းၶႅၼ်ႇ၊– ဢၼ်ၶူမ်ဢၼ်ၶၼ်း ၸိမ်းၽဵဝ်လႅးလႅး ၵၢင်ဝၼ်းဢိၵ်ႈၵၢင်ၶိုၼ်း~သွင်ႈလွတ်ႈတေႉယဝ်ႉ၊–၊

႘႓႘ ။ တၼ်းဢၼ်တၵ်းၶွၼ်း မွၼ်ႁူဝ်ၽေးတေႃး ၶျူးလီလမ်ၵျမျၢၵ်ႉလုင်း ၶေႃင်းသုင်းလေႈဢၢႆႈၵိူၼ်း~ၶိင်ႉသီႈယဝ်ႉ။– လိူၵ်ႈႁႃႁႃႈသႃႈ ၵမ်ႈမမ်ႉလမ်ပွတ်ႈ ၽွတ်ႉထပႃႈၵူၼ်ႈဢၼ်ၵူၼ်းဢၼ်ၵွၼ်ႇ မွၼ်ႇပျႃႈၶတ်ႉတီႈပႃႈသိူဝ်ႈလိူၼ်ႈတိၼ်လီႈ~ဢိင် ၵွၼ်း။–။ ယႃဢၼ်တၵ်းလုပ်ႈ တၵ်းလုပ်ႉတၵ်းဢႃပ်ႈ လိူၵ်ႈႁႃဢၢႆသႃပ်ႈဢၢၵျေႃႈ လမ်ႈပႃႈ ၶေႃမ်ႈသႃႈ ၵႃႈရမၢၵ်ႈ ၵ်ၵ်ႉလၢၵ်ႈ လၼ်ႇတၵူႈၶီႈ~ၵ်ၼ်လိၼ်၊– မျူဝ်းဢၼ်ဢၢႆမိၼ်ဢၢႆပျၢင်း ဝၢင်းသေ ၵွႆးဢၢပ်ၵိူင်းၵၢင်းၵတူဝ်း လႃႈတိၽူဝ်ႈၽလေႃႈ ဢိတ်ႉလႃႈ ၽလေမ်ႈလေးလၢင်း ၶိင်းသီႈၶေႃမ်ႈသႃႈၶီႈ ဢမ်ႈလိူင်းၶိင်~ၽေႃႈလုပ်ႈၶဝ်ယဝ်ႉ ၊–၊

႘႓႙ ။ တၢင်းဢၼ်တၵ်းၵိၼ် တၵ်းသုင်း မုၼ်းလုင်းမုၼ်းပျူး သိၵျူးၵိူဝ်ဝၢၼ် ဢူၼ်ထႃၼ်ၶူမ်းဝူဝ်း ဢမျူဝ်းထေႃးပၢတ်ႈ မိင်းမၼ်းသထေး သိမ်းၶၼ်ႈလုၵ်ႈႁွၵ်းသိင်~ၶီႈလႃႈၶႅၼ်ႇ။– ၵ်ၼ်ႈဢၼ်ဢမ်ႈပျၢတ်ႈဢမ်ႈလျၢတ်ႈ မြိင်ႈမီႈထေႃးပၢတ်ႈထၢၼ်း

ယေႈ ၼမ်ႉၽိူင်ႈၼမ်ႉၵႂ်ႈ ႁၢၼ်ႈသႁႃႈ~တင်းလေးၼေၼ်ႉ။–။ တၢင်းၼေၼ်ႉ ႁူဝ်ၵၢၼ်ပတိသၼ်ႈထေႈ ႁူဝ်ႈယေႈထေႃးပၼေ ၸၢၼ်ႈလိၼ်ၼ်ႈ မီးႁႂ်ႉ~တၢင်းပိၼ် ၊– လင်ႈဝူႈသထေးၶျၢင်းထိင် တၢင်းၵိၼ်တၢင်းၼႂ်ၼ်း ဝၼ်းပၼ်ယၢယမ်ဝၼ်းၼိုၼ်း သၢပ်ႈ ၸိုၼ်းမိၼ်~လွတ်ႈလိတ်ႈတေႉယဝ်ႉ၊–၊

840 ႞ ၼႆလႈ ပေႃးဝူႈထိုင်ပၢၼ်သိပ်းလိူၼ် မိူၼ်လမ်တၵ်းၽႂ်း ၼေင်းပူးမိူဝ်ႈယၢမ်းယိၼ်~ၼွပ်ႈၼႃႈၼေၼ်ႉ။– ၽၼ်ႈတႁ သုၵ်ႈ ၸၢဝ်ႉမေႃယၢပဵတ်ႈၵေႃႉ ထႃႈၼုၼ်ႈတရိတၢတ်ႈ ပိင်ႈလၢႈ~ပိင်းတေႃးၼေၼ်ႉ။–။ ၵိၵ်ႈသမ်ႉ ပဵတ်ႈၵေႃႉပရေႃးၸိတ ပြႃမ်ႈ မၼေ ပေႈတၢင်ႈတၢတ်ႈသြႃႈ~ၸူးလႃးၼေၼ်ႉ၊– သထေးၵၢဝ်ထိုင်ၸိုၼ်းလူင် ပူင်သူးလူၸၼ်ဝၼ်းလိၼ်း ၵမ်ႈယၢၼ်ႁေႃး~ၽေႃတ်ႈ ၽေႃၵ်ႈ၊–၊

841 ႞ ၼိူဝ်ၼႆႉ တင်းၵၢၼ်ၼေင်းယိင်း မိုဝ်းလီမေႃၵမ် လူမ်းၼမ်သၼ်လင် ၵိၼ်လူမ်ထူဝ်းမေး ၼိၵ်ႉသမႃး ~ လၢင်ႈမိပ်ႈ

ၶၶေ်ႉ ။– ၶႆႉရေႈ ပ်ၢတ်ႈရေႉလ်ၢၵ်ႉတႃတ်ႈ တရဝိၵ်ႉလုႈယိ သၶ်ႈထေႈၵိူတ်ႈၵွၵ်ႈတွင်ႉ ၵၶ်ႈၶဝ်ႈၸေႃပ်ႈ~ႁူင်ၵိၶ်း ။–။
ပျႃင်ႈၶႆႉ ရေႉၵၶ်ပို်ႉလႃင်ႉပို်ႉသုၵ်ႈ ၶမေ်ႉၵုၶ်ႈၶမေ်ႉမႆႈ တူမ်ႈသူမ်ႈပွႆႈတယေုႈ ၶဝ်ႈမိၶ်ႉၶေႃမ်ႈသုႈ လုပ်ႈၵမ်းမိပ်ႈ~ယုမဝ်း
ၶၶေ်ႉ ။– ၶႆႉရေႈ သုၵျႆႈၵုမျး လုမ်းလုးပ်ၢတ်ႈရေႉၶေႃင်းယိင်း ထိင်းလူမိူဝ်ႈယိပ်းပုသူဝ်း ၶူဝ်းၶႃဝ်သႃင်းဢေႊ မၵျႈမ ၵ
ၵုႈလုမရျေႈ ယူႈဢ်ၢင်သဝ်း~ၵမ်ႈဢေႃၵ်ႈတေႉယဝ်ႉ ။–။

842 ။ ဢႆးတၵ်းၵွမ်ႈထေုးပၶရေႈ ယူလ်ႈၵဝ် ဢဝ်သေၵႃႆမိၶ်ၵႃႆၶၶ်း ၵၶ်းမၶ်းပေုးၵျႃႆ ၵိတ်းလႃႆမိႃးသုလ်းၵ်ၢၶ်ႈလမ်း
ဝဝ်း~မိႃးထႃၶ်ႈ။– ၶၶေ်ႉရေႈ လိူၵ်ႈၵဝ်မႆႉၵုတ်ႈမႆႉရေႈ ၵ်ၢၶ်ၵ်ၢၶ်ႈ ဢဝ်ၶ်ၢၶ်ႈပ်ၢတ်ႈလေုႉ တေုႉတႃင်ႈၵျေုႈပွင်ပၶ်ႈ~ယိ်ၢဝ်
ၵျူဝ်းယဝ်ႉ။–။ ၶႆငလႈ ပေုးဝုႈပွင်ႈၶွပ်ႈၶၵ်ႈၶႃတ်ႈ ၶိင်ႈမျႃတ်ႈယႃမ်းတေုႈ ထေုးပၶလေုၵ်ႈတူၶ်ႈလႃင်းမႃၶ်ႈ~ဢွူးမုး ။–
သထေးထူၵ်းၵဝ်ၵိုၶ်းၶမ်း ၵျမ်းဢေးမေးပၶ်ၶမ်းပွႆး လူႈလွၶ်းလုး~ဝူလ်ႈပိူၶ်ႈ။–။

843 ။   တင်းၶဝ်ၵိူၼ်ၵိူၼ် ၽုၼ်လႆၢသမႃး တၢတ်ႈၵူႈလႃး~ပေႇတၢင်ႇၶၶၼ်ႉ ။–   ပၵျႃးၵှိတပြမ်ႇမၶ ၵၢထလေႇယမင်ႇႁ
လႃႇ ၶိူးမျၢၵ်ႈသၽၢင်ႇ~ပွႆးလၢမ်းယဝ်ႉ။–။   ပေႃႉၵှ်ႇၶၺႃႇၵိႇ သီႇၶၺေႈမျူဝ်ႉတေႃႇလဝ်ႈ ၶုမ်ႇထဝ်ႈသၼၢင်ႇ~တၢင်းၵျူးယဝ်ႉ၊–
ၵူင်ႈဝႃႈ ႁၶၼ်ႇထဝၶၼ်ႇၶ သထေးသမိူးပိူးတၶၼ် ၵိူတ်ႇၵှၶၼ်မႃး~လုၵ်ႈတူၶၼ်ႈဝႃႈၶႆ ၊–၊

844 ။   ႁၶၼ်ႇထၵၶၼ်ဝႃႈလမ်ႉ ဝႃႈၵၶၼ်ၵၢႆႇၸွမ်ၶႆးတူဝ် ၸွမ်ၶူဝ်ယင်းၵေးမံႉႁျႃး~ၶၢမ်ႇသႃႇ။–   ဝၶၼ်ႇၶ ၵှၢင်ႈလိၼ်ပ်ႈလီတၢင်ႇ
ပူၶၼ်ႉတီႈဝႃႈသေႇၶျူႇ~တွၶၼ်းႁူၶၼ်း။–။   ၵေႃးသမ်ႇၽိဵႇပြေႇၵျူႇၶၶၼ်ႉ ၵူႉႁူႈတီႈမင်ႇႁလႃႇ~ၶၢမ်းလီယဝ်ႉ၊–   သထေးမိူးတၢင်း
ႁၢင်လၢယိူင်းၶၢင်း သတၢင်းၵျူႇသုတ်းပီ~ပိူၶၼ်ႈလိၼ်ႈ၊–၊

845 ။   ၶႆၼ်လႈ ဝၶၼ်းၵၶၼ်သထေး မိူးတၢင်းႁၢင်လၢယိူင်းၶၢင်း သမိူးမျၢၵ်ႈမိူၶၼ်းလီ~မုင်ႈပၢင်ႇၶၶၼ်ႉ။–   ယင်းမိူးသၢဝ်ၵေႇ
မေႈတုတ်ႈၵေႃႉၶိူင်ႈ ယၢၵ်ႈလိူဝ်တၢင်ႇ~ၶေႃယွၶၼ်း ။–။   မၶၼ်းယင်းပႃးၵဝ်လုၵ်ႈၵမ်ႇပေႃႈ တမ်ႇယေႃႈၽၢၶၼ်ၵှၢင်ႇ~မၢၶၼ်း

တၢင်းၼၼ်ႉ ၊– လိူဝ်သေတူၵ်းၽေႃၼ်သၢင်းရေး ပုးလႆယွၼ်းၵိၼ်ဝၼ်းလႅင်း ယူႇႁင်းၼေႃင်း~သိူင်ႈယၢၵ်ႈ ၊–၊

846 ။ ၼေႃင်းယိင်းၼုၵ်းထူပ်းတူဝ်တူၼ် ၽိတ်းၽူၼ်ၵႂႃင်း လွင်ႈပိူင်ၵျႃင်း~ၵမ်ႇတေႃႇၼၼ်ႉ။– ႁူႈမိူဝ်ႈႁူႈၵၼ်ၵႄႉႁႂႃႇ သြႃႇ ႁႂႃင်းၼဝ်ၽိၵ်ႉၼုၼီႇ သွၵ်ႈႁူမ်ႈၽူလ်းႁေႃႇ~ႁႃယွၼ်း။–။ မိူဝ်ႈၼိုင်ႈ ၵုပလဝၼ်ႇၼႃႇ လွႆႉႁူၼ်ႇလိၼ်ႈၼေႃင်းၼေႃႇ~သိင်ယိင်း ၼၼ်ႉ၊– ၵေႉရေႉႁူၼ်းၽေႃၼ်ယွၼ်းၵိၼ် မေႃႇတူဝ်မိင်း~လၢၼ်ႈႁၢင်ႈဝႆႉယဝ်ႉ၊–၊

847 ။ လၼ်ႇတၵ်းသွၼ်ပၼ်ၵူၼ်းလီတြႃး ဝႃးၵၼ်ႁွႆႈမၼ်းလၢၼ်ႈတူဝ်မိင်း~ၵႃႇယႃႇ။– ဝႃးၵၼ်တုၵ်ႉၼ တုၵ်ႉၼ ၵႃႇယၵတ်ႉ တမ်ႇ ၵမ်ႇႁူႁၢင်ႈသေႇၼျႃႇ~လၢင်တွၼ်း။–။ မၼ်းၵေႃႈၵဝ်ၵိတ်းၽႄႇဝၼႄႇလၢၼ်ႈႁၢင်ႈ ႁူႈယၢင်ႈပႁႂႃႇ~ယွၼ်းၵိၼ်၊– တၢင်း ၵႂၢမ်တၢင်းႁူဝ် လိူဝ်တူဝ်ႁူမ်းယိၼ်း ယၢပ်ႇလိူဝ်မိၼ်~သိင်ႈယၢၵ်ႈ၊–၊

848 ။ ၼိူင်လႈ ဝၼ်းၵၼ်သထေးၽွႆးႁၼ် ပၢၼ်ၵၼ်သမိူးမေႈယွၼ်းၵိၼ်~တုတ်ႈၼူဝ်ႇၼၼ်ႉ။– မၼ်းၵေႃႈႁႂႃႇၵိုတ်ႇလုၵ်ႈ

ၵွၼ်ႇတွင်ႉ ၵမ်ႇပေႃးလွမ်းလူဝ်ႇ~သထေးဝႃႈၶႆႉ။–။ ၶူပ်ႇမိူဝ်ႈသၶၼ်ႇထေႇဝိလႃႇယိ ၽၢတ်ႇမေႈသဝ်းၶူဝ်ႇ~ၽွႆးမႃး၊– ၶၢင်း ယိင်းဝႃႈၵၢၼ် သင်ၵဝ်တၵ်းပွႆးၵိပ်းၵၢဝ် ၸင်းၵဝ်ၶွၼ်းၽဵၼ်း လိင်ႉလုမ်းလႃး~လေႇလေႈၶႆလမ်ႉ၊–၊

849 ႉ တၵ်းပိၵ်ၽၢၼ်လွၵ်ႇ တင်းၸုဝ်းတင်းမၢၼ်း ၵူႈဝၼ်းၵႃး~ပူႇသႃႇယဝ်ႉ။– ၵမ်းၶိုင်ႈၵူဝ်လီႈၽွႆးတိူဝ်ႉ ၶိူဝ်ႉလိူတ်ႈၵမ်ႇ တေႃႇ လွင်ႈၵၢၼ်ၼေႇ~လပ်းမၢၼ်း။–။ လၢင်ႇတၵ်းၵၢဝ်လုၵ်ႈသုၵ်ႈၶမေႉယဝ်ႉ ၵျမ်ႇပ်တ်ႈဝၢင်းယႃႇ~ၸင်းမၢၼ်း၊–၊ ယၵ်းၵၢဝ် မၢင်တွင် လွင်မေးၵေႃးလိင်ၶၢင်းယိင်း ၸေႃႇၵိၼ်ပၢၼ်း~ ယွတ်ႈၵူလ်ႈၶၢၼ်ႉယဝ်ႉ၊–၊

850 ႉ သင်တတၵ်းၶိင်းၵဝ်ၵိတ်းၶၢၼ် ၵိမ်းတၢင်းပိူၼ်ႈၸၢၼ်မၢၼ်း~ၵိပ်းႁွႃႇ။– လၢင်ႇတၵ်းလႆႈလွတ်ႈတုၵ်ႉၶ သွင်ပႃႈ တင်း မေႈတင်းလုၵ်ႈ လႆႈၶျမ်းသႃႇ~ၽႅဝ်မၢၼ်း။–။ သင်ၵဝ်ၸွပ်ႇလေႇ မၢၼ်ႈပိူၼ်ႈယႃႇလၵႃႇ~တင်းလႆၢလမ်ႉ ၊– ယိဝ်ပိူၼ်ႈၶူဝ်ၵဝ် တၢင်းၶိၼ်ၸုမ်းယိၼ်း သွင်ႇၵူၼ်းၵၢႆ~မေႈတုတ်ႈ၊–၊

851။ တၼ်းၼႆ ၵႆလမ်လိၼ်းလႄး ၼေႃင်းယိင်းၸိူင်ႈလီၵၢႆ~သုတ်းၵွႆႉ။– မၼ်းလင်ႇၵိၼ်ၸေႃႇလုၵ်ႈၵွၼ်ႇ တွတ်ႈလွမ်ႇယွမ်ႇ ယိူဝ်ႈ ဝႆႉလမ်ပႇ~ၵိမ်းတၢင်း။–။ မိူဝ်ႈၼၼ်ႉ ၼုႈမၼ်းသုၺ်ႇၽၼ်ႇတၵ တႆႇသၼ်ၼႈတၢင်းၵွႆႇ~မိူဝ်းၼႄး– လင်ႇတၵ်းပႆထုပ်း ၵေႃလိၼ် သိၼ်ၼိၼ်ငေးငေး ပႇပူင်းၼုး~သၼ်ၼႇၸႆႈ။–

852 ။ ၵူၼ်းၵိူၼ်းသထေးၵၼ်ၼၼ် ယဝ်ႉၸိုၼ်းမုး~လၢတ်ႈမွၵ်ႇ ။– သုၺ်ႇၽၼ်ႇတၵလႆႈလႅၼ်ႈယဝ်ႉ သၢင်ႇၵီႈလွင်ၵွၵ်ႇ~ တွင်းတုး။–။ ၵဝ်တၵ်းလိၼ်ႉၽေႃၵ်ႈလုၵ်ႈၵဝ် ၵၼ်ႇထဝၼ်ႇၼေႇ ပိူဝ်ႈၵၼ်ၼေႈသုတ်းၽွၵ်ႇ~လုးၵၼ်– ၸဝ်လင်ႇပႆၵိပ်းၼေႃင်း ယိင်း ၸိင်းလီၵၢင်တၢင်း [ပြ]ၼ်ႇလိဝ်းၸၼ်~တဝ်ႈၵွတ်ႈ။–

853 ။ သထေးလူမ်းလူင်လူမ်းလၢင်သုတ်းတွၼ်း ဝုႈမၼ်းမၢၼ်~ၵၢမ်ႇတေႇ ။– သုၺ်ႇလင်ႇတၵ်းၵၢပ်ႈမိင်ႇၵျၼ်ႇမ မေႈ လိၼ်ႉၽူႈၼိုင်ႈလူမျေႇ~သွမ်ၼူမ်းယဝ်ႉ။–။ သငေႇမၵေႈ ၵျမ်ႇလိၼ်ႉလုၵ်ႈတၼ်ႇၽေမ်ႇပေႈ တွင်ၵျေႇ~ၵိမ်းတၢင်းယဝ်ႉ။–

သွမ်ပၼ်ၶူမ်းဝၢၼ်ႁေႃးၶွၼ်း ႁွတ်ႈၽႅင်ၼၢင်း~ႁွမ်ႈမွႆႈ။–။

854 ။ ပေႃးထိုင်သၢမ်ပၢၼ် လိူၼ်ပႆဝႆးမႃး ႁၢင်ႈၵႃသႃး~ၽူၵ်ႈၶုမ်ႈယဝ်ႉ။– ႁူၼ်ႈမသေႇ ၵိပ်းၵဝ်ၼဝ်ႈသၢၵ်ႈၵမ်ႈသိင်ႈ ၵိုတ်းႁူၼ်ႈ ၸပ်းဝၢၼ်ႈပိူၼ်ႈပဵတ်ႈ ပၼ်တေႃႈလုၵ်ႈတဵၼ်ႈၽေ ၵမ်ႈပေႃႈၵမ်ႈမေႈ ပေႃးၶုမ်ႈ~ၸွႆမၼ်း။–။ လီၵ်ႉသၢၼ်ႈၼေႃႈ ႁေႈသႃႈလမ်ပွတ်ႈၸမ်ႉပိၵ်ႈပူႈ လူင်းယူႈပႆႉႁွင်ႈႁေႃႈ ယင်သုမ်ႈ~ပိင်းၼေႃးယဝ်ႉ။– သထေးၵဝ်တၢင်းၵိမ်းၵႆး မေးၵဵတ်းတိၼ် ၽူမ်လမ်ပိင်း သုမ်ႈလူင်းၼေႃး~ႁွင်ႈႁေႃႈဝႆႉယဝ်ႉ။–။

855 ။ တင်းသွင်ၼူၼ်တေႃ ငႆးမိူၼ်ၽေးၵႃႇလမ် ၵႆႈၵမ်ႁူၼ်းမေႃမေးၵၢင်း မဝ်ႈႁၼ်ငေႃး~လဵပ်ႈလီႈယဝ်ႉ။– မျၢၵ်ႈၵၢၵ်ႈ ၶေ ၽိၵ်ႈလိင်ႈၶိၵ်ႈၵၸမ်ႈ လမ်တၢၼ်ႈမတ်းမီႈ မဵင်ႈယေႈယွႆႉယွတ်ႈ ႁၢင်ႈႁူၼ်းတဵမ်ႈမၼ်ႈတရီႈ~ၼဝ်ပႃႈသၢင်းၽေႃးၶၼ်ႉဝႃႈ။–။ ႁၵ်ႉလူလၢႆႈႁတ်ႉထဝပျူဝ်ႈ တႁူဝ်ႈယေႈပွတ်ႈလွတ်ႈလီလီႈ~ၼၢဝ်ၽူင်း။– ၵဝ်ႁႃႈပႆတိၼ် မိူဝ်းထိုင်ႁွၵ်းႁူဝ် တင်းတူဝ်ၼၢဝ်မိူၼ်

လိူၼ်ၶမ်းသိပ်းသွင် ၵုလ်ၸွင်ပိုတ်းမေး ႁွင်ႉႁူင်ယူင်း~ၶၼုမ်ႉၵူၼ်ႈဝႆႉယဝ်ႉ။–။

856 ။ သထေးၽူဝ်မေးတူလ်းၵၢၼ် ပိုင်ၶၼ်ၵၼ်ၵျွင်း ၵၢင်လွႆလၢၼ်းလၢႆး ၶိုၼ်ႈႁူပ်းလူင်း~ယႅမ်ႈမျေႉယဝ်ႉ ။– လုၵ်ႈၵွၼ်ႉ ၵေႃႉၶၼ်ႉ မၼ်းလၵ်းလပဝပြူဝ်ႉ တႁူဝ်ႉယေႉပွတ်ႉလွတ်ႈပဵဝ်ႈပၢဝ်ႈ ပူမ်တုမ်ႉၶၺူဝ်ႉၵိဝ်ႉႁွၼ်ႈထုၼ်ၶေႃႉ~မူၼ်ပူၼ်ႈသွၼ်းမေး ဝႆႉယဝ်ႉ။–။ ၽၢႆႉပၼ်ႈလုၵ်ႈၵွၵ်ႉထေးပၶလေမ်ႉ ၵၢင်ႈလၢႆႉၶႆးၶဝ်ႈ ပိၼ်မဝ်ႈၶီႈမုၵ်ႈ ဝူၼ်းပုၵ်ႈတူင်းၶေႃႉ တၢႆႈ မၢၵ်ႉၵၢဝ်ႈႁူတ်ႉ ႁူတ်ႉႁွင်ႈငွင်ႈ ၵူမေႃႉ~ယွမ်ၽေႃး။– ၵၢႆႈပိၼ်မေႃယႃ မေႃတႃမေႃတူင်း ၵၼ်ၵိၼ်ၵၼ်ၵၢင်း ၶျင်းတေႃႈၵိတ်းၶၼ်ဝၼ်းၶိုၼ်း ယၢပ်ႉလွႆၶေႃး~ၵႆႈလႆႈဝႆႉယဝ်ႉ ။–။

857 ။ သထေးယူလ်းၵဝ် ႁူၼ်းၵၼ်မဝ်ႉလမ် မဝ်ႉလႅၼ် မဝ်ႉႉၶၢဝ်လူင်လၢင် ပၢၼ်ၵၢင်မေႈၶၼူမ်း ယႅႆးၶူမ်းသွမ်ပၼ် သႅၼ် ၵၼ်ယႃမျူဝ်း ယႃႉၸိုႈလႆႈသိင်မေႃး ~ ၵႆႈသႅၼ်ႉ။– ယေႈမူဝ်ႈ သုၵျႃႉထုၵ်ႈၵဝ်ၽေးၶၢႆႉၽေးဝႃႉ ၶတ်ႉတီႉပႃႉသူဝ်ႉၵိတ်းၽေႃႈ

ၵႂမ်ႈတီႈႁႂမ်ႇမႂ်ႈမၢင်ၽၼ်ၶၼ်ႇ~ပၼ်လုၵ်ႈယိင်းၶႂၼ်းယဝ်ႉၶႃ ။–။ ၶူပ်ႇမိုဝ်ႈသူႇငေႇၶီႈသုင်ႇ ယဵဝ်ႈသုင်ႇ ၵမ်ႇတႂၼ်ႉသၵ်ႉပုတ်ႈလၢႆႈ ၵမ်တၼ်ၶၼ်ႇ~ဝၼ်ၶၼ်ၵေႃးယဝ်ႉ။– ၶျၢင်းတေႃႈႁဵတ်းၶၶေ ၵဝ်ပၼ်ႁူၶၼ်းလၢႆသၢင်းရေး ၶၢဝ်ႇတၢင်းၵျူး~ၵျူႇတူဝ်ႈဝံႉယဝ်ႉ ။–။

႘႕႘ ။ တၢင်းၵိၼ်ပေးၵၼ်တၵ်းၽဵတ်း သၵ်းၵိတ်း သထေးၵမ်ႇတႂၼ်ႉ လႆႈၵဝ်ၶိုၼ်ႈၵိုၼ်းမုး~ႁူဝ်လေႃႇဝႃႈ ။– မေႈ လဵင်ႉၶူဝ်ႉယေႇ ပုင်ႇသေႇပုင်ႇၵျႇ ၵလုႇထေုးပၢတ်ႈ ထၢၼ်းလုၵ်ႈပြိုႇပြိုႇ ၶူဝ်ႈမီႇၶိူဝ်ႉၶုမ်ႇမၢၵ်ႈၵုင်ၵျူႇ ~ ပၼ်ႁူႈပဵၼ်ဝၼ်း ၶႆႉယဝ်ႉ။–။ ၶျၢင်းတေႃႈႁဵတ်းၶင်ႇၶၶေႉ ၸၢၼ်ႇတေႃႇပေးလႆႈသီႇၵျႈၶေႈၶူပ်ႇၶၢႆႉ ထိုင်တေႃႇ~ယၢၼ်ၶုမ်းၶၶေႉ။– လၢင်း ယိင်းသထေး သေးၵၵ်ႉပုမ်ပင် ႁဵတ်းလဵင်လႂင်းၵႂင်း တင်းပဵၼ်ၵူမ်းယဵၼ်း တုမ်ႇပူမ်ၶူမ်း~ပဵၼ်ႈပၢဝ်ႈဝံႉယဝ်ႉ။–။

႘႕႙ ။ တင်းပုႈလုၵ်ႈၵိပ်းသထေး ၽေးၵၢင်း တၢင်းပဵၼ်ၵႆတူဝ် ၶူၼ်ၵူဝ်လမ်ယၢဝ်း မၢဝ်းပၢၼ်သိပ်းပႆ ႁူၼ်းလၢႆၽိူင်ၵျၼ် ႁူမ် တၼ်လူမ်းယေႃး ၵူၼ်ႈလႂမ်းလူမ်း~ၵျူႇလုႇ။– ၵျူၼ်ႇမတႃႇသ ၵိပ်းၵဝ်ၶဝ်ႈသၢၵ်ႈၽေၵ်းသၢၵ်ႈ မၢၵ်ႇႁူလ်ႈၵူလ်ႇႁဵတ်ႇ ပူၼ်ႈ

ပ်ႅတ်ႈတၢၵ်ႇၵျႅင်ႈယဝ်ႉ ပွၶ်ႈမမ်ႈၵိၶ်ၵွၢႇ~တၢင်ၸဝ်း။–။ ၵၢၶ်ဝၢႈထၢၶ်းယေႇထေၢးပၢတ်ႈ ၶမ်ႉၸိုင်ႈၶမ်ႉၵွႆႈ ၵျၢၶ်ႇသၵၢႇ~ၶူမ်းဝူဝ်းၶၶႅ်ႉ၊– ၶၷႉလမ်ႉ ပိူင်တၵ်းသုတ်းပၢၶ် ၸေၢၶ်လွႆ ၵၢၶ်လွႆလိူဝ်ၵိၶ်လိူဝ်ၶွၶ်း ၵိၵ်ႇၸိုၶ်ၶူဝ်း~သိူဝ်ႈၸျေႈ ၊–၊

၈၆၀ ။ ပေႃးဝၢႈ ၵၢၶ်လွႆယွၵ်းမွင်ၶွင်ၸျေင်း ပၶ်ၶေၢင်းသိၶ်ႈတၢမူဝ်း~သိူဝ်ႈမူၶ်ႇၶၶႅ်ႉ။– ၵၢၶ်လွႆၸေၢတ်ႇယၢတ်ႇ သိူဝ်ႈၶၢတ်ႇသိၶ်ႈလု ပိူၶ်ႈပ်ႅတ်ႈၸိုၶ်သွမ်ႇ မေႈလိၵ်ႉၵိပ်းသၵ်ႉလွႆးသႆၢႇ ဝိႉၵျိတ်းၸျေႈၵွမ်ႈ ပူၵ်ႉၵျူမ်ႇၵျေႉလိူၵ်ႇၶွပ်ႈယႆၢးတူၶ်ႇ~ပေႃးလွတ်ႈတူဝ်ယုင်း။–။ ယေႈသမ်ႉၵၢၶ်ဝၢႈၶုသေႇလွႃႇ သေးယ်ႅင်ႉၶုမ်ႇၵေႇ သငေႇတၢၶျေႈ ယၢႈၵၢပ်ႇယၢႈလုပ်ႈ တင်းၵျေႈလမ်ႇပု သိၵ်ႈၸုလေးလျၢင်း မၢၵ်ႇၸိတ်ႉပွမ်ႈ မိၶ်ႉသလၢင်ႈသေးၵိပ်ႇ မဝ်ႇလႆႈလုပ်ႈသွႆႇယၢႈၵွႆးမူၶ်ႇ~တၢးတူဝ် ၊– တင်းၵျေႈၵိမ်ၶိမ်းၵျိမ်းၵျူၶ်း ၵႆၢွမ်သေးပူးလေးလႆၢလႆၢ တၵ်းမၢးၸုၶ်ၵူၶ်သူလျ်းတၢး တေၢႇတိၶ်ၵျူဝ်~သီႈမွမ်ႈ ယင်းပႆႇမီးလႆႈသေပွၵ်ႈလူင်ယဝ်ႉ ၊–၊

861 ။ ယေႈသမ်ႉလေးလၢင်း ၵိုင်းၵၢင်းၵတူဝ်း ၽူဝ်းႁွင်းၶႅင်းသီ ယၢလီသုတ်းပီသုတ်းပၢၼ် ၵ်ယၢၼ်သုတ်းတွၼ်း လၢၵ်ႈ
တၢႆးတူဝ်~တိုင်းသငေႇၶျေႇၶႅံႉ ။– ၵ်ၼ်ႇၵၢၼ်တွင်ႉလိၵ်ပ်းၵူဝ်ၶိႆး ၶိူဝ်ႉမႆးၶူဝ်ႈၵျၢၵ်ႈ ဝၢၵ်ႈသၢၵ်ႇပ်ၼ်ၽဝ်ႇ တိုင်ႇထဝ်ႇၵျေယုၼ်ႉ
မုၼ်ႇမၢၼ်ႇ ငၢၼ်းသၼ်ႇငၢၼ်းလၢၵ်ႈ ပ်ၼ်ဝၢၵ်ႈပ်ၼ်ၵိဝ်ႇ လုၵ်ႈတ်ၼ်ႇၽေႉၽဝ်တ်ႇပေႈၽဝ်တ်ႇမေႈ မၢၵ်ႇၵူလ်ႈသငေႇလျႇ~ၶဝ်င်း
မၢၵ်ႈတၼ်ပီးၶႅံႉ။–။ ပေးဝႈၵျႇယုသူႇယိုဝ်ႈသိပ်းသီႇသိပ်းၵျႈ ၶႄႈၶင်ႇၵတ်ႉထုၽဝ်ၼ်ႇၽိဝ်ႇ ငိုၼ်းၵိဝ်ႇမွ်မေႇ ပိုၼ်ႈလေႇ
ၵျၢင်ႈၵူၼ်ႇၶဝ်တ်ႈၵွင်ႈၽေႉ ပွတ်ႇလိၼ်ႈလဝ်းၶေႇ~ၶျေးၵူမ်ယဝ်ႉ။– ႁွင်းၶျိၼ်းငေးပႆး ၵလႆးၶူၼ်ၵူဝ်ယၢဝ်းပူင်း ၶိုဝ်းလူင်းၵိမ်း
တိၼ် လမ်လီပီးတိုင်းၶွတ်ႇပၢႆၽူမ်~လူင်းလၢၵ်ႈၵိမ်းၶွင်ႈၶဝ်င်းယဝ်ႉ ။–။

862 ။ ၶၼေးသွင်တိၼ်သွင်မိုဝ်း လိၵ်ႉသိတ်ႈသေးၵိဝ် ပ်ၼ်ပိဝ်ပေးလ်င်ဝ်ၼ်းဝ်ၼ်း ၵမ်ႇတၢပ်ႈယွမ်ႉၵဝ်ႈၵူမ်~သုမ်ႇၶေႇ။–
ပၢႆၶိဝ်ႉလ်မ်သိတ်ႈသေးသွႇ လ်င်ၶင်ႇထုင်ႇၶၢင်ႇ မျၢင်းသီႇလျႇၵေႇ ၵပ်ႇလ်င်ႈၶီႇၼ်မ်းၶၢဝ်ၶွင်ႇ မွၵ်ႇလၢင်ႉတေႇတၢႆႈၵူဝ်ႉ လူ

မျေႃႇ~ၵူဝ်ပတ်ႉတႃးယႅင်းၶၼ်ႉယဝ်ႉ။–။ တၼ်ႇတႃႇသွူးတူဝ်ႈၼပ်ႉထိႇ လိႇလၢပ်ႈသိၵ်ႈၵွၼ်ႇလၢင်ၼွင်ႇ ၼရၢၼ်ႇပၢင်ႉပိုၼ်ႈထုၵ်ႈ တၢင်းမေႃႇ~ၾုင်းသၢင်ၶၼ်ႉ၊– ၵိမ်းသုပ်းၵမ်ႇၶျေႇၵမ်ႇမၢင် ပၢၼ်ၵၢင်မယမ်းၵမ်းပူး မၵူမ်ၵိမ်းႁူမ်သုမ်းၶေႃင်း ၵလုဝ်ႇလုဝ်ႇ ၼွပ်ႇမၼ်းလၢင်~မိုၼ်ဝၢၼ်ႇၵိၼ်ၵျေႈ ဝ်ႉယဝ်ႉ၊–၊

၈၆၃ ။ ပတုင်ႇမၶီႇတမျူး ၵသႃးယေႇၾွင်း ၼၢဝ်မိုၼ်ၾယွင်း ပျူးႁွင်းလၢၼ်းၵူင်ၵၢင်းၾႅ်း ႁွႆႈမေးတၢင်~ၶူတ်ႈၶေႇၶႅ်ႉ ။–

သေးတမ်ႇၾၢင်ႇၵုၶုလွႃႇ ၶေႃမ်ႇသႃႇၵလျေႃႇ ၵၢႆႇၵူဝ်ႇမိုဝ်းတိုဝ်ႉ သိုဝ်ႈၵမ်ႇလမ်သွမ်ႇ ယွမ်ႉၵွမ်ႇၵူမ်ႈၶင်ႇမွၵ်ႇလမ်ႇပေႇ~သုၼ် ပႃႈ ၶေႃင်းၶွၼ်းၶႅ်ယဝ်ႉ။–။ တင်းၶႅ်ႉ လင်ႇတၵ်းလႆႈလိုဝ်ႈ ပလ်ႇလဝရတသ ၵၼ်ႇလျူႇၵေႃးလီႇ ပတုင်ႇမၶီႇ မီးၵွၵ်ႇပႃႇ တလၵ်ႉၼၶျေႇ ဝၢင်ႈသိုၵ်ႈၵျမ်ႇၵေႇ~ႁွင်းၼျၢင်းယဝ်ႉ၊– ဝၼ်းလႂ် ဝၼ်းလႂ် ၶင်းလႂ်သထေး တူလ်းလေးၼိင်းသေးၾေႃင်ႁူမ် ၾူမ် လမ်သုပ်းလၢင် ၵၢႆတူဝ်ႁွမ်ၶူဝ်မူလ်းလွၼ်း တၢၼ်ႇလေးလျၢင်း~ၵျေႇၵႃႈၶင်းတိုၵ်ႈၶၼ်ႉယဝ်ႉ ၊–၊

864 ။ ၵၢမ်းယဝ်ႉ ၸၼ်းၶမ်းသၢမ်ပီ တူၵ်းပိၼ်ႁၢင်းမၼ်း ၼေႃးၼေႃသၢင်း~ၵ်ႃးလဝ်ႉ။- ၸၢင်ႈၵမ်ႉမႂ်ႈတူၼ်ႈ ၸုၼ်ႉထိင်ႈ လိၼ် ႁိင်ႈတိၵ်ႉၶပ်ႉ ၵလူဝ်ႉလူဝ်ႉၼေႃးယိုဝ်ႈသူၼ်ၵဝ်ႉ~တၵ်းမူႈႁၢင်းမၼ်းလိူဝ်ႈၼေႃႇ။-။ မျၢတ်ႈယဝ်ႉ ၼြေႉသိႉထၢတ်ႈရ လိၵ်ႉၵပိႉ လ ၵတ်ႉတသျႉရ ၶၢၼ်ၼေႃႉႁူလ်ႈၼမ်ႉ ၵွၵ်ႉတမ်ႈတႃႈသူၼ်လဝ်ႉ~ယုမ်းၶိုဝ်းၼႄႉ ။- ပေႃးၵမ်ႉတႃႈသေမိုင်းႁူၼ်း ယင်း တၵ်းၵိုဝ်းၵွင်းမွင်းႁၢၼ် တုမ်တၼ်ၸ်တ်ႉပေျႃးပိပူမ် မုမ်မၼ်းယွၼ်ႉတူၵ်းၵိုဝ်း~ပုတ်ႈမေႈ။-။

865 ။ သထေးတူလ်းတေႃး ၵၢမ်းၵေႃးႁၢင်းလျ တျလိူဝ်ယိင်းၶေႃင်း ၵသၢင်းႁူလ်ႈၼေႃၶိုဝ်း~ၼေႃးလဝ်ႉ။- ပေႃႈလဝ်ႈ လင်ႉ တၵ်းသွ်ႉလိုဝ်ႈ ၵတ်ႉတၸလေမ်ႉ ပိုၼ်ႈၵဝ်တွင်ႁူလ်ႈႁျေႃႉၶၢတ်ႈဝႃႉ တၢင်းၵဝ်ႉ~ၵၼ်မိုဝ်ႈဝၼ်းၸွႃးၼေႃၼ်ႉယဝ်ႉ။-။ ပိႈၼွင်ႉ ယွ်ႉလူလ်ႈ ရျႉသိႉ ၶိႈထွၵ်ႉပုတ်ႈလႃႈၸဝ်ႉ~ပျင်းလေး ။- ထင်တိႈၵၢၼ်ၵိုတ်းတၢင်းပွင် သွင်ၶေႃင်း တၢင်းယိဝ်ၵ်ႈၵၼ် ပၢၼ် ႁူၼ်း လျၢၼ်ႉလၵ်းယေး~ၵမ်ႉႁူမ်ႈၵၼ်ယဝ်ႉ။-။

866 ။ ၼႆလႄႈ သထေးလႅၼ်းလေႃးႁၢင်လိူ လွမ်းမၼ်းလုၵ်ႈသၢဝ်ဢေႃး~ၵတ်ႉတၵၼ်ႇလျူႉၼၼ်ႉ။– ပေးတၵ်းဝႆႉၼင်ႇၼႆႉ လမ်ႉ တၵ်းပႅၼ်ဝိရိတ်ႉလမ်ႇလူဝ်းရိင်ႇ ဝိတၢၵ်ႈပျူႇပတႃႇ~ၼေႃလူင်းလႄႈ။–။ သုၵွႆႇလင်ႇတၵ်း ပၵ်ႇလၢတ်ႈလုၵ်ႈတႅၼ်ႈၽႄ ႁပ်းလႆႈၵတ်ႉတၵၼ်ႇလျူႇ~သၢဝ်သီၼၼ်ႉ ၊– ၽိင်ႈပႅၼ်ၼေႃင်းယိင်း တူဝ်လီၽေႃင်လီ သတၢင်းလင်ထိုင်လႆမူင်း ယူႇလႅဝ်း ၼီ~ဢမ်ႇဢၢပ်ႈ ပေႃႈဝႃႈၼေႃင်းဢူလ်ႉ ၊–၊

867 ။ ၵိုင်မေးယၢင်းတၵ်းဢဝ်ၽူဝ် တူၵ်းယၢၼ်ၵွၼ်းႁဝ်းလၢၽေး ၶၼ်ႈလွႆတေး~တွင်ႇတႃႇၼၼ်ႉ။– မၼ်းပႅၼ်မိင်ႉတၢၼ်ႇ လူဝ်းထုၵ်ႈလဝ်ႈၼႆႇၽေႉ လုၵ်ႈပေႃႈတၵ်းသွႃႇ~သေဝၼ်းယဝ်ႉ။–။ တေႃႈၼႆႉ ပေႃႈတၵ်းသွၼ်ႈမိင်ႈလဝ်ႈလုၵ်ႈႁၵ်ႉ လၢၵ်ႈထၢပ်ႈ မင်ႇၵလႃႇ~ပၼ်ၼေႃင်း၊– ယႃႇသူႈသူပ်းၼမ်ႉႁၢမ်းပီး တၢင်းလႆၵႆးရႆး ၶၢဝ်ႇသတၢင်း~ပိူၼ်ႈလႅင်ႈ၊–၊

868 ။ တၼ်းၼႆ သထေးၶၢၼ်ၼေ ၵေဢူၵ်းလႆး ၶမ်းႁႆးယွတ်ႈလွမ်ၼေႃင်း~လႅၼ်ႈႁၢၼ်ႇၼၼ်ႉ ။– လုၵ်ႈႁၵ်ႉဝႃႈဢၼ်

ကဝ်တမ်ႈဝႃႇတ ကယူႇပေႃႈမေႈလဝ်ႈ ကမ်ႇၵၢၼ်ႇ~လိူဝ်ဝၢမ်းဝႃႈၼႆ။–။ ၽၼ်ႇတၵသုၵျ်ႇဝႃႈကၼ် ၼ်ႈၺ်ႈလုၵ်ႈတၼ်ႇၽေႉကမ်ႇ
ပေႃႈ ၼေင်ႈၺႃၼ်ႇ~သၼ်ယိင်းၼၼ်ႉ၊– ၺ်ႈမၼ်းမိူဝ်းသဝ်းၺိူၼ်းၼဝ် ၵူၼ်းလူသၢင်းၼျိုင်း ဝၼ်းလၼ်င်းယူႇလူထိင်း~ပႃႇၺိဝ်ႈ၊–၊

၈၆၉ ။ သထေးဝႃႈကၼ် ပူၼ်ႇဝႃႈလွမ်းတူလုံးမုၼ်လၼ်ပၼ်းၼေင်း လုၵ်ႈသၼ်ယိင်း~ၵတ်ႉတၵၼ်ႇလျူႇၼၼ်ႉ။– ၼ်ႈၺူကမု ၵု
သူဝ်ႇၵမ်ႇကွၼ်ႇသမိးငေႇ လုၵ်ႈလၼ်တၼ်ႈထိႇတႃႇ~သၼ်ယိင်းဝႃႈၼႆႉ။–။ ၼင်ႇၼႆႉ သုၵျ်ႇယွႇကၢင်ႈ ဝူၼ်ႉဝၢင်ႈလိၵ်ႈသင်ႇၵႃႇ~
တွင်းတႃး၊– ပေႃးကၼ်မုၼ်မိး ပိၵ်ႉဝႃႈၶိင်းၵဝ်ကဝ်ပႆတၼ်းၼွမ်း ကွၵ်ႇယၢၼ်ၵေႃး~တၵ်းမျႃတ်ႈလႆၼေႃႈ၊–၊

၉၇၀ ။ ပိူင်ၼႆသထေး တူလုံးလေးၼူၼ်ႉပႆမႃး~ၼဝ်ႈကွၵ်ႇယဝ်ႉ ။– ပေႃးမၼ်းႁွႃႇယူႇ တမ်ႈတၼ်မ်ႇတိးယုတ်ႈ ၵုသူဝ်ႇၼၼ်ႉ
ထွၵ်ႈမျွၵ်ႈယၢၼ်ကွၵ်ႇ ယင်းၽွၵ်ႇ~လီငၢမ်းဝႃႈၼႆႉ။–။ ၼင်ႇၼႆႉၽၼ်ႇတၵသုၵျ်ႇ ၵိတ်ႉထွၵ်ႈဝၢင်ႈလိုၵ်ႈကွၵ်ႇ~လမ်းလမ်း ၊–
ၵၼ်ႇလၵ်းႁွင်းမူး ပၢၼ်ကွၼ်မၼ်းၼေင်း ရင်းမႃးၼေႃးမုၼ်ၺိူင်တွၼ်း ကွၼ်ႇသုတ်းကၢမ်း~သၼ်ႈလၢတ်ႈဝႃႈၼႆ ၊–၊

871 ။ ဝူၼ်ႉၶင်ႇၶဵယဝ်ႉ သဝ်းပႆႇသုပ်းၼွၼ်း ဝွၼ်းသိၼ်လွႆးလွႆး ႁွႆႈလူမ်းႁၢမ်း~ထၢပ်ႈႁွႆႈ။– ၸင်ႇတၵ်းၵွၼ်ႈၵွၼ်ႈ ပၢၵ်ႇ လၢတ်ႈၵတ်ႉတႃႇ သႃႇရၼၢၼ်ႇႁၢၼ်ႇၶု မွၵ်ႈၼူဝ်ႈၼေႃမ်ႇသႃႇ~လွမ်းလူး။–။ သုႁႂ်ႇၸင်ႇတၵ်းလၢတ်ႈ ယတၢတ်ႈၼေႃႇၸၢင်ႈပုင်ႉပႃႇ ၵိဝ်ႈ သုၽေႃႇၸႃႇ~ဝၼ်းၼၼ်း ။– မိူဝ်းလၵ်းဢၵ်ႉမူဝ်းသဝ်းၽၼ်ႈၵိုၼ်းမိူဝ်း လၢတ်ႈၼေပေၼ်~မွၵ်ႇလွင်ႈဝႃႈၼႆ ။–။

872 ။ ဝႃႈဢၼ် ၵေႃႉၽူႈတၵ်းပွႆးၵိတ်းၽူဝ်ဢသၢင်း ၶွၼ်းၼၢင်းၸၢင်ႈလီၸၼ်~သုတ်းႁွႆႈ။– မၼ်းယင်းတၢင်ႇလေႃႉ ၸေႃႈ လေႇၵမိူင်းပိူၼ်ႈ ပႆႇတဝ်ႈၵေႇၸႃႇ~မႃးႁိူၼ်း ။–။ မိူဝ်းလၵ်းယူႇပုင်ႉထႃႈတမ်ႈၼႆႈ ဢမ်ႇႁွႆႇ~လႆႈဝၼ်း ။– ၸင်ႇႁွႆႈဢဝ်ပိၼ် ၵၢၼ်တိၼ်ၵၢၼ်မိူဝ်း ယိပ်းတိုဝ်းလိုၵ်ႉတူဝ်မၼ်း~ၶင်ႇၼႃႈဝႃႈၼႆ ။–။

873 ။ သထေးၼေၼႆ ၸင်းၼဝ်ႁူၼ်းလူသၢင်းၼိူင်း လၢတ်ႈၼိၼ်းဝၼ်း~သေႇၼျႃႇ။– ၸင်ႇသမ်ႉၼိုၼ်းလၢတ်ႈ လုၵ်ႈၼွတ်ႇၸၵ်ႉ ၵိပ်းလႆႈ လိၼ်ႇမႃႇ~ၼေၼေႃင်းယဝ်ႉ။–။ ဝႃႈတီႈႁွၵ်ႉယလုၵ်ႈလိၵ်ႈ ရတၼေႃႇ~ၼမ်းၵၢင်းၼေႃႈ ။– ပေႃးထိုင်ဝၼ်းလီ ပိူၼ်ႈ

တၵ်းၵဝ်တၢင်းတၢၼ်းသူဝ်း မႃးထူဝ်းလၢၽေး ၽေၢၵ်ႉယွၼ်းၶေၢင်း~လုၵ်ႈလဝ်ႈၵဝ်ယဝ်ႉ ။–။

874 ။ ၶေၢင်းလၵ်းလွမ်းမိူဝ်းၵိူၼ်းၽူဝ် မေးတူဝ်သတီး လွင်ႈပိူင်ၵျေၢင်း~ထမ်ႉမတျႉၶၼ်ႉ။–   ၵ်တ်းၵိုင်ႉသူႉတေႃႉ ၶၢၼ်ၼ်ၵ်ႉ ပီႈၵိၵ်ႉၶွင်ႉၵိင်ႉသၢင်ႈ ပိင်ႉလျႉ~ၼ်မ်ၶိင်းလီယဝ်ႉ။–။   လင်ႉတၵ်းပၼ်ႉၶွပ်ႈ ၶၼ်ႈၶၢတ်ႈၶိင်ႉထုၵ်ႉမိူဝ်ႈယၢမ်းၶျႉ ~ၵျိူင်ၵျၢင်း ၶၼ်ႉ ။–   ပိူၼ်ႈလင်ႉလႅထိုင် ၵိူၼ်းလူင်သထေး ၼ်ၵ်ႉယွၼ်းၶေၢင်း~လုၵ်ႈလဝ်ႈ။–။

875 ။ လျသ်င် ပူင်ပၼ်ၵျၢမ်းလီၶိင်းၶေၢင်း ၶျိုးယေႃးၵၢပ်ႈပၼ်ၶျၢင်း~ပွ်ႉၶုမ်ႉၶၼ်ႉ။–   သုၽျေႉလျႉလႅႈယဝ်ႉ လေႉတၶျေႉ ၶီတ်ႈသၢၵ်ႈတုမ်ႉၵုမ်ႉ~ၵၼ်မိူဝ်း။–။   လင်ႉတၵ်းၽ်ဝ်ၵွတ်ႈၵေႉၵိင်ႉ ရတၶျေႉတီႈသၢင်ႈ တေႃပုမ်ႉ~သၢင်းၶိူင်းၶၼ်ႉ။–   ၵွႅး ပီၼ်သၢင်းၼ်င်းၶုတ်းၶုမ် ၽဝ်ၽႅးတေႃႉၵူၼ်းမိူင်း~ၶွင်းတီႈပျႉၵ်ဝ်ႈလူင်ယဝ်ႉ။–။

876 ။ ၶႅၼ်လႈ ယိင်းသၢဝ်သထေး မိူဝ်းသဝ်းၵိူၼ်းၶိင်း တီႈသၢင်းၶိူင်း~သုၵ်ႉသၢၼ်ႉၶၼ်ႉ။–   တေႃႈလၵ်း ၵမ်ႉလႅႈမုင်ႈ

ႁၼ် ၼႄႈမၢၼ်းပုၵ်ႉတေႃႇသုၸ်ၸေႃႇလေႃႇ ၵေႃႉႁိုင်ႇထိုၵ်း တၵ်းတၢၼ်ႇ~ၽူဝ်ၼၢင်း။–။ ႁူးမိုဝ်းႁူးၵၢၼ်ပဵၼ်တ်ႉလၢတ်း လုၵ်းၶႅၼ်ႇႁ ပႆႇ တဝ်း လၢင်းမၢၼ်ႇ~တၵ်းမႃးၼႆႉ ၊– တင်းၼဝ်ၵႂၼ်ႁၼ်ဝႂၼ်းလႆႈ ၸိဝ်သႂ်ယိင်းႁႂင်း ပၢၵ်ႇႁၼ်းတႃး~လဝ်ႇလၢတ်းမၼ်းယဝ်ႉ၊–၊

877။ ၼႆႈလေး ၼၢင်းလီတူလ်းလႂမ်း သၽေႃးလႃသိူင် ပႂင်သူလ်ႁင်းၼၢင်း ႁႂ်းလိၼ်းလႃး~သေႇၼျူႇ။– ၵၼ်ဝႃး ၽူးလုၵ်း ႁႂႁ တၵ်းၸႂ်းပေႃးမေး သႂင်ႇထႃးမင်ႇႁလႃႇ~တၵ်းလၢင်းၵဝ်ႁႃးလႂ်မီး ။–။ တီးၼႆႉမၢၼ်ႇမၢၼ်ႇ ၵလၢၼ်ႇၸၼ်ႇတႁ ပေႃး မေးမႃႇတႃႇ~သထေးယဝ်ႉ၊– တၵ်းၼႂ်းပႂင်ၵဝ်ႁဝ်ၼၢင်း တူၵ်းယင်းႁၢင်လႆႈသုမ်းၸျေင်း ႁျမ်ႇၵရေး~ၶိုၵ်းႁၢင်းလူင်ပေး၊–၊

878 ။ လင်ႇတၵ်းလိၼ်းလႃးႁင်းတူဝ် ႁူဝ်ထူပ်းလႃၽေး ပိုင်ၼႆႉလဝ်းသထေး~မႃႇတႃႇပိတႃႇၼႆႉ ။– ၸႂ်းလၵ်းပေႃးမေးၵမ်ႇ ႁၵ်ႉ ႁၢင်းႁဝ်လုၵ်းတၼ်ႇၸၵ်ပ်းလႆး လင်ႇဝႃးလိင်ႇမႃႇ~ပၼ်မႃးၸႂ်းၼေႃး။–။ လင်ႇတၵ်းလႆးမႃးယူႇသၢင်း ၵိင်ႇႁၢင်းပေႃးမေး ယူႇပႂ်ႉပႃႇႁ်ဝ်း သုၸ်ၸေႃႇလႃႇ~ႁ်တ်းၽူဝ်ယဝ်ႉ၊– ပေႃးႁႃးသဝ်းလႆႈသေၼၼ်ႁင်းၼၢင်း သတၢင်းႁူဝ်ၼ်း ၵမ်ႇႁၼ်တူဝ်~ႁူၼ်ႇ

ၵၢင်ႈဝႃႈၶေႃႈ၊–၊

၈၇၉ ။ ဢၶ်ၶင်ႇၼုမ်တၢႆသၢင်းၼ်င်း ဝ်င်းၵူၶ်းတီႈလီႁူဝ်~သုၵ်ႉသႃႇၶ်ႉ။– ယေႈမူဝ်ႈဢမ်ႇပေႉၶပေ်ႉလၢတ်ႈ လီၵ်ႉ"ယ်ႇ"ပူၶ်ႈ ၵၢမ်ႁွႃႇ~ၽင်ႇႁူၶ်း။–။ လူဝ်ႈလူဝ်ႈပူၶ်ႈၽိတ်ႈသူႇတေႃႇ ဢသုၽႁွတ်ႈၶေႃႈၵႃႇထႃႇ~တႃးၶၶ်ႉ၊– လူိဝ်းလ်ႇထိုင်ၵေႃႈ ၶၢင်း ယိင်းမေႉၼိင်း ဢဝ်လ်ႇထွမ်ႇၵျူဝ်းလႃး~လ်ႈဝ်ႈဝႃႈၶ် ၊–၊

၈၈၀ ။ ၶၢင်းယိင်းၵိပ်းသၢင်းၵၢင်လ်ႇ ၶလုင်းမၢတ်ႈတွင်းလႃး~သေႇၼျူႇယဝ်ႉ။– ထၢၶ်ႈပေႃးၶုၵ်ႈငုင်ႇ ထမ်ႇမႃႇပုင်ႇၵူမ်လ်ႈ ဢသုၽ ၵၢဝ်ႇထၢၶ်ႈၽႄႇဝၶႄႇ~ဝၶ်းဝၶ်းၼိုၶ်းၼိုၶ်းယဝ်ႉ။–။ ၼူပ်ႇမူဝ်ႈၶႄႈၽႄႉၶေႇလျူဝ်ႇ လပ်းတမ်ႈၼမ်ႈဢၼႃႇ ~ ၼိုၶ်း င်ဝ်ၶၶ်ႉ ၊– ၵတ်ႉတၵၶ်ႇလျူႇ ၶွၶ်းၶ်ုင်းလူင်ၶေႃႁွႃၶၢင်း ဢၢၶ်ႇၼၢၶ်းၽ်ဝ်~ပုင်ႉႁွတ်ႈလူင်ယဝ်ႉ၊–၊

၈၈၁ ။ **ၼယထေၶံ ဢၶိလ်လံ၊ ၽယေထေၶ တုၵ်ၼံ၊ ဢႃသုရ ၵတ်ႉထေၶ ဢၶေတ်တံ ဢိတိ ပုၶပ်ေပုၶံ ပသေယျူ။**

ၽယထေၶ ၵၶိလ်လံ –ဝႃႈတီႈတူဝ်တူၼ် ပိၼ်ၶူၼ်တင်းၼိုင်း ႁူဝ်းသိုင်းပွႆႉလူမ်းၵႅဝ်~ႁိတ်ႈႁူၼ်ႇ ။– တင်းၼႆႉ တရတပႃႇ ၶေႃးသမ်ႇၽီႇပိူၼ်ႈၶွႆႈ လွႆႈၵၼ်ႁၢပ်ႇလၢၵ်ႈမႃးပႅတ်ႈ ၽင်ၽုၼ်ႇ~လမ်ၼႃႈႁိမ်းႁူၼ်း ၶေႃင်းယဝ်ႉ။–။ ၽယတ်ထေၶ တုၵ်ၶံ တုၵ်ႉၶၵၶတေႃႉတမ်ႇ ၶေႃမ်ႇႁၢင်ႈၽေႃင်ႁူၼ်ႇ~ တူဝ်ပိူၼ်ႈတူဝ်ႁႃး။– ပေႃးဝႃႈၶုၼ်တေႃႇထူပ်းႁၼ် ပၼ်ၽေးလေးတူဝ်း ၵမျူဝ်း ၵႅၼ်ႇတၵ်းလႃး~ၵမ်ႇလွတ်ႈ။–၊

882 ။ ပေႃးတၢၶၼ်ႇယၢမ်းလႅဝ် ၼိင်းၵဝ်ၵၢင်လႃသထေး ၶလေးလုၵ်ႈလၢင်းသူး~ပုၵ်ႉတႃႇၶႅ်ႉ။– ၶျမ်းသႃႇၵႃသၢၵ်ႈတူဝ်ၵဝ်ႇ ပိူၼ်ႈသွႃႇ~ယၢၶ်ႁိုၼ်း။–။ ၶႅ်ႉၶေႃႈ လိူဝ်ႈလိုဝ်ႈမႃႇတႃႇပိတႃႇလ လၢတ်ႈၶိုင်ႈ ၽယႃႇ~တြႃးငလႈ။– သၼ်ၵမ်ႇတူၵ်းထိုင် သၢင်းၼိုင်း ၽဝ်ၽီၽင်ႁူၼ်း ပိူၼ်ႈႁၢမ်မႃး~ၵမ်ႇလႅၼ်ႈတေႉယဝ်ႉ။–၊

883 ။ ၵသႃရၵတ်ထေၶ ၵၶတေႃတံ – တူဝ်ၵိုင်လူမ်းၸႂ် ၵၶ်ၶင်ႇတူဝ်ႁူမ်ၽွၼ်းၶေႃင်း ႁၢင်းလၢင်း ႁၢင်ႈၵသူး~ၵမ်ႇ

ၵ်ၶၼ်ႈ။– ဢၶိတ်ႈသႃႇရမသိ ပၵတိၶိူဝ်ႉၶဝ်ႈၵျေႃႇလုၵ်ႈ ပိူၼ်ႈမျႃၵ်ႈၶႃပ်ႈပဝ်ႈ ၶႄႈလိၶ်ၵ်ၶၼ်ႈ~ၸင်မွႆးဝႃႈၶေႃႈ။–။ ဢၵတိ ပုၶပ်ပုၶံ ဢမ်ႇလႅင်ႈႁွႆးပွၵ်ႈၶဵၼ်ႉ တၵိင်ႇတၶႃႇ ပႃႇၵိူဝ်ႈလိၶ်တီႈၶဵၼ်ႉ မြေႇမျႃၵ်ႈၶုတ်းၵ်ၶၼ်ႈ~ၸိူဝ်းၸဝ်ၶဵၼ်ႉ။– ၶင်ႈၵႃႈလုင်းယေႈ ဢၶ်လမ်ႉ သွင်ပႃၶ်သႃမ်ၶႃး ပိူၼ်ႈမႃးဢၵဝ်~ၵျပ်ႇၵိုတ်ႈတေႉယဝ်ႉ။–။

884 ။ လိပ်းလိပ်းတႃႇတႃႇၶင်ႈမိူင်း ပိူၼ်ႈၵျမ်ၸဝ်~တီႈၵဝ်ႇယဝ်ႉ။– ဝိလိၶ်ႇပႃႇၵိူဝ်ႈယေႈၵေႃႉ လွတ်ႇတူဝ်ႈဝႂ်ႉပိၶ်လဝ်ႇ~ၵိူင် ၶေႃၶ်း။–။ ၶင်ႇၶဵၼ်ႉ ၵတ်ႉတၵၶ်ႇလျႃႇ ၸႄႇဝၶႄႇလွတ်ႈၶေႃႈသွၶ်လဝ်ႇ~တြႃးယဝ်ႉ ။– ၵျုၵ်ႉၶလူဝ်းၶေႃတ်ႈ ဝေႇပုင်ႇလ တွင်ႇ မိၶ်ၶိူဝ်ၵင်ၵျႃဝ်ယႃမ်းၶိုၼ်း မႃးငိၶ်းတေႃႇတုင်းၵျႃး~လႆႈလႅင်ႈတေႉယဝ်ႉ။–။

885 ။ ၶုၶ်ၸီလႆၵၶ်မႃးတုင်း ၶေႃႈတြႃး~ၵႃႇထႃႇယဝ်ႉ ။– ၵ်ၶၼ်ႇလၵ်း ဢမ်ႇပျႃတ်ႈဢမ်ႇလျႃတ်ႈ မိူဝ်ႈဝၶ်းၶိုင်ႈၵိူင်ၵျႃႇ~ သေယႃမ်း ။–။ ႁွႆႈလႃႈ ႁွႆႈပိၶ်ၵျေႃႇၶၶေႈၵျိူင်ႁွႃႇ ၶေႃတ်ႈတေႇဝႃႇ~ တၢင်းၵျႃးယဝ်ႉ ။– ပေႃးထိုင်ၵင်ၶိုၼ်း ၸီလႆလႆၵၶ်

ၵ်ႃတ်းပွႆး ထွမ်ႇတြႃး~တေႃႇလဝ်ႈ।–।

886 ။ ၶႅၼ်ႈလႄႈဝၶ်းၶိုင်ႈ ၶေႃင်းယိုင်းၵမ်ႇငိၶ်းလီၵ်ႈ ၶေႃးၶျေႃႇဝ်မဝ်း ၼႂ်ႈၶိူဝ်ႉၽေႃး~ၡေႃးၵႇယဝ်ႉ။– ႁၶ်ႇလွႆႉမွႆႈတၢ်တ်ႈ ၽေႃႈသိုဝ်ႇသွၶ်ႉ လိမ်မိူဝ်ႈႁုဝ်ၼမ်ႈ ၵမ်ႇႁွတ်ႈၽေႇဝၶေႇ~ယၢၶ်တွၶ်းယဝ်ႉ။–။ မိူဝ်ႈၶၶေႃႉ ဝေႇပူႇလၶေႃတ်ႈ ၼိင်ႇၼမ်ႈတဝ်ႈ ထိုင်ၼႃႇ~ၽၢဝ်မႃးယဝ်ႉ।– ၵမ်ႇလႆႈႁုငိၶ်းၶေႃင်းလီ ၶိမ်တူဝ်ၶွင်းၼႃၶ်းၵႃၶ်ႇတြႃး~တၢ်တ်ႇမွႆႈဝႆႉယဝ်ႉ।–।

887 ။ ၽိလင်ႇထႃမ်မၶ်း ၵႁျင်းၶေႃင်းလီ မွႆႈၶိူဝ်ၽေႃး~ၵမ်ႇသႃႇၶၶေႃႉ။– မိူဝ်ၶႅ်ႉ ၵဝ်းတၵ်းၵႃမ်းထွမ်ႇၵသုၽႄ ၵႇထႃႇ~ႁုဝ်းၼႃၶ်း ။–။ ပိူဝ်ႈပိၶ်ၵတ်တၵၶ်ႇလျူႇၶႄ ယူႇမႆႈၵမ်ႇသႃႇ~ၼတ်းၼိူင်းယဝ်ႉ ।– ၼဝ်လင်ႇၼႃၶ်းၵၶ် မိူဝ်းၵဝ်သၢင်သႂ် တမျႃး တႃၶ်ႇတမိူင်း~လုၵ်ႈမျႃတ်ႈၶၶေႃႉယဝ်ႉ।–।

888 ။ လုၵ်ႈၵၶ်ယႃဝ်းမၶ်း ပေႃးမီးၶိဝ်ႉတမ်ႇတိူင်း~ထိၵ်ႈထွႃႇၶၶေႃႉ။– လိၵ်ႉယႂ်ႇပေႃးတႃၶ်ႇလိၵ်ႉမ မေႈမိူဝ်းတၢ်ၵ်ႈလႆႈ

လိုဝ်ႈၵိုင်ႇတၶီႇလႃႇငဝ်းၵျၢမ်ႇ ထမ်ႈၸေႃၶ်ႇမျႁွင်ႇၵူဝ်ႈငဝ်းသႃႇ~လေႃးၶုင်းယဝ်ႉ။–။ ၶိုၼ်းၶေႃၶ်ႉ ထင်ႇမႃးၶွပ်ႇယိုၼ်ႈထွႆႉ ၵျၢၼ်ႇ ၶူဝ်ႈၵၶ်ႇလျႃႇ~လူတူလ်း။– ၶေႃင်းလၵ်းၵၢဝ်ၵျ်တ်းတၶ်းၵိုင်တၢင်းၸေး မေးလီဝီသၢင် ၸူမ်လမ်ထွမ်ထုင်း ပိၼ်ႇၶတ်း မူလ်း~သမ်ႇလုတ်ႈ။–။

၈၈၉။ ၵျႃႈပိၼ်ၵူဝ်ၶၵ်းၵူဝ်မဝ်း ၵူဝ်သဝ်းမိးၶီ လီလုၵ်ယိၼ်မျႃး ထူဝ်ႈတႃတူလ်း~သၢၵ်ႈသႃႇယဝ်ႉ။– ပျႃးလႆႈလေႈၶမ်ႉ သုၵ်ႈ ၵဝ်ႈၵၢဝ်ၵၢပ်ႇ တေႃႈၵျႃႈသိၵ်ႉထၢၶ်ႇ တူဝ်တွတ်ႇႁွင်ႉၵျ်ၶ်ႇၶိုၼ်ႈ တႃႇႁွႃႇ~ယင်းၶိုၼ်းလူင်ယဝ်ႉ။–။ လႆႈလိုဝ်ႈသိၼ်လုတ်ႇႁွင်ႉ လုၵ်ႈမျႃတ်ႈၵိုင်ႇတၶီႇလႃႇ~ထိမ်သိုၼ်းယဝ်ႉ။– ၵျႃႈပိၼ်ငူးယၢင် ထူင်ၵၢင်ထရၢင်းမိၼ်းငေႃး ပျႃးၶဝ်သၵ်းတႃႇသွင်ဝၶ်းသၢမ် ဝၶ်း ႁွႃႇယင်းၶိုၼ်း~ၵၢမ်ႇၶွႆႈတေႃႉယဝ်ႉ။–။

၉၀၀ ။ ၶင်ႇၵၢၶ်ၵူဝ်တႃ ၶင်ၶျႃၶ်တ်းၶင်း ၶေႃင်းသဝ်းထူဝ်ႈပိၼ်ၶိုၼ်း~ၵၢမ်ႇသႃႇၶေႃၶ်ႉ။–။ ၶေျႇထွႆႉထင်ႇတၵ်းလုၵ်ႉ

ခငေ်ႈ ၵဝ်သွတ်ႉၽူမ်သွမ်ႉလမ်ႉမူလ်းၵဝ်ႈ လင်ႉၵျင်ႈၵျႃႇသွႉ~ယိၶ်တွၶ်းယဝ်ႉ။–။ လင်ႉတၵ်းလႆႈသွတ်ႈ ၵခဵၵ်ႉလ တုၵ်ႉ ခ ၵခတေ်ႉတျႉ ၽေျႉဝခေျႉ ပြၢခ်ႉပုၵ်ႈထမ်ႉမျႉ~လၵျး ၊– ၽီလႆၵွခ်ၵခ်ၶူမ်လူမ်း သီသွ်လ်ၶၢဝ်ထွမ်ႉတြျး~ၵူႈၶမ်ႈ တေႉ ယဝ်ႉ၊–၊

၉01။ ခ်ငေလႈ ယၢမ်းၵခ်ၵူၵ်းလ်သျးလၢင်း ၵၢင်လျၵျေခမ်းငမ်းမိူင်း ယွတ်ႈမင်းသျး~ခေႉမျႉခခေ်ႉ။– ဝခ်းခိုင်ႈ လုၵ်ႈ လဝ်ႈခီႉလေျႉ လူင်းလီခ်ႈတူခ်ႈပၢခ်းပျႉ~သ်ခ်လမ်း ။–။ လ်ၵေျႈၵမ်ႉလၢင်ႈလွတ်ႈလူခ်ႉ ပူခ်ႉသေဝိပျႉၵ လဝ်ႈလုၵ်ႈ ဝူင်ႉတေႉတင်ႈၵျမ်ႉမျႉ~ပ်ခ်မျးခခေ်ႉ ၊– သေၵ်ႈတူဝ်ငူးသၵ်းတႆ ဝႆးပၢခ် ခ်ငး်သူခ်ပၢခ်းပဝ်း ခေျႉမင်းသျး~လုၵ်ႈလဝ်ႈ တေႉယဝ်ႉ၊–၊

၉02 ။ ပ်ခ်တီႈလျၽေးတင်းသွင် မွင်လ်တွင်းတျးလွမ်းမခ်း လုၵ်ႈခမ်းငေး~လျသေႉယဝ်ႉ။– ပိၵ်ႉသမ်ႉၵျၵဝ်ယျႈယွတ်ႉ

ထွတ်ႇႁွင်ႉ ၸွင်ႉၵျႃသြႃႇ တႃတ်ႈၶႄႇၵႃလလၵျႃမ်ႇၼျွတ်ႈ ၵမ်ႇပေႇ~ၵႂၢမ်ၶဵင်း။–။ ၵႃႈပိၵ်ၶႄတႃတ်ႈပိင်ႇလႃႇ တတ်ႉသိၵႃႇလႃင်ႈ ယႃႈသိၵ်ႉယေႇ~တူဝ်ငူးၶၶေင်ႉ၊– ပေႃးထႃၶင်ႈတူင်ႉတိမ်ႇ သူၶ်လူင်ၶုၶ်မိူင်း ၶၶေင်းၶိူင်းထဝ်ႇလိလူး~မူႇယိုင်ႈတေႉယဝ်ႉ၊–၊

၉၀၃ ။ ၵဝ်မႃးၶေးလိူဝ် ၶေးလိူဝ်သေၵေႃႈ လိူဝ်ၶုၶ်မင်းသႃး ႁွင်ႉတူဝ်ငူး~မဝ်ႇသႃႇငလႈ။– ၶိုၶ်းၶိုင်ႈ ၶႆႇၽႄႉပႃင်းၵႃဝ် ၵိုင် ၶိုင်ႈသင်ႇၶႃႇၵႃသုၽ ႁွတ်ႈၶေႃႈၽႄႇဝၶႄႇ~မထႃၶင်းယဝ်ႉ ။–။ ၶႆငလႈ ၵႃႈပိၵ်ၶိုၶ်းၶၶေင်ႉ ရူၵ်ႉၶတေႇဝႃႇ ၵႃႇၵႃႇသ ၶေႃတ်ႈ သႃင်ႈၶင်ႇငၶ်ႇလဝ်ႈရူႇလႃႇ~မင်းၽျူးၶၶေင်ႉ၊– ၶဝ်ၵေႃႈဝႃႈၵၶ် ၵျေႃသိၼ်မီးတႃင်းမင်းမူး ထဝ်ႇလိမႃး~ႁူႈတီႈၶႆႉ ၵူလိၵ်ႉ၊–၊

၉၀၄ ။ ၶႆငလႈ ဝူလိၵ်ႇပုင်ႇလတွင်ႇ ၽီၵၶ်မိၶ်ၶိူဝ်ၵႃင်ၵျႃဝ်တိဝ်းၶိုၶ်း ၶေးမႃးၶႄႇတြႃး~ထမ်ႇမႃႇၶၶေင်ႉ။– ၵမ်ႈၽွင်ႈဝႃႈ ၵၶ် ၵျဝ်းတၵ်းမိူဝ်းလိၶ်ႈငူးတွတ်ႇလုၵ်ႈၶႆႇၽႄႉ တမ်ႈဝႃင်ႈၶင်းပႃႇ~သူၶ်ပဝ်းၶၶေင်ႉ။–။ ၵမ်ႈၽွင်ႈ ဝႃႈၵၶ်မိူဝ်ႈၽုၵ်ႈ ပူၶ်ႈ

တၵ်းႁၢမ်သူႇတီႈပႂ်ႇလ တီႈၶႅႈမဝ်ႇယႂ်ႇ~တၵ်းမႃးယဝ်ႉ၊– ၵိုဝ်ပိၶ်ၵေႃ်တ်းလူႉႁေႃၶမ်း တၢင်းၶေႃင်းၶိၼၢင်း ၵၢဝ်ႇမင်းသႃး~လုၵ်ႈ ၼွႆႈဝႂ်ႈၶႅ ၊–၊

905 ။ ၶႅငလႈ ၶေႃင်းၽီႇႁေႃႉၶိုင်ႈ ထင်ႇတၵ်းဝႂ်ႈၸွႆႈသၢဝ်မိူင်း ၵိတ်းလူယၢပၶ်ႁေႃၶမ်း ႁၵ်ႉသၶေး~ၶျိတ်ႈၶေႇ။– ပေႃး ၸွႆႈၵုင်ႇတၢင်ႇ ၵေးသမ်ႇၽီႇပြေႇ ထဝ်ႈၶႆႇၽပိူၶ်ႈသႂ်ႈၵျေႇလႂ်ႇ~တင်းမိူင်းတ ။–။ ၶင်ႇၶႅႉ တေႇဝႂ်ႇရူၵ်ႉၶ ၶတ်ႈၸွင်ႈၽ ပၢၵ်ႇလၢတ်ႈၵတ်ႉတၵလျႂ်ႇၶေႇ~ထၵႃးယဝ်ႉ၊– ၶေႃင်းလီၵိပ်းတွင်းၵၢင်ထွ် တၶ်းၶၶ်ၵၢၶ်ႇတြႃး~ႁွတ်ႈလိၵ်ႈတေႉယဝ်ႉ၊–၊

906 ။ ပေႃးၵၢၶ်ထိုင်ပၢၶ် ၶ်သွ်လႅင်းလၢင်း ၵိုဝ်ႈသွ်မႃး~လိုၶ်ႈသႂ်ႇၵေႃႈ ။– မိူဝ်ႈၶၶ်ႉ ၵတ်ႉတၵၶ်ႇလျႂ်ႇ လုၵ်ႉထဝ်ႉ တႅၵ်းၶမ်ႉသၢမ်သီႇႁႃႈႁၢပ်ႇ လၢင်ႉပွတ်ႈတီႈၵေႇႁႃႇ~လင်ၵိုၶ်းၶၶ်ႉယဝ်ႉ ။–။ မိူဝ်ႈၶၶ်ႉ မေႈလႅင်ႉထင်ႇတၵ်းမုင်ႈႁၶ် ႁုၶ်ႇထွႆႉ လၢၵ်ႇၽိင်ႈလၵ်ႉၶၶေႇ~ ထူးပျႃးယဝ်ႉ ၊– ထင်ႇတၵ်းသႅင်ထၢမ်ၶေႃင်းလီၵၢင်ၵိုၶ်း မေးပတ်းသၢတ်ႇပူၽေး ~ သိူဝ်ႇ

သၢင်ႇ ဝႃႈၶေႃႈ၊–၊

907 ။ ၶေၢင်းလင်ႇၶေပေၼ် မိူဝ်ႈၼႆႉၽူဝ်မႂ်ႇသႂ်ႇလိုၼ်းၶၢဝ်းၵျီး ၶရီးပွၵ်ႈတၢင်းမႃး~ၵိင်ႇပျၢၼ်ႇယဝ်ႉ ။–   ၶႃႈလင်ႇလုၵ်ႉလဝ်ႉ ၵိတ်းပူတ်ႈၵိတ်းဝၢတ်ႈ သၢတ်ႇသိူဝ်ႇပတ်းၽဝ်ႈတီႈ လီသၢၼ်ႇ~ၵႂၢၼ်တၢင်း။–။   ၶင်ႇၶႆႉ ၵတ်ႉတၵၼ်ႇလျူႇ ဝႃႇလႃႇၶၼ်ႈ ၶျူဝ်ႇ လၢတ်ႈၶေၵၢၼ်ႇ~လၵႃး ၊–   ၶႆႈလူင်ငိၼ်းပိၼ်ၶမ်လိူဝ် ၵၢင်ၵူၵ်းၵၢင်မိင်း တွမ်ႇလၼ်းတႃး~ၵွၵ်ႇထဝ်ႈ၊–၊

908။ ၶႆႈၼေလႈ ပေႃးၵၢၼ်ထိုင်ပၢၼ် ပိၼ်မိင်ဝၼ်းပျၢင်း ၸူမ်းၸၢင်းၶိူဝ်ၸူဝ် ၸိူဝ်ႈသုမ်မႃး~လိတ်ႇထွင်ႇၵျူႈ။–   ၶိႇၽေႉလင်ႇတၵ်း ၸၢမ်ၵၢဝ်လုၵ်ႈလဝ်ႈ သုမ်ႇဝၢင်ႈရတၶေႉ ပြၢတ်ႈသၢတ်ႈၶၶေၼ်းသွင်ႇ~ၽဝ်မႃးတေႉယဝ်ႉ။–။   ပေႉပဝ်ႇၶေႇရီႇ တူတ်ႈပီႇပုင်ႇသေႇ ၶွၼ်ႉၶဝ်ႇၶၶေၼ်ႈ တၵ်ႇသၢၼ်ႈလႂ်ထွင်ႇ~သိင်းသွင်း၊–   လင်ႇတၵ်းၸၢမ်ထိုင်တၼ်းသဝ်းသၢင်းၶျိင်း ပၢင်ဝိင်းၸူဝ်ႇၵၢလွင်း~ၵွင်ႇ ၸၢင်ႈၶေၼ်ႉယဝ်ႉ၊–၊

၉၀၉ ။ လၢင်းယိင်းသထေး ထင်ႈတၢၵ်းတႅၵ်းၵၢဝ်ၵွမ်လေး မေးလီထတ်းႁူၼ်း ၶမ်ႉၵၢင်ၽွင်း~လွတ်ႈယေႈ။– လုၵ်ႈပူၼ်ႈ လုပ်ႉလေႈၵိင်ႈတၶီႈလ‌ႈ သိင်လုတ်ႈႁွင်ႉလွမ်ႈဝၢင်ႈၵူဝ်းတေႈ~လီငမ်း။–။ ထင်ႈတၢၵ်းသၢင်ႈယၢင်ႈႁၢင်ႈၶိူင်ႈ တုယိူင်ႈတေႈ ဝ‌ႈ ၽွင်ႈဝူတ်ႈထွႆႈ သွႆႈၶွတ်ႈယဝၢင်ႈတွမ်ႈ ပိဝ်လေႈ ~ ဝၢင်းဝၢင်း။– မိုဝ်းယိပ်းၵုမ်သႂ် ၶႂ်းၵူဝ်း ပိၼ်ပိဝ်လိူင်လိင် ပိင်းမေး ဝၢင်းတေးတၢင်ႈႁူဝ်ၶၢင်း~ႁွႆႈယၢင်ႈ။–။

၉10 ။ ထင်ႈတၢၵ်းမိူဝ်းထိုင်မင်းသႃး တၶၼ်းၵၢၼ်ႁူၼ်းၶျႃး တျႃးလုင်းႁၢမ်ၽီတၢႆ ၶုၼ်လၢႆမင်းမျႃး ၶပ်ႉယင်ၶၢင်း ~ သိူၵ်ႈႁွ‌ႈ ပိူၵ်ႈႁွ‌ႈယဝ်ႉ။– ႁူၼ်ႈလွႆႉထင်ႈတၢၵ်းၶုပ်ႉၶဝ်ႈ လဝ်ႈလၢတ်ႈ မူးမၢတ်ႈဝူၼ်ႈတေ‌ႈ ႁူႉၵၢၼ်ၵဝ်ၶျႃႈလႆႈၵၢပ်ႈ လႆႈသုၵ်ႈၶမ်ႉမေ‌ႈ ထိတ်ႈသ‌ႈရ ၶၢၼ်ၽေ‌ႈယ‌ႈၶေမ်ႈသ‌ႈ~သေၵမ်းလူလႆႈထဝ်ႈ။–။ သမ်ႈၶိူင်ႈ ယိဝ်သိုပ်ႈရုသူဝ်ႈ ၵလူဝ်ႈတူဝ်ၵဝ်ႈ ထုၵ်ႈလႆႈ မထ လွတ်ႈၵသၢၵ်ႈတေ‌ႈထဝ်ႈ သၵ်းထ‌ႈ~လီမႃး ။– ၵမ်းၶိူင်ႈ ၵမ်ႈၶိုၼ်းပိၼ်တူဝ်ၵေ‌ႈ ပေႃးၶၢင်းလႆႈၵၢဝ်သေးႁွမ် ၶႂ်း

ၵႂမ်လၶင်းႁူး သူးလူၵလႂင်းႁႂင်ႇမင်းသုး~လူလုၺ်ႈတီႈၶုႈၶေႃႈ।–।

911 ။ တၶင်းၶႅယိင်းၶေႃင်း ယႂၶင်းၶုင်းၶုၶင်မိူင်းတင်းလႂ် ဝုႈတၵ်းတုး~ၶေႃမ်ႇသုႇၶၶေင်ႉ ။– ၶိႇၽေႉဝုႈၵၶင် ၶုႈသိုဝ်ႈၶုႈ တေႃုႇ ၵေႉမျုတ်ႈႁူဝ်ႇသေႇလႂုႇ ~ ၶုၶင်မိူင်း။–။ ပိူၶင်ႈလင်ႇၽုလုၺ်ႇၽေႇ ၽေုႈယၵ်ႈတၶင်းသုႇ ၽေးဝုႇႁူမ်ႇလိူၶင်ႈ ထႃၶင်ႈ လင်ႇငၵ်ႈသေႇၶျုႇ~ႁၶင်တူဝ်ယဝ်ႉ।– ၶေႃင်းသႃဝ်သထေး ၵဝ်တႃင်းသေးႁႂမ် ၶင်းၵႂမ်ယုၶေႃင်း တူၵ်းဝႃင်းတူၶင်လီမင်းသုး လေုႇႁႂၵ်းႁူဝ်~ပိၵ်ႉတူဝ်ႈဝႅႉယဝ်ႉ।–।

912 ။ လၶင်တေုႈသေးႁႂမ် ၶင်းၵႂမ်ယေၶျုၶင်းပႅင်းၶေႃင်း တူၵ်းဝႃင်းၶိူဝ်တူၶင်မင်းသုး ၶိုင်မုးၽိုၶင်ႉၶိင်းတူဝ်~ႁႃင်ႈႁူၶင်ႇ ယဝ်ႉ။– ၵုႇပေုႇ တေႇလေုႇ ဝုႇယေုႇ ပေုႇထႂၵ်ႈတၶၶေင်ႇႁၶင်ႈ လေႉပၶင်ႈၵမ်ၵုၶင်ႇ~တင်းၶိင်းတေႉယဝ်ႉ။–။ လုၵ်ႈ လဝ်ႈၶိၶ ႁႂင်ႉလိုဝ်ႈမုႇတုႇလုသေႇ ပေုႈမေႈတမ်ႈၶိူဝ်ၽုၶင်ႇ~ၽိုၶင်ၽေုးယဝ်ႉ।– ၶုၶင်မိူင်းတုႁၶင်ပိူင်ၶၶေင် လႃင်းလႂ်းၶိုၶင်း

လီပိၼ်ႁူၼ်း ၵိုပ်ႇတြႃး~လုၵ်ႉၶင်ႈဝႃႈၶႆ ၊–၊

913ႉ လၢၼ်သၼ်မင်းၵြိုး သတီးလိူမ်းတူဝ် တင်းၶေႃင်းပူၼ်ႉၵၢႆးလႆး~ၶိတ်ႈလူဝ်ႇယဝ်ႉ။– ပေႈမေႈလုၵ်ႉမႂ်းၵုမ်ႈၵၢဝ် သႂ်း တေႃႇလုၵ်ႈၶွတ်ႇႁၵ်ႉ ၵိူဝ်ႇလိူမ်ႈယမ်းလူဝ်ႇ~တင်းမိင်း။–။ တင်းၵႃႈမူမၢတ်ႈဝူၼ်ႇတေႃႇ ၵျေႃႇၶၼ်ႈပရိၵ်ႈသၢတ်ႈ ၶိတ်ႈလူဝ်ႇ ~ဝမ်းပႃးယဝ်ႉ၊– ၵၼ်ဝႃႈငူးသၵ်းပေႃးၵိူင် တၢႆႇထိုင်သွင်ဝၼ်း သၢမ်ဝၼ်း ယႃႈၵၢဝ်ပြၢၼ်ႇၶိုၼ်းမႃး~သိူင်ႈလၢင်ႈတေႉယဝ်ႉ၊–၊

914 ႉ ၶုၼ်မိူင်းဝႃႈၵၼ် ပိူင်ၶႅၼ်မၼ်းပိၼ်ၶေႃင်းၽီ ၽေႃင်လီသုတ်းတွၼ်း လိူဝ်ႉမျူဝ်းသႂ်း~လၢပ်ႈၽႄႇၶေႃႈ ။– ၸၢင်ႈႁိူင်ႇ သိၼ်ႇတထွင်ႇပြႄႇတၢၼ်ႇ ၵလၢၼ်ႇတီႈၶၼ်ႇၶႆႉ လႆႈယမ်ႇ~လႆႇမႃးဝႃႈၶေႃႈ ။–။ ၶႆႇၽလဵင်ႇတၵ်းသေႃႇၶူၵ်ႈ ႁူဝ်ႇႁမ်ႇဝၼ်တ်ႉ ၶူပ်ႈၵတ်ႉတၵၼ်ႇလျူႇ ထၢင်ႇဝႃႈတေႇဝႃႇၶေႃတ်ႈၶူင်ႈၽေႃႉ ၽၢၼ်ႇၸၢင်ႈလီမ်ႇ~မူၼ်ႁူၼ်းၶႆႉ၊– ၶုၼ်မိူင်းလၼ်ႇတၵ်းထၢမ်လူ ၵ ၶျွင်းလိမ်လႆႇ ပိၼ်ၽၢၵ်ႈၶၢဝ်သႂ်ၽႃင်လီပီးသၢၼ်း ၸၢၼ်ႇတမူၼ်း~မွၵ်ႇလၢတ်ႈလူးငလႈ၊–၊

915 ။ ခေါင်းလီလင်ႇတၵ်းခေလူး ၵိူခင်းလူင်သထေး ပိတ်ႈလေးမီးခေမ်ခမ်းငိုခင်း လိူဝ်ႉတိုခင်းလၢခင် ~ ငိူခင်ႈရေႇယဝ်ႉ။– တေႃႈခိဝ်ႉ ပေႃႈမေႈငိူၼ်ႈမႃးယူႇလူလိုၼ်ႈ သုၽေႃႇလႃႇ တင်ႈၵိူခင်းတေႇ ~ ခေႃသဝ်းဝႃႈခိဝ်။–။ မိူဝ်ႈခခေင်ႉ ခိူဝ်ႇၽေႃႉလင်ႇတၵ်းၵူႉ လွင်ႈ ငိူခင်ႈလဝ်ႈငဝ်ႈငႃႇ လႃႇတိငိူခင်ႈပေႃႈမေႈ ၽင်ရေႇ~တိုခင်းသႃးခိဝ်ႉ။– မွခင်းသိင်ဝႃႈၵၢခင် လၢင်းသႃးၵူခင်းလိဝ် ၵိူတ်ႇ ခိုခင်းမႃး~သွင်ၽူႈၵွႆးခေႃႈ။–။

916 ။ လင်ႇတၵ်း တိုၵ်းငိူၼ်ႈပိဵၵဝ်သထေး ပွမ်ႈလခင်းတႃး~ပိၵ်ခင်ရေႇခခေင်ႉ ။– ၵိၵ်ႇတင်းသေႇခေႃႇပတိ မၢတ်ႈခိဝ်ႇၽေႃႉၵူႈ လဝ်ႈ ငိူခင်ႈငဝ်ႈပိၵ်ခင်တေႇ~ရေးလႃး။–။ လင်ႇတၵ်းတိင်ႇတင်ႈ ၵသုၽမၢခင်ႇတၢပ်ႈ တီႈလၢပ်ႈပၢင်တေႇ~သၢင်းခိုင်ႈခခေင်ႉ။– ပူၵ်းတင်းလင်လူင် ပၢင်ပူင်တခင်းသဝ်း တေႇပွႆးမိူင်း~ၵူႈတီႈ။–။

917။ လင်ႇတၵ်းလတ်ႈရႃၵူခင်းလီသူးၵွင်း ရခင်ခမေ်တြႃး ၵူႉၵတိုင်း~ထုင်းလၢမ်ႇခခေင်ႉ။– တၵ်းလိဝ်ႈၽျေႃတ်ႈရႃႈ ယႃႈၵၢခင်

ၶွႆႈႁွုႇယဝ်ႉ သိုပ်ႇသၢၵ်ႈပိူင်ၵၢမ်ႇ~လီၶိုၼ်းဝႃႈၼႆ။–။ တင်းၵႃႈ ပိင်ႇလႃႇသိသြႃႇ ပရေးၸိတ သမႃႇထိႁူႈလဝ်ႈ လိူၵ်ႈငဝ်ႈထုင်း လၢမ်ႇ~တြႃး၊– ႁူၶၼ်းၵၢၼ်တေႃႇသေ ပၶၼ်တၢင်းယႃႇယမ် ယၢမ်းလီဝ်ၶိုၼ်းမႃး တၢင်ႇၽူဝ်းၶႃး~တၢၶ်ႇထိူၵ်ႈၼႆယဝ်ႉ၊–၊

႙႑႘ ႉ တၶၼ်းၼႆ ၽိုင်မဝ်ႇၶေပေၼ် ပိၼ်ဝမ်းထုင်းမိူင်း ၼိူင်ႈတြႃး~တၵ်းပွင်ႇၶၶေႃႉ ။– လင်ႇတၵ်းလၢၵ်ႈထၢပ်ႈ ၵၢပ်ႈမိင်ႇ ၶရိင်ႇတေႃႇၶေးသမ်ႇၽီႇ ထုၵ်ႇထိူၵ်ႈလီၵွင်ႇ~ပြိုးသႃးယဝ်ႉ။–။ ၵဝ်ပိၼ်ၶျူလုၵ်းမ သမီးတေႃႇလုၵ်ႈလဝ်ႈ မင်ႇၵလႃႇ~သွင် ပိင်းယဝ်ႉ၊– ၶျေႃသိင်ဝၢင်းပၶၼ် မိူင်းလူင်ၶျေႃၶမ်း ၶင်ႇၵတိင်း~ၵၢပ်ႈလုၵ်ႈဝႃႈၼႆ ၊–၊

႙႑႙ ႉ ၶႆလႈ ပေးထိုင်လိၵ်းဝၶၼ်း ယိင်းတၶၼ်းယၢမ်းလီဝ် ပိဝ်လၢဝ်ၶၢဝ်သွႆ ငဝ်းတၢင်းၶျေႈပွႆးဝိင်း~သေႇၶျူႇ။– ၶွႆႇၽေႉ လင်ႇတၵ်းၵဝ်လုၵ်ႈ ၶိုၼ်းၶဝ်ႈၶၶေၼ်းတေႃႇၶေးသမ်ႇၽီႇ တီႈသၢင်ႈလေႇသႃႇ~သိမ်းၶၶေၼ်း။–။ တၢင်ႇလိုဝ်ႈလုၵ်ႈလဝ်ႈ သု ၽရျႇလႃႇ သုၽၵိင်ႇလႃႇ မင်ႇၵလႃႇၵထွတ်ႈ ယွတ်ႈယွႃႇ~သုႁွင်းယဝ်ႉ၊– တၢင်းလီထိမ်ၵၶၼ်ပၢၶၼ်ႁူၶၼ်း ၶင်ႇၵၡျင်း~လဝ်ႈ

လၢတ်ႈ၊–၊

920 ။ သထေးၵၢမ်းၵိၼ် မုၼ်လင်လၢင်းယိင်း ၶိင်းလီယေႃးငဝ်း မၢတ်ႈလႆၢတွင်း~ထုင်းလၢမ်ႉၶၶေၼ်ႉ။– လိူဝ်းတၵ်းမျၢတ်ႈ လမ်ႉ ၵမ်ႇတၢပ်ႈၶီးမျႅၵ်ႈ ယွင်ႈၵုင်ႇမင်ႇၵလၢႇ ၵၢမ်ႇလွႆႈၵိင်ၵျမ်ႇ~ယေႃးမၶၼ်းတေႉယဝ်ႉ။–။ ဝႃးတီႈၸေရတွႃႇလ ဝႃႇသိၵ်ႉထၢႇ ၶဝ်ႈၶိုင်ႈလိူင်ၵျမ်ႇ~တပေးၶေႃႈ ၊–   ၵၶၼ်ဝႃး မျုဝ်းယုတ်ႈမျုဝ်းယွမ်း မျုဝ်းသွမ်းမီးၶၶေၼ် လေႇၶၵ်းၶေး~တၢပ်ႈတၢတ်ႈတေႉ ယဝ်ႉ၊–၊

921။ ယၢႇၵွႆႈယူဝ်းမျႃးၶွၼ်းလွႆ မျုဝ်းလွႆတၵ်းႁွင်း ၶိုင်ႈၵုဝ်းလုၵ်ႈတပေး~ၵထၢင်ႇ။– ပေးဝႃး ၵၵျႃင်ႉလၢႇၵိၵ်ႉတၵမ်ႇမျၢတ်ႈ လမ်ႉ ပိၵ်ႉတီႈၵုတ်ႇတႂ်ႈပြၢတ်ႈသၢတ်ႈ ဝေႇလယၶၼ်ႇတၢႇ ပၢႇသတၵိုၼ်ႈလဝ်ႈသၶၢင်ႇ~တၵ်းလၢင်ႈမီးၵျႃးလွႆငိမ်း။–။ ပိၵ်ႉမၶၼ်း ၶဝ်ႈပီၶၼ် လုၵ်ႈၸူးတုတ်ႈၵဝ်ႈသဝ်ႈလၢင်ႇ ၵၢင်ႈၵျႃႉတၢၶၼ်ႇလွႆၶိုင်ႈၵျေႃး ပေးဝႃးၵၵျႃင်ႉမျၢတ်ႈသွႆလၢင်ႇ~ၵျႃင်းလီလမ်ႉ၊– ၶၼ်ႉ

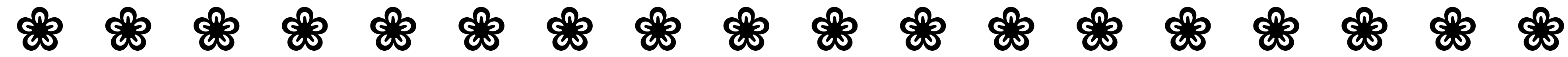
လမ်ႉ ၶဝ်ႈပဵၼ်သူႁွင်းသူလွင်း တွၼ်းသေမျူဝ်းၵၢၼ်ၽွႆးၶႂ်းသထေး မင်းမြေးမင်းသျး ၵျၢမ်ႇယင်းၶီ~ၵျၢင်ႉမျၢတ်ႈဝေႈၶႄ ။–။

႙႒႒ ႉ ပိူဝ်ႈၶႄႉ ယႃႇပႆႈၵၢမ်းၵိၼ် ယေႃးၵိၼ်ၵေမျူဝ်းႁူဝ်းၵႃး ပုင်ႇၶႄးပုင်ႇၶေး သထေးသၵြီး လီၵေးတင်းလႆၵမျူဝ်း တႃၶႄႇယူလိုၼ်းသီ~ပွတ်ႈလၢင်ႇတႃ။– သင်ၶင်ႇထမ်ႇမဝေႇတ ၵလူဝ်ႇဝေႈလမ်ႉ ၽူးလွႆၵူႉတႃတ်ႈ ၵျၢင်ႉမျၢတ်ႈ ပိတၵၢတ်ႈတေႇ လဝ်ႈသၶၢင်ႇ~ပဵၼ်သႁွင်းမျူဝ်း ၶၶႄႉယဝ်ႉ။–။ ၵႈၶႄႉ ၵၼ်ၶႄႇလဝ်ႈသုင်းမၵေႃႈဝေႇတ ပျူၶႄႇလေႇတိပုၵ်ႉႁူဝ်ႇမျၢတ်ႈ ၵ သၢင်ႇ~ၶေၵျေးယဝ်ႉ။– ၽရေတွႇလ သွင်တူၶ လင်ႇတၵ်းပူင်သေ သႆလွႆတိၵ်ႉထီး မၢၶႄႇၵၢင်ၶေး~ၵမ်ႇထွၵ်ႈထင်ႈ ယဝ်ႉ။–။

႙႒႓ ႉ တၶႄးၶႄ မိၶႄးမႆသႆၵူတြေး ပၢၶႄဖြေးပဵၼ်ၶၶေၶႄသၽေး လိၵ်ႈမၶေး~မေႇၶေႇငလႈ။– ၵၼ်ၶႄႇလဝ်ႈ ၵဝ်လၢတ်ႈ ၽရေတွႇလ ႁူဝ်ႇမၢတ်ႈတူဝ်ၵဝ်ႇပြၢမ်ႇမၶေ သြေႇ~မေမိူင်း။–။ တင်းၶႄႉ ၵွၵ်ႇတမ်ႈၵျမ်းၵြေႇပထမ မူႇလသုၵ်ႈပထေႇယျဝေႇ

~တြႃးယဝ်ႉ ၊– တၵ်းလႆႈသုတ်းသွႆတွႆးတၢၼ်း ၶၢၼ်းၵၢၼ်ၶေပေၼ် မျူဝ်းလီမျူဝ်းသွမ်း ထၢတ်ႇပူင်ၶျူး ~ တၢၼ်းၶိုင်ႈႁွၼ်ႇ ယဝ်ႉ သူၺ် သူၶေႃ ◦◦◦ သႃထု သႃထု သႃထု။

ထမ်းလဝ်ႈ တီဝီထသုၵ်ႈၵျမ်း ၵၼ်(11) သုတ်းယဝ်ႉ။

ထမ်းၸဝ်ႈ တိပိထသုၵ်ႈၵျမ်း တွၼ်ႈၵၢင်(12)

924 ။ ၼႄလႈ လၢတ်ႈလူၺ်ႈၸဝ်ႈၽူးႁူၵ်းပဵၼ် ၼႅၼ်လိူၼ် ပိူၼ်တူဝ်ႁူင်းၵႂႃးဝႆးၽူၼ် မိူင်းလုၼ်ငဝ်းမုင်း တွၵ်ႈသႂ်ပျုး ~ သိၵ်ႈ တၢၼ်ႇ ။။– ၵုင်ႇၼေ ပီတ လေႃႇၵိတ ၵေႃးတႃႇတ ပၽေႇသရ ၼျွၵ်ႉသွႆႇပွႆႇလဵပ်ႈ ထိင်ႇတမျမၼီပၼ်ႇၵဵဝ်ႈသႂ်ၽၢၼ်ႇ~တေႃး လုၵ်ႈလိုၼ်ဝၼ်း။–။ သိင်ႇၵျႇသိင်ႇၵျႇ မၵျႇၵၵျၼေႇတေႃႇ သုမျေႇၵေႃးၼေႇ လေးယိၼ်ႇၵၼ်ႇပၼ်ႈ လတုလေႃးၵ ၵေႃး ၵႇသလေႃးၵ သၢမ်တိူၵ်ႈလႆပၼ်ႇ~ပိုၼ်းပိုၼ်း ။– တူလ်းလွမ်းတူဝ်ၵူၼ်းတူဝ်ၽီ ၽွၼ်တၵ်းထိုင်လီတြႃး လၢၼ်ႇလူမိုၼ်း~ၸဝ်ႈ ၼျွတ်ႈတေႉယဝ်ႉ။–။

925 ။ ထႃႇၼိုင်ႈ သိင်လၢဝ်မိူဝ်းသဝ်း မိူင်းလူင်တိူင်းၵိုၼ်း~ၼေႇၵတႃႇၼၼ်ႉ။– ၵၼ်ႇၸဝ်ႈၵပ်ႈတမ်ႈၵူးယိၼ်ႇ ပႇတၵိၵ သုၵွႆႇ ၼၢင်ႈပြေႇယွႆႇ~လမ်ဝိင်း ။–။ ၵၼ်ႇၸဝ်ႈၼူၼ်ႉလူလ်ႈ ၵေႉၽူးသွၵ်ႉတေႇသီႇလ ၵတ်ႉတသၢမ်ယိူင်ႈသရၼေႇ~သုင်း

ပုးၶႄင်ႉ၊–   ၵႁျူဝ်းတွၶ်းသေ ၽီလီႁူၶ်းလီသတ်းမျူဝ်း ၵိၵ်ႇၶရေး~မျတ်ႈၵႈတေႉယဝ်ႉ ၊–၊

႙႒႖ႉ ၵမ်ႇတႃပ်ႈယူလ်းၵဝ်မျူဝ်းလီမျူဝ်းယွမ်း မျူဝ်းသွမ်းတၶ်းလၵ်ႉ ပိၶ်ၽင်ၽူႈတၵ်းႁူႉ[တျူး]~ႁျၢင်ႉလီႇၶႄင်ႉ။–   ၽူႈၶႄင်ႉ
ၵ်ၶ်ႇၵၶ်တင်ႉတေႇ လူႇၶေႃတ်ႈသတ်ႉတဝ႑ႇ ၶိၶ်ႈလိုဝ်ႈတင်းသီႇ~လေးပုး။–။   ၽၶ်ငလႈ ၽူႈၵၶ်ႁျၢင်ႉၵဝ် တေႇဝိတ်ႉ
သရသႃဝ်းၶိုင်ႈ သႃမ်ယိူင်ႈၵိၵ်ႇထိၼ်ႈပလ်ႇလသီႇ~ငႄးပုးၶႄင်ႉ၊–   ၵမျူဝ်းပိူင်ၶႄင် ယင်းၵၶ်တွၶ်းသေ ႁူၶ်းၽူႈပွင်
ၵျ်ၶ်းၶူဝ်းတႃၶ်း တိမ်ၵျ်င်လူႇ[ၽျေး]~ၵ်ၶ်ႇလဝ်ႈ၊–၊

႙႒႗ႉ ပိၵ်ႉတီႈ ႁူၶ်းလီၽီလီသုတ်းယေး သၽေးလွင်ႈ[တျူး]~မျတ်ႈၶျေႇ။–   ၵျ်တ်းၶင်ႇတၵ်းၶွ်ႈၽေႃႈလေႇတႃင်းႁူင်ႈ ၶႃမ်ႈ
မေႈၶမ်ႉ ယိပ်ႇယမ်ႈယၶ်ႁွူႇ~ယင်းမတၶ်းယမ်းၶႄင်ႉ ။–။   ဝႈတီႈၽိၵ်ႉၶဝေႇလုၵ်ႈလဝ်ႈ ငိူၶ်ႈငဝ်ႈသင်ႇၶျႇ~လႆပုး၍ ၊–
ႁူၶ်းသူႇတေႃႇမျတ်ႈၶႄင်ႉ ၵမ်ႇႁွၶ်ႇတွၶ်ႉမိီးသူလ်ႇတိုၶ်းသုး~လၵ်ၶ်ႇသႃၵ်ႈႁူလ်းၶျေႈ ၊–၊

၉၂၈။ တင်းၶဝ်တူဝ်လီသိင်းထေႃး ၸလႄႈလၢင်ႉပၢႆးငေႃး~လွႆႈၶေႈၶေင်ႉ။– ၶႆႉလမ်ႉမိမိပၵတိ သၶႅၼ်ႈထေႈတူဝ်ၵဝ်ႈပေႃႈထၢၵ်ႈ လၢၵ်ႈလေးလီႈ~ပိၼ်ႈမေႃးယဝ်ႉ။–။ ၽႅၼ်ႇၸလႄႈၵေႃႈယဝိဝေႈၵ လိၵ်ႉတဝိဝေႈၵ ၵုပတ်ထိဝိဝေႈၵ ဝိပတ်ႉသၶေႃႈလုင်ႈထူၼ်ႈတင်း သီႈ~တြူးလမ်ႉ၊– ရတၼေႃႈသၢမ်ပႃး ဝၼ်းၵႃးတွင်းမိူဝ်းၵိူဝ်းလီ ၵုင်ႈၶႃးလႃး~ၵ်ဝ်ႈမျၢတ်ႈ၊–၊

၉၂၉။ ယင်းတၵ်းလီလူင်ၵူင်လိူဝ် ၶိူဝ်ၽီၶိူဝ်ၵူၼ်း ၵျူၼ်းလုင်း ၵသုင်းသိူၵ်ႈတြူး~ၵျၢမ်ႈၵျေႈ။– ၽဝေၵသၢၵ်ႈသၢၵ်ႈ ၵၢမ်ႈ လၢၵ်ႈမျၢၵ်ႈမွၵ်ႈ ထွၵ်ႈၶိုၼ်ႈသၶႅၼ်ႈၶင်ႈ ပိင်ႈထိူၵ်ႈၵတ်ႉထိပတ်ႉထေႈပတ်ႉထ ၵလူဝ်ႈယၶဝ်ႈမၢၵ်ႈ ၵိင်သေႈ~တြူးၸလႈ။–။ **ယံကိဉ္စိဝိတ္တံ ဣဓဝါ ဟုရံဝါ သဂ္ဂေသုဝါ ယံ ရတနံ ပဏီတံ ဧတေန သစ္စေန သုဝတ္ထိဟောတု**[90] ယံကိဉ္စိ –ဝႃႈတီႈလၵ်ႉၵျဝ တီႈ ၶီႈၽွင်ႈလၵျူႈ ၵႃႈၵႃႈသသၢၶႅၼ်ႈလႆႈ ၵသရေႈ~ၽုင်းမျူး ၊– ကိဉ္စိ – လၵ်ႉၵျဝတေးမင်းပိၼ်ၶုၶၼ် ၵူမုၶၼ်ၽုင်းပြႃင်း

[90] ယူပ်ႉယွမ်းဝႆႉ ၵမ်ႈတႅမ်ႈထူၼ်ႈမိူၼ်ၶၢင်ႈၶၢႆႇရတၼသုတ်ႈ။ မီးတီႈပပ်ႉလိၵ်ႈလူင် မၢႆ(294 - 3823 တီ LL 802) တီႈလၼ်ႈလိၵ်ႈ (150) ၶၢႆႇႁူင်းတူလႆးလိၵ်ႈ ထၼ်ႇလွမ်ပုတ်ထမိူင်းတႆး။

သီႇ ၵုၼ်လေႃး~ပိူင်ႇလုမ်ႈ၊–၊

႑႓႐ ႉ ၽုင်းၵူတၼူဝ်း ထူဝ်းလႆၵၢင်ၵျၢဝ် ၽလေႃဝ်လုလုဝ်းလွမ်း လၢၵ်ႈရထေႃး~ႁွၼ်ႈသၼ်ႇၶၶေင်ႉ။– ပိူင်ႇလုမ်ႈလမ်ႇပူႇတီႇပႃႇ ၵရူၵူးတၢင်ႇပြုၵ်ႈပ ဝိတေႇၵျႃႇ ၵေႃႇၵရိတ်ႈၶၼ်ႇငၼ်ႇ~ထုၼ်းထွၼ်း။–။ သင်ဝႃႈသိပ်းလဝ်ႈလၵ်ႉၵဝတီႇ ၶီယၼ်ႇလႅင်ဝႆႇ ၽေႃႉ ၵႃႇၵႃႇလၢၵ်ႈၽုင်းလျၢၼ်ႇ~မင်းၵႃး ၊– သင်ဝႃႈ သိပ်းတူၼ်ဝတေးပွင်းၵၼ် ၵူမုၼ်ၽုင်းၶဝ် လင်ႇတၵ်းတၢၼ်ႇ ၶၵေႃး ~ယေႈလဝ်ႈလူင်ယဝ်ႉ၊–၊

႑႓႑ႉ ၵျုရုဝႃ–ၵမျူဝ်းမင်းလူဝ်းပိၼ်လွမ် ၶွၼ်းပွမ်တိုင်းၶွင် လႅင်ႁွင်ၵိတ်းၵျမ်း လီၵၢမ်းႁွင်ႉယၢင်ပျူး~သိၵ်ႈထၢၼ်ႇၶၶေင်ႉ။– တင်းၵႃႈလမ်ႇပူႇတီႇပႃႇ ၵႃႇၶဝ်ႇၶယ မၵျိၵ်ႉထပျူပွႆႇယေႈပွၵ်ႈယေႈပွၵ်ႈ ထၢၼ်ႈမိၼ်ပျၢၼ်ႇ~ၶၵိုဝ်လူမ်း။–။ သိပ်းပေႃႈၵႃႇၶဝ်ႇ ၵျုရမ်ႇဝႃႇၵုင်ႇလၢၵ်ႈ ၵႃႇၶဝ်ႇ~ၶၵေႃးၶၶေင်ႉ၊– ၶင်းၶဝ်သိပ်းတူဝ်ၵမျူဝ်း တၼ်းၶူဝ်းမူၼ်ၵၼ် လင်ႇတၵ်းတၢၼ်ႇ~သိၵ်းၵျူး~

ယေႃႈလဝ်ႈ၊–၊

၉၃၂ ။ သိၵ်ႉၵျူးဢၢၼ်ဝႄႈလၢမ်ႉ ပိူဝ်ႈမၼ်းပၼ်ၼုၼ် ဢူမုၼ်တၢၼ်းၼူဝ်း လူဝ်းၵၢၼ်းၵိၼ်ၶိူဝ် လိူဝ်သေၽိလွ်သဝ်မိူင်း ဢၢမ်ႇ ၽွင်မႃး~ပိၼ်ႇ တူႇၶၼ်ႉ ။– ၼဝ်ႈပၼ်သိင်ႇၶေႇရူၵ ဢိတ်ႉသရိယလူဝ်းပိၼ်ႇ ၼုၶိတ်ႉတိၼ်ႇပေႇ ၵျေႇလူၼ်ႉ သတ်ႉတရသီႇ တႃႇဢၢသၵၼ်ႇ ပၼ်ႇလိပ်ႈလမ်ႇပူႇ~လေးၵျၼ်း။–။ လင်ႇတၵ်းလႆႈလိူဝ်ႈသၵ်ႉၵေႇသုဝႃယံ – သၵ်ၵတ်ႉသဢိင်ႇတႃႇ တီႈ ပိူင်ႈၶတေႃႈၽီမူႇ~တၢင်းလုမ်း ၊– ပၼ်ၼုၼ်ဢူးသွင်း ၽွင်းၶိူဝ်သၼ်သုင် လိၵ်းလွ်ႁွ်လႃး တၢင်းၵျူးတၢင်ႇၶိူဝ်လုမ်း~ပြႃတ်ႈ သႃတ်ႈလူၼ်ယဝ်ႉ၊–၊

၉၃၃ ။ ၵႃင်းၵႃင်းၵိင်တႃ လူၵျႃလၵ်ႉၵျဝလႃႇလ်ၼ်လွ် လိၼ်ႁွ်ဝူလ်ႉလႃၼ်း တႃတ်ႈၶိူဝ်လုမ်း~ၶေႃတ်ႈလူႇယဝ်ႉ။– သုတတ်ႉ သၶဢေမျူဝ်း လူဝ်းလႃမ်ႇ ၵႃမ်ႇၽေႃၼ်ႇမိၼ်ႇယူႇလၶေႇ ၶေႃတ်ႈမျႃတ်ႈဝိၼ်းသူႇ~လွ်မိူင်းယဝ်ႉ ။–။ ၶၼ်းၼဝ်သိၵ်ႉၵျူးပႃၵ်ႇလဝ်ႈ

လူဝ်ႈလၢမ်ႇၵၢမ်ႇၽၢၼ်ႇ ၵသိင်ႇလွင်ႈမျၢတ်ႈၵလူႇ~ဝၼ်းၶၼ် ။– ယံရတၶံ – ပၢၵ်ႇၶိုင်ႈၶၼ်ႉ လင်ႇတၵ်းတၢၼ်ႇႁူၼ်း ၵၶၼ် ရတၶႄႇသုင်းပႃး ၽြႄးတြႃးသင်ႇၶႃႇရႁႃၶၼ်းႁူဝ်းၵႂ်ႇ တၢၼ်ႇပိင်းၵၶၼ်~လဝ်ႈလၢတ်ႈၶႅဝ်ယဝ်ႉ။–။

934 ။ ႁူၼ်းႁူဝ်းၵႂ်ႇရတၶႄႇသုင်းပႃး ၽြႄးၵျႄးလူး ၵထူးမျၢတ်ႈမီးၶၼ်~ တူႇရျႇယဝ်ႉ။– လဝ်ႈတၵ်းၶႆႈလၢတ်ႈ ထေႇ မျၢတ်ႈၽႄူႈလဝ်ႈသင်ႇၶႃႇ~လႆၢပႃးဝႃႈၶႆ ။–။ သူႇတေႃႇမျၢတ်ႈၵူၺ်ႉ ၵၶၼ်ဝႃႈရတၶႄႇၵ်ဝ်ႈမျၢတ်ႈ ငူၶၼ်ႈငဝ်ႈၶွႆႇတႃႇ~သူးႁွင်း ၶၼ်ႉ။– တၵ်ႈပိၶၼ်ႁူၼ်းလႆ တွၼ်းသေလၵ်ႉၵျဝတေး သိၵ်ႉၵျူး ၵၢၼ်ႇလုမ်းပွင်း~မျၢတ်ႈၵႃႈဝႃႈၶႆ ။–။

935 ။ ပိၶၼ်ၶင်ႇမူဝ်ႈၶၼ်ႉ လႆႈလိုဝ်ႈပူႇရမ်ႇတပႃႇဝၼ်းၶၼ် ႁူၼ်းၽၢၼ်ၽူဝ်မေး ငူၶၼ်ႈသႁွင်း~မျၢတ်ႈယႃႇ။– ယူႇဝၢင်ႈ ပိတ်ႈလၶၼ်ႇတ ၶဢိၵမဝၢၼ်ႈၶွၵ်ႈတေႃးပႃႇ~ၵိၶၼ်လိုမ်း။–။ လဝ်ႉၶမ်ႈလေႇၶဝ်ႈထူၶၼ်ႇႁွင်ႈၽေႃ လွတ်ႇတႃႈလႆၢထႃႇ~လူင်လႃး ယဝ်ႉ ။– ဝၼ်းၶင်တေႃႉၽိုၶၼ်း ၶႆၢၵိၶၼ်မၢင်တွင် ထိင်းယွင်း ႁွႃႇႁူပ်းမႃး~ ၵမ်ႇလိုဝ်ႈဝႃႈၶႆ ။–။

႙႓႖ ။ ဝၼ်းၶိုင်ႈ လင်ႉတၵ်းမိူဝ်းထူပ်း တူၼ်မုၼ်သိၼ်မီး ရသေးဝၢင်ႈလူင်လႃး~ၵေႈပႃႉၶၶေ်ႉ။။– သွင်ၶႃလင်ႉတၵ်းၵၢဝ် တၢင်း မၢၵ်ႉထိုၼ်ႉၸေႉၵပ်ႈလဝ်ႈ ယၢမ်းၶႃႉ~ၵၢင်တၢင်းဝႃႈၶေႁႈ။။–။ ၵၼ်ႉလဝ်ႈၶူၼ်ႉၶီႈ ၵတိသရၶမ်ႉၵဝ်ႈမျၢတ်ႈသီႉလႃႉ~ တြႃးယဝ်ႉ၊– ၵျေႃးပၼ်ၵႁျင်းႁူၼ်းၸၢၼ် ယၢမ်းပၢၼ်ဝႄးသိုၼ်း လႆႈၵ်တ်းမႃး~လင်ႉယၢၵ်ႈတေႉယဝ်ႉ၊–၊

႙႓႗ ။ ၵျႃးလူးပၢၼ်လင် တၢင်းလီၽူဝ်မေး ၵေႉၶေးပႃး~လိူဝ်ႁွႃႉငလႈ ။။– လင်ႉဝႃႈလုတ်ႈပြၢတ်ႈ လၢတ်ႈၶႅႉလေးလိင်ႉ လူဝ်းရိင်ႉၵျမ်ႉလိင်ႉႁွင်ႈၵသၢၵ်ႈ ၶၼ်ႉထႃႉ~လွႆၶေႃး။။–။ တေႃႈႁွႆးၶၢတ်ႉၵႃႈၶႅႉႁွႃႉၶႄႈ သမ်ႉသရျႉ~တၵ်းမႃးလမ်ႉ ၊– လီ တေႃႈၽူဝ်မေး လွင်းလေးမေးလွႆၵမ်သိၼ်ၽင်းထမ်း ၶႄႉတြႃး~ယႃႉမိူၵ်ႈၽဝ်တၢ၊–၊

႙႓႘ ။ တၼ်းၶႅ တူၼ်သိင်သွၼ်ပၼ် ပိူင်ၵၼ်ၵမ်ၵျၢင်း ႁူႈဝၼ်းၵႃး~ပလႆႉလသီႉလႃႉၶၶေ်ႉ ။။– သူႉတေႃႉဝႃႈယဝ်ႉ ၽူႈ ယၢၵ်ႈၵ်ပ်းလႆႈၵႃႈၶၶေ်ႈယဝ်ႉ လိမ်းႁွႃႉ~ၵၢင်တၢင်းသေယဝ်ႉ။။–။ ထိုင်ၶင်ႉမိူဝ်ႈၽုၵ်ႈ သမ်ႉၶဝ်ႈဝၢင်ႈၶႅင်းပႃႉ~ၶိုၼ်းမႃး၊– ဝႃႈ

ၵၢၼ် လိူမ်းသေၵႂၢမ်းသွၼ်တူၼ်ၶမ်း မိူဝ်ႈဝၼ်းဝႃး~ၵမ်ႉမၢတ်ႈတီႈၶႃႈ။–။

႙႓႙။ ဝႃႈလၵ်းပိူၼ်သေ သွၼ်ပိူင်ငလႈသၢမ်ပႃး~လိူမ်းႁႃႉ။– ၵွႆးလႆႈၶဝ်တေႃႉသရၢၼ ယွၼ်းၶၢမ်ႉပွၵ်ႈၶိုင်ႈ ထိုင်ႈသွၼ်ၶႃႉ~သေ ၵမ်းလူလွႆႈၶႃႈ။–။ ထေႉလဝ်ႈလင်ႉသမ်ႉႁွတ်ႈၶေႃႈ ပႃႇၶႄႉတိပၢတ်ႈ ၵတိင်ႉၶႄႉ ၵႃႉမေႉသု မုသႃႉ သုရႃႉ ငေးပႃးယဝ်ႉ ။– ၶႃႈၵေႃႈၵိပ်းၵၢဝ်ၵႂၢမ်းသွၼ် ၶင်ႉတြႃး~လဝ်ႈဝႃႈတေႉယဝ်ႉ။–။

႙40 ။ ပေႃးထိုင် သွၼ်ဝၼ်းသၢမ်ဝၼ်း လႆႈၵိုင်မႃး~လိူမ်းႁႃႉ။– လႆႈ"ၽၢႆႈႁွတ်ႈ ယွတ်ႈသၢင်ႉၽႄ ပလႆႉလႃႉ~ငေးပႃး။–။ ၶႆ ငလႈ ၶတေႃႈႁွင်ႈၽႄႉထိုၼ်ႉၵူလွႆႈ တေႉဝႃႉ~တေႃးၵျူးၶၶေႉ။– ဢိၼ်းပိူၼ်ၵေႃတ်းလူ တၼ်းသွၼ်ၽူဝ်မေးလိူမ်းတြႃး ႁွႃႉၵူပ်းမႃး ~ၵမ်ႉလႆႈဝႃႈၶေႃႈ။–။

႙41 ။ ဝၼ်းၶိုင်ႈၽိူလၢႆၶလူဝ်း ၶတေႃႈၵမျူး~တေႉဝႃႉၵေႃႈ။– ၶင်ႉၵိုဝ် ၽူယၢၵ်ႈတၵ်းလႆႈမၢတ်ႈတင်း ၶေႃႈမြၢတ်ႈသီႉလ

လိုဝ်ႈပၼ်ႇလႃႉ~ငေႃးပႃးၶၢဝ်ႉ ။–။ ၶဝ်ႈၼေလႈဝၼ်းၶိုၼ်ႈ ပေႃးဝႃႈသွင်ၶႃၶႃမ်ႇယဝ်ႉ ပၼ်ႇလသီႇလွင်ႈမျၢတ်ႈ ၵႃႉထႃႉ ~တြႃး ၶၢဝ်ႉ၊– တၵ်ႈၶွႆႈလီဝ်လၼ်ၶိုၼ်းမိူဝ်း ဝႆႉတၢင်းမႃး~ပွၵ်ႈတီႈဝႃႈၶႆ ၊–၊

942 ။ ပေႃးဝႃႈ သွင်ၶႃတူၵ်းထိုင်ၵိမ်းၽွင်း ၶမ်ႉၵင်းၵႃး~ဝၢင်ႈၵျၢတ်ႇၵျေႃႈ။– ၽီလၼ်ႇၽၢၵ်ႇၵ်တ်းမိတ်ႉသႃႉ ပႃဝႃႉတီၶၼ်ႈ ယူႇတႆႈၽင်ႇၶမ်ႉ ၵမ်ႇၶွႆႈလွႆၶၢတ်ႇ~ယၼ်းၵိုတ်းဝႃႈၶႆ။– ၶဝ်ႈၼေလႈ တုၵ်ႉၶတရိၵ်ႉတႃႉ တဝ်ႈၵွတ်ႈၵိမ်းၵျၢတ်ႇ~ၵျၶၼ်ပႃယဝ်ႉ ၊– ၵူၶၼ်းၽၢၶ်ၽူဝ်မေႃး မႃးထိုင်ၵိမ်းၶျိုၼ်း မျႃႉတၶၼ်းတႃ~လႆႈမုၼ်ႈ၊–၊

943 ။ တၼ်းၽူဝ်တၼ်းမေႃးသိုဝ်းလၢၼ်း လႆႈထူပ်းပႃ~ဝၢင်ႈၵျၢတ်ႇယဝ်ႉ။– သွင်ၶႃထၢၼ်ႇၵိၵ်ႈၶွႆႈယဝ်ႉ မၶၼ်းၵမ်ႇတီၶၼ်ႈ လွႆ ၶၢတ်ႇ~ပၢၶ်ဝႆႈ။–။ လၼ်ႇတၵ်းပႆတိမိတ်ႉသႃႉ ပယူႇၶွႆႈၵိမ်းၵျၢတ်ႇ~ၵုၶ်သႆးၶၢဝ်ႉ၊– ပေႃးဝႃႈသွင်ၶႃ ပႆလမ်တူဝ်ပႃ ၵျၵၢဝ် မဝ်ႇလုလ်းဝႆး~ၵမ်ႇတီၶၼ်ႈ၊–၊

944 ႉ ၵ်ၶၼ်ႇၵၢၼ်ပိၼ်လွၵ်ႇၶိုၼ်းမႃး သိၼ်ႈလေႃးထႂ်း~ပႆႉထၢတ်ႉငလႈ။– ပယင်းတိၼ်ႈတွၵ်ႉတေႃႈလၼ်ႉႁၼ်ႈ ၶိူဝ်ႇႁၢတ်ႉ~ႁုၼ်သႂ်းၶၼ်ႉ။–။ သီႉၽဝ်ႉႁႃႈပွၵ်ႈ တၼွၵ်ႈၼွၵ်ႈ ထၢင်ႉဝႃႈလွၵ်ႇၼၢတ်ႉ~ငၢမ်ႇ၊– ၵၢင်လွၵ်ႇလိုမ်းသေသိၼ်ထမ်း ၽွၵ်ႉၵျၢင်းမဝ်~မဝ်ႉမၢတ်ႈတေႉယဝ်ႉ၊–၊

945 ႉ ယၢမ်းလိဝ် ၽီလၼ်ႉၼူဝ်သေသွင်ၶႃၽူဝ်မေး ဝႃႈတၵ်းၵၢဝ်~ပႃႉၶေႃႉၶၼ်ႉ ။– မိူဝ်ႈၵႆႈ လွင်ႉၵၢမ်ႉသွင်ၶိူဝ် ၼမ်ႉတၢင်း ၶိူင်ႈသီႉလ တမ်ႈလဝ်ႈ သိၵ်ႉၶႃႉ~ၵၢဝ်မႃးယဝ်ႉၵိူဝ်ႉ။–။ ၶၼ်ႉၶႆႉ ၶေႃတ်ႈႁွင်ႈၽေႃႉႁွင်ႉဝႃႈ ပႃႉၶေႃႉ~ႁူၼ်းတၼ် ၊– သွင်ၶႃ လၼ်ႉတၵ်းၼုၵ်းထူပ်း သိၼ်သိုင်တြႃး မၢၼ်ႉမီးၶၼ်~ၶၼ်ႉဝႃႈတေႉယဝ်ႉ၊–၊

946ႉ ၵမ်းလိဝ် ၽိူဝ်ႉၵႃႈမၼ်းလႆႈသုမ်းၶိင်း လူဝ်ႈတႃႁၼ်~မျၢၵ်ႈမြၢင်ႉၶႆႉ။– သွင်ၶႃလၼ်ႉတၵ်းၶေႉၵၢသၢၵ်ႈ ပွႆႉလွတ်ႈတမ်ႈ ၶင်ႈၵၢင်ႉ~ၵၢင်တိုင်းၶၼ်ႉ။–။ လၼ်ႉတၵ်းဝႂ်ႉပွၵ်ႈထိူၼ်ႉႁွင်ႈၽေႃႉ ၶဝ်ႈငတ်ႈလူင်ႁၢင်ႉ~ၶိုၼ်းမႃး ၊– တူၵ်းထိုင်တၼ်းသဝ်း

ၸိူၼ်းႁူၼ်း ၵိင်ႇၽူလ်းၶႃး~ပြၢၼ်ႇတီႈတေႉယဝ်ႉ ။–။

947 ။ လုၼ်းလင် သွင်ႁူၼ်းၽူဝ်မေး ၸႃႁိၼ်ၶဝ်ႈတေႃးၵျူး~ဝၢၼ်တႃႇၶၼ်ႉ ။–   ၵရပ်ႈတမ်ႈၸၼ်ႈ သမ်ႉမီးသီႇၸႃႈဝၢၼ်ႈ တမ်ႈမျယပ်ႉတၢ်ႈ ၽဝ်တူဝ်ႈၵေႃၵိင်ႇယွႃႇ~ၸိူၼ်းႁူၼ်း။–။   ပိူၼ်ႈၵေႃႈတိုၼ်ႇသိူင်ႈ ၶႆႉၵွၵ်ႇတီႈၶိူဝ်ႃႇ~လၼ်းၵၼ်း ။–   တင်း လူင် ၽိူမ်ႇၵိတ်းယင်းသေႁူၼ်း ႁွႃႇၽိူမၼ်း~ပႆႈသိူင်ႈဝႃႈၶိူ ။–။

948။ ငိၼ်းႁူဝ်ႁူၼ်းလူၼ်သၶူဝ်း ယၵၢင်ဝၼ်း~ထိတ်ႈမျွင်ႇၶၼ်ႉ။–   ပိူၼ်ႈယင်းပႆပ်ႇတၢ်ႈယဝ်ႉသိူင်ႈသိူင်ႈ ၵိင်ႇထွင်ႇ~ၵိတ်း ၸၢမ်းယဝ်ႉ။–။   မိူဝ်ႈၶၼ်ႉ တမ်ႈမျလေႇယႃႉပိူၼ်ႈ ထိတ်ႈမျွင်ႇ~ၶူဝ်းသႃးၵေႃႈ။–   ၶဝ်ယင်းၵိပ်းၵဝ်ၶူဝ်းလိူင်းႁူၼ်းလႆႈ တေႃႉ လူင်မႃး~ပုမ်ႇၶွၼ်ႈတေႉယဝ်ႉ။–။

949 ။   ၵဝ်မႃးသၢင်းၶိူင်း ၸိူၼ်းမၼ်းႁူၼ်းၽၢၼ် ၸူမ်ႈၽူလ်းၶႃး~ၵိင်ႇၶေႇ။–   ၶဝ်ၵေႃႈ ၵိပ်းႁွႃႇၵမ်ႇသိူင်ႈလႆႈ ဝၢင်းသေႇ

~ႁွင်သွၼ်းဝႆႉယဝ်ႉ။–။ တင်းၵူႈသိၼ်ႈသိူဝ်ႈ မၼ်ႈၽဵၼ်ႇႁူႈယိူင်ႈ ၶိူင်ႈၵႃထေႇ~ၶမ်ၶႄၶၼ်ႉ ।– တင်းသွင်ၽူဝ်မေႃးမူး ၵၼ် တေႃႇတၼ်းတႃ~လႆႈမုင်ႈတေႉယဝ်ႉ။–။

၉၅၀ ။ သွင်ႁူၼ်းငိၼ်းပိၼ် ၵဝ်ယိၼ်သိူဝ်းလူမ်း ၼူဝ်းလိူင်းသတ်ႉၶင်းၽႄ~တူဝ်ႈလွတ်ႇ။– ဝႃႈၵၼ် လူၼ်ပႃႇၵဝ်ႁွႃႇယဝ်ႉ ၵမ်ႇသိူင်ႈ ပတ်းၼွတ်ႇ~ယင်းမီးဝႃႈၶႆႉ။–။ ၽဝ်ႇၶႆႉ ၵဝ်းတၵ်းပုတ်ႈလႆႈ ၶင်ႈၵူႈၵျိူၵ်ႈလူတ်းထွတ်ႇ~ၽိုၼ်မၢင်।– ၵူးလီ ၵ်ၶၼ်းၵဝ် ႁူလ်လူင်တင်းၵၢၼ်း ၵၢပ်ႇပူးထၢင်~ၵိုတ်ႉပႆႈတေႉယဝ်ႉ।–।

၉၅၁ ။ သွင်ၼႃလင်ႇတၵ်းထူၵ်းၵျ ၽိုၼ်လီၽိုၼ်ငၢမ်း ၵူႈပေႃးသၢင်~လူဝ်ႇယႃႇၶၼ်ႉ။– မူဝ်ႈၶၼ်ႉ ရူၵ်ႉၼ ၶတေႃႈႁွင်ႈၽႄ လႆႈလိူင်ႈ ၼွင်ပူၼ်ႈၵုၵ်ႉလႃႇ~ၼူဝ်းလူး။–။ တေႃႈၶႆႉ ၵၼ်ၶင်ႇလႆႈၼၢမ်ႇၵတိုင်ႇၶႄႇ သိၵ်ႉၼႃႇ လဝ်ႈ□ႃႇ~ပူင်မူးၶၼ်ႉ।– ယင်းၵိတ်း တၵ်းမူးၵ်ၶၼ်းၵဝ်ၼူဝ်းလိူင်း ၼွင်ႁူၼ်းၵၢပ်ႇႁူလ်ပူး~ၼ်ႈလႆႈသင်ငလႈ।–।

952 ႉ ယၢမ်းလီဝ် တၵ်းဝႆႈၶွင်ၽႂ် ႁူၼ်းလႂ်ပၼ်သူၽူဝ်မေး လၢတ်ႈၶၢင်းထႆး~သေႇၶျူႇၶႅႉ ။– လွင်ႇၵၢမ်ႇလႂ်တၢင်းတမ်ႈမျ
လူၼ်ယႆႉပူၼ်ႈငလႈ လႆႈၵုၵ်ႉလႆႇ~ႁူၼ်းမိူင်းၸိုဝ်ၶေႈ ။–။ ၶင်ႇၶႅႉ ၶေတ်ႈၵွင်ႈၽေႉပၢၵ်ႇလၢတ်ႈ ၵၢမ်းလႂ်ၵတိင်ႇၶေႇ~
ၼူဝ်းလႆးၶၼ်ႉ ၊– ၽူဝ်မေးလင်ႇတၵ်း ၼုၵ်းထူပ်းသိၼ်ၸူင် ပၼ်ႈတိုဝ်းၶေႃးၵႆး~ႁူႉၵၢင်ႈ ၊–၊
953 ႉ သွင်ႁူၼ်းငၼ်းႁူဝ်ပိူင်ၶၼ် ပႆႈၶီၵႆး~ၵိၼ်းၵွႆႇ ။– ပူဝ်ႈၵၢၼ် တင်းသိင်ႈပူၼ်ႈပႆႈယဝ်ႉ ၵိင်ႇယွႆႇ~ပေႆးၵၢမ်းတေႉ
ယဝ်ႉ။–။ ၼူပ်ႇမူဝ်ႈဝၼ်းတမ်ႇလမ်ၼမ်ႈ လပ်ႉတွင်ႇငုၵ်ႈ ၵၢင်ပႆႇ~လူင်လႆးၶၼ်ႉ ၊– လင်ႇတၵ်းမူဝ်းထူပ်းၶေၢင်းယိင်းႁူၼ်း
လီဝ် ႁူဝ်လူၼ် ၽေၢတ်ႇတိုၼ်းသႆး~ပႆႈပူၼ်ႈတေႉယဝ်ႉ၊–၊
954 ႉ မၼ်းယင်းယွၼ်းလွမ်း တင်းသွင်ၽူဝ်မေး ဝၢင်ႈလူင်လႆး~ထူၼ်ႇပႆႇၶၼ်ႉ။– ၼိၼ်းၶၼ်ႉ ၽီလင်ႇၵၢဝ်တၢင်းမေး
မၼ်း လၵ်ႉသူင်ႇဝႆႉတီႈၶိုင်ႈ ၶေႇယႆႇ~တၼျူး ။–။ ၶႆငလႈမူဝ်ႈၶၼ်ႉ ၵႆႈယၢၵ်ႈတုၵ်ႉၼတရိၵ်ႉတႆႇ~ႁူၼ်းၽေၢၼ်ၵေႈ ၊–

လႅမ်းႁုမေးမခၼ်း ခီသေႁွုႇတခၼ်းယာခၼ်~တာင်ႇတီႈဝုႈခၼ် ၊–၊

955 ၀ ၽီလင်ႇဢေႉရေႉမိင်းမခၼ်း ၵာႆႈႁူခၼ်းၽေႃခၼ်~တုၵ်ႉၶျုႇခခၼ်ႉ။– ခင်ႇမုင်းၶွင်ယုတ်ႈ ၶာမ်ႇသီႇလယဝ်ႉငလႈ မေးပူခၼ်ႈ ၵာဝ်ႁွုႇ~ၵျင်းမုင်း။–။ ၵာခၼ်ခင်ႇဢုႇမေႇသု လွင်ႈယုတ်ႈသွတ်ႇႁွုႇ~ငရိူးခခၼ်ႉ၊– ၵာမ်ႇပေးလေးၵျခၼ် သိခၼ်ထမ်းခင်းတူဝ် ၵာႆႈႁူခၼ်းလာႆး~တမ်ႇယုတ်ႈႁွိးချုႈ၊–၊

956 ၀ ၽီယင်းဢေႉရေးပူင်ခၼ် ဝုႈၵိုးလိုး~သုတ်းႁွုႇ ။– မခၼ်းလင်ႇဝုႈၵာခၼ် ဢဝ်ၶျုႈၵာမ်ႇၵာဝ်မေးပူခၼ်ႈ သွခၼ်ႉၼ်ပ်ႇၶာင်ႈ ယာဝ်မျုႇ~ၶာင်းသဝ်း။–။ တေႃႈခၼ်ႉသီႇပိုခၼ်ႉၶမ်ႈ သီႇၵူမ်ႉသိင်ႇသဝ်ႈယာမ်းၶျုႇ~ဢာင်ၶိုခၼ်းခခၼ်ႉ၊– တင်းဢုႈသွင်ႁူခၼ်းၽူဝ်မေး ယာခၼ်ဢခၼ် ႁွုႇဝင်းဝိုခၼ်း~တာင်ႇတီႈ၊–၊

957၀ ခေႃင်းယိင်းယွခၼ်းပႆမုးလွမ်း ၵာမ်ႇလုင်ႈလိုဝ်ႉမျုဝ်းတိုခၼ်း~ငဝ်ႈငျုႇခၼ်ႉ။– ပိခၼ်သေပူခၼ်ႈပႆႈတမ်ႈမျ လူခၼ်ယုႉမာခၼ်ႈခီ

ႁွႃႉ~ၽိုၼ်မၼ်း။–။ တေႃႈၶႅၼ်ႇ ၵမ်ႉမီးတီႈတၵ်းၶူဝ်ႉယႃႉ ၶေႃႉထ ပိုၼ်ႈလွမ်းႁွႃႉ~ႁူၶၼ်းလႄႈ ၊– လၢင်ႉတၵ်းယွၼ်းလွမ်းၼိူင်းၵဝ် ၵဝ်မႃးဝၢင်ႈသိၼ်ၶၼ်မႂ်ႇ~ၶႃႉၶမ်ႈ၊–၊

႙႕႘ ။ ယၢမ်းလိၵ်ႈၶုၼ်ၽီတင်းလၢႆ ယိၵ်ႈမီးဝၢင်ႈၶိုင်းလႄႈ~သၢင်ႉၵႃႉ။– ၵေႉရေႉဝႃႈၵၢၼ် ၵဝ်ၶႃႈလၵ်ႉမေးပိုၼ်ႈပလႃႉ~လွမ်းမႃး ၶႅၼ်ႉ။–။ တေႃႈၶႅၼ်ႉ ၵၼ်ၶၢင်ႉပလႃႉ ၽေႉရိယႃႉၵုမ်ႈလုၵ်ႈ သိၼ်တၢၵ်ႉလႃႉ~မေးၵဝ်ၶၶင်ႉ၊– ၶႅၼ်ႉၵေႃႈ ၶုၼ်ၽီၶလုၵ်ႈတင်းလၢႆ မဝ်ႉလီၵၢဝ်~သိုၼ်ႉမုၶၼ်ႈ၊–၊

႙႕႙ ။ ပိုၼ်ၶႅၼ်ႁူၶၼ်းလီသူးႁွင်း ၵႁႅင်းၽွမ်းလႃး ဝႃႈလိုဝ်းၶဝ်~တေႉဝႃႉၶၶင်ႉ ။– မၶၼ်းလၢင်ႉပၢၵ်ႉလၢတ်ႈ ၶွတ်ႈသိုဝ်ႉမႅ်ႉ လၵ်ႉပႅ်ၵၢဝ်ႁွႃႉ~ၽွမ်းလႃးၶႅၼ်ႉ။–။ မိုဝ်ႈၶၶင်ႉ ၶတေႃႈႁွင်ႈၽႄႉၵေႃႈ လႅ်ႈထွမ်ႉၶေႃႈလၢတ်ႈမဝ်ႉယူႉသႃႉ~ၵႃမ်းၶၶင်၊– ၽီလၢင်ႉ လုၼ်ၵၢဝ်မေးမၶၼ်း သူၼ်ႉၶိုၼ်းပၶၼ်~ၶင်ႉလၢတ်ႈတေႉယဝ်ႉ၊–၊

၉၆၀ ။ ၶိၼ်ငေလႈ ပေႃးၵၢၼ်ထိုင်ပၢၼ်လႅင်းမႃး ရထူးပိၵ်ႇသုင်ငဝ်းတေႃး မိူဝ်ႈယၢမ်းၶၼ်ၶေ~ႁွတ်ႈၶႃႈၵေႃႈ ။- မၼ်းလင်ႉသင်ႉ လၢတ်ႈမိၵ်ႈတူႉ သင်ႉၵၢမေးပိူၼ်ႈ ပြၢၼ်ႉပွၵ်ႈၵိင်ႉယွႃႉ~တၼ်းသဝ်းယဝ်ႉ။-။ မိူဝ်ႈၶၼ်ၶေႉ ၽူႈယၢၵ်ႈတရိၵ်ႉတႃႉ~သွင်ႁူၼ်း ၵေႃႈ ၊- လပ်းလွမ်းတၢင်းၵႆႈပႆႈယၢဝ်း ၽေႃႉလွႆတူၼ်း~ထိုၼ်ႉႁူၺ်ႈတေႉယဝ်ႉ၊-၊

၉၆၁။ တၢင်းၵိၼ်ၵိုပ်းၶမ်သွင်ဝၼ်း ၵိုဝ်ႉလွႆၶူၼ်း~ၵူၼ်ႈၶေႃႉယဝ်ႉ။- ၽီလင်ႉၽၢၼ်ႉႁဵတ်းၽူဝ်ပိူၼ်ႈ ၵေႉမေးပႆႈ လွမ်း ႁွႃႉ~လၼ်းၵၼ်းငလႈ ။-။ လင်ႉတၵ်းမိူဝ်းႁူပ်ႉထူပ်းတေႃႉ ၵႆႈၽူယၢၵ်ႈၶၼ်းပႃႉ~လူင်လၢႆး၊- မၼ်းလင်ႉထၢမ်ႁႃ မေးၶၢင်း ၶိင်းၵဝ်ၵမ်ႉလွမ်းမႃး~တမ်ႈၶၼ်ႈႁိုဝ်ၶေႃႈ၊-၊

၉၆၂ ။ သွင်ႁူၼ်းၽူဝ်မေး ၶေပေၼ်လၢတ်ႈလၵႃး~ဝႃႉလႃႉယဝ်ႉ ။- ၶိုၼ်းၶၼ်ႉမၼ်းယူႉလူလ်ႈၶိုဝ်ၶႃႈ ထိုင်ႁွႃႉ~ၶၼ်လႅင်း ။-။ ၶူပ်ႉမိူဝ်ႈၶေႃႈၽေႃႉႁိုဝ်ႈပၢင်ႉလိုၼ်ႈသႆႉသႃႉ~ၶိုၼ်းမိူဝ်းယဝ်ႉ၊- လၢင်းလီထူပ်းၵၼ်ၵၢင်တၢင်း ဝၢင်ႈယူမ်းၶိုဝ်း~မိူဝ်ႈၵႆႈတေႉယဝ်ႉ၊-၊

963 ႉ တၼ်းၼႆ ႁူၼ်းၽႂၢၼ်ၽူဝ်မေး ၼေလေးဝႃႈၼိုၼ်းမိူဝ်း~ပွၵ်ႈပျၢၼ်ႇ။– တုၵ်ႉၶတၵိၵ်ႉတၢႇ လၢတ်ႈသိုဝ်ႈၵၢမ်းမၢၼ်ႇ~ၼေလေးတေႉယဝ်ႉ။–။ တေႇဝႃႇၼႂၢတ်ႈၵေႃႈ ထၢင်ႇဝႃႈသွင်ၶႃတၵ်းပွႆးပဵတ်ႉလၢတ်ႈ ၶေႃႈလၢႆတၢၼ်ႇ~ၵမ်ၵၢမ်း၊– ၸင်ႇဝႃႈ ၽီလၢႆလွမ်းၵျတ်း ပိူင်ၽူဝ်ၼႂၢင်းယိင်း ႁွႇပႆၸၢမ်း~တဝ်ႈလၢတ်ႈ၊–၊

964 ႉ ၽီယင်းတၢၵျၼ် ပိူင်ၼေၼ်ၽူဝ်မေး ၼေလေးလၢတ်ႈသဝ်းၵၢမ်း~ဝမ်းသႃႇယဝ်ႉ။– သွင်ၶႃၵွႆးၵမ်ႇပဵတ်ႉလၢတ်ႈ ပၢၵ်ႇ သိုဝ်ႈတေႉၵမ်ႇမဵဝ်ႈဝႃႇၸႃႇ လိင်ႇမႃႇ~ထမ်းလွမ်းတေႉယဝ်ႉ ။–။ ထၢၼ်ႈပေႃးၼေႃႈဝၼ်းလၢႆႉသူႇတိင်ႈ ပၢၼ်ၶႃႇ~ၸမ်ၸိူၼ်း ယဝ်ႉ ၊– သွင်ၶႃၵိုပ်းၽဝ်တင်းဝၼ်း လွႆၸၼ်းၵမ်ႇၵျၼ်ၵိူၼ်း~တီႈလိုဝ်ႈ၊–၊

965 ႉ မေးၼႂၢင်း ၶၢင်းၵိၼ်ၽွင်းသႂ်တၢင်းဝၼ်း ဝၢင်ႈမိူဝ်းတိူၼ်းတွင်ႇတႃႇၼႂၼ်ႉ။– ထၢၼ်ႈပေႃးၵိုပ်းၼမ်ႉ ၵိုပ်းၶဝ်ႈ ပူၼ်ႉ တီႈလၢတ်ႈလိုဝ်ၼႄႇ~လႂ်ႉၶေႃး။–။ မိူဝ်ႈၼႂၼ်ႉ ၼတ်ႈႁူင်ႈၽေႉၽႂၢၼ်ႇႁၢင်ႈလွမ်းႁွႇ~လုၵ်းၵၼ် ၊– ဝႃႈၵၢၼ် တၢင်းၵိၼ်ၽွင်း

သႂ်ႇႁဝ်းမီး ၶင်ႇတႃႇႁၢင်~ထင်ႇၶႅၼ်ႈတေႉယဝ်ႉ။–။

၉၆၆ ။ ႁွႆးၵျႅ ၵမ်ႉလွင်ႈၽွင်းသႂ်ႇၵၢင်ၵေး ၶမ်ႉလႆၶၼ်~ဝၢင်ႈမေႃႉၶၼ်ႉ။– ၵၼ်ႉပိၼ်ၶမ်ႉလဝ်ႈသူႉၵျႃႉ ၶိုင်ႈၵၢႆၵျေႃႉ~ၶမ် တွၼ်း။–။ ၶၼ်ႉထမ်ႉ ၵမ်ႉလွႆယၢမ်ႈမၵ်ႉ မျွဝ်ႉသွၵ်ႈလဝ်ႈၵမ်ႉလေႃႉ~ၶွင်မဝ်းယဝ်ႉ ။– သင်ဝျႈသွင်ၶိုဝ် တၵ်းၵိၼ်ပိုင်ၶၼ် ၵၼ်ႉၵၼ်ႁဝ်း~ပႃးတဝ်ႈ။–။

၉၆၇ ။ ၵမ်းၶိုင်ႈ ပိုဝ်ႈပိၼ်တၢင်းၵႆပႆယၢဝ်း ၵိုဝ်ႉပေႃးမဝ်း~ၵူၼ်ႈၶေႃႉ ။– သင်ဝျႈ သွင်ၶိုဝ်မျွဝ်ႉသွၵ်ႈ သၵ်းပွၵ်ႈၶမ်ႉလဝ်ႈ ၵျႈတၵ်းသေႃႉ~ႁိင်းမႃးဝျႈၶႆ ။–။ ၵဝ်ၵျႈၶၼ်ႉသူႉတျႈ ၵၢင်ႈဝျႈတၵ်းႁွႃႉ~ယင်းၵႆ ။– ၽူဝ်မေးလီၵၼ် ၵိၼ်သေၵၢင်တၢင်း မီးႁိင်းထင်ႇတၵ်းပႆ~ႁွႃႉလႆႈ ။–။

၉၆၈။ တၼ်းၶႆ ၽီလၢႆထၢမ်ပၼ်တၢင်းၵိၼ်ၵၢင်တၢင်း ဝျႈတၼ်းၶႆ~လၢတ်ႈမွၵ်ႉယဝ်ႉ။– ၽူးယၢၵ်ႈၶုၵ်းလွၵ်ႉလႆႈ□ႃႉ ႁိုဝ်ႈပၼ်ႈ

ပၺ်ႇလသီႇလွင်ႈမျၢတ်ႈ လိုၵ်ၵွၵ်ႇ~တွင်းတူးယဝ်ႉ။–။ လင်ႇတၵ်းပၢၵ်ႇလၢတ်ႈ ၶဝ်ၢတ်ႈႁွင်ႈၽေႉၵယွင်ႇသွင်ႇ ၵၢၶင်ႇၶိုႈၶေ မွၵ်ႇ~ပိုင်းလၢင်း ။– ၵၶင်ပိူင်တၢင်းၽိတ်းႁူၶင်းၵဝ်း ၵွႈပေႊၶၵ်းသေလဝ်ႈၵၢဵပျၢင်း~ၵမ်ႇလိႈ။–။

၉၆၉ ။ ယၢမ်းလိဝ်ႉ ၵၶင်ၶင်ႇတူဝ်ၵဝ်ႁူၶင်းၽၢၶင် ၼလႈမေးၶၢင်း~ႁူမ်ႈႁွၢႇၶင်ႉ။– ပေႊၵျႈမိူဝ်ႈၶိုင်ႉတေႃႇမိူဝ်ႈၽုၵ်ႈ ၵမ်ႇ လင်ႈသိင်ႈသၢၵ်ႈတမ်ႈလူင်လႃႇ~ပေးသုမ်းဝႃႈၶိုင်ႉ ။–။ တေႃႈၶိုင်ႉ လူဝ်ႈယင်းႁူဝ်ႉၶႄႇ ႁွၢႇပိႇလိႈ တေႃႉတိႇယၢင်ႈတိၶင်ၽႄႇ~ တေႃးဝၶင်းၶၶင်ႉ။– ၵမ်ႇလင်ႈတၢဵလၢဵမိူင်းႁူၶင်း တၵ်းထိုင်ၽွင်းသုၺ် ၶျူင်ႇထူပ်းတၶင်း~လင်ႈႁွတ်ႈ။–။

၉၇၀ ။ ႁူၶင်းၽၢၶင်ၽူဝ်မေးၶေၶေ ၵမ်ႇလိုပၶင်း~သူႇရျႇ။– ထၢၶင်ႈပေးႁွိႈလႃႈႁွိႈႁူဝ်ႉ ၵူၶင်ႈၵမ်ႇယၢင်ႈတိၶင်ၽႄႇ~ဝမ်း ပျႃး။–။ တေႇဝႃႇၶတေႃႈႁွင်ႈၽေႉၶေႃႈ ၵွႈၵဝ်လဝ်ႈပိင်ႈၶမေႉသူႇရျႇ~ဝၢင်းပၶင် ။– သွင်ၶိူဝ်တၵ်းပွိးဝၢဵးလေႃး လူဝ်ႈတၢႁျၶင်~ လင်ႇၶိုႈတေႉယဝ်ႉ။–။

971 ။ ႁူၶင်းၾေၶင်တၵ်းငေတုင်းဂိၶင် တူၵ်းၶေႊး မိူဝ်ႈယၢမ်းၶၶေင်~ႁိူဝ်ႉၶေႃႈ။– သမ်ႉလိုင်ၶုၵ်းလွင်လႆႈ သီႇလလဝ်ႈႁဝ်ႇ လႆႇ ၾေဝ်ႇလႆႈသၢင်ႈဝႆႉ ၵမ်ႇလၢင်ႈလႆႇထႃႇ~ႁျူဝ်းမႃးၶၶေင်ႉ။–။ ပႃႇၶေႃႇတိပၢတ်ႈ ၵမ်ႇသၢတ်ႈသတ်းတဝႃႇ~ၵဝ်တႆႇ ။– သုတ်း

သေမႃးထူပ်းတူဝ်ပႃ တႃႁၶင်ယူႇ ယင်းပႆႇ~ႁၶင်ႈလႆႈလူင်ၶေႃႈ။–။

972 ။ ၵတိင်ႇၶေႃႇ ယႃႇသေ ၵဝ်ၶွင်ၶူဝ်းလိင်း ပူၶင်ႈတင်းလႆႇ~ၵုၵ်ႉလႃႇၶၶေင်ႉ။– တေႃႈႁႃႈလူၶင်ၵျၢပ်ႇဝႆႉ တမ်ႈၵွင်ႈၵေႇ ၵျႃႇ~တိမ်ၵိူၶင်း။–။ ၶႆႉၵေႃႈသွင်ႇလွတ်ႈယဝ်ႉတၢၶင်ႇၶိုင်ႈ ပၢင်ႇယႃႇ~ဂႆႁႃးယဝ်ႉ။– ႁႃႇမေႇသု သုတ်းသေၶေၢင်းယိင်းႁူၶင်း လိဝ် ထူပ်းႁၶင်ၵၢင်မိုၶင်း တေႃႈလၵ်းမႃး~သွင်ႇလွတ်ႈလူင်ၸလႈ ။–။

973 ။ မုသႃႇဝႃႇတႃႇ ၵမ်ႇလႆႈလိၶင်ၾိူင် ၶွင်းလွင်ၵျဝ်းမီးသိုဝ်ႈလႁႃး~ဝႃႇလႃႇၶၶေင်ႉ။– တင်းၶႆႉ သွင်ႇလွတ်ႈယဝ်ႉသိင်ႈသိင်ႈ ဝၢင်းယႃႇ~ပိၶင်မႃးၶၶေင်ႉ ။–။ တေႃႈၶႆႉ ယၢၵ်ႈၶမေႉသမ်ႉၵိုပ်းၶဝ်ႈ ႁိူင်ၶေႃႇ~လွမ်းတၢင်း ။– သိၶင်သိင်ၵွႆးႁိုတ်းၵၶင်လိဝ်

ယႅင်လွင်ႈတၢင်းၵိၼ် ပႆႇၵမ်ၵျၢင်း~တီႈလႂ်ႈ၊–၊

974 ႉ ယၢမ်းလႅဝ် ပိၵ်ႉသမ်ႉသုမ်းၵႂႃႇ တႂ်ႈလႂ်ႈတူဝ်ၵျႃး ဝၢင်ႈၵၢင်တၢင်း~ၶေႈယႃႉ။– ၵုႈတၵ်းၵၼ်ႈၶဝ်မိူဝ်ႈၶႅၼ်ႉ တေႃႇမိူဝ်ႈၽုၵ်ႈ
ၶေႈလင်ႈမၼ်းႁႅၼ်ႇ~ထုပ်းၽွင်းယဝ်ႉ။–။ ၵိုတ်ႉလွင်ႈမိူဝ်ႈၵၼ် ၶိုၼ်ႈလႂ်ႈသီႇလ လုဝ်ႈလုဝ်ႈထၢၼ်ႈလိူမ်းႁႅၼ်ႇ~လႂ်ၶုၼ်းၶၼ်ႉ၊– ၽုဝ်
မေး ၶျၢင်းတေႃႈပႆလူးရသေး ႁႅၼ်ႇႁုပ်းမုၼ်း~ၵမ်ႇလိုဝ်ႈ ၊–၊

975 ႉ ယၢမ်းလႅဝ် ၶွင်ၵၼ်တွင်းလီၵၢင်လွင်ႈၽုဝ်မေး ယဝ်ႉလႂ်ၶုၼ်း~မၢတ်ႈၶေႇ။– ၵမ်ႇလွင်ႈလွင်ႈ ပလႆႇလသီႇလ လဝ်ႈဝုၼ်ႈ
သရၶေႇ~သိၼ်သုမ်းယဝ်ႉၶႃ။–။ ပေးဝုၼ်ႈသီလပျၢၵ်ႈၶေႈ ယၢၵ်ႈတီႈႁုဝ်းၶိူဝ်ယႃႉ~တုၵ်းၵႂႃယဝ်ႉ၊– ၽုဝ်မေးတၵ်းၵျၼ်း မိူဝ်း
တုၵ်းငဝ်ႈ ၶႃႉဝၼ်းတႂ်~ၵမ်ႇလွတ်ႈတေႉယဝ်ႉ၊–၊

976 ႉ ၽိူဝ်ႇၵၼ် တၵ်းလႂ်ႈၶၢၼ်လွင်ႈဝၼ်းလုၼ်း တေႃႈယၢမ်းၶဝ်~လႂ်ႈၶၢမ်ႇၶၼ်ႉ။– ဝၼ်းၶွႆႈတၵ်းလႂ်ႈလွတ်ႈသေ ၵပ်ႉတၢ်ႈ

လွင်ႈၶီတၢမ်ႇ~သၢင်ႈရေႈဝႃႈၶႅၼ်။–။ ၶႅင်ႇၶႅၼ်ႉ တုၵ်ႉၶတရိၵ်ႉတႃႇပၢၵ်ႇဝႃႈပိူင်ၵၢမ်ႇ~ဝၼ်းတႂ်ၶၼ်ႉ။– ယႃႇသေတူၵ်းၽၢင် ၶၢင်လွၵ်ႈၽူဝ်မေး ယၢမ်းလိုဝ် ထၢတ်ႇယိင်ၵျၢ~သိင်ႈလူဝ်ႈဝႃႈၶႅၼ် ။–။

977။ တၼ်းၶႅၼ် သၽေႃးၵူၼ်းလီယူဝ်ႈယူဝ်ႈ ငိုၼ်းတိုၼ်းသႂ်~သူႇတေႃႇ ။– ပၢၵ်ႇလၢတ်ႈရၵ်ႉၶမူႇ ယူႇဝၢင်ႈမႂ်ႉသၢင်ၶေႃႇ~ၶေႃၵုမ်းယဝ်ႉ။–။ လၼ်ႇတၢၵ်းမိူဝ်းၵွတ်ႈယမုၼ်ႇၶႃႇ သႃႇၵရမေးလၢဝ်ႈလီလေႃႇ~ၼေႈလႃးယဝ်ႉ။– လၼ်ႇတၢၵ်းပူင်လွၵ်ႈပူင်ၼေႃး တၼ်းၶဝ်ၵိုပ်းၽဝ်ၵိုပ်းၽွင်း တေႉပၢင်ၼျူး~ၵူမ်ႈလိုဝ်ႈ။–။

978 ။ ထၼ်လိုဝ်ႈတၢၵ်းၵိၼ်ၽွင်းသုဝ် ယႃႇလွၵ်ႈၽူဝ်မေး ၶမ်ႉၼေႈလႃး~လိုဝ်ႈၵၢပ်ႇယဝ်ႉ။–။ ၵ်ၶႅၼ်ႇပ်ၶႅၼ်ၶွၼ်းပေႇယဝ်ႉ သွပ်ႉမွႈ ၵိမ်းသၢပ်ႇ~ပူင်ၶွၼ်းတေႉယဝ်ႉ။–။ ၽီယၼ်းယိၼ်ႈမ်ၼ်ႇ ၵရသႃႇၵူႈယိုင်ႈၵိုၼ်တၢပ်ႇ~လူင်းၼေႃး။– ၽူဝ်မေးလပ်းၶွၼ်း လိုမ်းတူဝ်တၼ်းမိုၼ်း ပေႇၶူၼ်းမေႃး~ၵိမ်ႇလိုၼ်ႈ။–။

၉၇၉ ။ ၼင်ႇၵိူဝ်သွင်ၼၢၸူဝ်မေး တၵ်းပွႆးလႅင်းႁၼ်ၵေႃႈၵျူဝ်း တၢင်းလီတမ်ႈသၸေး~မၢၼ်ႇယၢႇငလႈ။– ၸီလင်ႇၶၢတ်ႈၸွင်ႇ
ယွင်ႈၵၢဝ်သွင်လဝ်ႈ တၢင်ႇၸွင်ႇယဝ်ႉ လွင်ႈပဵတ်ႈလူင်းႁွၢႇ~လွမ်းၸွင်းဝၢႈၼေၢႈ။–။ ၼူပ်ႇမူဝ်ႈၵိၵ်ႉပေႇယဝ်ႉ ပၢင်ႇလိၼ်ႈပဵၼ်
ထၢႇ ~တၢမိုၼ်းၼၼ်ႉ၊– တင်းသွင်တူၵ်းၼိုင်း ၸွင်းလူင်ၵင်းၵၢး ပၢၼ်ႇဝိုၼ်းဝိုၼ်း~လွင်ႈတိုင်ႈတေႉယဝ်ႉ၊–၊

၉၈၀ ။ သွင်ၶၢဝႈၵၢၼ် ၸီလၢႆၵ်ၼ်းသေးတၢင်းႁၢး မူဝ်ႈယၢမ်းၼိုၼ်း~မွႆႈႁွၢႇ။– မၼ်းတၵ်းပွႆးလိုၵ်ႈတင်း ၼၢဝ်တ်ႈႁွင်ႈၸေႉ ၵျၢမ်ႇ
ႁိုင်ႈၵျၢမ်ႇမၢႇ~ထိုင်ႁၢးတေႉယဝ်ႉ။–။ တေႃႈၼိုင်ႉ ၼွင်ၵၢၼ်တူၵ်းလွမ်ႇယၢၼ်ႈၶူင်ႈၼမ်ႉ တုမ်ႉၸၢင်ႈလႆႈႁွၢႇ~ၵေးလၢး ၊– ၵမ်ႇ
လၢင်ႈပွင်ပဵၼ် ႁိတ်းၵိူဝ်ၵွၵ်ႇယၢၼ်ၵၢး~လေႉလႆႈႁွႆးၼၢႈ၊–၊

၉၈၁ ။ ယၢမ်းလႅဝ် ပဵၼ်ၵိူဝ်သေၵေႈ တင်းႁၢးၵၢမ်ႇတၢး~တူၼ်ႈတေႇ။– ၵဝ်ၵမ်ႈၸွင်ႇသိူၵ်ႈ သၢပ်ႇတၢႈၼမ်ႉမေႈၶူင်ႈ တၵ်း
လေႇ~ပႆလူးတေႉယဝ်ႉ။–။ မူဝ်ႈၼၼ်ႉ လင်ႇတၵ်းမူဝ်ႈသိူၵ်ႈႁေႇမဝၼ်ႇတၢႇ ၵၢပ်ႈထိုၼ်ႇၸတီႈသၢင်ႈ တေးပၢႇ~ၸႂ်းလမ်၊–

ၶဝ်ၵေႃႈ လၢၼ်ၶၢၼ်သွင်ႁူၼ်းၽဵဝ်မိူဝ်း ထၢင်ႇပိူဝ်လမ်~ယူႇၶၢင်ႈ။–။

၉၈၂ ။ သွင်ႁူၼ်းတူၵ်းလွႆ ၽီလႅပ်ႇၶျၢင်းၶမ်~ထူၺ်ႈယူႇ။– ၶၶိူင်ႉလမ်ႉ မၼ်းတၵ်းလွႆႈတၢင်းတမ်ႈမျ ယၵ်ႉၶပေႈၶူတ်ႇယင်ႈ ၶဝ်ပူႇ~ၽီၽႅဝ်း။–။ သွင်ၵေႃႉဝီၼ်းပီၼ်ႁူဝ်ၶျႇ တေႇဝျႇၽႅဝ်းသၢင်ႈမိူဝ်ႉမိၼ်ႇတူၼ်ႈ ၶိုၼ်းပျႇ~ၵိမ်းၵေးၶိူဝ်ႉ ။– သွင်ၶျလင်ႇတၵ်း ၶုၵ်းထူပ်းၽြေးတြူး ၵၢၼ်ႁႃးၵိၼ်မုၼ်ဝၼ်းလႅင်း သေႇၵမြေး~မၼ်ႈတိင်ႈၶိူဝ်ယဝ်ႉ ။–။

၉၈၃။ သွင်ႁူၼ်းၽူဝ်မေး လင်ႇတၵ်းၵေႁျၽြေးတြူး လၵ်ႉၵႃးမျတ်ႈလိူဝ်ၵေး~သုတ်းႁွႇၶၶိူင်ႉ။– လင်ႇတၵ်းပၢၵ်ႇဝျႈပုတ်ႉ ထ ထမ်ႇမ သင်ၶမ်ႇ ၵုၶမ်ႇတီႈပိုၼ်ႈသရၶျႇ~သုင်းပျး။–။ လၶ်ၵေႈပၢၵ်ႇဝျႈၶျႈၶင်ႇၶၶိူင်ႉ ၵၢဝ်ႇလိူဝ်ႈဝျႇလျႇ~ၵိုၼ်း ၵိုၼ်း။– ယၢမ်းလီဝ် ပေးတီႈသၢႆလူမ်းထူဝ်းၵဝ် တၼ်းသဝ်းၽူဝ်မေး ၽွင်ႇလိူဝ်ၶိုၼ်း~ၵမ်ႇလွင်ႈတေႉယဝ်ႉ။–။

၉၈၄ ။ ၽႅဝ်းငေးတၵွၶ်တၼ်းသဝ်း ႁူဝ်ပေးၶမ်ႉထူဝ်းၶိုၼ်း~ၽွင်ႇပျၶ်ႇ ။– တီႈၶိူဝ်ႈ ၵၶ်ႇၵၶ်ၶဝ်ႈပီၶ် ႁူၼ်းမျတ်ႈသူႇ

တေႃႉတေႉတီႈသိုဝ်ႈ လိူဝ်သၢၼ်ႇ~သုတ်းတွၼ်း ။–။ ၽေႃးလင်ႉႁွင်ႉဝူႈ ႁဝ်းၵၢမ်းၵူၼ်းသႃႈ ပိင်ႇလႃႉသူႉတေႃႉမျႃတ်ႈ ၵူၼ်း မၢၼ်ႇ~သူးႁွင်းၶၼ်ၶေၼ်ႉ၊– လၼ်သင်တင်းသွင်ၽူဝ်မေး ၶတ်းမေးၽွင်ႉႁိူဝ်းၽွင်း~လွင်ႈတင်ႈ ၊–၊

985။ လင်ႉတၵ်းမိူဝ်းလိုၵ်းႁိုၵ်းၵူၼ် လၵ်ၼ်လိၼ်ၽီၽေႃး တၢႆႈလမ်ၸိူင်း~ၵုင်ႉၽၢၼ်ႉၶၼ်ၶေၼ်ႉ။– ထၢၼ်ႈပေႉၽီမိုၼ်ႇ လႆတိုၼ်ႇ တူင်ႉၵူႈပႃႈ တၢၵ်ႇသၢႈၶမ်ႇသၢၼ်ႇ~ၶမ်ႉမျူးတေႉယဝ်ႉ။–။ လင်ႉတၵ်းဢဝ်တၢင်းသူႉတေႃႉ ၽွင်ႉလွင်ႈၶမ်ႉတီႈၶၼ်ၶေၼ်ႈ ၶၼ် မၢၼ်ႇ~သွင်ၵူၼ်း။– ဢဝ်ထိုင်ၶုၼ်ၽီၽေႃးလူး လၢမ်ႉထီးမူၼ်း~လူင်ႉလွင်ႈတေႉယဝ်ႉ၊–၊

986 ။ ၽီလင်ႉထၢမ်လူ ဢၼ်ၵျိူင်းပိူင်သင်ဢမူး တမ်ႈမိူင်းၵူၼ်း~ဢမ်ႇသႃႉၶၼ်ႉ ။– သူႉတေႃႉၶႆႈလၢတ်ႈဢမူ လွင်ႈၵိၵ်ႉလ လူၼ်ပႃႉ~ၵိမ်ၶူဝ်း။–။ ႁဝ်းလင်ႉလႆလွင်ႈ ႁွင်ႈႁၢင်ႈၶမ်ႉ ၶပ်ႉၽေႃးလႆႁွႃႉ~ၶိုၼ်းဝၼ်း။– လင်ႉတၵ်းတူၵ်းထိုင် မိူင်းလူင်ၶုၼ် ၽေႃး ၶျူင်ႉမႃးတၼ်း~လႆႈၶွပ်ႈၵၼ်ယဝ်ႉ၊–၊

၉၈၇။ ၽူဝ်မေးငိၼ်းႁူဝ် တူဝ်လူင်ၽီၽႄး ၽူႈလၢၼ်းၵၢၼ်း~ႁုင်ႈၽေႃၼ်ႈၶၶၼ်ႉ။– ၶုလင်ႈၵၢဝ်ႈလိုဝ်ႈ ပုၵ်ႉထ ထမ်ႈမ သင်ႈၶ ရတၶႄႈၵ်ဝ်ႈမျၢတ်ႈသၢမ်တၢၶ်ႈ~ၵေၢငဝ်းတေႉယဝ်ႉ ။–။ မိူဝ်ႈၶၶၼ်ႉ လင်ႈၵူၼ်ႈၽွင်ႈဝႆႈၶမ်ႉ ပၶ်ႈၼိၶ်ႈလုၺ်ႈသၢၶ်ႈ~ လွမ်း ၵေး ၊– လုၺ်ၵျေႈ ပိၶ်လူလုၺ်ႈတၢင်းလီ တင်းသွင်ႁုင်ႈသိၶ်မေး~လွႆႈထွၵ်ႈၶၶၼ်ႉယဝ်ႉ ၊–၊

၉၈၈ ။ ၽီလႆလင်ႈတၵ်းၶျိူးမွမ်း ႁူၶ်းလီဝၢင်ႈၵၢင်ၵေး~ၸွင်ႉမွၵ်ႈယဝ်ႉ ။– ၽွင်ႈလင်ႈၼိၶ်းလွင်ႈၶမ်ႉ ပိူၶ်ႈလႆႈၵဝ်ၵွၵ်ႈ~ ထိုင်ႁုင်းၶႆယဝ်ႉ။–။ မိူဝ်ႈၶၶၼ်ႉ ဝသဝရျေးႁုင်ႈၽေႃၶ်ႈ လင်ႈတၵ်းၸူဝႈသူႈတေႃႈမျၢတ်ႈ သုတ်းၽွၵ်ႈ~ႁွင်းသႃးယဝ်ႉ၊– ၽီ လင်ႈယွၶ်းငိၶ်းထမ်းသိၵ်ႉ ပလုၺ်ႈလသီႈငႄးပႄး~ၵူႈႁွတ်ႈဝႃႈၶႆ ၊–၊

၉၈၉ ။ ႁူၶ်းလီသူးႁွင်း လင်ႈတၵ်းသွၶ်ပၶ်ၽီၽႄး ဝၢင်ႈတေႃးၵျူး~ၵၢင်ပႃႈၶၶၼ်ႉ ။– ၽီမိုၶ်ႈတိုၶ်ႈတူင်ႉ ၽူင်ႉႁူႈထၢပ်ႈ လႆႁွႃႈ~ပိၶ်ပွႆးဝႆႉယဝ်ႉ။–။ ၶႆႈၽေႉတင်ႈတေႈပလၢင်ႈမျ ၵ်ဝ်ႈမြၢတ်ႈ ၶဝေရၢတ်ႈပိဝ်မႃႈ~ၸေႃးတြႃးၶၶၼ်ႉ ၊– ႁူၶ်းလီၵွႆးမီးၵၢမ်း

ဢၼ် ၵမ်သိၼ်လေႃလေႃ ပလ်ႈလသီႈငေးပႃး~ဢၢၼ်ႈႁွတ်ႉဝႃႉၶ် ။–။

၉၉၀။ တင်းဢၼ်သၢမ်ပိူင်ငဝ်းၶမ်း ၵုင်ႈသုင်းပႃး~မျၢတ်ႈၶႄႈၶၼ်ႉ။– ၵုင်ႈၽၢၼ်ႈတင်းသိင်ႈ ပူႈလေႃႈသူလ်ႈငူလ်ႈ ဢဝူတ်ႈ ၶိူင်ႈတၢၼ်းသႃႈ~ၽိုၼ်ၶမ်းဝႃႈၶေႃႈ ။–။ ထၢၼ်ႈပေႃးသတ်ႉၵေႃႈ လေႃႈၶွၼ်ႈၵျၢၼ်ႉမၢၼ်ႈတၢပ်ႈ လေႈသႃႈ~ၽီၽၢႆးၶၼ်ႉ ။– တၢင်းလီလိတ်းဝၼ်း လိတ်းၶိုၼ်း လိုဝ်တႃထဝ်ႈၵျႆးၵျႆး~ဢမ်ႈဝူင်ႈတေႉယဝ်ႉ။–။

၉၉၁ ။ ဢၵျွင်းသိၼ်သိင် ဢိင်ၽိင်ၵေႃႉယိင်းလႆႈ~မျၢတ်ႈၶႄႈ ။– ၽူႈယၢၵ်ႈလင်ႈတၵ်းၵျူဝႃႈ လင်ႈတီႈၶၼ်ႉ ၽွင်ႈမျၢတ်ႈရ တၶႄႈ~ၵျူဝ်းၵိုၼ်း။–။ ၵိုတ်ႉလွၵ်ႈသွၼ်ယၢပ်ႈ ဢမ်ႈသူးလႆႈပႃႈလိတေႃႈ ၶေႃႈလဝ်ႈသြႃႈ~သွၼ်ပၼ်ၶၼ်ႉ။– တင်းၵျႃႈသွင် ပၢၼ်သၢမ်ၶႃး လိမ်းသေ သမ်ႉလႆးဢၼ်~ပျၢၼ်ႈတဝ်ႈ။–။

၉၉၂ ။ ဢၵျူဝ်းလေႈတၶႄႈၽူဝ်မေး ၵျူဝ်းလူင်ၵျူဝ်းလၢင် တွင်းတႃး တမ်ႈလွၵ်ႈတၼ်~ၶၢၼ်းပွင်ႈငလႈ။– တင်းၵျႃႈပလ်ႈလ

သီႇလၷျႈယိူင်ႈ ယင်းသမ်ႉလိုမ်းပ်တ်ႈသွင်ယိူင်ႈ ခေါခ်းၵွင်ႇ~သုတ်းတွခ်း။–။ လံႈဝျႈတုၵ်ႉၶ တခ်ႇတျႇၽိင်ႇလု ၷုယၢပ်ႇ ပူခ်ႉသိ်င်ႈတီႈ ခေါခ်းပွင်ႇ~လုံၶျေးယဝ်ႉ၊– ၽီလ်ၢၶလူဝ်း ထၢခ်ႈလံႈလွမ်းသွခ်ဝခ််းမိုခ််း လင်ႇသၽျေး~လ်ိင်ႈလွင်ႈတေႉ ယဝ်ႉ၊–၊

၇၇၃ ။ တင်းၵျႈသွင်ပၢခ်သၢမ်ၶျး ၽီမျးလၢမ်းလုံၽူဝ်မေး ဝၢင်ႈခ်ုင်းတေျး~ဝခ်ႇတျႇခခ်ႉ ။– သီႇလမခ်ႈယဝ်ႉ ၽီလင်ႇ ၶၢတ်ႈၽွင်ႇ လွင်ႈပ်တ်ႈခမ်ႉလံၵွျႇ~လူးၽ်ၢး။–။ လင်ႇတၵ်းလံႈၷွတ်ႈယၵ်ႉၶၵုင်ႇၽီႇယူႇဝၢင်ႈထိူခ်ႇၵျၢင်ႈမံႉၽ်ၢးပျႇ~လျးၵခ်၊– ၷွမ်ႉပေျးၵိပ်းၵၢဝ် သိခ်သိ်င်ငျးပျး ဩၷျးၵၢခ်ႇသွခ်ပခ်~ၷွတ်ႈပၢတ်ႈတေႉယဝ်ႉ၊–၊

၇၇၄ ။ ၽီလ်ၢလူမ်းသိူဝ်း လိူဝ်းၶဝ်တွင်းၵၢဝ်ဩၷျး တမ်ႈၵူခ်းၽေါခ်~တုၵ်ႉၶျႇခခ်ႉ။– ၵိၵ်ႇတင်းၵတ်ႉတၵ််ဝ်ႈမျၢတ်ႈ ၵတ ခေျႇ~သၢမ်ပျး။–။ ဝသဝၵျေးၵုင်ႇၽီႇ တခ်ႇတီႇၷိႉလွံႇသိမ််ႈ ၽ်ၢးပျႇ~ၶူခ်ၷီးခခ်ႉ ၊– ၵၷျင်းမိူင်းၵူခ်း ဩၽျေးဩၷျးၵ််ခ်ႇ

ယင်းမီး~ၵမ်ႇလႅင်ႈ၊-၊

႙႙႕ ။ လင်ႇပိၼ်ၽီလၢႆယေႃးၵၢမ်း ႁူၼ်းသိၼ်ႁူၼ်းထမ်း မျၢတ်ႈႁွင်းၵျီး~သူႇတေႃႇၼႆႉ။- လင်ႇပိၼ်မိူင်းႁူၼ်းတေႃႇၼႆႉ ႁွႆးလၵ်းပုတ်ႉထ ထမ်ႇမ သင်ႇၶရတၼေႇၵဝ်ႈမျၢတ်ႈ လၵ်းပေႃႇ~မီးမႃးႁွႆးၼေႃႈ။-။ ပေႃးလႆႈလိတ်းမိူဝ်ႈ လၵ်းလေႈ ၶႂႃ်ႉပၼ်ႇ ပုတ်ႈ ထိုင်တေႃႇ~တၼ်းမႃးၼၼ်ႉ။- ၽႂ်းလင်ႇၵဝ်တၢင်း သွင်ႁူၼ်းၽူဝ်မေး ၶိုၼ်းထိုင်တၼ်းသဝ်း တီႈလႃပႃး~ၵေႃႇၵွမ်ႈ ၼၼ်ႉယဝ်ႉ။-။

႙႙႖ ။ တၢင်းၵၼ် သိင်လီငိုၼ်းၶမ်း ၵဝ်ႈတမျူး~ၼမ်ၼေႇၼၼ်ႉ ။- ၽီလင်ႇတေႃႉမႃးႁွင်ၵေႃႇ လေႃႇၶွၼ်ႈၶပ်ႉတီႈသၢင်ႈ ၵေႇႁႃႇ~လင်ႁိုၼ်းတေႉယဝ်ႉ။-။ တေႃႈၼၼ် ၵမ်ႇလႆႈၵွၵ်ႇယၢၵ်ႈ ၶိုဝ်ႉၶျၢၵ်ႈၶိုင်ႈၵုၵ်ႉလႃႇ~မီးလေး ၊- ပိၼ်တီႈသတၢင်း လင်ၵႆ ႁူၼ်းၵၢမ်းၶၢဝ်ႇသထေး~လွတ်ႇတူဝ်ႈတေႉယဝ်ႉ ၊-၊

႙႙႗ႉ ႁႂ်ယၢၼ်တၢင်းၽေၢၼ်ၵၢရေး ၼိူင်ႈတၢင်းၶီ~လွတ်ႈရၢၼ်ႇယဝ်ႉ။– ပိူၼ်ႈလင်ႇသႂ်ႇလိုဝ်ႈသထိႇလ တေႇဝၵုင်ႇၽေၢၼ်ႇ~ၽီ လူး။–။ မြေႇသီႇၵၢရသုႇၵေႈလွၵ်ႈယဝ်ႉ လိုဝ်ႉၵူလ်ႇမၢၵ်ႈၼဝ်ႈဝၢၼ်ႇ~ၽၢၵ်ႈလီ၊– သုတ်းၵုႈတၢင်းတၢႆ လုၼ်လမ်ၵၢရေး ထုၵ်ႇ ထူပ်းၶီ~သမ်ႉလွတ်ႈလူးႁွၼ်ႇ၊–၊

႙႙႘ ႉ ၵေႉၵၢၼ်ပၼ်ႈၵေး သိၼ်သိၼ်ၼွင်းတူဝ် သွၵ်သေၼွင်မူဝ်လိၵ်တ်းလုင်း ၵျၢင်ႉသဝ်းလီ~သိၵ်ႈၶျႇ ။– လင်ႇဝုႈသွၼ် မ်ၼ်ႇလံႈမၢတ်ႈ ၵျၢၼ်ႉလၢတ်ႈ ၵမ်ႇလံႈၵျေႈတူၵ်းမုႇ~ၵဝ်သုမ်း။–။ ၵုႉၵၢၼ်ၶၢမ်ႇၵဝ် သိတ်ႉလုႇသီႇလ ၵုႇမၽေၢၼ်းတေႇ ဝံႉတီႇမၼ်ႈသေႇၶျူႇ~ၼ်မ်းလုးၶေၼ်ႉ ၊– လင်ႇဝုႈ ၵၵျၢင်ႉတၢင်းၵမ် ယမ်လူင်ယမ်လၢင် တူဝ်ၵျဝ်းယုမ်ႇတြုး ~ မွၵ်ႇသိုဝ်ႈ၊–၊

႙႙႙ ႉ ၵမ်ႇလွၵ်ႈယေးလိူၼ် သွင်ပၢၼ်သၢမ်ၵိင်း မိူၼ်ၵၢၼ်မိူဝ်ႈၵျဝ်း ငမ်းငဝ်းပိၼ်ပြေးတြုး~သင်ႇၶျႇၶေၼ်ႉ ။– ပေးလံႈ ၶၢမ်ႇယဝ်ႉပွၵ်ႈၶိုင်ႈ ပိူၼ်ႈလၵ်းၵျၢၼ်ႉတေႇၵသၢၵ်ႈ ၵျၢင်ႈၶိုင်ႈၶိၵ်ႉလထူႇဝ သီႇလသရၼေႇ~သိၼ်မြေးယဝ်ႉ။–။ ၵေႉၽူး

ၼင်ႇၵေႃႈ လတုပႇရိသုတ်းထိသီႇလမျွတ်ႈ ၵမ်ႇသၢၵ်ႈသၵ်းထုႇ~မူတ်းသွ်၊– ပေႊဝႈသိၶ်ထမ်းၶင်းတူဝ်ၵ်ႈမီး ၵွၶ်တၢင်း ၼင်ႇၵူၶ်းလွ်~လိုႈသိင်ႈတေႉယဝ်ႉ၊–၊

1000 ။ ၵေႃႉၵၢၶ်ပၶ်ၵေႃႈ ပ်ၶ်သေတူၶ်လီရၵ်ၢၶ်း သီႇလမျွတ်ႈမူတ်းသွ်~လင်ႇၵျေႇ ။– လင်ႇဝႈ ၵ်ဝ်းလိုႈၶၢမ်ႇၵွႇ ယေႈထုႇယေႈမူဝ်ႈ ၵမ်ႇတေႃႇၵွၵ်ႇပၢႆႈၶၢႆႉတၢင်ႇတီႈ ယူႇလေႇ~ၶင်းၶိင်းတေႉယဝ်ႉ။–။ လင်ႇပ်ၶ်ၶိၵ်ႉလထူႇဝ လုႇရိၵ်ႉတ ယူႇမၶ်ႈ ထူၶ်ႈလူဝ်ႈၵၢသၢၵ်ႈတင်ႉတေႇ~[ႁ]ူးၶၶ်ႉ ၊– ပေႊတၢၶ်ႇၵူၶ်းၽၢၶ် ၽူဝ်မေးဝၶ်းၶၶ် ၶၢမ်ႇၵၢဝ်မႈ~လေႇ မၶ်ႈတေႉယဝ်ႉ၊–၊

1001 ။ တၶ်းၶ် မီးၶင်းၽိုၶ်ၵွၼ်ၵျမ်းၵီး ပပ်ႉၵျၶ်း~သုၵ်ႈပထေႇယျဝုႇ။– လဝ်ႈလင်ႇၶ်ႈယတၢတ်ႈသုၵွ်ႇ ပတ်ႉတလိၵ်ႉ ၵ ၵ်ပ်ႇၵူမ်ႈၵူးယ်ၶ်ႇ တမ်ႈၶင်းပုႇ~သူၶ်မိုင်းတေႉယဝ်ႉ။–။ ၶ်ႈလူလ်ႈၵၢယူႇဝုႇတ သွင်ယိုင်ႈ ၽူႈမျွတ်ႈၼလႈပုႇလုႇ~

ၶေပႃး ၊–   တင်းလူင် သိင်လၢဝ်ၼႂ်းၵျမ်းတၢမ်းၵၼ် ၵၢၼ်ႇၶေမေႃး~တမ်ႈသုၵ်ႈၶႄႉယဝ်ႉ၊–၊

1002 ။ တင်းလူင် သၢမ်ၽိုၼ်သၢမ်ၵျမ်း ၵပ်းတၢမ်းၶျူၵ်ႈၸေႃးထႃး~ၵျႇထျႇၶႄႉ ။–   ယတ်ႉသမထေႇ တေႇတူၼ်ႈတုတိယ သင်ႇၵျႇယၶျေႇ~ၽိုၼ်ထမ်းတေႉယဝ်ႉ။–။   လိတ်းပၢၵ်ႇလုၵ်ႈသိဝ်ႈၽေႉ ၽူဝ်ႇမၢၵ်ႈ လၢၼ်ႇတၢၵ်ႈပတိသမ်ႇၽီႇတျႇ~လေးပႃး ၶၶေ်ႉ ၊–   ၼဝ်ၶုၼ်ၶျင်းတေႃႈယူလ်းၵၢဝ် ထၼ်ၵၼ်သုၵ်ႈတြႃး~ၵၢၼ်ႇႁွတ်ႈတေႉယဝ်ႉ၊–၊

1003 ။ ပေႃးၵိူင် ထိုင်ထွင်ပ်ိတ်ႇလိုၼ်မေႃး~ထူၼ်ႈလီႇၶၶေ်ႉ။– ၵ်ၼ်ႇလဝ်ႈတေႇတင်ႈ လေးၽေႉဝေႇသျႇလီႇ~ၸေႃၶမ်းတေႉ ယဝ်ႉ။–။ တင်းၶႄႉၵွင်ႇလေႇယတု ယဝ်ႉလွတ်ႇတူဝ်ႈလီလီႇ~သုတ်းၽျေႃးယဝ်ႉ၊– ၵဝ်းလင်ႇၵ်ပ်းၵၢဝ်သၢမ်ၽိုၼ် လပ်းၵ်တ်း ၽိုၼ်လိဝ်ပိုင်တၢ်း လ်ၼ်ႇၵျၶႃး~တီႈၵ်ပ်ႈမၼ်းယဝ်ႉ၊–၊

1004 ။ လွမ်းၶင်ႇၵူဝ်လ်ႃ ၼၢဝ်သွ်ၼ်းတူဝ်ၶုၼ်ၶႃင်း ၵၢင်ႈၵျူဝ်းလႃး~လူဝ်ႇယျႇၶၶေ်ႉ ။– ၶွင်ႉသၢင်ႇ သင်ႇၶွ်ႈၶျူၵ်ႈ မူႇ

သုၵ်ႈလုတီႈၶိုင်ႈ ၽိုၼ်လႄႈ~သၢမ်တွႆးၼႆယဝ်ႉ ။–။ ၵေႃးလီႉၵုရုဝႃႉတ ၵၢယူႇၽႅၼ်ႉမၢတ်ႈသိုဝ်ႈ ၵၢမ်ႇၵေႃႈတူၵ်းမႃႉ~တိူင်ပႃး ၼလႆႈ၊– လၢင်ႉတၵ်းမေးလပ်း ၵပ်းၵၼ် သၢမ်ၽိုၼ်တပ်းထမ်း မူႉတြႃး~ၼႆႈသုၵ်ႈတေႉယဝ်ႉ၊–၊

1005 ႉ ယၢမ်းလိူဝ် သုတ်းပႃႇဝႃႇႁွတ်ႇတွႆးထမ်း ၵမ်ႁူင်လွႆးယၢင်း ဝၢင်းမိုဝ်းသိူင်ႈသုတ်းၽျႃး~ၵႃႉထႃႉၼႆႉ ။– တၵ်းပွႆးၼွတ်ႉပုၵ်ႈ တိပိထသုၵ်ႈ ပုၵ်ႈပုင်ႉလုင်ႉရၢင်ႉ ယဝ်ႉသိူင်ႈတီႈၼႆႈ ၼိထိတႃႉ~ႁွတ်ႇတွႆး ႁွတ်ႇပွႆးတီႈၼႆႈႁွၼ်ႉယဝ်ႉ သူၡ် သူၼေႃ

သႃထု သႃထု သႃထု။

ထမ်းလဝ်ႈ တိပိထသုၵ်ႈၵျမ်း တွၼ်ႈ(12)သုတ်းယဝ်ႉ။

လိၵ်ႈထမ်းလဝ်ႈ တိပိထသုၵ်ႈ တင်းသၢမ်ၽိုၼ် သုတ်းတီႈၼႆႈယဝ်ႉၵေႃႈ။